

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ADRESLİ BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ:
BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doktora Tezi

Burak BEYGİRCİ

ANKARA, 2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ADRESLİ BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ:
BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doktora Tezi

Burak BEYGİRCİ

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Fatoş SUBAŞIOĞLU

ANKARA, 2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ADRESLİ BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ:
BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doktora Tezi

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Fatoş SUBAŞIOĞLU

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

1- Prof. Dr. Fatoş SUBAŞIOĞLU

2- Prof. Dr. Burcu UMUT ZAN

3- Prof. Dr. Nevzat ÖZEL

4- Doç. Dr. Ahmet ALTAY

5- Dr. Öğr. Üyesi Demet IŞIK

Tez Savunması Tarihi

28.11.2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Prof. Dr. Fatoş SUBAŞIOĞLU danışmanlığında hazırladığım,
“ÜNİVERSİTE ADRESLİ BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ (Ankara, 2025)” başlıklı doktora tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

22.12.2025

Burak BEYGİRCİ

ÖNSÖZ

Bilimsel üretimin niceliksel ve niteliksel boyutlarının ölçülmesi, günümüz akademik dünyasında kurumların araştırma performanslarını değerlendirmede temel bir gereklilik haline gelmiştir. Üniversitelerin ulusal ve uluslararası düzeyde görünürlüklerini artırmaları, araştırma politikalarını geliştirmeleri ve stratejik hedeflerini belirlemeleri büyük ölçüde bu tür ölçüm ve analizlere dayanmaktadır. Bu bağlamda, Bartın Üniversitesi örneğinde gerçekleştirilen bu çalışma, kurumsal araştırma ekosisteminin yapısal özelliklerini, üretkenlik düzeylerini ve akademik etki alanlarını nesnel göstergelerle ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu tezin hazırlanmasındaki temel motivasyon, hem kurumun bilimsel yayın performansını somut verilerle değerlendirmek hem de üniversitelerin kendi iç dinamikleri doğrultusunda sürdürülebilir araştırma politikaları geliştirmelerine katkı sağlamaktır. Çalışmanın, bibliyometrik analizlerin yerel kurum örneklerine uygulanmasına yönelik literatürdeki görece sınırlı kapsamı genişletecek nitelikte olması nedeniyle, hem alanyazına hem de uygulamaya önemli düzeyde katkı sunacağı düşünülmektedir. Elde edilen bulguların, yalnızca Bartın Üniversitesi için değil, benzer gelişim evresindeki yükseköğretim kurumları için de yol gösterici nitelikte olacağı öngörülmektedir.

Tez sürecim boyunca bilimsel rehberliğini, akademik birikimini ve sabrını hiçbir zaman esirgemeyen değerli danışmanım Prof. Dr. Fatoş Subaşıoğlu'na en içten şükranlarımı sunarım. Çalışmanın her aşamasında yapıcı eleştirileriyle yolumu aydınlatan, titiz akademik yönlendirmeleriyle tezimin olgunlaşmasına katkı sağlayan tez izleme komitesi üyeleri Prof. Dr. Nevzat Özel ve Doç. Dr. Ahmet Altay'a teşekkür ederim. Ayrıca, tez savunma sürecindeki yapıcı değerlendirmeleri ve yönlendirici katkılarıyla çalışmanın bilimsel niteliğinin güçlenmesine önemli ölçüde katkı sunan jüri üyeleri Prof. Dr. Burcu Umut Zan ile Dr. Öğr. Üyesi Demet Işık'a da teşekkürlerimi ifade ederim.

Ayrıca, Bartın Üniversitesi Kütüphanesinde birlikte çalışmakta olduğum meslektaşım Mücahit Özdemir'e, tezimin ilerleme sürecinde paylaştığı görüşleri ve desteği için teşekkür ederim.

Yoğun çalışma sürecinde her türlü fedakârlığı büyük bir anlayışla karşılayan, desteğini ve sevgisini daima hissettiren sevgili eşim Belde Beygirci'ye ve varlığıyla her zaman ilham kaynağım olan canım kızım Halide Güneş Beygirci'ye sonsuz teşekkürlerimi

sunuyorum. Onların sabrı, sevgisi ve desteği olmasaydı, bu çalışmanın tamamlanması mümkün olamazdı.

Bu tez, hem akademik bir gayretin hem de kişisel bir adanmışlığın ürünüdür. Umuyorum ki, ortaya konulan bu çalışma, bilimsel bilginin gelişimine ve Bartın niversitesi'nin araştırma kültürünün daha da güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Son olarak çalışmalarından ilham aldığım, yararlandığım, bu çalışmanın sonundaki kaynakçada belirterek kendilerine atıf yaptığım dünyanın dört bir yanından tüm yazarlara ve araştırmacılara şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
ŞEKİL LİSTESİ	vii
TABLO LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	xi
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu	1
1.2. Araştırmanın Önemi	1
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırma Soruları ve Varsayımları	5
1.5. Araştırmanın Yöntemi.....	8
1.6. Araştırmanın Evreni	9
1.7. Araştırmada Uygulanan Sınırlılıklar ve Veri Toplama Teknikleri	9
1.8. Araştırmanın Düzeni	13
1.9. Kaynaklar	14
2. BÖLÜM: KAVRAMSAL YAKLAŞIM	15
2.1. Temel Kavramlar.....	15
2.1.1. Bibliyometri	15
2.1.2. Bilimetre	20
2.1.3. Enformetri	22
2.1.4. Atıf	23
2.1.5. Atıf Dizinleme	25
2.1.6. Yayın İşbirlikleri	26
2.2. Bibliyometrik Analiz.....	28
2.2.1. Atıf Analizi	31
2.2.1.1. <i>Bibliyografik Eşleştirme</i>	32
2.2.1.2. <i>Ortak Atıf Analizi</i>	33
2.2.2. Ortak Yazar Analizi	35
2.2.3. Ortak Kurum Analizi	36
2.2.4. Bibliyometrik Haritalama	37
2.3. Bibliyometrik Göstergeler.....	38
2.3.1. Yayın Sayısı ve Atıf Sayısı	39
2.3.2. Etki Faktörü (Impact Factor)	40
2.3.3. Dergilerin Çeyreklik (Quartile) ve Yüzdelik Değerleri	41
2.3.4. Literatür Eskimesi ve Yarı Yaşam	43
2.3.5. Anındalık indeksi (Immediacy Index)	44
2.3.6. H-indeks	44

2.3.7. Kategori Normalize Atıf Etkisi (Category Normalized Citation Impact).....	46
2.3.8. Ulusal/Uluslararası İşbirliği.....	48
2.3.8.1. C-Index (İş Birliği İndeksi).....	50
2.3.9. Endüstri İşbirliği.....	53
2.4. Atıf Veritabanları.....	54
2.4.1. Web of Science.....	55
2.4.1.1 Science Citation Index Expanded (SCI-E).....	57
2.4.1.2 Social Sciences Citation Index (SSCI).....	57
2.4.1.3 Arts & Humanities Citation Index (AHCI).....	58
2.4.1.4 Emerging Sources Citation Index (ESCI).....	59
2.4.1.5 Conference Proceedings Citation Index (CPCI).....	59
2.4.1.6 Book Citation Index (BKCI).....	60
2.4.2. Scopus.....	61
2.4.3 Web of Science ve Scopus'un Karşılaştırılması.....	62
2.4.4. PubMed.....	64
2.4.5. Google Scholar.....	65
2.4.6. TR Dizin.....	66
2.4.7. SOBİAD.....	67
2.4.8. Ulusal Dizinlerin Uluslararası Dizinlere Göre Avantaj ve Sınırlılıkları.....	68
2.5. Dünya Sıralama Kuruluşları ve Yöntemleri.....	69
2.5.1. Times Higher Education (THE).....	69
2.5.2. Academic Ranking of World Universities (ARWU).....	75
2.5.3. U.S. News.....	77
2.5.4. Quacquarelli Symonds (QS).....	81
2.5.5. Round University Ranking (RUR).....	84
2.5.6. CWTS (Centre For Science and Technology Studies) Leiden Ranking.....	86
2.5.7. SCImago.....	90
2.5.8. University Ranking by Academic Performance (URAP).....	96
2.5.9. Genel Değerlendirme.....	100
2.6. Literatür Değerlendirmesi.....	101
2.6.1. Yerli Literatür.....	101
2.6.2. Yabancı Literatür.....	104
3. BÖLÜM: BARTIN ÜNİVERSİTESİ.....	107
3.1. Tarihsel Gelişim.....	107
3.2. Fiziksel Yapısı.....	108
3.3. İnsan Kaynakları.....	109

3.4. Bartın Üniversitesi'nin Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atanma Ölçütleri	112
3.4.1. Doktor Öğretim Üyesi Kadrolarına Atanma Ölçütleri	112
3.4.2. Doçent Kadrolarına Atanma Ölçütleri	114
3.4.3. Profesör Kadrolarına Atanma Ölçütleri	115
3.5. Bartın Üniversitesi Akademik Performans Ödülleri	116
3.6. Bartın Üniversitesi Uluslararası Sıralama Dereceleri	118
3.7. Kurumsal Açık Arşiv ve Bibliyometrik Görünürlük	120
4. BÖLÜM: BARTIN ÜNİVERSİTESİ ADRESLİ YAYINLAR VE ATIFLAR: BULGULAR VE DEĞERLENDİRME	122
4.1. Araştırmanın Yöntemi	122
4.1.1. Bibliyometrik Analizde Kullanılacak Veritabanının Seçimi	123
4.2. Web of Science İndeksli Yayın Sayıları	124
4.2.1. Yayın Sayılarının Bölgesel ve Ulusal Düzeyde Karşılaştırılması	125
4.2.2. Öğretim Üyesi ve Öğretim Elemanı Başına Düşen Yayın Sayıları	133
4.2.2.1. Öğretim Üyesi Başına Düşen Yayın Sayısı Bağlamında Karşılaştırma	133
4.2.3. Yayınların Konusal Dağılımı	145
4.2.4. Yayınların Yazarlara Göre Dağılımı	151
4.3. Web of Science İndeksli Atıflar	154
4.3.1. En Fazla Atıf Alan Yayınlar	155
4.4. Yayınların Çeyreklik Dilim Değerlerine Göre Yıllık Dağılımı	160
4.5. %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Performansı	162
4.6. Ulusal ve Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayınlar	169
4.7. Üniversite-Endüstri İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayınlar	172
4.8. Yayınların Kategori Normalize Atıf Etkisi	174
4.9. Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları	176
4.9.1. Hibrit Açık Erişim Yayın Sayıları ve Oranları	178
4.10. H-İndeks Değerleri	180
4.11. Yazar Pozisyonlarına göre Yayın Dağılımı	182
4.12. Ortak Yazar-Yazar Analizi	186
4.13. Ortak Yazar-Kurum Analizi	190
4.14. Ortak Yazar-Ülke Analizi	194
4.15. Ortak Kelime Analizi	197
5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	203
5.1. Sonuç	203
5.2. Öneriler	223
KAYNAKÇA	239

EK 1: BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYELİĞİNE YÜKSELTİLME VE ATANMA ÖLÇÜTLERİ YÖNERGESİ	262
EK 2: BARTIN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERFORMANS ÖDÜLLERİ YÖNERGESİ	278
ÖZET	283
SUMMARY	285

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Bibliyometrik araştırmanın temel aşamaları	28
Şekil 2: Bibliyografik Eşleştirme İlişkisi.....	33
Şekil 3: Ortak Atıf İlişkisi	34
Şekil 4: WoS Etki Faktörü Hesaplaması	41
Şekil 5: Çeyreklik ve yüzdelerik değerler	42
Şekil 6: Anındalık indeksi hesaplaması.....	44
Şekil 7: C-Index Hesaplaması (SCI Dergi Sıralaması Olmadan).....	51
Şekil 8: SCI Dergi Sıralamasıyla C-Index Hesaplaması	52
Şekil 9: URAP Toplam Makale Etkisi Hesaplaması.....	98
Şekil 10: URAP Toplam Atıf Etkisi Hesaplaması.....	98
Şekil 11: Bartın Üniversitesi Adresli Web of Science indeksli Yayın Sayıları.....	125
Şekil 12: 2015-2024 yılları arasında üretilen yayınların yıllara göre ilk 10 konu dağılımı	147
Şekil 13: 2015-2024 yılları arasında üretilen yayınların toplamdaki ilk 10 konu dağılımı	149
Şekil 14: Yıllara göre bartın üniversitesi adresli yayınlara yapılan atıf sayıları	154
Şekil 15: Bartın Üniversitesi yayınlarının yıllara göre çeyreklik dilim (Quartile) yayın sayıları	160
Şekil 16: Bartın Üniversitesi yayınlarının yıllara göre çeyreklik dilim (Quartile) yayın oranları.....	161
Şekil 17: Bartın Üniversitesi yayınlarının %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Sayıları.....	163
Şekil 18: Bartın Üniversitesi yayınlarının %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Oranları.....	164
Şekil 19: %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan Bartın Üniversitesi yayınlarının konu dağılımı.....	166
Şekil 20: Ulusal/Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Bartın Üniversitesi Yayın Sayıları.....	170
Şekil 21: Ulusal/Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Bartın Üniversitesi Yayın Oranları.....	170
Şekil 22: Üniversite-Endüstri İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayın Sayı ve Oranları.	173
Şekil 23: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Kategori Normalize Atıf Etkisi	175

Şekil 24: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları.....	177
Şekil 25: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Hibrit Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları.....	178
Şekil 26: Bartın Üniversitesi Yayınlarının İlk Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı	183
Şekil 27: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Son Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı	184
Şekil 28: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Sorumlu Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı	185
Şekil 29: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Yazar-Yazar Analizi	187
Şekil 30: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Yazar-Kurum Analizi	191
Şekil 31: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Yazar-Ülke Analizi.....	195
Şekil 32: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Kelime Analizi.....	199

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Örnek CNCI Hesaplaması.....	47
Tablo 2: C-Index Hesaplaması (SCI Dergi Sıralaması Olmadan).....	51
Tablo 3: SCI Dergi Sıralamasıyla C-Index Hesaplaması	52
Tablo 4: THE Performans Göstergeleri Yüzdelik Dağılımı.....	70
Tablo 5: ARWU Üniversite Değerlendirme Göstergeleri	75
Tablo 6: ARWU Üniversite Değerlendirme Gösterge Açıklamaları.....	76
Tablo 7: U.S. News Üniversite Değerlendirme Gösterge Açıklamaları	78
Tablo 8: Quacquarelli Symonds (QS) Göstergeler Ağırlık Dağılımları.....	82
Tablo 9: RUR Üniversite Genel Sıralamaları Gösterge ve Açıklamaları (RUR, 2025a)85	
Tablo 10: SCImago Kurumlar Sıralaması Gösterge ve Ağırlıkları	93
Tablo 11: URAP Dünya Sıralaması Göstergeleri.....	97
Tablo 12: URAP Türkiye Sıralaması Gösterge ve Açıklamaları	99
Tablo 13: Bartın Üniversitesi Yıllara Göre İnsan Kaynağı Sayıları.....	110
Tablo 14: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Öğrenim Durumuna İlişkin Bilgileri.....	110
Tablo 15: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Cinsiyete Göre Dağılımı.....	111
Tablo 16: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Unvan Bazlı Dağılımı	111
Tablo 17: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Yaş Dağılımı	111
Tablo 18: Bartın Üniversitesi'nin yıllara göre Uluslararası Sıralama Dereceleri	119
Tablo 19: Kriterlere Uygun Ulusal Üniversitelerin SCI, SSCI ve AHCI İndeksli Yayın Sayıları.....	127
Tablo 20: Kriterlere Uygun Ulusal Üniversitelerin SCI, SSCI, AHCI ve ESCI İndeksli Yayın Sayıları.....	129
Tablo 21: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Üyesi Başına Düşen SCI, SSCI & AHCI İndeksli Yayın Sayıları	133
Tablo 22: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Üyesi Başına Düşen SCI, SSCI, AHCI & ESCI İndeksli Yayın Sayıları.....	136
Tablo 23: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Elemanı Başına Düşen SCI, SSCI & AHCI İndeksli Yayın Sayıları	139
Tablo 24: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Elemanı Başına Düşen SCI, SSCI, AHCI & ESCI İndeksli Yayın Sayıları.....	142
Tablo 25: En Fazla Yayın Yapan Yazarlar (<i>ilk 25 yazar</i>)	151
Tablo 26: En Fazla Atıf Alan Yayınlar (<i>ilk 25 yayın</i>)	156

Tablo 27: %1'lik Dilimde En Fazla Atıf Alan Bartın Üniversitesi Yazarları (<i>ilk 10 yazar</i>).....	167
Tablo 28: %10'luk Dilimde En Fazla Atıf Alan Bartın Üniversitesi Yazarları (<i>ilk 10 yazar</i>).....	168
Tablo 29: Bartın Üniversitesi'nin yıllara göre H-Index değerleri.....	180
Tablo 30: Ortak Yazar-Yazar Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Yazar ...	188
Tablo 31: Ortak Yazar-Kurum Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Kurum	192
Tablo 32: Ortak Yazar-Ülke Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Ülke.....	195
Tablo 33: Ortak Kelime Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Kelime.....	199

KISALTMALAR

AHCI	Arts & Humanities Citation Index
APC	Article Processing Charge
AR-GE	Araştırma ve Geliştirme
ARWU	Academic Ranking of World Universities
BAP	Bilimsel Araştırma Projeleri
BKCI	Book Citation Index
BOAI	Budapest Open Access Initiative
CNCI	Category Normalized Citation Impact
CPCI	Conference Proceedings Citation Index
CWTS	Centre for Science and Technology Studies
DSpace	Digital Space
ESCI	Emerging Sources Citation Index
FAIR	Findable, Accessible, Interoperable, Reusable
FID	International Federation for Information and Documentation
HEI	Higher Education Institution
h-indeksi	Hirsch İndeksi
ISI	Institute for Scientific Information
JIF	Journal Impact Factor
NSF	National Science Foundation
ORCID	Open Researcher and Contributor ID
QS	Quacquarelli Symonds
Q1-Q4	Quartile
RUR	Round University Ranking
SCI	Science Citation Index
SCIE	Science Citation Index Expanded
SCImago	SCImago Institutions Rankings
SDG	Sustainable Development Goals
SOBİAD	Sosyal Bilimler Atıf Dizini
SSCI	Social Sciences Citation Index

THE	Times Higher Education
TR Dizin	Türkiye Atıf Dizini
TTO	Teknoloji Transfer Ofisi
ULAKBİM	Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
URAP	University Ranking by Academic Performance
US News	U.S. News & World Report
WoS	Web of Science
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
ÜAK	Üniversitelerarası Kurul

1. BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu

Akademisyenler tarafından üretilen bilimsel yayın verileri, yalnızca bireysel performans göstergeleri değil, aynı zamanda akademisyenin bağlı bulunduğu kurumun bilimsel üretkenliğini temsil eden çıktılar olarak değerlendirilmektedir. Yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı faaliyetleri arasında araştırma bileşeninin nicel olarak izlenebilmesi ve kurumların bilimsel görünürlüğünün değerlendirilebilmesi açısından yayın üretimi performansı önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır. Üniversite araştırma performansının ölçülmesinde ise çeşitli bibliyometrik yöntemler ve analiz teknikleri kullanılmaktadır. Bu tez çalışmasının konusu da, Bartın Üniversitesi akademik birimleri tarafından üretilen ve 2015-2024 yılları arasında Web of Science veritabanında dizinlenen üniversite adresli bilimsel yayınların bibliyometrik yöntemlerle analiz edilmesidir. Bibliyometrik analiz, bilimsel literatürün yapısının, araştırma alanlarının gelişiminin ve akademik işbirliği ağlarının nicel göstergeler aracılığıyla incelenmesine olanak tanıyan sistematik bir yöntemdir. Bu yaklaşım; atıf analizleri, ortak atıf ve bibliyografik eşleştirme teknikleri, ortak yazar ve ortak kurum analizleri ile bilimsel haritalama yöntemlerinin kullanılması sayesinde, belirli bir kurumun ya da araştırma alanının entelektüel yapısının, üretkenlik düzeyinin ve etkileşim ağlarının ortaya konulmasına imkân sağlamaktadır. Dolayısıyla, söz konusu analiz çerçevesi, üniversitenin bilimsel üretim kapasitesini, işbirliği dinamiklerini, alan bazlı yoğunlaşmalarını ve yayınlarının etki düzeyini nesnel göstergeler aracılığıyla değerlendirmeye elverişli bir yapıda bulunmaktadır. Çalışma kapsamında, yayınların üretkenlik eğilimleri, atıf performansı, uluslararası işbirliği düzeyleri, alanlara göre dağılımı ve bilimsel etki göstergeleri incelenmekte; bu sayede Bartın Üniversitesi'nin araştırma performansının zaman içerisindeki gelişim eğilimleri ile kurumsal güçlü ve zayıf yönleri detaylı biçimde ortaya konulmaktadır. Ayrıca, üniversite düzeyinde gerçekleştirilen bu analiz, Türkiye'deki genç ve gelişmekte olan üniversiteler için karşılaştırılabilir bir model oluşturma potansiyeline sahiptir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Üniversiteler köklü tarihi olan akademik kurumlardır. Dünya üzerinde kuruldukları günden bu yana, dönemin şartlarına göre fiziksel, yapısal, mimari ve teknolojik dönüşümler yaşamışlardır. Ancak bu dönüşümlerin yanında değişmeyen unsurlar; mantık ve felsefenin, tartışmanın ve bilimsel özgürlüğün bu kurumlarda var olması

gerekliliğidir. Uluslararası rekabet ortamında konumlanmak isteyen üniversiteler için, güçlü bir finansal yapının oluşturulması, nitelikli akademik kadroların geliştirilmesi, bilimsel özgürlüğü destekleyen çalışma koşullarının sunulması ve araştırma faaliyetlerini besleyen bilgi kaynaklarının sağlanması tarihsel açıdan süreklilik gösteren unsurlar olmuştur.

Üniversiteler, bilgiyi her alanda öncelikli kılan toplumların gelişiminde ve çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasında anahtar unsur olmuştur. Yetenekli, üretken, esnek iş gücüne sahip üniversiteler, yeni fikir ve teknoloji ortaya koyabilen, bunları uygulayan ve yayan küresel rekabete açık bir toplumun oluşmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca kalifiye iş gücünün yetiştirilmesi ve çağın gerektirdiği çağdaş bilginin uygulanması, ülkelerin hedeflerini gerçekleştirebilmeleri için gerekli kurumsal kapasitenin inşa edilmesinde önemli rol oynamaktadır (Altbach ve Salmi, 2012, s.1). Üniversiteler, kalifiye iş gücünün niteliğinin artırılmasıyla mevcut konjonktür doğrultusunda istihdama katkı sağlamakta ve araştırma altyapısının yaratılmasında kritik bir konumda bulunmaktadır.

Dünyada ve Türkiye’de üniversitelerin üretkenliği konusu günümüzde giderek daha fazla sorgulanır hale gelmiştir. Bu durumun temel nedeni, ülkelerin gelişiminde üniversitelerin sahip olduğu kritik önemdir. Üniversitelerin üretkenliği ile kastedilen bilimsel verimlilik, üniversitelerdeki akademisyenlerin araştırma performanslarıyla ortaya koydukları üretkenliği ifade etmektedir. Araştırmada kullanılan girdiler de dikkate alındığında, “bilim insanlarının belirli bir zaman diliminde ne kadar çıktı ürettikleri” sorusunun yanıtı olarak görülebilir. Bu çıktılar yayınlar, patentler, icatlar ve ürün geliştirmeleridir. Araştırma kurumlarında üretkenlik çoğunlukla yayın üretkenliği üzerinden değerlendirilmekte; pek çok araştırma sonucu bilimsel dergilerde yayımlanmaktadır. Bilimsel verimlilik, araştırmacıların belirli bir zaman diliminde ortaya koydukları çıktı miktarını ifade eden bir kavramdır ve araştırma süreçlerinde kullanılan girdiler de dikkate alınarak değerlendirilmektedir (Damar, 2020, s. 10). Araştırma faaliyetlerinden elde edilen çıktılar arasında yayınlar, patentler, icatlar ve ürün geliştirmeleri yer almakla birlikte, özellikle araştırma kurumlarında üretkenlik çoğunlukla yayıncılık üretkenliği üzerinden tanımlanmaktadır. Çünkü araştırma sonuçları büyük ölçüde bilimsel dergilerde yayımlanarak raporlanmaktadır. Bu nedenle, üretken olmak, bir bilim insanının diğer araştırmacılara kıyasla daha fazla ya da daha az yayın ürettiğini göstermektedir. Bilimsel dergi makaleleri, kitaplar, kitap bölümleri,

konferans bildirileri ve benzeri akademik çalışmalar bu yayın türlerine örnek olarak verilebilmektedir.

Yayın türleri arasında hakemli dergilerde yayımlanan makaleler en sık kullanılan verimlilik ölçüsüdür (Scientific Productivity, 2020). Alanında saygın ve yüksek etki değeri ile uluslararası görünürlüğe sahip dergilerde yayın yapmak, küresel yükseköğretimin rekabetçi ortamında akademik başarının önemli bir kriteri haline gelmiştir. İngilizce olarak yayınlanan uluslararası dergilerde yer almak ise üniversiteler için bir prestij göstergesidir. Günümüzde üniversiteler küresel rekabet ortamında bir yarış içindedir ve bu yarışta akademisyenler mücadelenin en önemli aktörleri konumundadır (Altbach, 2014). Bu durum adeta bir üretkenlik yarışıdır. Üniversiteler için küresel sıralamalarda yer almak, ulusal ve uluslararası prestij kazanma aracıdır. Aynı zamanda iyi öğrencileri ve araştırmacıları kurumlarına çekebilme imkânı sunmaktadır.

Ak ve Gülmez (2006, s.37), ülkelerin bilim alanındaki konumlarını güçlendirmeleri ve üst sıralarda yer almaları için uluslararası dergilerde yayın yapılması gerektiğini; bu dergilerin bilim indekslerince taranmasının ve yayınların atıf almasının zorunlu olduğunu vurgulamıştır. Akademi dünyasında üniversitelerin başarısı ve etkinliği, üniversite mensuplarının performansı ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle akademik performansın izlenmesi, takip edilmesi ve yönetilmesi kritik bir gerekliliktir.

Akademisyenlerin performansının ölçülmesinde kullanılan bibliyometri, matematiksel ve istatistiksel yöntemlere dayalı bir analiz yaklaşımıdır (Pritchard, 1969, ss. 348–349). Bununla birlikte, bibliyometri yalnızca bireysel araştırmacı performansının değerlendirilmesinde değil; ülke ve kurum düzeyindeki bilimsel performansın ölçülmesinde, yayın ve atıf etkisinin incelenmesinde, bilimsel işbirliği ağlarının çözümlemesinde ve disiplinlerin entelektüel yapısının ortaya konulmasında da yaygın biçimde kullanılmaktadır. Bibliyometri özellikle son yıllarda bilim ve teknoloji politikalarının yönlendirilmesinde de önemli bir araç haline gelmiştir. Politika belgelerinde cevap aranan soruların çözümü için bibliyometrik analizlere başvurulmaktadır. İlk kez 1973 yılında Amerika’da Ulusal Bilim Vakfı’nın (National Science Foundation (NSF)) “Bilim Göstergeleri” raporuyla gündeme gelen bibliyometrik göstergeler, ülkelerin bilim ve teknoloji raporlarında kullanılmaya başlanmıştır. Bu rapor, bilim ve teknolojinin nicel yöntemlerle analiz edilmesi açısından bir başlangıç noktasıdır (Aktaran: Karasözen, Gökkurt Bayram ve Zan, 2009, s.582). Bilim ve teknolojinin gelişiminin bibliyometrik yöntemlerle değerlendirilmesi,

uzmanlık alanlarındaki gelişmelerin dünya standartları çerçevesinde ya da ulusal kurumların birbirleriyle karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır. Türkiye’de de yükseköğretim sisteminin değerlendirilmesi için, üniversitelerin bilimsel yayın göstergeleri ile ulusal ve uluslararası mecralardaki bilimsel performansının izlenmesi önemlidir (Gümüş, 2015, s.14)

Bibliyometrik araştırmalarda temel veri kaynağı atıf dizinleridir. Ayrıca bilim ve teknoloji politika belgelerindeki değerlendirmelerde de bu dizinlerden elde edilen veriler kullanılmaktadır. Üniversitelerin literatüre sundukları yayınlar belirli metrik ve istatistiklerle ölçülebilir. Web tabanlı çevrimiçi veritabanları olan atıf dizinlerinde yapılan taramalar aracılığıyla araştırmacılar, indekslenmiş yayınlara kolaylıkla erişebilmektedir. Uluslararası düzeyde saygın olarak kabul edilen başlıca dizinler Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus (Elsevier) ve PubMed (National Library of Medicine) olarak öne çıkmaktadır. Türkiye’de ise ULAKBİM TR Dizin aracılığıyla Türkiye adresli yayınlara erişim mümkündür. Bu dizinlerde yer alabilmek için dergilerin belirli kriterleri karşılaması gerekmektedir. Atıf dizinlerinden elde edilen bibliyometrik veriler sayesinde ülkelerin, üniversitelerin, üniversitelere bağlı akademisyenlerin ve dergilerin yayın ve atıf performansları ölçülüp izlenebilmekte; bilimsel üretkenliğin nicel ve nitel yönden artırılmasına yönelik politikalar oluşturulabilmektedir.

Tarih boyunca bilgi, toplumların gelişimini destekleyen en temel unsur olmuş; çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla farklı kültür ve medeniyetlerin bir arada yaşamasını mümkün kılmıştır. Bilimsel bilgi birikimi de bu kanallar aracılığıyla yayılmaktadır. Bilimsel dergiler, araştırmalarda üretilen bilginin yayılmasında ve kullanılmasında merkezi bir role sahiptir. Artan araştırmacı ve dergi sayısı ile rekabet ortamı, “yayınla ya da yok ol!” ve “nitelik mi, nicelik mi?” tartışmalarını gündeme getirmiştir (McGrail vd., 2006, s.25). Bu tartışmalar ışığında, günümüzde Science Citation Index (SCI), Social Sciences Citation Index (SSCI) ve Arts & Humanities Citation Index (AHCI) indekslerinde taranan dergilerde yayımlanan makaleler, araştırmacıların akademik performanslarının ölçülmesi, terfi ve kadro atamaları, araştırma fonlarına erişim ve bölümlerin/okulların sürdürülebilirliğine ilişkin kararların bilgilendirilmesinde temel bir araç haline gelmiştir (Orbay vd., 2021, s.316).

Diğer yandan, üniversitelerde bilim ve teknoloji politikalarının yönlendirilmesi, bölgesel–ulusal–uluslararası kalkınma odaklı ihtisaslaşma, akademik kadro planlaması ve lisans–lisansüstü program açma/kapatma gibi konularda bibliyometrik analizlerin ne

derece etkili olduğunun incelenmesi önemlidir. Araştırma performanslarının nicel ve nitel olarak izlenmesi ve ölçülmesiyle elde edilen veriler, bu tür kararların alınmasında politika yapıcılara yön gösterecek niteliktedir.

Üniversite kütüphaneleri de bilimsel araştırma faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinde köprü görevi üstlenmektedir. Üniversite elemanlarının yayınlarına dayalı yapılacak bibliyometrik analizler, kütüphane koleksiyon geliştirme süreçlerine yön verecektir. Yukarıda sözü edile tüm bu husulsar ve üniversite adresli bilimsel yayınlara dair bibliyometrik bir tez çalışmasının eksikliği göz önüne alındığında, bu araştırmanın taşıdığı önem daha da belirginleşmektedir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile atıf dizinlerinde yer alan üniversite adresli yayınların, yayın ve atıf özelliklerini incelemek, konu bazlı dağılım üzerinden kurumların ulusal ve uluslararası işbirliklerini ortaya koymak ve elde edilen bulgular ışığında üniversitelerin bilim politikalarında bibliyometrik verilerin ne ölçüde belirleyici olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmanın amacını somutlaştırabilmek için Bartın Üniversitesi'nin yayın ve atıf temelli verileri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu çalışmada yalnızca niceliksel artışların değil, aynı zamanda niteliksel göstergelerin de dikkate alınması gerektiği vurgulanmakta; artışların nasıl gerçekleştiği ve ne anlama geldiği tartışılmaktadır.

Bunun yanı sıra, çalışma, Türkiye'de üniversiteler tarafından yürütülen mevcut bibliyometrik analizlere katkı sağlayacak şekilde, kurum düzeyinde bilimsel yayın performansının nasıl değerlendirilebileceğine ilişkin uygulanabilir bir yöntem sunmaktadır. Üniversitelerin kendi bünyelerinde üretilen bilimsel yayınlara yönelik bibliyometrik analiz çalışmalarının hangi veri kaynakları ve metrikler üzerinden yürütülebileceğine dair rehberlik sağlamaktadır.

1.4. Araştırma Soruları ve Varsayımları

Çalışmanın amaçları doğrultusunda, Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayınlarına ilişkin üretkenlik, nitelik, işbirliği ağları ve görünürlük boyutlarını sistematik olarak incelemeyi hedefleyen aşağıdaki tematik araştırma sorularına odaklanılmıştır

Kategori 1: Üretkenlik ve Nicel Performans

Temel araştırma sorusu: "Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayın üretkenliği, nicel performans göstergeleri bakımından nasıl bir düzey sergilemektedir?"

Alt araştırma soruları:

1. Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayın üretimi bölgesel (Karadeniz) ve ulusal ölçekte ne seviyededir?
2. Son on yıllık süreçte WoS indeksli yayın sayıları yıllara göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
3. Öğretim üyesi veya öğretim elemanı başına düşen yayın sayıları ne düzeydedir ve benzer gelişim evresindeki üniversitelerle karşılaştırıldığında nasıl bir konum ortaya çıkmaktadır?
4. Yayınların konusal dağılımı nasıl gerçekleşmiş olup, hangi disiplinler yayın hacmi bakımından öne çıkmaktadır?
5. Bartın Üniversitesi'nde WoS indeksli yayın üretimi akademisyenler arasında nasıl dağılmakta; yayın performansı belirli araştırmacılar etrafında yoğunlaşma eğilimi göstermekte midir?
6. Yazar pozisyonlarına (birinci yazar, sorumlu yazar vb.) göre yayın dağılımı akademik statü temelinde nasıl bir görünüm sunmaktadır?

Kategori 2: Yayın Niteliği ve Bilimsel Etki

Temel araştırma sorusu: "Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayınlarının bilimsel niteliği ve uluslararası atıf etkisi ne düzeydedir?"

Alt araştırma soruları:

1. Bartın Üniversitesi'nin WoS kapsamındaki yayınlarının atıf yoğunluğu ve en fazla atıf alan çalışmaların özellikleri (alan, işbirliği yapısı, yazar katkısı) nasıl bir bilimsel etki profili ortaya koymaktadır?
2. Yayınların yer aldığı dergilerin çeyreklik dilim (Q1–Q4) dağılımı yıllar içinde nasıl bir seyir izlemektedir?
3. Yayınların kategori normalize atıf etkisi (CNCI) analitik dönem boyunca ne düzeydedir?
4. Etki faktörüne göre %10'luk ve %1'lik dilimde yer alan yüksek etkili yayınların sayısı yıllar içinde nasıl değişmektedir?
5. Üniversitenin h-indeksi değeri neyi ifade etmekte ve üniversitenin kümülatif bilimsel etkisine ilişkin nasıl bir sonuç ortaya koymaktadır?
6. Alan bazlı atıf performansı (CNCI) nasıl bir seyir sergilemekte olup, hangi alanlar en yüksek etki değerlerine sahiptir?

Kategori 3: İşbirlikleri, Araştırma Ağları ve Tematik Odak

Temel araştırma sorusu: “Bartın Üniversitesi’nin ulusal ve uluslararası düzeydeki bilimsel işbirliği ağları ve tematik araştırma yönelimleri nasıl bir yapıya sahiptir?”

Alt araştırma soruları:

1. Üniversitenin ulusal ve uluslararası kurumlarla gerçekleştirdiği işbirlikleri hangi coğrafi ve kurumsal alanlarda yoğunlaşmaktadır?
2. Üniversite–endüstri işbirliği kapsamında üretilen yayınların yıllar içindeki düzeyi ve etki gücü nasıldır?
3. Ortak yazar, ortak kurum ve ortak atıf analizleri üniversitenin araştırma ağları, kümelenmeleri ve bilimsel iletişim yapısı hakkında hangi bilgileri sunmaktadır?
4. Ortak kelime analizi, üniversitenin araştırma eğilimleri, uzmanlık alanları ve geleceğe yönelik öncelikleri hakkında hangi sonuçları ortaya koymaktadır?

Kategori 4: Görünürlük, Açık Bilim ve Erişilebilirlik

Temel araştırma sorusu: “Bartın Üniversitesi’nin WoS indeksli yayınlarının açık erişim düzeyi ve görünürlüğü ne durumdadır?”

Alt araştırma soruları:

1. Bartın Üniversitesi’nin WoS indeksli yayınları içinde açık erişimli yayınların genel oranı nedir ve bu açık erişim kapsamındaki hibrit yayın türleri üniversitenin görünürlük düzeyini nasıl etkilemekte, nasıl bir dağılım sergilemektedir?

Bu çalışma bibliyometrik bir araştırma tasarımıyla yürütüldüğü ve herhangi bir istatistiksel hipotez testi uygulanmadığı için araştırma sürecinde temel veya alt hipotezler oluşturulmamıştır. Bunun yerine, çalışmanın yönünü belirleyen araştırma soruları esas alınmış ve bulgular bu sorular doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Bununla birlikte, bibliyometrik analizlerde kullanılan veri kaynakları ve değerlendirme çerçevesine ilişkin bazı temel varsayımlar aşağıda sunulmaktadır:

Araştırmanın Varsayımları

1. Çalışmada kullanılan Web of Science verilerinin, Bartın Üniversitesi'nin yayın performansını değerlendirmek için güvenilir ve geçerli bir veri kaynağı olduğu varsayılmaktadır.
2. WoS'ta yer alan yayın bilgilerinin eksiksiz ve doğru biçimde indekslendiği kabul edilmektedir.
3. Bibliyometrik ölçütlerin (yayın sayısı, atıf sayısı, CNCI, h-indeksi vb.) uluslararası araştırma performansını değerlendirmek için uygun göstergeler olduğu varsayılmaktadır.
4. Ortak yazarlık, ortak kurum ve ortak kelime analizlerinin üniversitenin araştırma ağlarını ve tematik eğilimlerini yansıttığı kabul edilmektedir.
5. Atıf dizinlerine dayalı değerlendirmelerin, ilgili dönemde üretilen bilimsel yayınların görünürlüğünü ve etkisini yansıttığı varsayılmaktadır.
6. URAP Türkiye sıralamalarının, benzer üniversitelerle karşılaştırma yapmak için uygun bir referans çerçevesi sunduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada iki temel yöntem kullanılmıştır: literatürün kuramsal çerçevesini oluşturmak amacıyla belgesel tarama yöntemi, üniversite adresli bilimsel yayınların nicel olarak değerlendirilmesi amacıyla ise bibliyometrik yöntemler uygulanmıştır.

İlk olarak, araştırmanın kuramsal temelini güçlendirebilmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Belgesel tarama; mevcut yazılı ve dijital kaynakların sistematik biçimde bulunması, okunması, not alınması ve değerlendirilmesi süreçlerini kapsamaktadır (Karasar, 2024, s. 183). Bu kapsamda bibliyometriye ve araştırma performans göstergelerine ilişkin ulusal ve uluslararası literatür incelenmiş; çalışmanın kavramsal çerçevesi bu kaynaklar doğrultusunda oluşturulmuştur.

İkinci olarak, Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayın performansını değerlendirebilmek için bibliyometrik yöntemler uygulanmıştır. Matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı bibliyometri çalışmalarında, analizler atıf veri tabanlarının kullanılması ile elde edilmektedir. Bibliyometrik yöntem, belirli bir dönemdeki yayınların kalitesini ve eğilimini değerlendirmek için çok sayıda hakemli yayını analiz etmek için kullanılmaktadır (Struck vd., 2021, s.2). Bibliyometri,

yayımlanmış bilgi kaynaklarının (örneğin kitaplar, dergi makaleleri, veri setleri, bloglar) ve bunlara ilişkin üst verilerin (özetler, anahtar kelimeler, atıflar vb.) istatistiksel tekniklerle incelenmesi ve yayımlanmış eserler arasındaki ilişkilerin ortaya konulmasını sağlayan bir analiz yaklaşımıdır (Ninkov vd., 2021, s.173). Bu doğrultuda çalışma, hem kuramsal literatürü sistematik biçimde değerlendirmek için belgesel tarama yönteminden hem de üniversitenin yayın performansını nicel olarak analiz edebilmek için bibliyometrik yöntemlerden yararlanılarak yürütülmüştür.

Çalışmada ayrıca, Bartın Üniversitesi'nin işbirliği yaptığı kurumlar ve yayınlardaki ortak yazarlık durumunu incelemek amacıyla sosyal ağ analizi de kullanılmıştır. Sosyal ağ analizi çalışmalarında çeşitli kavramlar kullanılmaktadır. Bu kavramların arasında merkezilik kavramı da bulunmaktadır. Merkezilik kavramı da derece merkeziliği, yakınlık merkeziliği ve arasındalık merkeziliği olmak üzere 3'e ayrılmaktadır. Bu çalışmada bir kurumun birbirleriyle doğrudan bağlantılı olmayan kurumlarla ne düzeyde bağlantı içinde olduğunu gösteren arasındalık merkeziliğine göre değerlendirme yapılacaktır (Otte ve Rousseau, 2002, s. 442-443).

1.6. Araştırmanın Evreni

Çalışmanın kapsamını, Web of Science (WoS) veritabanında indekslenmiş Bartın Üniversitesi akademisyenleri tarafından üretilen ve kurum adresli olan yayınlara oluşturmuştur. Araştırmanın evrenini ise Bartın Üniversitesi akademik personeli tarafından 2015-2024 yılları arasında WoS Core Collection'da dizinlenen üniversite adresli makale ve inceleme türündeki toplam 2.904 yayın oluşturmaktadır. Tüm bibliyometrik analizler, bu evreni temsil eden söz konusu yayın kümesi üzerinden gerçekleştirilmiştir.

1.7. Araştırmada Uygulanan Sınırlılıklar ve Veri Toplama Teknikleri

Bibliyometrik analizlere başlamadan önce, evreni temsil edecek nihai yayın kümesini oluşturabilmek amacıyla InCites ve SciVal platformlarından elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Veri seti oluşturulurken, her iki platformdan da son beş yıla (2020–2024) ait Bartın Üniversitesi adresli makale ve inceleme türündeki yayınlar Excel formatında indirilmiştir. InCites'ten 2.076, SciVal'dan 1.973 olmak üzere toplam 4.050 yayın verisi elde edilmiş ve tek bir Excel dosyasında birleştirilmiştir. Koşullu biçimlendirme yöntemiyle yapılan karşılaştırma sonucunda 587 yayının benzersiz, geri kalanının ise tamamen benzer olduğu tespit edilmiş; bu döneme ait benzeşme oranı %85,52 olarak hesaplanmıştır. Benzer şekilde 2015–2019

döneminde InCites'ten 795, SciVal'dan 728 olmak üzere toplam 1.523 yayın indirilmiş, yapılan analizde 236 benzersiz yayın ve %84,5 benzeşme oranı bulunmuştur. On yıllık (2015-2024) süreç değerlendirildiğinde ise toplam 5.573 yayından 4.750'sinin çakıştığı ve genel benzeşme oranının %85,23 olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın nihai analizlerinde InCites veri tabanı tercih edilmiştir. Bu tercihin başlıca gerekçeleri şunlardır:

1. Yapılan ön analizlerde InCites veri tabanından elde edilen yayın sayısının 2.904, SciVal'dan ise 2.521 olduğu görülmüştür. İki veri seti arasında yüksek oranda benzerlik bulunmasına rağmen, InCites daha geniş veri kapsamı sunarak çalışmanın ihtiyacı duyduğu çeşitliliği sağlamıştır.

2. Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından belirlenen doçentlik başvuru şartlarında Web of Science indeksli yayınlar ve atıf kriterleri öncelikli olarak değerlendirilmektedir (ÜAK, 2025). InCites'in doğrudan WoS tabanlı olması, çalışmanın akademik geçerliliğini ve kullanılabilirliğini artırmıştır.

3. Birçok prestijli uluslararası sıralama kuruluşu (ARWU/Shanghai Rankings, Round University Ranking, CWTS Leiden Ranking, U.S. News & World Report, URAP) araştırma performansı ve atıf analizlerinde WoS/Incites verilerini esas almaktadır. Bu nedenle InCites'in tercih edilmesi, çalışmanın bu kuruluşların değerlendirme kriterleriyle uyumlu hale gelmesini sağlamış ve uluslararası geçerliliğini artırmıştır. Öte yandan, QS World University Rankings, Times Higher Education (THE) ve SCImago Institutions Rankings gibi kuruluşların Scopus verilerini kullanması, veri seçiminin farklı sıralama sistemleriyle karşılaştırılmasına da olanak tanımıştır.

Çalışmada, Bartın Üniversitesi'nin akademik yayın performansı yalnızca kurumsal düzeyde değil, aynı zamanda bölgesel (Karadeniz Bölgesi) ve ulusal düzeyde karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, University Ranking by Academic Performance (URAP) tarafından yayımlanan Türkiye üniversiteleri sıralamaları temel alınmıştır. URAP sistemi; yayın sayısı, atıf etkisi, uluslararası işbirliği ve akademik verimlilik gibi nesnel göstergeler üzerinden üniversitelerin bilimsel performanslarını karşılaştırmalı biçimde değerlendiren bir yaklaşıma dayanmaktadır.

Karşılaştırmaların daha anlamlı ve dengeli biçimde yapılabilmesi için, Bartın Üniversitesi ile benzer akademik yapıya, kuruluş yılına ve ölçeğe sahip devlet üniversiteleri seçilmiştir. Bu kapsamda üç temel kategori belirlenmiştir:

- (1) Türkiye'deki devlet üniversiteleri genelinde değerlendirme,
- (2) tıp fakültesi bulunmayan üniversiteler özelinde inceleme ve
- (3) 2000 yılı sonrasında kurulan üniversiteler grubunda karşılaştırma.

Bu doğrultuda karşılaştırmaya dahil edilen üniversiteler; Bingöl Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Munzur Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Batman Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi'dir. Ayrıca bölgesel düzeyde yapılan değerlendirmelerde, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer alan Sinop Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi özel olarak ele alınmıştır.

Bu karşılaştırmalı analiz yaklaşımı, Bartın Üniversitesi'nin bibliyometrik göstergelerinin yalnızca kendi iç dinamikleriyle değil, aynı zamanda benzer özelliklere sahip üniversitelerle göreceli performans bağlamında incelenmesine olanak tanımaktadır. Böylece, kurumun hem ulusal hem de bölgesel düzeydeki akademik üretkenliği ve bilimsel görünürlüğü daha bütüncül biçimde ortaya konulmuştur.

Sınırlılıklar

Çalışma,

- Analizler yalnızca 2015-2024 dönemini kapsamaktadır,
- WoS Core Collection içerisinde yer alan Science Citation Index-Expanded (SCI-E), Social Citation Index (SSCI), Arts & Humanities Citation Index (AHCI) ve Emerging Sources Citation Index (ESCI) atıf dizinlerindeki yayınlar değerlendirilmiştir,
- Makale (article) ve inceleme (review) yayın türleri ile bu yayınlara yapılan atıflar ile sınırlandırılmıştır.
- Yazar adres hataları, çoklu adres düzenlemeleri ve kurumsal ad varyasyonları nedeniyle bazı kayıtların dışarıda kalmış olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Nihai analizlerde yalnızca InCites verileri esas alınmış; SciVal verileri karşılaştırma amacıyla kullanılmıştır.

Veri Toplama

Çalışmada, veri setlerini elde edebilmek amacıyla Web of Science atıf dizinin analiz programı olan **Incites** programı içerisinde;

- *organization*= “*Bartın University*”;
- Diğer kurumlar için: *organization*= “*Ardahan University*”; “*Artvin Coruh University*”; “*Batman University*”; “*Bayburt University*”; “*Bingol University*”; “*Bitlis Eren University*”; “*Cankiri Karatekin University*”; “*Gumushane University*”; “*Hakkari University*”; “*Igdir University*”; “*Kilis 7 Aralik University*”; “*Mehmet Akif Ersoy University*”; “*Munzur University*”; “*Mus Alparslan University*”; “*Nevsehir Haci Bektas Veli University*”; “*Osmaniye Korkut Ata University*”; “*Sinop University*”; “*Sirnak University*”
- *publication date*= “2015-2024”
- *document type*= “*article, review*” taraması yapılmıştır.
- Bartın Üniversitesi yayın ve atıf performansı verileri için; *Web of Science Documents (WoS yayın sayısı)*, *Times cites (atıf sayısı)*, *Documents in Q1 Journals (Q1 dergilerdeki yayınlar)*, *Documents in Q2 Journals (Q2 dergilerdeki yayınlar)*, *Documents in Q3 Journals (Q3 dergilerdeki yayınlar)*, *Documents in Q4 Journals (Q4 dergilerdeki yayınlar)*, *Documents in Top 1% (%1’lik dilimde atıf alan yayınlar)*, *Documents in Top 10% (%10’luk dilimde atıf alan yayınlar)*, *Domestic Collaborations (Ulusal işbirliği)*, *International Collaborations (Uluslararası işbirliği)*, *Industry Collaborations (Endüstri işbirliği)*, *Category Normalized Citation Impact (Kategori normalize atıf etkisi)*, *H-index (h-indeks)*, *First Author (İlk yazar)*, *Last Author (Son yazar)*, *Corresponding Author (Sorumlu yazar)*, *All Open Access Documents (Açık erişimli tüm yayınlar)* göstergelerine göre filtrelemeler uygulanmıştır. Her bir gösterge için ayrı ayrı veri setleri oluşturulmuştur.

Ortak yazar, kurum, ülke ve kelime analizlerine ait verilerin görselleştirilmesi amacıyla programın dışarı aktarma seçeneği kullanılarak .txt formatında bilgisayara indirilmiş ve VOSviewer paket programına aktarılmıştır. Ayrıca dergi etki faktörleri ve analiz çalışmaları için yine WoS indeksinin bir ürünü olan Journal Citation Reports (JCR) kullanılmıştır.

Çalışma kapsamında analizi yapılan kurumların yıllara göre öğretim üyesi ile öğretim elemanı sayılarının tespiti için Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi kullanılmıştır.

1.8. Araştırmanın Düzeni

Bu tez çalışması beş ana bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde, araştırmanın konusu, önemi, amacı, araştırma soruları ve hipotezi, evren ve örnekleme ile kullanılan yöntem ve veri toplama teknikleri sunulmuştur.

İkinci bölümde, bibliyometrik analiz kavramsal çerçeve içinde ele alınmıştır. Öncelikle bibliyometri, bilimetri, enformetri, atıf, atıf dizinleme ve yayın işbirlikleri gibi temel kavramlara değinilmiş; ardından bibliyometrik analiz yöntemleri olan atıf analizi, bibliyografik eşleştirme, ortak atıf analizi, ortak yazar analizi, ortak kurum analizi ve bibliyometrik haritalama açıklanmıştır. Bu bölümde ayrıca Web of Science, Scopus, PubMed, Google Scholar, TR Dizin ve SOBİAD atıf veritabanları tanıtılmış, ulusal dizinlerin uluslararası dizinlere göre avantaj ve sınırlılıkları üzerinde durulmuştur. Bibliyometrik göstergeler (yayın ve atıf sayısı, etki faktörü, çeyreklik dilim, literatür eskimesi, anındalık indeksi, H-indeks, kategori normalize atıf etkisi, işbirliği göstergeleri) detaylandırılmış, sonrasında dünya sıralama kuruluşlarının (THE, ARWU, QS, US News, RUR, Leiden Ranking, SCImago, URAP) yöntemleri incelenmiştir. Bölümün sonunda yerli ve yabancı literatür değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde, Bartın Üniversitesi'ne ilişkin bilgiler sunulmuştur. Üniversitenin tarihsel gelişimi, fiziksel yapısı, insan kaynakları, akademik kadrolara atanma ölçütleri, akademik performans ödülleri ve uluslararası sıralamalardaki dereceleri açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde, araştırmanın yöntemi aktarıldıktan sonra Bartın Üniversitesi adresli yayın ve atıflara ilişkin bulgular sunulmuştur. Bu bölümde, WoS indeksli yayınların yıllara, bölgesel ve ulusal düzeye, öğretim üyesi ve elemanı başına düşen değerlere, konulara ve yazarlara göre dağılımı; atıf performansları; en fazla atıf alan yayınlar; dergilerin çeyreklik dilim değerlerine göre yıllık dağılımları; %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan yayın performansları; ulusal ve uluslararası işbirlikleri; üniversite–endüstri işbirlikleri; kategori normalize atıf etkileri; açık erişim oranları; H-indeksi; yazar pozisyonları; ortak yazar, kurum, ülke ve anahtar kelime analizleri detaylı biçimde değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde, elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar açıklanmış ve bu sonuçlardan hareketle öneriler geliştirilmiştir.

1.9. Kaynaklar

Tez yazımında alanyazın taraması ve kavramsal çerçevenin oluşturulması sürecinde mevcut kaynaklara erişmek için aşağıdaki tarama motorları, çevrimiçi kataloglar ve veritabanlarından yararlanılmıştır:

- Bilgi Dünyası
- DergiPark
- EBSCO Academic Search Ultimate
- EBSCOHost
- Library, Information Science & Technology Abstracts
- Piri Keşif Aracı
- ProQuest Thesis & Dissertations
- ScienceDirect
- Scopus
- Taylor & Francis Journals
- Türk Kütüphaneciliği
- YÖK Tez veritabanı
- Web of Science
- Wiley Online Library

2. BÖLÜM: KAVRAMSAL YAKLAŞIM

2.1. Temel Kavramlar

Bu bölüm, akademik literatür ve araştırma metodolojilerinde merkezi bir yere sahip olan temel kavramları kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.

2.1.1. Bibliyometri

Bibliyometri' kelimesi iki kökten oluşmaktadır. i) 'biblio' ve ii) 'metrik'. 'Biblio' terimi, 'biblion' adında Latin ve Yunanca bir kelime kombinasyonundan türetilmiş olup, Bybl(os) kelimesinin eşanlamlısı olarak 'kitap' anlamına gelmektedir. Kağıt, Byblos kelimesinden türetilmiştir; Byblos, kağıt ticaretinde öne çıkan bir Fenike şehridir. Diğer taraftan “metrik” kelimesi, “metre bilimi”, yani “ölçüm bilimi” demektir ve “metrikus” veya “metrikos” Latin veya Yunanca kelimelerinden türetilmiştir, her ikisi de ‘ölçüm’ anlamına gelmektedir. (Sengupta, 1992, s. 76).

Bibliyometri, yayınların bibliyografik bilgilerini analiz etmek için istatistiksel bir yaklaşım kullanan nicel bir yöntemdir (Holden vd., 2005, s.2) Bibliyometri, bilimsel yayınlara yapılan atıfların disiplinlerin araştırmalardaki geçmiş ve mevcut uygulamaları gösterebileceği kavramına dayanmaktadır (Lee ve Su, 2010, s.27) Huang ve diğerleri (2006, s.75-76) “bibliyometrik verilerin ülkeleri, üniversiteleri, araştırma enstitülerini, dergileri, belirli araştırma konularını ve belirli disiplinleri tanımlamak ve değerlendirmek için kullanıldığını” belirtmiştir. Bu örüntüler, belirli bir alandaki yazarlar tarafından ne tür dergilerin kullanıldığına dair spesifik bilgilerle ilgili olabilir. Dergiler herhangi bir disiplinindeki en önemli bilimsel iletişim biçimleri olduğundan bibliyometrik analiz, derginin kendisi kadar bir disiplinindeki araştırmanın bilimsel üretkenliğini, eğilimlerini ve vurgularını da aydınlatılabilir. Bibliyometrik bulguların kullanımı, yazarların ve genel olarak disiplinin ilgi ve kaygılarındaki değişiklikleri yansıtabilir; bulgular ayrıca alanın kimliğini ve yönünü belirlemek için bir disiplin içindeki bilimsel yayınların bir bütünü sağlamaktadır. Birçok disiplin kendi alanlarının, araştırmacılarının ya da bir dergi veya makalenin etkisini araştırmak için bibliyometrik araştırma yöntemlerini kullanmaktadır (Huang vd., 2006, s.75-76).

Bibliyometrik yöntemler, 20. yüzyılın başlarından itibaren çeşitli şekillerde uygulanmıştır (Pritchard ve Wittig, 1981, s.5). Bibliyometri, bilimsel çalışmaların analizinde kullanılan önemli bir yöntem olarak 19. yüzyılın sonlarından itibaren gelişim göstermiştir. İlk olarak 1873 yılında Fransız-İsviçreli botanikçi Alphonse de Candolle

tarafından yayımlanan *Histoire des Sciences et des Savants Depuis Deux Siècles* başlıklı çalışmada, bilimsel topluluklarda ulusal bilimsel başarıyı etkileyen faktörler incelenmiştir. Bu dönemde, bilimsel çalışmaların analizine dair ilk adımlar atılmıştır (van Raan, 2004, s.2). Sengupta (1992), Campbell'ın (1896) yayınlarda konu dağılımını inceleyen istatistiksel yöntemleri kullanarak ilk bibliyometrik çalışmayı gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Aynı dönemde, İtalyan ekonomist Pareto'nun İtalya'daki arazilerin %80'inin nüfusun %20'sine ait olduğunu ortaya koyduğu çalışması yayımlanmış ve bu bulgu daha sonra literatürde Pareto İlkesi olarak anılmıştır (Backhaus, 1980, s.146).

20. yüzyılın başlarında, bibliyometrik çalışmaların daha sistematik hale gelmeye başladığı görülmektedir. Alman fizikçi Felix Auerbach, 1913 yılında Alman şehirlerinin nüfus dağılımını analiz etmiş ve bu çalışma, daha sonra "Zipf Yasası" olarak bilinen ilkenin temelini oluşturmuştur (Auerbach, 1913, s.2). Erken dönem çalışmalarından biri de Cole & Eales (1917) tarafından yapılan, Lawani (1981) ile Khurshid & Sahai (1991a,b) tarafından ilk bibliyometrik çalışma olarak kabul edilen (ancak "istatistiksel bibliyografya" olarak eski terimlerle) 1550-1860 yılları arasındaki karşılaştırmalı anatomi literatürünün büyümesini inceleyen çalışmadır.

Hulme'ün (1923) çalışması ise, bilim ve teknoloji tarihi hakkında bilgi sağlamak için doküman sayımlarını kullanan başka bir erken dönem çalışmasıdır. Aynı dönemde Lotka, yazarların bilimsel üretkenliğini incelemiş ve bilimsel yayınlarda az sayıda yazarın büyük bir oranda üretim yaptığını ileri sürmüştür (Lotka, 1926, s.323). Gross & Gross ise 1927 yılında atıf analizini kimya alanında uygulamış ve bu yöntem uzun yıllar boyunca bir model olarak kullanılmıştır (Gross ve Gross, 1927, s.385).

1930'lar, bibliyometri kavramının daha da genişlediği bir dönem olmuştur. Samuel C. Bradford, bilimsel dergiler üzerine yaptığı çalışmaları ile "Bradford Yasası" olarak bilinen ilkenin temellerini atmıştır. Bu bulgular, bilimsel dergilerin etkisinin nasıl sınıflandırılabilirliğini ortaya koymuştur (Bradford, 1948). Ayrıca Paul Otlet, "*Traité de Documentation*" adlı eserinde "bibliometrie" terimini ilk kez kullanarak bu alanda önemli bir yenilik getirmiştir (Otlet, 1934'ten aktaran Rousseau, 2014, s. 218). Otlet (1934), "bibliometrie" terimini önceden kullanmış olsa da, Pritchard (1969, s. 348) yeni bibliyometriyi, "kitaplar ve diğer iletişim araçlarına matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin uygulanması" olarak geniş bir şekilde tanımlamıştır.

1940'larda, Claude Elwood Shannon'ın "*A Mathematical Theory of Communication*" başlıklı makalesi yayımlanmış ve bu çalışma, bilgi bilimi üzerinde

derin etkiler yaratmıştır (Shannon, 1948). Aynı dönemde, “librametrics” terimi ilk kez Siyali Ramamrita Ranganathan tarafından tanıtılmıştır (Ranganathan, 1949, s.102). 20. yüzyılın ilk yarısında, bilimsel yayınların türü ve sıklığı gibi konular, günümüzde olduğu gibi bibliyometrik yöntemlerle nicel olarak incelenmesi gereken önemli meseleler olarak görülmemektedir. Söz konusu dönemde, bilim insanlarının araştırma üretkenliği çoğunlukla geri planda kalmakta ve yeterince analiz edilmemektedir. Bu dönemde bilimsel çıktılar; kitaplar, makaleler veya konferans sunumları gibi yazılı formatlarda yayımlanıyor olsa da, bu yayınların niceliksel olarak değerlendirilmesi büyük ölçüde önem taşımıyordu. Söyleyecek sözü olan bilim insanları kitap yazıyor, konuşmalar yapıyor ve makaleler yayımlıyordu; ancak bu süreç henüz yaygınlaşma aşamasındaydı. Araştırmacılar, herhangi bir kurumsal baskı ya da yaptırım tehdidi olmaksızın çalışmalarını özgürce yayımlayabiliyorlardı. Dolayısıyla, bilimsel başarıyı ölçmek amacıyla belirli sayıda yayın yapma zorunluluğu gibi performans temelli hedef anlaşmaları düşünülmesi dahi mümkün olmayan bir yaklaşımdı.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, bilimsel çıktılarının sayısındaki artış ve disiplinlerin parçalanmasıyla birlikte bibliyometrik değerlendirme yöntemleri, bilim insanları ve kurumlarının başarılarının ölçülmesinde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Artan yayın sayısı ve bilimsel yayın organlarına olan talebin yükselmesi, bilimsel çıktılarının kaydedilip değerlendirilmesini zorunlu hale getirmiştir (Ball, 2018, s. 2).

1955'e gelindiğinde Eugene Garfield, “*Science Citation Index*” adlı bir sistem geliştirerek bilimsel çalışmaların atıf analizine dayanan yöntemlerin geliştirilmesine öncülük etmiş ve bibliyometri alanında devrim niteliğinde bir yenilik yapmıştır (Garfield, 1955). Yine bu dönemde ayrıca, Fano ve Kessler tarafından birbirlerinden bağımsız olarak “bibliyografik eşleştirme” kavramı literatüre tanıtılmıştır (Fano, 1956; Kessler, 1958; Sen ve Gan, 1983, s.78).

1960'lar, bibliyometrinin hızla geliştiği ve yaygınlaştığı bir dönem olmuştur. 1963 yılında Garfield tarafından yayımlanan “*Science Citation Index (SCI)*” bibliyometrik çalışmalar için temel bir kaynak haline gelmiştir. Aynı yıl, Price tarafından “*Little Science, Big Science*” adlı eser yayımlanmış ve bilimsel makale sayısındaki büyüme hızı istatistiksel verilerle incelenmiştir (Price, 1963). Yine 1963'te Eugene Garfield ve Irving Sher, Institute for Scientific Information (ISI) *Science Citation Index (SCI)* için dergi seçiminde kullanılmak üzere “Dergi Etki Faktörü”nü (Impact Factor-IF) tanıtmıştır (Garfield ve Sher, 1963, s.199).

Bibliyometri terimi, 1969 yılında Alan Pritchard tarafından tanıtılmıştır. Pritchard'ın 1969 yılındaki çalışmasında, “bibliyometri” ve “istatistiksel bibliyografya” terimlerinin anlamları ve geçmişte yapılan ilgili çalışmalar incelenmiştir. Pritchard, 'istatistiksel bibliyografya' kavramının, kitap ve süreli yayınlarla ilgili istatistiksel verilerin toplanması ve analiz edilmesi faaliyetlerini kapsadığını ancak bu terimin, araştırma alanını yeterince tanımlamadığını ve sıkça istatistikle karıştırıldığını belirtmiştir. Bu nedenle, kitaplar ve diğer medya kaynakları üzerinde uygulanan istatistiksel ve matematiksel yöntemler için “bibliyometri” teriminin kullanılmasını önermiştir (Pritchard, 1969, ss. 348-349). Aynı yıl, Fairthorne (1969, s. 341) bu tanımı, "kaydedilmiş söylemin özelliklerinin ve buna ait davranışların niceliksel işlenmesi" olarak daha da genişletmiştir.

1970 yılına gelindiğinde, bibliyometri alanındaki çalışmalar daha da derinleşmiş ve çeşitlenmiştir. Bibliyometri hem *Library Literature*'de hem de *Library and Information Science Abstracts*'te bir başlık haline gelmiş, 1980 yılında ise Library of Congress Konu Başlığı olmuştur (Broadus, 1987). 1973'te Eugene Garfield'ın gözetiminde *Social Science Citation Index (SSCI)*, ABD'nin Philadelphia kentindeki Institute for Scientific Information'da (ISI) sosyal bilimler araştırma alanları için yayınlanmıştır. Yine aynı yıl Small, ortak atıf eşleşmelerini inceleyerek bilimsel disiplinlerin yapısının haritalanmasına katkı sağlamıştır (Small, 1973, s.265). 1975 yılında Moravcsik ve Murugesan, atıfları kategorize etme yaklaşımını önermiş ve bu yöntem, atıfların işlev ve bağlama göre değerlendirilmesinde bir dönüm noktası olmuştur (Moravcsik ve Murugesan, 1975, s.92). 1978 yılında ise “*Scientometrics*” Budapeşte'de kurulmuş ve bu dergi, bibliyometri çalışmalarının uluslararası bir platformda yayılmasına olanak tanımıştır (Garfield, 2009). ISI tarafından fen bilimleri ve sosyal bilimler üzerine iki atıf dizininin yayımlanmasının ardından 1978 yılında sanat ve beşeri bilimler çalışmalarını indeksleme ve organize etme yöntemini kullanarak inceleme gereğini duyulmuştur. Bu durum, sanat ve beşeri bilimler atıf dizininin (Arts and Humanities Citation Index (AHCI)) ilk kez yayımlanmasına yol açmıştır (Komatsu, 1999, s.989).

1980'ler, bibliyometrinin daha karmaşık analizlere yöneldiği bir dönem olmuştur. Bibliyometrik çalışmaların uluslararasılaşması hız kazanmış ve White ile Griffith tarafından ortak atıf analizleri gerçekleştirilerek bilimsel alanların entelektüel yapıları incelenmiştir (White ve Griffith, 1982). 1983 yılında Callon tarafından tanıtılan ortak kelime analizi, bilimsel alanların kavramsal yapılarının haritalanmasında önemli bir araç

olarak kullanılmıştır (Callon, 1983). 1984 yılında Uluslararası Bilgi ve Dokümantasyon Federasyonu (International Federation for Information and Documentation (FID)) tarafından araştırma ve geliştirme, politika oluşturma, planlama, kurumların ve projelerin yönetimi, programlar ve bilimsel faaliyetler için geçerli veri sağlamak amacıyla Committee on Infometrics kurulmuştur.

Bibliyometri, temel olarak bilimsel üretkenliğin nicel boyutunu değerlendiren bir yaklaşımdır. Bu yöntem, bir araştırmacının belirli bir dönemde yayımladığı makale, kitap veya diğer akademik çalışmalarını sayısal olarak ortaya koymaya olanak tanır. Bununla birlikte, yalnızca yayın sayısına dayalı ölçümler, bilimsel etkinin ve niteliğin tam olarak yansıtılmasını sağlamaz. Bu nedenle bibliyometrik analizlerde, yayınların aldığı atıflar da dikkate alınmakta; bir yayına yapılan atıf sayısı, söz konusu çalışmanın bilimsel topluluk tarafından ne ölçüde benimsendiğinin ve önemsendiğinin dolaylı bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, bir yayının bilimsel değerinin, diğer araştırmalar üzerindeki etkisiyle ilişkilendirilmesine dayanmaktadır.

Bir makale yayımlandıktan sonra diğer bilim insanlarının bu makaleye yaptığı atıflar kaydedilmekte ve bu süreç ölçülmektedir. Bibliyometrik analizlerde kullanılan çeşitli göstergeler olmasına rağmen, temel varsayım, bir makalenin ne kadar sık atıfta bulunulursa o kadar önemli olduğudur. Bu temel varsayımı kabul etmeyenlerin bibliyometriden faydalanması mümkün değildir. Ayrıca, bu değerlendirmelerin yapılabilmesi için atıfların kaydedildiği kapsamlı veritabanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. 1955'te Eugene Garfield tarafından makalelerin sistematik olarak değerlendirilmesi süreci başlatılmış ve bu süreç günümüzde bibliyometrik analizlerin büyük ölçüde dayandığı geniş bir veri koleksiyonuna dönüşmüştür (Garfield, 1955).

Bibliyometri, yayınlar arasındaki atıf ilişkilerine dayalı olarak bilimsel çalışmalarını değerlendiren bir yaklaşım olup, geleneksel olarak çok atıf alan makalelerin daha önemli veya etkili olduğu varsayımına dayanmaktadır. Ancak dijital ortamın ve Web 2.0 tabanlı etkileşim araçlarının gelişmesiyle birlikte, bibliyometrik göstergelere alternatif nitelikte altmetrikler (altmetrics) ortaya çıkmıştır. Altmetrikler, bilimsel içeriklere yönelik çevrimiçi etkileşimleri temel alarak; bir yayının görüntülenme (viewed), kaydedilme (saved), çevrimiçi tartışılma (discussed), önerilme (recommended) ve atfedilme (cited) gibi farklı düzeylerdeki kullanım ve görünürlük göstergelerini ölçmektedir (Lin ve Fenner, 2013, s.24). Bu kapsamda tweetler, blog yazıları, Facebook paylaşımları, Mendeley kayıtları, F1000 değerlendirmeleri, haber paylaşımları, çevrimiçi indirme ve görüntüleme verileri gibi çeşitli altmetrik olaylar, bir

akademik çalışmanın sosyal ve toplumsal etkileşim boyutunu yansıtmaktadır (Priem, Piwowar ve Hemminger, 2012).

Altmetrikler, özellikle hızlı geri bildirim sağlayabilmeleri, açık veri kaynaklarına dayanabilmeleri ve yalnızca atıf sayıları ile yakalanamayan toplumsal etkiyi görünür kılabilmesi bakımından önemli avantajlar sunmaktadır. Bununla birlikte, teorik çerçevesinin bibliyometri kadar gelişmiş olmaması, sosyal medya platformlarının ticari yapılarından etkilenebilmesi ve ölçümlerin platform bağımlılığı nedeniyle standartlaştırılmasının güç olması gibi sınırlılıkları da bulunmaktadır (Bornmann, 2014, s.901). Dolayısıyla altmetrikler, bilimsel etkinin değerlendirilmesinde bibliyometrik göstergelerin yerine geçmekten ziyade, tamamlayıcı bir ölçüm alanı sunmaktadır. Bu durum, bir çalışmanın öneminin yalnızca atıf sayılarıyla değil, aynı zamanda toplumsal görünürlüğü ve çevrimiçi etkileşim düzeyleriyle birlikte ele alınmasına olanak tanımaktadır. (Ball, 2018, s. 3).

2.1.2. Bilimetri

1969 yılında, Vassily V. Nalimov ve Z. M. Mulchenko, “*scientometrics*” teriminin Rusça karşılığını (naukometriya) ortaya koymuşlardır (Rousseau, 2021, s.214). Bu terim, bilim ve teknoloji literatürünün tüm yönlerinin incelenmesini ifade etmektedir. Terim, 1978 yılında Macaristan’da Tibor Braun tarafından kurulan *Scientometrics* dergisi ile geniş bir tanınırlık kazanmıştır. Derginin alt başlığına göre, *Scientometrics* bilimin bilimi, bilimsel iletişim ve bilim politikalarının tüm nicel yönlerini kapsamaktadır (Hood ve Wilson, 2001). Derginin kuruluşundan kısa bir süre sonra, Nalimov, tek danışman editör olarak atanmıştır. Bilimetrinin büyük bir kısmı bibliyometriden ayırt edilemezken, pek çok bibliyometrik araştırma *Scientometrics* dergisinde yayımlanmaktadır. Sonuçta, bilim ve teknolojinin kamuya sunulan doğrudan ve somut çıktıları literatür (makaleler, patentler vb.) şeklinde olmaktadır. Bununla birlikte, geniş kapsamlı tanımlara rağmen bibliyometri temel olarak bilimsel literatürün nicel analizine odaklanırken; bilimetri, yalnızca literatür çıktılarının ölçülmesiyle sınırlı olmayıp, araştırma süreçlerinin işleyişi, sosyo-örgütsel yapılar, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yönetimi, bilim ve teknolojinin ulusal ekonomi içindeki rolü ile hükümetlerin bilim ve teknoloji politikaları gibi çok daha geniş bir dizi unsuru değerlendirmeyi amaçlayan bir yaklaşımı ifade etmektedir (Wilson, 2001, s. 112).

Brookes (1990, s.42), bilimetrinin kullanımına ve tanımına dair şu görüşleri sunmuştur: “Tibor Braun tarafından desteklenen bilimetri terimi, bilim politikası çalışmalarında verimli bir alan haline gelmiştir. Bu teknikler, özellikle Budapeşte ve

Leiden'deki kompakt araştırma birimlerinde, kararlı bir şekilde çalışan küçük bilim insanı grupları tarafından geliştirilmiştir. Ancak, Doğu ve Batı Avrupa'daki diğer araştırma birimleri de bilimetri çalışmalarına katkıda bulunmaya başlamaktadır. Bilimetri ve bibliyometri teknikleri büyük ölçüde benzer olmasına rağmen, farklı bağlamlarda kullanıldıkları için farklı rolleri bulunmaktadır”.

Tague-Sutcliffe (1992, s.1) tarafından başka bir tanım şu şekilde verilmiştir: “Bilimetri, bilimsel faaliyetlerin bir disiplin ya da ekonomik faaliyet olarak nicel yönlerini inceleyen bir alandır. Bilim sosyolojisinin bir parçasıdır ve bilim politikası oluşturma süreçlerinde uygulama alanı bulur. Yayıncılık da dahil olmak üzere bilimsel faaliyetlerin nicel çalışmalarını içerir ve bu nedenle bibliyometri ile bazı örtüşmeler gösterir”.

Bibliyometri ve bilimetri literatürde yer alan belirli bir konunun kalıplarını, bağlantılarını ve demografik özelliklerini ortaya çıkarmaya odaklanan benzer araştırma alanlarıdır. Ayrıca arka planlarındaki teoriler ve kullandıkları araç ve teknikler ortak olmakla birlikte, analizlerde odaklandıkları konular farklıdır (Siluo ve Qingli, 2017). Bibliyometri, bibliyografik verilerin sayısal analizini ifade etmekte ve kullanıcılar için en uygun kaynakların toplanmasına olanak tanıyan bir araç olarak kullanılabilir. Bilimetri ise ağ oluşturmak için ortak atıf analizi, atıf patlaması analizi, temel araştırma alanları için anahtar kelime ortak oluşum analizi ve atıf kalıplarını anlamak için belge ortak atıf analizini içermektedir (Hosseini vd., 2018). Bilimetrik yöntemlerin gelişimi sırasında, yalnızca bibliyometrik çıkarımlar için değil, aynı zamanda araştırma tasarımının kalitesini artırmak amacıyla da gözetimli ve gözetimsiz öğrenme modellerini içeren ileri düzey istatistikler ve veri madenciliği teknikleri kullanılmaktadır (Özdağoğlu vd., 2020, s.163).

Damar vd. (2019, s.573)'ne göre bibliyometri, yayınların sayısal ölçütlerini inceleyerek spesifik göstergelerle çalışırken, bilimetri daha geniş bir bakış açısı sunar ve karmaşık göstergeleri bir arada kullanır. Bilimsel bilginin değerli bir kaynak olarak kabul edildiği bilimlerde, atıflar bu değerlerin göstergesi olarak görülür ve değerlendirmeler uzman görüşlerine dayanır. Bilimlerde mutlak bir ölçüt bulunmadığı, göreceli değerlendirmeler yapıldığı ve bilimsel performansın çok boyutlu ele alınması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, bilimetri esnek bir yaklaşım sergileyerek sabit kurallar yerine eğilimleri ortaya koyar, ancak alt yayın setlerinin tüm sistemi tam yansıtmayabileceği gibi zorluklar da taşıyabilir.

2.1.3. Enformetri

Enformetri terimi 1979 yılında ilk kez Otto Nacke tarafından “Informetrie” olarak önerilmiş, daha sonra İngilizce karşılığı “Informetrics” literatürde kullanılmaya başlanmıştır. 1980’de Frankfurt’ta düzenlenen ilk Enformetri Semineri’nde kavram geliştirilmiş, kısa sürede uluslararası literatürde yer edinmiş ve Uluslararası Bilgi ve Dokümantasyon Federasyonu (FID) tarafından tanınarak bağımsız bir alan olarak kabul görmüştür. 1990’ların başına gelindiğinde, "informetrics" terimi geniş bir kabul görmüştür. Nacke, enformetrinin, bilgiye ilişkin olgu, süreç ve yasaların matematik ve istatistik temelli nicel yöntemlerle incelenmesini amaçlayan, bilgi biliminin yeni bir alt disiplini olduğunu düşünmüştür (Nacke, 1979’dan aktaran; Qiu vd., 2017, s.vii). Bu tanım, enformetrinin kapsamını bilgi bilimiyle sınırladığı için biraz tek taraflıdır. Tague-Sutcliffe, enformetriyi herhangi bir bilgi türünün nicel olarak incelenmesine genişletmiş ve böylece enformetrinin sadece bibliyografik kayıtlara veya belirli bir sosyal gruba değil, bilim insanlarıyla da sınırlı olmadığını belirtmiştir (Fairthorne, 1969’dan aktaran Tague-Sutcliffe, 1992, s.1). Bu tanım, enformetrinin araştırma kapsamını ve içeriğini genişletmiştir. Qiu vd. (2017), enformetriyi geniş ve dar anlamda ikiye ayırmıştır. Geniş anlamda enformetrik araştırmalar oldukça geniş bir alanı kapsarken, dar anlamda enformetrik araştırmalar, bilginin niceliksel olarak özelliklerini ve yasalarını matematiksel, istatistiksel ve diğer nicel yöntemlerle incelemeye odaklanmaktadır.

Enformetrik çalışmalar, sadece kayıtlar veya bibliyografik verilerle sınırlı kalmayıp, her formdaki bilginin nicel özelliklerini incelemekte ve bilgiyi yalnızca bilim insanlarının değil, toplumun tüm kesimlerinin nasıl kullandığını araştırmaktadır. Bu nedenle, kaydedilmiş bilgilerin yanı sıra, sözlü veya gayri resmi iletişim biçimlerinin de nicel yönleri ele alınmakta ve yalnızca entelektüel kesimlerin değil, dezavantajlı grupların da bilgi ihtiyaçları ve kullanım şekilleri değerlendirilmektedir. Ayrıca, bibliyometri ve bilimetrinin kapsamı dışında kalan pek çok bilgi ölçüm çalışmasını içine alarak genişletme potansiyeline sahiptir. Bibliyometri veya bilimetri kapsamında daha önce ele alınmamış iki önemli konu olan bilginin tanımlanması ve ölçülmesi ile erişim performans ölçütlerinin türleri ve özellikleri, enformetrinin kapsamına kolaylıkla dahil edilmiştir (Tague-Sutcliffe, 1992, s.1).

Bibliyometri, bilimetri ve enformetri terimleri, ortak hedefler doğrultusunda gelişmiş ve birçok yöntem ile araçta benzerlik göstermektedir (Qiu vd., 2017, s.ix). Üç metrik, “alanların dinamiklerini, ürettikleri literatür aracılığıyla inceleyen bileşen

alanlar” olarak tanımlanmaktadır (Hood ve Wilson, 2001, s.295). Bu terimler, örneğin “International Conference on Bibliometrics, Scientometrics, and Informetrics (ISSI)” gibi uluslararası platformlarda sıklıkla birlikte anılmakta veya yazarlar tarafından birbirinin yerine kullanılmaktadır. Ancak, bu kavramlar kendi disiplinsel kökenleri ve odaklandıkları alanlar bakımından farklılık gösterir. Bibliyometri, kütüphane ve dokümantasyon bilimleriyle; bilimetri, bilim bilimiyle; enformetri ise bilgi bilimiyle ilişkilidir. Bu ayırım, her bir terimin bilgi ölçümü ve analizindeki özgün yaklaşımını ve uygulama alanlarını yansıtmaktadır. (Brookes, 1990; Qiu vd., 2017).

Üç metrik arasındaki ilişki uzun zamandır incelenmektedir. Brooks (1990), bu üç terimin kökenlerini ve aralarındaki ilişkileri araştırmıştır. Glänzel ve Schoepflin (1994), yazarların "bibliyometri" terimini üç metrik için eş anlamlı olarak kullanmasının karışıklığa yol açtığını vurgulamıştır. Hood ve Wilson (2001), 1968-2000 yılları arasındaki makale ve dergi sayılarını analiz ederek bu üç terim arasındaki farkları incelemişlerdir. Wen ve Qiu (2006), bu üç metriğin farklı üst disiplinlere ait olduğunu, ancak aynı araştırma nesnelere, göstergelere ve yöntemlerle çalıştıklarını öne sürmüşlerdir.

2.1.4. Atıf

Atıf kavramı, Türk Dil Kurumu Sözlükleri’nde “Bir başkasının daha önce yayımlanmış çalışmasına yapılan gönderme” olarak tanımlanmaktadır (TKD, 2024). Edebi anlamda, herhangi bir otoriteye veya önceden belirlenmiş bir kaynağa yapılan yazılı veya sözlü bir referans ya da başka bir konuşmacının veya yazarın kelimelerinin aynen aktarılması anlamına gelmektedir. Kütüphanecilik literatürü açısından, belirli bir yazar, editör, besteci vb. tarafından üretilen belirli bir esere veya eserin bir bölümüne (kitap, makale, tez, rapor, müzik bestesi, vb.) yapılan yazılı bir referanstır ve bu referans, eserin bulunduğu belgenin açıkça tanımlanmasını içermektedir. Bir eserin ne sıklıkla atıf aldığı, bazen o eserin alanındaki öneminin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Atıf formatı, çalışma alanlarına göre farklılık göstermekte olup, en azından yazar, başlık ve yayın tarihini içermektedir. Eksik bir atıf, kaynağın bulunmasını zor, hatta imkânsız hale getirebilmektedir (ODLIS, 2024).

Atıf yapma kavramı, matbaanın icadının ardından Rönesans döneminde gelişmiştir. Dipnotlar ve referanslar kullanımı kesin olarak bilinmemekle birlikte, bu konuda Oxford English Dictionary’de verilen ilk örnek William Savage’in 1841 yılında yayımladığı *A Dictionary of the Art of Printing* adlı eserdir. Bununla birlikte, dipnota

benzer örneklerin ilk kez 16. yüzyılda kullanıldığına dair bulgular mevcuttur (Al ve Tonta, 2004, s. 21; White, 1985, s. 38).

Bilimsel çalışmalar, ilgili alandaki bilgi birikiminin kademeli olarak ilerlemesi ve daha önceki çalışmaların üzerine inşa edilmesiyle gelişmektedir. Bu süreçte, belirli bir disiplin içinde önceden oluşturulmuş fikirlerin kullanılması gereklidir ve bu bağ, atıflar aracılığıyla kurulmaktadır. Atıflar, yeni bir çalışmanın, önceki çalışmalarla olan bağlantısını kurarak, bilimsel literatüre katkıda bulunmasını sağlamaktadır (Özdemir, 2023, s.12). Atıf yapmanın temel işlevi, atıf yapan belge ile atıf yapılan belge arasında bir ilişki kurmaktır. Bu sayede, önceki araştırmalar tanıtılmakta, yapılan çalışma bağlama oturtulmakta ve okurun ilgili literatüre erişimi sağlanmaktadır. Atıflar, ayrıca araştırma yöntemlerini tanımlama, kanıt gösterme ve literatürün daha geniş bir kısmına işaret etme gibi işlevler de görmektedir. Bu açıdan, atıflar sadece bilgiye dayanak sağlamakla kalmaz, aynı zamanda bilimsel çalışmaların ilerlemesini de teşvik eder niteliktedir (Zan, 2012, s. 16).

Atıf, bir yazarın başka bir yazarın çalışmasına veya eserine referans vermesi, ona göndermede bulunması anlamına gelmektedir. Akademik yazında atıf, bir çalışmanın önceki çalışmalarla olan bağlantısını göstermek ve kullanılan fikir veya bilginin kaynağını belirtmek amacıyla yapılmaktadır. Atıflar, bilimsel iletişimi destekler, çalışmaların güvenilirliğini artırmakta ve aynı zamanda diğer araştırmacıların ilgili literatüre ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Atıf yapılan eserler genellikle dipnotlar, son notlar veya referans listeleri aracılığıyla gösterilmektedir.

Atıf yapmanın bilimsel çalışmalardaki rolü, hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle çeşitli açılardan değerlendirilebilir. Olumlu yönleri arasında; öncelikle, önceki çalışmalara ve bilim insanlarına saygı gösterilmesi ve onların akademik itibarlarının tanınması yer alır. Bu sayede, bilimsel birikime katkı sağlayan araştırmacılar onurlandırılır ve akademik topluluğun kolektif bilgi birikiminin değeri vurgulanır. Ayrıca, atıflar metodoloji, kullanılan ekipman veya teorik çerçeve gibi bilimsel süreçlerin şeffaflaşmasını sağlar, böylece okuyucuların ilgili kaynaklara yönlendirilmesi mümkün olur. Atıflar, yazarların kendi çalışmalarındaki hataları düzeltmelerine ve iddialarını doğrulamalarına da olanak tanır. İleride yapılacak araştırmalara dikkat çekmek ve az bilinen ya da düşük indekslenmiş çalışmaları görünür kılmak da atıfların bilimsel literatürün yaygınlaşmasına katkı sağlayan önemli işlevlerindedir. Ayrıca, verilerin doğrulanması ve özgün kavramların ya da eponimlerin ilk ortaya konduğu çalışmalara referans verilmesi, bilimsel iletişimin

güvenilirliğini artırır. Olumsuz yönleri ise; bazen atıfların gereksiz veya aşırı kullanılması, atıf manipülasyonları ya da sadece popüler çalışmalara yönelme gibi durumlar olabilir. Bu tür uygulamalar, bilimsel iletişimin kalitesini düşürebilir ve araştırma alanlarının daralmasına yol açabilir. Ayrıca, bazı atıflar, yazarların kendi çıkarlarını koruma amacıyla yapılabilir ve bu da bilimsel objektifliği zedeleyebilir (Garfield, 1965, s.85).

2.1.5. Atıf Dizinleme

Atıf dizinlemenin (citation indexing) ilk örneği olarak Shepard atıfları olarak da bilinen ve 1873 yılında yayınlanan *Shepard's Citations* kabul edilmektedir (Garfield, 1979, s.7). Shepard atıfları, Amerika Birleşik Devletleri'nin 48 eyaletindeki mahkeme davaları ile Federal mahkemelerdeki davalar için yayımlanmaktaydı. Bu sistemde, her bir davanın basit bir kodla yazılmış tam bir geçmişinin yer aldığı bireysel Amerikan mahkeme davalarının bir listesi yer almaktaydı. Her davanın altında, davaya atıfta bulunan yayınların, davayı etkileyen diğer mahkeme kararlarının ve avukat için değerli olabilecek diğer referansların kaydı verilmekteydi (Garfield, 2006, s.1123).

Garfield, İkinci Dünya Savaşı sonrasında görev aldığı projede, makinelerin insan yargısına ihtiyaç duymadan dizinleme terimleri üretebilmesi konusuna ilgi duymuştur. Atıf dizinlemenin, insan müdahalesine gerek kalmadan bilgiye erişimi kolaylaştırabileceğini, literatür artışıyla ilgili bilgilere ulaşma ve yoğun kullanılan kaynakların yönetiminde fayda sağlayabileceğini fark etmiştir. Bu çerçevede çalışmalarını sürdüren Garfield, ISI bünyesinde çeşitli atıf dizinleme projelerini ürünleştirerek bilim dünyasına katkıda bulunmuştur (Dhyi, 2018, s.38). Bu kapsamda ISI tarafından 1961 yılında Science Citation Index, 1973'te Social Science Citation Index ve 1978 yılında ise Arts and Humanities Citation Index yayınlanmıştır (White, 1985, s.39)

Atıf dizinleme işlemleri bibliyometrik bir veri kaynağı gerektirir. Basit analizler bazen bir araştırma kurumunun iç veri kaynakları kullanılarak, örneğin bir üniversitenin iç bilgi sisteminden alınan veriler kullanılarak gerçekleştirilebilir. Ancak çoğu durumda harici bir veri kaynağına ihtiyaç duyulmaktadır. Clarivate Analytics tarafından üretilen Web of Science ve Elsevier tarafından üretilen Scopus en yaygın kullanılan iki bibliyometrik veri kaynağıdır. Google Scholar da oldukça sık kullanılmaktadır. Buna ek olarak, belirli bir bilimsel alanla sınırlı bibliyometrik analizler bazen INSPIRE (yüksek enerji fiziği), MathSciNet (matematik), PsycINFO (psikoloji) veya PubMed (biyomedikal araştırma ve yaşam bilimleri) gibi alana özgü bir veri kaynağına dayanır.

Benzer şekilde, belirli bir bölgeye odaklanan bibliyometrik analizler, özellikle o bölgeye yönelik bir veri kaynağı kullanılabilir. Bu tür veri kaynaklarına örnek olarak Çin Bilim Atıf Veri Tabanı, Rus Bilim Atıf İndeksi ve SciELO Atıf İndeksi verilebilir. Bibliyometrik analizler için potansiyel olarak değerli olabilecek ilginç yeni veri kaynakları Microsoft Academic ve Crossref'tir.

2.1.6. Yayın İşbirlikleri

Yayın işbirliği, akademik dünyada, bilimsel çalışmaların geliştirilmesi ve yayımlanması sürecinde birden fazla araştırmacının birlikte çalışarak ortak bir ürün ortaya koymasını ifade etmektedir. Bu işbirliği, genellikle araştırmacıların farklı uzmanlık alanlarına sahip olduğu disiplinler arası projelerde yaygın olarak görülmekle birlikte, aynı disiplin içerisindeki araştırmacılar arasında da gerçekleşebilir. İşbirliğinin temel amacı, bilimsel çalışmalara farklı bakış açıları ve uzmanlıklar katarak araştırmaların kapsamını genişletmek ve daha sağlam, kapsamlı sonuçlara ulaşmak olarak ifade edilebilir (Drongstrup, 2020, ss. 397-398).

Yayın işbirliği, çeşitli şekillerde gerçekleşebilir. Araştırmacılar, veri toplama, analiz, yazım süreci gibi farklı aşamalarda sorumluluk paylaşımı yapabilirler. Ayrıca, aynı kurum içindeki araştırmacıların yanı sıra, ulusal ve uluslararası düzeydeki işbirlikleri de giderek yaygınlaşmaktadır. Farklı ülkelerdeki akademisyenlerin bir araya gelerek çalışması, bilimsel bilginin küresel dolaşımını hızlandırmakta ve kültürel çeşitliliğin araştırmalara olan katkısını artırmaktadır. Yayın işbirlikleri, aynı zamanda bilimsel alanda prestij kazanma, araştırma fonlarına erişim ve akademik çevrelerde tanınma açısından da büyük önem taşımaktadır. Özellikle büyük araştırma projelerinde yer almak, araştırmacıların etki alanlarını genişletmesine ve daha fazla atıf almasına olanak tanımaktadır (De Haan, 1997, s.197). Bununla birlikte, işbirliğinin başarılı olabilmesi için araştırmacılar arasında iyi bir iletişim, sorumlulukların açık bir şekilde paylaşılması ve etik kurallara uyulması gereklidir. Her araştırmacının katkısının doğru bir şekilde belirtilmesi ve etik sorumlulukların yerine getirilmesi, işbirliğinin güvenilirliğini artırmaktadır.

Araştırmacıların yayın üretim sürecinde işbirliği yapma amaçları Beaver (2001, s.373) tarafından; uzmanlığa, kaynaklara, ekipmana ve fonlara erişim sağlama; prestij elde etme, mesleki ilerleme ve üretkenliği artırma; daha büyük, kapsamlı ve önemli sorunları ele alarak hızlı ilerleme kaydetme; yeni beceriler öğrenme ve bir alana adım atma; entelektüel merak ve heyecanı paylaşma; hataları azaltma ve odaklanmayı

artırma; yalıtılmışlığı azaltarak motivasyonu tazeleme; eğitim ve bilgi paylaşımı sağlama ile eğlence ve keyif alma olarak ifade edilmiştir.

Yayın işbirlikleri genellikle sempozyumlar, konferanslar veya çalışma oturumları gibi etkinliklerde şans eseri ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca bilinçli bir şekilde mektup veya telefon aracılığıyla talep edilmekte; güvenilir meslektaşların tavsiyeleriyle de gerçekleştirilmektedir. Mentorluk ve eğitim gibi görevlerin bir parçası olarak da yürütülmektedir. İşbirliklerinin boyutu genellikle 2 veya 3 kişi ya da laboratuvarla sınırlı olmakla birlikte, daha büyük çaplı işbirlikleri de mümkündür. En yaygın model, denk iki birey arasındaki işbirliğidir. Bununla birlikte, tek yazarlı çalışmaların prestiji hala devam etmekte olup, bazı kişiler 6 kişiden fazla işbirliklerine olumsuz bakmaktadır. Bu durum, bireyin bağımsız çalışma yeteneğine sahip olduğunu gösterebilir (Beaver, 2001, s.374).

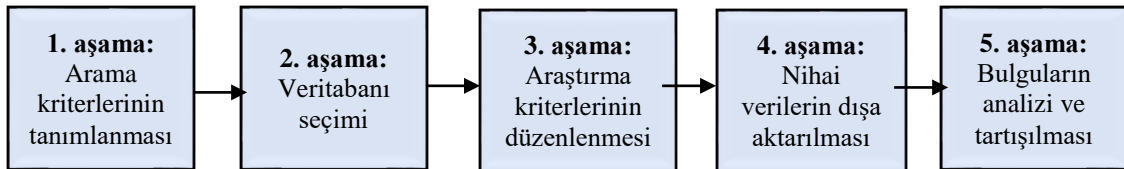
Yükseköğretim kurumları, bilimin gelişiminde önemli bir role sahip olan akademisyenler ve araştırma kaynaklarına sahiptir. Yükseköğretim kurumlarının kaynakları ve uzmanlık alanları farklılık göstermekte olup, bazı üniversiteler diğer kurumlardan farklı olarak kendilerine özgü bir yapıya sahiptir (Subroto vd., 2020, s.602). Aldieri vd. (2018) tarafından yürütülen bir araştırmaya göre; farklı alanlarda uzmanlaşmış üniversitelerin birbirleriyle işbirliği yapmalarının, her iki taraf için de araştırma kalitesini artıracakını ortaya koymuştur (Aldieri vd., 2018, s.20). Bu nedenle, işbirliği, yükseköğretim kalitesini ölçmek için kullanılacak destekleyici parametrelerden biri olabilir.

Farklı şekillerde (uluslararası, ulusal ve kurum içi) gerçekleştirilen işbirliği, üniversitelerin araştırma kalitesinin ve niceliğinin gelişimini desteklemektedir. Araştırma işbirliği, üniversitelerin genel araştırma verimliliğini artırmak için gereklidir. Özellikle gelişmiş ülkelerle yapılan işbirliği, az gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerin araştırma kapasitesini geliştirmelerine ve araştırma performanslarını artırmalarına yardımcı olabilir. Genel olarak işbirliği, atıf sayılarının ve araştırmanın görünürlüğünün artmasına yol açmaktadır. İşbirliği ile gerçekleştirilen (özellikle uluslararası işbirliği) yayınlar, tek yazarlı makalelere göre daha fazla atıf almakta ve sadece ulusal ya da tek yazarlı makalelere kıyasla daha görünür olmaktadır. Ulusal araştırmacıların diğer ülkelerdeki meslektaşlarıyla işbirliği yapmaları, ulusal araştırma politikalarında önceliklerden biri olarak belirlenebilir. İşbirliğinin üniversitelerin araştırma performansı üzerindeki olumlu etkisine dair birçok araştırma gerçekleştirilmiştir (Aldieri vd., 2018, s.14). Örnek vermek gerekirse; Dakik vd. (2006)'nin çalışmasında, uluslararası

işbirliklerinin, yerel çalışmalara kıyasla daha fazla orijinal yayın ve daha yüksek etki faktörlü yayınlar ürettiği vurgulanmıştır. Isiordia-Lachica vd. (2015), uluslararası eş yazarlığın daha yüksek atıf oranlarına yol açtığını belirtmişlerdir. Ayrıca, Olmeda-Gómez vd. (2008), Katalonya üniversitelerinin İngilizce konuşan yazarlarla işbirliği yaptıklarında daha fazla görünürlük elde ettiklerini göstermiştir. Yukarıda belirtilen çalışmalar, uluslararası işbirliğinin üniversitelerin araştırma performansı üzerinde güçlü ve olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, araştırma kapasitesini artırmanın ve bilimsel görünürlüğü genişletmenin bireysel çabaların dışında küresel düzeyde işbirlikleriyle de mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, uluslararası işbirliklerinin teşvik edilmesi, üniversitelerin hem araştırma kalitesini yükseltmek hem de küresel bilimsel toplulukta daha fazla yer edinmek açısından kritik bir strateji olarak değerlendirilebilir.

2.2. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik analiz yöntemiyle, bilimsel tanımlama, kapsamlı istatistikler ve sistematik literatür harmanlaması ile araştırmacılar çok sayıda belgeyi hızlı bir şekilde yorumlayabilir ve gerekli bilgileri çıkarabilir (Guo vd., 2021, s.2). Bibliyometrinin önemli yaklaşımlar olarak ortak atıf ve eş-oluşum analizini kullandığını belirtmek de önemlidir (Boyack ve Klavans, 2010, s.2402). Araştırmacılar, farklı alanların çerçevesini istatistiksel olarak temsil etmek için bibliyometrik analizi kullanmıştır (Majeed ve Ainin, 2021, s.639).

Şekil 1: Bibliyometrik araştırmanın temel aşamaları (Khuram vd., 2023, s.3)

Şekil 1’de gösterildiği üzere; bibliyometrik araştırma süreci, belirli aşamaları içeren metodik bir yaklaşımla ele alınmaktadır. İlk etapta, araştırmanın yönünü belirleyecek arama kriterlerinin tanımı yapılır. İkinci aşama olarak, bu kriterlere uygun veri toplamak üzere WoS veya Scopus gibi önde gelen uluslararası atıf dizinlerinden birisi seçilir. Üçüncü aşamada, araştırma sürecinin ilerlemesi ve önceden belirlenen kriterlerin uygulanabilirliği doğrultusunda gerekli ayarlamalar gerçekleştirilir. Dördüncü aşamada, analiz için gereken son veriler dışa aktarılır. Beşinci ve son aşamada ise, elde edilen veriler üzerinden analizler yürütülerek, bulguların değerlendirilmesi ve sonuçların tartışılması aşamasına geçilir. Bu aşamalar, araştırmanın

sistematik, disiplinli ve doğrulanabilir bir şekilde yürütülmesine olanak tanıyarak, sonuçların bilimsel olarak sağlam ve güvenilir olmasını garanti eder.

Literatürde bibliyometrik analizler genel olarak tanımlayıcı (descriptive) ve değerlendirici (evaluative) bibliyometri olmak üzere iki ana yaklaşım altında ele alınmaktadır. Tanımlayıcı bibliyometri, bilimsel üretimin yapısal özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan bir çerçeve sunar. Yıllara göre yayın eğilimleri, yazar, kurum ve ülke üretkenliği, konu dağılımları ve işbirliği modelleri gibi göstergeler üzerinden bilimsel faaliyetlerin genel görünümü betimlenir. Bu yaklaşım çoğunlukla top-down bir yöntemle yürütülmekte olup, geniş ölçekli veri taramalarıyla ülkelerin veya kurumların tüm yayınlarının ilgili dizinlerden derlenmesi üzerine kuruludur. Ancak top-down yaklaşım, yüksek düzeyde genellenebilirlik sağlasa da daha alt düzey akademik birimler veya araştırmacı grupları için ayrıntılı çıkarımlara izin vermemektedir (Narin, 1976). Bu nedenle tanımlayıcı bibliyometri, bilimsel ekosistemin genel resmini çizmek için uygun olmakla birlikte, performans değerlendirmesi amacıyla sınırlı bir katman sunar.

Diğer tarafta, değerlendirici bibliyometri, bibliyometrinin özellikle bilimsel etkinliğin niteliğini değerlendirmeyi amaçlayan yönünü ifade etmektedir. Narin'in (1976) ortaya koyduğu bu yaklaşımda temel amaç, bilimsel performansın kalite boyutunu ölçmek ve araştırma faaliyetlerinin etkisini değerlendirmektir. Bu çerçevede bilimsel kalite, Moed'in (1989) belirttiği üzere bilimsel değer (scientific merit) ve özellikle uluslararası görünürlük ile ilişkilendirilir. Değerlendirici bibliyometri, atıf verilerini temel alan analizlere dayanır; doğrudan atıf analizi, ortak atıf analizi (co-citation) ve bibliyografik eşleşme (bibliographic coupling) bu kapsamda kullanılan başlıca tekniklerdir. Bu yöntemler, yalnızca yayınların aldığı atıfları ölçmekle kalmaz, aynı zamanda bilimsel alanların entelektüel yapısını, bilgi akışını ve literatürdeki temel tematik kümeleri ortaya çıkarmaya olanak tanır.

Tanımlayıcı ve değerlendirici bibliyometri arasındaki ayrımın en belirgin olduğu nokta, kullanılan verilerin geçerlilik ve güvenilirlik düzeyidir. Tanımlayıcı bibliyometri, geniş adres taramalarına dayalı top-down veriyle çalışırken; değerlendirici bibliyometri çoğu zaman bottom-up bir yaklaşım gerektirir. Alt düzeydeki araştırmacı gruplarının veya belirli akademik birimlerin performansının değerlendirilebilmesi için yayın verilerinin araştırmacılar tarafından doğrulanması önem taşır. Böylece elde edilen etki ölçümlerinin geçerliliği ve güvenilirliği artar. Bu iki yaklaşımın farklı veri toplama mantıkları, sonuçların yorumlanabilirlik sınırlarını da belirler. Top-down yöntemle üretilen tanımlayıcı verilerden alt düzey performans sonuçları türetmek metodolojik

açından doğru değildir; çünkü bu tür çalışmalar yalnızca genel eğilimleri göstermek üzere tasarlanmıştır. Buna karşılık bottom–up yöntemle yürütülen değerlendirici analizler, birim düzeyinde ve daha hassas performans ölçümleri elde edilmesine olanak tanımaktadır (Narin, 1976; Moed, 1989).

Bibliyometrik analiz başlığı altında; bilimsel literatürün yapısal analizinde kullanılan bibliyometrik analiz yöntemleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Dört ana başlık altında incelenen bu yöntemler, atıf analizi, ortak yazar analizi, ortak kurum analizi ve bibliyometrik haritalama tekniklerinden oluşmaktadır. Bu yöntemler, araştırma alanlarındaki bilimsel iş birliklerini, yazarlar ve kurumlar arasındaki ilişkileri, bilimsel üretkenliği ve disiplinler arası bağlantıları incelemekte; bilimsel çalışmaların etki düzeylerinin ve akademik ağların anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. İlk olarak, “*atıf analizi*” incelenmekte olup, bilimsel çalışmaların etki düzeyini ve bu çalışmalar arasındaki ilişkileri ortaya koymada nasıl kullanıldığına değinilmektedir. Atıf analizinin bilimsel işbirliklerini ve disiplinler arası etkileşimleri anlamaya yönelik etkisi vurgulanmıştır. Bu analiz, literatürün gelişim seyrini ve hangi çalışmaların bilimsel alana katkı sağladığını anlamaya olanak tanımaktadır. Sonrasında atıf analizi ana başlığı altında “*bibliyografik eşleştirme*” yöntemi açıklanmakta; iki çalışmanın aynı kaynaklara atıfta bulunarak aralarındaki ilişkilerin belirlenmesi üzerine odaklanılmaktadır. Bibliyografik eşleştirmenin, bilimsel literatürde bilgi akışını anlamak ve araştırma temalarını belirlemek için kritik bir yöntem olduğu ifade edilmektedir. Yine atıf analizi başlığı altında “*Ortak atıf analizi*” kavramı ifade edilmekte, bu yöntem iki çalışmanın aynı kaynaklar tarafından atıf alması durumunda aralarındaki ilişkiyi inceleyerek bilimsel literatürdeki etkileşimleri haritalandırmaktadır. Bu yöntemin, bilimsel disiplinler arasındaki ilişkiyi ve entelektüel yapıyı anlamak için önemli bir araç olduğu vurgulanmıştır.

Ayrıca, “*ortak yazar analizi*” ile bilim insanlarının işbirlikleri incelenmekte, bu işbirliklerinin akademik araştırmalarda sosyal ağ yapısına olan etkisi detaylandırılmaktadır. Ortak yazar analizinin bilimsel verimlilik ve işbirlikleri açısından nasıl bir rol oynadığı açıklanmıştır. 3. alt bölümde ise “*ortak kurum analizi*” ile kurumlar arası bilimsel işbirliklerinin incelenmesi ve son olarak “*bibliyometrik haritalama*” yöntemi üzerinde durulmuş ve bilimsel verilerin görselleştirilmesi ile araştırma alanlarının yapısının haritalandırılması ele alınmıştır. Bu analizlerin, bilimsel üretkenlik ve işbirliklerinin coğrafi dağılımını ve stratejik önemini anlamaya yönelik katkıları üzerinde durulmaktadır.

2.2.1. Atıf Analizi

Atıf analizi, bilimsel çalışmalara yapılan atıfların incelenmesi ve bu atıflar üzerinden çeşitli analizlerin gerçekleştirilmesini içeren bibliyometrik bir yöntemdir. Bilimsel literatürde yer alan eserler arasındaki bağlantıları ortaya çıkarmak amacıyla yapılan atıf analizi, bir eserin akademik çevredeki etkisini ve önemini ölçmek için kullanılan önemli bir tekniktir (Zupic ve Cater, 2015, s. 434). Atıf analizi, hem bireysel eserlerin hem de yazarların etki düzeyini belirlemenin yanı sıra, belirli bir disiplinin gelişim seyrini anlamaya da olanak tanımaktadır.

Atıf analizi, genellikle atıf sayısı ve atıf yapılan kaynakların dağılımı olmak üzere iki temel bileşenden oluşmaktadır. Atıf sayısı, belirli bir eserin veya yazarın diğer araştırmacılar tarafından ne sıklıkla referans gösterildiğini ifade etmektedir. Bu sayı, eserin ne kadar geniş bir kitle tarafından kabul gördüğüne ve kullanıldığına dair bir göstergedir. Atıf yapılan kaynakların dağılımı ise, bir eserin hangi çalışmalara referans verdiği ve bu referansların hangi konulara veya disiplinlere yayıldığını analiz etmeyi sağlamaktadır. Bu dağılım, eserin disiplinler arası bir etki yaratıp yaratmadığını veya hangi bilimsel alanlarla ilişkilendirildiğini anlamak açısından önem arz etmektedir (Small, 1973, s.266).

Atıf analizi araştırmaları, son yıllarda artan bir ilgiyle bilimsel literatürün değerlendirilmesinde önemli bir yöntem haline gelmiştir. Bu analizler, yazar verimliliği, yayınların kullanım süresi ve literatürün yaşlanması gibi konulara odaklanmaktadır. Atıf analizleri, belirli bir alandaki en verimli araştırmacıları ve en sık kullanılan kaynakları belirlemeye, bu kaynakların kullanım süresini analiz etmeye ve kütüphane koleksiyonlarının çekirdek yapısını oluşturmaya yardımcı olmaktadır. Elde edilen bulgular, bilimsel araştırmaların etkinliğinin değerlendirilmesinde ve kütüphane koleksiyonlarının geliştirilmesinde kullanılmaktadır. Bu araştırmalar genellikle bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler üzerinde yapılır da, yüksek lisans ve doktora tezleri de bilimsel araştırma yetkinliğini göstermek açısından önemlidir. Tezlerde kullanılan atıf kaynaklarının bilimsel makalelerle benzerlik göstermesi, bu çalışmaların da bilim ve teknolojinin gelişimine katkıda bulunduğunu ve toplumsal fayda sağladığını ortaya koymaktadır. Tezler üzerinde yapılan atıf analizleri, ilgili bilim dalında öne çıkan araştırmacıları ve kullanılan kaynakları belirleyerek, kütüphane koleksiyonlarının geliştirilmesi ve yönetimi açısından da değerli bilgiler sunmaktadır (Al ve Tonta, 2004, s.22).

Atıf analizi, aynı zamanda bilimsel işbirliklerini ve araştırmacılar arasındaki akademik ağları incelemek için de kullanılmaktadır. Özellikle bibliyometrik haritalama teknikleri aracılığıyla yapılan bu analizler, belirli bir alanda çalışan araştırmacılar arasındaki işbirliklerini ve bu işbirliklerinin zaman içindeki değişimini gözler önüne sermektedir. Atıf analizi sayesinde, belirli bir alanda öne çıkan anahtar araştırmalar, fikir önderleri ve alanın gelişimine yön veren çalışmalar tespit edilebilir (White ve McCain, 1998, s. 329).

Atıf analizinin en yaygın kullanım alanlarından biri, bir çalışmanın etki faktörünün belirlenmesidir. Etki faktörü (Impact Factor-IF), bir derginin veya eserin belli bir zaman diliminde aldığı atıf sayısına göre hesaplanan bir ölçüttür ve akademik literatürdeki etkisini göstermektedir. Etki faktörü, dergilerin bilimsel değerini belirlemek için sıkça kullanılırken, bireysel çalışmaların değerlendirilmesi için de önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir (Seglen, 1997, s. 497; Aksnes, 2006, s. 123). Ancak, etki faktörünün sadece atıf sayısına dayalı olması, bazen eleştirilere neden olmaktadır. Özellikle nitelikli fakat daha az atıf alan çalışmaların göz ardı edilme riski bulunmaktadır (Garfield, 2006, s.90).

Atıf analizi, bilimsel literatürde self-citation (kendi kendine atıf) ve bir grup içinde birbirine atıf yapma gibi etik sorunların da tespit edilmesine olanak sağlamaktadır. Bu tür atıf pratikleri, araştırmacının veya bir grubun atıf sayısını yapay olarak artırma eğilimlerini gösterebilmekte ve bilimsel literatürün güvenilirliği üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir (Fowler ve Aksnes, 2007, s. 428).

Atıf analizi, genel olarak bilimsel çalışmaların değerlendirilmesinde kapsamlı bir perspektif sunar ve bilimsel literatürün gelişimini anlamaya yönelik önemli bir araçtır. Bu yöntem, sadece bireysel eserlerin ve yazarların etkisini değil, aynı zamanda disiplinler arası ilişkileri, araştırma eğilimlerini ve bilimsel işbirliklerinin yapısını ortaya çıkarmaktadır.

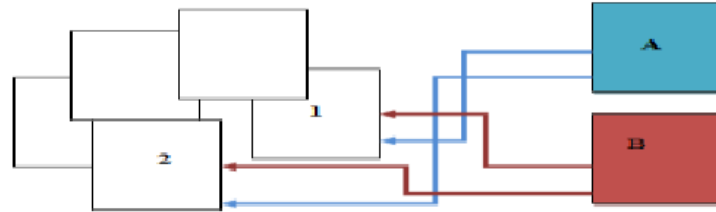
2.2.1.1. Bibliyografik Eşleştirme

Bibliyografik eşleşme (bibliographic coupling), iki ya da daha fazla çalışmanın aynı kaynaklara atıfta bulunarak aralarındaki ilişkileri ortaya çıkaran bibliyometrik bir yöntemdir. İlk kez Kessler (1963) tarafından tanımlanan bu yöntem, aynı kaynakları referans alan çalışmaları birbirine bağlayarak bu çalışmaların konusal benzerliklerini ve araştırma alanlarındaki yakınlıklarını incelemek için kullanılır. İki çalışmanın

bibliyografik olarak eşleşmesi, onların aynı araştırma alanına veya konuya katkıda bulunduğuna işaret eder (Kessler, 1963, s.10).

Bibliyografik eşleşme, literatürdeki bilgi akışını ve çalışmaların entelektüel altyapısını analiz etmek için önemli bir araçtır. Bu yöntem, geçmişe dönük referansları temel alarak bilimsel çalışmaların benzerliğini ortaya çıkarırken, ilerleyiş süreçlerinde hangi çalışmaların öncü rol oynadığını da belirleyebilir. Marshakova (1973) ve Small (1973) gibi araştırmacılar, bu yöntemin özellikle bilimsel alanlardaki bilgi kümelerini anlamak ve araştırma alanlarının entelektüel haritalarını çıkarmak için kullanıldığını belirtmişlerdir.

Bibliyografik eşleşme yönteminde, iki doküman arasındaki ilişki, her iki dokümanın da atıfta bulunduğu ortak kaynakların sayısı ile belirlenir. Şekil 2'de, bibliyografik eşleşme ilişkisi görselleştirilmiştir. Bu şekilde, harflerle adlandırılan her bir dikdörtgen atıf yapan dokümanı, sayılarla adlandırılan her bir dikdörtgen ise atıf yapılan kaynağı temsil etmektedir. A ve B dokümanlarının hem 1 numaralı hem de 2 numaralı kaynaklara ortak olarak atıfta bulunduğu gösterilmiştir. A ve B dokümanlarının iki ortak kaynağa atıf yapması durumunda, A ve B dokümanları arasındaki bibliyografik eşleştirme kuvveti iki olarak tanımlanmaktadır (Zan, 2019, s.505).

Şekil 2: Bibliyografik Eşleştirme İlişkisi (Zan, 2019, s.505)

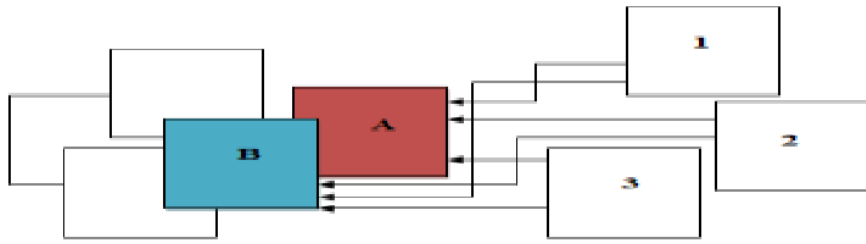
Sonuç olarak, bibliyografik eşleştirme, bilimsel literatürdeki ilişkileri anlamak ve araştırma alanlarını daha geniş bir perspektifte analiz etmek için önemli bir yöntemdir. Hem bilimsel çalışmalar arasındaki konusal yakınlıkları belirlemek hem de bilgi üretim sürecindeki entelektüel bağlantıları anlamak için kullanılmaktadır. Bu yöntem, aynı zamanda kütüphane koleksiyonlarının geliştirilmesinde ve bilimsel literatürün yönetilmesinde de faydalı bir araç olarak değerlendirilebilir.

2.2.1.2. Ortak Atıf Analizi

Bibliyometrik alanda doküman benzerliklerinin değerlendirilmesine yönelik birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda Kessler (1963), bibliyografik eşleşme

yaklaşımını, Henry Small ise 1973 yılında ortak atıf analizini bir konu benzerliği göstergesi olarak sunmuştur (Small, 1973, s.268). Bibliyografik eşleşme ve ortak atıf analizi, dokümanların sınıflandırılmasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu sınıflandırma dokümanın kendisi, yazarı ve yayımlandığı dergi düzeyinde yapılmaktadır. Ortak atıf analizi, iki dokümanın aynı üçüncü bir doküman tarafından atıf alması durumunda ilişkili kabul edilmesini sağlayan bir yöntemdir. A ve B dokümanları, C dokümanı tarafından atıf alıyorsa, bu dokümanlar birbirine doğrudan atıfta bulunmasa bile aralarındaki ilişki güçlenmektedir. A ve B dokümanlarının daha fazla kaynak tarafından birlikte atıf alması, aralarındaki bağı kuvvetlendirmektedir. Ortak atıf sıklığı, iki dokümanın birlikte atıf aldığı durumların sayısını ifade eder. Ortak atıf analizi, aynı zamanda bilimsel disiplinlerin entelektüel yapısını ve bilimsel alanlar arasındaki ilişkiyi haritalandırmak amacıyla kullanılan etkili bir yöntemdir (Surwase vd., 2011, s.180).

Şekil 3'te, sayısal olarak isimlendirilen her dikdörtgen atıf veren dokümanı, alfabetik olarak isimlendirilen her dikdörtgen ise atıf yapılan kaynağı temsil etmektedir. Bu şekilde, A ve B dokümanlarına atıfta bulunan üç doküman olduğu görülmektedir. Bu durum, A ve B dokümanlarının üç ortak atıf aldığını göstermektedir (Van Eck, 2011, s.4-5). İki kaynağın aynı anda atıf olarak verilmesi zamanla artış gösterdiğinde, bu iki kaynak arasında benzer bir ilişki olduğu ifade edilebilmektedir. Ayrıca, bu iki kaynağa verilen atıf sayısı arttıkça, ortak atıf gücünün daha da artacağı belirtilmektedir (Martins, 2011).

Şekil 3: Ortak Atıf İlişkisi (Zan, 2019, s.504)

Bu bağlamda, bibliyografik eşleştirme ile ortak atıf arasındaki temel fark, bibliyografik eşleştirmenin aynı dokümana atıfta bulunan iki kaynağın ilişkisini analiz etmesi, ortak atıfın ise bir kaynak tarafından atıf yapılan iki doküman arasındaki ilişkiye odaklanmasıdır. Bibliyografik eşleştirme çalışmaları atıf sayısından bağımsız olarak değerlendirilirken, ortak atıf analizi bir alandaki en fazla atıf alan çalışmalara odaklanmaktadır. Bu yönleriyle bibliyografik eşleştirme, bir alandaki eğilimlerin ve gelecekteki önceliklerin belirlenmesi için uygun bir teknik iken, ortak atıf analizi, alanın

tarihsel kökenlerini ve klasiklerini ortaya çıkarmak için kullanılmaktadır. Ampirik kanıtlar, bu iki analiz tekniğinin önemli ölçüde farklı sonuçlar ürettiğini ve birbirlerinin yerine geçmekten ziyade, birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olduklarını doğrulamaktadır (Boyack ve Klavans, 2010, s.2391).

2.2.2. Ortak Yazar Analizi

Ortak yazar analizi, bilim insanlarının birlikte yürüttükleri akademik çalışmalardaki iş birliklerini incelemek amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Bu analiz, araştırmacılar arasındaki bağları ortaya çıkararak bir alandaki sosyal ağ yapısını analiz etmeye olanak tanır (Lu ve Wolfram, 2012, s.1974). Yazarlık, bibliyometrik çalışmalarda araştırmacı ile yayın arasındaki bağlantıyı temsil eder ve yazarların, yayın içeriğinden sorumlu olduğu varsayılmaktadır. Tek yazarlı çalışmalarda bu sorumluluk net olsa da, çok yazarlı çalışmalarda yazarların katkı oranlarının belirlenmesi daha karmaşık hale gelebilmektedir (Wilcox, 1998, s.216). Özellikle yazar sayısı arttıkça, yazarlık hakkı ve sorumluluğun kime ait olduğu sorunu daha da belirgin hale gelmektedir. (Larivière vd., 2016, s.418).

Ortak yazar analizleri, araştırmacıların kurumsal ve coğrafi konumlarını da dikkate alarak kurumlar ve ülkeler düzeyinde iş birliği modellerini incelemeyi mümkün kılar. Bu sayede, uluslararası araştırma iş birliklerinin yapısı ve hangi araştırma topluluklarının daha sık iş birliği yaptığı belirlenebilir. Örneğin; Uddin vd. (2012), “çelik yapı” konusundaki araştırmaların ortak yazarlık ağını incelemiş ve tek başına yayımlama eğiliminde bir azalma olduğunu tespit etmiştir. Yaşam bilimleri, sağlık bilimleri ve doğa bilimleri gibi bazı alanlarda ortak yazarlık uzun süredir norm haline gelmiştir (Geminiani vd., 2014; Baek vd., 2015), ancak sosyal bilimlerde ortak yazarlık eğilimleri disiplinlere göre büyük farklılıklar göstermektedir (Endersby, 1996; Hollis, 2001; Ossenblok vd., 2014).

Ortak yazarlığın araştırmacıların verimliliğini artırıp artırmadığı konusu ise tartışmalıdır. Genel olarak, ortak yazarlık yapan araştırmacıların toplam yayın sayıları daha yüksek olabilir (Cainelli vd., 2012; Sugimoto ve Cronin, 2012). Ancak, yayın sayıları yazar sayısına bölüldüğünde bireysel verimlilik artmamaktadır (Pritychenko, 2016). Bu durum, ortak yazarlığın araştırma iş birliğini her zaman doğru bir şekilde yansıtmadığını göstermektedir. Ayrıca, ortak yazarlığın farklı disiplinlerde ne anlama geldiği ve yazarlık kriterlerinin çeşitliliği göz önüne alındığında, bu yöntemin araştırma iş birliğini ölçmede temkinli bir şekilde kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır (Ponomariov ve Boardman, 2016).

Sonuç olarak, ortak yazar analizi, bilimsel iş birliklerinin yapısını anlamada güçlü bir araç olmasına rağmen, yazarların çalışmaya katkılarını doğrudan ölçmede sınırlıdır. Analizler, iş birliklerinin sosyal ağ yapısını ortaya koysa da, iş birliğinin niteliği hakkında daha derinlemesine bilgi sağlayabilmek için ek yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

2.2.3. Ortak Kurum Analizi

Ortak kurum analizi, akademik iş birliklerinin kurumsal düzeydeki yapısını incelemek için kullanılan bir bibliyometrik yöntemdir. Bu analiz, farklı kurumlar arasında gerçekleştirilen ortak araştırmaların sıklığını, coğrafi dağılımını ve bilimsel iş birliği ağlarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bilimsel üretkenlik, giderek daha fazla uluslararası ve kurumsal iş birliklerine dayanmakta olduğundan, bu analiz, kurumlar arasındaki iş birliği ağlarının anlaşılmasında önemli bir araçtır (Glänzel ve Schubert, 2004, s.258).

Ortak kurum analizinde, bir akademik yayında yer alan yazarların çalıştıkları kurumlar dikkate alınarak, hangi kurumlar arasında iş birliklerinin kurulduğu incelenmektedir. Bu analiz, ulusal ve uluslararası düzeyde hangi kurumların daha sık iş birliği yaptığını, hangi kurumların araştırma alanlarında merkezî bir rol oynadığını ve bu iş birliklerinin belirli disiplinlerde nasıl şekillendiğini ortaya koymaktadır (Katz ve Martin, 1997, s.1). Özellikle büyük araştırma projelerinde ve çok yazarlı çalışmalarda, kurumlar arası iş birliği önemli bir rol oynamaktadır.

Bu bağlamda, ortak kurum analizinin iki ana yönü vardır: Birincisi, kurumların araştırma üretkenliğini ve iş birliği yoğunluğunu belirlemek; ikincisi ise bilimsel etkiyi artıran stratejik iş birliklerini incelemektir. Örneğin, büyük araştırma merkezleri ve üniversiteler, genellikle daha küçük ya da yeni kurulan kurumlarla iş birliği yaparak, bilimsel çıktıları ve etkiyi artırmayı hedeflemektedir (Wagner ve Leydesdorff, 2005, s. 1609). Bu tür stratejik iş birlikleri, sadece araştırma sonuçlarının niteliğini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda bilimsel bilginin daha geniş bir çevreye yayılmasına da katkı sağlamaktadır.

Ortak kurum analizinde kullanılan en yaygın tekniklerden biri, iş birliklerinin haritalandırılmasıdır. Ağ analizi teknikleri ile hangi kurumların daha fazla iş birliği içinde olduğu ve bu iş birliklerinin hangi araştırma alanlarında yoğunlaştığı görselleştirilebilir (Newman, 2001, s.404). Bu tür analizler, bilimsel araştırmaların coğrafi dağılımını ve belirli kurumların alanlardaki etkinliklerini belirlemekte de

kullanılmaktadır. Özellikle uluslararası iş birliklerinin incelenmesinde, bu yöntemler sayesinde hangi ülkeler arasındaki kurumsal iş birliklerinin yoğun olduğu ortaya çıkarılabilir.

Sonuç olarak, ortak kurum analizi, bilimsel iş birliklerinin kurumsal yapısını anlamada önemli bir yöntemdir. Bu analiz, sadece araştırma verimliliğini ve iş birliklerinin coğrafi dağılımını ortaya koymakla kalmaz, aynı zamanda bilimsel iş birliklerinin stratejik önemini ve etkisini de değerlendirir. Ortak kurum analizleri, bilimsel ağları daha derinlemesine incelemek ve bu ağlar üzerinden bilim politikalarını geliştirmek açısından değerli veriler sunmaktadır.

2.2.4. Bibliyometrik Haritalama

Bilgisayar görselleştirme teknolojisinin ilerlemesi, bu yöntemin araştırma metodu olarak biçimini ve özünü zenginleştirerek, nicel araştırma verilerinin sunumunda daha insan merkezli bir yol sunmuştur (McCormick vd., 1987). Bu durum, bibliyometrik araştırma yöntemini görselleştirme teknikleriyle birleştiren ve bibliyometrik haritalama olarak bilinen önemli bir araştırma dalının ortaya çıkmasına yol açmıştır (Van Eck ve Waltman, 2010). Garfield (2006), bibliyometrik haritalamanın, bir alanın tarihini ve yapısını, bu alandaki bilgi akışını, dergilerin etkisini ve yayınların atıf durumunu uzun bir zaman diliminde incelemeye olanak tanıdığını vurgulamıştır. Bibliyometrik haritalama ile birleştirildiğinde, belirli bir disiplinde en üretken yazarlar, kurumlar ve ülkelerin görselleştirilmesi ve daha ileri analizler için zaman içindeki literatür üretim eğilimlerinin belirlenmesi mümkün hale gelmektedir. Bu, alanların ana hatlarını çizmede ve genel bir bakış sağlamada kritik bir rol oynamaktadır (Jing vd., 2024, s.9284).

Bibliyometrik haritalama, bilimsel üretkenlik, araştırma alanlarının yapısı ve disiplinler arasındaki ilişkilerin görselleştirilmesi amacıyla kullanılan önemli bir bibliyometrik yöntemdir. Bu yöntem, ülkelerin, enstitülerin ve araştırmacıların bilimsel performanslarını değerlendirmek ve bilimsel iş birliği ağlarını incelemek için yaygın bir şekilde uygulanmaktadır (Noyons ve Calero, 2009). Bibliyometrik haritalama, bilim ve teknoloji alanlarında üretilen verilerin görselleştirilmesini sağlayarak, araştırma eğilimlerinin, en üretken yazarların, en etkili kurumların ve uluslararası iş birliklerinin haritasını çıkarma fırsatı sunmaktadır.

Bibliyometrik haritalama çalışmalarında, bibliyometrik veriler analiz edilerek çeşitli ilişkiler ve yapılar ortaya konur. Örneğin, yazarlar arasındaki iş birliklerini

incelemek amacıyla ortak yazar analizleri yapılmakta ve bu iş birlikleri haritalandırılarak yazarlar arasındaki ağlar görselleştirilmektedir. Bu tür haritalarda, yazarları temsil eden dairelerin büyüklüğü yazarların yayın sayısını, yazarlar arasındaki bağlantıları gösteren çizgilerin kalınlığı ise ortak çalışmaların sıklığını göstermektedir (Osca Lluch vd., 2009). Bu yöntem, araştırmacıların bilimsel etki düzeylerini, yayın üretkenliklerini ve iş birliklerini ortaya koyarak bilimsel ağların dinamiklerini anlamayı sağlamaktadır.

Bibliyometrik haritalama çalışmaları, araştırma alanlarının yapısını ortaya koymanın yanı sıra, bilim politikalarına yön veren karar vericiler için de değerli bilgiler sunmaktadır. Özellikle bilimsel araştırmaların uluslararasılaşması ve kurumlararası iş birliklerinin artmasıyla birlikte, bu yöntem, hangi ülkelerin ve kurumların bilimsel iş birliklerinde ön plana çıktığını belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bilimsel alanlarda ulusal ve uluslararası iş birliklerinin yaygınlaşması, bilginin daha geniş bir çevreye yayılmasını sağlamış ve bilimsel üretkenliğin artmasına katkıda bulunmaktadır.

Bibliyometrik haritalama, sadece iş birliklerini değil, aynı zamanda belirli bir araştırma alanının tarihsel gelişimini ve mevcut durumunu incelemek için de kullanılmaktadır. Örneğin, bir alanın en etkili yazarlarını ve çalışmaları tanımlamak, alanın gelişim sürecini anlamak açısından önemli bir fırsat sunmaktadır (Van Eck ve Waltman, 2010). Bu tür haritalamalar, bilimsel literatürün zaman içindeki üretim eğilimlerini, hangi konuların daha fazla ilgi gördüğünü ve alanın gelecekte hangi yönlerde gelişebileceğini tahmin etmeye yardımcı olmaktadır.

Özetle bibliyometrik haritalama, bilimsel çalışmaların yapısal özelliklerini ve iş birliklerini anlamada vazgeçilmez bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Bu yöntem, bilim politikalarının şekillendirilmesine katkı sağlarken, aynı zamanda araştırma alanlarının dinamiklerini görselleştirerek daha kapsamlı analizler yapılmasını mümkün kılmaktadır. Gelecekteki bilimsel araştırmalarda, bibliyometrik haritalama yönteminin kullanımının artması beklenmekte ve bilimsel üretkenliğin daha derinlemesine incelenmesine olanak tanıyacağı öngörülmektedir.

2.3. Bibliyometrik Göstergeler

Bibliyometrik göstergeler, bilimsel yayınların ve dergilerin akademik dünyadaki etkisini, görünürlüğünü ve üretkenliğini nicel veriler aracılığıyla değerlendirmeyi amaçlayan ölçütlerdir (García-Villar ve García-Santos, 2021, s.229). Bu göstergeler, yalnızca bir araştırmacının ya da derginin üretim düzeyini ortaya koymakla kalmayıp,

aynı zamanda bilimsel bilginin yayılım hızını, etki düzeyini ve ulusal/uluslararası işbirliği ağlarını da yansıtmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu bölümde farklı bibliyometrik ölçütler ele alınmış ve bu ölçütlerin bilimsel araştırmaların değerlendirilmesindeki işlevleri açıklanmıştır. Öncelikle yayın sayısı ve atıf sayısı gibi temel göstergeler üzerinde durulmuş; ardından etki faktörü, dergilerin çeyreklik ve yüzdellik değerleri, literatür eskimesi ve yarı yaşam, anıdalık indeksi, h-indeksi ve kategori normalize atıf etkisi (CNCI) gibi gelişmiş metrikler incelenmiştir. Ayrıca, ulusal ve uluslararası işbirliği göstergeleri, C-Index ve endüstri işbirliği gibi bilimsel üretimin kurumsal ve sektörel boyutunu yansıtan ölçütlere de yer verilmiştir.

2.3.1. Yayın Sayısı ve Atıf Sayısı

Bir derginin bilimsel etkinliğini ve akademik camiadaki yerini belirlemede yayın sayısı ve atıf sayısı önemli iki gösterge olarak kabul edilmektedir (Zan, 2012, s.58). Akademik dergilerin bilimsel görünürlüğü ve etki düzeyi, genellikle yayımladıkları çalışmaların niceliği ve bu çalışmalara yapılan atıflar üzerinden değerlendirilmektedir. Derginin belirli bir dönemde ürettiği makale, inceleme veya bildiri sayısı yayın üretkenliğini; bu yayınların aldığı atıflar ise derginin bilimsel etki düzeyini göstermektedir.

Atıf sayısı, bir dergide yayımlanan çalışmaların başka araştırmacılar tarafından ne sıklıkla referans gösterildiğini ifade etmektedir. Atıf sayısının yüksek olması, yayımlanan çalışmaların geniş bir akademik kitle tarafından kabul gördüğünü ve kullanıldığını işaret eder. Bu durum, özellikle bilimsel bilgi üretim sürecinde katkı sağlayan makalelerin belirlenmesinde kritik bir rol oynar. Atıf sayısı, aynı zamanda çalışmaların etki düzeyini anlamada da önemli bir göstergedir.

Yayın ve atıf sayıları arasındaki ilişki incelendiğinde, genellikle yüksek yayın sayısına sahip dergilerin daha fazla atıf aldığı gözlemlense de, bu durum her zaman geçerli değildir. Bazı dergiler, daha az makale yayımlasa dahi, atıf alma konusunda son derece başarılı olabilir. Özellikle küçük ancak nitelikli çalışmalara yer veren dergiler, atıf sayısı bakımından daha büyük dergilerle rekabet edebilir. Bu nedenle, hem yayın sayısı hem de atıf sayısının birlikte değerlendirilmesi, bir derginin gerçek akademik etkisini anlamada daha dengeli bir yaklaşım sunmaktadır.

Atıf sayıları, aynı zamanda bir alanın önde gelen araştırmacılarını ve çalışmalarını tanımlamada da kullanılmaktadır. Bilimsel literatürde sıkça atıf alan çalışmalar, o alandaki önemli gelişmeleri ve yenilikleri temsil etmektedir. Yayın ve atıf sayılarının birlikte analizi, bilimsel alanlardaki araştırma eğilimlerinin ve etkili araştırmacıların belirlenmesine olanak tanımaktadır.

2.3.2. Etki Faktörü (Impact Factor)

Etki faktörü kavramı ilk kez 1955 yılında *Science* dergisinde gündeme getirilmiştir. Ulusal Sağlık Enstitüleri'nin desteğiyle yayımlanan Deneysel Genetik Atıf İndeksi, 1961 yılında *Science Citation Index*'in (SCI) ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Etki faktörü, başlangıçta SCI'ye dahil edilecek yeni dergileri belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Irving H. Sher ile birlikte, ek kaynak dergilerin seçimini kolaylaştırmak adına dergi etki faktörü oluşturulmuştur. Bu süreçte, yazar atıf indeksi basitçe dergi atıf indeksine dönüştürülmüştür. Bu yeniden sıralama sonucunda, büyük ve çok sayıda atıf alan belirli dergilerin SCI kapsamına dahil edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (Garfield ve Sher, 1963).

Etki faktörü (Impact Factor - IF), bilimsel dergilerin akademik literatürdeki etkisini ölçmek amacıyla kullanılan yaygın bir metriktir. Bu faktör, bir dergide yayımlanan makalelerin belli bir süre içinde aldığı atıfların sayısına dayalı olarak hesaplanır ve derginin bilimsel topluluk üzerindeki etkisini yansıtmak için bir gösterge olarak kabul edilir. Dergi etki faktörü, özellikle araştırmacılar, akademisyenler ve kütüphaneciler tarafından dergilerin akademik değerini karşılaştırmada ve değerlendirmede sıkça kullanılan bir ölçüttür.

Etki faktörünün hesaplanması, bir dergide yayımlanan makalelere yapılan atıfların sayısının, önceki iki yıl içinde dergide yayımlanan toplam makale sayısına bölünmesiyle gerçekleştirilir (Garfield, 2000, s.90). Bu metrik, atıf alan makalelerin akademik toplulukta ne kadar önemli ve yaygın olarak kullanıldığını belirlemektedir.

Dergi etki faktörü, Clarivate firmasının ürünü olan Journal Citation Reports (JCR) tarafından bir önceki yılın Journal Impact Factor-JIF değerini yansıtacak şekilde her yılın Haziran ayında yayınlanmaktadır. WoS Core Collection dizinleri olan SCI, SSCI, AHCI ve ESCI bünyesindeki dergilerin “makale” (article) ve “inceleme” (review) türlerindeki yayın ve atıf verilerine dayalı olarak hesaplanmaktadır. Daha önce sadece SCI ve SSCI dergileri için yapılan JIF hesaplaması, 2024 yılında yayınlanan JIF 2023 ile birlikte AHCI ve ESCI dergileri de kapsama dahil edilerek JIF değerleri hesaplanmıştır (Clarivate, 2024a). Bir derginin eski sayılarına yapılan atıfların, derginin güncel akademik etkisini tam olarak yansıtmayacağı düşünülerek, JIF genellikle iki veya beş yıllık dönemler üzerinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplama, ilgili yıldaki toplam atıf sayısının, önceki iki veya beş yılda yayımlanan makale sayısına bölünmesiyle gerçekleştirilir. Aşağıda JIF hesaplaması gösterilmektedir. Hesaplamaya göre; bir derginin 2024 yılı için iki yıllık JIF değerinin, o dergiye 2024 yılında yapılan

atıfların, 2022 ve 2023 yıllarında yayımlanan makalelerin sayısına bölünmesiyle elde edildiği görülmektedir.

$$\text{X Dergisinin 2024 Dergi Etki Faktörü (JIF 2024)} = \frac{\text{2022 ve 2023 yıllarında X Dergisinde Yayınlanmış Yayınların 2024 yılında aldığı atıf sayısı}}{\text{2022 ve 2023 yıllarında X Dergisinde Yayınlanmış Yayınların Sayısı}}$$

Şekil 4: WoS Etki Faktörü Hesaplaması

Yüksek etki faktörüne sahip dergilerde yayımlanan makalelerin daha fazla atıf alma eğiliminde olması, bu dergilerin bilimsel alandaki görünürlüğünü ve prestijini artıran temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, bilimsel araştırmaların kalitesini ve yaygınlığını değerlendirmek için güçlü bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Ancak, etki faktörünün sadece atıf sayısına dayalı olması bazı eleştirilere de yol açmıştır. Özellikle nitelikli ancak dar bir alanı kapsayan ve dolayısıyla daha az atıf alan çalışmaların, etki faktörü düşük dergilerde yayımlanması nedeniyle yeterince dikkat çekmemesi, bu metriğin sınırlamalarını gözler önüne sermektedir. Ayrıca, farklı disiplinlerde atıf yapma alışkanlıkları ve yayın döngüleri farklılık gösterdiği için, etki faktörü her zaman disiplinler arası karşılaştırmalarda güvenilir bir gösterge olarak kullanılamayabilir.

Etki faktörü, aynı zamanda etik sorunları da gündeme getirmektedir. Özellikle “kendi kendine atıf” (self-citation) ve “atıf kartelleri” (citation cartels) gibi uygulamalar, bazı dergilerin atıf sayılarını yapay olarak artırma girişimlerine neden olabilmektedir. Bu tür etik sorunlar, bilimsel yayıncılıkta güvenilirliği ve adaleti zedeleyebilmektedir (Fister Jr. vd., 2016).

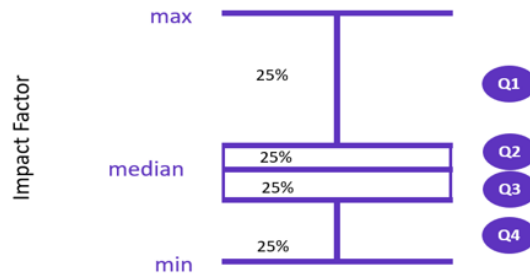
Dergi etki faktörü, bilimsel dergilerin akademik literatürdeki etkisini ölçmede önemli bir gösterge olmasına rağmen, bu metrik tek başına bilimsel çalışmanın kalitesini ya da değerini belirlemek için yeterli değildir. Araştırmacılar, bilimsel değerlendirmelerde daha bütüncül bir yaklaşımla hareket etmeli, etki faktörünü diğer bibliyometrik analiz yöntemleri ile birlikte ele almalıdırlar.

2.3.3. Dergilerin Çeyreklik (Quartile) ve Yüzdellik Değerleri

Dergilerin akademik literatürdeki etkisini ve önemini değerlendirmede kullanılan önemli göstergelerden biri, dergilerin çeyreklik dilimleri ve yüzdellik değerleridir. Bu dilimler, bir derginin kendi alanındaki diğer dergilere kıyasla performansını göstermek amacıyla sınıflandırma yapılarak oluşturulmaktadır. Dergilerin çeyreklik dilimlere

ayrılması işlemi, *Web of Science* veri tabanında yer alan Journal Citation Reports (JCR) aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu sınıflandırma, dergilerin etki faktörlerine göre yapılır ve her alan için dergiler, etki faktörlerine göre en yüksekten en düşüğe doğru sıralanır. Bu sıralamaya göre dergiler dört eşit çeyreklik dilime (Q1, Q2, Q3, Q4) ayrılmaktadır (Clarivate, 2025h).

Bir derginin çeyreklik dilimi, o derginin bulunduğu alandaki diğer dergilere göre konumunu gösterir. İlk çeyreklik dilim (Q1), sıralamanın en üst %25'lik dilimini temsil eder ve bu dilimde yer alan dergiler, alanlarındaki en etkili ve prestijli dergiler olarak kabul edilir. İkinci çeyreklik dilim (Q2), %25-%50 aralığındaki dergileri kapsarken, üçüncü çeyreklik dilim (Q3) %50-%75 aralığındaki dergileri içermektedir. Son olarak, dördüncü çeyreklik dilim (Q4), en düşük %25'lik dilimde yer alan dergileri gösterir (Tonta, 2017, s. 455). Bu sınıflandırma, bir derginin akademik dünyadaki etkisinin yanı sıra yayınların kalitesi ve yaygınlığı hakkında da bilgi sağlamaktadır.

Şekil 5: Çeyreklik ve yüzdelik değerler (Clarivate, 2024c)

Yüzdelik değerler ise çeyreklik dilimlerden daha hassas bir değerlendirme sunarak, derginin sıralamada bulunduğu konumu daha detaylı bir şekilde yansıtmaktadır. Yüzdelik dilim, bir derginin bulunduğu alan içindeki sıralamasına göre yüzdelik bir ifade ile gösterilmektedir. Örneğin, bir dergi %10'luk dilimde yer alıyorsa, bu dergi alanındaki dergilerin %90'ından daha yüksek bir etkiye sahiptir. Yüzdelik dilimler, özellikle akademik performans değerlendirmelerinde ve dergi seçimi yaparken önemli bir ölçüt olarak kullanılmaktadır.

Çeyreklik ve yüzdelik değerler, araştırmacıların yayın yapacakları dergiyi seçerken, dergilerin etki düzeylerini değerlendirmelerine ve akademik alanda daha stratejik kararlar almalarına yardımcı olabilmektedir. Ayrıca, kütüphaneler ve araştırma kurumları da bu sınıflandırmalardan yararlanarak, koleksiyon geliştirme ve abonelik kararlarını daha etkin bir şekilde planlayabilirler. Dergilerin bu sınıflandırmalarla ölçülmesi, bilimsel bilginin yayılımını ve etkisini değerlendirmek açısından büyük bir önem taşımaktadır.

2.3.4. Literatür Eskimesi ve Yarı Yaşam

Bilimsel literatürün zaman içinde değerini ve kullanım sıklığını kaybetmesi, “literatür eskimesi” (obsolescence) olarak adlandırılmaktadır. Bu kavram, bilimsel makalelerin veya diğer akademik çalışmaların belirli bir süre boyunca atıf almasının ardından etkisini yitirmesi ve daha yeni araştırmaların ön plana çıkmasıyla ilgilidir. Literatür eskimesi, bilginin sürekli geliştiği ve yenilendiği alanlarda özellikle dikkat çekicidir. Bilimsel bilgi üretim süreci, önceki çalışmaların temel alınarak ilerlediği bir yapı sergilediğinden, belirli bir süre içinde daha az referans alınan çalışmalar eski olarak kabul edilmektedir (Line, 1993, s.665).

Literatür eskimesinin değerlendirilmesinde kullanılan en yaygın ölçütlerden biri “yarı yaşam” (half-life) kavramıdır. Yarı yaşam, bir dergide yayımlanan makalelerin yarısının belirli bir süre boyunca aldığı atıf sayısını ifade eder. Başka bir deyişle, bir derginin toplam atıflarının yarısının kaç yıl içerisinde yapıldığını gösterir. Yarı yaşam süresi, alanlar arasında farklılık gösterebilir. Örneğin, biyoteknoloji gibi hızla gelişen alanlarda yarı yaşam süresi genellikle daha kısadır çünkü yeni çalışmalar hızla eski araştırmaların yerini alır. Buna karşın, sosyal bilimler veya tarih gibi alanlarda yarı yaşam süresi daha uzun olabilir (Burton ve Kebler, 1960, s.19).

Yarı yaşam süresi, bilimsel literatürün kullanım ömrünü ve bilimsel bilginin eskime hızını anlamada önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Daha uzun yarı yaşama sahip literatürler, akademik camiada daha uzun süre boyunca referans alınan ve etkisini sürdüren çalışmalar olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, kısa yarı yaşam süresine sahip literatürler, genellikle bilimsel alanın hızlı değişim ve yeniliklere açık olduğunu göstermektedir. Literatür eskimesi ve yarı yaşam kavramları, kütüphaneler ve akademik yayıncılar tarafından bilimsel koleksiyonların güncelliğini değerlendirmede ve yenilikçi çalışmalara yönelmede kritik rol oynamaktadır.

Literatür eskimesi ve yarı yaşam kavramları, bilimsel alanlarda bilgi birikiminin zamanla nasıl değiştiğini ve hangi çalışmaların uzun vadede etkili olduğunu anlamak için önemli birer araçtır. Bu kavramlar, bilimsel bilginin nasıl evrildiğini ve araştırmaların akademik topluluk üzerindeki etkisinin nasıl azaldığını ölçmede kullanılmaktadır. Özellikle, belirli bir disiplinin güncel araştırma eğilimlerini anlamak ve gelecek bilimsel çalışmaların yönünü tahmin etmek için literatür eskimesi ve yarı yaşam analizleri önem arz etmektedir.

2.3.5. Anındalık indeksi (Immediacy Index)

Anındalık indeksi, bir dergide yayımlanan bir makalenin yayımlandığı yıl içerisinde ne sıklıkla atıf aldığını gösteren ortalama değerdir. Öncü ve yenilikçi araştırmalara odaklanan dergilerin karşılaştırılmasında faydalı bir perspektif sunabilir. Anındalık indeksi, makale başına ortalama atıf sayısını hesapladığı için, büyük dergiler karşısında küçük dergilerin avantajını dengeleyebilir. Sıklıkla yayımlanan dergiler, yılın başlarında yayımlanan makalelerin daha fazla atıf alma şansına sahip olması nedeniyle bir avantaj sağlayabilir. Yılın ilerleyen dönemlerinde veya daha az sıklıkla yayımlanan dergiler ise genellikle daha düşük anındalık indeksi değerlerine sahip olur. Bu hesaplama, atıf verilerine anlık bir bakış sağlar. Ancak, atıf yoğunluğu genellikle birkaç yıl içinde en yüksek seviyesine ulaştığı için Anındalık indeksi, nihai atıf performansını öngörmeye yeterli olmayabilir. Özellikle yılın sonlarına doğru yayımlanan makalelerin o yıl içinde atıf alması neredeyse imkânsız olduğundan, bu husus dikkate alınmalıdır. Anındalık indeksi, Dergi Etki Faktörü'ne benzetmekle birlikte, pay ve payda yalnızca aynı yıl ile sınırlı tutulur. Bu durum, dergi etki faktörü'nün bir yıllık bir varyasyonu olarak değerlendirilir (Clarivate, 2024b). Etki faktörü ile anındalık indeksi arasında bağlantıdan kaynaklı olarak bu iki ölçütün birlikte değerlendirilmesinin daha sağlıklı sonuçlar vereceği belirtilmektedir (Tomer, 1986, s. 252).

$$\text{X Dergisi 2024 Anındalık İndeksi} = \frac{\text{X Dergisinde 2024 yılı içinde yayımlanan makalelere yapılan atıf sayısı}}{\text{X Dergisinde 2024 yılı içinde yayımlanan makale sayısı}}$$

Şekil 6: Anındalık indeksi hesaplaması

2.3.6. H-indeks

H-indeks, 2005 yılında fizikçi Jorge E. Hirsch tarafından önerilen ve kısa sürede bibliyometrik ölçümlerinde yaygın olarak kullanılmaya başlanan bir atıf göstergesidir. Hirsch tarafından yapılan tanıma göre, bir araştırmacının **h** indeksi, en az **h** kez atıf almış **h** adet yayının bulunması durumunda **h** olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle, bir araştırmacının en az **h** atıf almış **h** yayını varsa, bu kişinin h-indeksi **h**'dir (Hirsch, 2005, s.16572). Bu gösterge, aynı anda hem üretkenlik (yayın sayısı) hem de etki (atıf sayısı) ölçütlerini içermesi bakımından dikkat çekici bir birleşik ölçüt olarak değerlendirilmiştir (Costas ve Bordons, 2007, s.193).

h-indeksindeki “h” harfi, kimi kaynaklarda yanlış biçimde Hirsch’in soyadı ile ilişkilendirilse de, aslında “highly cited” (yüksek atıf almış) ve “high achievement” (yüksek başarı) kavramlarını temsil etmektedir (Hirsch ve Buéla-Casal, 2014, s.162). h-

indeksinin önerilmesi, bibliyometrinin kurumsal, ulusal ya da dergi düzeyinden bireysel araştırmacı düzeyine doğru yöneldiği bir sürecin parçası olarak değerlendirilmiştir (Hicks vd., 2015, s.429). Bu yönüyle h-indeksi, bireysel düzeyde araştırma çıktılarının niceliksel olarak değerlendirilmesine yönelik ilk kapsamlı yaklaşımlardan biri olmuştur.

Görece basit hesaplanabilirliği, çeşitli platformlarda görünür biçimde sunulması ve araştırmacı profillerine kolayca entegre edilebilmesi sayesinde h-indeksi hızla benimsenmiş ve yaygınlaşmıştır. Nitekim Google Scholar, Web of Science ve Scopus gibi büyük veri tabanları, araştırmacı profillerinde h-indeksini doğrudan göstermek suretiyle bu yaygınlığı daha da artırmıştır (Leydesdorff vd., 2019, s.1163).

Bibliyometrik veri tabanlarında yapılan taramalara göre, Hirsch'in orijinal makalesi yalnızca Scopus'ta 8.800'den fazla, Web of Science'da 7.750'nin üzerinde atıf almıştır. Bu yayınlar, fizik ve biyomedikal bilimlerden bilgi bilimi ve işletmeye kadar birçok alanda h-indeksinin uygulanabilirliğini ortaya koymuştur (Costas ve Bordons, 2007, 193-194). Ancak farklı disiplinlerdeki atıf kültürlerinin ve yayın alışkanlıklarının değişkenlik göstermesi nedeniyle h-indeksinin disiplinler arası karşılaştırmalarda dikkatle kullanılması gerektiği belirtilmektedir (van Leeuwen, 2008, s.160). Bu sınırlılığı aşmak amacıyla, h-indeksini normalize etmeye yönelik çeşitli alternatifler önerilmiş; örneğin, g-indeksi (Egghe, 2006, s.132) gibi türev göstergeler geliştirilmiştir. Ayrıca h-indeksinin bireysel yazarlar dışında dergiler, araştırma grupları (van Raan, 2006, s.492) ve kurumlar gibi daha geniş düzeylerde uygulanmasına yönelik çalışmalar da yürütölmüştür.

h-indeks, bilimsel üretkenlik ve etkiyi tek bir sayısal değerle ifade etme kolaylığı nedeniyle yaygın olarak kullanılmaktadır; ancak bu durum beraberinde bazı sınırlılığları da getirmektedir. Öncelikle, yayın sayısına bağlı olması nedeniyle az sayıda ancak yüksek etkili yayınları olan araştırmacılar aleyhine bir tablo çizebilmektedir. Bunun yanı sıra, araştırma kariyer süresi arttıka h-indeksinin doğal olarak yükselmesi, erken kariyer araştırmacılarını dezavantajlı konuma düşürmektedir. Ayrıca, öz atıf yoluyla manipölasyona açık olması, göstergeye olan güveni zayıflatmaktadır. h-indeks, disiplinler arası farklılığları gözlemeksizin doğrudan karşılaştırma yapmaya imkân tanıdığından, farklı alanlardaki atıf kültürlerini göz ardı etme riski taşımaktadır. Son olarak, yalnızca nicel verilere dayalı olması ve atıfın olumlu ya da eleştirel niteliğini ayırt edememesi, göstergenin tek başına değerlendirme ölçütü olarak kullanılmasını tartışmalı hâle getirmektedir.

2.3.7. Kategori Normalize Atıf Etkisi (Category Normalized Citation Impact)

Bilimsel yayınların etki düzeylerinin disiplinler arası karşılaştırmalı biçimde ölçülmesi, bibliyometrik analizlerin nesnelliğini sağlamak açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda geliştirilen Category Normalized Citation Impact (CNCI) göstergesi, bir yayının gerçek atıf sayısını, aynı belge türü, yayın yılı ve konu alanında yayımlanmış yayınların beklenen ortalama atıf sayısına oranlayarak normalize edilmiş bir atıf performansı sunmaktadır. CNCI, farklı disiplinlerdeki atıf kültürü, belge türü ya da yayın yılı gibi faktörlerin neden olduğu farklılıkları dengelemeyi amaçladığı için, kurumsal ya da bireysel düzeyde yapılacak değerlendirmelerde oldukça işlevsel bir gösterge olarak kullanılmaktadır (inCites, 2025).

CNCI değeri “1” olan bir yayının, dünya ortalamasına eşdeğer bir performansı; 1’in üzerindeki değerler ortalamanın üzerinde, 1’in altındaki değerler ise ortalamanın altında bir atıf performansını göstermektedir. Örneğin, CNCI değeri 2 olan bir yayının, benzer kategorideki yayınlardan ortalama iki kat daha fazla atıf almıştır. Bu yönüyle CNCI, özellikle disiplinlerarası çalışmalarda, küçük yayın setlerinde ve kısa dönemli performans değerlendirmelerinde öne çıkan tekil yayınların analizine olanak tanımaktadır (inCites, 2025).

CNCI’nin önemli bir özelliği de bir yayının birden fazla konu alanına atanması durumunda, her alan için ayrı ayrı CNCI hesaplanması ve sonuçların harmonik ortalaması alınarak tek bir değer elde edilmesidir. Bu yaklaşım, aşırı yüksek CNCI değerlerinin toplam etkiyi yapay biçimde yükseltmesini engellemekte; böylece dengeli ve adil bir değerlendirme sunmaktadır. Öte yandan, kurumsal ya da araştırmacı düzeyindeki toplu değerlendirmelerde ise CNCI değerleri aritmetik ortalama ile hesaplanmaktadır (inCites, 2025).

Ancak bu göstergenin de bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Özellikle tek bir yüksek atıf almış yayının küçük ölçekli veri kümeleri üzerindeki etkisi büyüktür. Ayrıca, içinde bulunulan yıl gibi atıfların henüz birikmediği dönemlerde CNCI değeri dalgalanmalara açık hale gelmektedir. Bu nedenle, CNCI değerinin diğer göstergelerle birlikte yorumlanması ve özellikle %10’luk üst dilimde yer alan yayın oranları, ortalama yüzdelik dilim veya Journal Normalized Citation Impact gibi tamamlayıcı metriklerle desteklenmesi önerilmektedir (inCites, 2025).

Hesaplama Yöntemi

Tek konu alanına ait yayınlar için:

$$CNCI = \frac{c}{e_{ftd}}$$

Birden fazla konu alanına atanmış yayınlar için:

$$CNCI = \frac{n}{\sum \frac{1}{CNCI_{f(n)}}} = \frac{n}{\frac{e_{f(1)td}}{c} + \frac{e_{f(2)td}}{c} + \dots + \frac{e_{f(n)td}}{c}}$$

Toplu yayın seti için:

$$CNCI_i = \frac{\sum_i CNCI_{each\ paper}}{p_i}$$

SEMBOL

E

C

P

F

T

D

N

i

AÇIKLAMA

Aynı belge türü, yayın yılı ve konu alanındaki yayınlar için beklenen ortalama atıf sayısı

Yayının aldığı gerçek atıf sayısı

Değerlendirmeye alınan toplam yayın sayısı

Alan veya konu kategorisi

Yıl

Yayın türü

Yayının atandığı toplam konu alanı sayısı

Yayınları üreten kişi, kurum veya ülke

Örnek: X Üniversitesi İçin CNCI Hesaplaması

Varsayım: X Üniversitesi'ne ait 5 bilimsel yayın bulunmaktadır. Yayınların her biri farklı yıllarda ve farklı konu alanlarında yayımlanmış olup, atıf sayıları ve beklenen atıf değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Örnek CNCI Hesaplaması

Yayın	Alınan Atıf Sayısı (c)	Beklenen Atıf Sayısı (e)	Atandığı Konu Sayısı (n)	Not
1	10	5	1	Tek konu
2	12	4	1	Tek konu
3	6	3 (Alan A), 12 (Alan B)	2	İki konu
4	20	10	1	Tek konu
5	15	5 (Alan A), 15 (Alan B), 10 (Alan C)	3	Üç konu

Aşama 1: Bireysel CNCI Değerlerinin Hesaplanması

Yayın 1: Tek konu → $CNCI=10/5=2,00$

Yayın 2: Tek konu → $CNCI=12/4=3,00$

Yayın 3: İki konu → Beklenen CNCI'ler: $6/3=2,00$, $6/12=0,50$

Harmonik ortalama: $CNCI=2/(1/2,00+1/0,50)=2/(0,5+2)=2/2,5=0,80$

Yayın 4: Tek konu → $CNCI=20/10=2,00$

Yayın 5: Üç konu → Beklenen CNCI'ler: $15/5=3,00$, $15/15=1,00$, $15/10=1,50$

Harmonik ortalama: $CNCI=3/(1/3+1/1+1/1,5)=3/(0,333+1+0,666)=3/1,999\approx 1,50$

Aşama 2: Kurumsal Ortalama CNCI Değerinin Hesaplanması

Tüm yayınlara ait CNCI değerleri:

Yayın 1: 2,00, Yayın 2: 3,00, Yayın 3: 0,80, Yayın 4: 2,00, Yayın 5: 1,50

Aritmetik ortalama alınarak:

Kurumsal $CNCI=(2,00+3,00+0,80+2,00+1,50)/5=9,30/5=1,86$

2.3.8. Ulusal/Uluslararası İşbirliği

Bilimsel yayıncılıkta işbirliğine dayalı üretim biçimleri, bilginin ulusal ve uluslararası düzeyde yaygınlaştırılması, araştırma kalitesinin artırılması ve çok disiplinli yaklaşımın güçlendirilmesi açısından temel bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, ulusal ve uluslararası işbirlikleri, akademik görünürlük ve atıf etkisi gibi temel bibliyometrik göstergeler üzerinde doğrudan belirleyici olan etmenler arasında yer almaktadır. Uluslararasılaşma süreçlerinin hız kazandığı günümüz bilimsel ortamında, araştırma faaliyetlerinin sınır ötesi niteliği hem işbirliği modellerinin yapısını dönüştürmekte hem de yayınların bilimsel etkisini çeşitlendirmektedir.

Sonnenwald (2007, s.646) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre bilimsel işbirlikleri, coğrafi olarak yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde; sektörel olarak ise akademik ve endüstriyel nitelikte ele alınmaktadır. Bu sınıflandırma doğrultusunda, ulusal işbirlikleri aynı ülke sınırları içerisindeki araştırmacılar arasında gerçekleşen akademik ortaklıkları ifade ederken, uluslararası işbirlikleri farklı ülkelerden araştırmacılar arasında yürütülen projeleri kapsamaktadır. Literatürde, uluslararası işbirliklerine dayalı yayınların hem atıf sayılarının hem de bilimsel kalitesinin daha yüksek olduğu yönünde genel bir görüş birliği bulunmaktadır (Smeby ve Try, 2005, s.616; He vd., 2009, s.316; Lissoni vd., 2011, s.285; Adams, 2013, s.559). Bunun temel nedenleri arasında farklı ülkelere gelen bilim insanlarının bilgi ve deneyim çeşitliliği,

daha fazla akademik kaynak erişimi, kültürel çeşitlilik ve araştırma altyapılarının sinerjik kullanımı yer almaktadır.

Cicero ve Malgarini (2021) tarafından SciVal-Scopus veri tabanı kullanılarak gerçekleştirilen ampirik bir çalışmada, 2001-2018 yılları arasında uluslararası işbirliklerinin payının belirgin biçimde arttığı ve bu artışın özellikle Çin, İtalya ve Japonya gibi ülkelerde %90'ların üzerine çıktığı gözlemlenmiştir. Aynı çalışmada, uluslararası işbirliklerinin Field-Weighted Citation Impact (FWCI) değeri üzerinde anlamlı düzeyde olumlu bir etkisi olduğu; buna karşılık kurumsal işbirliklerin etkisinin sınırlı ya da negatif yönde olduğu ifade edilmiştir. Bu durum, yalnızca işbirliğinin varlığı değil, işbirliğinin coğrafi ölçeği ve niteliğinin de bilimsel etki üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir (Cicero ve Malgarini, 2021, s.321).

Bununla birlikte, bir çalışmada üretken araştırmacıların daha fazla uluslararası işbirliği içinde olma eğiliminde oldukları ve dolayısıyla yüksek üretkenliğin işbirliğini teşvik eden bir unsur olabileceği de ileri sürülmektedir (Kato ve Ando, 2013, s.550). Ayrıca, Abramo vd. (2017, s.1027)'nin ortaya koyduğu gibi, özellikle belirli alanlarda bireysel araştırmacılar için uluslararası işbirliklerinin lojistik, ekonomik ve kültürel maliyetleri göz önüne alındığında, ulusal düzeydeki işbirliklerinin üretkenlik üzerindeki etkisi bazı durumlarda daha güçlü olabilmektedir.

Türkiye bağlamında yapılan çalışmalar da bu genel eğilimleri desteklemektedir. Aydın (2022, s.286) tarafından yapılan analizde, DergiPark veri tabanında yer alan eğitim bilimleri dergilerinin editoryal yapıları, yayın kuralları, şeffaflık ilkeleri ve uluslararasılaşma düzeyleri dikkate alınarak değerlendirildiğinde, uluslararası işbirliği düzeyi yüksek dergilerin daha nitelikli yayın politikaları benimsediği ve bilimsel görünürlüklerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, ulusal ve uluslararası işbirliklerinin yalnızca akademik üretkenliği değil, aynı zamanda yayıncılık standartlarının gelişimini ve bilginin dolaşımını da desteklediğini göstermektedir.

Ulusal ve uluslararası işbirliklerinin bilimsel yayın performansına etkisi çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Uluslararası işbirlikleri, özellikle atıf etkisi ve bilimsel görünürlük açısından belirgin avantajlar sunarken; ulusal işbirlikleri ise araştırmacıların kaynaklara daha hızlı erişimi, kültürel uyum ve idari kolaylıklar gibi etkenler sayesinde verimliliği artırabilmektedir. Ancak işbirliğinin yalnızca niceliksel olarak değerlendirilmesi yeterli değildir; ortaklıkların niteliği, sürekliliği, katkı dengesi ve çıktılar üzerindeki etkisi de dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, her iki işbirliği türünün

birbirini tamamlayıcı özellikler taşıdığı ve araştırma stratejilerinin bu bütünlük içinde planlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

2.3.8.1. C-Index (İş Birliği İndeksi)

Bilimsel araştırmaların küresel düzeyde iş birliği gerektirdiği günümüzde, araştırmacılar arasındaki iş birliği etkinliğini ölçmek için yeni göstergelere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle, mevcut indeksler (h-indeksi ve g-indeksi gibi), bireysel araştırmacıların bilimsel üretkenliklerini değerlendirirken, ulusal ve uluslararası iş birliği faktörlerini dikkate almamaktadır. Bu bağlamda, C-Index (İş Birliği İndeksi), araştırmacıların ve kurumların ulusal ve uluslararası iş birliği etkinliklerini değerlendiren yeni bir gösterge olarak ortaya konmuştur (Chattopadhyaya vd., 2022).

C-Index, hem bireysel araştırmacıların hem de kurumların iş birliği kapasitelerini ve bu iş birliklerinin ulusal, kıtalar arası veya uluslararası düzeydeki yayılımını ölçmeye olanak tanır. Bu yeni indeks, iş birliği olan makalelerin sayısını ve coğrafi yayılımını dikkate alarak, iş birliği etkinliğinin genel bir değerlendirmesini sunmaktadır. Bu indeksin iki farklı versiyonu bulunmaktadır: (1) dergi sıralaması dikkate alınmadan yapılan iş birliği ölçümü ve (2) dergi sıralamaları ile yapılan iş birliği ölçümü. İlk versiyon, araştırmacıların *Scopus* gibi indeksli makaleleri esas alınarak iş birliği yapılan makale sayısına dayanmaktadır. İkinci versiyon ise, *Science Citation Index Expanded* (SCIE) veritabanında yer alan dergilerin etki faktörlerine göre iş birliği yapılan makaleleri değerlendirmektedir (Chattopadhyaya vd., 2022).

Bu yeni indeks, makalelerdeki iş birliği düzeyini değerlendirirken, her bir iş birliği kategorisine farklı ağırlıklar vererek, iş birliğinin etkisini ölçmektedir. Örneğin, kıtalar arası iş birliklerine daha yüksek bir ağırlık verilirken, aynı ülke veya aynı kurum içindeki iş birliklerine daha düşük ağırlıklar verilmektedir. Böylece, C-Index, iş birliği etkinliğini coğrafi kapsam ve etki bağlamında değerlendiren objektif bir ölçüm sunmaktadır.

C-Index'in kullanımı, ulusal ve uluslararası iş birliklerinin bilimsel üretkenlik üzerindeki etkilerini anlamada önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Araştırmacıların ve kurumların iş birliği potansiyelini ortaya koyarken, aynı zamanda iş birliği politikalarının geliştirilmesine ve kaynak tahsislerinin optimize edilmesine katkı sağlar (Chattopadhyaya vd., 2022).

C-Index Hesaplaması (SCI Dergi Sıralaması Olmadan)

C-index'in SCI dizinli dergiler dikkate alınmadan hesaplanması aşağıdaki formüle dayanmaktadır:

$$C\text{-index} = \sum_{i=1}^n k_i n_i$$

Şekil 7: C-Index Hesaplaması (SCI Dergi Sıralaması Olmadan)

Burada:

- n_i : Her bir iş birliği kategorisinde yayımlanan makale sayısıdır.
- k_i : İş birliği için belirlenen ağırlık katsayısıdır.
- $i=1,2,3,4$: Farklı iş birliği kategorilerini temsil eder.

Ağırlık değerleri şu şekildedir:

- $k_1=1.0$: En az bir yazar kıtalar arası iş birliği yapıyorsa.
- $k_2=0.7$: Tüm yazarlar aynı kıtada ancak farklı ülkelerden ise.
- $k_3=0.3$: Tüm yazarlar aynı ülkede ancak farklı organizasyonlardan ise.
- $k_4=0.1$: Tüm yazarlar aynı organizasyondan ise.

Bir örnekle açıklayacak olursak, bir araştırmacının 10 yıl içinde 60 makale yayımladığı ve bunların iş birliği dağılımı şu şekilde olduğu varsayılmaktadır:

- k_1 (kıtalar arası iş birliği): 18 makale,
- k_2 (aynı kıtada ancak farklı ülkelerden): 17 makale,
- k_3 (aynı ülkede ancak farklı organizasyonlardan): 16 makale,
- k_4 (aynı organizasyondan): 9 makale.

Bu durumda, **C-index** hesaplaması aşağıdaki gibidir:

$$C\text{-index}=(1.0 \times 18)+(0.7 \times 17)+(0.3 \times 16)+(0.1 \times 9)=\underline{35.6}$$

Tablo 2: C-Index Hesaplaması (SCI Dergi Sıralaması Olmadan)

Kategori	Makale Sayısı	Ağırlık (k)	Toplam
k_1 İş birliği	18	1.0	18.00
k_2 İş birliği	17	0.7	11.90
k_3 İş birliği	16	0.3	4.80
k_4 İş birliği	9	0.1	0.90
Toplam	60		35.60

SCI Dergi Sıralamasıyla C-Index Hesaplaması

SCI dizinli dergiler dikkate alınarak yapılan **C-index** hesaplaması ise aşağıdaki formül ile yapılmaktadır:

$$C\text{-index} = n_1Q_1 \sum k_i + n_2Q_2 \sum k_i + n_3Q_3 \sum k_i + n_4Q_4 \sum k_i$$

Şekil 8: SCI Dergi Sıralamasıyla C-Index Hesaplaması

Burada:

- n_1, n_2, n_3, n_4 : Sırasıyla Q1, Q2, Q3 ve Q4 kategorilerinde yayımlanan makale sayıdır.
- $Q1=1.0, Q2=0.75, Q3=0.50, Q4=0.25$: Dergilerin çeyreklik sıralamalarına göre belirlenen ağırlık katsayılarıdır.
- k_i : İş birliği ağırlıkları önceki hesaplamalarla aynıdır.

Bir araştırmacının 10 yıl içinde SCI dizinli dergilerde yayımladığı 60 makale, şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Q1 kategorisi: 10 makale,
- Q2 kategorisi: 23 makale,
- Q3 kategorisi: 13 makale,
- Q4 kategorisi: 14 makale.

Bu durumda, **C-index** şu şekilde hesaplanacaktır:

$$C\text{-index} = (10 \times 1.0 \times (k_1 + k_2 + k_3 + k_4)) + (23 \times 0.75 \times (k_1 + k_2 + k_3 + k_4)) + (13 \times 0.5 \times (k_1 + k_2 + k_3 + k_4)) + (14 \times 0.25 \times (k_1 + k_2 + k_3 + k_4))$$

Bu hesaplama sonucunda elde edilen C-index değeri 20.93'tür.

Tablo 3: SCI Dergi Sıralamasıyla C-Index Hesaplaması

Dergi Sıralaması	Makale Sayısı	Çeyreklik (Q)	İş Birliği Ağırlığı (k)	Toplam
Q1	10	1.00	$k_1 + k_2 + k_3 + k_4$	6.00
Q2	23	0.75	$k_1 + k_2 + k_3 + k_4$	10.35
Q3	13	0.50	$k_1 + k_2 + k_3 + k_4$	3.90
Q4	14	0.25	$k_1 + k_2 + k_3 + k_4$	0.68
Toplam	60			20.93

Her iki C-indeksi de ulusal, kıtalar içi ve kıtalar arası yayın iş birliği verimliliğini ve niteliğini içermektedir. Geliştirilen iki C-indeksi, karmaşık hesaplamalar gerektirmemektedir. Ağırlıklandırmalar adil bir şekilde yapılmıştır ve dergi sıralaması ile C-indeksi için gereken veriler kolayca elde edilebilmektedir. Ulusal ve uluslararası araştırma iş birliğine ve bu iş birliğinin bilimsel çıktı olarak yayımlanmasına artan önem göz önüne alındığında, geliştirilen bu iki indeks, iş birliği derinliğini değerlendirmek ve iyileştirilmesi gereken alanları belirlemek için önemli bir araç olacağı öngörülmektedir. Önerilen iş birliği indeksinin (C-indeksi) somut değeri, bireysel bir araştırmacının ya da

araştırma grubunun iş birliği potansiyelinin anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu indeks, ortak araştırma çıktılarının yayımlanmasında ve iş birliğinin niteliğinin belirlenmesinde güvenilir bir gösterge olarak kullanılabilir. Ayrıca, iş birliği politikalarının geliştirilmesi ve ulusal ve uluslararası araştırma iş birliğini güçlendirmek için gerekli kaynakların tahsisi konusunda da kullanılabilir (Chattopadhyaya vd., 2022).

2.3.9. Endüstri İşbirliği

Endüstri işbirliği, üniversite ile sanayi arasında kurulan sistematik ve üretken ilişkiler yoluyla bilginin uygulamaya aktarılması, yenilikçi çözümlerin geliştirilmesi ve ekonomik faydanın artırılması bakımından stratejik öneme sahiptir. Bu tür işbirlikleri, yalnızca bilimsel yayın sayısında artışa katkı sunmakla kalmamakta, aynı zamanda bölgesel kalkınma, teknoloji transferi, istihdam yaratma ve toplumsal fayda üretimi gibi çok boyutlu sonuçlar da doğurmaktadır (Aybarç, 2018, s.583).

Sonnenwald (2007, s.648) tarafından sektörel işbirlikler kapsamında tanımlanan kurumsal işbirlikler, akademik kuruluşlarda görev yapan araştırmacılar ile özel sektörde faaliyet gösteren profesyoneller arasında geliştirilen araştırma ortaklıklarını kapsamaktadır. Bu tür işbirlikleri, bilginin sadece akademik çevrelerde değil, ekonomik sistemin içerisinde de dolaşımına olanak tanımakta ve üniversitelerin bilgi üretme rolünü ekonomik faydaya dönüştürme misyonunu güçlendirmektedir. Rybnicek ve Königsgruber (2019, s.240), endüstri işbirliklerinin yeni ürün ve süreçlerin geliştirilmesinde akademik katkının belirleyici olduğunu ortaya koyarken; Bekkers ve Bodas Freitas (2008, s.1839), akademik bilginin ticarileştirilmesinde üniversite-sanayi işbirliğinin etkinliğini vurgulamaktadır.

Cicero ve Malgarini (2021, s.324) tarafından yapılan ampirik çalışmada, 35 ülkenin 2001-2018 dönemine ait veri seti kullanılarak, üniversite-sanayi işbirliğine dayalı yayınların FWCI değerleri analiz edilmiştir. Sonuçlara göre, mühendislik ve teknoloji alanında düşük düzeyli kurumsal işbirliklerinin atıf etkisi sınırlı kalmakta, ancak bu tür işbirliklerinin oranı arttıkça FWCI değerinde anlamlı artışlar gözlenmektedir. Buna karşılık, sağlık bilimleri alanında kurumsal işbirliği oranı düşük olduğunda daha yüksek etki elde edilmekte, oran yükseldikçe bu etkinin azaldığı görülmektedir. Bu bulgular, endüstri işbirliklerinin bilimsel etki üzerindeki etkisinin, işbirliği yoğunluğu ve alan spesifik farklılıklarla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye özelinde yapılan çalışmalarda da üniversite-sanayi işbirliğinin gerek akademik çıktılarının artmasında gerekse yerel ve bölgesel kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemli katkılar sunduğu ifade edilmektedir. Aybarç (2018, s.590), üniversitelerin sosyo-ekonomik çevrelerine duyarlı araştırma gündemleri geliştirerek bölgesel inovasyon sistemlerinin merkezinde konumlandıklarını belirtmekte; bu sürecin yalnızca ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda araştırma, eğitim ve kamusal hizmet yoluyla bölgeye çok yönlü etkiler ürettiğini ifade etmektedir.

Endüstri ile kurulan araştırma işbirlikleri, üniversitelerin bilgi üretme rolünü güçlendirmenin ötesinde, bu bilginin ekonomik ve toplumsal faydaya dönüşümünü kolaylaştırmaktadır. Ancak bu tür işbirliklerinin bilimsel etki düzeyi, alana ve işbirliği yoğunluğuna göre değişkenlik göstermektedir. Uygulamalı araştırma alanlarında daha yüksek fayda sağlayabilen endüstri işbirliklerinin, temel bilimlerde aynı düzeyde bibliyometrik etki üretmeyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, üniversite-sanayi işbirliklerinin değerlendirilmesinde yalnızca atıf göstergelerine değil; bilgi transferi, yenilik üretimi ve bölgesel kalkınma gibi daha geniş etkiler üzerinden çok boyutlu analizlerin yapılması önem arz etmektedir.

2.4. Atıf Veritabanları

Günümüzde bilimsel bilginin üretilmesi, paylaşılması ve değerlendirilmesi süreçleri büyük ölçüde dijital ortamlarda yürütülmektedir. Bu süreçte atıf veritabanları, araştırma faaliyetlerinin izlenmesini ve değerlendirilmesini kolaylaştıran önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu veritabanları, araştırmacıların yayın üretkenliği, aldığı atıflar, işbirliği ağları ve konu eğilimleri gibi göstergelerin izlenmesine olanak tanımakta; ayrıca dergi, kurum ve ülke düzeyinde gerçekleştirilen bibliyometrik çözümlere temel oluşturmaktadır. Bu yönüyle atıf veri tabanları, bilimsel performansın ölçülmesi ve akademik değerlendirme süreçlerinin desteklenmesinde merkezi bir konuma sahiptir.

Bu bölümde; hem uluslararası düzeyde yaygın biçimde kullanılan (Web of Science, Scopus, PubMed, Google Scholar) hem de ulusal akademik yayıncılık açısından önemli yer tutan (TR Dizin, SOBİAD) atıf tabanlı veri sistemlerinin yapısı, kapsamı, işlevi ve bibliyometrik analizlerdeki kullanımları ele alınmaktadır. Her bir veritabanı, tarihsel gelişimi, içerik çeşitliliği, erişim yapısı ve indeksleme politikaları bakımından ayrı ayrı incelenmiş; veri kalitesi, kapsayıcılık ve uygulama alanları açısından karşılaştırmalı bir çerçeve sunulmuştur.

2.4.1. Web of Science

Web of Science'ın temelini oluşturan Institute for Scientific Information (ISI), bilimsel bilginin erişimini ve değerlendirilmesini dönüştüren bibliyometrik yaklaşımların geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu süreç, bilgi bilimi tarihinde dönüm noktası olarak kabul edilen bir dizi yeniliğin ardışık biçimde hayata geçirilmesiyle şekillenmiştir.

Bilimsel atıf dizinlemesi fikri, ilk kez Eugene Garfield tarafından 1955 yılında Science dergisinde yayımlanan makalesinde gündeme getirilmiştir (Garfield, 1955, s.109). Bu öneri, bilimsel literatürdeki fikirlerin birbirleriyle nasıl bağlantılı olduğunu göstermek amacıyla geliştirilmiş olup, bibliyometrik çalışmaların temellerini atmıştır. Garfield, bu vizyonunu hayata geçirmek amacıyla 1960 yılında Philadelphia, Pennsylvania'da Institute for Scientific Information (ISI)'ı kurmuştur (Clarivate, 2025a).

ISI, 1964 yılında ilk *Science Citation Index (SCI)* dizinini yayımlayarak bibliyometrik değerlendirme alanında bir devrim yaratmıştır. SCI, bilimsel yayınların birbirleriyle kurduğu atıf ilişkilerini sistematik biçimde kaydederek bilgiye erişimi ve bilimsel etkinin ölçümünü kolaylaştıran bir araç haline gelmiştir. Yazarların çalışmalarına ekledikleri kaynakçadaki atıfların kaydedilip birbirine bağlanması sayesinde SCI, "fikirlerin ilişkilendirilmesine dayalı bir indeks" niteliği kazanmıştır. Bu yapı, daha sonra dijital dünyadaki bağlantılı veri yapılarının (örneğin, web bağlantıları ve arama motoru algoritmaları) öncüsü kabul edilmiştir (Clarivate, 2025a).

1973 yılında *Social Sciences Citation Index (SSCI)* ve 1978 yılında *Arts & Humanities Citation Index (AHCI)* dizinlerinin devreye alınmasıyla, ISI kapsamını fen bilimlerinden sosyal bilimler ve beşerî bilimlere genişletmiştir. Bu gelişmeler, disiplinler arası karşılaştırmalı analizlerin yapılmasına olanak tanımıştır. Yine 1976 yılında yayımlanan ilk *Journal Citation Reports (JCR)* ile dergiler arası atıf ilişkileri ve *Etki Faktörü (Impact Factor)* hesaplamaları aracılığıyla bilimsel dergilerin görece etkisi belirlenebilir hale gelmiştir (Clarivate, 2025a).

ISI verileri, 1973 yılında ABD Ulusal Bilim Vakfı (National Science Foundation (NSF)) tarafından yayımlanan *Science Indicators* raporunda kullanılmaya başlanarak, ulusal araştırma performansının değerlendirilmesinde resmi bir araç olarak kabul edilmiştir. Bu durum, bibliyometrik verilerin politika geliştirme süreçlerinde kullanımının başlangıcı olarak değerlendirilir (Clarivate, 2025a).

1979 yılında Garfield, *Citation Indexing – Its Theory and Application in Science, Technology, and Humanities* başlıklı eserini yayımlayarak atıf indekslemesinin kuramsal temellerini ortaya koymuştur. 1981 yılında, ISI'nin baş bilim insanı Henry Small tarafından geliştirilen eş-atıf (co-citation) analizlerine dayalı olarak *ISI Atlas of Science* yayımlanmıştır. Bu atlas, araştırma konularının zamansal ve kavramsal haritalandırılmasını sağlamıştır (Clarivate, 2025a).

1988 yılında SCI'nin CD-ROM formatında yayımlanması ve 1997 yılında Web of Science adıyla çevrimiçi erişime açılması, araştırmacıların bilimsel bilgiye erişiminde yeni bir dönemi başlatmıştır. Artık SCI, SSCI ve AHCI dizinleri dijital ortamda birleştirilmiş ve daha kapsamlı veri analizlerine imkân tanınmıştır. 2001 yılında *Essential Science Indicators (ESI)* adlı web tabanlı analiz aracı tanıtılmış; bu araç, araştırmacıların, kurumların ve dergilerin üretim ve etki düzeylerine ilişkin daha gelişmiş göstergelere erişim sağlamıştır (Clarivate, 2025a).

1992 yılında ISI, Thomson Corporation tarafından satın alınmış, bu yapı 2008 yılında Reuters ile birleşerek *Thomson Reuters* adını almıştır. 2016 yılında ise bilimsel içerik ve analiz hizmetlerini içeren bölüm özelleştirilmiş ve *Clarivate Analytics* çatısı altında yeniden yapılandırılmıştır. 2018 yılı itibarıyla ISI, Clarivate bünyesinde araştırma odaklı birim olarak yeniden faaliyete geçmiş; bilimsel değerlendirme göstergelerinin geliştirilmesi, bibliyometrik standartların belirlenmesi ve akademik camiaya yönelik rehberlik görevini üstlenmiştir (Clarivate, 2025a).

Günümüzde Web of Science platformu, bilimsel yayıncılığın saygın veri kaynaklarından biri olarak kullanılmaktadır, araştırmacıların, kurumların ve karar vericilerin yayın performansını izlemeleri, değerlendirmeleri ve stratejik planlama yapmaları için temel araçlardan biri konumundadır.

Web of Science, yayın türleri ve disiplin alanları dikkate alınarak yapılandırılmış altı temel dizinden oluşmaktadır: *Science Citation Index Expanded (SCI-E)* fen ve mühendislik bilimleri, *Social Sciences Citation Index (SSCI)* sosyal bilimler, *Arts & Humanities Citation Index (AHCI)* beşerî bilimler, *Emerging Sources Citation Index (ESCI)* gelişmekte olan veya bölgesel nitelikteki süreli yayınlar, *Conference Proceedings Citation Index (CPCI)* konferans bildirileri ve *Book Citation Index (BKCI)* ise kitap ve kitap bölümleri üzerine odaklanmaktadır. Aşağıda, bu alt dizinlerin kapsamı, veri yapısı ve bibliyometrik analizlerdeki işlevi özetlenmektedir.

2.4.1.1 Science Citation Index Expanded (SCI-E)

Science Citation Index Expanded (SCI-E), fen ve mühendislik bilimleri alanındaki bilimsel dergileri kapsayan ve bibliyometrik analizlerde sıklıkla başvurulan bir atıf dizinidir. 1964 yılında Eugene Garfield öncülüğünde Institute for Scientific Information (ISI) tarafından yayımlanmaya başlanan Science Citation Index (SCI), zamanla genişletilerek SCI-E adıyla Web of Science veri tabanına entegre edilmiştir (Clarivate, 2025b).

SCI-E, 1900 yılından itibaren yayımlanmış olan bilimsel yayınları kapsamaktadır. Dizin kapsamında 182 konu kategorisinde, aktif olarak yayın yapan yaklaşık 9.500 bilimsel dergi yer almaktadır. Bu dergiler, editoryal değerlendirme, yayın etiği, atıf düzeyi ve içerik bütünlüğü gibi çeşitli ölçütlere göre belirlenmektedir. Disiplinler arası yayıncılığı da destekleyen dizin, fizik, kimya, biyoloji, çevre bilimleri, mühendislik, sağlık bilimleri ve yaşam bilimleri gibi birçok alana ilişkin yayınları içermektedir (Clarivate, 2025b).

SCI-E, yalnızca yayınların temel bilgilerini değil, aynı zamanda yazar, kurum, ülke, fon bilgileri, konu kategorisi ve kaynakça verilerini de kapsamlı biçimde indekslemektedir. Bu kapsamlı veri yapısı, hem mikro düzeyde (yazar, makale, dergi) hem de makro düzeyde (kurum, ülke, alan) bibliyometrik çözümlenmelere olanak sağlamaktadır. Ayrıca, atıf zincirlerinin izlenebilmesi sayesinde belirli bir konunun akademik gelişim seyri analiz edilebilmekte ve literatürdeki bilgi akışı takip edilebilmektedir.

SCI-E, araştırma performansının değerlendirilmesinde ve üniversitelerin bilimsel üretkenlik analizlerinde sıklıkla kullanılan birincil kaynaklardan biridir. Yayın sayıları, atıf oranları, dergi etki faktörleri, işbirliği ağları ve bilimsel eğilimlerin izlenmesi gibi çeşitli göstergeler bu dizin aracılığıyla analiz edilebilmektedir.

2.4.1.2 Social Sciences Citation Index (SSCI)

Social Sciences Citation Index (SSCI), sosyal bilimler alanındaki bilimsel dergileri kapsayan, atıf temelli bir dizin olup Web of Science veri tabanının önemli bileşenlerinden biridir. İlk olarak 1973 yılında Institute for Scientific Information (ISI) tarafından yayımlanan SSCI, sosyal bilimler literatürüne sistematik erişim sağlaması ve alanlar arası etkileşimleri analiz edebilme imkânı sunması açısından bibliyometrik çalışmalar için değerli bir kaynaktır (Clarivate, 2025c).

SSCI, 1900 yılından günümüze uzanan tarihsel birikimiyle sosyal bilimlerin gelişim sürecini belgeleyen kapsamlı bir arşiv sunmaktadır. Dizin kapsamında 47 farklı konu kategorisinde yayın yapan yaklaşık 3.550 süreli yayın bulunmaktadır. Bu dergiler; sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi, eğitim, ekonomi, iletişim, uluslararası ilişkiler, hukuk ve kamu yönetimi gibi temel sosyal bilim alanlarının yanı sıra, çevre çalışmaları, kadın çalışmaları ve gelişim çalışmaları gibi disiplinler arası konuları da içermektedir (Clarivate, 2025c).

SSCI'de yer alan dergiler, Clarivate bünyesindeki bağımsız editoryal ekiplerce belirli kalite kriterlerine göre değerlendirilmekte olup, yalnızca hakemli ve akademik standartlara uygun yayınlar dizine dahil edilmektedir. Dizin, bibliyografik künyelerin yanı sıra tam referans listelerini, yazar ve kurum adreslerini ve konu sınıflandırmalarını da kapsamlı şekilde indekslemektedir. Bu özellikler, yazar ve kurum bazlı üretkenlik analizleri, alanlar arası etkileşimlerin belirlenmesi ve ulusal/uluslararası iş birliklerinin çözümlenmesi gibi analizlerin yapılmasına olanak tanımaktadır.

2.4.1.3 Arts & Humanities Citation Index (AHCI)

Arts & Humanities Citation Index (AHCI), beşerî bilimler alanında yayımlanan bilimsel dergileri kapsayan, Web of Science veri tabanının önemli bir alt dizinidir. 1975 yılında Institute for Scientific Information (ISI) tarafından yayıma başlanan AHCI, sanat ve beşerî bilimler alanındaki yayınlara sistematik biçimde erişim sağlamayı ve bu yayınlar arasındaki atıf ilişkilerini görünür kılmayı amaçlamaktadır (Clarivate, 2025d).

Dizin kapsamında 25 farklı konu kategorisinde yayın yapan 1.818 süreli yayın yer almakta, toplamda 5,5 milyondan fazla kayıt tam bibliyografik ve atıf verisiyle birlikte sunulmaktadır. AHCI, edebiyat, tarih, felsefe, sanat tarihi, müzik, tiyatro, dilbilim, klasik filoloji ve dini çalışmalar gibi geleneksel beşerî bilim alanlarının yanı sıra, çağdaş sanat, kültürel çalışmalar ve performans sanatları gibi alanlarda yayımlanan dergileri de kapsamaktadır (Clarivate, 2025d).

AHCI dizinine alınan dergiler, belirli editoryal ölçütler doğrultusunda seçilmekte; süreklilik, hakemlik süreci, yayın etiği ve akademik katkı gibi ölçütler dikkate alınmaktadır. Dizin, yalnızca bibliyografik bilgiler değil; aynı zamanda tam atıf listeleri, yazar ve kurum bilgileri ile konu sınıflamaları gibi ayrıntılı meta verileri de içermektedir. Bu yapı, beşerî bilimler alanında etkileşimli literatür analizlerinin yapılabilmesine olanak tanımaktadır.

Beşerî bilimlerde atıf kültürünün farklılığı göz önünde bulundurulduğunda, AHCI'nin atıf verileri diğer dizinlere kıyasla daha düşük düzeyde olabilir; ancak bu durum, dizinin niteliksel bilgi sağlama işlevini ortadan kaldırmaz. Özellikle disiplinler arası araştırmaların desteklenmesi, bilgi akışının izlenmesi ve alanın entelektüel yapısının anlaşılması açısından AHCI önemli bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

2.4.1.4 Emerging Sources Citation Index (ESCI)

Emerging Sources Citation Index (ESCI), Web of Science Core Collection kapsamında yer alan, disiplinler arası nitelikteki süreli yayınları içeren bir atıf dizinidir. 2015 yılında Clarivate Analytics tarafından oluşturulan ESCI, özellikle yeni yayıma başlayan, açık erişimli ya da bölgesel öneme sahip dergilerin daha görünür hale getirilmesini amaçlamaktadır. Bu dizin, hem gelişmekte olan araştırma alanlarını izleme hem de küresel akademik üretkenliğin daha kapsayıcı biçimde analiz edilmesine imkân tanımaktadır (Clarivate, 2025e).

ESCI dizininde 252 farklı konu kategorisinde yayın yapan 8.496 süreli yayın yer almakta; toplamda 5,6 milyonun üzerinde kayıt detaylı bibliyografik ve atıf verileriyle birlikte sunulmaktadır. ESCI kapsamındaki dergiler, Web of Science temel editoryal kriterlerine uygunluk göstermekle birlikte, henüz Science Citation Index Expanded (SCI-E), Social Sciences Citation Index (SSCI) veya Arts & Humanities Citation Index (AHCI) gibi seçkin dizinlere dahil edilmemiş yayınlardan oluşmaktadır (Clarivate, 2025e).

ESCI'de yer alan dergiler, yayınevi bağımsızlığı gözetilerek değerlendirilen ve akademik temel ilkeleri sağlayan kaynaklardır. Dizinin, özellikle yeni gelişen disiplinlerdeki yayınları ve açık erişimli dergileri içerdiği için hem içerik çeşitliliğini hem de erişilebilirliği artırmaktadır. Ayrıca, bölgesel yayıncılık faaliyetlerinin görünürlüğünü yükseltmekte ve farklı coğrafyalardan gelen araştırma çıktılarının küresel araştırma ortamına entegrasyonuna katkı sunmaktadır.

2.4.1.5 Conference Proceedings Citation Index (CPCI)

Conference Proceedings Citation Index (CPCI), bilimsel toplantı, sempozyum ve kongrelerde sunulan bildirileri kapsayan, Web of Science veri tabanının özel dizinlerinden biridir. 1990 yılında oluşturulan bu dizin, özellikle mühendislik, bilgisayar bilimleri ve uygulamalı bilimler gibi alanlarda araştırma sonuçlarının ilk kez konferans

bildirileri yoluyla duyurulduğu durumlarda önemli bir bilgi kaynağı sunmaktadır (Clarivate, 2025f).

CPCI, 254 konu kategorisinde düzenlenen 314.000'den fazla akademik toplantıyı kapsamaktadır ve toplamda 13,5 milyonu aşkın konferans kaydına ait bibliyografik ve atıf verisi barındırmaktadır. Dizin, hem fen ve mühendislik bilimleri (CPCI-S) hem de sosyal ve beşerî bilimler (CPCI-SSH) alanlarını kapsayacak biçimde yapılandırılmıştır (Clarivate, 2025f).

CPCI'de yer alan bildiriler, Clarivate bünyesindeki editoryal ekipler tarafından belirli kalite ölçütlerine göre değerlendirilmekte; bu değerlendirme süreci kapsamında bildirilerin yayımlandığı konferansın bilimsel niteliği, sürekliliği ve uluslararası tanınırlığı dikkate alınmaktadır. Dizin, konferans bildirilerinin tam kaynak bilgilerini, yazar adlarını, kurum bilgilerini ve atıf verilerini içerecek biçimde kapsamlı şekilde indekslenmektedir.

Konferans bildirileri, özellikle yeni ve gelişmekte olan araştırma alanlarında yürütülen çalışmaların erken aşamada izlenebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle CPCI, akademik çevrelerde araştırma trendlerinin belirlenmesi, disiplinler arası gelişmelerin takibi ve potansiyel işbirliklerinin tespiti açısından etkin biçimde kullanılmaktadır.

Ayrıca, bu dizin aracılığıyla bildirilerin sonraki bilimsel yayınlara nasıl dönüştüğü, etki düzeyleri ve araştırma döngüsündeki yerleri analiz edilebilmektedir. Bu yönüyle CPCI, bibliyometrik analizlerde tamamlayıcı bir veri kaynağı olarak değerlendirilmektedir.

2.4.1.6 Book Citation Index (BKCI)

Book Citation Index (BKCI), kitap ve kitap bölümlerine yönelik bibliyometrik verileri sunan, Web of Science Core Collection kapsamında yer alan özel bir atıf dizinidir. 2005 yılında oluşturulan bu dizin, monografi ve derleme eserlerin akademik etki düzeylerinin izlenmesini ve yayın döngüsündeki yerlerinin belirlenmesini mümkün kılmaktadır. BKCI, özellikle sosyal bilimler ve beşerî bilimlerde kitapların araştırma çıktısı olarak önemli bir yer tuttuğu dikkate alındığında, literatür taramalarında tamamlayıcı nitelik taşımaktadır (Clarivate, 2025g).

Dizin kapsamında toplam 157.000'den fazla kitap yer almakta; her yıl yaklaşık 10.000 yeni kitap dizine eklenmektedir. BKCI, 254 farklı konu kategorisini kapsamakta

ve yalnızca kitapları değil, aynı zamanda bu kitaplarda yer alan bölümleri de bağımsız bibliyografik kayıtlar olarak indekslemektedir. Bu yapı, kitap içeriğinin ayrıntılı analizine olanak tanımakta; belirli bir yazarın veya konunun değerlendirilmesinde bölüm düzeyinde izleme yapılmasına imkân sunmaktadır (Clarivate, 2025g).

Dizine alınan kitaplar, Clarivate tarafından belirlenen editoryal ölçütler doğrultusunda değerlendirilmektedir. Bu ölçütler kapsamında yayınevının akademik itibarı, yayın politikası, içerik kalitesi ve atıf potansiyeli gibi unsurlar dikkate alınmakta; yalnızca bilimsel ve araştırmaya dayalı eserler kapsama dahil edilmektedir.

BKCI, kitapların hem kaynak olarak kullanıldığı hem de başka çalışmalara yaptığı katkıların izlenebildiği bir atıf ağı sunmaktadır. Bu sayede, kitapların bilimsel bilgi üretimine katkısı, literatür içerisindeki konumları ve diğer yayınlarla ilişkileri bibliyometrik yöntemlerle analiz edilebilmektedir.

Yükseköğretim kurumlarının akademik değerlendirme sistemlerinde kitapların görünürlüğünü artırması açısından BKCI, araştırmacıların kitap temelli çıktılarını sistematik biçimde izleme ve belgeleme imkânı sunmaktadır. Özellikle sosyal bilimler ve beşerî bilimler alanında, makale merkezli ölçüm yaklaşımlarını tamamlayan bir araç olarak değerlendirilmektedir.

2.4.2. Scopus

Scopus, Elsevier tarafından 2004 yılında hizmete sunulan ve çok disiplinli yapısıyla dikkat çeken bibliyometrik bir atıf veri tabanıdır. Fen, sağlık, sosyal ve beşerî bilimleri kapsayan geniş içeriği sayesinde, araştırma performansı değerlendirmelerinde sıkça başvurulan kaynaklardan biri konumundadır. 2025 yılı itibarıyla Scopus, 7.000'in üzerinde yayınevinden alınan içeriklerle yapılandırılmış; 28.900'den fazla hakemli akademik dergiyi, 399.000'den fazla kitap başlığını, 2,6 milyon ön baskı (preprint) yayını ve çok sayıda konferans materyalini kapsamına almıştır (Scopus, 2025).

Scopus, içerik çeşitliliği açısından yalnızca süreli bilimsel yayınlarla sınırlı kalmayıp; kitaplar (hem seri hem bağımsız başlıklar), kitap serileri, ticari dergiler ve konferans bildirimleri gibi farklı belge türlerini de indekslemektedir. Bu yönüyle, disiplinler arası araştırmaların izlenmesi ve yayın türleri arasındaki etkileşimlerin analiz edilmesi açısından avantaj sağlamaktadır. Dizin, 330 farklı disiplini kapsamakta olup, sosyal bilimler ve beşerî bilimler gibi kitap merkezli alanlarda da güçlü bir temsile sahiptir (Scopus, 2025).

Scopus'un sahipliği, köklü bilimsel yayıncılık geleneğine sahip olan Elsevier'e aittir. Elsevier'in geçmişi, 1880 yılında Hollanda'nın Amsterdam kentinde kurulmasına ve 16. yüzyılda yayınevi olarak faaliyet gösteren Elzevier ailesine kadar uzanmaktadır. 1931'de uluslararası bilimsel yayıncılığa adım atan kurum, 1947'de ilk İngilizce bilimsel dergisini yayımlamış; 1992 yılında Reed ile birleşerek Reed Elsevier adını almış ve günümüzde RELX grubu çatısı altında faaliyetlerini sürdürmektedir. Elsevier aynı zamanda Science Direct ve Mendeley gibi akademik platformları da bünyesinde barındırmaktadır (Bauer, 2021, s. 414).

Scopus, Elsevier'e ait bir veri tabanı olmasına rağmen, içerik seçiminde kurumsal tarafsızlığı sağlamak amacıyla 2005 yılında bağımsız bir *Content Selection and Advisory Board (CSAB)* oluşturulmuştur. Dergi editörlüğü deneyimine sahip akademisyenlerden oluşan bu kurul, dizine dahil edilecek kaynakları niceliksel ve niteliksel ölçütlere göre değerlendirmekte; şeffaf ve yayınevi bağımsız bir seçim süreci yürütmektedir. Her yıl binlerce başvuru arasından yalnızca yaklaşık 500–600 dergi dizine kabul edilmekte; ayrıca etki kaybı yaşayan yayınlar düzenli olarak değerlendirilerek listeden çıkarılabilmektedir (Bauer, 2021, s. 414).

Scopus veritabanı, 1788 yılına kadar uzanan yayınları kapsamına almakta; atıf verileri ise 1970 yılına kadar geriye gitmektedir. Güncel verilere göre, sistemde 2,4 milyardan fazla atıf ilişkisi, 100 milyonu aşkın kayıt, 20,5 milyonun üzerinde yazar profili ve 94.000'den fazla kurumsal profil bulunmaktadır. Bu veriler, araştırmacı üretkenliğinin, kurumsal işbirliklerinin ve araştırma etkisinin çeşitli düzeylerde analiz edilmesine imkân tanımaktadır.

Scopus, aynı zamanda açık erişimli yayınları da indekslemekte olup, yaklaşık 25 milyon açık erişimli dokümana erişim sunmaktadır. Bu belgeler, altın, hibrit, yeşil ve bronz erişim türlerine göre sınıflandırılmakta ve açık bilime yönelik politikalara katkı sağlamaktadır.

Scopus veritabanı; içerik zenginliği, disiplinler arası kapsamı, bibliyometrik veri derinliği ve güncel indeksleme politikaları ile üniversitelerin araştırma performanslarının değerlendirilmesinde ve bilimsel eğilimlerin izlenmesinde stratejik bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

2.4.3 Web of Science ve Scopus'un Karşılaştırılması

Web of Science (WoS) ve Scopus, günümüzde en sık kullanılan iki uluslararası bibliyometrik veritabanı olarak, akademik performans ölçümlerinde ve bilimsel

araştırmaların değerlendirilmesinde temel başvuru kaynakları arasında yer almaktadır. Her iki veri tabanı da atıf analizine dayalı, çok disiplinli yapılarıyla dikkat çekmekte; ancak kapsadıkları içerik, veri derinliği ve seçim politikaları bakımından bazı farklılıklar göstermektedir.

Scopus, 2025 yılı itibarıyla 28.900'den fazla aktif süreli yayını, 399.000'i aşkın kitabı ve 2,6 milyon n baskı (preprint) yayını kapsamaktadır. 330 farklı disiplini içeren bu veri tabanı, özellikle sosyal ve beşerî bilimlerde geniş bir kaynak çeşitliliği sunmaktadır. Web of Science ise, altı temel dizini (SCI-E, SSCI, AHCI, ESCI, CPCI, BKCI) aracılığıyla yapılandırılmış olup, yayın türleri arasında makale, bildiri ve kitapların yanında yüksek kaliteli seçilmiş dergileri indekslemeye odaklanmaktadır. WoS'ta dergi seçiminde daha dar ve seçici bir yaklaşım benimsenirken, Scopus daha kapsayıcı bir içerik politikası izlemektedir.

Web of Science, SCI-E dizini üzerinden 1900 yılına kadar uzanan bir arşıv sunmakta; Scopus ise yayın kayıtlarını 1788 yılına, atıf verilerini ise 1970 yılına kadar geriye götürmektedir. Scopus'un 2,4 milyarı aşkın atıf içermesi, özellikle uzun dönemli eğilimlerin analizinde avantaj sağlamaktadır.

Scopus, açık erişimli içeriklerde daha yüksek bir kapsayıcılığa sahiptir. Yaklaşık 25 milyon açık erişim dokümanı indekslemekte; ayrıca n baskı (preprint) yayınları da kapsamına dahil etmektedir. Web of Science ise daha çok hakemli dergi yayınlarını odağına almakta, ancak son yıllarda ESCI ve diğer alt dizinler aracılığıyla açık erişim politikasını genişletmektedir.

Her iki veri tabanı da niversite sıralamaları, bireysel akademik değerlendirmeler ve araştırma stratejilerinin planlanmasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Web of Science verileri, özellikle ARWU (Shanghai), RUR, CWTS Leiden, US News ve URAP gibi sıralama sistemlerinde temel alınmakta; Scopus ise QS, THE ve SCImago gibi sıralamalarda kullanılmaktadır. Bu bağlamda, tercih edilen veri tabanı, analiz amacına ve değerlendirme leğine göre değişiklik gösterebilmektedir.

Sonuç olarak, Web of Science ve Scopus veri tabanları arasında mutlak bir üstünlükten ziyade, kullanım bağlamına göre belirginleşen farklılıklar söz konusudur. Web of Science, seçiciliği ve tarihsel veri güvenilirliğiyle ne çıkarken; Scopus, kapsam genişliği, açık erişim desteği ve belge çeşitliliği bakımından daha kapsayıcı bir yapıya sahiptir. Bibliyometrik analizlerde sağlam bir değerlendirme yapılabilmesi için her iki veri tabanının birlikte kullanımını önerilmektedir.

2.4.4. PubMed

PubMed, biyomedikal ve yaşam bilimleri alanlarında yayınlanmış literatüre erişimi kolaylaştırmak amacıyla ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü (NIH) bünyesindeki Ulusal Tıp Kütüphanesi (NLM) tarafından geliştirilen ve 1996 yılından itibaren çevrimiçi erişime açılan bir atıf ve özet veri tabanıdır. PubMed, ticari olmayan ve ücretsiz erişim sağlayan bir platform olup, bilimsel araştırmalara dayalı sağlık bilgisinin yayılmasını desteklemektedir (PubMed, 2025a).

2025 yılı itibarıyla PubMed, 38 milyonu aşkın yayın kaydını içermektedir. Veri tabanı tam metin makaleleri değil, özetleri ve atıf bilgilerini sunmakta; ancak ilgili makalelerin tam metinlerine erişim, PubMed Central (PMC) ya da yayınevlerinin web siteleri üzerinden mümkün olabilmektedir. PubMed'in kapsamı, yalnızca biyomedikal dergilerle sınırlı olmayıp; davranış bilimleri, biyomühendislik, kimya ve yaşam bilimleri gibi ilgili disiplinlerden gelen yayınları da içermektedir. PubMed üç ana bileşenden oluşmaktadır:

1. **MEDLINE:** PubMed'in en büyük alt kümesini oluşturan MEDLINE, 1940'lı yıllardan günümüze kadar olan dönemde yayımlanmış hakemli dergilerden seçilmiş makaleleri kapsamaktadır. MEDLINE içerikleri, *Medical Subject Headings (MeSH)* terimleriyle manuel, yarı otomatik ya da algoritmik yollarla indekslenmekte ve fon bilgileri, kimyasal tanımlayıcılar, GenBank numaraları gibi ek metadata öğeleriyle zenginleştirilmektedir. MEDLINE'e seçilen dergiler, yaşam bilimleri ve tıpla doğrudan ilişkili olmak zorundadır. Ancak bazı genel bilim dergilerinden alınan, biyomedikal kapsam dışı makaleler de PubMed içinde yer alabilir, ancak MEDLINE kapsamında indekslenmeyebilir (PubMed, 2025a).
2. **PubMed Central (PMC):** PMC, NLM tarafından arşivleme kriterlerine göre değerlendirilmiş dergilerde yayımlanmış tam metin bilimsel makaleleri içeren bir açık erişim veri arşividir. Hem güncel hem de tarihsel içerikleri barındıran bu platformda, fon sağlayıcı kuruluşların (özellikle NIH) politikaları doğrultusunda arşivlenen bireysel makaleler ve ön baskılar (preprints) da yer almaktadır. 2020 yılından itibaren, NIH destekli çalışmaların preprint versiyonları da PubMed içerisinde arama yapılabilir hale gelmiştir (PubMed, 2025a).
3. **NCBI Bookshelf:** Bookshelf, biyomedikal ve sağlık bilimleriyle ilgili kitap, rapor, referans kaynağı ve veri tabanlarının tam metin arşividir. PubMed, bu

kaynaklardaki kitap ve bölüm düzeyindeki yayınların da bibliyografik kayıtlarını içermektedir (PubMed, 2025a).

PubMed içerisinde yer alan yayınlar yalnızca araştırma makaleleriyle sınırlı değildir. Sistem, literatür derlemeleri, olgu sunumları, mektuplar, yorum yazıları ve editoryal içerikleri de kapsamaktadır. Ancak kitap eleştirileri, bireysel kongre özeti kayıtları, ölüm ilanları, haberler ve duyurular gibi içerikler kapsam dışı bırakılmaktadır (PubMed, 2025b).

PubMed, kapsamlı ve disiplinler arası indeksleme yapısına karşın, bibliyometrik analiz amacıyla doğrudan kullanılabilen metrikler sunmamaktadır. Sağlık bilimlerinde araştırma eğilimlerinin izlenmesi, alan taramalarının yapılması ve sistematik derleme çalışmalarının hazırlanması açısından temel başvuru kaynaklarından biri konumundadır.

2.4.5. Google Scholar

Google Scholar, Google tarafından geliştirilen ve Kasım 2004'te beta sürümüyle erişime açılan, bilimsel literatüre yönelik serbest erişimli bir arama motorudur. Platform, tam metin veya bibliyografik veriler üzerinden çok çeşitli yayın türlerine erişim imkânı sunmakta olup; makaleler, kitaplar, tezler, bildirimler, teknik raporlar, özetler, ön baskılar, patentler ve yargı kararları gibi çok sayıda belge türünü kapsamaktadır (Bauer, 2021, s. 416).

Web of Science ve Scopus gibi kısıtlı seçme kriterleri uygulayan veri tabanlarının aksine, Google Scholar içerik seçiminde oldukça kapsayıcı bir politika benimsemektedir. Platform, yayınevi ya da dergi bazlı bir tarama listesi yayımlamamakta; bunun yerine açık erişimli akademik kaynaklara ve genel web üzerindeki bilimsel nitelikli içeriklere dayalı bir dizinleme sistemi kullanmaktadır. Bu yaklaşım, veri tabanının erişim gücünü artırmakla birlikte, bibliyometrik geçerlilik ve içerik doğruluğu açısından eleştirilere de neden olmaktadır.

Google Scholar'da yer alan yazar profilleri (*Google Scholar Citations*) araştırmacılar tarafından bireysel olarak oluşturulmakta ve yönetilmektedir. Bu durum, kullanıcıların kendi yayınlarını manuel olarak güncellemelerine olanak tanımakta; ancak aynı zamanda veri güvenilirliğini sınırlandıran bir unsur oluşturmaktadır. Platform, yazar bazında atıf verileri, *h-index* ve yalnızca Google Scholar'a özgü olan *i10-index* gibi bibliyometrik göstergeleri sunmaktadır. Ancak, bu veriler *Digital Object Identifier (DOI)* gibi standart tanımlayıcıları içermemekte, kaynak doğrulama ve veri temizleme süreçlerini zorlaştırmaktadır (Bauer, 2021, s. 417).

Bibliyometri alanında yapılan çalışmalarda, Google Scholar'ın atıf sayılarının yapay yollarla manipüle edilebildiği, SCİgen gibi rastgele metin üreten yazılımlarla oluşturulmuş içeriklerin dahi indekslenemediği gösterilmiştir (Beel ve Gipp, 2010, s. 7). Bu durum, veri tabanının akademik değerlendirme süreçlerinde tek başına kullanılabilirliğini sınırlamaktadır.

Bununla birlikte, Google Scholar'ın en güçlü yönü, alan ve yayın türü ayrımı yapmaksızın çok geniş bir kaynak kümesine ücretsiz erişim sunmasıdır. Özellikle tezler, ön baskılar ve açık erişimli kaynakların takibinde ve hızlı literatür taramalarında yararlı bir araç olarak işlev görmektedir.

Google Scholar, araştırmacılar için geniş kapsamlı ve pratik bir arama aracı sunmakla birlikte, içerik seçimi, indeksleme şeffaflığı ve bibliyometrik güvenilirlik açısından belirli sınırlılıklar taşımaktadır. Bu nedenle, literatür taramaları için uygun bir başlangıç noktası olmakla birlikte, bibliyometrik analizlerde Web of Science veya Scopus gibi standartlaştırılmış veri tabanlarıyla desteklenmesi önerilmektedir.

2.4.6. TR Dizin

TÜBİTAK ULAKBİM tarafından geliştirilen TR Dizin, araştırmacıların Türkiye'de yayımlanan bilimsel içeriklere uluslararası standartlara uygun biçimde erişimini sağlamayı amaçlayan ulusal bir veri tabanıdır. Fen, sağlık, mühendislik ve sosyal bilimler başta olmak üzere çeşitli alanlardaki dergileri kapsayan dizin, hem bibliyografik hem de tam metin erişim olanağı sunmaktadır (ULAKBİM, 2025a). Ayrıca, ulusal bilimsel yayıncılığın standartlaştırılmasına katkı sağlamakta ve akademik değerlendirme süreçlerinde temel bir referans kaynağı olarak kullanılmaktadır (Aslan, 2019, s.1).

TR Dizin'in kökeni, 1963 yılında TÜBİTAK bünyesinde başlatılan belgeleme faaliyetlerine dayanmaktadır. 1974-1980 yılları arasında yayımlanan "Aylık Duyuru Bülteni" ile süreli yayınların takibine yönelik ilk sistematik çalışmalar yürütülmüş; 1993 yılında geliştirilen Ulusal Veri Tabanları (UVT) ile veri tabanı altyapısı oluşturulmuştur. 1994 yılında "Türk Tıp Dizini Oluşturma Kurulu" kurulmuş ve Türk Tıp Dizini 1998 yılında çevrimiçi erişime açılmıştır. 2003 yılından itibaren makaleler özleriyle birlikte tam metin olarak dizinlenmeye başlamış; süreç, 2013 yılı sonuna kadar "Ulusal Veri Tabanları (UVT)" adı altında devam ettirilmiş ve sonrasında "TR Dizin" adı benimsenmiştir (Yılmaz, 2009, s.113).

TR Dizin kapsamında dergiler, Diş Hekimliği, Eczacılık, Mühendislik, Temel Bilimler, Sağlık Bilimleri, Veterinerlik, Sosyal ve Beşerî Bilimler gibi çeşitli alt alanlara göre gruplandırılmakta ve uzman değerlendirme komiteleri tarafından belirlenen Dergi Değerlendirme Kriterleri çerçevesinde dizine alınmaktadır (ULAKBİM, 2025a). 1994 yılından bu yana yalnızca hakemli dergiler dizine kabul edilmekte; böylece yayıncılık etiği, bilimsel geçerlilik ve editoryal bağımsızlık gibi ilkeler temel alınmaktadır. TR Dizin'in dizinleme sistemi, teknik altyapı bakımından Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesi (NLM) formatı örnek alınarak tasarlanmıştır. 2025 yılı itibarıyla TR Dizin kapsamında 1.770 dergi indekslenmiş durumdadır (ULAKBİM, 2025b).

2.4.7. SOBİAD

SOBİAD (Sosyal Bilimler, Fen ve Sağlık Bilimleri Atıf Dizini), Türkiye merkezli ulusal bir bibliyometrik veri tabanı olup; hakemli akademik dergilerde yayımlanan makalelerdeki atıf ilişkilerini görünür kılmayı amaçlamaktadır. Sistem, yalnızca atıf taraması değil; aynı zamanda akademik performans ölçümlemesi, kurumsal yayın profilleri ve dergi etki düzeyleri gibi çok boyutlu analizler sunan gelişmiş bir platform olarak yapılandırılmıştır (SOBİAD, 2025a).

SOBİAD, 2025 yılı itibarıyla 3750'den fazla dergi ve 1.250.000'den fazla makale üzerinde tam metin ve atıf tabanlı arama olanağı sunmaktadır. Bu yayınların büyük çoğunluğu tam metin erişimli olup, kullanıcılar tarafından filtreleme, dergi listeleri arasında sıralama, yayınlara göre grafiksel analizler gibi işlevler üzerinden taranabilmektedir (SOBİAD, 2025b). SOBİAD, sosyal bilimler alanında en az beş yıl; fen ve sağlık bilimleri alanlarında ise en az üç yıl süreyle düzenli yayımlanmış elektronik dergileri kapsamaktadır. Bu dergilerde yayımlanan makaleler taranarak, atıf yapılan kaynaklar sistematik biçimde analiz edilmekte ve her bir yayın için atıf verileri oluşturulmaktadır.

SOBİAD, bireysel düzeyde araştırmacıların atıf, yayın ve etki değerlerini takip edebilecekleri kişisel profil sistemine sahiptir. Araştırmacılar, bu sistem üzerinden kendi çalışma alanlarında yayımlanmış yeni içeriklerden haberdar edilmekte; ayrıca akademik teşvik ve performans değerlendirme süreçlerine yönelik atıf raporları kolayca oluşturulabilmektedir. Kurumsal düzeyde ise üniversiteler için yayın ve atıf grafiklerinin oluşturulması, ortak yayın analizlerinin yapılması ve kurumsal metriklerin yıllara göre izlenmesi mümkündür. Bu bağlamda h-indeksi, atıf sayısı, etki değeri

(SED) ve çeyreklik dilimleri gibi bibliyometrik göstergeler düzenli olarak hesaplanmakta ve kamuoyuyla paylaşılmaktadır. SOBİAD, yalnızca Türkçe değil, farklı dillerde yayımlanan yayınları da kapsamına almakta; bu yönüyle ulusal bir veritabanı olmasına karşın uluslararası yayıncılık standartlarıyla uyumlu bir yapı sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca platform, ASOS İndeks ile entegre çalışmakta; bu sayede her iki sistemdeki içerikler üzerinden eş zamanlı tam metin ve atıf araması yapılabilmektedir (SOBİAD, 2025c).

2.4.8. Ulusal Dizinlerin Uluslararası Dizinlere Göre Avantaj ve Sınırlılıkları

Ulusal dizinler ile uluslararası bibliyometrik veri tabanları arasındaki temel fark, kapsadıkları yayınların coğrafi ve dilsel dağılımı, içerik politikaları, indeksleme derinlikleri ve atıf analizine yönelik işlevsellik düzeyleridir. Türkiye örneğinde TR Dizin ve SOBİAD gibi ulusal dizinler, yerli akademik üretimin görünür kılınması ve değerlendirilmesi açısından önemli roller üstlenmektedir. Bununla birlikte, bu dizinlerin uluslararası sistemlerle karşılaştırıldığında çeşitli avantajları ve sınırlılıkları bulunmaktadır. Avantajlar şu şekilde sıralanabilir:

- Ulusal dizinler, Web of Science ve Scopus gibi büyük veri tabanlarının kapsamadığı, ancak akademik niteliği bulunan yerli dergileri sistematik biçimde dizinlemektedir. Bu durum, özellikle Türkçe yayımlanan çalışmalara erişimi kolaylaştırmakta ve bu yayınların bilimsel değerlendirmelerde dikkate alınmasına olanak tanımaktadır.
- Ulusal dizinler, Türkçe yayınları merkez alarak yerel bilgi üretiminin sürdürülebilirliğini desteklemektedir. Ayrıca sosyal bilimler gibi, uluslararası veri tabanlarında sınırlı temsil edilen alanlarda daha güçlü bir yayın ağı sunmaktadır.
- Ulusal dizinler, üniversite düzeyinde yayın ve atıf analizlerini grafiksel olarak sunmakta; kurumlara özel metrik raporlar üretmektedir. Bu durum, Türkiye'deki üniversiteler için yerli ölçütlerle değerlendirme yapabilmeye olanak sağlamaktadır.
- TR Dizin ve Sobiad, kullanıcılarına büyük oranda açık erişimli makalelere tam metin olarak ulaşma imkânı tanımakta; bu yönüyle erişilebilirliği artırmaktadır.

Sınırlılıklar ise şu şekilde ifade edilebilir:

- Ulusal dizinlerdeki yayınlara yapılan atıflar, küresel düzeyde tanınan metrik sistemlere (örneğin Journal Impact Factor, CiteScore) yansımamaktadır. Bu durum, yayınların uluslararası görünürlüğünü ve etki düzeyini sınırlamaktadır.
- Ulusal dizinlerde kullanılan atıf biçimleri ve eşleştirme algoritmaları, uluslararası veritabanlarına kıyasla daha sınırlı standartlara sahiptir. Bu durum, bibliyometrik analizlerde doğruluk ve karşılaştırılabilirlik sorunlarına yol açabilmektedir.
- Web of Science ve Scopus verileri, üniversite sıralamalarında (QS, THE, ARWU vb.) doğrudan kullanılmakta; oysa TR Dizin veya SOBİAD verileri bu sistemlerde dikkate alınmamaktadır. Bu durum, ulusal yayınların kurumsal performansa etkisini sınırlandırmaktadır.

Ulusal dizinler, özellikle yerli bilgi üretiminin izlenmesi, ulusal yayıncılık kültürünün güçlendirilmesi ve Türkçe bilimsel literatürün görünürlüğünün artırılması açısından vazgeçilmez bir işleve sahiptir. Ancak bu dizinlerin sunduğu verilerin uluslararası akademik rekabet içerisinde karşılaştırılabilir hale gelebilmesi için teknik altyapılarının, atıf standartlarının ve açık veri politikalarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, ulusal ve uluslararası veri tabanlarının birlikte ve bütüncül biçimde kullanımı, bibliyometrik analizlerin geçerliliğini ve kapsayıcılığını artıracaktır.

2.5. Dünya Sıralama Kuruluşları ve Yöntemleri

Bu bölümde, dünya çapında üniversitelerin akademik performansını değerlendiren önde gelen sıralama kuruluşlarını ve bu kuruluşların kullandıkları metodolojileri incelenmektedir. Bu kuruluşlar arasında Times Higher Education (THE), Academic Ranking of World Universities (ARWU), US News, Quacquarelli Symonds (QS), Round University Ranking (RUR), CWTS (Centre For Science and Technology Studies) Leiden Ranking, SCImago ve University Ranking By Academic Performance (URAP) bulunmaktadır. Her bir sıralama sistemi, üniversiteleri çeşitli kriterlere göre değerlendirir ve bu değerlendirmeler, araştırma etkinliği, öğretim kalitesi, uluslararası işbirliği ve akademik itibar gibi alanlarda farklılık gösterir. Bu bölüm, bu sıralama kuruluşlarının yaklaşımlarını ve üniversitelerin küresel performansını nasıl ölçtüklerini detaylandırır.

2.5.1. Times Higher Education (THE)

Times Higher Education (THE), 2004 yılından bu yana öğrenciler, aileler, akademisyenler, üniversite yöneticileri, devletler ve endüstriler için üniversitelerin

performansına dair veriler sunmaktadır. Üniversitelerin global düzeydeki performansını değerlendirmek ve yükseköğretim kurumlarının farklı misyonları ile başarılarını okuyuculara aktarmak amacıyla üniversite sıralamaları oluşturulur. Bu sıralamalar, üniversite faaliyetlerinin üç temel alanını; araştırma, etki ve öğretimi kapsar (THE, 2024a).

2024 yılında yapılan değerlendirmenin metodolojisine bakıldığında; Dünya Üniversite Sıralamalarının 20. edisyonu için kullanılan metodoloji, dünya genelindeki araştırma yoğunluğuna sahip üniversitelerin çeşitliliğini ve çıktılarını hem şimdiki hem de gelecekteki durumları yansıtacak şekilde önemli derecede güncellenmiştir. Performans göstergeleri sayısı 13'ten 18'e yükseltilerek, öğrenciler, akademisyenler, üniversiteler, endüstri ve devletler tarafından daha kapsamlı ve dengeli karşılaştırmalar yapılması amaçlanmıştır (THE, 2023). Performans göstergeleri 5 ana kategoriye ayrılmış olup, bu kategorilerin adlandırılmalarında küçük değişiklikler yapılmıştır: Öğretim (öğrenme ortamı); Araştırma Ortamı (hacim, gelir ve itibar); Araştırma Kalitesi (atıf etkisi, araştırma gücü, araştırma mükemmelliği ve araştırma etkisi); Uluslararası Görünüm (personel, öğrenciler ve araştırma); ve Endüstri (gelir ve patentler).

2025 yılı değerlendirmesi için 18 milyon araştırma yayınında 157 milyon atıf analiz edilmiştir. Ayrıca dünya genelinden 93.000'den fazla akademisyenden anket yanıtları alınarak toplamda veri sunan 2.860 kurumdan 472.694 veri noktası toplanmıştır. 2025 Üniversite Genel Sıralaması'na göre 5 ana grupta toplamda 115 ülkeden 2.092 üniversite yer almakta olup, geçen yıla göre 185 yeni üniversite sıralamaya dahil edilmiştir. 2.092 Üniversite arasına Türkiye'den 91 Üniversite dahil olmuştur (THE, 2024c).

Tablo 4: THE Performans Göstergeleri Yüzdeler Dağılımı

Sıralama Göstergeleri (Ranking) %100	<u>Öğretim (Teaching):</u> %29.5	Öğretim İtibarı (Teaching reputation): %15
		Akademik Personel-Öğrenci Oranı (Staff-to-student ratio): %4.5
		Doktora-Lisans Oranı (Doctorate-to-bachelor's ratio): %2
		Akademik Personel Başına Düşen Doktora Derecesi Oranı (Doctorates-awarded-to-academic-staff ratio): %5.5
		Kurumsal Gelir (Institutional income): %2.5
	<u>Araştırma Ortamı (Research environment):</u>	Araştırma İtibarı (Research reputation): %18
	Araştırma Geliri (Research income): %5.5	

	<u>%29</u>	Araştırma Verimliliği (Research productivity): %5.5
	<u>Araştırma Kalitesi</u> <u>(Research quality):</u> <u>%30</u>	Atf Etkisi (Citation impact): %15
		Araştırma Gücü (Research strength): %5
		Araştırma Mükemmelliği (Research excellence): %5
		Araştırma Etkisi (Research influence): %5
	<u>Uluslararası Görünüm</u> <u>(International outlook):</u> <u>%7.5</u>	Uluslararası Öğrencilerin Oranı (Proportion of international students): %2.5
		Uluslararası Personel Oranı (Proportion of international staff): %2.5
		Uluslararası İşbirliği (International collaboration): %2.5
	<u>Endüstri</u> <u>(Industry):</u> <u>%4</u>	Endüstri Geliri (Industry income): %2
		Patentler (Patents): %2

Öğretim (öğrenme ortamı): %29.5

- Öğretim İtibarı: %15
- Akademik Personel-Öğrenci Oranı: %4.5
- Doktora-Lisans Oranı: %2
- Akademik Personel Başına Düşen Doktora Derecesi Oranı: %5.5
- Kurumsal Gelir: %2.5

Öğretim göstergesinin hesaplanması için THE tarafından *Öğretim İtibar Anketi* düzenlenmiştir. En son Öğretim İtibar Anketi, THE tarafından yönetilen ve 2023 Kasım - 2024 Ocak arasında yapılan, bu kategorinin temelini oluşturan bir çalışmadır. Anketin, disiplinler ve ülkeler arasında dengeli bir yanıt dağılımı sağlaması amacıyla yürütüldüğü belirtilmiştir. Disiplinlerin veya ülkelerin aşırı ya da yetersiz temsil edildiği durumlarda, THE'nin veri ekibi yanıtları küresel akademisyen dağılımını yansıtacak şekilde ağırlıklandırmıştır. 2024 yılında, belirli bir üniversite için oy kullanan akademisyenlerin bağlı bulunduğu kurumların sayısını dikkate alan ek bir ölçüt uygulanmıştır. 2024 yılına ait veriler, 2023 anket sonuçlarıyla birleştirilmiş ve toplamda 93.000'den fazla yanıt elde edilmiştir.

Bu gösterge, bir yükseköğretim kurumunun akademik insan kaynağının gelecek neslini yetiştirme konusundaki bağlılığını yansıttığı gibi, lisansüstü araştırma öğrencilerinin yüksek oranı da söz konusu kurumun en üst düzeyde öğretim sunduğunu ve mezunlar için cazip, gelişim odaklı bir öğrenme ortamı oluşturduğunu göstermektedir. Söz konusu gösterge, doktora derecelerinin disiplinlere göre farklılık

göstermesi nedeniyle, üniversitenin sahip olduğu özgün konu dağılımı dikkate alınarak normalize edilmektedir. Kurumsal gelir göstergesi ise, akademik personel sayısına göre ölçeklendirilmekte ve satın alma gücü paritesine (PPP) göre düzeltilmektedir. Bu gösterge, kurumun genel statüsünü ve öğrenci ile personelin yararlanabileceği altyapı ve olanaklara dair genel bir çerçeve sunmaktadır (THE, 2024b).

Araştırma Ortamı: %29

- Araştırma İtibarı: %18
- Araştırma Geliri: %5.5
- Araştırma Verimliliği: %5.5

Bu kategorideki en yüksek paya sahip olan “*araştırma itibarı*” gösterge sonuçlarını üniversitelerin akranları arasındaki araştırma mükemmelliği itibarını, yıllık *Akademik İtibar Anketi*'ne verilen yanıtlara dayanarak değerlendirmektedir. *Araştırma geliri*, akademik personel sayısı dikkate alınarak ve satın alma gücü paritesine göre normalleştirilerek hesaplanmaktadır. Bu ölçüt, ulusal politika ve ekonomik durumdan etkilenebileceği için tartışma konusu olabilmektedir. Ancak, araştırma gelişimi için kritik olduğu ve rekabetçi doğası ile akran değerlendirmesi yoluyla değerlendirildiği için geçerli bir ölçüt olarak kabul edilir. Ayrıca, bu gösterge her üniversitenin konu dağılımını dikkate alacak şekilde düzenlenmiştir, bu da bilim alanlarındaki araştırma burslarının, sosyal bilimler ve beşeri bilimlerdeki burslara göre genellikle daha büyük olduğunu göstermektedir. *Araştırma verimliliğini* ölçmek için ise Scopus veritabanında indekslenen akademik dergilerde yayınlanan makale sayısı, kurumsal büyüklüğe göre ölçeklendirilerek ve konuya göre normalleştirilerek hesaplanmaktadır. Bu, üniversitenin kaliteli hakemli dergilerde makale yayınlama kapasitesini göstermektedir. Ayrıca 2018 sıralamalarından itibaren üniversitenin alanında bulunmayan konularda yayımlanan makalelere kredi veren bir yöntem geliştirilmiştir (THE, 2024b). Bu yöntem, üniversitenin akademik kadrosunda belirli bir alanda uzmanı bulunmasa bile, o alanda yayımlanan makalelerin üniversiteye kredi olarak sayılmasını sağlamaktadır. Bu durum üniversitenin farklı disiplinlerdeki araştırma kapasitesini daha geniş bir perspektiften değerlendirmeye olanak tanımaktadır.

Araştırma Kalitesi: %30

- Atıf Etkisi: %15
- Araştırma Gücü: %5
- Araştırma Mükemmelliği: %5

- Araştırma Etkisi: %5

Atıf etkisi, üniversitenin yayımladığı çalışmaların küresel olarak ortalama kaç kez atıf yapıldığını belirleyerek incelenmektedir. bibliyometrik veri sağlayıcısı Elsevier, son beş yıllık dönemde yayımlanmış 18 milyon makale, derleme, konferans bildirisi, kitap ve kitap bölümüne yapılan 157 milyondan fazla atıf verisini sağlamıştır. Söz konusu veriler, Elsevier'in Scopus veri tabanında dizinlenen 30.000'den fazla aktif hakemli dergiyi ve 2019–2023 yılları arasında yayımlanmış tüm yayınları kapsamaktadır. Bu yayınlara, 2019–2024 yılları arasında yapılan atıflar da değerlendirmeye dahil edilmiştir. Bu verilerin analiz süreci artık Elsevier yerine, doğrudan *Times Higher Education* veri ekibi tarafından yürütülmektedir. Atıflar, üniversitelerin insan bilgisine olan katkılarını göstermekte, hangi araştırmaların diğer akademisyenler tarafından geliştirildiğini ve küresel akademik toplulukta paylaşıldığını ortaya koymaktadır. Bu veriler, farklı akademik alanlar arasında atıf hacmindeki değişimleri yansıtabilecek şekilde normalize edilmiştir. Böylece, geleneksel olarak daha yüksek atıf sayısına sahip alanlarda yoğun araştırma faaliyetleri yürüten kurumların haksız avantaj elde etmeleri önlenmiştir.

2023 yılında *araştırma kalitesi* ölçütlerine üç yeni gösterge eklenmiştir. *Araştırma gücü*, ilgili alana göre ağırlıklandırılmış atıf etkisinde %75'lik dilime dayanmaktadır. *Araştırma mükemmelliği*, dünya çapında ilgili alana göre ağırlıklandırılmış atıf etkisinde üst %10'da yer alan araştırma yayınlarının sayısını değerlendirmektedir. *Araştırma etkisi*, bir araştırmanın dünya çapında en etkili araştırmalar tarafından ne kadar tanındığını ve kabul gördüğünü belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bu metrik, atıfların değerinin eşit olmadığı ve önemli bir makaleden alınan atıfın önemsiz bir makaleden alınan atıftan daha önemli olduğu fikrine dayanmaktadır. Bir makalenin önemini ölçmek için sadece atıf sayısı değil, atıf yapan makalelerin araştırma konusu da göz önünde bulundurulmaktadır (THE, 2024b).

Uluslararası Görünüm: %7.5

- Uluslararası Öğrencilerin Oranı: %2.5
- Uluslararası Personel Oranı: %2.5
- Uluslararası İşbirliği: %2.5

Bir üniversitenin dünya çapında lisans, lisansüstü öğrencileri ve akademik personeli çekebilme yeteneği, uluslararası sahnede başarısının anahtarıdır. Uluslararası metriklerde büyük ülkeler, küçük ülkelere kıyasla dezavantajlı olmuşlardır, çünkü

küçük ülkelerdeki akademik personel ve öğrencilerin yurtdışında çalışma veya eğitim alma olasılıkları daha yüksek olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle 2024 yılında, bu metriklerin değerlendirilmesinde ülkelerin nüfusunu dikkate alan yeni bir normleştirme yaklaşımına geçilmiştir. Ayrıca yurtdışı eğitim ölçütü, yerel öğrencilere sunulan uluslararası öğrenim fırsatlarını değerlendirir ve *uluslararası görünüm* sütununu tamamlar; ancak Covid-19'un uluslararası seyahate etkisi nedeniyle şu anda %0 ağırlığa sahiptir. Bu durum geçici bir düzenlemedir. *Uluslararası işbirliği*, bir üniversitenin en az bir uluslararası ortak yazarı olan yayınlarının oranı hesaplanmakta ve bu oranın yüksek olması ödüllendirilmektedir. Bu ölçüm, her üniversitenin farklı disiplinlerdeki araştırma yoğunluğunu yansıtacak şekilde normleştirilir ve “*araştırma kalitesi*” kategorisiyle aynı beş yıllık zaman dilimini kullanmaktadır (THE, 2024b).

Endüstri: %4

- Endüstri Geliri: %2
- Patentler: %2

Endüstri geliri metriği, bir üniversitenin endüstriye yenilik, buluş ve danışmanlık yoluyla katkısını değerlendirmektedir. Bu metrik, kurumun endüstriden elde ettiği araştırma gelirini, akademik personel sayısına göre ölçeklendirerek ve satın alma gücü paritesine göre ayarlayarak hesaplamaktadır. İşletmelerin araştırmaya yatırım yapma istekliliğini ve bir üniversitenin ticari pazardan fon çekme kabiliyetini ifade eden bir gösterge olarak nitelendirilmektedir. Üniversitelerin teknoloji transferi yoluyla ulusal ekonomilere sunduğu katkı, daha fazla tanınmayı hak eden bir alan olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda, 2023 yılında sisteme dâhil edilen *patentler* göstergesi, üniversitelerde yürütülen araştırmalara atıf yapan kaynaklardan elde edilen patent sayısı olarak tanımlanmıştır.

Veriler Elsevier tarafından sağlanmakta olup, 2019 ile 2023 yılları arasında yayımlanan patentleri kapsamaktadır (değerlendirme dönemi üniversite araştırmalarının yayımlandığı değil, patentlerin yayımlandığı yılları esas alır). Bu yıl itibarıyla, patent verileri yalnızca Dünya Fikrî Mülkiyet Örgütü, Avrupa Patent Ofisi ile ABD, Birleşik Krallık ve Japonya patent ofisleriyle sınırlı kalmayıp, dünya genelinde 100'ü aşkın patent ofisini de kapsamaktadır. Belirtilen zaman aralığı için toplam 43 patent ofisinden alınan veriler değerlendirmeye dâhil edilmiştir.

Bu gösterge, üniversitenin araştırma yaptığı alanların patent üretme eğilimi göz önünde bulundurularak konu bazında ağırlıklandırılmış; aynı zamanda kurumsal

büyükliğe göre ölçeklendirilmiştir. Bu yöntem, düşük patent çıktısına sahip araştırma alanlarında faaliyet gösteren üniversitelerin dezavantaj yaşamalarını engellemeyi amaçlamaktadır (THE, 2024b).

2.5.2. Academic Ranking of World Universities (ARWU)

Akademik Dünya Üniversiteleri Sıralaması-Academic Ranking of World Universities (ARWU), ilk olarak Haziran 2003'te Şanghay Jiao Tong Üniversitesi bünyesinde yayımlanmış ve 2009'dan bu yana ShanghaiRanking Danışmanlığı tarafından yayımlanıp telif hakkı alınmıştır. ShanghaiRanking Danışmanlığı, üniversite veya hükümet kurumlarına hukuki olarak bağlı olmayan bağımsız bir organizasyondur. ARWU, Nobel Ödülleri ve Fields Madalyası kazananlar, yüksek atıf alan araştırmacılar, Nature ve Science dergilerinde yayımlanan makaleler, Web of Science indekslerindeki (SCI, SSCI) makale sayısı ve üniversitenin kişi başına performansı gibi altı objektif gösterge kullanarak üniversiteleri sıralamaktadır. Her yıl 2500'den fazla üniversite değerlendirilmekte ve en iyi 1000 üniversite yayınlanmaktadır. ARWU 2024 yılı üniversiteler sıralamasında Türkiye'den İstanbul Üniversitesi (401-500), Sağlık Bilimleri Üniversitesi (601-700), Hacettepe Üniversitesi (701-800), İstanbul Teknik Üniversitesi (701-800), Koç Üniversitesi (701-800), Ankara Üniversitesi (801-900), İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa (801-900), Atatürk Üniversitesi (901-1000), Çukurova Üniversitesi (901-1000) ve Ege Üniversitesi (901-1000) olmak üzere 10 üniversite sıralamaya girmiştir (ARWU, 2024a).

Her bir gösterge için en yüksek puan alan kuruma 100 puan verilmekte ve diğer kurumlar bu en yüksek puanın bir yüzdesi olarak hesaplanmaktadır. Her göstergenin veri dağılımı, sonuçları olumsuz yönde etkileyebilecek herhangi bir anormal veya bozulma etkisi olup olmadığı açısından incelenerek eğer veri dağılımında önemli bir bozulma tespit edilirse, bu durumu düzeltmek için standart istatistiksel teknikler kullanılır. Her göstergenin puanları aşağıda gösterildiği gibi ağırlıklandırılarak kurumun nihai genel puanı elde edilir. En yüksek puan alan kuruma 100 puan verilir ve diğer kurumlar bu en yüksek puanın bir yüzdesi olarak hesaplanır (ARWU, 2024b).

Tablo 5: ARWU Üniversite Değerlendirme Göstergeleri

Kriter	Gösterge	Kod	Ağırlık
Eğitim Kalitesi (Quality of Education)	Nobel Ödülü ve Fields Madalyası kazanmış kurum mezunları (<i>Alumni of an institution winning Nobel Prizes and Fields Medals</i>)	Alumni	10%

Öğretim Üyesi Niteliği (Quality of Faculty)	Nobel Ödülü ve Fields Madalyası kazanmış kurum çalışanları (Staff of an institution winning Nobel Prizes and Fields Medals)	Award	20%
	Yüksek Atıf Alan Araştırmacılar (Highly Cited Researchers)	HiCi	20%
Araştırma Çıktısı (Research Output)	Nature ve Science dergilerinde yayımlanan makaleler (Papers published in Nature and Science)	N&S	20%
	Science Citation Index (SCI) ve Social Science Citation Index'te (SSCI) indekslenen makaleler (Papers indexed in Science Citation Index-Expanded and Social Science Citation Index (Web of Science))	PUB	20%
Kişi Başı Performans (Per Capita Performance)	Kurumun kişi başına akademik performansı (Per capita academic performance of an institution)	PCP	10%

Tablo 6: ARWU Üniversite Değerlendirme Gösterge Açıklamaları

Gösterge	Açıklama
Alumni	Bir kurumun Nobel Ödülü ve Fields Madalyası kazanan mezunlarının sayısı. Mezunlar, kurumdan lisans, yüksek lisans veya doktora derecesi alan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Derece alan mezunların dönemlerine göre farklı ağırlıklar belirlenmiştir. Ağırlık, 2011 yılından sonra derece alan mezunlar için %100, 2001-2010 yılları arasında derece alan mezunlar için %90, 1991-2000 yılları arasında derece alan mezunlar için %80 ve son olarak 1921-1930 yılları arasında derece alan mezunlar için %10'dur. Bir kişi bir kurumdan birden fazla derece almışsa, kurum yalnızca bir kez dikkate alınır.
Award	Fizik, Kimya, Tıp ve Ekonomi alanlarında Nobel Ödülü ve Matematik alanında Fields Madalyası kazanan bir kurumun personel sayısı. Personel, ödülün kazanıldığı tarihte bir kurumda çalışan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Ödüllerin kazanılma dönemlerine göre farklı ağırlıklar belirlenmiştir. Ağırlık 2021'den sonra kazananlar için %100, 2011-2020'de kazananlar için %90, 2001-2010'da kazananlar için %80, 1991-2000'de kazananlar için %70 ve son olarak 1931-1940'da kazananlar için %10'dur. Bir kazanan birden fazla kuruma bağlıysa, her kuruma kurum sayısının karşılığı atanır. Nobel ödülleri için, eğer bir ödül birden fazla kişi tarafından paylaşıyorsa, kazananlar için ödüldeki oranlarına göre ağırlıklar belirlenir.
HiCi	Clarivate tarafından seçilen Yüksek Atıf Alan Araştırmacıların sayısı. ARWU 2024'te HiCi göstergesinin hesaplanması için Ocak 2024'te yayımlanan Yüksek

Atıf Alan Araştırmacılar listesi kullanılmıştır. Çok Atıf Alan Araştırmacıların yalnızca birincil bağlantıları dikkate alınmıştır.

N&S

2019-2023 yılları arasında Nature ve Science dergilerinde yayınlanan araştırma makalelerinin sayısı. Yazar bağlantılarının sırasını ayırt etmek için, sorumlu yazar bağlantısı için %100, ilk yazar bağlantısı için %50 (ilk yazar bağlantısı sorumlu yazar bağlantısı ile aynı ise ikinci yazar bağlantısı), sonraki yazar bağlantısı için %25 ve diğer yazar bağlantıları için %10 ağırlık atanmıştır. Birden fazla sorumlu yazar adresi olduğunda, ilk sorumlu yazar adresini sorumlu yazar adresi olarak kabul edilmekte ve diğer sorumlu yazar adreslerini yazar adreslerinin sırasını takip ederek birinci yazar adresi, ikinci yazar adresi vb. olarak kabul edilmektedir. Yalnızca “*Makale*” türündeki yayınlar dikkate alınır.

PUB

2023'te Science Citation Index-Expanded ve Social Science Citation Index'te indekslenen makale sayısı. Yalnızca 'Makale' türündeki yayınlar dikkate alınmıştır.

PCP

Yukarıdaki beş göstergenin ağırlıklı puanları tam zamanlı eşdeğer akademik personel sayısına bölünür. Bir ülkedeki kurumlar için akademik personel sayısı elde edilemiyorsa, bu ülkedeki tüm kurumlar için dünyanın en iyi 1000 üniversitesinin ortalama akademik personel sayısı kullanılacaktır. ARWU 2024 için tam zamanlı eşdeğer akademik personel sayıları ABD, İngiltere, Çin, Fransa, Kanada, Japonya, İtalya, Avustralya, Hollanda, İsveç, İsviçre, Belçika, Güney Kore, Çekya, Yeni Zelanda, Suudi Arabistan, İspanya, Avusturya, Norveç, Polonya, İsrail vb. ülkelerdeki kurumlar için elde edilmiştir.

2.5.3. U.S. News

U.S. News & World Report, yaklaşık 90 yıllık geçmişe sahip çok yönlü bir dijital medya kuruluşu olup; tüketicilere, politika yapıcılara, akademisyenlere ve iş dünyasına yönelik bağımsız analizler ve karar destek sistemleri sunmaktadır. Kuruluş, özellikle üniversite sıralamaları alanında hazırladığı detaylı analizlerle tanınmakta ve yükseköğretim kurumlarının araştırma temelli performansını değerlendirmek amacıyla oluşturduğu “En İyi Küresel Üniversiteler” (Best Global Universities) sıralamalarıyla dünya genelinde yoğun ilgi görmektedir (U.S. News, 2025a).

2025-2026 dönemi itibarıyla açıklanan en son sıralamada, 105 ülke ve bölgeden 2.250 üniversite değerlendirilmiş; değerlendirme süreci Clarivate™ iş birliğiyle, 2.346 üniversitenin yer aldığı bir havuz içerisinden gerçekleştirilmiştir. Bu sıralama, 2024 yılında yayımlanan 157 milyon atıf ve 18 milyon bilimsel yayın, ayrıca 93.000'den fazla akademisyenin anket yanıtları temel alınarak oluşturulmuştur. Sıralama sistematığı, 13 göstergeye dayalı olup bu göstergeler üç temel kategoriye ayrılmaktadır: itibar göstergeleri, bibliyometrik göstergeler ve bilimsel mükemmellik göstergeleri. Göstergelerin ağırlıkları da hesaplamalara dahil edilerek üniversitelerin genel küresel

sıralamaları belirlenmiştir. (U.S. News, 2025a). Küresel ölçekte 2.552 üniversitenin sıralandığı listeye Türkiye’deki üniversitelerden 89’u girmeyi başarmıştır. İlk 10’da yer alan Türk üniversiteleri sırasıyla şu şekildedir: Çankaya Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Ortadoğu ve Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi (U.S. News, 2025b).

Sıralama Göstergesi (<i>Ranking indicator</i>)	Ağırlık (<i>Weight</i>)
Küresel araştırma itibarı (<i>Global research reputation</i>)	% 12,5
Bölgesel araştırma itibarı (<i>Regional research reputation</i>)	% 12,5
Yayımlar (<i>Publications</i>)	% 10
Kitaplar (<i>Books</i>)	% 2,5
Konferans bildirimleri (<i>Conferences</i>)	% 2,5
Normalize edilmiş atıf etkisi (<i>Normalized citation impact</i>)	% 10
Toplam atıflar (<i>Total citations</i>)	% 7,5
En çok atıf alan %10’luk dilimde yer alan yayın sayısı (<i>Number of publications that are among the 10% most cited</i>)	% 12,5
Toplam yayımlar içinde en çok atıf alan %10’luk dilime giren yayımların oranı (<i>Percentage of total publications that are among the 10% most cited</i>)	% 10
Uluslararası işbirliği – ülkeye göre göreceli düzey (<i>International collaboration – relative to country</i>)	% 5
Uluslararası işbirliği (<i>International collaboration</i>)	% 5
Alanlarında en çok atıf alan %1’lik dilimde yer alan yüksek etkili makale sayısı (<i>Number of highly cited papers that are among the top 1% most cited in their respective field</i>)	% 5
Toplam yayımlar içinde en çok atıf alan %1’lik dilime giren yayımların oranı (<i>Percentage of total publications that are among the top 1% most highly cited papers</i>)	% 5

Tablo 7: U.S. News Üniversite Değerlendirme Göstergesi Açıklamaları

İtibar Göstergeleri (*Reputation Indicators*)

U.S. News'in sıralama analizinde kullanılan iki itibar göstergesini oluşturmak için Clarivate'in 2020'den 2024'ye kadar son beş yıl için toplulaştırılmış Akademik İtibar Anketi sonuçları kullanılmıştır. Ankete, 129 ülkeden 27.375 akademisyen katılmış olup, katılımcıların kendi uzmanlık alanlarında değerlendirme yapmaları sağlanmıştır. Akademisyenlerin dünya üniversiteleri hakkındaki görüşlerinin kapsamlı bir görüntüsünü oluşturmayı amaçlayan ankette, katılımcılardan aşına oldukları disiplinlerdeki programlar hakkındaki görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Bu yöntem, katılımcıların üniversiteleri kurum düzeyinde değil, alan ve bölüm düzeyinde

değerlendirmesine olanak tanıyarak bir üniversitenin itibarının bir bütün olarak daha spesifik ve doğru bir şekilde ölçülmesini sağlamıştır.

- 1) **Küresel araştırma itibarı (%12,5):** Bu gösterge, araştırma alanında dünyanın en iyi üniversitelerine yönelik Akademik İtibar Araştırması'nın en son beş yıllık sonuçlarının toplamını yansıtmaktadır.
- 2) **Bölgesel araştırma itibarı (%12,5):** Bu gösterge, bölgedeki en iyi araştırma üniversiteleri için Akademik İtibar Araştırması'nın en son beş yıllık sonuçlarının toplamını yansıtmaktadır; bölgeler Birleşmiş Milletler tanımına göre belirlenmiştir. Bu bölgesel gösterge, akademisyenlerin kendi bölgelerindeki diğer üniversiteler hakkındaki görüşlerini ölçmeye odaklandığı için sıralamaların uluslararası çeşitliliğini önemli ölçüde artırmıştır. U.S. News sıralamaları bu göstergeyi kullanan tek küresel sıralamadır ve 2025-2026 baskısı bu göstergenin dahil edildiği 11. yılı işaret etmektedir.

Bibliyometrik Göstergeler (Bibliometric Indicators)

U.S. News'in sıralama analizinde kullanılan bibliyometrik göstergeler, 2016'dan 2020'ye kadar olan beş yıllık dönem için Clarivate'in Web of Science™ verilerine dayanmaktadır.

- 3) **Yayınlar (%10):** Bu, bir üniversitenin genel araştırma üretkenliğinin bir ölçüsüdür ve bir üniversite ile bağlantılı olan ve yüksek kaliteli, etkili dergilerde yayınlanan toplam bilimsel makale (incelemeler, makaleler ve notlar) sayısına dayanır. Bu gösterge üniversitenin büyüklüğü ile yakından bağlantılıdır. Ayrıca, başta tıp olmak üzere bazı disiplinler diğerlerinden daha fazla yayın yaptığından, üniversitenin disiplin odağından da etkilenir.
- 4) **Kitaplar (%2,5):** Kitaplar, özellikle sosyal bilimler ile sanat ve beşeri bilimlerdeki akademik araştırmalar için önemli bir yayın aracıdır. Bu sıralama göstergesi, makalelere ilişkin verilere faydalı bir ek sağlamakta ve sosyal bilimler ile sanat ve beşeri bilimlere odaklanan üniversiteleri daha iyi temsil etmektedir.
- 5) **Konferanslar (%2,5):** Akademik konferanslar, özellikle mühendislik ve bilgisayar bilimlerine bağlı disiplinlerde, bilimsel iletişim için önemli bir mecradır. Konferans bildirilerinin resmi olarak yayınlanması, belirli alanlarda belgelenmemiş veya başka bir yerde yayınlanmamış olabilecek gerçek araştırma atılımlarını temsil edebilir.

- 6) **Normalize edilmiş atıf etkisi (%10):** Makale başına toplam atıf sayısı, üniversitenin araştırmasının genel etkisini temsil eder ve üniversitenin büyüklüğü veya yaşından bağımsızdır; değer, araştırma alanı, makalenin yayın yılı ve yayın türündeki farklılıkları ortadan kaldırmak için normalleştirilir. NCI, araştırma performansının temel ölçütlerinden biri olarak kabul edilir ve dünya çapında çeşitli araştırma değerlendirme kuruluşları tarafından kullanılır. Analizde kullanılan konu alanları, kurumların araştırma çıktıları, performansları ve eğilimlerini değerlendirmelerine; bir kurumun bilimsel katkılarının kapsamını anlamalarına ve araştırma önceliklerini bildirmek için sonuçları ifade etmelerine yardımcı olan Clarivate'den alınmıştır. Clarivate, Web of Science'da bulunan içerik ve atıf göstergelerini kullanmaktadır.
- 7) **Toplam atıflar (%7,5):** Bu gösterge, üniversitenin küresel araştırma topluluğu üzerinde ne kadar etkili olduğunu ölçer. Yayın sıralama faktörünün normalleştirilmiş atıf etki faktörü ile çarpılmasıyla belirlenir. Toplam atıflar, araştırma alanı, makalenin yayın yılı ve yayın türündeki farklılıkları ortadan kaldırmak için normalleştirilmiştir.
- 8) **En çok atıf alan %10'luk dilimde yer alan yayın sayısı (%12,5):** Bu gösterge, kendi alanlarında dünyada en çok atıf alan makaleler arasında ilk %10'da yer alan makalelerin sayısını yansıtmaktadır. Her bir makaleye, aynı yayın yılı, konu ve belge türüne sahip benzer makalelerle karşılaştırıldığında, atıf sıralaması açısından nerede olduğunu gösteren bir yüzdelik puan verilir. Yüksek atıf alan makalelerin sayısı üniversitenin büyüklüğüne bağlı olduğundan, bu gösterge üniversitenin ne kadar mükemmel araştırma ürettiğinin sağlam bir göstergesi olarak kabul edilebilir.
- 9) **Toplam yayınlar içinde en çok atıf alan %10'luk dilime giren yayınların oranı (%10):** Bu gösterge, bir üniversitenin alan ve yayın yılı başına dünyada en çok atıf alan makalelerin ilk %10'u arasında yer alan toplam makalelerinin yüzdesidir. Üniversitenin ürettiği mükemmel araştırma miktarının bir ölçüsüdür ve üniversitenin büyüklüğünden bağımsızdır.
- 10) **Uluslararası işbirliği - ülkeye göre göreceli düzey (%5):** Bu gösterge, kurumun uluslararası ortak yazarlı toplam makalelerinin oranının, üniversitenin bulunduğu ülkedeki uluslararası ortak yazarlı makalelerin oranına bölünmesiyle elde edilir. Araştırma makalelerinin kurumun bulunduğu ülkeye kıyasla ne kadar uluslararası olduğunu gösterir. Sadece en iyi araştırmalar uluslararası

işbirlikçilerin ilgisini çektiğinden, uluslararası işbirlikçi makaleler bir kalite göstergesi olarak kabul edilir.

- 11) **Uluslararası işbirliği (%5)**: Bu gösterge, kurumun toplam yayınlarının uluslararası ortak yazarlar içerenlerin oranını gösterir ve kalite ölçümünün bir başka göstergesidir.

Bilimsel Mükemmellik Göstergeleri (Scientific Excellence Indicators)

- 12) **Alanlarında en çok atıf alan %1'lik dilimde yer alan yüksek etkili makale sayısı (%5)**: Bu gösterge, Clarivate'in Essential Science Indicators™ hizmetinde yüksek atıf alan olarak sınıflandırılan makalelerin hacmini göstermektedir. ESI'de yüksek atıf alan makaleler, Web of Science'ta temsil edilen 22 geniş alanın her birinde yıllık olarak ilk %1'lik dilimi oluşturmaktadır. Bunlar en son 10 yıllık yayınlara dayanmaktadır. Yüksek atıf alan makaleler, bilimsel mükemmelliğin ve en iyi performansın göstergeleri olarak kabul edilir ve araştırma performansını dünya çapında konu alanı temellerine göre kıyaslayabilir. Bu, büyüklüğe bağlı bir ölçüttür.

- 13) **Toplam yayınlar içinde en çok atıf alan %1'lik dilime giren yayınların oranı (%5)**: Bu gösterge, bir üniversitenin ürettiği toplam doküman sayısına bölünen ve yüzde olarak temsil edilen yüksek atıf alan makale sayısını gösterir. Bu bir mükemmellik ölçüsüdür ve bir kurumun çıktılarının dünyadaki en etkili makaleler arasında yer alan yüzdesini gösterir. Bu, büyüklükten bağımsız bir ölçüdür.

2.5.4. Quacquarelli Symonds (QS)

QS Quacquarelli Symonds, misyonu dünyanın herhangi bir yerindeki motive olmuş insanların eğitim başarısı, uluslararası hareketlilik ve kariyer gelişimi yoluyla potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlamak olan, küresel yükseköğretim sektörüne hizmet, analiz ve içgörü sağlayan bir kuruluştur. QS Dünya Üniversite Sıralamaları portföyü 2004 yılında açılmış ve üniversite performansı hakkında dünyanın popüler karşılaştırmalı veri kaynaklarından birisi haline gelmiştir (QS, 2024). 2026 QS Dünya Üniversite Sıralaması 104 lokasyonda 1.500'den fazla kurumu içermekte ve istihdam edilebilirlik ile sürdürülebilirliği vurgulamaktadır. 2026 yılı sıralamalarına göre dünyada toplamda 1.503 üniversite sıralamaya girerken, Türkiye'den 24 üniversite listeye girebilmiştir. Dünyada sıralamaya giren ilk 5 üniversite, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Imperial College London, Stanford University, University of

Oxford, Harvard University şeklindedir. Türkiye’den listeye giren ilk 5 üniversite ise sırasıyla şu şekildedir: Orta Doğu ve Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi’dir (QS, 2025a).

QS Dünya Üniversite Sıralamaları, dünya genelinde yükseköğretim kurumlarının çeşitli açılardan değerlendirilmesine olanak tanıyan kapsamlı bir metodolojiye sahiptir. 2025 yılı itibarıyla QS Dünya Üniversite Sıralamaları, beş tematik başlık altında toplanmış 9 göstergeye dayalı olarak gerçekleştirilmekte olup, bu göstergeler her yıl QS uzmanları tarafından yeniden değerlendirilerek ağırlıklandırılmaktadır. QS metodolojisi; araştırma üretkenliği ve itibarı, istihdam başarısı, öğrenim ortamı, uluslararası etkileşim ve sürdürülebilirlik alanlarını kapsayan beş ana performans lensi altında, kurumların çok boyutlu değerlendirilmesini sağlamaktadır. Tüm veriler, mevcut olduğu durumlarda IPEDS ve HESA gibi devlet veri istatistiklerinin yanı sıra üniversitelerin web siteleriyle de doğrulanmaktadır. Herhangi bir tutarsızlık doğrudan her üniversite ile takip edilmekte ve çözülmektedir. Atıf verileri ise Scopus'tan (Elsevier) toplanmakta ve birlikte veriler doğru bir şekilde gruplandırılmaktadır (QS, 2025b).

Tablo 8: Quacquarelli Symonds (QS) Göstergeler Ağırlık Dağılımları

<i>Ana Performans Lensi</i>	<i>Ağırlık</i>	<i>Gösterge</i>	<i>Ağırlık</i>
Araştırma ve Bilimsel Keşif (Research and Discovery)	%50	Akademik İtibar (Academic Reputation)	%30
		Öğretim Elemanı Başına Atıf Sayısı (Citations per Faculty)	%20
İstihdam Edilebilirlik ve Mezun Performansı (Employability and Outcomes)	%20	İşveren İtibarı (Employer Reputation)	%15
		İstihdam Sonuçları (Employment Outcomes)	%5
Öğrenim Deneyimi (Learning Experience)	%10	Öğretim Elemanı-Öğrenci Oranı (Faculty Student Ratio)	%10
		Uluslararası Öğretim Elemanı Oranı (International Faculty Ratio)	%5
Küresel Etkileşim (Global Engagement)	%5	Uluslararası Araştırma Ağı (International Research Network)	%5
		Uluslararası Öğrenci Çeşitliliği (International Student Diversity)	%0
		Uluslararası Öğrenci Oranı (International Student Ratio)	%5
Sürdürülebilirlik (Sustainability)		Sürdürülebilirlik (Sustainability)	%5

Araştırma ve Bilimsel Keşif (Research and Discovery)

1. ***Akademik İtibar (%30)***: Bu gösterge, dünya genelinde yaklaşık 7.000 yükseköğretim kurumuna yönelik akademik uzmanların görüşlerinin toplandığı QS Akademik Anketi'ne dayalı olarak, üniversitelerin araştırma ve öğretim mükemmelliğine dair algısını ölçmektedir.
2. ***Öğretim Elemanı Başına Atıf Sayısı (%20)***: Bu gösterge, kurumun akademik personel sayısına oranla yayımladığı akademik çalışmaların aldığı atıf sayısını ölçmektedir. Elsevier'in Scopus veritabanı kullanılarak elde edilen bu veri, kurumun araştırma etkisinin ve işbirliği potansiyelinin göstergesi olarak kabul edilmektedir.

İstihdam Edilebilirlik ve Mezun Performansı (Employability and Outcomes)

3. ***İşveren İtibarı (%15)***: QS İşveren Anketi verilerine dayalı olarak, işverenlerin hangi üniversiteleri en yetkin mezunları yetiştiren kurumlar olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.
4. ***İstihdam Sonuçları (%5)***: Bu yeni gösterge, mezunların istihdam edilme oranları ve toplumsal etkileri üzerinden üniversitenin mezun başarısını değerlendirmektedir.

Öğrenim Denevimi (Learning Experience)

5. ***Öğretim Elemanı-Öğrenci Oranı (%10)***: Bu gösterge, akademik personel başına düşen öğrenci sayısını temel alarak üniversitenin öğrenim ortamındaki bireysel destek düzeyini ortaya koymaktadır.

Küresel Etkileşim (Global Engagement)

6. ***Uluslararası Öğretim Elemanı Oranı (%5)***: Üniversitedeki akademik personelin ne kadarının uluslararası kökenli olduğunu ölçerek, kurumun küresel akademik hareketliliğe açıklığını yansıtmaktadır.
7. ***Uluslararası Araştırma Ağı (%5)***: Bu gösterge, kurumun farklı ülkelerle yürüttüğü sürdürülebilir araştırma iş birliklerini analiz etmektedir. Beş yıllık dönemde üçten fazla ortak yayın yapılmış ilişkiler dikkate alınmaktadır.
8. ***Uluslararası Öğrenci Oranı (%5)***: Kurumun öğrenci kitlesindeki uluslararası öğrencilerin oranını değerlendirerek, kampüs çeşitliliği ve cazibesini ölçmektedir.

Not: Daha önce kullanılan **Uluslararası Öğrenci Çeşitliliği** göstergesi bu yılki QS sıralamasında sıfır ağırlıkla yer almakta olup, geçici olarak hesaplama dahil edilmemiştir.

Sürdürülebilirlik (Sustainability)

9. **Sürdürülebilirlik (%5):** Üniversitenin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) eksenlerindeki performansını değerlendirmekte; kampüs içi çevreci uygulamalar, çeşitlilik politikaları, yönetim şeffaflığı ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda yürütülen akademik çalışmaları kapsamaktadır.

2.5.5. Round University Ranking (RUR)

Round University Ranking (RUR), dünya çapında üniversitelerin çok boyutlu performansını ölçmeye yönelik uluslararası bir sıralama sistemidir. RUR, 82 ülkeden 1100'den fazla üniversiteyi, öğretim, araştırma, uluslararası çeşitlilik ve finansal sürdürülebilirlik olmak üzere dört temel faaliyet alanına dağıtılmış 20 gösterge üzerinden değerlendirmektedir. Sıralamada kullanılan tüm ham veriler Thomson Reuters tarafından sağlanmakta olup 2010 yılından günümüze kadar uzanan geniş bir zaman aralığını kapsamaktadır. Bu özelliği, RUR'u hem tarihsel eğilimleri hem de kurumların uzun dönemli gelişim profillerini incelemeye elverişli nadir sıralama sistemlerinden biri hâline getirmektedir (RUR, 2025a).

RUR metodolojisi, modern üniversitenin çok katmanlı yapısını dikkate alarak oluşturulmuştur. Üniversiteler, farklı görev tanımlarına sahip binlerce akademik ve idari personeli, çok kampüslü yapıları, büyük öğrenci nüfusu ve geniş araştırma faaliyetleri ile karmaşık organizasyonlardır. Bu nedenle RUR, üniversite faaliyetlerini ölçülebilirliğe en uygun dört boyutta toplamış; temel misyonlar olarak öğretim ve araştırmaya eşit ağırlık vermiş, bunlara ek olarak kurumun uluslararasılaşma düzeyi ile finansal sürdürülebilirliğini destekleyici göstergeler olarak değerlendirmeye dahil etmiştir. Her bir faaliyet alanının beş göstergeden oluşması ve göstergelerin kendi grupları içinde eşit ağırlıklandırılması, RUR'un metodolojik "simetrik" yaklaşımını ifade etmektedir (RUR, 2025a).

RUR Üniversite Genel Sıralamaları

Üniversite genel sıralama, kurum performansını 4 boyutta gruplandırılmış 20 göstergeye göre değerlendirir. Buna karşılık sıralamanın her bir boyutu, her 4 gruptan 5

ölçütün dahil edildiği ayrı bir sıralama oluşturmaktadır. Boyutlara göre RUR göstergelerin listesi aşağıdaki gibidir:

- Öğretim göstergeleri;
- Araştırma göstergeleri;
- Uluslararası çeşitlilik göstergeleri;
- Finansal Sürdürülebilirlik göstergeleri.

Tablo 9: RUR Üniversite Genel Sıralamaları Gösterge ve Açıklamaları (RUR, 2025a)

Öğretim Göstergeleri %40 <i>(Teaching indicators)</i>	Araştırma Göstergeleri %40 <i>(Research indicators)</i>
%8 Öğrenci Başına Düşen Akademik Personel <i>(Academic staff per students)</i>	%8 Akademik ve Araştırma Personeli Başına Düşen Atıf Sayısı <i>(Citations per academic and research staff)</i>
%8 Akademik Personel Başına Düşen Lisans Mezunu Sayısı <i>(Academic staff per bachelor degrees awarded)</i>	%8 Mezunların İçinde Lisansüstü Mezunların Payı <i>(Share of graduate degrees awarded)</i>
%8 Akademik Personel Başına Düşen Doktora Mezunu Sayısı <i>(Doctoral degrees awarded per academic staff)</i>	%8 Normalize Edilmiş Atıf Etkisi <i>(Normalized citation impact)</i>
%8 Verilen Doktora Diplomalarının Verilen Lisans Diplomalarına Oranı <i>(Doctoral degrees awarded per bachelor degrees awarded)</i>	%8 Akademik ve Araştırma Personeli Başına Düşen Yayın Sayısı <i>(Papers per academic and research staff)</i>
%8 Çevrimiçi Görünürlük <i>(Online visibility)</i>	%8 Sosyal Medya Görünürlüğü <i>(Social media visibility)</i>
Uluslararası Çeşitlilik Göstergeleri %10 <i>(International Diversity indicators)</i>	Finansal Sürdürülebilirlik Göstergeleri %10 <i>(Financial Sustainability indicators)</i>
%2 Uluslararası Akademik Personel Oranı <i>(Share of international academic staff)</i>	%2 Akademik Personel Başına Kurumsal Gelir <i>(Institutional income per academic staff)</i>
%2 Uluslararası Öğrenci Oranı <i>(Share of international students)</i>	%2 Öğrenci Başına Kurumsal Gelir <i>(Institutional income per students)</i>
%2 Uluslararası Ortak Yazarlı Yayın Oranı <i>(Share of international co-authored papers)</i>	%2 Akademik ve Araştırma Personeli Başına Araştırma Gelir <i>(Research income per academic and research staff)</i>
%2 Yeni Medya Etkisi <i>(New Media Impact)</i>	%2 Araştırma Gelirinin Kurumsal Gelire Oranı <i>(Research income per institutional income)</i>
%2 Uluslararası Düzey <i>(International level)</i>	%2 Finansal Sürdürülebilirlik Düzeyi <i>(Financial Sustainability Level)</i>

RUR 2025 Dünya Üniversiteleri Sıralamaları'na göre; 1.239 üniversitenin yer aldığı sıralamada ilk 5 sırada Harvard University, Stanford University, California Institute of Technology (Caltech), Massachusetts Institute of Technology (MIT), Johns Hopkins University yer alırken Türkiye'den 61 üniversitenin dahil olduğu sıralamada Türkiye'de ilk 5 sırayı Alanya Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Orta Doğu ve Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi almıştır (RUR, 2025b).

2.5.6. CWTS (Centre For Science and Technology Studies) Leiden Ranking

Hollanda'daki Leiden Üniversitesi bünyesindeki CWTS (Bilim ve Teknoloji Çalışmaları Merkezi) Leiden Ranking dünya çapında 1500'den fazla büyük üniversitenin bilimsel performansına ilişkin önemli bilgiler sunan çevrimiçi bir platformdur. CWTS Leiden Ranking 2024, Clarivate tarafından üretilen Web of Science veri tabanından alınan bibliyografik verilere dayanmaktadır. CWTS Leiden Ranking 2024, bilimsel etki, işbirliği, açık erişim yayıncılığı ve cinsiyet çeşitliliği konularında üniversiteler düzeyinde istatistikler sağlayan gelişmiş bibliyometrik göstergeler seti sunmaktadır (CWTS Leiden Ranking, 2025a).

Leiden Ranking 2024, 72 farklı ülkeden 1.506 üniversiteyi içermektedir. Bu üniversiteler, 2019-2022 döneminde en az 800 Web of Science indeksli yayın yapmış olan dünya çapındaki tüm üniversitelerdir. Sadece çekirdek yayınlar olarak adlandırılan uluslararası bilimsel dergilerdeki yayınlar sayılmaktadır. Ayrıca, sadece araştırma makaleleri ve derleme makaleleri göz önünde bulundurulmaktadır. Diğer yayın türleri dikkate alınmamaktadır. Bununla birlikte, işbirliğine dayalı yayınlar kesirli olarak sayılmaktadır. Örneğin, bir yayında beş yazar varsa ve bunlardan ikisi belirli bir üniversiteye aitse, bu yayın o üniversite için $2/5=0.4$ ağırlıkla sayılmaktadır. Üniversitelerin Leiden Sıralamasına dahil olmak için başvurularına gerek bulunmamaktadır. Leiden Sıralamasına dahil edilen üniversiteler, yukarıda açıklanan prosedüre göre CWTS tarafından seçilmektedir. Üniversitelerin kendilerinden herhangi bir veri girdisi sağlamalarına gerek bulunmamaktadır (CWTS Leiden Ranking, 2025b).

CWTS Leiden Ranking 2024'e göre sıralamaya dahil olan 1.506 üniversitenin ilk 5 sırası şu şekildedir: Zhejiang Univ, Harvard Univ, Shanghai Jiao Tong Univ, Sichuan Univ, Central South Univ. Türkiye'den ise sıralamaya 40 üniversite girebilmiş, ilk 5 sırada ise sırasıyla Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi yer almıştır (CWTS Leiden Ranking, 2025c). CWTS Leiden Ranking Üniversite Sıralamaları'nda kullanılan göstergeler ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır (CWTS Leiden Ranking, 2025d).

Yayınlar (Publications)

Leiden Sıralaması, Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index ve Arts & Humanities Citation Index'teki yayınların yalnızca bir alt kümesini dikkate almaktadır. Bu alt kümedeki yayınlar çekirdek yayınlar olarak adlandırılmaktadır. Çekirdek yayınlar, atıf analizine uygun alanlarda uluslararası

bilimsel dergilerde yer alan yayınlardır. Bir yayının çekirdek yayın olarak sınıflandırılabilmesi için aşağıdaki kriterleri karşılaması gerekmektedir:

- Yayın İngilizce dilinde yazılmıştır.
- Yayının bir veya daha fazla yazarı vardır. (Anonim yayınlara izin verilmez.)
- Yayın geri çekilmemiştir.
- Yayının temel bir dergide yayınlanmış olması gereklidir.
- Derginin uluslararası bir kapsamı vardır, bu da dergide yayın yapan ve dergiye atıfta bulunan araştırmacıların bulunduğu ülkelerle yansıtılmaktadır.
- Dergi, diğer temel dergilere yeterli sayıda atıf yapmakta olup, bu durum derginin atıf analizi için uygun bir alanda konumlandırıldığını göstermektedir. Sanat ve beşeri bilimler alanındaki pek çok dergi bu koşulu karşılamamaktadır. Aynı durum, ticari dergiler ve popüler dergiler için de geçerlidir.

Bilimsel Etki Göstergeleri (Scientific impact indicators)

Leiden Ranking, aşağıdaki bilimsel etki göstergelerini sağlamaktadır:

- Bir üniversitenin aynı alandaki ve aynı yıldaki diğer yayınlarla karşılaştırıldığında en sık atıf yapılan ilk %1'lik dilime giren yayınlarının sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin aynı alandaki ve aynı yıldaki diğer yayınlarla karşılaştırıldığında en sık atıf yapılan ilk %5'lik dilime giren yayınlarının sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin aynı alandaki ve aynı yıldaki diğer yayınlarla karşılaştırıldığında en sık atıf yapılan ilk %10'luk dilime giren yayınlarının sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin aynı alandaki ve aynı yıldaki diğer yayınlarla karşılaştırıldığında en sık atıf yapılan ilk %50'ye giren yayınlarının sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin yayınlarının toplam ve ortalama atıf sayısı.
- Bir üniversitenin yayınlarının toplam ve ortalama atıf sayısı, alan ve yayın yılı için normalize edilmiştir. Örneğin ortalama atıf sayısı değerinin 2

olması, bir üniversitenin yayınlarının kendi alan ve yayın yılı ortalamasının iki kat üzerinde atıf aldığı anlamına gelir.

Yukarıdaki göstergelerin hesaplanmasında atıflar 2023 yılı sonuna kadar sayılmıştır. Yazarların kendi atıfları hariç tutulmuştur. Toplam ve ortalama atıf sayısı dışındaki tüm göstergeler, bilimsel alanlar arasındaki atıf kalıplarındaki farklılıklar için normleştirilmiştir. Bu alan normalizasyonu amacıyla, yaklaşık 4000 alan ayırılmıştır. Bu alanlar bireysel yayınlar düzeyinde tanımlanmıştır. Bir bilgisayar algoritması kullanılarak, Web of Science'taki her yayın, diğer yayınlarla olan atıf ilişkilerine dayalı olarak bir alana atanmıştır.

İşbirliği göstergeleri (Collaboration indicators)

Leiden Ranking, aşağıdaki işbirliği göstergelerini sunmaktadır:

- Bir üniversitenin bir veya daha fazla başka kuruluşla ortaklaşa yazdığı yayınların sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin iki veya daha fazla ülke tarafından ortaklaşa yazılan yayınlarının sayısı ve oranı.
- Bir üniversitenin bir veya daha fazla sanayi kuruluşu ile ortaklaşa yaptığı yayınların sayısı ve oranı. (Tüm imalat ve hizmet sektörlerini kapsayan, kâr amacı güden tüm özel sektör işletmeleri sanayi kuruluşları olarak kabul edilir. Buna araştırma enstitüleri ve tamamen kar amacı güden ticari işletmeler tarafından finanse edilen veya sahip olunan diğer kurumsal Ar-Ge laboratuvarları da dahildir. Özel eğitim sektöründeki ve özel tıp/sağlık sektöründeki (hastaneler ve klinikler dahil) kuruluşlar sanayi kuruluşları olarak sınıflandırılmamaktadır.)
- Bir üniversitenin coğrafi işbirliği mesafesi 100 km'den az olan yayınlarının sayısı ve oranı. (Bir yayının coğrafi işbirliği mesafesi, yayının adres listesinde belirtilen iki adres arasındaki en büyük coğrafi mesafeye eşittir.)
- Bir üniversitenin coğrafi işbirliği mesafesi 5000 km'den fazla olan yayınlarının sayısı ve oranı.

Açık Erişim Göstergeleri (Open access indicators)

Leiden Ranking, açık erişim yayıncılığına ilişkin aşağıdaki göstergeleri sunmaktadır:

- Bir üniversitenin açık erişim yayınlarının sayısı ve oranı.

- P Bir üniversitenin altın açık erişim yayınlarının sayısı ve oranı. Altın açık erişim yayınları, açık erişimli bir dergideki yayınlardır.
- Bir üniversitenin hibrit açık erişim yayınlarının sayısı ve oranı. Hibrit açık erişim yayınları, yayının yeniden kullanılmasına izin veren bir lisansla açık erişimli olan abonelikli bir dergideki yayınlardır.
- Bir üniversitenin bronz açık erişim yayınlarının sayısı ve oranı. Bronz açık erişim yayınları, abonelikli bir dergide, yayının yeniden kullanılmasına izin veren bir lisans olmaksızın açık erişim olan yayınlardır.
- Bir üniversitenin yeşil açık erişim yayınlarının sayısı ve oranı. Yeşil açık erişim yayınları, abonelikli bir dergide yer alan ve derginin kendisinde değil bir veri havuzunda açık erişime sunulan yayınlardır.
- Bir üniversitenin açık erişim durumu bilinmeyen yayınlarının sayısı ve oranı. Bu yayınların tipik olarak Web of Science veri tabanında bir DOI'si yoktur.

P(OA) ve PP(OA) göstergelerinin hesaplanmasında, bir yayın altın, hibrit, bronz veya yeşil açık erişim ise açık erişim olarak kabul edilir. Bir yayının açık erişim statüsü OpenAlex verilerine göre belirlenmektedir.

Cinsiyet göstergeleri (Gender indicators)

Leiden Ranking, cinsiyet çeşitliliğine ilişkin aşağıdaki göstergeleri sunmaktadır:

- Bir üniversitenin toplam yazar sayısı dikkate alınmaktadır. Örneğin, beş yazarı olan bir yayının üçü üniversite X'i bağlantı olarak bildirirken, ikisi üniversite Y'yi bağlantı olarak bildirmiş olsun. Bu durumda, bu yayın üniversite X için üç yazarlık, üniversite Y için ise iki yazarlık sağlamaktadır.
- Bir üniversitenin erkek ve kadın yazar sayısı. Bir üniversitenin cinsiyeti bilinen yazar sayısı.
- Bir üniversitenin cinsiyeti bilinmeyen yazar sayısı ile cinsiyeti bilinmeyen yazar sayısının, üniversitenin toplam yazar sayısına oranı dikkate alınmaktadır.
- Bir üniversitenin erkek yazar sayısı, erkek yazar sayısının üniversitenin toplam yazar sayısına oranı ve erkek yazar sayısının üniversitenin erkek ve kadın yazar sayılarına oranı dikkate alınmaktadır.

- Bir üniversitenin kadın yazar sayısı, kadın yazar sayısının üniversitenin toplam yazar sayısına oranı ve kadın yazar sayısının üniversitenin erkek ve kadın yazar sayılarına oranı dikkate alınmaktadır.
- Bir üniversitenin her bir yazarı için cinsiyet aşağıdaki dört adımlı prosedür kullanılarak belirlenir:
  - *Yazar Ayırımı*. CWTS tarafından geliştirilen bir yazar ayırma algoritması kullanılarak, yazarlıklar yazarlara bağlanmaktadır. Farklı yayınların aynı kişi tarafından yazıldığına dair yeterli kanıt varsa, algoritma ilgili yazarlıkları aynı yazarla ilişkilendirmektedir.
  - *Yazar-Ülke Bağlantısı*. Her yazar, bir veya daha fazla ülkeye bağlanmaktadır. Yazarın ilk yayınının ülkesi, yazarın yayınlarında en sık karşılaşılan ülke ile aynıysa, yazar bu ülkeye bağlanmaktadır. Aksi takdirde, yazar, yayınlarında yer alan tüm ülkelere bağlanmaktadır.
  - *Cinsiyet İstatistiklerinin Toplanması*. Her yazar için cinsiyet istatistikleri, Gender API, Genderize.io ve Gender Guesser olmak üzere üç kaynaktan toplanmaktadır. Cinsiyet istatistikleri, bir yazarın adının ilk harfine ve yazarın bağlı olduğu ülkelere dayanarak elde edilmektedir.
  - *Cinsiyet Ataması*. Her yazar için, Gender API'nin en az %90 bildirilen doğrulukla cinsiyeti belirleyebildiği durumlarda bir cinsiyet (erkek veya kadın) atanmaktadır. Gender API, bir yazarın ilk adını tanımazsa, Gender Guesser ve Genderize.io kullanılmaktadır. Bu kaynaklardan hiçbiri yazarın cinsiyetini yeterli doğrulukla belirleyemezse, cinsiyet bilinmeyen olarak kabul edilmektedir.

2.5.7. SCImago

SCImago Kurumlar Sıralaması (SIR), akademik ve araştırma temelli kurumları; araştırma performansı, yenilik çıktıları ve toplumsal etki olmak üzere üç temel boyutta değerlendiren, bu alanlara ilişkin gösterge kümelerini bileşik bir indeks altında birleştiren uluslararası bir sıralama sistemidir. Bileşik gösterge, 0 ile 100 arasında ölçeklenen değerlerle hesaplanmakta olup, sıralamalar karşılaştırmalı analizler için kullanıcı dostu bir arayüz aracılığıyla sunulmaktadır. Grafikselleştirilmiş göstergeler, sıralama

pozisyonlarını (düşük değer daha yüksek başarıyı ifade eder) temsil etmektedir (SCImago, 2025a).

2023 sürümünden itibaren sıralama yöntemi revize edilerek aynı indeks değerine sahip kurumlara eşit sıralama numarası verilmiş, bu sayede kurumların zaman içindeki gelişiminin daha gerçekçi biçimde karşılaştırılması amaçlanmıştır. 2024 yılı itibarıyla SIR sistemi, lig tablosu (league table) formatında sunulmaktadır. Bu yapı, kurumlara kendi ülkelerindeki dört farklı faktöre göre (genel, araştırma, inovasyon ve toplumsal etki) karşılaştırmalı çeyreklik (quartile) değerlendirmeler yapılmasına olanak tanımaktadır (SCImago, 2025a).

Veri Kapsamı ve Hesaplama Süreci

Sıralama hesaplamaları, her yıl için belirlenen yayın döneminden iki yıl önce sona eren beş yıllık bir zaman aralığına dayanmaktadır. Örneğin, 2024 yılı için sıralamada kullanılan veriler, 2018–2022 dönemini kapsamaktadır. Web göstergeleri bu kapsamdan muaf tutularak yalnızca son yıla ilişkin verilerle hesaplanmaktadır (SCImago, 2025a).

Kapsayıcılık Kriterleri

Bir kurumun sıralamaya dahil edilebilmesi için şu koşulları sağlaması gerekmektedir (SCImago, 2025a):

- İlgili beş yıllık zaman diliminin son yılında, kurumun SCOPUS veritabanında en az 100 yayın üretmiş olması,
- Atıf yapılabilir belgelerin (makale, kitap bölümü, konferans bildirisi, derleme ve kısa anket türündeki yayınlar), kurumun toplam yayınlarının en az %75'ini oluşturması.

Veri Kaynakları ve Göstergeler

SIR sıralamaları, üç ana gösterge kümesine dayalıdır ve bu göstergeler farklı veri kaynaklarından elde edilmektedir (SCImago, 2025a):

- Araştırma performansı göstergeleri, Scopus veritabanından alınan bibliyometrik verilere dayalıdır.
- İnovasyon göstergeleri, Avrupa Patent Ofisi'nin PATSTAT veri tabanı temel alınarak hesaplanmaktadır.

- Toplumsal etki göstergeleri, PlumX metrikleri, Mendeley kullanıcı verileri ve Overton veri tabanında yer alan politika belgelerinde atıf alan yayınlara dayanmaktadır.
- Web görünürlüğü, Google ve SEMRush kaynaklarından elde edilen verilerle ölçülmektedir.
- Açık erişim yayınlar ise Unpaywall veri tabanı üzerinden tanımlanmaktadır.

2024 Yılı Yenilikleri

2024 sürümünde Toplumsal Etki Faktörü önemli ölçüde güncellenmiştir. Bu kapsamda üç yeni gösterge eklenmiştir (SCImago, 2025a):

1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (Sustainable Development Goals - SDG) ile ilişkili bilgi üretimi,
2. Araştırma süreçlerinde kadınların katılım oranı,
3. Araştırma bulgularının kamu politikalarının oluşturulması veya iyileştirilmesindeki etkisi.

Bu göstergeler, toplumsal etki alanının ölçümünü daha kapsamlı ve özgül hâle getirmeyi hedeflemektedir.

SCImago Kurumlar Sıralaması 2025'e göre sıralamaya 5.051 üniversite dahil olmuştur. Buna göre ilk 5 üniversite şu şekilde sıralanmıştır: Harvard University, University of Chinese Academy of Sciences, Tsinghua University, Harvard Medical, Zhejiang University. Türkiye'den ise üniversite sıralaması listesinde 144 üniversite yer almıştır. Listede yer alan ilk 5 Türk üniversitesi sırayla, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi Koç Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi şeklindedir (SCImago, 2025b). SCImago Kurumlar Sıralaması 2023 değerlendirmesinde kullanılan göstergeler ve açıklamaları aşağıda verilmiştir (SCImago, 2025a):

Göstergeler, kurumların bilimsel, ekonomik ve sosyal özelliklerini yansıtmak üzere üç gruba ayrılmıştır. SIR, hem boyuta bağlı hem de boyuttan bağımsız göstergeleri içermektedir; kurumların büyüklüğünden etkilenen ve etkilenmeyen göstergeler. Bu şekilde SIR, kurumların bilimsel yayınlarının ve diğer çıktılarının genel istatistiklerini sağlarken, aynı zamanda farklı büyüklükteki kurumlar arasında karşılaştırmalar yapılmasına olanak tanımaktadır. Farklı göstergelerin kombinasyonundan (her birine farklı bir ağırlık atandığı) hesaplanan nihai gösterge elde edildikten sonra, elde edilen değerlerin 0 ile 100 arasında bir ölçekte normalize

edilmektedir. Doküman türü olarak Scopus'taki Retracted (geri çekilmiş), Erratum (düzeltme) ve Preprint (önbaskı) dışındaki tüm doküman türleri değerlendirmeye dahil edilmektedir.

Tablo 10: SCImago Kurumlar Sıralaması Gösterge ve Ağırlıkları

FAKTÖR	GÖSTERGE	AĞIRLIK
Araştırma (Research) (50%)	Normalize Edilmiş Etki (<i>Normalized Impact (NI)</i>)	13%
	Liderlikle Mükemmellik (<i>Excellence with Leadership (EwL)</i>)	8%
	Çıktı (Yayın Sayısı) (<i>Output (O)</i>)	8%
	Bilimsel Liderlik (<i>Scientific Leadership (L)</i>)	5%
	Kurum Dışı Dergi Yayın Çıktısı (<i>Not Own Journals (NotOJ)</i>)	3%
	Kurum Dergileri (<i>Own Journals (OJ)</i>)	3%
	Mükemmellik (<i>Excellence (Exc)</i>)	2%
	Yüksek Kaliteli Yayınlar (<i>High Quality Publications (Q1)</i>)	2%
	Uluslararası İşbirliği (<i>International Collaboration (IC)</i>)	2%
	Açık Erişim (<i>Open Access (OA)</i>)	2%
	Bilimsel Yetenek Havuzu (<i>Scientific Talent Pool (STP)</i>)	2%
Yenilik (Innovation) (30%)	Yenilikçi Bilgi (<i>Innovative Knowledge (IK)</i>)	10%
	Patentler (<i>Patents (PT)</i>)	10%
	Teknolojik Etki (<i>Technological Impact (TI)</i>)	10%
Toplumsal Etki (Societal) (20%)	Altmelikler (<i>Altmetrics (AM)</i>)	3%
	Web Sayfa Sayısı (<i>Web Size (WS)</i>)	3%
	Yetki Skoru (<i>Authority Score (AScore)</i>)	3%
	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (<i>Sustainable Development Goals (SDG)</i>)	5%
	Kadın Bilimsel Yetenek Havuzu (<i>Female Scientific Talent Pool (FemSTP)</i>)	3%
	Politika Belgelerinde Atıf (<i>Impact in public policy - Overton (OV)</i>)	3%

Araştırma

1. Normalize Edilmiş Etki (Liderlik Çıktısı) (Normalized Impact (Leadership Output) (NI)): Normalize edilmiş etki, Karolinska Institutet'in İsveç'te "Madde odaklı alan normalleştirilmiş atıf puanı ortalaması" olarak adlandırdığı

metodoloji kullanılarak kurumun liderlik çıktısı üzerinden hesaplanmaktadır. Atıf değerlerinin normalizasyonu, bireysel makale düzeyinde yapılır. Değerler (ondalık sayılarla), bir kurumun ortalama bilimsel etkisini, dünya ortalamasının 1 olarak belirlendiği bir puanla karşılaştırır - yani, 0.8'lik bir NE puanı, kurumun dünya ortalamasından %20 daha az atıf yapıldığını ve 1.3'n kurumun ortalamadan %30 daha fazla atıf yapıldığını göstermektedir. (Büyüklükten bağımsız gösterge).

2. Liderlikle Mükemmellik (Excellence with Leadership (EwL)): Liderlikle mükemmellik, kurumun ana katkı sağlayıcı olduğu mkemmellikteki belgelerin miktarını gösterir. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
3. ıktı (Yayın Sayısı) (Output (O)): Scopus'ta indekslenen akademik dergilerde yayınlanan belgelerin toplam sayısı (Büyüklüğe bağlı gösterge).
4. Kurum Dışı Dergi Yayın ıktısı (Not Own Journals Output (NotOJ)): Kurum tarafından çıkarılmayan dergilerde yayımlanan yayınların sayısı. 2019 baskısında eklenmiştir. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
5. Kurum Dergileri (Own Journals (OJ)): Kurum tarafından yayımlanan dergilerin sayısı (yayımcılık hizmetleri). 2019 baskısında eklenmiştir. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
6. Uluslararası işbirliği (International Collaboration (IC)): Kurumun niversite dışı kurumlarla işbirliği içinde ürettiği çıktı sayısıdır. Veriler, kurumun çıktısının birden fazla ülke adresini içeren ortaklıkları analiz ederek hesaplanmaktadır. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
7. Yüksek Kaliteli Yayınlar (High Quality Publications (Q1)): Bir kurumun dünyanın en etkili akademik dergilerinde yayınladığı yayınların sayısı. Bu dergiler, kendi kategorilerinde SCImago Dergi Sıralaması (SJRII) göstergesine göre ilk %25'lik dilimde yer alan dergileri kapsamaktadır. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
8. Mükemmellik (Excellence (Exc)): Mükemmellik, bir kurumun bilimsel çıktısının, ilgili bilimsel alanlarda en çok atıf alan makalelerin st %10'luk dilimde yer alma sayısını göstermektedir. Araştırma kurumlarının yüksek kaliteli ıktıları için bir ölçümdür. (Büyüklüğe bağlı gösterge).
9. Bilimsel Liderlik (Scientific Leadership (L)): Liderlik, bir kurumun ana katkı sağlayıcı olarak çıktı miktarını, diğer bir ifadeyle sorumlu yazarın kuruma ait olduğu makale sayısını göstermektedir. (Büyüklüğe bağlı gösterge).

10. Açık Erişim (Open Access (OA)): Açık Erişim dergilerinde yayınlanan veya Unpaywall veritabanında indekslenen belgelerin yüzdesini ifade etmektedir. 2019 baskısında eklenmiştir. (Büyükükükten bağımsız gösterge).
11. Bilimsel Yetenek Havuzu (Scientific Talent Pool (STP)): Belirli bir zaman diliminde bir kurumun toplam yayın çıkıtısında o kurumdan farklı yazarların toplam sayısını ifade etmektedir. (Büyükükükte bağılı gösterge).

Yenilik

1. Yenilikçi Bilgi (Innovative Knowledge (IK)): Patentlerde atıfta bulunulan kurum adresli bilimsel yayın çıkıtısını ifade etmektedir. PATSTAT'a (<http://www.epo.org>) dayanmaktadır. (Büyükükükte bağılı gösterge).
2. Teknolojik Etki (Technological Impact (TI)): Patentlerde atıfta bulunulan kurum adresli bilimsel yayın çıkıtısının yüzdesini ifade etmektedir. Bu yüzde, patentlerde atıfta bulunulan aşağıdaki alanlardaki toplam çıkıtı dikkate alınarak hesaplanır: Tarım ve Biyolojik Bilimler; Biyokimya, Genetik ve Moleküler Biyoloji; Kimya Mühendisliğı; Kimya; Bilgisayar Bilimleri; Yer ve Gezegen Bilimleri; Enerji; Mühendislik; Çevre Bilimleri; Sağılık Meslekleri; İmmünoloji ve Mikrobiyoloji; Malzeme Bilimi; Matematik; Tıp; Multidisipliner; Sinirbilim; Hemşirelik; Farmakoloji, Toksikoloji ve Eczacılık; Fizik ve Astronomi; Sosyal Bilimler; Veterinerlik. PATSTAT'a (<http://www.epo.org>) dayanmaktadır. (Büyükükükten bağımsız gösterge).
3. Patentler (Patents (PT)): Patent başvurularının sayısını ifade etmektedir (basit aileler). PATSTAT'a (<http://www.epo.org>) dayanmaktadır. (Büyükükükte bağılı gösterge).

Toplumsal Etki

1. Altmelikler (Altmetrics (AM)): Bu gösterge iki bileşenden oluşur:
  - a. PlumX Metrikleri (ağırlık: %70): PlumX Metrics'te en az bir kez bahsedilen belge sayısı (<https://plumanalytics.com>). Twitter, Facebook, bloglar, haberler ve yorumlardaki (Reddit, Slideshare, Vimeo veya YouTube) bahsetmeleri dikkate alınmaktadır. (Büyükükükte bağılı gösterge)
  - b. Mendeley (ağırlık: %30): Mendeley'de en az bir okuyucusu olan belge sayısını ifade etmektedir (<https://www.mendeley.com>). Bu gösterge büyükükükte bağılıdır. (Büyükükükte bağılı gösterge)

2. Web Sayfa Sayısı (Web size (WS)): Google'a göre kurumun URL'siyle ilişkili sayfa sayısını ifade etmektedir (<https://www.google.com>). (Büyükliğe bağlı gösterge)
3. Yetki Skoru (Authority Score - AScore): Bu gösterge, önceki “Gelen Bağlantılar (Inbound Links)” göstergesinin geliştirilmiş bir versiyonu olarak değerlendirilmektedir. Semrush tarafından geliştirilen bu bileşik metrik, bir web sitesinin genel kalite düzeyini ve arama motoru optimizasyonu (SEO) performansını ölçmeyi amaçlamaktadır. Temel olarak üç bileşene dayanmaktadır: bağlantı gücü (Link Power), organik trafik ve spam faktörleri. Bu göstergenin en önemli işlevi, mutlak bir değer ölçeği oluşturulmaksızın alan adları arasında karşılaştırmalı değerlendirme yapılmasına olanak sağlamasıdır. Büyüklükten bağımsız bir göstergedir ve 2024 yılı itibarıyla sıralama sistemine dahil edilmiştir.
4. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG): Bir kurumun, Birleşmiş Milletler tarafından tanımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkili bilimsel belgelerinin sayısını ifade etmektedir. Büyüklüğe duyarlı bir göstergedir ve 2024 yılında sıralama sistemine eklenmiştir.
5. Kadın Bilimsel Yetenek Havuzu (Female Scientific Talent Pool - FemSTP): Bir kurumda yayımlanan bilimsel yayınlarda yer alan farklı kadın yazarların toplam sayısını göstermektedir. Büyüklüğe duyarlı bir göstergedir ve 2024 yılı itibarıyla değerlendirme sistemine dahil edilmiştir.
6. Kamusal Politika Belgelerinde Etki - Overton (OV): Bir kurumun yayımladığı ve Overton veri tabanına göre kamu politikası belgelerinde atıf almış olan belge sayısını ifade etmektedir. Büyüklüğe duyarlı bir göstergedir ve 2024 yılında sıralama sistemine eklenmiştir.

2.5.8. University Ranking by Academic Performance (URAP)

University Ranking by Academic Performance (URAP), Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin Enformatik Enstitüsü tarafından geliştirilen bir üniversite sıralamasıdır. 2010 yılından bu yana, ilk 2000 kurumu kapsayan ulusal ve küresel kolej ve üniversite sıralamaları yayımlanmaktadır. Dünya sıralamaları için URAP, makale sayısı, atıf, toplam belgeler, makale etki toplamı, atıf etki toplamı ve uluslararası işbirliği gibi araştırma performansı göstergelerini kullanmaktadır. URAP, Institute for Scientific Information (ISI) tarafından sağlanan Web of Science ve InCites gibi uluslararası bibliyometrik veritabanlarından veri toplamaktadır. URAP, en fazla makale yayımlamış

2.500 Yükseköğretim Kurumları-Higher Education Institutions (HEI) kapsayan verileri kullanmaktadır. Her HEI'nin genel puanı, birkaç gösterge üzerinden performansına dayanmaktadır. Seçilen 2.500 HEI arasından, ilk 2.000'i URAP tarafından yayımlanan sıralamalarda yer almaktadır. URAP Dünya Sıralamaları için kullanılan göstergeler ve açıklamaları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (URAP, 2025a).

Tablo 11: URAP Dünya Sıralaması Göstergeleri

<i>Gösterge</i>	<i>Amaç</i>	<i>Kapsam</i>	<i>Kaynak</i>	<i>Ağırlık</i>
Makale (<i>Article</i>)	Güncel Bilimsel Verimlilik (<i>Current Scientific Productivity</i>)	2023	InCites	%21
Atıf (<i>Citation</i>)	Araştırma Etkisi (<i>Research Impact</i>)	2019-2023	InCites	%21
Toplam Doküman (<i>Total Document</i>)	Bilimsel Verimlilik (<i>Scientific Productivity</i>)	2019-2023	InCites	%10
Toplam Makale Etkisi (<i>Article Impact Total</i>)	Araştırma Kalitesi (<i>Research Quality</i>)	2019-2023	InCites	%18
Toplam Atıf Etkisi (<i>Citation Impact Total</i>)	Araştırma Kalitesi (<i>Research Quality</i>)	2019-2023	InCites	%15
Uluslararası İşbirliği (<i>International Collaboration</i>)	Uluslararası Kabul (<i>International Acceptance</i>)	2019-2023	InCites	%15

Makale: Güncel bilimsel üretkenliği ölçen bir göstergedir. Dergi etki faktörü (JIF) açısından ilk, ikinci ve üçüncü çeyreklerde yer alan dergilerde yayımlanan makaleleri içermektedir. 1000'den fazla yazarı içeren makaleler hariç tutulmaktadır.

Atıf: Araştırma etkisini ölçen bir göstergedir. 2019-2023 yılları arasında yayımlanan toplam dokümanlar için 2019-2023 yıllarında alınan toplam atıf sayısına göre puanlandırılmaktadır. 1000'den fazla yazarı içeren dergilerdeki dokümanlar hariç tutulmaktadır.

Toplam Doküman: Bilimsel üretkenliğin sürdürülebilirliği ve sürekliliği ölçüsüdür. 2019-2023 döneminde yayımlanan dergi makalelerinin yanı sıra konferans bildirileri, incelemeler, mektuplar, tartışmalar, senaryolar gibi kurumların tüm akademik çıktılarını kapsayan toplam doküman sayısı ile sunulmaktadır. Geri çekilmiş yayımlar hariç tutulmakta, ancak diğer tüm doküman türleri dahil edilmektedir.

Toplam Makale Etkisi: 2019 ve 2023 yılları arasında 24 konu alanında dünya CPP'sine göre kurumun normalize edilmiş CPP ile düzeltilmiş bilimsel üretkenliği ölçmektedir. Kurumun CPP'si ile dünya CPP'sinin oranı, kurumun o alanda dünya

ortalamasının üzerinde veya altında performans gösterip göstermediğini belirtir. Bu oran, o alandaki yayın sayısı ile çarpılır ve ardından 24 alan için toplanır. Aşağıdaki formülde özetlenmiştir:

$$AIT = \sum_{i=1}^{24} \left(\frac{CPP_i}{CPP_{world}} \right) * Articles_i$$

Şekil 9: URAP Toplam Makale Etkisi Hesaplaması

Toplam Atıf Etkisi: 2019 ve 2023 yılları arasında 24 konu alanında dünya CPP'sine göre kurumun normalize edilmiş CPP ile düzeltilmiş araştırma etkisini ölçmektedir. Kurumun CPP'si ile dünya CPP'sinin oranı, kurumun o alanda dünya ortalamasının üzerinde veya altında performans gösterip göstermediğini belirtir. Bu oran, o alandaki atıf sayısı ile çarpılır ve ardından 24 alan için toplanır. Bu gösterge, kurumun bilimsel etkisini, her alandaki yayınlar tarafından üretilen alan normalize edilmiş etkiyle dengelemeyi amaçlamaktadır. Aşağıdaki formülde özetlenmiştir:

$$CIT = \sum_{i=1}^{24} \left(\frac{CPP_i}{CPP_{world}} \right) * Citations_i$$

Şekil 10: URAP Toplam Atıf Etkisi Hesaplaması

Uluslararası İşbirliği: Bir üniversitenin küresel kabulünü ölçen bir göstergedir. 2019-2023 yılları için, yabancı üniversitelerle işbirliği içinde yayımlanan toplam makale sayısına dayanan uluslararası işbirliği verileri, InCites'ten elde edilmektedir.

URAP Dünya Sıralaması'nın dışında, 2009 yılından bugüne URAP Türkiye Sıralaması adı altında Türkiye'deki üniversiteleri de akademik performanslarına göre sıralamaktadır. Türkiye sıralamasında, Web of Science/InCites gibi uluslararası kaynaklar ile YÖK'ün yayınladığı veriler kullanılmaktadır. URAP Dünya sıralamasından farklı olarak 15 gösterge kullanılmaktadır. Bu göstergelerin detayları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (URAP, 2025b). En son yayımlanan 2023-2024 Türkiye sıralamasına göre sırasıyla ilk 5'te yer alan üniversiteler şu şekildedir: Koç Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Orta Doğu ve Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi (URAP, 2025c).

Tablo 12: URAP Türkiye Sıralaması Gösterge ve Açıklamaları

No	Gösterge	Amaç	Kaynak	Açıklama
1	Makale Sayısı	Araştırma	InCites	2023 yılına ait SCI, SSCI ve AHCI taramalarına giren ve etkinlik çarpanı bakımından ilk %75'lik dilimde (Q1, Q2, Q3 dilimlerinde) yer alan dergilerde basılan ve en fazla 1000 yazarlı makale sayısı
2	Öğretim Üyesi Başına Düşen Makale Sayısı	Araştırma	InCites ve YÖK	2023 yılına ait SCI, SSCI ve AHCI taramalarına giren ve etkinlik çarpanı bakımından ilk %75'lik dilimde yer alan dergilerde basılan ve en fazla 1000 yazarlı makale sayısı / 2023-2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
3	Atıf Sayısı	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında alınan en fazla 1000 yazarlı Toplam Bilimsel Dökümana gelen atıf sayısı (Toplam Bilimsel Dökümanlara gelen tüm atıflar değerlendirmeye dahil edilmektedir.)
4	Öğretim Üyesi Başına Düşen Atıf Sayısı	Araştırma	InCites ve YÖK	2019-2023 yılları arasında alınan en fazla 1000 yazarlı Toplam Bilimsel Dökümana gelen atıf sayısı / 2023-2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
5	Toplam Bilimsel Doküman Sayısı	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında yapılan toplam yayın, tebliğ vb. sayısı
6	Öğretim Üyesi Başına Düşen Toplam Bilimsel Doküman Sayısı	Araştırma	InCites ve YÖK	2019-2023 yılları arasında yapılan toplam yayın, tebliğ vb. sayısı / 2023-2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
7	Doktora Mezun Sayısı	Eğitim ve Araştırma	YÖK	2022-2023 Öğretim Yılı doktora mezun sayısı
8	Doktora Öğrenci Oranı	Eğitim ve Araştırma	YÖK	2023-2024 Öğretim Yılı doktora öğrenci sayısı / aynı dönemdeki toplam öğrenci sayısı
9	Öğretim Üyesi Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Eğitim	YÖK	2023-2024 Öğretim Yılı toplam öğrenci sayısı / 2023-2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
10	Uluslararası Ortak Makale Sayısı	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında diğer ülkelerin üniversiteleriyle yapılan en fazla 1000 yazarlı Toplam Makale Sayısı
11	Öğretim Üyesi	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında diğer ülkelerin

	Başına Düşen Uluslararası Ortak Makale Sayısı			üniversiteleriyle yapılan en fazla 1000 yazarlı Toplam Makale Sayısı / 2023- 2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
12	Yurtiçi Ortak Makale Sayısı	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında yurt içindeki üniversiteler ile yapılan en fazla 1000 yazarlı Toplam Makale Sayısı
13	Öğretim Üyesi Başına Düşen Yurtiçi Ortak Makale Sayısı	Araştırma	InCites	2019-2023 yılları arasında yurt içindeki üniversiteler ile yapılan en fazla 1000 yazarlı Toplam Makale Sayısı / 2023- 2024 yılı Öğretim Üyesi Sayısı
14	TÜBİTAK'tan alınan proje sayısı	Proje	TÜBİTAK (ARDEB)	2019-2023 yılları arasında TÜBİTAK'tan alınan proje sayısı.
15	Öğretim üyesi başına düşen TÜBİTAK'tan alınan proje sayısı	Proje	TÜBİTAK (ARDEB)	2019-2023 yılları arasında TÜBİTAK'tan alınan proje sayısı / 2023-2024 yılı öğretim üyesi sayısı

2.5.9. Genel Değerlendirme

Bu bölümde, dünya genelinde üniversitelerin akademik performanslarını değerlendiren önde gelen sıralama kuruluşları ve bu kuruluşların metodolojileri incelenmiştir. İncelenen kuruluşlar Times Higher Education (THE), Academic Ranking of World Universities (ARWU), US News, Quacquarelli Symonds (QS), Round University Ranking (RUR), CWTS (Centre For Science and Technology Studies) Leiden Ranking, SCImago ve University Ranking By Academic Performance (URAP) olmuştur.

Üniversite sıralama kuruluşları, genel olarak, dünya çapındaki yükseköğretim kurumlarının performansını çeşitli kriterler bazında değerlendirerek, öğrencilere, akademisyenlere, üniversite yöneticilerine, politika yapıcılara ve endüstri temsilcilerine yönelik kapsamlı ve karşılaştırmalı bilgiler sunma amacı taşır. Bu kuruluşlar, araştırma kalitesi, öğretim standartları, uluslararası çeşitlilik, finansal sürdürülebilirlik ve toplumsal etki gibi çeşitli boyutları dikkate alarak sıralamalar yaparlar.

Araştırma odaklı sıralamalar, üniversitelerin bilimsel yayınlarını, atıf sayılarını ve araştırma etkilerini analiz ederken; öğretim odaklı sıralamalar, öğrenci ve akademik personel oranları, öğretim kalitesi ve mezunların iş piyasasındaki başarıları gibi faktörlere odaklanır. Uluslararası çeşitlilik, üniversitelerin küresel işbirliklerini, uluslararası öğrenci ve öğretim üyesi oranlarını değerlendirirken; finansal sürdürülebilirlik, kurumların finansal kaynaklarını ve araştırma fonlarını inceler.

Toplumsal etki ise, üniversitelerin toplum üzerindeki etkisini, web görünürlüğünü ve toplumla olan etkileşimlerini değerlendirir.

Bu sıralama kuruluşlarının amaçlarında bir diğeri ise, üniversitelerin genel performanslarını objektif ve kapsamlı bir şekilde değerlendirerek, eğitim ve araştırma alanlarındaki karar verme süreçlerine katkıda bulunmak ve bu kurumların küresel rekabetçilik düzeylerini artırmak, ayrıca potansiyel öğrencilere ve diğeri ilgili taraflara bilinçli kararlar alabilmeleri için gerekli bilgileri sunmaktır.

Sıralama kuruluşlarının genel olarak değerlendirme kriterlerine bakıldığında ortak ve farklı yönlerinin bulunduğu ortaya çıkmıştır. Bu sıralama kuruluşlarının benzer göstergeleri kullanmaları, yükseköğretim kurumlarının belirli alanlardaki performansını karşılaştırılabilir bir şekilde ölçmelerini sağlar. Ancak, her kuruluş bu göstergeleri kendi metodolojilerine göre farklı şekillerde yorumlayabilir ve değerlendirebilir.

Yukarıda incelenen sıralama kuruluşlarına bakıldığında tamamının ortak özelliğinin kurumların yayın, atıf ve araştırma çıktı performansına önem verdikleridir. Fakat veriler elde edilirken farklı veritabanları kullanılmaktadır. ARWU, RUR, CWTS Leiden, US News ve URAP Web of Science/inCites verilerini kullanırken QS, THE, ve SCImago Scopus verilerini kullanmaktadır. Diğeri yandan QS ve THE itibar anketleri düzenleyerek paydaş görüşlerini de değerlendirmelerinde kullanmaktadır. SCImago web görünürlüğüne önem vermektedir. CWTS Leiden ile SCImago ise açık erişimli yayın sayısını gösterge olarak kullanmaktadır. THE ve SCImago patent çıktılarında önem veren kuruluşlardır. THE, RUR ve QS de uluslararası görünürlük göstergesi kapsamında uluslararası işbirliği, uluslararası öğrenci ve öğretim elemanı sayısı gibi verilere değerlendirmede kullanmaktadır.

Farklı yönleri bakıldığında ise; CWTS Leiden cinsiyet ayrımı göstergesini kullanmaktadır. ARWU, Nature ve Science gibi yüksek kaliteli dergilerdeki yayınları önceliklendirmektedir. Yine ARWU, kurum mezunlarının ve personelinin Nobel Ödülü almasını göstergeleri arasına dahil etmiştir. Bu farklılıklar, her bir sıralama kuruluşunun kendine özgü bir metodoloji geliştirdikleri ve farklı değerlendirme kriterlerine sahip olduğunu göstermektedir.

2.6. Literatür Değerlendirmesi

2.6.1. Yerli Literatür

Üniversitelerin araştırma performansı üzerine yapılan bibliyometrik analiz çalışmaları konusunda literatür taraması yapıldığında konuyla doğrudan ilgili olarak Al,

Sezen ve Soydal'ın (2012), "*Hacettepe Üniversitesi bilimsel yayınlarının sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmesi*" başlıklı çalışmaya erişilmiştir. İlgili çalışmada, Hacettepe Üniversitesi'nin 1968'den 2009'a kadar atıf dizinlerinde yer alan yayınları, bibliyometrik özellikler açısından incelenmiştir. Sosyal ağ analizi yöntemi kullanılarak, toplulukların yapıları ve ağ yapıları betimlenmiş, ilişkiler görselleştirilerek bağlantılar modellenmiştir. Araştırmanın odaklandığı sorular, Hacettepe Üniversitesi'nin Türkiye ölçeğindeki yayın üretim düzeyi ve zaman içindeki değişimleri, üniversite mensuplarının en sık yayın yaptıkları alanlar ve dergiler, ortaklaşa yayın yapma eğilimleri ve yazar sayılarında gözlenen değişiklikler, en sık işbirliği yapılan kurumlar, ortaklaşa yayın yapılan yazarların ülkeleri ve atıf dizinlerinde en verimli yazarlar üzerine olmuştur.

Bibliyometrik analiz konusuyla ilişkili olabilecek diğer yayınların tespiti için öncelikle Türkiye'de üretilen, Bilgi ve Belge Yönetimi alanındaki lisansüstü tezler taranmıştır. YÖK Tez üzerinden gerçekleştirilen detaylı taramada konu dizini ve tez adı alanlarına "bibliyometri", "enformetri", "akademik performans" ve "atıf" kelimeleri yazılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ilgili alanda şu ana kadar yazılmış 18 adet lisansüstü tez tespit edilmiştir. Buna göre; Gökçurt (1997), "Citation Index" ve "Citation" analizine odaklanarak, atıf analizlerinin bilimsel araştırmalar üzerindeki etkisini ve potansiyel uygulamalarını incelemiştir. Ünal (2008), Dergi kullanım verilerinin bibliyometrik analizlerle nasıl değerlendirilebileceğini ve kütüphane koleksiyon yönetiminde bu verilerin nasıl kullanılabileceğini araştırmıştır. Al (2008), Türkiye'nin bilimsel yayın politikalarını atıf dizinlerine dayalı bir bibliyometrik yaklaşımla inceleyerek, bu politikaların bilimsel topluluk üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Düzyol (2011), Türkiye kütüphanecilik ve bilginin literatürünün entellektüel haritasını çıkarmak için yazar ortak atıf analizi yöntemlerini kullanarak bu alanda yapılan çalışmaların etki ve ilişkilerini araştırmıştır. Karabulut (2010), Bilgisayara dayalı iletişimin bir örneği olan KUTUP-L tartışma listesinin etkisi ve kullanımını bibliyometrik yöntemlerle analiz etmiştir. Taşkın (2012), Atıf dizinlerindeki üniversite adres bilgilerinin standardizasyon eksikliklerini ve bu eksikliklerin bilimsel araştırma ve atıf analizlerine etkilerini incelemiştir. Zan (2012), Türkiye'deki çeşitli bilim dallarında yapılan araştırmaların bibliyometrik özelliklerini karşılaştırarak, bu alanlardaki akademik yayın performansını değerlendirmiştir. Özen (2014), Dergi koleksiyonlarının değerini kullanım ve atıf verilerine dayalı bir analizle inceleyerek, kütüphanelerdeki dergi koleksiyonlarının etkinliğini ve önemini değerlendirmiştir.

Besimoğlu (2015), Türkiye'deki ziraat fakültelerinin tarımsal araştırma eğilimlerini 1996-2011 yılları arasında bibliyometrik analiz yöntemleri kullanarak inceleyerek değerlendirmiştir. Akbulut (2016), Atıf klasiklerinin etkisini ve ilgili atıf sıralamalarını Pennant diyagramları kullanarak analiz etmiş, bu yöntemle atıf verilerinin nasıl daha iyi değerlendirilebileceğini araştırmıştır. Uluslararası sıralama kuruluşlarına ilişkin yerli literatürde öne çıkan en kapsamlı çalışmalardan biri Doğan'ın (2017) doktora tezidir. Doğan, akademik performans odaklı dokuz uluslararası üniversite sıralama sistemini (ARWU, QS, THE, URAP, CWUR, Leiden, SIR, US News, NTU) genel ve ölçüt bazlı sıralamaları üzerinden değerlendirerek, bu sistemlerin metodolojik farklılıklarını, kullandıkları veri kaynaklarını, ölçüt ağırlıklarını ve yıllar içindeki tutarlılık düzeylerini analiz etmiştir. Dhyi (2018), Atıf dizinlerinden çıkarılan dergilerin bilimsel literatüre ve akademik topluluğa etkilerini inceleyerek, bu tür değişikliklerin araştırmacılar üzerindeki potansiyel sonuçlarını tartışmıştır. Çapkın (2019), Açık erişim dergilerin bilimsel etkisini atıf dizinlerine dayalı bir araştırma ile incelemiş ve açık erişimin bilimsel literatüre etkilerini değerlendirmiştir. Esgin (2019), Web tabanlı bibliyografik yönetim programlarını karşılaştırarak, bu programların kullanımı ve geliştirilmesi üzerine öneriler sunmuştur. Köksal (2022), Türkiye adresli bilgilim makalelerinin atıf etkisini inceleyerek bu alandaki akademik yayınların uluslararası etkisini ve görünürlüğünü değerlendirmiştir. Civelek Uzun (2022), İstanbul Üniversitesi'nin sosyal bilimler alanındaki araştırma üretkenliğini ve bilimsel işbirliklerini detaylı bir şekilde bibliyometrik yöntemler ve sosyal ağ analizi kullanarak incelemiştir. Kayı (2022), Kütüphane ve bilgi bilimi alanındaki yayınların hem bibliyometrik özelliklerini (yayın ve atıf sayıları gibi) hem de içeriksel yönlerini (konular, yazarlar, eğilimler) incelemiştir. Özdemir (2023), Türkiye adresli sosyal, sanat ve beşeri bilimler alanında dizinlenen dergilerin kapsamlı bir bibliyometrik analizini yaparak, bu dergilerin akademik etkisi ve görünürlüğünü değerlendirmiştir.

Bilgi ve belge yönetimi alanında yayın yapan dergilerde literatür taraması yapıldığında bibliyometri konusuyla ilgili çok fazla makale yayınlandığı tespit edilmiştir. Al ve Coştur (2007), Birinci (2008), Taşkın ve Çakmak (2010), Çiçek ve Kozak (2012), Tonta (2017), Karagöz ve Kozak (2017), Güler ve Keskin (2020), Özel, vd. (2021), Tok (2022), Nam ve Tutar (2023) çeşitli akademik dergilere yönelik dergilerin bibliyometrik analizlerini yaparak, bu dergilerin bilimsel literatürdeki etkisini ve akademik yapısını değerlendirmiş ve bu bilgileri akademik camia ile paylaşmışlardır. Özenç Uçak ve Al (2009), bilimsel iletişimin zaman içinde nasıl evrildiğini ve bu

evrimin atıf yapısına nasıl yansıdığını incelemişlerdir. Al (2008), h-indeksi gibi bibliyometrik göstergelerin Türkiye'nin bilimsel performansını nasıl yansıttığını değerlendirmiştir. Tonta ve Al (2008), Türkçe yayınların dergilere dağılımını ve bu dağılımın bibliyometrik yasalar çerçevesinde analizini gerçekleştirmişlerdir. Yalçın (2018), belge yönetimi disiplininin bibliyometrik profilini ve bu alandaki eğilimleri inceledi. Gürdal Tamdoğan (2009, 2013) ise, bilgi kaynaklarının ve kütüphane kurumunun değerini ölçmeye yönelik iki çalışma gerçekleştirmiştir. Özel, Ersoy ve Arus (2020) bilimsel değerlendirme araçları olan InCites ve SciVal'in kullanımını ve etkinliğini değerlendirmişlerdir. Al ve Soydal (2012), bir derginin kendine atıf yapma eğilimini ve bu eğilimin etkilerini incelemiştir. Karasözen, Gökkurt Bayram ve Zana (2009) Türkiye'nin bilimsel etkinliğini ve trendlerini değerlendirmiştir. Yılmaz (2019), bibliyometrik analizlerin sınırlılıklarını ve eleştirel yönlerini ele almıştır. Ayrıca Al ve Tonta (2004), Al ve Doğan (2012), Gholipour, J. (2012), Bayram ve Zana (2015), Canata, vd. (2017), Şerefoğlu Henkoğlu, vd. (2019), Dişli (2020), Çapkın, vd (2022) bilgi ve belge yönetimi de dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde ve üniversitelerde üretilen akademik tezlerin etki alanını, atıf yapılan kaynakları, disiplinlerarası ilişkileri ve araştırma eğilimlerini anlamak amacıyla atıf analizi ve konu analizine odaklanmaktadır.

2.6.2. Yabancı Literatür

Konuyla ilgili olarak uluslararası yabancı literatür incelendiğinde doğrudan üniversite araştırma performanslarının ve etkilerinin incelendiği çeşitli yayınlar olduğu belirlenmiştir. Abramo, D'Angelo ve Di Costa'nın (2011) yaptığı çalışma, üniversite araştırma performansının ulusal çapta ve zaman içinde nasıl değiştiğini analiz eder. Bu çalışma, farklı zaman dilimlerindeki araştırma performansını karşılaştırarak, üniversitelerin bilimsel üretkenliğindeki değişimleri ve eğilimleri ortaya koymaktadır. Ayrıca Abramo, D'Angelo ve Grilli'nin (2015) çalışması, araştırma performansındaki belirsizlikleri görselleştirmek için huni grafikleri kullanımını ele alır. Bu çalışma, kurumsal araştırma performansını değerlendirmede, belirsizlikleri göz önünde bulundurarak daha doğru ve dengeli bir değerlendirme yapılmasını sağlamayı hedefler. Huni grafikleri, farklı araştırma kurumlarının performanslarını karşılaştırırken, araştırma çıktılarının dağılımındaki varyasyonları ve belirsizlikleri görselleştirmek için kullanılır. Bu yöntem, kurumların performanslarını daha anlamlı ve kapsamlı bir şekilde değerlendirmek için kullanılır. Bornmann vd. (2023) ise, dünya çapında üniversitelerin ve araştırmaya odaklı kurumların verimliliğini inceleyen bir çalışma sunar. Bu çalışma,

global düzeydeki araştırma kurumlarının verimlilik düzeylerini ve performanslarını karşılaştırarak, farklı coğrafi bölgelerdeki araştırma etkinliklerinin etkinliğini değerlendirmektedir. Kazakis (2014), Yunanistan'daki inşaat mühendisliği bölümlerinin araştırma performansını bibliyometrik yöntemlerle değerlendiren bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma, belirli bir akademik disiplindeki araştırma performansını ve bu alandaki akademik kurumların etkisini ortaya koymaktadır. Zhu vd. (2014), Çin üniversitelerinin yakın dönemdeki araştırma performansını bibliyometrik yöntemlerle ölçen bir çalışma sunmaktadır. Bu çalışma, büyük bir coğrafi ve kültürel bağlamda, üniversitelerin araştırma çıktılarını ve etkilerini inceleyerek, bölgesel özelliklerin araştırma performansına etkisini gözler önüne sermektedir. Van Raan (1999), üniversitelerin değerlendirilmesinde kullanılan gelişmiş bibliyometrik metodları incelemektedir. Araştırma, bilimsel yayınların ve atıfların analizi yoluyla üniversitelerin araştırma performansını ölçmekte ve bu performansın nasıl değerlendirilebileceğine dair yöntemler sunmaktadır. Van Raan, bibliyometrik analiz, üniversitelerin araştırma etkinliklerinin kapsamlı bir değerlendirmesini sağlamada önemli bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Vilchez-Román vd. (2021), yükseköğretim kurumlarının karar alma süreçlerinde uygulamalı bibliyometri ve bilgi görselleştirmenin nasıl kullanılabileceğini ele almaktadır. Araştırmacılar, bibliyometrik analizlerin ve görselleştirme tekniklerinin, kurumların araştırma politikalarını ve stratejilerini belirlemede etkili olduğunu belirtir. Makale, bibliyometrik analiz, kurumların araştırma faaliyetlerinin değerlendirilmesinde ve yönetiminde nasıl kullanılabileceğine yönelik pratik örnekler sunmaktadır. Adams (2009), çalışmada, Birleşik Krallık'taki yükseköğretim kurumlarında araştırma kalitesinin bibliyometrik yöntemlerle nasıl ölçülebileceğini ele almaktadır. Mahala ve Singh (2021), Hint üniversitelerindeki bilim alanlarındaki araştırma çıktılarını bibliyometrik bir analizle değerlendirmektedir.

Araştırma işbirlikleri ve ağ analizleri konusunda, üniversiteler ve akademik kurumlar arasındaki işbirliği düzenleri ve etkileşimlerin incelenmesi önemli bir alanı oluşturmaktadır. Ahlgren vd. (2015), Stockholm Üniversitesi ve diğer İsveç akademik kurumları arasındaki araştırma işbirliklerini analiz ederek, bu kurumlar arasındaki ortak çalışmaların yoğunluğunu ve karakteristik özelliklerini ortaya koymaktadır. Bu çalışma, yerel ve ulusal düzeydeki akademik ağların yapısını ve işbirliği modellerini anlamak açısından değerli bilgiler sunmaktadır. Öte yandan Toral vd. (2013) tarafından yapılan çalışma, araştırma kurumlarının paylaşılan yayınlar yoluyla dış işbirlikleri modelini incelemektedir. Bu çalışma, kurumlar arası dış işbirliği modellerini ve bu işbirliklerinin

araştırma etkinlikleri üzerindeki etkilerini gözler önüne sermektedir. Pertuz vd. (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Kolombiya'daki yükseköğretim kurumları arasındaki işbirliği ağlarını analiz etmektedir. Bu çalışma, farklı yükseköğretim kurumları arasındaki araştırma işbirliklerinin yapısını ve bu işbirliklerinin bilimsel üretkenlik üzerindeki etkilerini inceler. Yine Gumpenberger vd. (2012), Douhani (2021) ile Khuram vd. (2023) çalışmaları, üniversiteler arası araştırma işbirliklerini ve ağ analizlerini içerir. Bu çalışmalar, akademik işbirliklerinin ve ağların analizine yönelik farklı metodolojiler ve yaklaşımlar sunarak, araştırma işbirlikleri ve ağ analizleri alanında önemli katkılar sağlamaktadır.

3. BÖLÜM: BARTIN ÜNİVERSİTESİ

3.1. Tarihsel Gelişim

Bartın Üniversitesi'nin tarihsel gelişimi ile ilgili bilgiler üniversitenin resmi web sayfasından elde edilen bilgilere göre aşağıdaki gibidir (Bartın Üniversitesi, 2025a):

Bartın'da üniversiteleşme süreci, 1990'lı yılların başlarında Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'ne bağlı birimlerin açılmasıyla başlamıştır. Bu kapsamda, 11 Temmuz 1992 tarihli ve 3837 sayılı yasa ile kurulan Bartın Orman Fakültesi, kentte yükseköğretim faaliyetlerinin ilk nüvesini oluşturmuştur. 1993-1994 akademik yılında eğitime başlayan fakülteye kısa sürede Bartın Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu da eklenmiş; böylelikle Bartın, üniversite altyapısını şekillendiren ilk akademik çekirdeğe sahip olmuştur.

Türkiye genelinde uygulamaya konulan yeni üniversiteleşme politikaları çerçevesinde, Bartın ili 22 Mayıs 2008 tarihli ve 5765 sayılı kanunla kendi adını taşıyan bağımsız bir yükseköğretim kurumuna kavuşmuştur. Bartın Üniversitesi, kuruluş aşamasında Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'nden devralınan dört akademik birimin yanı sıra, yeni açılan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü ile akademik faaliyetlerine resmî olarak başlamıştır.

Kuruluş döneminde eğitim-öğretim faaliyetleri büyük oranda Ağdacı Yerleşkesi merkezli yürütülmüş; ancak artan fakülte sayısı ve öğrenci kapasitesi, daha geniş ve donanımlı bir yerleşke ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu gereklilik doğrultusunda yapılan çalışmalar sonucunda, 26 Ağustos 2009 tarihinde Bartın-Zonguldak karayolu güzergâhında yer alan Kutlubey-Yazıcılar ile Esenyurt köyleri sınırları içinde kalan yaklaşık 1,2 milyon metrekarelik alan yeni yerleşke olarak tahsis edilmiştir. Kutlubey Yerleşkesi, bu tarihten itibaren Bartın Üniversitesi'nin kurumsal gelişiminde önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Üniversitenin büyüme süreci sadece fiziksel yapılanmayla sınırlı kalmamış, akademik birim sayısında da sürekli bir artış yaşanmıştır. 2010 yılında Eğitim Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi, 2011'de Fen Fakültesi, 2012'de Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve İslami İlimler Fakültesi, 2017 yılında Ulus Meslek Yüksekokulu, 2018'de Yabancı Diller Yüksekokulu ile Sağlık Bilimleri Fakültesi, 2019'da ise Spor Bilimleri Fakültesi eğitim sistemine dahil edilmiştir. Ayrıca, 25 Haziran 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Mühendislik Fakültesi, "Mühendislik, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi" adıyla

yeniden yapılandırılmış; 2020 yılında ise tüm lisansüstü birimler Lisansüstü Eğitim Enstitüsü çatısı altında birleştirilmiştir. En son olarak, 15 Mayıs 2025 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararıyla İslami İlimler Fakültesinin ismi İlahiyat Fakültesi olarak değiştirilmiştir.

Bugün gelinen noktada Bartın Üniversitesi; farklı akademik disiplinleri barındıran fakülteleri, yüksekokulları ve enstitüsüyle, hem bölgesel kalkınmaya katkı sağlayan hem de ulusal ölçekte bilimsel üretkenliği hedefleyen bir yükseköğretim kurumu kimliğine kavuşmuştur.

Bartın Üniversitesi'nin misyonu, bölgesel düzeyde girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin gelişimine katkı sunarak, öğrenci merkezli eğitim anlayışı doğrultusunda bilim, kültür, sanat ve spora evrensel düzeyde katkı sağlayacak nitelikli insan kaynağı yetiştirmektir. Vizyonu ise, bilgi, teknoloji ve hizmet üretimi alanlarında toplumsal ihtiyaçlara yanıt veren, bölgesel kalkınmada öncü bir yükseköğretim kurumu olmaktır. Üniversite; insana ve doğaya saygı, hakkaniyet, hoşgörü, etik değerlere bağlılık, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, girişimcilik, yenilikçilik ve sosyal sorumluluk gibi temel değerler çerçevesinde tüm eğitim ve araştırma faaliyetlerini sürdürmektedir (Bartın Üniversitesi, 2025b).

3.2. Fiziksel Yapısı

Bartın Üniversitesi'nin fiziksel yapısı Şubat 2025'te yayınlanan 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu'na göre aşağıdaki paragraflarda özetlenmiştir (Bartın Üniversitesi, 2025c):

Bartın Üniversitesi'nin fiziksel yapılanması, akademik, idari ve sosyal işlevleri destekleyecek şekilde iki ana yerleşke üzerinde şekillenmiştir: Ağdacı ve Kutlubey Yerleşkeleri. Üniversitenin ilk yerleşkesi olan Ağdacı Yerleşkesi, şehir merkezine yaklaşık 5 kilometre mesafede, Hazine mülkiyetindeki 87.520 metrekarelik alana kurulmuştur. Bu yerleşkede Bartın Orman Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Bartın Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu gibi akademik birimler yer almakta; ayrıca Yunus Emre ve Yahya Kemal Beyatlı Derslikleri, atölyeler, sosyal ve sportif tesisler, anaokulu, lojmanlar ve öğrenci yurtları bulunmaktadır. Bu yapı, üniversitenin ilk dönem ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte, kurumsal büyümeye paralel olarak ek alan arayışlarını da beraberinde getirmiştir.

Bu doğrultuda, artan akademik yapılanma ihtiyacını karşılamak amacıyla şehir merkezine yaklaşık 13 kilometre uzaklıkta, Kutlubeyyazıcılar ve Esenyurt köyleri

sınırları içerisinde yer alan ve toplam 1.090.699,72 metrekarelik alanı kapsayan Kutlubey Yerleşkesi planlanmış ve 2009 yılı itibariyle inşa faaliyetlerine başlanmıştır. Yerleşkede, 2013 yılında tamamlanan Merkezi Laboratuvar ve Sayısal Derslik binalarının ardından Mühendislik Fakültesi 2014-2015 akademik yılında eğitime başlamış; Fen ve Edebiyat Fakülteleri ise 2016-2017 akademik yılında faaliyete geçmiştir. Takip eden yıllarda Eğitim Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi de Kutlubey Yerleşkesindeki yeni binalarına taşınarak eğitim-öğretim faaliyetlerine burada devam etmeye başlamıştır.

Yerleşke içerisinde ayrıca, 2020 yılında tamamlanarak hizmete açılan Merkezi Kütüphane Binası ve Öğrenci Yaşam Merkezi, öğrencilere ve akademik personele hem akademik hem de sosyal alanlar sunmaktadır. 2022 yılında tamamlanan yeni Rektörlük binası ile birlikte üniversitenin idari yapılanması da modern bir yapıya kavuşmuştur. Kapalı spor salonu, açık spor sahaları, Engelsiz Yaşam Merkezi ve Gölet Alanı gibi ek yapılar, yerleşkenin sadece eğitim-öğretim ihtiyaçlarını karşılamasını değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal bütünlük içerisinde bir yaşam alanı oluşturmasını sağlamaktadır.

Kutlubey Yerleşkesi, üniversitenin yeşil kampüs politikası doğrultusunda planlanmış olup, sürdürülebilir mimari anlayışı, doğal kaynak yönetimi ve çevresel duyarlılığı esas alan uygulamaları ile öne çıkmaktadır. 2020 yılında tamamlanan gölet alanı, hem drenaj sorununun çözümüne katkı sağlamakta hem de doğal peyzajın bir parçası olarak yerleşke girişinin estetik görünümünü artırmaktadır. Ayrıca, bu alan üniversite mensuplarının yanı sıra kent halkının da kullanımına açık bir rekreasyon alanı işlevi görmektedir.

3.3. İnsan Kaynakları

Üniversitelerdeki insan kaynağı, kurumsal yapının en temel bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Akademik personel, üniversitenin eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini yürüten asli unsurlar iken; idari personel, bu faaliyetlerin sürdürülebilirliği için gerekli olan yönetimsel ve destek süreçlerini sağlayan yapıdır. Bununla birlikte, sürekli işçiler ile sözleşmeli personel, üniversitenin teknik, lojistik ve operasyonel ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli roller üstlenmektedir. İnsan kaynaklarının yeterliliği ve niteliği, üniversitenin bilimsel üretkenliği, kurumsal verimliliği ve toplumsal katkısı açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda, Bartın Üniversitesi'nin insan kaynaklarına ilişkin sayısal verileri ve 2024 yılı itibarıyla

akademik ve idari personelin öğrenim düzeylerine ilişkin bilgiler Personel Daire Başkanlığı 2024 Yılı Birim Faaliyet Raporu temel alınarak aşağıda tablo halinde sunulmuştur (Bartın Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı, 2025):

Tablo 13: Bartın Üniversitesi Yıllara Göre İnsan Kaynağı Sayıları

YILLAR	AKADEMİK İNSAN KAYNAĞI	İDARİ İNSAN KAYNAĞI	SÜREKLİ İŞÇİ	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	TOPLAM
2008	87	42	0	0	129
2009	166	146	0	0	312
2010	238	166	0	0	404
2011	294	191	0	0	485
2012	336	209	0	0	545
2013	412	236	0	0	648
2014	452	245	0	0	697
2015	492	246	0	0	738
2016	511	245	0	0	756
2017	516	240	0	0	756
2018	564	254	130	0	948
2019	590	259	129	0	978
2020	617	267	152	0	1036
2021	653	268	152	0	1073
2022	683	263	150	54	1150
2023	697	312	158	31	1198
2024	706	312	160	51	1229

Bartın Üniversitesi'nin insan kaynakları yapısı, kuruluşundan itibaren sürdürülebilir bir büyüme ve gelişim eğilimi göstermektedir. 2008 yılında 87 akademik ve 42 idari personelle başlayan yapılanma, 2024 yılı itibarıyla toplam 706 akademik, 312 idari, 160 sürekli işçi ve 21 sözleşmeli personel olmak üzere toplam 1.199 kişilik bir kadroya ulaşmıştır. Bu gelişim, üniversitenin kurumsal kapasitesini artırarak eğitim, araştırma ve topluma hizmet faaliyetlerinde daha etkin bir rol üstlenmesini sağlamıştır.

Tablo 14: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibarıyla Öğrenim Durumuna İlişkin Bilgileri

KADRO	İLKOKUL VE ORTAOKUL	LİSE VE DENGİ	ÖNLİSANS	LİSANS	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	TOPLAM
AKADEMİK İNSAN	-	-	-	37	188	481	706

KAYNAĞI							
---------	--	--	--	--	--	--	--

Tablo 15: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Cinsiyete Göre Dağılımı

KADRO	KADIN	ERKEK	TOPLAM
AKADEMİK İNSAN KAYNAĞI	306	400	706

Akademik personelin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, kadın akademisyenlerin sayısı 306, erkek akademisyenlerin sayısı ise 400'dür. Bu durum, toplam akademik kadronun %43,4'ünün kadınlardan, %56,6'sının ise erkeklerden oluştuğunu göstermektedir. Akademik kadronun eğitim düzeyine bakıldığında, 481'i doktora, 188'i yüksek lisans ve 37'si lisans mezunu olmak üzere, büyük çoğunluğun lisansüstü eğitim düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu da üniversitenin nitelikli akademik personel profiline sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 16: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Unvan Bazlı Dağılımı

KADRO	ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ	ÖĞRETİM GÖREVLİSİ	DOKTOR ÖĞRETİM ÜYESİ	DOÇENT	PROFESÖR	TOPLAM
AKADEMİK İNSAN KAYNAĞI	136	159	194	147	70	706

Tablo 17: Akademik İnsan Kaynağının 2024 İtibariyle Yaş Dağılımı

YAŞ ARALIĞI	20-25 YAŞ	26-30 YAŞ	31-35 YAŞ	36-40 YAŞ	41-52 YAŞ	53 VE ÜZERİ
SAYI	9	90	141	211	187	68

Bartın Üniversitesi'nin akademik insan kaynağı 2024 yılı itibarıyla toplam 706 öğretim elemanından oluşmaktadır. Tablo 16 incelendiğinde, üniversitedeki öğretim elemanlarının unvanlara göre dengeli bir dağılım sergilediği görülmektedir. Akademik kadro içerisinde doktor öğretim üyeleri (%27,5) ve öğretim görevlileri (%22,5) en yüksek oranı oluştururken, bu grupları araştırma görevlileri (%19,3) ve doçentler (%20,8) izlemektedir. Profesör unvanına sahip akademik personelin oranı ise %9,9 düzeyindedir. Bu durum, üniversitenin akademik kadrosunun önemli bir bölümünün genç ve orta kariyer aşamasındaki akademisyenlerden oluştuğunu göstermektedir. Üniversitenin büyüme sürecinde özellikle doktor öğretim üyesi ve doçent kadrolarının ağırlık kazanması, araştırma kapasitesinin ve akademik üretkenliğin artış potansiyeline işaret etmektedir.

Tablo 17'de yer alan yaş aralığı dağılımı, bu bulguyu destekler niteliktedir. Akademik personelin büyük çoğunluğunun 31–40 yaş (%50,6) aralığında yoğunlaştığı,

41–52 yaş aralığındaki akademisyenlerin ise ikinci büyük grubu (%26,4) oluşturduğu görülmektedir. 53 yaş ve üzeri akademik personel oranı %9,6, 30 yaş altı personel oranı ise %14 civarındadır. Bu dağılım, Bartın Üniversitesi'nin akademik kadrosunun yaş ortalaması bakımından genç bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi akademik kadrosunun genç, dinamik ve yükselen bir kariyer eğilimine sahip olduğu söylenebilir. Akademik unvanlarda yatay genişleme (araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi düzeyinde) ile dikey ilerleme (doçentlik ve profesörlük düzeyinde) arasında dengeli bir yapı bulunmaktadır. Bu tablo, üniversitenin gelecekteki akademik olgunluk düzeyinin artacağına ve yayın performansına doğrudan olumlu katkı sağlayacağına işaret etmektedir.

3.4. Bartın Üniversitesi'nin Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Ölçütleri

Bartın Üniversitesi'nde öğretim üyeliği kadrolarına yapılacak ilk ve yeniden atamalarda akademik yeterlilikler, üniversite senatosunun 20 Nisan 2022 tarihli kararıyla kabul edilen ve Yükseköğretim Genel Kurulunun 18 Temmuz 2022 tarihli toplantısında onaylanan “Bartın Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Ölçütleri Yönergesi” esas alınarak değerlendirilmektedir. Söz konusu yönerge 18 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir (Bartın Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme..., 2023). Yönergede yer alan ölçütler, adayların bilimsel araştırma, yayın, proje yürütücülüğü, eğitim faaliyetleri ve yönetsel görevlerdeki nitelik ve niceliklerini değerlendirmeye yönelik olarak yapılandırılmıştır. Ölçütler; doktor öğretim üyesi, doçent ve profesör kadrolarına başvuran adayların alan bazlı akademik performanslarını ulusal ve uluslararası bilimsel ölçütlerle karşılaştırmalı biçimde değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır.

Bu bölümde, öncelikle doktor öğretim üyesi, ardından doçent ve profesör kadrolarına atanma süreçlerinde adaylardan beklenen yayın ve atıf temelli akademik performans kriterlerine yer verilecektir. Yönerge kapsamında belirlenen tüm faaliyet alanları arasında yer alan yayın kalitesi, uluslararası indekslerde taranan dergilerdeki araştırma makaleleri, atıf sayıları ve h-indeksi gibi bibliyometrik göstergeler, bu çalışmanın bibliyometrik analiz odaklı yapısıyla doğrudan ilişkili olduğundan dolayı incelenecektir.

3.4.1. Doktor Öğretim Üyesi Kadrolarına Atama Ölçütleri

İlk kez doktor öğretim üyesi kadrosuna atanacak adaylardan;

- Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanları için:
  - “Ölçüt 1” veya “1.a” zorunlu olmak üzere,
  - “1–13” veya “1.a–13.a” arasındaki ölçütlerden en az 4 tanesini sağlamaları gerekmektedir.
- Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri ile Güzel Sanatlar Temel Alanları için:
  - “Ölçüt 2” veya “2.a” zorunlu olmak üzere,
  - “1–13” veya “1.a–13.a” arasındaki ölçütlerden en az 4 tanesini sağlamaları gerekmektedir.

Yeniden atanmalarda ise adaylardan, yukarıda belirtilen zorunlu ölçütlere ek olarak toplamda en az 6 ölçüt sağlamaları beklenmektedir.

Doktor Öğretim Üyesi Kadrosu için Yayın ve Atıf Göstergeleri

- **1.** Q1 kategorisindeki dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma makalesi olmak
- **1.a.** En az bir (1) adedi Q2 kategorisinde olmak üzere en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak (bu yayınların Q4 kategorisinde olmaması koşuluyla)
- **2.** SCI, SSCI, SCI-Expanded, AHCI kapsamındaki veya Scopus veri tabanında taranan dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak
- **2.a.** Bir (1) adedi ESCI kapsamında olmak üzere yayımlandığı tarihte Senato tarafından onaylanan alan indekslerinde yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
- **4.** Yabancı dilde uluslararası hakemli dergide yayımlanmış en az bir (1) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak
- **4.a.** Uluslararası niteliğe sahip Türkçe dahil hakemli dergide yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak
- **5.** Ulakbim TR dizinindeki dergilerde yayımlanmış en az bir (1) adet araştırma makalesi olmak
- **5.a.** Uzmanlık alanı ile ilgili en az iki (2) adet derleme, mektup, eleştiri, katalog yazısı, kitap değerlendirme veya biyografi ya da iki (2) adet çeviri kitap bölümü / makale veya bir (1) adet çeviri kitap yayımlanmış olmak

- **6.** Tanınmış uluslararası yayınevlerinde en az bir (1) adet bilimsel kitap veya iki (2) adet kitap bölümü yayımlamış olmak veya bir (1) adet kitap editörlüğü yapmış olmak
- **6.a.** Tanınmış ulusal yayınevlerinde bir (1) adet bilimsel kitap veya iki (2) adet kitap bölümü veya ulusal kitaplarda bir (1) bölüm yazarlığı ve üç (3) ansiklopedi madde yazarlığı yapmış olmak
- **7.** En az üçüncüsü düzenlenen uluslararası bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlüye da poster bildiri ile katılmış olmak
- **7.a.** En az üçüncüsü düzenlenen üç (3) ulusal bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlüye da poster bildiri ile katılmış olmak
- **13.** Web of Science veya Scopus’da h-indeksi en az iki (2) olmak
- **13.a.** Bilimsel yayınlarına en az 15 (on beş) atıf yapılmış olmak

3.4.2. Doçent Kadrolarına Atanma Ölçütleri

Doçent kadrosuna atanacak adaylardan;

- Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanları için:
  - “Ölçüt 1” veya “1.a” zorunlu,
  - “1–22” veya “1.a–22.a” arasındaki ölçütlerden en az 10 tanesini sağlamaları gerekmektedir.
- Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri ile Güzel Sanatlar Temel Alanları için:
  - “Ölçüt 2” veya “2.a” zorunlu,
  - “1–22” veya “1.a–22.a” arasındaki ölçütlerden en az 10 tanesini sağlamaları gerekmektedir.

Doçent Kadrosu için Yayın ve Atıf Göstergeleri:

- **1.** Bir (1) adedi Q1 kategorisinde olmak üzere en az iki (2) adet yayımlanmış araştırma makalesi (bu yayınların Q4 kategorisinde olmaması koşuluyla) olmak
- **1.a.** İki (2) adedi Q2 kategorisinde olmak üzere en az dört (4) adet araştırma makalesi (bu yayınların Q4 kategorisinde olmaması koşuluyla) olmak
- **2.** SCI, SCI-Expanded, SSCI, AHCI veya Scopus veri tabanlarında taranan dergilerde en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
- **2.a.** İki (2) adet ESCI kapsamındaki ya da bir (1) adedi yayınlandığı tarihte Senato tarafından onaylanan alan indekslerinde yayımlanmış olmak üzere en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak

- **3.** Temel ölçüt 1 veya 2'den birini iki (2) kez sağlamış olmak
- **3.a.** Yardımcı ölçüt 1.a veya 2.a'dan birini iki (2) kez sağlamış olmak
- **5.** Tanınmış ulusal/uluslararası yayınevlerinde yayımlanmış kitaplarda en az dört (4) adet bölüm yazarlığı yapmış olmak
- **6.** Uzmanlık alanı ile ilgili en az beş (5) adet derleme, mektup, eleştiri, katalog yazısı, kitap değerlendirme ve/veya biyografi yayımlamış olmak
- **6.a.** Uzmanlık alanı ile ilgili Ulakbim TR dizinindeki dergilerde yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
- **13.** Temel ölçüt 1'den 12'ye kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak
- **13.a.** Yardımcı ölçüt 1.a'dan 12.a'ya kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak
- **14.** Bildiri kitapçığı Web of Science veyaScopus veri tabanlarında tarananbilimsel etkinlikte bildiri özetiyayımlamış olmak
- **14.a.** En az üçüncüsü düzenlenen üç (3) ulusal/uluslararası bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlü bildiri ile katılmış olmak
- **17.** Web of Science veya Scopus'da h-indeksi en az üç (3) olmak
- **17.a.** Bilimsel yayınlarına en az 30 (otuz) atıf yapılmış olmak
- **21.a.** Son iki akademik yılda (4 yarıyıl) öğrenci sayısı 10 ve üzeri olan en az üç (3) adet lisans ve/veya ön lisans dersinin ders değerlendirme anketlerinden ortalama en az 70 puan almış olmak ya da uluslararası dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma makalesi olmak

3.4.3. Profesör Kadrolarına Atanma Ölçütleri

Profesör kadrolarına atanmak için başvuran adayların, doçent unvanını aldıktan sonra yukarıda yer alan doçentlik ölçütlerinin tamamını bir kez daha sağlamaları gerekmektedir. Yayın ve atıf göstergeleri bu süreçte yeniden değerlendirmeye tabi tutulmakta, niteliksel gelişim izlenmektedir.

Bartın Üniversitesi tarafından öğretim üyeliği kadrolarına atanma süreçlerinde benimsenen ölçütler incelendiğinde, yayın ve atıf temelli bibliyometrik göstergelerin her üç akademik unvan için de belirleyici unsurlar arasında yer aldığı görülmektedir. Q kategorisine göre sınıflandırılmış dergilerde yayımlanan araştırma makaleleri, uluslararası alan indekslerinde taranan yayınlar, atıf sayıları ve h-indeksi gibi bibliyometrik parametreler, bu kadrolara başvuran adayların akademik yeterliliklerinin ölçümünde temel göstergeler olarak kabul edilmektedir.

Özellikle Q1 ve Q2 kategorisindeki dergilerde yayımlanan makalelere öncelik verilmesi, nitelikli yayıncılığın teşvik edilmesi açısından önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, sadece yayın sayısının değil, yayınların niteliksel özelliklerinin de değerlendirme ölçütlerine dahil edilmesi, araştırma çıktılarının etki değerinin ön planda tutulduğunu göstermektedir. Atıf sayısı ve h-indeksi gibi göstergelere belirli eşiklerin atanması, adayların yalnızca yayın üretmekle kalmayıp, aynı zamanda alanlarında görünürlük ve etki oluşturmalarını da zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede, Bartın Üniversitesi'nin uyguladığı atama ölçütlerinin bibliyometrik açıdan değerlendirildiğinde, uluslararası düzeyde geçerliliği olan metriklerin dikkate alındığı ve bu metriklerin akademik yükselme süreçlerinde önemli bir rol üstlendiği anlaşılmaktadır. Böylelikle, kurumsal yayın politikasının nitelikli yayıncılık ve bilimsel etkiyi önceleyen bir yapıya dayandırıldığı ve bu yapının akademik performans kültürünün gelişimine katkı sağladığı ifade edilebilir. Bununla birlikte, bibliyometrik göstergelerin farklı disiplinlerdeki üretim ve atıf dinamiklerinin çeşitliliği göz önünde bulundurularak yorumlanması, ölçütlerin bütüncül değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

3.5. Bartın Üniversitesi Akademik Performans Ödülleri

Bartın Üniversitesi, akademik personelin bilimsel üretkenliğini teşvik etmek amacıyla, Akademik Performans Ödülleri Yönergesi doğrultusunda öğretim elemanlarına çeşitli kategorilerde ödüller vermektedir (Bartın Üniversitesi Akademik Performans Ödülleri..., 2023). 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca hazırlanan bu yönerge; öğretim elemanlarının yayın, proje ve inovasyon temelli başarılarını ödüllendirmeyi ve böylece akademik motivasyonu artırmayı hedeflemektedir.

Yönergede ödüller üç ana kategoride sınıflandırılmıştır; Yayın Performans Ödülleri, Proje Ödülleri, İnovasyon Ödülleri. Bu tez çalışmasının odak noktası bibliyometrik göstergeler ve yayın performansları olduğundan, aşağıda yalnızca Yayın Performans Ödülleri kapsamında değerlendirilen yayın ve atıf temelli ölçütler detaylı biçimde sunulmaktadır.

Yayın Performans Ödülleri ve Değerlendirme Kategorileri

Akademik personelin yayın başarısı, farklı temel alanlara göre belirlenen çeyreklik dilim (quartile) kategorileri üzerinden değerlendirilmektedir.

Değerlendirmeler bir önceki yılın verilerine dayalı olarak yapılmakta ve her yıl güz döneminde düzenlenen bir törenle ödüller verilmektedir.

Ödüller; temel alanlara göre farklı veritabanlarında (Web of Science veya Scopus) taranan dergilerde yayımlanan yayınların çeyreklik dilimlerine (Q1-Q4) göre sınıflandırılarak aşağıdaki dört kategoride verilmektedir:

a) Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanları İçin:

- **Elmas Kategori:** WoS'ta %10'luk dilimde yer alan dergilerde bir önceki yıl en çok yayın yapan 5 öğretim elemanına verilir.
- **Altın Kategori:** Q1 dergilerde en çok yayın yapan ve Elmas kategorisine girmeyen 5 kişiye verilir.
- **Gümüş Kategori:** Q1 ve Q2 dergilerde en çok yayın yapan ve üst kategorilerde yer almayan 5 kişiye verilir.
- **Bronz Kategori:** Q1, Q2 ve Q3 dergilerde en çok yayın yapan ve önceki kategorilerde yer almayan 5 kişiye verilir.

b) Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri, Güzel Sanatlar Temel Alanları İçin:

- **Elmas Kategori:** Scopus'ta Q1 veya Q2 dergilerde yayımlanmış yayın sayısına göre en yüksek üretkenliğe sahip 5 kişiye verilir.
- **Altın Kategori:** Q1-Q3 dergilerde yayımlanmış yayınlara göre Elmas kategorisine girmeyen 5 kişiye verilir.
- **Gümüş Kategori:** Q1-Q4 dergilerde yayımlanmış yayınlara göre Elmas ve Altın kategorisine girmeyen 5 kişiye verilir.
- **Bronz Kategori:** Scopus ve WoS'ta yer alan Q1-Q4 dergiler ile ESCI kapsamındaki dergilerde en çok yayın yapan 5 kişiye verilir.

Değerlendirme Ölçütleri

- Yayın eşitliği durumunda toplam etki faktörü esas alınır.
- Yayın alanı, yazarın doçentlik temel alanına göre belirlenir.
- Çok yazarlı yayınlarda yazar sırası katsayılarla çarpılarak değerlendirilir.

- Örneğin 3 yazarlı bir yayında 1. yazar 0.8, 2. yazar 0.7, 3. yazar 0.6 katsayı ile değerlendirilir.
- Sorumlu yazar kurum dışından ise, kurum içi yazar sırası dikkate alınır.

Akademik Ödüllerin Desteklenmesi

Elmas, Altın, Gümüş ve Bronz kategorilerinde ödül kazanan akademisyenlerin BAP (Bilimsel Araştırma Projeleri) başvurularına, üniversite senatosunca belirlenen ek destek verilmektedir. Bu destekler, nitelikli yayınların artırılması yönünde dolaylı bir teşvik mekanizması oluşturmaktadır.

Bartın Üniversitesi Akademik Performans Ödülleri sistemi, bilimsel yayıncılığın nicel ve nitel boyutlarını teşvik eden, alan-temelli ve veri tabanına dayalı bir ödüllendirme yapısıyla dikkat çekmektedir. Özellikle Web of Science ve Scopus gibi uluslararası geçerliliği yüksek bibliyometrik kaynaklar temel alınarak yapılan değerlendirmeler, üniversitenin araştırma kalitesini artırma hedefiyle örtüşmektedir. Q1-Q4 çeyreklik dilimlerine göre yapılan sınıflandırmalar, yayın kalitesini ayırıştırarak nitelikli üretimi öne çıkarmaktadır. Bununla birlikte, farklı temel alanlar için farklı veritabanlarının esas alınması, disiplinlerarası adaleti sağlamaya yönelik önemli bir strateji olarak değerlendirilmektedir. Yayınların etki faktörüne ve yazar sırasına göre ağırlıklı olarak puanlandırılması ise katkı düzeyinin daha nesnel biçimde ölçülmesini olanaklı kılmaktadır. Ayrıca, ödül sisteminin BAP desteğiyle ilişkilendirilmesi, akademik üretkenliği teşvik etmenin yanı sıra, proje temelli araştırma kültürünün gelişimine de katkı sağlamaktadır. Üniversitesinin bu sistematik ödüllendirme yaklaşımı, bilimsel üretkenliğin görünürlüğünü artırma ve akademik performansın ölçülebilirliğini sağlama açısından anlamlı bir girişim olarak değerlendirilebilir.

3.6. Bartın Üniversitesi Uluslararası Sıralama Dereceleri

Yükseköğretim kurumlarının küresel ölçekte rekabet edebilirliğini ve bilimsel performansını değerlendirmek amacıyla geliştirilen uluslararası üniversite sıralamaları, akademik üretkenlikten araştırma etkisine, öğretim kalitesinden uluslararasılaşma düzeyine kadar çeşitli göstergelere dayalı olarak hesaplanmaktadır. Bu sıralamalar, üniversitelerin küresel görünürlüğünü artırmakta, nitelikli öğrenci ve akademisyen çekiminde belirleyici bir rol oynamakta, aynı zamanda kamu kaynaklarının etkin dağılımına da yön vermektedir. Bartın Üniversitesi'nin bu tür sıralamalarda yer alması, kurumsal gelişim sürecinde önemli bir izleme ve değerlendirme aracı olarak değerlendirilmektedir. Aşağıda yıllara göre Bartın Üniversitesi'nin sıralama performansı

sunulmakta, ardından söz konusu verilere ilişkin bilimsel analiz ve değerlendirmelere yer verilmektedir.

Tablo 18: Bartın Üniversitesi'nin yıllara göre Uluslararası Sıralama Dereceleri

Sıralama Kuruluşları	2021	2022	2023	2024	2025
Times Higher Education (World University Rankings) Genel Sıralama	-	-	-	1001-1200	1001-1200
Times Higher Education (World University Rankings) Konu Bazlı Sıralama	-	-	-	401-500 (Eğitim Çalışmaları) / 601-800 (Mühendislik)	401-500 (Eğitim Çalışmaları) / 601-800 (Mühendislik)
Academic Ranking of World Universities (ARWU)-Shanghai Ranking (Global Ranking of Academic Subjects)	-	-	-	201-300 (İnşaat Mühendisliği) / 401-500 (Eğitim)	-
US News (Best Global Universities)	-	-	-	-	1882
US News (Subject Ranking)	-	-	-	-	837 (Malzeme Bilimi)
Scimago	6788	6525	7168	6253	7224
URAP World Ranking	2484	2427	2280	2251	1997

Bartın Üniversitesi'nin uluslararası sıralamalardaki görünürlüğü, özellikle son üç yıllık dönemde kayda değer bir gelişme göstermektedir. Times Higher Education (THE) World University Rankings genel sıralamasında üniversitenin ilk kez 2024 ve 2025 yıllarında 1001–1200 bandında yer alması, global görünürlük açısından önemli bir eşik olarak değerlendirilebilir. Bu gelişmenin, THE'nin araştırma etkisi, uluslararası görünürlük ve yayın kalitesi gibi metriklerine dayandığı göz önünde bulundurulduğunda, Bartın Üniversitesi'nin bibliyometrik üretim kapasitesinde nicel ve nitel artış sağladığı anlaşılmaktadır. THE konu bazlı sıralamalarda Eğitim Çalışmaları alanında 401–500, Mühendislik alanında ise 601–800 bandında yer alınması, bu iki alanın yayın ve atıf etkinliği bakımından ön plana çıktığını göstermektedir.

ARWU-Shanghai Ranking kapsamında 2024 yılında İnşaat Mühendisliği (201–300) ve Eğitim (401–500) alanlarında sıralamaya girilmesi, özellikle mühendislik ve eğitim bilimleri temelli araştırma performansının gelişim gösterdiğini işaret etmektedir. Bu alanlardaki konu bazlı başarıların, üniversitenin stratejik araştırma politikaları açısından örnek teşkil ettiği söylenebilir.

URAP World Ranking sıralamasında üniversitenin pozitif yönde istikrarlı bir seyir izlediği gözlemlenmektedir. 2021 yılında 2484 olan sıralama, 2025'te 1997 düzeyine gerileyerek ilk 2000 üniversite arasına girilmiştir.

2025 yılında US News (Best Global Universities) sıralamasında 1882. sıraya, aynı yıl Subject Ranking kapsamında ise Malzeme Bilimi alanında 837. sıraya girilmesi, üniversitenin uluslararası veri tabanlarında yer alan yayınlar aracılığıyla küresel ölçekte tanınırlık kazandığını ve belirli araştırma alanlarında yetkinliğini artırdığını göstermektedir.

Bununla birlikte, Scimago sıralamasında son beş yılda görülen dalgalanma (6788 → 7224), üniversitenin performansının istikrar kazanması yönünde halen geliştirilmeye açık yönleri olduğunu göstermektedir. Scimago gibi sıralamalarda hem yayın hacmi hem de kurumsal sosyal sorumluluk ve inovasyon göstergeleri değerlendirildiğinden, bu alanlara bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Bartın Üniversitesi'nin bazı sıralamalarda önemli bir yükseliş gösterdiği, konu bazlı alanlarda ise belirli akademik disiplinlerde öne çıktığı gözlemlenmektedir. Bu durum, üniversitenin bibliyometrik performansının hedefli bir gelişim süreci izlediğini ve sıralama stratejilerinde disiplin odaklı bir derinleşme gerektiğini ortaya koymaktadır.

3.7. Kurumsal Açık Arşiv ve Bibliyometrik Görünürlük

Bartın Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, üniversitenin bilimsel çıktılarını görünür kılmak, açık erişim politikalarını desteklemek ve araştırma performansının izlenebilirliğini sağlamak amacıyla kurumsal düzeyde çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda, üniversitenin kurumsal akademik arşivi, uluslararası standartlara uygun olarak DSpace yazılım altyapısı üzerinden yönetilmekte ve Google Scholar, OpenAIRE, OpenDOAR ile Handle System gibi küresel açık erişim ağlarıyla entegre biçimde çalışmaktadır. Bu entegrasyon, Bartın Üniversitesi'nin yayınlarının uluslararası düzeyde indekslenmesini ve erişilebilirliğini artırarak kurumsal görünürlüğe doğrudan katkı sağlamaktadır.

Kütüphane bünyesinde yürütülen bibliyometrik analiz çalışmaları, üniversitenin araştırma performansının sistematik biçimde izlenmesine, değerlendirilmesine ve raporlanmasına olanak tanımaktadır. Web of Science ve Scopus veri tabanlarından elde edilen veriler doğrultusunda; üniversitenin toplam yayın ve atıf sayıları, öğretim elemanı ve üyesi başına düşen yayın/atıf oranları, yıllara göre Q dağılımları gibi göstergeler düzenli olarak analiz edilmekte ve grafiksel biçimde yayımlanmaktadır

(Bartın Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, 2025). Bu veriler 15 günlük periyotlarla güncellenmekte olup, hem kamuoyuna hem de kurum içi paydaşlara araştırma performansı hakkında güncel bilgi sunmaktadır. Ayrıca birim ve araştırmacı bazında hazırlanan ayrıntılı raporlar, hem üniversite yönetiminin stratejik karar süreçlerine hem de akademik birimlerin kurumsal değerlendirme toplantılarına veri desteği sağlamaktadır.

Bunun yanı sıra, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan akademik performans değerlendirme listeleri, her yıl düzenlenen Bartın Üniversitesi Akademik Performans Ödülleri sürecinde kullanılmakta ve ödül kategorilerinin belirlenmesine temel oluşturmaktadır. Bu süreçte, öğretim elemanlarının yayın verileri, çeyreklik dilim (Q) sınıflamaları ve atıf sayıları, kütüphane tarafından yürütülen bibliyometrik analiz raporlarından elde edilen veriler aracılığıyla değerlendirilmektedir.

Bartın Üniversitesi Kütüphanesi, yalnızca bilgi erişimini sağlayan bir birim olmanın ötesinde, kurumsal araştırma performansının sürdürülebilirliğine ve uluslararası sıralamalardaki görünürlüğün artırılmasına katkı sunan bir araştırma destek merkezi işlevi görmektedir.

4. BÖLÜM: BARTIN ÜNİVERSİTESİ ADRESLİ YAYINLAR VE ATIFLAR: BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

4.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak Bartın Üniversitesi adresli yayınların 2015-2024 yılları arasındaki üretkenliği, görünürlüğü ve etki düzeyi incelenmiştir. Bibliyometrik analiz, bilimsel yayınların nicel olarak değerlendirilmesini sağlayan ve özellikle araştırma performansının ölçülmesinde yaygın biçimde kullanılan bir yöntemdir. Çalışma, belgesel tarama yaklaşımı ile yürütülmüş olup, var olan kayıtlar sistematik biçimde incelenmiş ve istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiştir.

Araştırmanın kapsamını, uluslararası ölçekte güvenilirliği ve kapsayıcılığı en yüksek atıf veri tabanlarından biri olan Web of Science (WoS) Core Collection dizinlerinde taranan Bartın Üniversitesi adresli yayınlar oluşturmuştur. Çalışmaya yalnızca makale (article) ve inceleme (review) türündeki yayınlar dâhil edilmiş; konferans bildirileri, kitap bölümleri, editöryal yazılar ve diğer yayın türleri kapsam dışında bırakılmıştır. Bu bağlamda araştırma, WoS Core Collection altında yer alan Science Citation Index-Expanded (SCI-E), Social Sciences Citation Index (SSCI), Arts & Humanities Citation Index (AHCI) ve Emerging Sources Citation Index (ESCI) dizinleri ile sınırlandırılmıştır.

Veri toplama sürecinde Clarivate tarafından sunulan *InCites* programı kullanılmış; “organization=‘Bartın University’”, “publication date=2015-2024” ve “document type=article, review” filtreleriyle arama yapılmıştır. Elde edilen veriler, araştırma amaçlarına uygun olarak farklı göstergeler temelinde ayrıştırılmış ve analiz edilmiştir. Bu kapsamda; yayın sayılarının yıllara, konulara, yazarlara ve bölgesel/ulusal düzeye göre dağılımı, atıf performansları, açık erişim oranları, H-indeksi, yazar pozisyonları, ulusal–uluslararası işbirlikleri, üniversite–endüstri işbirlikleri ve kategori normalize atıf etkisi göstergeleri incelenmiştir. Ayrıca, ortak yazar, kurum, ülke ve anahtar kelime analizlerine ilişkin veriler, WoS’tan .txt formatında dışa aktararak VOSviewer yazılımına yüklenmiş ve görselleştirmeler gerçekleştirilmiştir. Diğer yandan, yayınların yayımlandıkları dergilerin etki faktörleri ve çeyreklik dilim değerlerinin belirlenmesi için WoS’un bir diğer ürünü olan Journal Citation Reports (JCR) kullanılmıştır. Üniversitelerin yayın performansının karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilmesi amacıyla ise hem Bartın Üniversitesi’nin hem de diğer üniversitelerin öğretim üyesi ve öğretim elemanı sayıları Yükseköğretim Kurulu (YÖK) İstatistikleri üzerinden temin edilmiştir.

Araştırma bulgularının elde edilmesinde WoS veritabanının seçilme gerekçeleri ile kullanılan hesaplama yöntemleri ise bir sonraki bölümde ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.

4.1.1. Bibliyometrik Analizde Kullanılacak Veritabanının Seçimi

Bu çalışmada, öncelikli olarak Web of Science ve Scopus indeksli yayınlar için benzerlik tespiti yapılmıştır. Veri seti oluşturulurken, Incites ve SciVal platformları üzerinden son beş yıla (2020-2024) ait, Bartın Üniversitesi adresli makale ve inceleme türündeki yayınlar Excel formatında indirilmiştir. Incites'ten 2.076, SciVal'dan 1.973 olmak üzere toplam 4.050 yayın verisi elde edilmiş ve tek bir Excel dosyasında birleştirilmiştir. Bu birleşik veri seti, koşullu biçimlendirme yöntemiyle karşılaştırılmış ve sonuç olarak 587 yayının benzersiz olduğu, geri kalan tüm yayınların ise tamamen benzer olduğu tespit edilmiştir. Bu döneme ait benzeşme oranı %85,52 olarak hesaplanmıştır. Benzer şekilde, 2015-2019 yıllarını kapsayan ayrı bir beş yıllık veri seti de oluşturulmuştur. Bu dönemde Incites'ten 795, SciVal'dan 728 olmak üzere toplam 1.523 yayın indirilmiş ve aynı yöntemle analiz edilmiştir. Sonuç olarak, 236 yayının benzersiz, 1.287 yayının ise çakıştığı belirlenmiş ve benzeşme oranı %84,5 olarak hesaplanmıştır. Toplamda 10 yıllık süreç (2015-2024) değerlendirildiğinde ise, 5.573 yayından 4.750'sinin çakıştığı, bunun da %85,23 benzeşme oranına denk geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu tez çalışmasında, bibliyometrik analizler için hem Incites hem de SciVal veri tabanlarından elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Her iki platform da uluslararası indekslerde taranan yayınlar üzerine kapsamlı analizler sunmakla birlikte, çalışmanın kapsamı ve hedefleri doğrultusunda *Incites* veri tabanının kullanılması tercih edilmiştir. Bu tercih aşağıdaki gerekçelere dayanmaktadır:

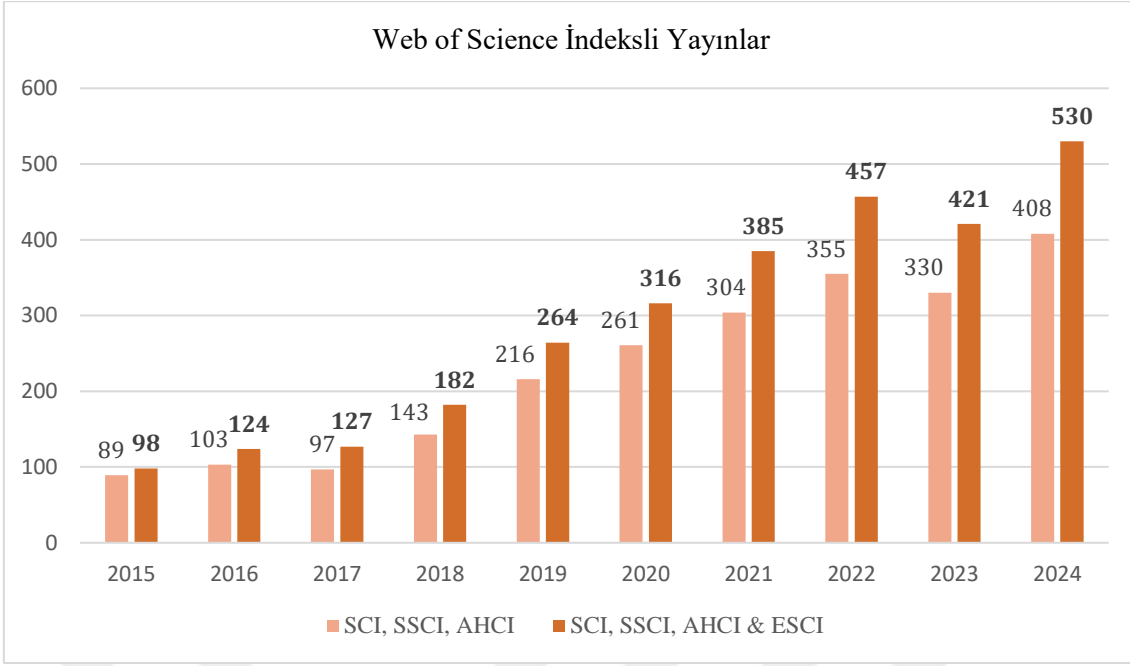
1. Yapılan ön analizlerde, **Incites** veri tabanından elde edilen yayın sayısının **2.904** olduğu, **SciVal**'dan ise **2.521** yayın verisi sağlandığı görülmüştür. İki veri seti karşılaştırıldığında yüksek oranda benzerlik bulunmakla birlikte, **Incites** daha geniş bir veri kapsamı sunarak çalışmanın ihtiyaç duyduğu veri çeşitliliğini sağlamaktadır.
2. Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından belirlenen Doçentlik Başvuru Şartları, Web of Science indeksli yayınlar ve atıf kriterlerine ağırlık vermektedir (ÜAK, 2024). Bu doğrultuda, Incites veritabanı, Web of Science kaynaklı analizler sunduğundan, akademik performans değerlendirmelerinde daha yüksek

ağırlık puanları sağlamaktadır. Çalışmanın bu standartlara uygun veri ile gerçekleştirilmesi, hem akademik geçerlilik hem de gelecekte yapılacak atıf analizleri açısından büyük önem taşımaktadır.

3. Birçok prestijli uluslararası üniversite sıralama kuruluşu, değerlendirme kriterlerinde Web of Science tabanlı verileri kullanmaktadır. Özellikle Academic Ranking of World Universities (ARWU - Shanghai Rankings), Round University Ranking (RUR), CWTS Leiden Ranking, U.S. News & World Report ve University Ranking by Academic Performance (URAP) gibi sıralamalar, araştırma performansı ve atıf analizlerinde Web of Science/Incites verilerini esas almaktadır. Bu nedenle, Incites veri tabanının kullanılması, çalışmanın bu sıralama kuruluşlarının kullandığı veri setleriyle uyumlu olmasını sağlamış ve analizlerin uluslararası geçerliliğini artırmıştır. Öte yandan, QS World University Rankings, Times Higher Education (THE) ve SCImago Institutions Rankings gibi kuruluşlar ise Scopus tabanlı verileri kullanmaktadır. Bu ayrım göz önünde bulundurularak, çalışmanın Web of Science ağırlıklı sıralama kuruluşlarıyla daha fazla örtüşmesi sağlanmıştır.

4.2. Web of Science İndeksli Yayın Sayıları

Bilimsel yayınların akademik etki düzeyini belirleyen en önemli unsurlardan biri, bu yayınların uluslararası akademik indekslerde yer almasıdır. Web of Science (WoS) indeksli dergiler, yüksek akademik standartlara sahip yayınları kapsayarak, üniversitelerin bilimsel görünürlüğünü ve etki gücünü artıran temel platformlardan biridir. Bu kapsamda, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki WoS indeksli yayınları incelenerek, yıllık bazda gösterdiği gelişim ortaya konmuştur.

Şekil 11: Bartın Üniversitesi Adresli Web of Science indeksli Yayın Sayıları

Bartın Üniversitesi'nin SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yer alan yayınları ile ESCI indeksindeki yayınları birlikte değerlendirildiğinde, son 10 yıllık süreçte kayda değer bir büyüme yaşandığı görülmektedir. 2015 yılında SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yer alan yayın sayısı 89 iken, 2024 yılında bu sayı 408'e ulaşmıştır. ESCI kapsamındaki yayınlar da dahil edildiğinde, toplam WoS indeksli yayın sayısı 2015 yılında 98 iken, 2024 yılında 530'a yükselmiştir. 2019 yılından itibaren SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde indekslenen yayın sayısında büyük bir sıçrama yaşanmış, 2022 yılında 330'a, 2024 yılında ise 395'e çıkmıştır. Özellikle 2017'den itibaren WoS indeksli yayın üretimi yıllık 50 ila 100 arasında artış göstererek akademik üretkenlikte istikrarlı bir büyüme sürecine işaret etmiştir.

Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki Web of Science indeksli yayınları değerlendirildiğinde, üniversitenin bilimsel üretkenliğinde önemli bir artış yaşandığı görülmektedir. Son on yıllık süreçte, SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yayınlanan toplam yayın sayısı 2.306'ya ulaşmıştır. ESCI indeksli dergiler de dahil edildiğinde, toplam WoS indeksli yayın sayısı 2.904'e yükselmiştir. Bu veriler, Bartın Üniversitesi'nin akademik yayıncılıkta uluslararası ölçekte daha fazla yer edindiğini ve bilimsel görünürlüğünü sürekli olarak artırdığını göstermektedir.

4.2.1. Yayın Sayılarının Bölgesel ve Ulusal Düzeyde Karşılaştırılması

Bu bölümde Bartın Üniversitesi'nin akademik yayın performansı, bölgesel (Karadeniz) ve ulusal düzeyde karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Karşılaştırmada, Üniversite

Ranking by Academic Performance (URAP) tarafından belirlenen Türkiye üniversiteleri sıralamaları temel alınacaktır. URAP sıralamaları, üniversitelerin akademik performanslarını objektif ölçütlere dayanarak değerlendiren bir sistem olup, yayın sayısı, atıf etkisi ve uluslararası işbirliği gibi kriterleri içermektedir.

Bartın Üniversitesi'nin değerlendirilmesi yapılırken, daha anlamlı ve adil bir kıyaslama yapabilmek adına benzer özelliklere sahip üniversiteler ile karşılaştırma gerçekleştirilecektir. Bu bağlamda, karşılaştırma üç temel kategori üzerinden yürütülecektir:

- 1) **Devlet Üniversiteleri:** Türkiye'deki devlet üniversiteleri arasında Bartın Üniversitesi'nin akademik yayın performansı incelenecek ve benzer yapıya sahip üniversiteler ile karşılaştırılacaktır. Kamu kaynakları ile yönetilen üniversiteler arasındaki akademik üretkenlik farklarını görmek adına, özel üniversiteler bu karşılaştırmaya dahil edilmemiştir.
- 2) **Tıp Fakültesi Olmayan Üniversiteler:** Akademik üretkenlik açısından, tıp fakültelerinin varlığı önemli bir etkiye sahiptir. Tıp fakülteleri, özellikle biyomedikal ve klinik araştırmalar alanında yüksek yayın ve atıf sayılarına sahip olduğundan, sıralamalarda belirgin bir avantaj elde etmektedirler. Bu nedenle, tıp fakültesi bulunmayan üniversiteler özelinde bir değerlendirme yapılacaktır.
- 3) **2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler:** Üniversitelerin akademik gelişimi, kuruluş yıllarına bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Daha köklü üniversiteler, genellikle akademik üretkenlik açısından daha avantajlı konumda bulunmaktadır. Bu nedenle, Bartın Üniversitesi'nin gelişimini sağlıklı bir şekilde değerlendirebilmek amacıyla, 2000 yılından sonra kurulan üniversiteler özelinde bir karşılaştırma yapılacaktır. Ancak Bartın Üniversitesi 2008 yılında kurulduğundan, daha sağlıklı bir karşılaştırma yapabilmek açısından 2000-2008 yılları arasında kurulan üniversiteler de bu değerlendirmeye dahil edilecektir.

Bu bağlamda, Bartın Üniversitesi ile benzer niteliklere sahip olan ve yukarıda belirtilen üç kritere uyum sağlayan üniversiteler şunlardır: Bingöl Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Munzur Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Batman Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi. Ayrıca bölgesel düzeyde değerlendirildiğine Karadeniz Bölgesi'nde

bulunan ve karşılaştırma yapılacak üniversiteler ise: Sinop Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi.

Tablo 19: Kriterlere Uygun Ulusal Üniversitelerin SCI, SSCI ve AHCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	16	23	17	39	63	97	101	113	89	87
Artvin Çoruh Üniversitesi	50	71	82	69	110	104	137	129	136	170
Bartın Üniversitesi	89	103	97	143	216	261	304	355	330	408
Batman Üniversitesi	63	63	59	81	106	139	137	138	215	194
Bayburt Üniversitesi	77	72	79	78	105	136	149	139	140	153
Bingöl Üniversitesi	87	113	180	291	334	312	322	320	379	383
Bitlis Eren Üniversitesi	57	69	78	74	104	103	104	98	107	149
Çankırı Karatekin Üniversitesi	112	145	149	154	180	180	230	233	238	227
Gümüşhane Üniversitesi	100	104	102	100	107	136	153	131	180	247
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	98	108	94	88	122	141	166	194	203	246
Hakkâri Üniversitesi	12	13	15	17	22	26	33	41	61	81
Iğdır Üniversitesi	31	36	58	81	134	190	183	194	244	198
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	60	68	78	65	88	100	104	97	101	96
Korkut Ata Üniversitesi	66	67	76	83	109	165	165	227	246	239
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	118	137	151	166	204	200	290	322	335	349
Munzur Üniversitesi	55	89	113	148	155	154	184	165	188	189
Muş Alparslan Üniversitesi	41	46	78	78	104	139	170	184	193	149
Sinop Üniversitesi	126	145	159	259	275	268	260	233	264	294
Şırnak Üniversitesi	10	14	12	22	45	110	96	113	82	64

2015-2024 yılları arasında çalışma kapsamındaki 20 üniversitenin SCI, SSCI ve AHCI indeksli yayın sayıları incelendiğinde, genel olarak düzenli bir artış eğiliminin olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, söz konusu artış farklı üniversitelerde farklı hızlarda gerçekleşmiş, bazı üniversiteler belirgin sıçramalar kaydederken bazıları daha sınırlı düzeyde kalmıştır.

Bartın Üniversitesi, bu süreçte öne çıkan kurumların başında gelmektedir. 2015 yılında 89 olan yayın sayısı, yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemekle birlikte sürekli artış göstermiş ve 2024 yılında 408'e ulaşmıştır. Üniversitenin özellikle 2020 sonrasında belirgin bir ivme kazandığı, 261'den 304'e, ardından 355'e ve 2024'te 408'e yükselerek ulusal düzeyde en yüksek yıllık yayın sayısına ulaştığı dikkat çekmektedir. Toplamda 2.306 yayın ile üçüncü sırada yer almakla birlikte, 2024 özelinde ulaştığı değer, Bartın Üniversitesi'ni akademik üretkenlik açısından zirveye taşımıştır.

Bingöl Üniversitesi, toplamda 2.721 yayın ile birinci sırada yer almakta ve özellikle 2017 sonrasında kaydettiği hızlı yükselişle dikkat çekmektedir. 2015'te 87 olan yayın sayısı, 2018'de 291'e, 2019'da 334'e, 2023'te ise 379'a ulaşmış ve 2024'te 383 yayımla Bartın'ın hemen gerisinde kalmıştır. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ise 2015 yılında 118 olan yayın sayısını 2024'te 349'a çıkarmış, toplamda 2.372 yayın ile ikinci sırada yer almıştır.

Sinop Üniversitesi, 2015 yılında 126 yayın ile başladığı süreçte 2019'da 275 yayımla zirveye ulaşmış, sonraki yıllarda kısmi dalgalanmalar yaşasa da 2024'te 294 yayın ile toplamda 2.273 yayına ulaşmıştır. Bu sonuç, Sinop Üniversitesi'ni ulusal düzeyde ilk beş içinde konumlandırmaktadır. Çankırı Karatekin Üniversitesi de benzer şekilde güçlü bir artış sergileyerek 2015'te 112 olan yayın sayısını 2024'te 278'e çıkarmış, toplamda 2.372 yayın ile üst sıralarda yer almıştır.

Diğer üniversiteler arasında Batman Üniversitesi 2015'te 63 olan yayın sayısını 2024'te 257'ye çıkarmış ve toplamda 1.240 yayına ulaşmıştır. Munzur Üniversitesi 2015'te 55 olan yayın sayısını 2024'te 189'a çıkararak toplamda 1.470 yayın üretmiştir. Korkut Ata Üniversitesi 66'dan 227'ye yükselmiş ve toplamda 1.370 yayına ulaşmıştır. Gümüşhane Üniversitesi, 2015 yılında 100 olan yayın sayısını 2024'te 247'ye çıkararak toplamda 1.360 yayın üretmiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi 50'den 170'e, Bayburt Üniversitesi ise 77'den 153'e yükselmiş ve toplamda sırasıyla 1.058 ve 1.118 yayın üretmişlerdir. Bu üniversiteler, ulusal düzeyde daha alt sıralarda konumlanmıştır.

Orta ve alt sıralarda yer alan diğer üniversiteler arasında Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 1.482, Iğdır Üniversitesi 1.336, Bitlis Eren Üniversitesi 935 ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi 853 yayın üretmiştir. En düşük performansı gösteren kurumlar ise Hakkari Üniversitesi (487), Ardahan Üniversitesi (645) ve Şırnak Üniversitesi (568) olmuştur.

Genel olarak değerlendirildiğinde, ulusal düzeyde Bingöl Üniversitesi toplam yayın sayısında liderliği elinde bulundururken, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ikinci sırada, Bartın Üniversitesi ise üçüncü sırada yer almıştır. Bununla birlikte, Bartın Üniversitesi 2024 yılı itibarıyla ulaştığı 408 yayın ile yıllık bazda tüm üniversiteler arasında en yüksek değere ulaşmış ve son yıllarda akademik üretkenliğini en hızlı artıran kurum olmuştur.

Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Bartın, Sinop, Gümüşhane, Artvin Çoruh ve Bayburt Üniversiteleri arasında, Bartın Üniversitesi'nin yayın sayısı bakımından önde gelen kurum olduğu anlaşılmaktadır.

Bartın Üniversitesi, 2015 yılında 89 olan yayın sayısını 2024'te 408'e çıkarmış ve bölge üniversiteleri arasında lider konuma yerleşmiştir. Üniversitenin özellikle 2020 sonrasında yakaladığı ivme, bölge genelinde diğer üniversitelere kıyasla belirgin bir fark yaratmıştır.

Sinop Üniversitesi, 2015'te 126 yayın ile başladığı süreçte 2019'da 275 yayınlara zirveye ulaşmış, ardından kısmi düşüşler yaşamış olsa da 2024'te 294 yayın ile bölgenin ikinci en üretken üniversitesi olmuştur.

Gümüşhane Üniversitesi, 2015'te 100 olan yayın sayısını 2024'te 247'ye yükseltmiş; Artvin Çoruh Üniversitesi 50'den 170'e, Bayburt Üniversitesi ise 77'den 153'e çıkarak daha sınırlı bir gelişim göstermiştir. Bu üç üniversite, Bartın ve Sinop'un oldukça gerisinde kalmış ve bölgesel düzeyde düşük üretkenlik göstermiştir.

Bölgesel tablo genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi hem ulaştığı mutlak değer hem de artış eğilimiyle Karadeniz Bölgesi'nin merkezî aktörü haline gelmiştir. Sinop Üniversitesi ikinci sırada konumlanırken, Gümüşhane, Artvin ve Bayburt üniversiteleri daha düşük artışlarla bölgesel akademik üretkenliği temsil etmektedir.

Tablo 20: Kriterlere Uygun Ulusal Üniversitelerin SCI, SSCI, AHCI ve ESCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	25	28	26	46	73	116	121	138	110	112
Artvin Çoruh Üniversitesi	63	95	117	114	151	140	182	173	182	205
Bartın Üniversitesi	98	124	127	182	264	316	385	457	421	530
Batman Üniversitesi	70	74	87	89	104	134	166	193	250	292
Bayburt Üniversitesi	84	79	88	91	126	158	180	174	173	185
Bingöl Üniversitesi	99	125	198	321	365	359	386	378	434	442
Bitlis Eren Üniversitesi	62	78	94	106	132	135	127	143	172	187
Çankırı Karatekin Üniversitesi	136	173	185	183	216	239	283	296	308	364
Gümüşhane Üniversitesi	111	117	121	136	139	194	215	187	224	310
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	112	128	121	122	166	201	230	232	181	242
Hakkari Üniversitesi	13	28	27	48	57	74	84	82	95	100
Iğdır Üniversitesi	34	42	66	96	129	158	227	210	274	237
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	66	77	74	68	103	134	131	88	87	105

Korkut Ata Üniversitesi	70	90	92	104	131	153	211	273	310	282
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	136	163	179	212	264	362	364	399	395	404
Munzur Üniversitesi	60	93	128	164	166	179	207	214	216	220
Muş Alparslan Üniversitesi	55	55	72	124	148	185	235	223	231	219
Sinop Üniversitesi	138	164	192	292	333	307	312	267	301	345
Şırnak Üniversitesi	10	29	17	27	55	126	113	131	106	86

2015-2024 yılları arasında SCI, SSCI, AHCI ve ESCI indekslerinde taranan yayın sayıları incelendiğinde, üniversiteler arasında dikkat çekici farklılıklar olduğu ve genel olarak tüm kurumlarda artış eğiliminin yaşandığı görülmektedir.

Bingöl Üniversitesi, toplam 3.107 yayın ile en fazla akademik üretime sahip üniversite konumundadır. 2015 yılında 99 yayın ile başlayan kurum, özellikle 2018 sonrasında hızlı bir yükseliş trendi yakalamış, 2022’de 434, 2024’te ise 387 yayın ile yüksek üretkenliğini sürdürmüştür. Bu durum, Bingöl Üniversitesi’nin çalışmada ele alınan dönem boyunca istikrarlı bir şekilde akademik yayın kapasitesini artırdığını göstermektedir.

Bartın Üniversitesi, toplam 2.904 yayın ile ikinci sırada yer almakta ve dikkat çekici bir performans sergilemektedir. 2015 yılında 98 olan yayın sayısı, 2024 yılında 530’a ulaşarak incelenen üniversiteler arasında en yüksek yıllık değere erişmiştir. Özellikle 2020 sonrasında hızlanan artış eğilimi, Bartın Üniversitesi’nin akademik üretkenlik açısından ivme kazandığını göstermektedir. ESCI indeksinin dahil edilmesiyle birlikte Bartın Üniversitesi, daha önce üçüncü sırada yer alırken, toplam üretkenlik açısından ikinci sıraya yükselmiştir. Bu değişim, üniversitenin bilimsel yayın kapasitesinde önemli bir ilerleme kaydettiğini ortaya koymaktadır.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, toplam 2.878 yayın ile üçüncü sırada bulunmaktadır. 2015’te 136 olan yayın sayısı, 2024’te 417’ye ulaşmıştır. 2020 sonrasında belirgin bir artış trendi göstermesine rağmen, ESCI’nin dahil edilmesiyle sıralamada Bartın Üniversitesi’nin gerisinde kalmıştır.

Sinop Üniversitesi, toplam 2.651 yayın ile dördüncü sırada yer almıştır. 2015 yılında 138 olan yayın sayısı, 2019’da 333 ile zirveye çıkmış, sonraki yıllarda dalgalı bir seyir izleyerek 2024’te 345 düzeyine ulaşmıştır. Karadeniz Bölgesi’nin Bartın’dan sonraki en üretken kurumu olmuştur.

Çankırı Karatekin Üniversitesi, toplam 2.383 yayın ile beşinci sırada yer almıştır. 2015 yılında 136 yayın ile başlayan kurum, 2024'te 364 yayına ulaşarak düzenli fakat görece daha sınırlı bir büyüme göstermiştir.

Orta düzeyde akademik üretkenlik sergileyen üniversiteler arasında Gümüşhane Üniversitesi (1.897), Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (1.735), Korkut Ata Üniversitesi (1.716), Munzur Üniversitesi (1.647), Muş Alparslan Üniversitesi (1.547), Iğdır Üniversitesi (1.473), Artvin Çoruh Üniversitesi (1.422), Batman Üniversitesi (1.459) ve Bayburt Üniversitesi (1.338) yer almaktadır. Bu kurumlar artış trendi göstermekle birlikte, üst sıralardaki üniversitelerin ivmesine ulaşamamıştır.

Daha düşük akademik üretkenliğe sahip üniversiteler arasında ise Bitlis Eren Üniversitesi (1.236), Kilis 7 Aralık Üniversitesi (933), Ardahan Üniversitesi (795), Şırnak Üniversitesi (700) ve Hakkari Üniversitesi (608) bulunmaktadır. Bu üniversitelerde de artış eğilimi gözlenmekle birlikte, hem toplam hem de yıllık yayın üretimi açısından geride kaldıkları görülmektedir.

Sonuç olarak, Bartın Üniversitesi'nin ESCI indeksinin eklenmesiyle birlikte toplam akademik üretkenlik açısından üçüncülüğten ikinciliğe yükselmesi, çalışmanın en önemli bulgularından biridir. Ayrıca 2024 yılı itibarıyla ulaştığı 530 yayın ile yıllık bazda tüm üniversiteler arasında ilk sıraya yerleşmesi, Bartın Üniversitesi'nin son dönemde akademik yayın üretkenliği bakımından en hızlı yükselen kurum haline geldiğini göstermektedir. Yıllık büyüme trendi dikkate alındığında, Bartın Üniversitesi'nin akademik üretkenlikte en hızlı yükselen üniversitelerden biri olduğu ve gelecekte daha üst sıralara çıkabileceği söylenebilir. Bingöl Üniversitesi toplam yayın sayısında Bartın Üniversitesi'ni geçse de Bartın Üniversitesi'nin yıllık bazda en hızlı büyüme oranına sahip olması, önümüzdeki yıllarda lider konuma yükselebileceğini göstermektedir.

Bartın Üniversitesi, ele alınan yıllar boyunca en fazla yayın üreten kurum olarak dikkat çekmektedir. 2015 yılında 98 olan yayın sayısı, yıllar içerisinde belirgin bir artış göstererek 2024 yılında 530 seviyesine ulaşmıştır. Özellikle 2020 yılından itibaren hızlanan bu artış eğilimi, üniversitenin akademik üretkenlik açısından ivme kazandığını göstermektedir.

Sinop Üniversitesi, Bartın Üniversitesi'nden sonra en yüksek yayın üretimine sahip ikinci üniversite konumundadır. 2015 yılında 138 olan yayın sayısı, yıllar içinde istikrarlı bir artış sergileyerek 2024 yılında 345 seviyesine ulaşmıştır. 2019-2020

yıllarında belirgin bir artış eğilimi gözlemlenmiş, takip eden yıllarda ise artış hızında nispeten daha dengeli bir seyir izlenmiştir.

Gümüşhane Üniversitesi, 2015 yılında 111 olan yayın sayısını 2024 yılı itibarıyla 310 seviyesine yükseltmiştir. Ancak bu artış, Bartın ve Sinop Üniversiteleri'ne kıyasla daha sınırlı düzeydedir. Özellikle 2019 yılından itibaren daha istikrarlı bir yükseliş trendi izlenmektedir.

Bayburt ve Artvin Üniversiteleri, nispeten daha düşük yayın sayılarıyla temsil edilmektedir. Bayburt Üniversitesi, 2015 yılında 84 olan yayın sayısını 2024 yılında 185 seviyesine çıkararak kademeli bir artış göstermiştir. Artvin Üniversitesi ise benzer şekilde 2015 yılında 63 olan yayın sayısını 2024 yılında 205 seviyesine ulaştırmıştır.

ESCI indeksinin dâhil edilmesiyle birlikte, tüm üniversitelerin toplam yayın sayılarında artış meydana gelmiştir. Ancak bu artışın üniversiteler arasında eşit düzeyde olmadığı gözlemlenmiştir. Bartın Üniversitesi, ESCI'nin eklenmesiyle birlikte en büyük farkı gösteren kurum olmuş, 2024 yılı itibarıyla 408 olan yayın sayısını 530'a çıkararak 122 yayınlık bir artış elde etmiştir. Benzer şekilde, Gümüşhane Üniversitesi'nin 247 olan yayın sayısı, ESCI eklendiğinde 310'a yükselmiştir. Sinop Üniversitesi'nde de belirgin bir değişim meydana gelmiş, ESCI'nin eklenmesiyle yayın sayısı 294'ten 345'e çıkarak 51 yayınlık bir artış göstermiştir.

Öte yandan, Bayburt ve Artvin üniversitelerinde de ESCI'nin eklenmesiyle yayın sayılarında belirgin artışlar meydana gelmiş olmakla birlikte, bu artışın Bartın ve Sinop üniversitelerine kıyasla daha sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Bayburt Üniversitesi'nin yayın sayısı 153'ten 185'e yükselmiş (32 yayınlık artış), Artvin Üniversitesi'nin ise 170'ten 205'e çıkarak 35 yayınlık bir fark oluşturduğu belirlenmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, tüm üniversitelerde yıllar içinde bir artış eğilimi olduğu gözlemlenmektedir. Ancak bu artış hızı üniversitelere göre değişiklik göstermektedir. Bartın ve Sinop Üniversiteleri, yayın sayısındaki büyüme oranı açısından daha güçlü bir performans sergilerken, Bayburt, Artvin ve Gümüşhane Üniversiteleri daha mütevazı bir artış eğilimi göstermektedir. Bu farklılıklar, kurumların akademik yayın politikaları, araştırma altyapıları ve akademik kadro kapasiteleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

4.2.2. Öğretim Üyesi ve Öğretim Elemanı Başına Düşen Yayın Sayıları

Akademik performans değerlendirmelerinde, toplam yayın sayıları kadar öğretim elemanı başına düşen yayın sayısı da üniversitelerin araştırma kapasitesini ortaya koyan önemli bir göstergedir. Öğretim üyesi kavramı, profesör, doçent ve doktor öğretim üyelerini kapsarken, öğretim elemanı kavramı aynı zamanda öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerini de kapsamaktadır. Dolayısıyla, öğretim üyesi ve öğretim elemanı başına düşen yayın oranı, araştırma faaliyetlerinin üniversitenin akademik kadrosunun geneline nasıl yayıldığı ve bilimsel üretkenliğin kurumsal düzeyde nasıl şekillendiğini analiz etme olanağı sunmaktadır. Aşağıdaki tablolarda Bartın Üniversitesi'nin öğretim üyesi ve elemanı başına düşen SCI, SSCI, AHCI ve ESCI indeksli yayın performansı incelenmiş ve ulusal düzey ile bölgesel düzeydeki diğer üniversiteler ile kıyaslama yapılmış, yıllar içinde yaşanan değişimler ortaya konmuştur.

Bu doğrultuda, ESCI indeksinin de dahil edilmesiyle birlikte öğretim üyesi ve öğretim elemanı başına düşen yayın sayılarının nasıl bir değişim gösterdiği ve Bartın Üniversitesi'nin ulusal ve bölgesel konumu analiz edilmiştir.

4.2.2.1. Öğretim Üyesi Başına Düşen Yayın Sayısı Bağlamında Karşılaştırma

Tablo 21: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Üyesi Başına Düşen SCI, SSCI & AHCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	0,21	0,23	0,17	0,31	0,50	0,69	0,74	0,76	0,51	0,46
Artvin Çoruh Üniversitesi	0,34	0,41	0,46	0,37	0,56	0,48	0,61	0,52	0,49	0,59
Bartın Üniversitesi	0,64	0,47	0,46	0,60	0,80	0,92	0,95	1,06	0,91	1,01
Batman Üniversitesi	0,46	0,41	0,48	0,43	0,48	0,47	0,58	0,60	0,67	0,77
Bayburt Üniversitesi	0,97	0,67	0,65	0,52	0,61	0,70	0,77	0,67	0,55	0,54
Bingöl Üniversitesi	0,58	0,71	0,99	1,31	1,31	1,12	1,13	1,03	1,13	1,04
Bitlis Eren Üniversitesi	0,67	0,68	0,74	0,60	0,70	0,73	0,63	0,70	0,62	0,59
Çankırı Karatekin Üniversitesi	0,50	0,53	0,55	0,55	0,59	0,57	0,68	0,60	0,56	0,66
Gümüşhane Üniversitesi	0,48	0,47	0,48	0,40	0,40	0,50	0,55	0,43	0,54	0,66
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0,50	0,61	0,37	0,32	0,42	0,47	0,50	0,49	0,35	0,44
Hakkari Üniversitesi	0,32	0,45	0,42	0,52	0,56	0,53	0,57	0,47	0,46	0,47
Iğdır Üniversitesi	0,40	0,35	0,65	0,68	0,63	0,65	0,85	0,76	0,89	0,67
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	0,58	0,64	0,66	0,37	0,46	0,63	0,55	0,34	0,29	0,34
Korkut Ata Üniversitesi	0,62	0,59	0,63	0,63	0,58	0,50	0,67	0,83	0,83	0,72
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	0,38	0,38	0,40	0,40	0,45	0,60	0,55	0,57	0,53	0,51
Munzur	0,46	0,68	0,78	0,86	0,88	0,77	0,87	0,86	0,73	0,72

Üniversitesi										
Muş Alparslan Üniversitesi	0,48	0,46	0,31	0,41	0,52	0,57	0,69	0,63	0,61	0,52
Sinop Üniversitesi	0,76	0,76	0,81	1,23	1,22	1,14	1,03	0,79	0,75	0,78
Şırnak Üniversitesi	0,18	0,26	0,22	0,29	0,49	0,95	0,72	0,80	0,49	0,36

Tablo 21'deki 2015-2024 yılları arasında devlet üniversitelerinin öğretim üyesi başına düşen SCI, SSCI ve AHCI indeksli yayın sayıları incelendiğinde, üniversiteler arasında belirgin farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu süreçte bazı üniversiteler akademik üretkenliklerini sürekli artırırken, bazıları dalgalı bir seyir izlemiş, bazıları ise nispeten düşük düzeyde kalmıştır.

Bartın Üniversitesi, bu dönemde dikkat çekici bir performans sergileyerek ulusal sıralamada üst sıralara yükselmiştir. 2015 yılında 0,64 olan öğretim üyesi başına yayın oranı, 2018'den itibaren belirgin şekilde artış göstermiş, 2020–2022 arasında 0,92'den 1,06'ya çıkarak en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. 2024 yılında 1,01 ile 1,00 eşliğinin üzerinde kalmayı başaran Bartın Üniversitesi, ulusal ölçekte rekabetçi bir konum elde etmiştir. Özellikle 2020 sonrası dönemde çoğu üniversitede dalgalanmalar yaşanırken, Bartın Üniversitesi'nin istikrarını koruyabilmesi onu ayrıcalıklı bir noktaya taşımıştır.

Ulusal düzeyde öne çıkan diğer üniversitelere bakıldığında, Bingöl Üniversitesi özellikle 2018 yılında 1,31 oranıyla zirveye ulaşmıştır. Ancak sonraki yıllarda bu oran kademeli olarak düşmüş ve 2024 itibarıyla 1,04 seviyesinde kalmıştır. Sinop Üniversitesi de 2018 yılında 1,23 ile çok yüksek bir değere ulaşmış, fakat 2024 yılı itibarıyla oranı 0,78'e gerilemiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin yükselen grafiğini korurken Sinop Üniversitesi'nin düşüş trendine girdiğini göstermektedir.

Çankırı Karatekin Üniversitesi 2015-2024 döneminde 0,50–0,66 aralığında kalmış, dolayısıyla Bartın Üniversitesi'nin ivmelenmesinin gerisinde kalmıştır. Benzer şekilde Korkut Ata Üniversitesi de 0,59–0,83 aralığında seyretmiş, bazı yıllarda Bartın'a yaklaşıp da özellikle 2020 sonrası Bartın'ın belirgin şekilde önüne geçememiştir. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ise 2015-2024 arasında çoğunlukla 0,50 seviyelerinde kalmış ve 2024'te 0,44'e kadar gerilemiştir. Bu üniversitenin dalgalı ve düşük düzeyde kalması, Bartın Üniversitesi'nin sürdürülebilir başarı grafiğini daha görünür hale getirmiştir.

Bitlis Eren Üniversitesi ise 2015-2024 boyunca çoğunlukla 0,67–0,70 seviyelerinde kalmış, ancak bu değerler Bartın'ın 2018 sonrası yakaladığı ivmenin altında kalmıştır. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ulusal düzeyde karşılaştırmada önem arz eden bir diğer kurumdur. 2015'te 0,46 seviyesinde başlayan üniversite, 2024'te

0,51'e çıkmıştır. Ancak bu artış sınırlı kalmış, Bartın Üniversitesi aynı dönemde iki katına yakın bir yükseliş göstermiştir. Böylece Bartın Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin de önünde konumlanarak ulusal sıralamada üst sıralara yerleşmiştir.

Öte yandan, Batman, Iğdır, Muş Alparslan ve Kilis 7 Aralık Üniversiteleri gibi kurumlar genellikle 0,30–0,50 aralığında seyreden düşük oranlarla temsil edilmiş, Bartın Üniversitesi ile kıyaslandığında oldukça geride kalmışlardır. Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri ise incelenen üniversiteler arasında en düşük değerlere sahip olmuş, bu da bölgesel ve ulusal düzeyde akademik üretkenlikte yapısal eksikliklere işaret etmektedir.

Sonuç olarak, Bartın Üniversitesi ulusal ölçekte 2018 sonrası öğretim üyesi başına düşen yayın oranını istikrarlı şekilde artırmış, 2020 sonrası dönemde 0,90'ın altına düşmeyerek rekabetçi bir konum elde etmiştir. Bingöl ve Sinop gibi üniversiteler belirli yıllarda Bartın'ın önünde yer alsa da, Bartın Üniversitesi'nin istikrarlı ve sürdürülebilir artış eğrisi sayesinde 2024 itibarıyla ulusal sıralamada en güçlü üniversitelerden biri haline geldiği görülmektedir.

Karadeniz Bölgesi üniversiteleri içinde öğretim üyesi başına düşen yayın sayıları incelendiğinde, 2015-2024 dönemi boyunca farklı eğilimler göze çarpmaktadır.

Bartın Üniversitesi, bölgesel kıyaslamada özellikle 2018 sonrasında öne çıkmıştır. 2015'te 0,64 olan oranını sürekli artırarak 2024'te 1,01 seviyesine çıkarmıştır. 2020–2022 arasında 0,92'den 1,06'ya yükselen değerleriyle bölgedeki en güçlü üniversite olmuştur.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017 döneminde bölgenin lideri konumunda olup 2018'de 1,23 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası bu oran giderek düşmüş ve 2024'te 0,78'e gerilemiştir. Bu düşüş, Sinop'un bölgesel liderlik konumunu kaybetmesine neden olmuş, Bartın Üniversitesi'nin öne çıkmasını sağlamıştır.

Bayburt Üniversitesi, 2015 yılında 0,97 ile yüksek bir orana sahipken, sonraki yıllarda 0,52–0,77 aralığında dalgalanmış ve 2024'te 0,54'e kadar gerilemiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi ise dönem boyunca daha düşük oranlara sahip olmuş, 2015'te 0,34 iken 2024'te 0,59'a ulaşmıştır. Gümüşhane Üniversitesi ise 2015'te 0,48 olan oranını 2024'te 0,66'ya çıkararak kısmi bir gelişme göstermiştir.

Bölgedeki genel eğilim, bazı üniversitelerin başlangıçta daha yüksek değerlere ulaşmasına rağmen son yıllarda gerileme yaşadığı, Bartın Üniversitesi'nin ise bu süreçte sürekli artış kaydederek bölgesel sıralamanın zirvesine yükseldiğini ortaya koymaktadır. Özellikle 2020 sonrası dönemde Bartın Üniversitesi'nin 0,90'ın altına düşmemesi ve

2022’de 1,06’ya ulaşması, bölgesel ölçekte en güçlü akademik performansın bu üniversitede olduğunu göstermektedir.

Tablo 22: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Üyesi Başına Düşen SCI, SSCI, AHCI & ESCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	0,32	0,28	0,25	0,37	0,58	0,83	0,88	0,93	0,64	0,59
Artvin Çoruh Üniversitesi	0,43	0,54	0,66	0,61	0,77	0,65	0,81	0,69	0,66	0,71
Bartın Üniversitesi	0,71	0,57	0,60	0,76	0,98	1,11	1,21	1,36	1,17	1,32
Batman Üniversitesi	0,51	0,49	0,56	0,51	0,57	0,58	0,70	0,73	0,78	0,87
Bayburt Üniversitesi	1,06	0,74	0,73	0,61	0,74	0,88	0,93	0,84	0,68	0,66
Bingöl Üniversitesi	0,66	0,78	1,09	1,45	1,44	1,29	1,36	1,21	1,29	1,20
Bitlis Eren Üniversitesi	0,73	0,76	0,89	0,86	0,89	0,95	0,82	0,83	0,76	0,74
Çankırı Karatekin Üniversitesi	0,60	0,64	0,69	0,65	0,73	0,75	0,84	0,79	0,74	0,86
Gümüşhane Üniversitesi	0,54	0,52	0,57	0,54	0,52	0,72	0,77	0,61	0,67	0,83
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0,57	0,72	0,47	0,45	0,57	0,64	0,70	0,67	0,46	0,57
Hakkari Üniversitesi	0,35	0,53	0,51	0,72	0,78	0,70	0,69	0,57	0,56	0,57
Iğdır Üniversitesi	0,44	0,40	0,73	0,81	0,76	0,76	1,00	0,87	1,00	0,80
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	0,63	0,73	0,75	0,54	0,68	0,81	0,73	0,45	0,40	0,46
Korkut Ata Üniversitesi	0,65	0,79	0,77	0,79	0,76	0,71	0,86	1,00	1,03	0,89
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	0,44	0,46	0,47	0,51	0,58	0,73	0,69	0,70	0,62	0,59
Munzur Üniversitesi	0,50	0,71	0,88	0,95	0,94	0,90	0,98	0,94	0,83	0,84
Muş Alparslan Üniversitesi	0,65	0,52	0,49	0,71	0,68	0,76	0,90	0,77	0,73	0,63
Sinop Üniversitesi	0,84	0,85	0,98	1,39	1,47	1,30	1,23	0,95	0,85	0,91
Şırnak Üniversitesi	0,18	0,54	0,31	0,36	0,60	1,09	0,84	0,92	0,64	0,49

Önceki analizde, yalnızca SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yer alan yayımlar dikkate alınmıştı. Ancak tablo 22’de yer alan verilerde, ESCI (Emerging Sources Citation Index) indeksli yayınlar da hesaba katılarak üniversiteler karşılaştırılmıştır. ESCI, SCI, SSCI ve AHCI’ye aday dergileri içeren bir indeks olduğu için burada yer alan yayınların üst indekslere geçiş yapabilecek potansiyelde olduğu ancak daha düşük etki faktörüne sahip dergilerde yayımlandığı unutulmamalıdır. Bu çerçevede, Bartın Üniversitesi’nin ile diğer üniversitelerin öğretim üyesi başına düşen yayın performansları yıllara göre analiz edilmiştir.

2015-2024 yılları arasında üniversitelerin öğretim üyesi başına düşen SCI, SSCI, AHCI ve ESCI indeksli yayın sayıları incelendiğinde, genel olarak üniversiteler arasında belirgin farklılıklar olduğu, bazı kurumların dalgalı bir seyir izlerken bazılarının düzenli bir artış sergilediği görülmektedir. ESCI’nin dâhil edilmesiyle

birlikte özellikle bazı üniversitelerin performansının önemli ölçüde güçlendiği dikkat çekmektedir.

Bartın Üniversitesi, bu dönemde kayda değer bir yükseliş sergileyerek ulusal sıralamada üst sıralara yerleşmiştir. 2015 yılında 0,71 olan oran, 2018’de 1,20’ye çıkarak dikkat çekici bir sıçrama yaşamıştır. 2019 sonrası dönemde 0,98 ile 1,36 arasında değişen oranlarla istikrarlı bir performans göstermiş, 2022’de 1,36 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. 2023’te 1,17’ye gerilese de 2024’te yeniden 1,32’ye yükselmiştir. Bu durum Bartın Üniversitesi’nin, ESCI katkısıyla birlikte öğretim üyesi başına düşen yayın üretiminde kalıcı bir istikrar yakaladığını göstermektedir.

Bingöl Üniversitesi, özellikle 2018 yılında 1,45 ile ulusal ölçekte en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası dönemde 1,36 ile 1,20 aralığında seyreden oranlar, bu üniversitenin yükseliş trendinde nispi bir yavaşlama olduğunu göstermektedir. Bartın Üniversitesi ise daha dengeli bir artış sergileyerek 2024 yılı itibarıyla 1,32’ye yükselmiş ve rekabetçi konumunu güçlendirmiştir.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017 döneminde yüksek oranlarla öne çıkmış, 2018’de 1,39 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2019 sonrası istikrarlı bir düşüş göstermiş ve 2024 yılında 0,91’e kadar gerilemiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi’nin istikrarını sürdürerek Sinop Üniversitesi’nin önüne geçtiğini göstermektedir.

Çankırı Karatekin Üniversitesi, 2015-2024 arasında 0,55–0,86 aralığında kalmış, Bartın Üniversitesi’nin 2018 sonrası 1,00’in üzerinde seyreden oranlarıyla kıyaslandığında geride kalmıştır. Korkut Ata Üniversitesi, 0,65–1,03 aralığında değişkenlik göstermiş ve bazı yıllarda yüksek oranlara ulaşsa da, Bartın’ın düzenli artışıyla aynı seviyeyi koruyamamıştır.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ESCI’nin dahil edilmesiyle birlikte ulusal düzeyde önemli bir aktör haline gelmiştir. 2015’te 0,65 olan oranını, 2022’de 1,00’e kadar yükseltmiş, 2024’te ise 0,92 olarak kaydedilmiştir. Ancak Bartın Üniversitesi’nin 2020 sonrası 1,00’in altına düşmemesi, onu Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nin önüne taşımaktadır.

Orta düzeyde akademik performans gösteren üniversiteler arasında Bitlis Eren, Gümüşhane, Bayburt ve Artvin Çoruh Üniversiteleri yer almaktadır. Bitlis Eren Üniversitesi 0,67–0,95 aralığında dalgalı bir seyir izlemiş, Gümüşhane Üniversitesi 0,54’ten 0,83’e yükselmiş, Bayburt Üniversitesi 2015’te 1,06 ile yüksek başlamış ancak

2024'te 0,66'ya gerilemiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi ise daha düşük oranlarla temsil edilmiş, 2015'te 0,43 iken 2024'te 0,71'e çıkmıştır.

Daha düşük düzeyde kalan üniversiteler arasında Batman, Iğdır, Muş Alparslan, Kilis 7 Aralık, Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri bulunmaktadır. Bu kurumlar genellikle 0,30–0,70 aralığında seyreden oranlarla Bartın Üniversitesi'nin oldukça gerisinde kalmıştır. Özellikle Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri, öğretim üyesi başına düşen yayın oranında en düşük değerlere sahip üniversiteler olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, ESCI indeksli yayınların da eklenmesiyle Bartın Üniversitesi ulusal düzeyde güçlü bir konuma ulaşmıştır. 2018 sonrası oranlarını 1,00'in üzerinde sabitlemesi, rekabetçi konumunu pekiştirmiştir. Bingöl Üniversitesi bazı yıllarda daha yüksek değerlere ulaşsa da, Bartın Üniversitesi'nin istikrarlı ve sürdürülebilir artış trendi onu uzun vadede öne çıkaran en önemli faktör olmuştur.

Karadeniz Bölgesi üniversiteleri incelendiğinde, ESCI indeksinin eklenmesiyle tüm üniversitelerin performansında artış yaşandığı görülmektedir. Ancak bu artış oranları ve eğilimleri üniversiteler arasında farklılık göstermektedir.

Bartın Üniversitesi, bölgesel kıyaslamada öne çıkan kurum olmuştur. 2015'te 0,71 olan oranını 2018'de 1,20'ye, 2022'de 1,36'ya yükseltmiş ve 2024'te 1,32 seviyesinde tutmuştur. Böylece, ESCI dahil edildiğinde öğretim üyesi başına düşen yayın oranlarında bölgenin lider üniversitesi konumuna gelmiştir.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017 arasında lider konumda olmuş, 2018'de 1,39 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası dönemde sürekli düşüş yaşamış ve 2024'te 0,91'e kadar gerilemiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin bölgesel liderliği devralmasına neden olmuştur.

Bayburt Üniversitesi, 2015'te 1,06 ile en yüksek orana sahip üniversite olurken, sonraki yıllarda dalgalı bir seyir izlemiş ve 2024'te 0,66'ya gerilemiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi daha düşük bir performans sergilemiş, 2015'te 0,43 iken 2024'te 0,71'e yükselmiştir. Gümüşhane Üniversitesi ise 2015'te 0,54 olan oranını 2024'te 0,83'e çıkararak kademeli bir yükseliş göstermiştir.

Bölgedeki genel eğilim değerlendirildiğinde, Sinop Üniversitesi'nin 2018 sonrası düşüşü ve Bayburt'un gerilemesi, Bartın Üniversitesi'nin istikrarıyla birleşerek onun liderliğini pekiştirmiştir. Gümüşhane Üniversitesi yükseliş göstermiş olsa da, Bartın'ın seviyesine yaklaşamamıştır.

Sonuç olarak, ESCI indeksinin dahil edilmesiyle Bartın Üniversitesi hem ulusal hem de bölgesel düzeyde öğretim üyesi başına düşen yayın performansında güçlü bir ivme yakalamıştır. Özellikle 2018 sonrası oranlarını 1,00'in üzerinde tutabilmesi, üniversitenin akademik üretkenlik açısından sürdürülebilir bir başarı elde ettiğini göstermektedir.

Tablo 23: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Elemanı Başına Düşen SCI, SSCI & AHCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	0,06	0,07	0,06	0,13	0,20	0,27	0,27	0,30	0,24	0,23
Artvin Çoruh Üniversitesi	0,11	0,14	0,16	0,13	0,21	0,19	0,25	0,23	0,24	0,30
Bartın Üniversitesi	0,19	0,19	0,19	0,26	0,36	0,43	0,46	0,52	0,48	0,57
Batman Üniversitesi	0,16	0,15	0,18	0,19	0,22	0,24	0,31	0,33	0,40	0,47
Bayburt Üniversitesi	0,25	0,21	0,22	0,20	0,25	0,30	0,34	0,30	0,29	0,30
Bingöl Üniversitesi	0,18	0,22	0,34	0,50	0,53	0,46	0,46	0,45	0,52	0,54
Bitlis Eren Üniversitesi	0,17	0,18	0,20	0,18	0,23	0,23	0,21	0,25	0,28	0,28
Çankırı Karatekin Üniversitesi	0,19	0,22	0,24	0,25	0,27	0,26	0,32	0,29	0,31	0,37
Gümüşhane Üniversitesi	0,16	0,17	0,17	0,16	0,16	0,21	0,24	0,20	0,28	0,37
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0,17	0,24	0,14	0,13	0,18	0,21	0,23	0,23	0,18	0,24
Hakkari Üniversitesi	0,04	0,07	0,07	0,12	0,13	0,16	0,20	0,19	0,23	0,24
Iğdır Üniversitesi	0,11	0,12	0,22	0,26	0,29	0,33	0,44	0,39	0,50	0,39
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	0,18	0,20	0,20	0,13	0,19	0,26	0,23	0,15	0,14	0,17
Korkut Ata Üniversitesi	0,18	0,16	0,19	0,20	0,22	0,21	0,30	0,39	0,43	0,38
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	0,16	0,17	0,18	0,19	0,22	0,30	0,28	0,30	0,31	0,31
Munzur Üniversitesi	0,13	0,21	0,28	0,34	0,36	0,34	0,39	0,40	0,38	0,38
Muş Alparslan Üniversitesi	0,09	0,10	0,09	0,13	0,19	0,22	0,28	0,29	0,30	0,28
Sinop Üniversitesi	0,30	0,32	0,34	0,54	0,54	0,49	0,46	0,38	0,43	0,48
Şırnak Üniversitesi	0,04	0,05	0,05	0,08	0,16	0,35	0,29	0,34	0,25	0,20

Akademik üretkenlik değerlendirilirken yalnızca öğretim üyesi (Profesör, Doçent, Dr. Öğretim Üyesi) başına düşen yayın sayıları değil, geniş kapsamda öğretim elemanı (Profesör, Doçent, Dr. Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi) başına düşen yayın sayıları da dikkate alınmalıdır. Öğretim elemanı başına düşen yayın oranı, üniversitenin akademik üretkenliğini tüm akademik kadro kapsamında değerlendirmeye olanak tanır ve araştırma faaliyetlerinin akademik kadronun geneline nasıl yayıldığını gösterir.

2015-2024 yılları arasında üniversitelerin öğretim elemanı (Profesör, Doçent, Dr. Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi) başına düşen SCI, SSCI ve AHCI indeksli yayın sayıları incelendiğinde, akademik üretkenlik seviyelerinin üniversiteler arasında ciddi farklılıklar gösterdiği görülmektedir. ESCI'nin dışında tutulan bu analiz, doğrudan üst indekslerde yer alan yayınlara odaklanarak üniversitelerin nitelikli akademik yayın performansını ortaya koymaktadır.

Bartın Üniversitesi, 2015–2017 döneminde 0,19 seviyesinde sabit kalan oranını, 2018'den itibaren hızlı bir yükselişle artırmıştır. 2018'de 0,26, 2019'da 0,36 olan oran, 2020'de 0,43, 2022'de 0,52 seviyesine çıkmış ve 2024'te 0,57 ile en yüksek değerine ulaşmıştır. Bu eğilim, Bartın Üniversitesi'nin 2018 sonrası dönemde akademik üretkenliği tabana yaydığını ve öğretim elemanlarının yayın sürecine daha geniş ölçekte katılım sağladığını göstermektedir. Özellikle 2020 sonrası 0,40'ın altına hiç düşmemesi, kalıcı bir başarıya işaret etmektedir.

Bingöl Üniversitesi, 2015'te 0,18 olan oranını 2018'de 0,50'ye, 2024'te ise 0,54'e yükselterek dikkat çekici bir gelişim sergilemiştir. Ancak, 2024 itibarıyla Bartın Üniversitesi'nin 0,57'ye ulaşması, Bingöl Üniversitesi'nin önüne geçtiğini ortaya koymaktadır.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2015'te 0,18 olan oranını 2020'den itibaren istikrarlı biçimde artırmış, 2022'de 0,50'nin üzerine çıkmış ve 2024'te 0,54 seviyesine ulaşmıştır. Bu performansı ile Bartın Üniversitesi ile benzer bir başarı göstermiştir, ancak Bartın'ın 2024'te ulaştığı 0,57'lik oran daha yüksek bir üretkenliği ifade etmektedir.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017 arasında yüksek oranlarla öne çıkmış ve 2018'de 0,54 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2019 sonrası istikrarlı bir düşüş göstermiş, 2020'de 0,42'ye, 2022'de 0,38'e kadar gerilemiş, 2024'te ise 0,48'e yükselmiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin 2018 sonrası istikrarlı yükselişiyle Sinop Üniversitesi'nin önüne geçmesini sağlamıştır.

Çankırı Karatekin Üniversitesi 2015-2024 arasında 0,19–0,37 aralığında dalgalı bir performans göstermiş, 2024'te 0,37'ye ulaşmıştır. Korkut Ata Üniversitesi ise 0,20–0,43 arasında değişkenlik sergileyerek 2024'te 0,38 değerine ulaşmıştır. Bu oranlar Bartın Üniversitesi'nin oldukça gerisinde kalmaktadır.

Orta seviyede yer alan üniversiteler arasında Munzur, Batman, Iğdır ve Gümüşhane Üniversiteleri öne çıkmaktadır. Munzur Üniversitesi 2024'te 0,38, Batman

Üniversitesi 0,47, Iğdır Üniversitesi 0,39, Gümüşhane Üniversitesi ise 0,37 oranına ulaşmıştır. Bu kurumlar belirli yıllarda yükseliş göstermiş olsa da Bartın Üniversitesi'nin ivmesini yakalayamamıştır.

Daha düşük üretkenlik seviyesine sahip üniversiteler arasında Hakkâri, Şırnak, Ardahan, Kilis 7 Aralık ve Bitlis Eren Üniversiteleri yer almaktadır. Bu kurumların oranları genellikle 0,10–0,28 bandında kalmış, nitelikli yayın üretiminde sınırlı bir gelişim göstermişlerdir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi 2018 sonrası hızlı bir yükseliş trendine girerek ulusal sıralamada öğretim elemanı başına yayın performansında üst sıralara yükselmiştir. 2024 itibarıyla 0,57 ile ulusal ölçekte ilk iki üniversite arasında yer almakta ve özellikle Bingöl ile Mehmet Akif Ersoy Üniversiteleri ile birlikte akademik üretkenliğin öncülerinden biri konumuna gelmektedir.

Karadeniz Bölgesi'ndeki üniversiteler incelendiğinde, öğretim elemanı başına düşen yayın oranlarında farklı eğilimler gözlemlenmektedir. Bartın Üniversitesi, bölgesel sıralamada en dikkat çekici yükselişi sergileyen üniversite olmuştur. 2015–2017 arasında 0,19 seviyesinde kalan oranını 2018'den sonra hızla artırmış, 2020'de 0,43, 2022'de 0,52'ye çıkarmış ve 2024'te 0,57'ye yükselerek bölgesel lider konumuna gelmiştir. Bu durum, öğretim elemanlarının akademik üretime katılımının yaygınlaştığını ve sürdürülebilir bir başarı elde edildiğini göstermektedir.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017'de Bartın'ın önünde yer almış, 2018'de 0,54 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası istikrarlı bir düşüşle 0,42–0,48 bandına gerilemiştir. Bu eğilim, Bartın Üniversitesi'nin bölgesel liderliği devralmasına yol açmıştır.

Bayburt Üniversitesi, 2015'te 0,25 ile görece yüksek başlamış ancak yıllar içerisinde 0,20–0,34 aralığında kalmış ve 2024'te 0,30'a gerilemiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi, 2015'te 0,16 olan oranını kademeli artırarak 2024'te 0,30'a yükseltmiş, Gümüşhane Üniversitesi ise 2015'te 0,16 iken 2024'te 0,37'ye ulaşmıştır.

Bölgesel düzeyde öne çıkan iki üniversite Bartın ve Sinop olurken, diğer kurumlar görece daha düşük performans göstermiştir. ESCI dışındaki bu değerlendirmede Bartın Üniversitesi'nin öğretim elemanı başına düşen yayın oranlarını 2020 sonrası dönemde 0,50'nin üzerine çıkarması, bölgesel düzeyde sürdürülebilir bir başarıya ulaştığını göstermektedir.

Öğretim elemanı başına düşen yayın oranları, öğretim üyesi başına düşen yayın oranlarıyla kıyaslandığında araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin akademik yayınlara katkılarının daha düşük olduğu dikkat çekmektedir. Öğretim üyeleri akademik yayın sürecinde daha aktif bir rol oynarken, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin katkılarının aynı seviyede olmadığı görülmektedir.

Tablo 24: Kriterlere Uygun Üniversitelerin Öğretim Elemanı Başına Düşen SCI, SSCI, AHCI & ESCI İndeksli Yayın Sayıları

Üniversite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ardahan Üniversitesi	0,09	0,09	0,08	0,15	0,23	0,33	0,33	0,37	0,29	0,30
Artvin Çoruh Üniversitesi	0,13	0,19	0,23	0,22	0,29	0,26	0,33	0,31	0,32	0,36
Bartın Üniversitesi	0,20	0,23	0,24	0,33	0,44	0,52	0,59	0,67	0,61	0,75
Batman Üniversitesi	0,17	0,17	0,21	0,22	0,26	0,30	0,38	0,40	0,47	0,53
Bayburt Üniversitesi	0,27	0,24	0,24	0,23	0,29	0,38	0,41	0,37	0,35	0,37
Bingöl Üniversitesi	0,20	0,24	0,37	0,56	0,58	0,53	0,55	0,53	0,60	0,62
Bitlis Eren Üniversitesi	0,18	0,20	0,24	0,25	0,30	0,30	0,27	0,30	0,34	0,35
Çankırı Karatekin Üniversitesi	0,23	0,27	0,30	0,29	0,33	0,35	0,39	0,39	0,41	0,48
Gümüşhane Üniversitesi	0,18	0,19	0,20	0,22	0,21	0,30	0,33	0,29	0,35	0,46
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0,19	0,29	0,19	0,18	0,24	0,28	0,32	0,31	0,24	0,31
Hakkari Üniversitesi	0,04	0,08	0,09	0,16	0,18	0,22	0,24	0,23	0,28	0,29
Iğdır Üniversitesi	0,13	0,15	0,25	0,30	0,35	0,38	0,51	0,45	0,56	0,47
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	0,20	0,22	0,22	0,20	0,28	0,33	0,31	0,20	0,19	0,22
Korkut Ata Üniversitesi	0,19	0,22	0,23	0,25	0,29	0,30	0,38	0,47	0,53	0,47
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	0,19	0,20	0,21	0,24	0,29	0,37	0,35	0,37	0,36	0,36
Munzur Üniversitesi	0,14	0,22	0,31	0,38	0,38	0,40	0,44	0,44	0,44	0,44
Muş Alparslan Üniversitesi	0,12	0,11	0,13	0,22	0,25	0,30	0,37	0,35	0,36	0,34
Sinop Üniversitesi	0,33	0,36	0,41	0,60	0,66	0,57	0,55	0,45	0,49	0,56
Şırnak Üniversitesi	0,04	0,11	0,07	0,10	0,20	0,40	0,34	0,39	0,32	0,26

ESCI dâhil olmak üzere tüm indekslerde yer alan yayınlar temel alınarak öğretim elemanı başına düşen yayın oranları incelendiğinde, 2015-2024 yılları arasında Türkiye'nin farklı bölgelerindeki 20 üniversitenin genel performansları arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmektedir. Ulusal düzeyde yapılan değerlendirmede, üniversitelerin büyük çoğunluğunda 2018 sonrası dönemde artış eğilimi olduğu, ancak bu artışın her kurumda aynı düzeyde sürdürülebilirlik göstermediği dikkat çekmektedir.

Bartın Üniversitesi özelinde bakıldığında, 2015-2017 yılları arasında öğretim elemanı başına düşen yayın oranı 0,20-0,24 seviyelerinde seyrederken, 2018 yılı

itibarıyla belirgin bir sıçrama yaşanmıştır. 2018’de 0,33’e, 2019’da 0,44’e ulaşan oran, 2020’de 0,52’ye çıkarak 0,50 eşliğini aşmıştır. 2021’de 0,59’a, 2022’de 0,67 ile en yüksek değerine ulaşan oran, 2023’te 0,61’e gerilese de 2024 yılında 0,75 ile zirve noktasına erişmiştir. Bu tablo, Bartın Üniversitesi’nin 2018 sonrası dönemde akademik üretkenliğini belirgin biçimde artırdığını ve ulusal ölçekte öne çıkan üniversiteler arasına girdiğini göstermektedir.

Bingöl Üniversitesi, 2015’te 0,20 oranıyla Bartın’a yakın seviyede başlamış, 2018’de 0,56’ya, 2019’da 0,58’e çıkmıştır. 2020 sonrası dönemde 0,53–0,62 aralığında seyreden oranlar, bu üniversitenin düzenli bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ancak, Bartın Üniversitesi’nin 2024’te ulaştığı 0,75 oranının gerisinde kalmıştır.

Sinop Üniversitesi, 2015–2017 döneminde Bartın’ın önünde yer almış ve 2018’de 0,66 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2019 sonrası sürekli bir düşüş eğilimi göstermiş ve 2024’te 0,56’ya gerilemiştir. Bu durum Bartın Üniversitesi’nin istikrarı sayesinde Sinop’un önüne geçtiğini ortaya koymaktadır.

Çankırı Karatekin Üniversitesi, 2015-2024 döneminde 0,23–0,48 aralığında seyretmiş ve 2024’te 0,46’ya ulaşmıştır. Belirli bir yükseliş trendi olsa da Bartın Üniversitesi’nin seviyesine yaklaşamamıştır.

Korkut Ata Üniversitesi, 2015’te 0,19 ile başlamış, 2023’te 0,53’e yükselmiş, ancak 2024’te 0,47’ye gerilemiştir. Bu dalgalı seyir, sürdürülebilir bir üretkenlik düzeyine henüz ulaşamadığını göstermektedir.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, dönem boyunca görece yatay bir eğilim sergilemiş; 2024 yılı itibarıyla öğretim elemanı başına düşen yayın oranı 0,36’da kalmıştır. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nin 2024 yılı itibarıyla ulaştığı 0,31’lik oran da Bartın Üniversitesi’nin oldukça gerisinde yer almaktadır.

Iğdır Üniversitesi’nin 2023’te 0,56 seviyesine ulaştığı, ancak 2024 yılında 0,47’ye gerilediği görülmektedir. Batman Üniversitesi ise 2024 yılı itibarıyla 0,53 oranıyla Bartın Üniversitesi’nin gerisinde kalmıştır. Benzer şekilde, Muş Alparslan Üniversitesi 2024 yılında 0,34; Bitlis Eren Üniversitesi 0,35 ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi 0,22 oranlarına ulaşabilmiştir.

En düşük üretkenlik düzeyleri ise Hakkâri ve Şırnak Üniversitelerinde gözlemlenmiştir. Şırnak Üniversitesi’nin 2015-2024 yılları arasında 0,04 ile 0,40 aralığında seyrettiği, Hakkâri Üniversitesi’nin ise 2024 itibarıyla 0,29 seviyesine ulaştığı ancak genel olarak düşük bir üretkenlik düzeyi sergilediği tespit edilmiştir.

Genel değerlendirme kapsamında, Bartın Üniversitesi'nin özellikle 2018 sonrası dönemde öğretim elemanı başına düşen yayın oranını 0,30'un üzerine çıkardığı ve bu oranı 2020 sonrası istikrarlı şekilde artırdığı görülmektedir. 2024 yılı itibarıyla ulaşılan 0,75 oranı, Bartın Üniversitesi'ni karşılaştırmalı olarak en yüksek üretkenlik düzeyine sahip üniversite konumuna taşımıştır.

Bartın Üniversitesi'nin 2018 sonrası öğretim elemanı başına düşen yayın oranlarını 0,30'un üzerine çıkarması ve 2020 sonrası dönemde bu oranı sürdürülebilir hale getirmesi, diğer üniversitelerle kıyaslandığında önemli bir akademik gelişim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Çoğu üniversite için akademik üretkenlik belirli yıllarda yükselirken, Bartın Üniversitesi 2018 sonrası stabil bir artış sergilemiştir. Bingöl Üniversitesi ve Çankırı Karatekin Üniversitesi gibi bazı üniversiteler belirli yıllarda daha yüksek oranlara ulaşmış olsa da, Bartın Üniversitesi'nin istikrarlı büyüme eğrisi akademik üretkenlik açısından olumlu bir gelişim göstermektedir. Öğretim üyesi ve öğretim elemanları bazında yapılan analizler karşılaştırıldığında, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin akademik üretkenliğe katkısının öğretim üyeleri kadar yüksek olmadığı dikkat çekmektedir. Öğretim üyeleri akademik yayın sürecinde daha aktif rol oynarken, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin yayın katkısının görece düşük olduğu görülmektedir. Bu bulgular, Bartın Üniversitesi'nin öğretim elemanı başına düşen yayın sayısı açısından benzer statüdeki üniversiteler arasında üst sıralarda yer aldığını ve sürdürülebilir akademik üretkenlik açısından önemli bir konum elde ettiğini göstermektedir.

Bartın Üniversitesi'nin öğretim elemanı başına düşen yayın performansı, Karadeniz Bölgesi'ndeki diğer üniversitelerle kıyaslandığında en yüksek seviyelere sahip üniversitelerden biri olduğu görülmektedir. ESCI yayınlarının dahil edilmesiyle birlikte bölgedeki üniversitelerin tamamında genel bir artış yaşanmış ancak Bartın Üniversitesi bu yükselişi en istikrarlı şekilde sürdüren kurumların başında gelmiştir.

2015-2017 döneminde Sinop Üniversitesi öğretim elemanı başına düşen yayın oranında lider konumda olup 2018 yılında 0,66 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ancak, bu oran 2020 sonrasında 0,45-0,57 aralığında dalgalanarak 2024 yılında 0,56'ya gerilemiştir.

Bayburt Üniversitesi 2015 yılında 0,27 ile yüksek bir seviyeye sahipken, 2016-2021 döneminde 0,23 ile 0,41 arasında değişmiş ve 2024 itibarıyla 0,37 seviyesinde kalmıştır. Artvin Çoruh Üniversitesi 2015-2024 yılları arasında görece daha düşük oranlara sahip olup 0,13 ile başlamış ve 2024 yılında 0,36'ya yükselmiştir. Gümüşhane

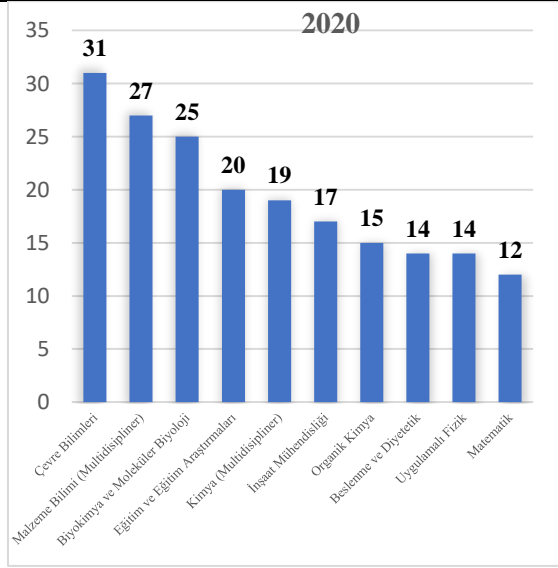
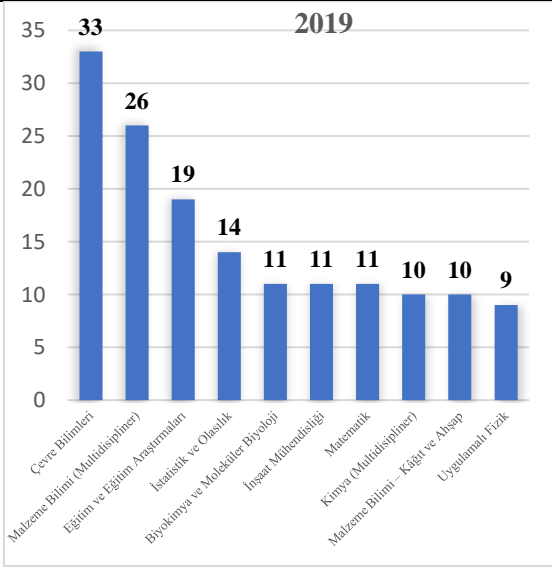
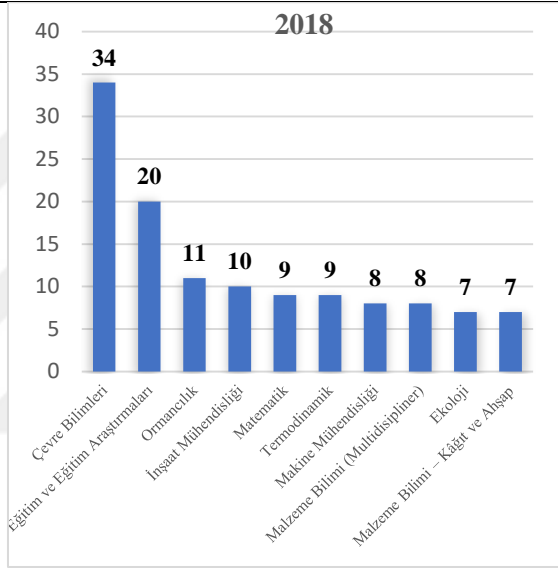
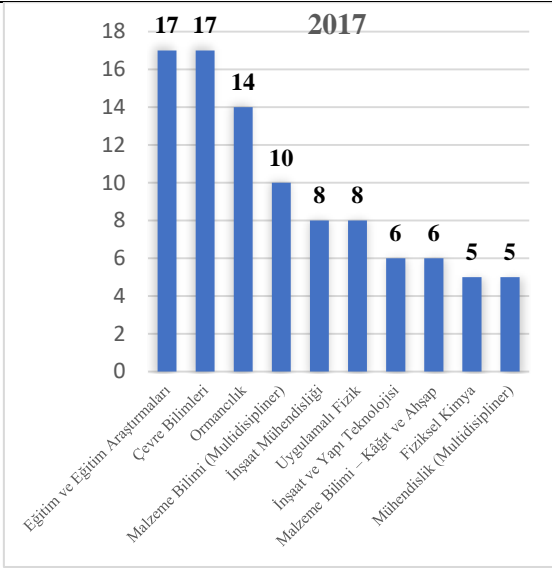
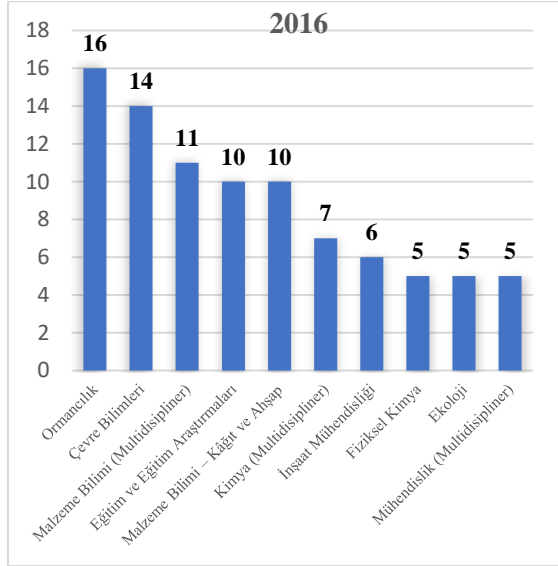
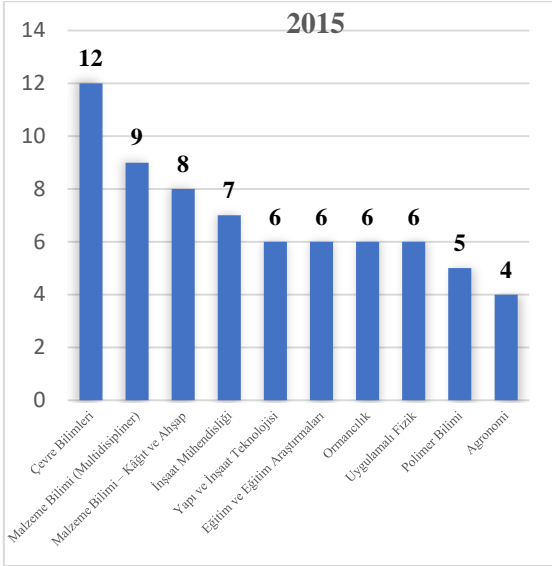
Üniversitesi ise 2015 yılında 0,18 olan öğretim elemanı başına düşen yayın oranını 2024 yılında 0,46'ya yükselterek belirli bir iyileşme göstermiştir.

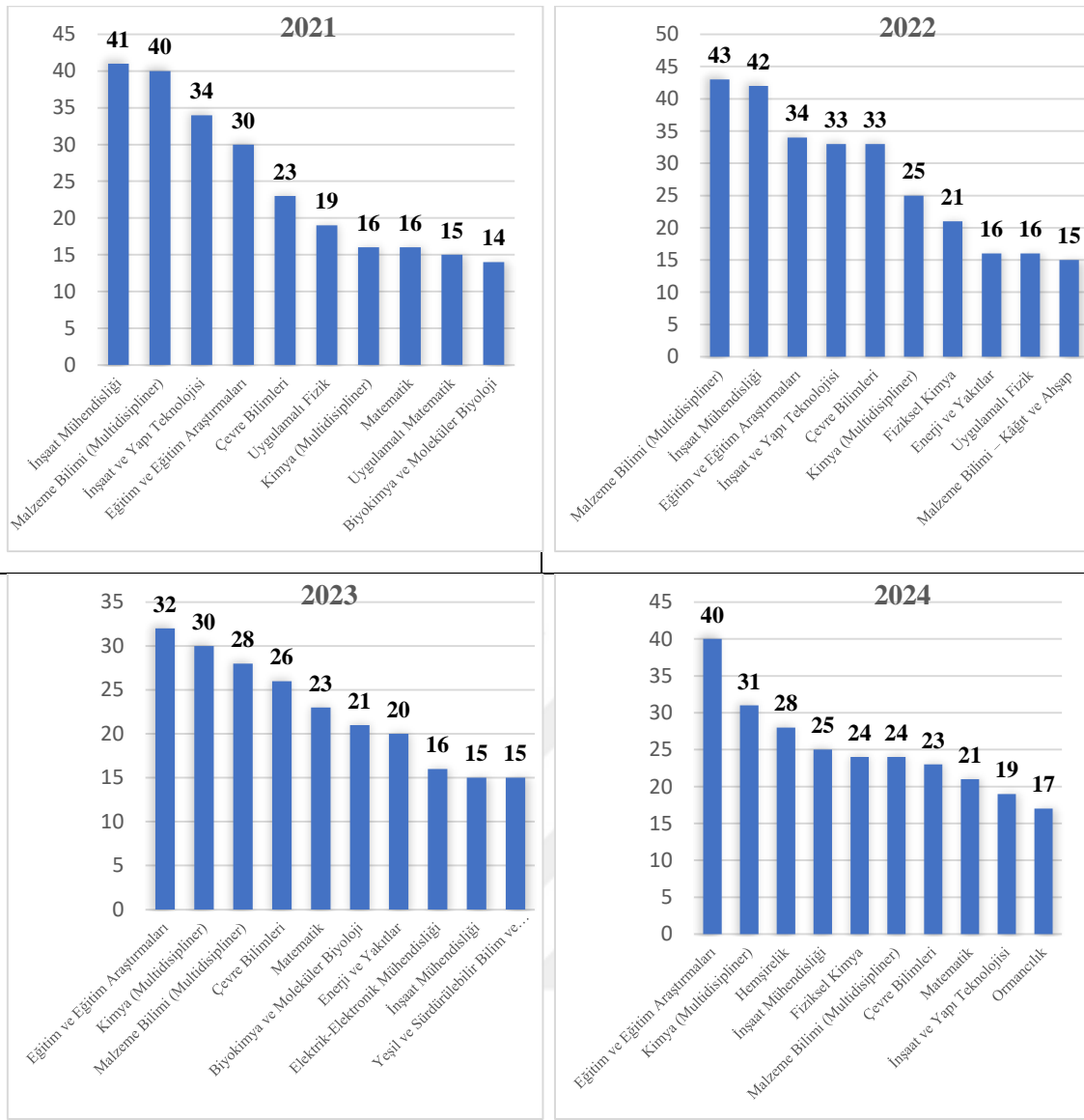
Bartın Üniversitesi'nin öğretim elemanı başına düşen yayın sayılarında 2018 yılından itibaren belirgin bir artış eğilimi gösterdiği ve bu oranı büyük ölçüde koruduğu görülmektedir. Özellikle 2020 sonrası dönemde 0,50 seviyesinin altına düşmemesi, akademik üretkenliğin sürdürülebilir olduğunu göstermektedir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, tüm kurumlar için öğretim üyesi başına düşen yayın oranı ile öğretim elemanı başına düşen yayın oranı arasındaki farktır. Öğretim üyeleri, akademik yayın üretiminde en büyük paya sahipken, öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinin katkısının görece daha sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırma sürecine genç akademisyenlerin ve öğretim görevlilerinin daha fazla entegre edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Öğretim üyesi ile elemanı başına düşen yayın sayısı, üniversitelerin yayın üretkenliğini betimleyici bir gösterge sunmakla birlikte, fakülte büyüklükleri, alan dağılımları ve disiplinler arası yayın kültürü farklılıkları nedeniyle kurumlar arası karşılaştırmalarda sınırlı bir temsil gücüne sahiptir. Bu nedenle bu bölümde sunulan araştırmacı başı yayın sayısı verileri kapsamında sunulan bulgular, mutlak bir performans ölçütü olarak değil, betimleyici ve destekleyici bir gösterge olarak değerlendirilmelidir. Üniversitelerin araştırma performansının daha dengeli ve karşılaştırılabilir biçimde yorumlanabilmesi için, yayın ve atıf göstergelerini alan-normalizasyonu ve ağırlıklandırma yoluyla bir araya getiren ve bu bölümde karşılaştırılan üniversitelerin belirlenmesinde temel alınan URAP sıralama sisteminin sonuçları temel referans noktası olarak ele alınabilir.

4.2.3. Yayınların Konusal Dağılımı

Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli SCI, SSCI, AHCI ve ESCI indekslerinde taranan yayınların konusal dağılımı incelenmektedir. 2015-2024 yılları arasında yayımlanan akademik çalışmaların belirli konu başlıklarına göre nasıl dağıldığını göstermek amacıyla hem yıllık bazda konu dağılımını içeren şekiller hem de toplam yayın sayısına göre en çok çalışılan ilk 10 konu kategorisini gösteren bir tablo sunulacaktır. Bu analiz, üniversitenin akademik üretkenliğinin zaman içindeki değişimini anlamaya, hangi alanlarda yoğunlaştığını belirlemeye ve gelecekteki araştırma stratejileri açısından yönlendirici veriler sunmaya yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Şekil 12: 2015-2024 yılları arasında üretilen yayınların yıllara göre ilk 10 konu dağılımı

Şekil 12'deki Bartın Üniversitesi'nde üretilen akademik yayınların konu dağılımı incelendiğinde, yıllar içinde belirgin bazı eğilimler göze çarpmaktadır. 2015-2024 yılları arasındaki veriler ışığında, çevre bilimleri (environmental sciences), malzeme bilimi-multidisipliner (materials science multidisciplinary), inşaat mühendisliği (engineering civil), eğitim ve eğitim araştırmaları (education educational research) ve ormancılık (forestry) gibi alanların öne çıktığı görülmektedir. Özellikle çevre bilimleri ve malzeme bilimi (multidisipliner) yayınlarının yıllar içinde istikrarlı bir artış gösterdiği dikkat çekmektedir. 2015 yılında 12 olan çevre bilimleri yayını, 2018'de 34'e, 2019'da 33'e ve 2024 yılında 23'e kadar yükselmiştir. Bu durum, üniversitenin çevre bilimine yönelik araştırmalarında önemli bir büyüme olduğunu ve çevresel sürdürülebilirlik, ekoloji ve çevre yönetimi gibi konulara odaklandığını göstermektedir. Benzer şekilde, malzeme bilimi (multidisipliner) çalışmaları, 2015 yılında 9 iken

2019'da 26'ya, 2020'de 27'ye ve 2022'de 43'e yükselmiştir. Sonuç olarak, Bartın Üniversitesi'nin çevre bilimleri ile malzeme bilimi alanında giderek artan bir yayın eğilimi sergilediğini ve bu alanın kurumun araştırma profilinde belirgin bir yer edinmeye başladığını göstermektedir.

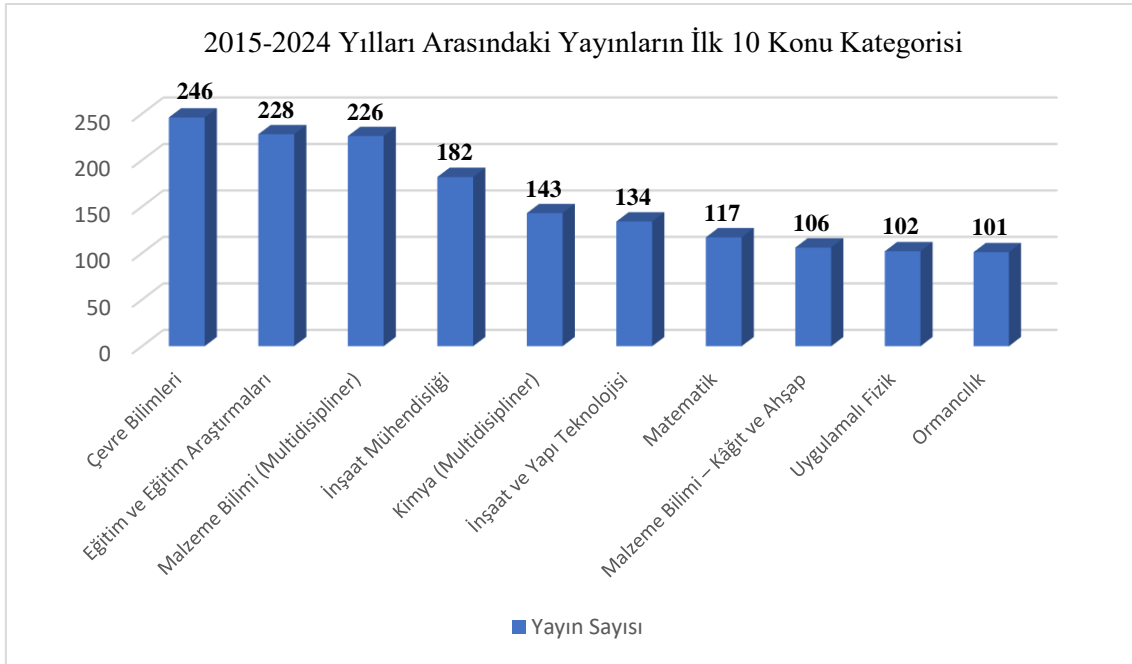
İnşaat mühendisliği (engineering civil) alanındaki yayın sayısının 2015-2024 yılları arasında genel olarak artış gösterdiği gözlemlenmektedir. 2015 yılında 7 olan yayın sayısı, 2021'de 41'e, 2022'de 42'ye ve 2024 yılında 25'e ulaşmıştır. Bu, üniversitenin ilgili fakülte veya bölümlerde yapılan araştırmaların artış gösterdiğini ve özellikle inşaat mühendisliği alanında güçlü bir akademik gelişim yaşandığını göstermektedir. Eğitim ve eğitim araştırmaları (education educational research) alanında da benzer bir artış trendi gözlemlenmiştir. 2015 yılında 6 olan yayın sayısı, 2018'de 20'ye, 2021'de 30'a, 2022'de 34'e ve 2024 yılında 40'a yükselmiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin eğitim bilimleri alanında giderek daha fazla araştırma ürettiğini ve eğitim teknolojileri, pedagojik yaklaşımlar veya öğretim yöntemleri gibi konulara olan akademik ilgisinin arttığını göstermektedir.

Ormancılık (forestry) alanında ise belirli yıllarda bir yükseliş olmakla birlikte, genel olarak dalgalı bir seyir izlenmektedir. 2015 yılında 6 olan yayın sayısı, 2016'da 16'ya yükselmiş ancak 2018'de 11'e gerilemiştir. 2024 yılında tekrar 17 seviyesine ulaşmıştır. Bu durum, üniversitenin ormancılık alanındaki akademik üretkenliğinde belirli dönemlerde artışlar yaşadığını ancak bu artışın istikrarlı bir büyüme göstermediğini işaret etmektedir. Biyokimya ve moleküler biyoloji (Biochemistry Molecular Biology) alanındaki yayınlar 2019'da 11, 2020'de 25 ve 2023'te 21 olarak kaydedilmiştir. Bu, sağlık bilimleri ile ilişkili çalışmaların özellikle son yıllarda arttığını ve üniversitenin bu alandaki akademik kapasitesinin geliştiğini göstermektedir.

Matematik (mathematics) ve uygulamalı fizik (physics applied) alanındaki yayınlar incelendiğinde, belirli yıllarda dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir. Matematik alanındaki yayın sayısı 2019'da 11, 2020'de 12, 2021'de 16 ve 2023'te 23 olarak tespit edilmiştir. Fizik alanındaki yayınlar ise 2015'te 6, 2017'de 8, 2019'da 9, 2020'de 14, 2021'de 19 ve 2022'de 16 olarak kaydedilmiştir. Bu durum, temel bilimler alanındaki akademik çalışmaların belirli dönemlerde arttığını ancak diğer mühendislik veya çevre bilimleri gibi alanlarla kıyaslandığında daha düşük bir ivmeye sahip olduğunu göstermektedir.

Kimya alanındaki çalışmalar farklı alt disiplinlerde incelenebilir: Kimya-multidisipliner (Chemistry Multidisciplinary) alanındaki yayınlar 2016 yılında 7,

2017’de 5, 2019’da 10, 2020’de 19, 2023’te 30 ve 2024’te 31 olarak kaydedilmiştir. Fiziksel kimya (chemistry physical) alanında 2016’da 5, 2020’de 15, 2022’de 21, 2024’te 24 yayın bulunmaktadır. Bu eğilimler, Bartın Üniversitesi’nin kimya alanındaki akademik çalışmalarının giderek arttığını ve özellikle çok disiplinli kimya çalışmalarına önem verildiğini göstermektedir. Ayrıca enerji ve yakıtlar (energy fuels) alanındaki yayın sayısı 2022’de 25 ve 2023’te 20 olarak kaydedilmiştir. Bu, üniversitenin yenilenebilir enerji, sürdürülebilir enerji çözümleri veya yakıt teknolojileri gibi alanlarda yeni araştırmalara yöneldiğini işaret etmektedir.

Şekil 13: 2015-2024 yılları arasında üretilen yayınların toplamdaki ilk 10 konu dağılımı

Şekil 13’te, 2015-2024 yılları arasında Bartın Üniversitesi’nde en çok yayın üretilen ilk 10 akademik konu kategorisini göstermektedir. Çevre bilimleri (environmental sciences), eğitim ve eğitim araştırmaları (education educational research), malzeme bilimi-multidisipliner (materials science multidisciplinary), inşaat mühendisliği (engineering civil) ve kimya-multidisipliner (chemistry multidisciplinary) gibi alanların üniversitenin akademik üretkenliğinde ön plana çıktığı görülmektedir.

Toplamda 246 yayınlı çevre bilimleri, Bartın Üniversitesi’nin en fazla akademik yayın ürettiği alan olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, üniversitenin ekoloji, çevre yönetimi, sürdürülebilir kalkınma ve doğal kaynak yönetimi gibi alanlara olan yoğun ilgisini göstermektedir. Bölgenin doğal yapısı, ekosistemleri ve çevresel sürdürülebilirlik konularındaki çalışmaların artış göstermesi, akademik üretkenliğin bu alana yönelmesini sağlamış olabilir. 228 yayın ile eğitim ve eğitim araştırmaları (education educational research), Bartın Üniversitesi’nin en fazla yayın ürettiği ikinci

alandır. Bu, üniversitenin eğitim fakülteleri aracılığıyla öğretim yöntemleri, eğitim teknolojileri, öğretmen eğitimi ve pedagojik yaklaşımlar gibi konulara odaklandığını göstermektedir. Son yıllarda eğitim bilimlerindeki yayın sayısındaki artış, dijitalleşme ve uzaktan eğitim teknolojilerinin gelişmesiyle ilişkili olabilir. Malzeme bilimi-multidisipliner (Materials Science Multidisciplinary) 226 yayın ile en çok çalışılan üçüncü alandır. Malzeme bilimi, mühendislik, fizik ve kimya gibi disiplinlerle kesişen bir alan olup, bu alandaki akademik üretkenlik, Bartın Üniversitesi'nde bu tür disiplinler arası çalışmaların güçlü olduğunu göstermektedir.

İnşaat mühendisliği (engineering civil), 182 yayın ile dördüncü sırada yer almaktadır. Türkiye'de inşaat sektörünün dinamikliği göz önüne alındığında, bu alanda yapılan araştırmaların özellikle yapısal analizler, beton teknolojileri, sürdürülebilir inşaat uygulamaları ve afet dayanıklılığı gibi konulara odaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Kimya-multidisipliner (chemistry multidisciplinary) 143 yayın ile en fazla çalışılan beşinci alandır. Bu, kimyanın farklı mühendislik ve temel bilimlerle birleştiği noktaları ve disiplinler arası çalışmaların arttığını göstermektedir. Matematik (mathematics) alanındaki 117 yayın, üniversitenin teorik ve uygulamalı matematik konularında da akademik çalışmalar ürettiğini göstermektedir. Uygulamalı fizik (physics applied) ise 102 yayın ile listede yer almaktadır. Fizik alanındaki çalışmaların özellikle mühendislik, malzeme bilimi ve enerji gibi alanlarla bağlantılı olabileceği değerlendirilmektedir.

Ormancılık (forestry) alanında 101 yayın üretilmiştir. Bartın Üniversitesi'nin bölgesel konumu ve orman ekosistemlerine yakınlığı düşünüldüğünde, ormancılık araştırmalarının bu listede yer alması doğal bir sonuçtur. Sürdürülebilir ormancılık, biyolojik çeşitlilik, karbon salınımı ve ekosistem yönetimi gibi konuların bu alandaki akademik üretkenliğe katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, inşaat ve yapı teknolojisi (construction building technology) alanında 134 yayın üretilmiştir. İnşaat sektörüne yönelik yeni malzemeler, akıllı bina teknolojileri ve sürdürülebilir inşaat uygulamaları gibi konuların ön plana çıktığı düşünülebilir.

Çevre bilimleri, eğitim ve eğitim araştırmaları ile malzeme bilimi-multidisipliner, Bartın Üniversitesi'nde en fazla yayın yapılan üç alan olarak öne çıkmaktadır. Mühendislik (inşaat mühendisliği ve inşaat ve yapı teknolojisi), üniversitenin mühendislik araştırmalarında güçlü bir akademik üretim gerçekleştirdiğini göstermektedir. Kimya, matematik ve fizik alanlarında akademik yayınların sürekliliği

korunmuştur. Ormancılık alanındaki yayın sayısı, Bartın Üniversitesi'nin doğal kaynak yönetimi konularına olan ilgisini ortaya koymaktadır.

4.2.4. Yayınların Yazarlara Göre Dağılımı

Bu bölümde, 2015-2024 yılları arasında Bartın Üniversitesi adresli SCI, SSCI, AHCI ve ESCI indekslerinde taranan yayınları en fazla üreten ilk 25 yazarın akademik katkıları incelenmektedir. Yazarların yayın sayıları ve bağlı oldukları akademik bölümler dikkate alınarak, üniversitenin bilimsel üretkenliği içinde hangi araştırmacıların öne çıktığı belirlenmiştir.

Tablo 25: En Fazla Yayın Yapan Yazarlar (*ilk 25 yazar*)

YAZAR ADI	YAYIN SAYISI	BÖLÜM
Parham TASLIMI	208	Biyoteknoloji
Osman GENÇEL	181	İnşaat Mühendisliği
Halil Barış ÖZEL	99	Orman Mühendisliği
Ömer KİŞİ	57	Matematik
Abdullah Cahit KARAOĞLANLI	57	Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Ertuğrul ERDOĞMUŞ	55	Çevre Mühendisliği
Abid USTAOĞLU	52	Makine Mühendisliği
Ramazan YILMAZ	51	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Emrah ALTUN	49	Matematik
Ahmet CAN	47	Orman Endüstrisi Mühendisliği
Ali YARAŞ	47	Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Deniz AYDEMİR	47	Orman Endüstrisi Mühendisliği
Fatma Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	47	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Hatice YILDIZ DURAK	46	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Shashanka RAJENDRACHARI	46	Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Azmi ERDOĞAN	42	Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Nastaran SADEGHIAN	42	Biyoteknoloji
Samet ERDEN	40	Matematik
Aylin KURT	39	Hemşirelik
Erhan GÜLER	37	Matematik
Yavuz ERDEN	33	Moleküler Biyoloji ve Genetik
Tuğrul VAROL	33	Orman Mühendisliği
Fatma SÖNMEZ ÇAKIR	29	Yönetim Bilişim Sistemleri
Mustafa Sabri GÖK	28	Makine Mühendisliği

Tablo 25'teki veriler incelendiğinde, yayın üretkenliği bakımından en üst sıralarda biyoteknoloji, inşaat mühendisliği, orman mühendisliği, matematik, metalurji ve

malzeme mühendisliği gibi farklı disiplinlerden akademisyenlerin yer aldığı görülmektedir. Listenin başında 208 yayın ile Parham TASLIMI (Biyoteknoloji) bulunurken, onu 181 yayın ile Osman GENÇEL (İnşaat Mühendisliği) ve 99 yayın ile Halil Barış ÖZEL (Orman Mühendisliği) takip etmektedir. Bu durum, söz konusu araştırmacıların üniversitenin bilimsel üretimine önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Matematik, çevre mühendisliği, makine mühendisliği ve bilgisayar bilimleri gibi alanlardan gelen araştırmacılar da yayın üretkenliği açısından dikkat çekmektedir. Örneğin, Ömer KİŞİ (57 yayın, Matematik), Ertuğrul ERDOĞMUŞ (55 yayın, Çevre Mühendisliği) ve Abid USTAOĞLU (52 yayın, Makine Mühendisliği) bu alanlarda öne çıkan akademisyenlerdir. Ayrıca, Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri bölümünden Ramazan YILMAZ, Fatma Gizem KARAOĞLAN YILMAZ ve Hatice YILDIZ DURAK gibi araştırmacılar, bu alandaki akademik üretkenliğin de önemli bir seviyeye ulaştığını göstermektedir.

Yayın sayıları itibarıyla, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği bölümü de öne çıkan alanlardan biri olmuştur. Abdullah Cahit KARAOĞLANLI (57 yayın), Ali YARAŞ (47 yayın), Shashanka RAJENDRACHARI (46 yayın) ve Azmi ERDOĞAN (42 yayın) bu alanda en fazla yayın yapan akademisyenler arasındadır.

Önceki bölümde incelenen yayınların konusal dağılımı verileri, Bartın Üniversitesi'nde en çok çalışma yapılan alanların çevre bilimleri (Environmental Sciences), eğitim bilimleri (Education Educational Research), malzeme bilimi (Materials Science Multidisciplinary), inşaat mühendisliği (Engineering Civil) ve kimya çok disiplinli (Chemistry Multidisciplinary) olduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, en fazla yayın yapan akademisyenlerin bağlı oldukları bölümler ile üniversitenin genel yayın eğilimleri arasında doğrudan bir ilişki olduğu görülmektedir. Örneğin, çevre bilimleri alanında 246 yayın ile en fazla çalışma yapılan konu olarak öne çıkarken, bu alandaki yayın üretimine en fazla katkıyı sunan akademisyenlerden biri Ertuğrul ERDOĞMUŞ (55 yayın, Çevre Mühendisliği) olmuştur. Bu durum, çevre bilimi ile ilişkili mühendislik çalışmalarının Bartın Üniversitesi'nde önemli bir araştırma odağı olduğunu göstermektedir.

Eğitim bilimleri alanında toplam 228 yayın üretilmiş olup, bu alanda çalışan akademisyenler ilk 25 yazar arasında doğrudan temsil edilmemektedir. Ancak, bilgisayar teknolojisi ve bilişim sistemleri bölümünden Ramazan YILMAZ (51 yayın), Fatma Gizem KARAOĞLAN YILMAZ (47 yayın) ve Hatice YILDIZ DURAK (46

yayın) gibi araştırmacılar, eğitim bilimleri ile doğrudan bağlantılı olabilecek eğitim teknolojileri, dijital oğrenme ve bilişim sistemleri konularında akademik katkılar sunmuş olabilirler.

Malzeme bilimi alanında toplam 226 yayın üretilmiş ve bu alanda birçok akademisyen listeye girmiştir. Abdullah Cahit KARAOğLANLI (57 yayın), Ali YARAş (47 yayın), Shashanka RAJENDRACHARI (46 yayın) ve Azmi ERDOğAN (42 yayın) gibi araştırmacılar, metalurji ve malzeme mühendisliği alanında akademik üretkenlikleri ile dikkat çekmektedir.

İnşaat mühendisliği alanında üretilen 182 yayın ile, bu alanın niversitenin akademik üretkenliğinde güçlü bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu doğrultuda, en fazla yayın yapan akademisyenlerden biri Osman GENÇEL (181 yayın, İnşaat Mühendisliği) olup, niversitenin mühendislik fakültesinde önemli bir bilimsel katkı sunduğu görülmektedir.

Matematik, kimya ve fizik gibi temel bilimlerde üretilen akademik yayınların, niversitenin disiplinler arası araştırmalarına katkı sunduğu anlaşılmaktadır. Matematik alanında toplam 117 yayın bulunmakta olup, en üretken akademisyenler arasında mer KIşI (57 yayın), Emrah ALTUN (49 yayın), Samet ERDEN (40 yayın) ve Erhan GÜLER (37 yayın) yer almaktadır. Fizik ve kimya alanlarında ise çok disiplinli çalışmaların akademik üretkenliği artırdığı düşünülmektedir.

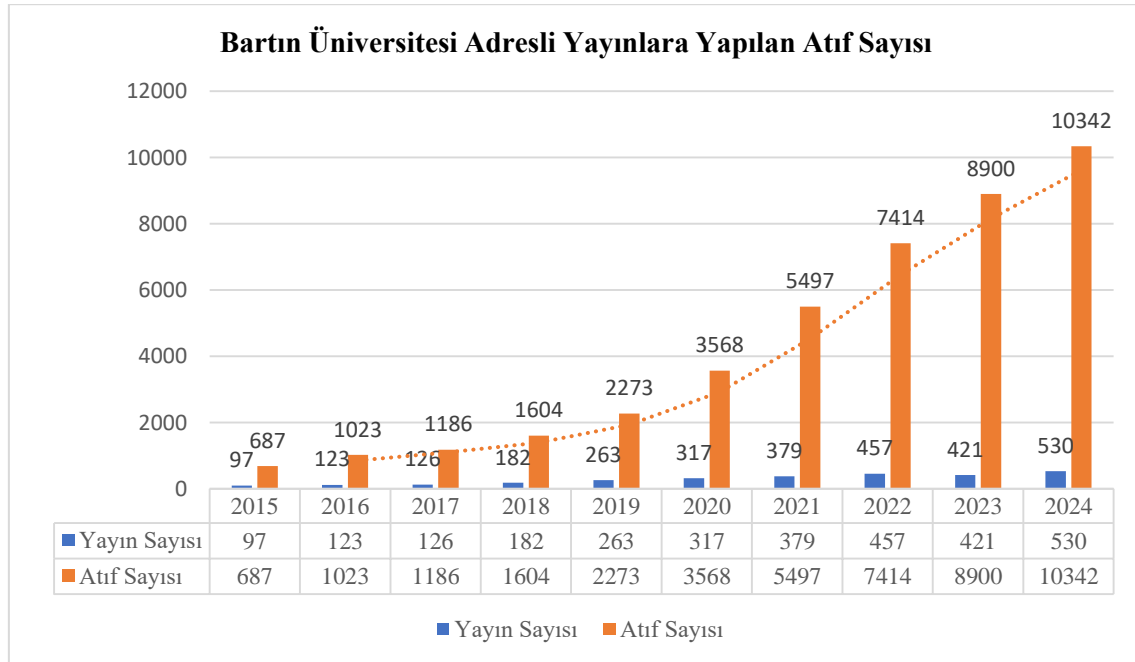
Ormancılık alanında üretilen 101 yayın ile Bartın niversitesi'nin bölgesel ekosistem yönetimi ve sürdürülebilir ormancılık üzerine yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu alandaki akademik üretkenliği destekleyen isimler arasında Halil Barış ÖZEL (99 yayın, Orman Mühendisliği), Tuğrul VAROL (33 yayın, Orman Mühendisliği), Ahmet CAN (47 yayın, Orman Endüstrisi Mühendisliği) ve Deniz AYDEMİR (47 yayın, Orman Endüstrisi Mühendisliği) bulunmaktadır.

Bartın niversitesi'nde 2015-2024 yılları arasında en fazla akademik yayın yapan ilk 25 akademisyen, toplam 1412 yayına katkı sağlamıştır. Bu sayı, niversitenin tüm yayınlarının %49,04'ne denk gelmektedir. Yani, yalnızca 25 akademisyen, niversitenin toplam bilimsel üretiminin neredeyse yarısını gerçekleştirmiştir. Bu durum, akademik üretkenliğin belirli isimler etrafında yoğunlaştığını ve bireysel araştırmacıların bilimsel katkılarının niversitenin genel yayın performansını büyük ölçüde etkilediğini göstermektedir.

Yayın sayıları bölümler bazında incelendiğinde, bazı bölümlerin akademik üretime daha fazla katkı sunduğu görülmektedir. Özellikle, sırasıyla Biyoteknoloji, İnşaat Mühendisliği, Orman Mühendisliği, Matematik ve Metalurji ve Malzeme Mühendisliği gibi bölümler, en fazla yayın yapan akademisyenlerin yer aldığı bölümler arasında öne çıkmaktadır. Çevre mühendisliği, makine mühendisliği ve bilgisayar bilimleri gibi disiplinler de bilimsel üretkenliğe önemli katkılar sağlamaktadır. Bölümler bazında yapılan analiz, akademik üretkenliğin bazı disiplinlerde yoğunlaştığını ve yayın performansının belirli bölümlerin bilimsel çalışmaları etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır.

4.3. Web of Science İndeksli Atıflar

Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli Web of Science (WoS) indeksli yayınlara yapılan atıfların yıllara göre dağılımı incelenmektedir. Atıf sayılarındaki değişimler, üniversitenin bilimsel etkisini, akademik görünürlüğünü ve üretilen çalışmaların literatürdeki yankısını değerlendirmek açısından önemli bir gösterge sunmaktadır. Atıf verileri, akademik yayınların ne ölçüde referans alındığını ve hangi dönemlerde bilimsel etkinin arttığını anlamaya yönelik olarak analiz edilecektir. Ayrıca, atıf sayılarının zaman içerisindeki büyüme oranları ele alınarak, üniversitenin bilimsel katkılarının uluslararası düzeyde nasıl bir eğilim gösterdiği değerlendirilecektir.

Şekil 14: Yıllara göre Bartın Üniversitesi adresli yayınlara yapılan atıf sayıları

Şekil 14'teki Bartın Üniversitesi adresli Web of Science (WoS) indeksli yayınlara yapılan atıfların yıllar içerisindeki dağılımı incelendiğinde, özellikle son yıllarda

hızlanan dikkat çekici bir artış eğilimi gözlemlenmektedir. 2015 yılında toplam atıf sayısı 687 iken, bu sayı 2020 yılında 3568'e, 2022'de 7414'e ve 2024 yılı itibarıyla 10.342'ye ulaşmıştır. Bu gelişme, üniversitenin bilimsel üretiminin uluslararası literatürde daha fazla yer bulduğunu ve akademik görünürlüğünün kayda değer şekilde arttığını ortaya koymaktadır.

Özellikle 2018-2024 dönemi, atıf sayılarında belirgin bir sıçramanın yaşandığı dönem olarak öne çıkmaktadır. 2018 yılında 1604 olan atıf sayısı, takip eden yıllarda her yıl artarak 2021'de 5497'ye ve 2023'te 8900'e ulaşmıştır. Bu üstel artış, üniversitenin sadece yayın sayısını artırmakla kalmadığını, aynı zamanda bilimsel etki değeri yüksek çalışmalara yöneldiğini göstermektedir.

2015-2017 yıllarında atıf sayılarının görece düşük seviyelerde seyretmesi, bu yıllarda yayımlanan çalışmaların bilimsel literatürde henüz yer edinme sürecinde olduğunu düşündürmektedir. Ancak, bu dönemde üretilen yayınların sonraki yıllarda artan oranlarda atıf aldığı, akademik etkinin gecikmeli olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Nitekim bilimsel yayınların etki düzeyinin belirli bir zaman diliminde olgunlaştığı, bu nedenle erken dönem verilerinin ilerleyen yıllarda daha anlamlı hale geldiği bilinmektedir.

2020 sonrası yayımlanan yayınlara yapılan atıfların daha kısa sürede yüksek düzeylere ulaşması ise, üniversitenin son dönemde hem içerik hem de görünürlük açısından daha güçlü yayınlar ürettiğini göstermektedir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin sadece nicel değil, aynı zamanda niteliksel anlamda da akademik üretkenliğini artırdığını ortaya koymaktadır.

Bulgular, Bartın Üniversitesi'nin özellikle son beş yılda uluslararası araştırma alanında daha fazla görünürlük kazandığını ve ürettiği çalışmaların akademik camiada daha fazla referans alındığını göstermektedir. Atıf sayılarındaki bu artış, üniversitenin akademik etkisinin zaman içerisinde güçlendiğini, bilimsel bilinirliğinin arttığını ve kurumsal araştırma stratejisinin etkili biçimde yürütüldüğünü kanıtlamaktadır.

4.3.1. En Fazla Atıf Alan Yayınlar

Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli Web of Science (WoS) indeksli en fazla atıf alan 25 yayın incelenmektedir. Atıf sayıları, bir akademik çalışmanın literatürdeki görünürlüğünü ve etkisini belirleyen en önemli göstergelerden biridir. Bu doğrultuda, en çok atıf alan çalışmaların konu dağılımı, yazar katkıları ve iş birliği ile üretilen yayınların akademik etkiye olan katkıları analiz edilmiştir. Özellikle, disiplinler arası

çalışmaların ve uluslararası iş birliklerinin atıf alma potansiyelini nasıl artırdığına dair bulgular değerlendirilecektir.

Tablo 26: En Fazla Atıf Alan Yayınlar (*ilk 25 yayın*)

YAZAR/YAZARLAR	YAYIN ADI	DERGİ ADI	YIL	KONU	ATIF
BASTİN, JEAN-FRANÇOİS; BERRAHMOUNİ, NORA; GRAİNGER, ALAN; MANİATİS, DANAE; MOLLİCONE, DANİLO; MOORE, REBECCA; PATRİARCA, CHİARA; PİCARD, NİCOLAS; SPARROW, BEN; ABRAHAM, ELENA MARİA; ALOUİ, KAMEL; ATESOGLU, AYHAN; ATTORRE, FABİO; BASSULLU, CAGLAR; BEY, ADİA; GARZUGLİA, MONİCA; GARCİA-MONTERO, LUİS G.; GROOT, NİKEE; GUERİN, GREG; LAESTADİUS, LARS; LOWE, ANDREW J.; MAMANE, BAKO; MARCHİ, GİULİO; PATTERSON, PAUL; REZENDE, MARCELO; RİCCİ, STEFANO; SALCEDO, IGNACİO; DİAZ, ALFONSO SANCHEZ-PAUS; STOLLE, FRED; SURAPPAEVA, VENERA; CASTRO, RENE MEYNS, MİCHAELA; PERALVAREZ, MARİANO; HEUER- JUNGEMANN, AMELİE; HERTOG, WİM; IBANEZ, MARİA; NAFRİA, RAQUEL; GENC, AZİZ; ARBİOL, JORDİ; KOVALENKO, MAKSYM V.; CARRERAS, JOSEP; CABOT, ANDREU; KANARAS, ANTONİOS G. GENCEL, OSMAN; KARADAG, OMER; OREN, OSMAN HULUSİ; BİLİR, TURHAN GENCEL, OSMAN; OZEL, CENGİZ; KOKSAL, FUAT; ERDOGMUS, ERTUGRUL; MARTİNEZ- BARRERA, GONZALO; BROSTOW, WİTOLD	The extent of forest in dryland biomes	SCIENCE	2017	Multidisciplinary Sciences	331
HERTOG, WİM; IBANEZ, MARİA; NAFRİA, RAQUEL; GENC, AZİZ; ARBİOL, JORDİ; KOVALENKO, MAKSYM V.; CARRERAS, JOSEP; CABOT, ANDREU; KANARAS, ANTONİOS G. GENCEL, OSMAN; KARADAG, OMER; OREN, OSMAN HULUSİ; BİLİR, TURHAN GENCEL, OSMAN; OZEL, CENGİZ; KOKSAL, FUAT; ERDOGMUS, ERTUGRUL; MARTİNEZ- BARRERA, GONZALO; BROSTOW, WİTOLD	Polymer-Enhanced Stability of Inorganic Perovskite Nanocrystals and Their Application in Color Conversion LEDs	ACS APPLIED MATERIALS & INTERFACES	2016	Nanoscience & Nanotechnology; Materials Science, Multidisciplinary	298
GENCEL, OSMAN; KARADAG, OMER; OREN, OSMAN HULUSİ; BİLİR, TURHAN GENCEL, OSMAN; OZEL, CENGİZ; KOKSAL, FUAT; ERDOGMUS, ERTUGRUL; MARTİNEZ- BARRERA, GONZALO; BROSTOW, WİTOLD	Steel slag and its applications in cement and concrete technology: A review	CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2021	Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	263
GENCEL, OSMAN; OZEL, CENGİZ; KOKSAL, FUAT; ERDOGMUS, ERTUGRUL; MARTİNEZ- BARRERA, GONZALO; BROSTOW, WİTOLD	Properties of concrete paving blocks made with waste marble	JOURNAL OF CLEANER PRODUCTION	2012	Green & Sustainable Science & Technology; Engineering, Environmental Science	250
YİLMAZ, RAMAZAN	Exploring the role of e-learning readiness on student satisfaction and motivation in flipped classroom	COMPUTERS IN HUMAN BEHAVIOR	2017	Psychology, Multidisciplinary; Psychology, Experimental	231
AKSAKAL, OZKAN; UCUN, HANDAN	Equilibrium, kinetic and thermodynamic studies of the biosorption of textile dye (Reactive Red 195) onto Pinus sylvestris L.	JOURNAL OF HAZARDOUS MATERIALS	2010	Engineering, Environmental Sciences	228
BUYUKOZKAN, GULCİN; CİFCİ, GİZEM; GULERYUZ, SEZİN	Strategic analysis of healthcare service quality using fuzzy AHP methodology	EXPERT SYSTEMS WITH APPLICATIONS	2011	Computer Science, Artificial Intelligence; Engineering, Electrical & Electronic Operations	218

SUTCU, MUCAHİT; ALPTEKİN, HANDE; ERDOGMUS, ERTUGRUL; ER, YUSUF; GENCEL, OSMAN	Characteristics of fired clay bricks with waste marble powder addition as building materials	CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2015	Research & Management Science Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	209
FİDAN, MUSTAFA; TUNCEL, MERİC	Integrating augmented reality into problem based learning: The effects on learning achievement and attitude in physics education	COMPUTERS & EDUCATION	2019	Computer Science, Interdisciplinary Applications; Education & Educational Research	192
GENCEL, OSMAN; BOZKURT, AHMET; KAM, EROL; KORKUT, TURGAY	Determination and calculation of gamma and neutron shielding characteristics of concretes containing different hematite proportions	ANNALS OF NUCLEAR ENERGY	2011	Nuclear Science & Technology	175
GENCEL, OSMAN; BROSTOW, WITOLD; DATASHVİLİ, TEA; THEDFORD, MICHAEL	Workability and Mechanical Performance of Steel Fiber-Reinforced Self-Compacting Concrete with Fly Ash	COMPOSITE INTERFACES	2011	Materials Science, Composites	161
UNAL, OKAN; VAROL, REMZİ	Surface severe plastic deformation of AISI 304 via conventional shot peening, severe shot peening and re-peening	APPLIED SURFACE SCIENCE	2015	Chemistry, Physical; Materials Science, Coatings & Films; Physics, Applied; Physics, Condensed Matter	157
GENCEL, OSMAN; NODEHİ, MEHRAB; BAYRAKTAR, OGUZHAN YAVUZ; KAPLAN, GOKHAN; BENLİ, AHMET; GHOLAMPOUR, ALİAKBAR; OZBAKKALOGLU, TOGAY	Basalt fiber-reinforced foam concrete containing silica fume: An experimental study	CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2022	Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	156
BAYRAKTAR, OGUZHAN YAVUZ; KAPLAN, GOKHAN; GENCEL, OSMAN; BENLİ, AHMET; SUTCU, MUCAHİT	Physico-mechanical, durability and thermal properties of basalt fiber reinforced foamed concrete containing waste marble powder and slag	CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2021	Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	155
CALISKAN, HALİL; KURSUNCU, BİLAL; KURBANOGLU, CAHİT; GUVEN, SEVKİ YILMAZ	Material selection for the tool holder working under hard milling conditions using different multi criteria decision making methods	MATERIALS & DESIGN	2013	Materials Science, Multidisciplinary	151
KOKSAL, FUAT; GENCEL, OSMAN; KAYA, MEHMET	Combined effect of silica fume and expanded vermiculite on properties of lightweight mortars at ambient and elevated temperatures	CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2015	Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	150
LOLAK, NEBİH; AKOCAK, SULEYMAN; TURKES, CUNEYT; TASLİMİ, PARHAM; İSİK, MESUT; BEYDEMİR, SUKRU; GULCİN, ILHAMİ; DURGUN, MUSTAFA	Synthesis, characterization, inhibition effects, and molecular docking studies as acetylcholinesterase, β -glycosidase, and carbonic anhydrase inhibitors of novel benzenesulfonamides incorporating 1,3,5-triazine structural motifs	BIOORGANIC CHEMISTRY	2020	Biochemistry & Molecular Biology; Chemistry, Organic	145
SUTCU, MUCAHİT; ERDOGMUS, ERTUGRUL; GENCEL, OSMAN; GHOLAMPOUR, ALİAKBAR; ATAN, EBUBEKİR; OZBAKKALOGLU, TOGAY	Recycling of bottom ash and fly ash wastes in eco-friendly clay brick production	JOURNAL OF CLEANER PRODUCTION	2019	Green & Sustainable Science & Technology; Engineering, Environmental; Environmental Sciences	141

DURAK, HATİCE YILDIZ; SARITEPECİ, MUSTAFA	Analysis of the relation between computational thinking skills and various variables with the structural equation model	COMPUTERS & EDUCATION	2018	Computer Science, Interdisciplinary Applications; Education & Educational Research	141
TASLİMİ, PARHAM; KOKSAL, EKREM; GOREN, AHMET C.; BURSAL, ERCAN; ARAS, ABDULMELİK; KİLİC, OMER; ALWASEL, SALEH; GULCİN, ILHAMİ ERDEMİR, PATO; CELEPCİ, DUYGU BARUT; AKTAS, AYDİN; GOK, YETKİN; KAYA, RUYA; TASLİMİ, PARHAM; DEMİR, YELİZ; GULCİN, ILHAMİ GENCEL, OSMAN; BAYRAKTAR, OGUZHAN YAVUZ; KAPLAN, GOKHAN; ARSLAN, OGUZ; NODEHİ, MEHRAB; BENLİ, AHMET; GHOLAMPOUR, ALIAKBAR; OZBAKKALOGLU, TOGAY YILMAZ, M.; TURKDEMİR, H.; KİLİC, M. AKİF; BAYRAM, E.; CİCEK, A.; METE, A.; ULUG, B.	Anti-Alzheimer, antidiabetic and antioxidant potential of <i>Satureja cuneifolia</i> and analysis of its phenolic contents by LC-MS/MS Novel 2-aminopyridine liganded Pd(II) N-heterocyclic carbene complexes: Synthesis, characterization, crystal structure and bioactivity properties Lightweight foam concrete containing expanded perlite and glass sand: Physico-mechanical, durability, and insulation properties	ARABIAN JOURNAL OF CHEMISTRY BIOORGANIC CHEMISTRY CONSTRUCTION AND BUILDING MATERIALS	2020 2019 2022	Chemistry, Multidisciplinary Biochemistry & Molecular Biology; Chemistry, Organic Construction & Building Technology; Engineering, Civil; Materials Science, Multidisciplinary	138 135 132
OZHAN, SEYMA CAGLAR; KOCADERE, SELAY ARKUN	The Effects of Flow, Emotional Engagement, and Motivation on Success in a Gamified Online Learning Environment	JOURNAL OF EDUCATIONAL COMPUTING RESEARCH	2020	Education & Educational Research	126
AKAR, NURİ; ASAR, BERRİN; DİZGE, NADİR; KOYUNCU, İSMAİL	Investigation of characterization and biofouling properties of PES membrane containing selenium and copper nanoparticles	JOURNAL OF MEMBRANE SCIENCE	2013	Engineering, Chemical, Polymer Science	126

Tablo 26'daki Bartın Üniversitesi adresli yayınlar arasında, WoS (Web of Science) verilerine göre en fazla atıf alan 25 yayın incelendiğinde, akademik etkinin belirli disiplinlerde yoğunlaştığı ve bu alanların üniversitenin görünürlüğüne önemli katkı sunduğu görülmektedir. Söz konusu yayınlar, özellikle malzeme bilimi, inşaat mühendisliği, çevre bilimleri, kimya, biyokimya ve eğitim teknolojileri gibi alanlarda kümelenmiş durumdadır.

En yüksek atıf alan çalışmaların başında malzeme bilimi ve inşaat mühendisliği alanları yer almakta olup, bu alanlarda yayımlanan 11 yayın toplamda 1.962 atıf almıştır. Bu yayınlar genellikle "Construction and Building Materials", "Composite Interfaces" gibi yüksek etki değerine sahip dergilerde yayımlanmıştır. Bu durum, söz konusu alanlardaki araştırmaların hem uygulamalı mühendislik bağlamında hem de sürdürülebilirlik ekseninde geniş bir yankı uyandırdığını göstermektedir.

Kimya ve biyokimya alanında yayımlanmış olan 5 yayın toplam 701 atıf alarak ikinci sırada yer almakta; bu yayınların özellikle organik sentez, biyokimyasal analizler, antioksidan etkinlikler ve moleküler yapı çalışmaları üzerine yoğunlaştığı görülmektedir.

Bilgisayar bilimleri ve eğitim teknolojileri ile ilgili 4 yayın toplam 677 atıf almıştır. Bu yayınlar arasında e-öğrenme, öğrenci başarısı, artırılmış gerçeklik ve dijital pedagojik yaklaşımlar gibi konular öne çıkmaktadır. Bu çalışmalar, "Computers & Education", "Computers in Human Behavior" ve "Expert Systems with Applications" gibi alanın üst düzey dergilerinde yayımlanmış olup, dijitalleşme ve eğitim teknolojileri bağlamında üniversitenin akademik katkısını yansıtmaktadır.

Çevre bilimleri ve sürdürülebilirlik konularında yayımlanan 2 yayın ise toplam 391 atıf almıştır. Bu çalışmalar genellikle inşaat atıkları, geri dönüşüm malzemeleri ve yeşil üretim süreçleri gibi sürdürülebilirlik temelli araştırmaları kapsamaktadır.

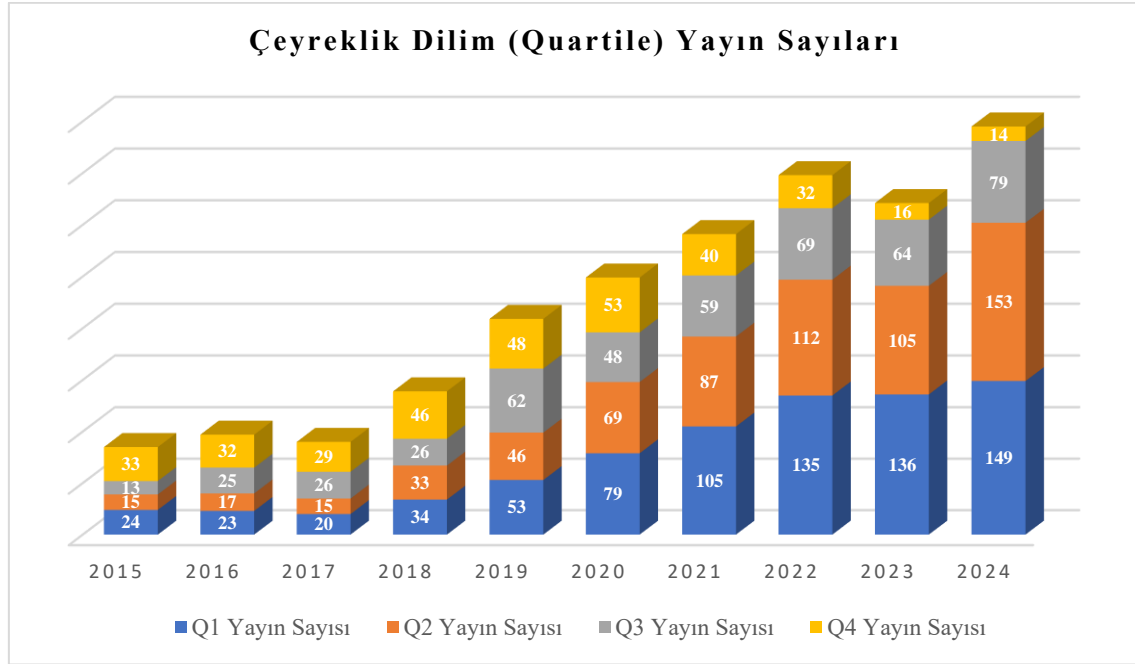
En fazla atıf alan 25 yayının yazarlık dağılımı incelendiğinde, belirli akademisyenlerin bilimsel etki bakımından öne çıktığı görülmektedir. Özellikle Osman Gencel, listede 10 farklı yayında yazar olarak yer almakta ve bu yayınlar toplam 1.792 atıf almıştır. Gencel'in çalışmaları inşaat mühendisliği, beton teknolojisi ve sürdürülebilir yapı malzemeleri gibi alanlara yoğunlaşmıştır. Parham Taslimi, kimya ve biyokimya alanındaki 3 yayını ile toplam 418 atıf almıştır.

Dikkat çeken bir diğer bulgu, en fazla atıf alan 25 yayından 24'ünün ulusal veya uluslararası iş birliği çerçevesinde üretilmiş olmasıdır. Bu durum, çok yazarlı ve kurumlar arası iş birliğine dayalı çalışmaların, bireysel yayımlananlara kıyasla daha fazla atıf alma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin akademik etkisinin belirli tematik alanlarda yoğunlaştığı ve atıf dağılımının tüm bilim alanlarına homojen şekilde dağılmadığı görülmektedir. En yüksek etki düzeyine sahip yayınlar; malzeme bilimi, inşaat mühendisliği, çevre mühendisliği, kimya ve eğitim teknolojileri gibi alanlarda toplanmıştır. Bu disiplinlerde üretilen yayınların daha yüksek atıf almasının, hem bu alanların küresel akademik ilgisinin yüksek olmasından hem de üniversite bünyesinde güçlü araştırma gruplarının varlığından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

4.4. Yayınların Çeyreklik Dilim Değerlerine Göre Yıllık Dağılımı

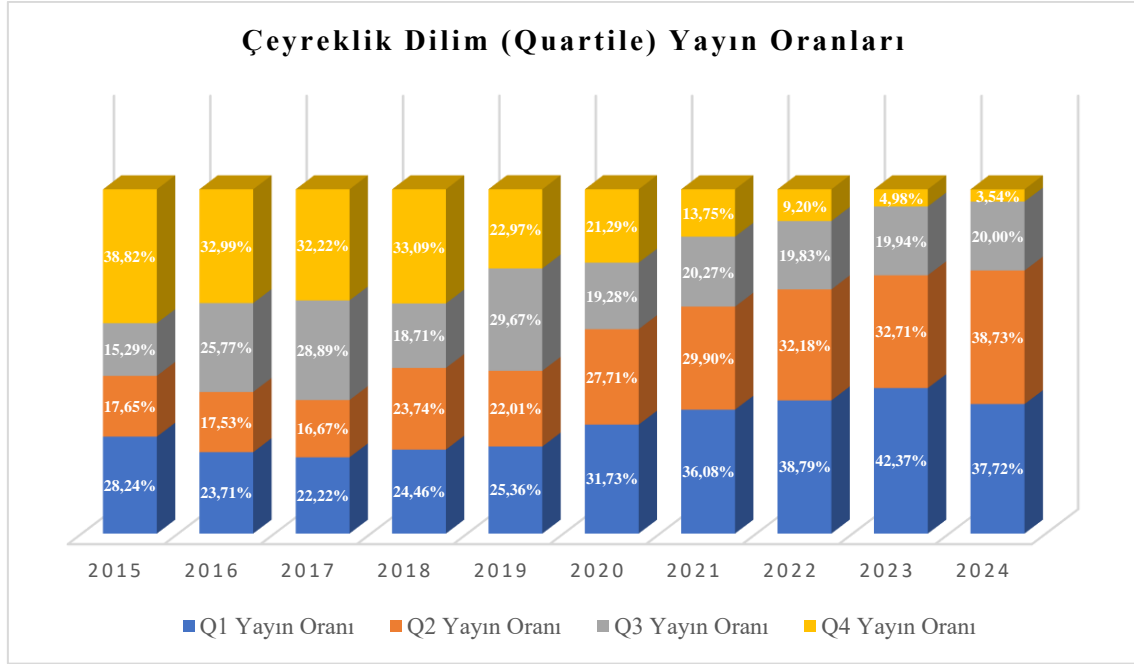
Web of Science (WoS) indeksli dergilerde yayımlanan akademik çalışmalar, etki faktörlerine bağlı olarak dört farklı çeyreklik dilime (Q1, Q2, Q3, Q4) ayrılmaktadır. Q1, en yüksek etki faktörüne sahip dergileri ifade ederken, Q4 en düşük etki faktörüne sahip dergileri kapsamaktadır. Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli yayınların yıllık çeyreklik dilim dağılımı incelenmiş, yıllar içinde kalite eğilimleri ve yayınların dağılımındaki değişimler değerlendirilmiştir.

Şekil 15: Bartın Üniversitesi yayınlarının yıllara göre çeyreklik dilim (Quartile) yayın sayıları

Şekil 15'teki Bartın Üniversitesi'nin yıllar içerisindeki Web of Science (WoS) indeksli yayınlarının çeyreklik dilim (quartile) dağılımı incelendiğinde, özellikle Q1 ve Q2 kategorilerinde yer alan yayın sayılarında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. 2015 yılında Q1 kategorisinde 24 yayın tespit edilmişken, bu sayı 2022 yılında 135'e, 2023 yılında 136'ya ve 2024 yılında ise 149'a ulaşmıştır. Benzer şekilde, Q2 kategorisindeki yayın sayısı 2015'te 15 iken, 2022'de 112, 2023'te 105 ve 2024'te 153'e yükselmiştir. Bu eğilim, üniversitenin yüksek etki faktörlü dergilerde yayın yapma oranında kayda değer bir yükseliş olduğunu ortaya koymaktadır. Q3 diliminde yer alan yayın sayısında da artış gözlemlenmiş; 2015 yılında 13 olan bu sayı, 2022'de 69, 2023'te 64 ve 2024 yılında 79 olarak kaydedilmiştir. Bu durum, orta düzey etki faktörüne sahip dergilerde yapılan yayınların da üniversite araştırma performansına katkı sunmaya devam ettiğini göstermektedir. Buna karşılık, Q4 kategorisinde yer alan yayınların sayısında azalma eğilimi sürmektedir. 2015 yılında 33 olan Q4 yayın sayısı, 2022'de 32, 2023'te 16 ve

2024 yılında yalnızca 14 olarak kaydedilmiştir. Söz konusu azalma, düşük etki faktörlü dergilerde yayın yapma eğiliminin azaldığını ve araştırmacıların daha nitelikli dergileri tercih ettiklerini göstermektedir.

Şekil 16: Bartın Üniversitesi yayınlarının yıllara göre çeyreklik dilim (Quartile) yayın oranları

Şekil 16'daki yıllara göre Bartın Üniversitesi'nin Web of Science (WoS) indeksli yayınlarının çeyreklik dilimler içerisindeki oransal dağılımı incelendiğinde, yayınların giderek daha yüksek etki faktörlü dergilere yöneldiği açıkça görülmektedir. 2015 yılında Q1 kategorisindeki yayınların toplam yayınlar içerisindeki oranı %28,24 olarak belirlenmişken, bu oran 2022 yılında %38,79'a, 2023 yılında %42,37'ye ve 2024 yılında %37,72'ye yükselmiştir. Bu artış, üniversitenin yüksek etki faktörlü dergilerde yayın yapma stratejisini sürdürdüğünü ortaya koymaktadır. Q2 dilimindeki yayın oranlarında da dikkate değer bir artış yaşanmıştır. 2015 yılında %17,65 olan Q2 yayın oranı, 2023 ve 2024 yıllarında sırasıyla %32,71 ve %33,73 olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişme, üniversitenin yalnızca Q1 değil, aynı zamanda Q2 kategorisindeki dergilere de yönelim gösterdiğini yansıtmaktadır. Q3 kategorisindeki yayınların oranı ise yıllar içerisinde %15–29 aralığında dalgalı bir seyir izlemiştir. Özellikle 2022 yılında %19,83, 2023'te %19,94 ve 2024'te %20,00 seviyesinde gerçekleşerek dengeli bir görünüm sergilemiştir. Bu durum, orta düzey etki faktörüne sahip dergilerde yapılan yayınların sürdürülebilir bir eğilimle devam ettiğini göstermektedir. Q4 yayın oranlarında ise belirgin bir azalma göze çarpmaktadır. 2015 yılında %33,82 olan bu oran, 2022 yılında %9,26'ya, 2023'te %4,98'e ve 2024 yılında %3,54'e kadar gerilemiştir. Bu düşüş, düşük etki faktörlü dergilerde yayın yapma eğiliminin üniversite genelinde azaldığını ve

yayın politikalarının kalite odaklı biçimde yeniden yapılandırıldığını ortaya koymaktadır.

Bartın Üniversitesi'nin Web of Science (WoS) kapsamındaki yayınlarının çeyreklik dilimlere göre yıllık dağılımı hem sayısal hem de oransal olarak birlikte incelendiğinde, yayın kalitesinde belirgin ve istikrarlı bir artış eğilimi gözlemlenmektedir. Özellikle Q1 ve Q2 kategorilerinde yer alan yayınların hem mutlak sayılarında hem de toplam yayınlar içerisindeki oranlarında dikkat çekici bir yükseliş meydana gelmiştir. Bu durum, üniversitenin yüksek etki faktörlü dergilerde yayın yapma stratejisini başarıyla uyguladığını ve akademik görünürlüğünü artırmaya yönelik bir politika izlediğini göstermektedir.

Yıllar itibarıyla, Q1 yayın sayısının 2015 yılında 24 iken 2024 yılında 149'a yükselmesi, Q2 yayınlarının ise aynı dönemde 15'ten 153'e çıkması; sadece nicel bir artış değil, niteliksel bir dönüşümün de yaşandığını ortaya koymaktadır. Oransal açıdan değerlendirildiğinde ise, Q1 ve Q2 yayınlarının toplam oranının 2022, 2023 ve 2024 yıllarında %70'in üzerinde seyretmesi, yüksek etki faktörlü dergilere yönelimin kurumsal düzeyde kalıcı bir stratejiye dönüştüğünü göstermektedir. Öte yandan, Q4 kategorisinde yer alan yayınların hem sayısal hem de oransal olarak azalma eğiliminde olduğu dikkat çekmektedir. 2015 yılında 33 olan Q4 yayın sayısı, 2024'te yalnızca 14 olarak kaydedilmiştir. Oransal olarak ise %33,82'den %3,54'e kadar düşüş yaşanmıştır. Bu düşüş, düşük etki faktörlü dergilerde yayın yapmanın giderek tercih edilmediğini ve üniversite araştırmacılarının daha nitelikli mecralara yöneldiğini göstermektedir.

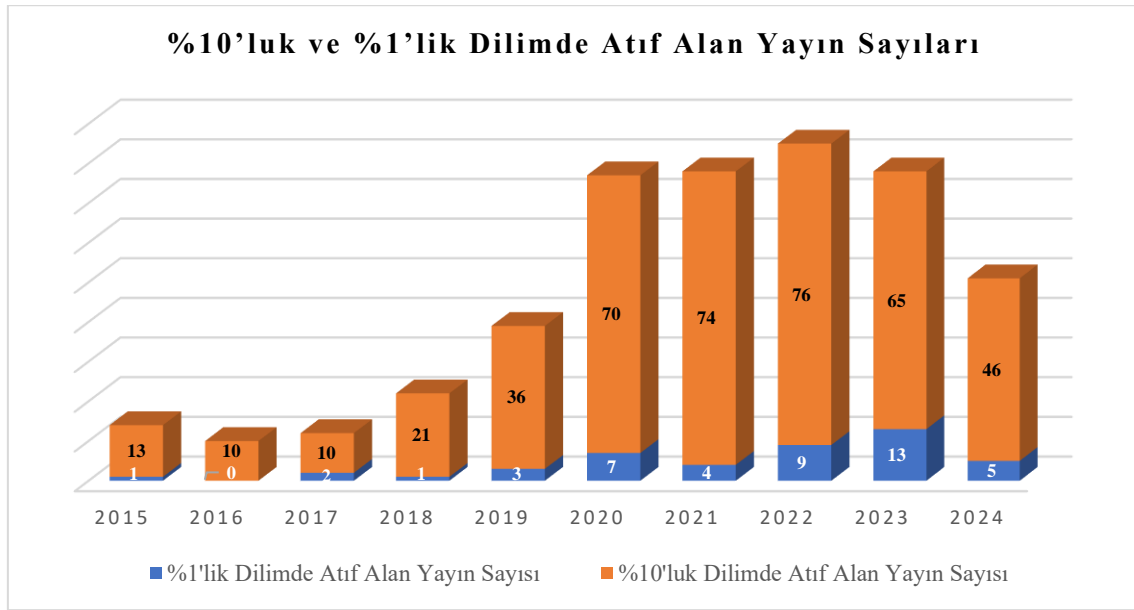
Genel olarak değerlendirildiğinde, üniversitenin yayın performansında 2020 sonrası dönemde, özellikle Q1 ve Q2 dilimlerinde yoğunlaşan bir ivmelenme yaşandığı; bunun da araştırma kalitesi, atıf potansiyeli ve uluslararası görünürlük açısından olumlu etkiler yarattığı söylenebilir.

4.5. %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Performansı

Bilimsel yayınların uluslararası literatürdeki etkisini ölçmek amacıyla, atıf performansına dayalı çeşitli göstergeler kullanılmaktadır. Bu bağlamda, %10'luk dilimde atıf alan yayın yüzdesi (% Documents in Top 10%) ve %1'lik dilimde atıf alan yayın yüzdesi (% Documents in Top 1%), bir kurumun ya da araştırmacının toplam yayınları içerisinde, alan bazlı olarak en çok atıf alan %10'luk veya %1'lik dilime giren yayınlarının yüzdesini ifade etmektedir. Benzer şekilde, %10'luk dilimde atıf alan yayın sayısı (Documents in Top 10%) ve %1'lik dilimde atıf alan yayın sayısı (Documents in

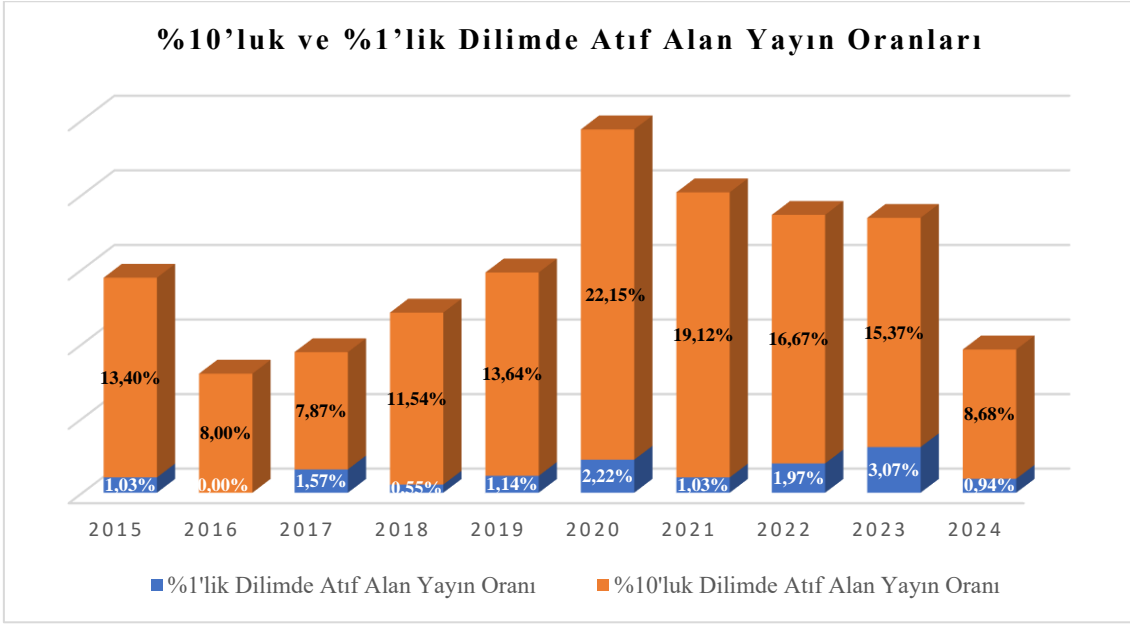
Top 1%) göstergeleri ise, belirli bir kurumun ya da araştırmacının toplamda kaç yayınının en çok atıf alan %10'luk veya %1'lik dilime girdiğini sayısal olarak göstermektedir.

Bu göstergeler, bilimsel üretimin yalnızca niceliksel boyutunu değil, yayınların uluslararası görünürlüğünü ve etkisini de ölçmede önemli bir rol oynamaktadır. Yüksek atıf alan yayınların oranı ve sayısındaki değişimler, kurumun bilimsel etkinliğinin ve yayın stratejilerinin başarısının bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, incelenen kurumun yıllara göre %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan yayın sayısı ve oranları aşağıda detaylandırılmaktadır.

Şekil 17: Bartın Üniversitesi yayınlarının %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Sayıları

Şekil 17'deki 2015-2024 yıllarını kapsayan dönem incelendiğinde, kurumun atıf performansında belirgin bir artış olduğu gözlemlenmektedir. 2020 yılı itibarıyla hem %10'luk dilime giren yayın sayısında hem de %1'lik dilimde yer alan yayın sayısında önemli bir yükseliş yaşanmıştır. Öne çıkan bazı veriler şunlardır: 2015 yılında %10'luk dilimde 13, %1'lik dilimde 1 yayın bulunurken, 2020 yılında bu sayı %10'luk dilimde 70, %1'lik dilimde 7 yayın olarak kaydedilmiştir. 2022 yılında %10'luk dilimde atıf alan yayın sayısı 76 ile en yüksek seviyeye ulaşmış, aynı yıl %1'lik dilimde 9 yayın yer almıştır. 2023 ve 2024 yıllarında ise %10'luk dilimdeki yayın sayısında kısmi bir düşüş gözlemlense de yüksek atıf alan yayınların sayısı korunmuştur.

Şekil 18: Bartın Üniversitesi yayınlarının %10'luk ve %1'lik Dilimde Atıf Alan Yayın Oranları

Yayınların toplam üretim içindeki oranları, kurumsal bilimsel performansın göreceli olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. %10'luk dilimde atıf alan yayın oranı, 2015 yılında %13,4 iken, 2020 yılında en yüksek seviyesine ulaşarak %22,15 değerine çıkmıştır. Benzer şekilde, %1'lik dilimde atıf alan yayın oranı, 2015 yılında %1,03 iken 2020 yılında %2,22, 2023 yılında ise %3,07 seviyesine yükselmiştir. Bu oranlar, incelenen dönemde, yüksek atıf alan yayınların toplam bilimsel çıktı içindeki payının arttığını göstermektedir. Özellikle 2020 sonrası dönemde kurumsal araştırma çıktılarının hem nicelik hem de nitelik açısından gelişim gösterdiği söylenebilir.

Özellikle 2023 ve 2024 yıllarına ait veriler incelendiğinde, yüksek atıf alan yayın oranlarında nispi bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir. Ancak, atıf dinamiklerinin zamana bağlı olarak değişebilen ve uzun vadeye yayılabilen bir süreç olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu yıllarda yayımlanan çalışmaların halen görece yeni olması, atıf alma potansiyellerinin ilerleyen yıllarda artmaya devam edeceğini göstermektedir. Dolayısıyla, bu göstergelerde gelecekte değişimler yaşanması muhtemeldir. Bu durum, bilimsel literatürde atıfların genellikle zaman içinde birikerek artması ve bazı disiplinlerde yayınların etkisinin uzun vadede daha belirgin hale gelmesi ile ilişkilendirilebilir.

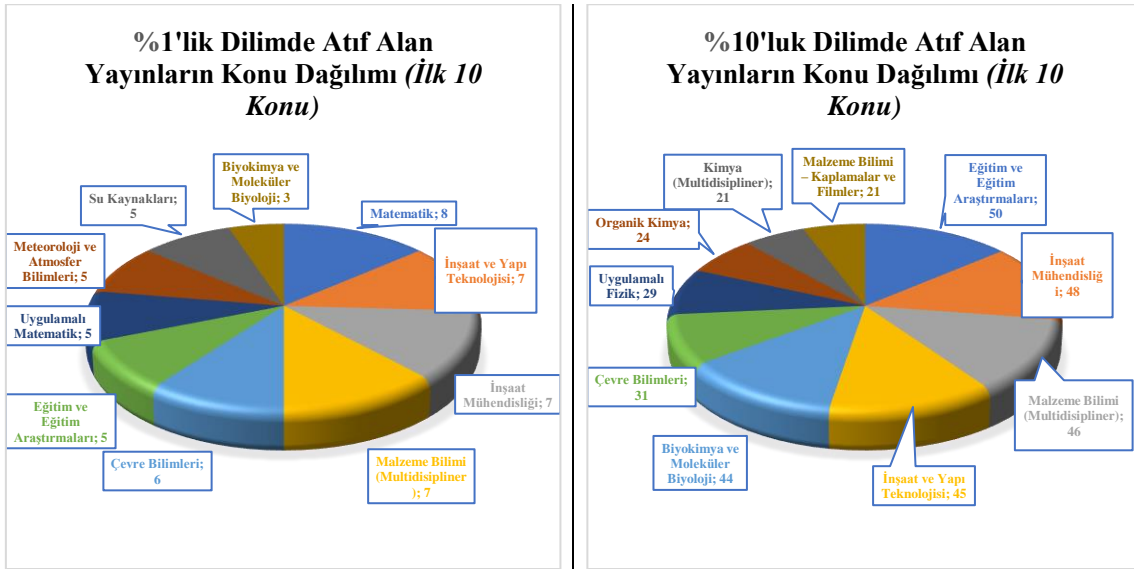
Yapılan analizler, kurumun araştırma çıktılarının küresel ölçekte etki gücünü artırdığını ve yüksek atıf alan yayın üretme kapasitesinin yükseldiğini ortaya

koymaktadır. Bu olumlu eğilimin arkasında çeşitli faktörlerin etkili olduğu değerlendirilmektedir:

- Akademik yayın politikalarındaki dönüşüm: Son yıllarda, araştırmacıların yüksek etki faktörlü ve prestijli dergilere yönlendirilmesi ve daha seçici yayın stratejilerinin benimsenmesi, atıf etkisini artıran önemli unsurlar arasında yer almaktadır.
- Uluslararası araştırma iş birliklerinin genişlemesi: Çok yazarlı ve disiplinlerarası çalışmaların artması, kurumun bilimsel ağını güçlendirmiş ve yayınların daha geniş bir akademik çevrede görünür olmasına katkı sağlamıştır.
- Araştırma destek mekanizmalarındaki gelişmeler: Bilimsel araştırmalar için sağlanan fonların artırılması ve akademik teşvik sistemlerinin geliştirilmesi, araştırmacıları nitelikli ve atıf potansiyeli yüksek yayınlar üretmeye teşvik eden bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, 2015-2024 yılları arasında kurumun bilimsel üretkenliği ve etki gücü önemli ölçüde artmış olup, özellikle 2020 sonrası dönemde yüksek atıf alan yayın sayılarında belirgin bir artış gözlemlenmiştir.

2015-2024 yılları arasındaki verilere toplam olarak bakıldığında ise %10'luk dilimde atıf alan toplam yayın sayısı 421, %1'lik dilimde atıf alan toplam yayın sayısı ise 45 olarak kaydedilmiştir. Yıllık ortalamalara bakıldığında, toplam yayınların ortalama %13,64'ünün en çok atıf alan %10'luk dilimde, %1,35'inin ise en çok atıf alan %1'lik dilimde yer aldığı görülmektedir. Aşağıdaki şekil 19'da %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan yayınların yayınların konu bazlı dağılımı ile bu yayınlara en çok katkı sağlayan yazarları içeren veriler sunulmaktadır.

Şekil 19: %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan Bartın Üniversitesi yayınlarının konu dağılımı

Üniversitenin en yüksek atıf alan yayınları incelendiğinde, %1'lik dilimde yer alan yayınların konu çeşitliliğinin daha dengeli dağıldığı, buna karşın %10'luk dilimde belirli alanların daha fazla yoğunlaştığı gözlemlenmektedir.

%1'lik dilimde yer alan yayınlar genellikle temel bilimler, mühendislik ve çevre bilimleri gibi geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Matematik (8 yayın), inşaat ve yapı teknolojisi, inşaat mühendisliği, malzeme bilimi (multidisipliner) (7 yayın), çevre bilimleri (6 yayın) ile eğitim ve eğitim araştırmaları, uygulamalı matematik, meteoroloji ve atmosfer bilimleri, su kaynakları (5 yayın) gibi disiplinler öne çıkmaktadır. %10'luk dilimde yer alan yayınlar ise daha belirgin bir konu yoğunlaşması göstermektedir. Eğitim ve eğitim araştırmaları (50 yayın), inşaat mühendisliği (48 yayın), malzeme bilimi (multidisipliner) (46 yayın), inşaat ve yapı teknolojisi (45 yayın), biyokimya ve moleküler biyoloji (44 yayın) gibi alanlar en çok atıf alan disiplinler olarak öne çıkmaktadır.

Hem %1'lik hem de %10'luk dilimde mühendislik ve malzeme bilimi alanlarının güçlü bir şekilde temsil edildiği görülmektedir. %1'lik dilimde inşaat mühendisliği, inşaat ve yapı teknolojisi ile malzeme bilimi toplamda 21 yayını kapsamaktadır. Bu sayı %10'luk dilimde 139'a yükselerek Bartın Üniversitesi'nin mühendislik alanındaki yayınlarının akademik etkisini doğrulamaktadır. Bu bulgu, mühendislik disiplinlerinde yapılan çalışmaların hem atıf yoğunluğunun hem de akademik etki alanının geniş olduğunu göstermektedir. Eğitim ve eğitim araştırmaları, %10'luk dilimde 50 yayın ile en fazla atıf alan alanlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Ancak, bu 50 yayın içerisinde 5'i %1'lik dilimde atıf alan yayın olarak yer almaktadır.

Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki yayınlarının atıf etkisi incelendiğinde, belirli konu alanlarında güçlü bir akademik performans sergilediği açıkça görülmektedir. Mühendislik, malzeme bilimi, eğitim araştırmaları, kimya, fizik, matematik ve çevre bilimleri, hem %1'lik hem de %10'luk atıf dilimlerinde en fazla temsil edilen alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, üniversitenin bilimsel üretkenliğinin ve akademik etkisinin ağırlıklı olarak bu alanlarda yoğunlaştığını ve uluslararası literatürde geniş yankı bulduğunu göstermektedir.

Özellikle mühendislik ve malzeme bilimi alanları, hem en yüksek atıf alan çalışmaların hem de yaygın akademik etkisi olan yayınların büyük bir kısmını oluşturmaktadır. İnşaat mühendisliği, inşaat ve yapı teknolojisi ve malzeme bilimi, üniversitenin hem prestijli hem de geniş akademik etkiye sahip araştırmalar ürettiği temel alanlar arasında yer almaktadır.

Eğitim araştırmaları, yalnızca geniş bir akademik etki yaratmakla kalmayıp, en yüksek atıf alan yayınlar arasında da yer bularak bu alanda da güçlü bir akademik varlık sergilendiğini göstermektedir. Kimya ve fizik disiplinleri de özellikle organik kimya, malzeme bilimi ve uygulamalı fizik konularında önemli atıf etkisi yaratmış, akademik çevrelerde geniş çapta referans gösterilmiştir.

Bununla birlikte, diğer bazı bilim alanlarının bu yüksek atıf etkisine sahip çalışmalarda nispeten daha az temsil edildiği görülmektedir. Sosyal bilimler, beşeri bilimler, sağlık bilimleri veya bazı temel mühendislik disiplinleri, üniversitenin yüksek atıf alan çalışmalarının yoğunlaştığı alanlar arasında yer almamaktadır. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin akademik etkisinin belirli disiplinlerde yoğunlaştığını, ancak diğer bazı alanların atıf etkisi açısından görece geri planda kaldığını göstermektedir.

Tablo 27: %1'lik Dilimde En Fazla Atıf Alan Bartın Üniversitesi Yazarları (*ilk 10 yazar*)

YAZAR ADI	YAYIN SAYISI	BÖLÜM
Halil Barış ÖZEL	7	Orman Mühendisliği
Osman GENÇEL	7	İnşaat Mühendisliği
Erhan GÜLER	5	Matematik
Tuğrul VAROL	5	Orman Mühendisliği
Hatice YILDIZ DURAK	3	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Parham TASLIMI	3	Biyoteknoloji
Samet ERDEN	3	Matematik
Mustafa FİDAN	2	Eğitim Bilimleri
Ertuğrul ERDOĞMUŞ	2	Çevre Mühendisliği
Ayhan ATEŞOĞLU	2	Orman Mühendisliği

Şekil 19 ve tablo 27'deki %1'lik dilimde atıf alan yayınların konu başlıkları ve en fazla atıf alan yazarlar tablosu birlikte değerlendirildiğinde, inşaat mühendisliği, orman

mühendisliği ve malzeme bilimi alanlarının %1’lik dilimde öne çıkan en güçlü disiplinler olduğu görülmektedir. Tabloya göre Osman GENÇEL (inşaat mühendisliği, 7 yayın) en yüksek etkiye sahip yazarlar arasında yer almaktadır. Şekilde ise inşaat mühendisliğiyle ilişkili olarak “inşaat ve yapı teknolojisi” (7 yayın) ve “inşaat mühendisliği” (7 yayın) konu başlıkları öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, Halil Barış ÖZEL (7 yayın) ve Tuğrul VAROL (5 yayın) orman mühendisliği alanında en yüksek etkiye sahip araştırmacılar arasında yer almaktadır. Şekilde doğrudan “orman mühendisliği” ile ilgili bir konu başlığı yer almamakla birlikte, “su kaynakları” (5 yayın) ve “çevre bilimleri” (6 yayın) gibi konular bu alanla doğrudan ilişkilidir. Bu durum, orman mühendisliği ve çevresel araştırmaların disiplinler arası bir yapıya sahip olduğunu ve yüksek atıf alan çalışmaların genellikle çevre bilimleri, su kaynakları ve sürdürülebilirlik konularıyla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Tabloya göre, Erhan GÜLER (5 yayın) ve Samet ERDEN (3 yayın) matematik alanında en fazla atıf alan yazarlar arasında yer almaktadır. Şekilde matematik ile doğrudan ilişkili olan "matematik" (8 yayın) ve “uygulamalı matematik” (5 yayın) başlıkları yer almaktadır. Tabloya göre, Hatice YILDIZ DURAK (3 yayın) bilgisayar teknolojisi ve bilişim sistemleri alanında, Mustafa FİDAN (2 yayın) ise eğitim bilimleri alanında en yüksek atıf alan yazarlar arasındadır. Şekilde eğitim bilimleriyle doğrudan ilişkili olan “eğitim ve eğitim araştırmaları” başlığı yer almakta olup, bu alanda 5 yüksek atıf alan yayın bulunmaktadır. Tabloya göre, Ertuğrul ERDOĞMUŞ (2 yayın) çevre mühendisliği, Parham TASLIMI (3 yayın) biyoteknoloji alanında en fazla atıf alan yazarlar arasında yer almaktadır. Şekilde “çevre bilimleri” (6 yayın) ve “biyokimya ve moleküler biyoloji” (3 yayın) başlıkları, çevre bilimleri ve biyoteknoloji alanındaki yayınların en yüksek atıf alan çalışmalar arasında yer aldığını göstermektedir.

Tablo 28: %10’luk Dilimde En Fazla Atıf Alan Bartın Üniversitesi Yazarları (*ilk 10 yazar*)

YAZAR ADI	YAYIN SAYISI	BÖLÜM
Parham TASLIMI	68	Biyoteknoloji
Osman GENÇEL	61	İnşaat Mühendisliği
Halil Barış ÖZEL	27	Orman Mühendisliği
Hatice YILDIZ DURAK	23	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Ramazan YILMAZ	23	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Emrah ALTUN	21	Matematik
Fatma Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	21	Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Abid USTAOĞLU	19	Matematik
Ertuğrul ERDOĞMUŞ	17	Çevre Mühendisliği
Abdullah Cahit KARAOĞLANLI	16	Çevre Mühendisliği

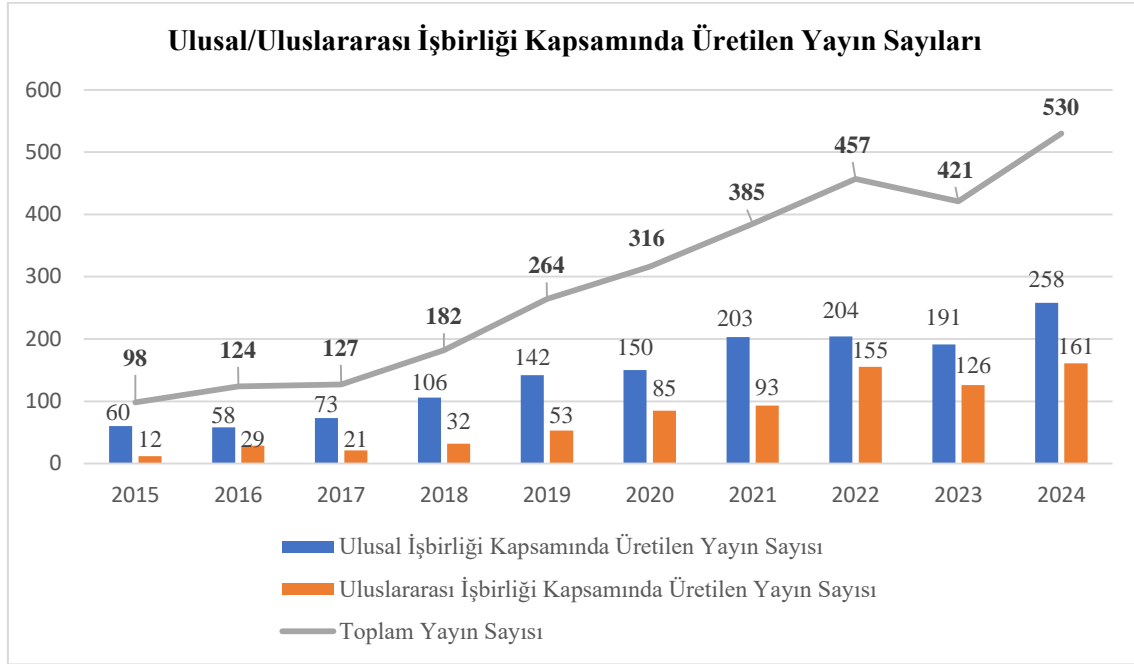
%10'luk dilimde atıf alan yayınların konu başlıkları ve en fazla atıf alan yazarlar tablosu birlikte değerlendirildiğinde, inşaat mühendisliği, malzeme bilimi ve yapı teknolojisi alanlarının en fazla atıf alan %10'luk dilimde baskın olduğu görülmektedir. Tabloya göre Osman GENÇEL (inşaat mühendisliği, 61 yayın) en fazla atıf alan yazarlar arasında yer almaktadır. Şekilde ise inşaat mühendisliğiyle ilişkili olarak “inşaat mühendisliği” (48 yayın) ve “inşaat ve yapı teknolojisi” (45 yayın) başlıkları öne çıkmaktadır. Bu paralellik, inşaat mühendisliği ve yapı teknolojisi alanındaki araştırmaların geniş bir akademik yankı uyandırdığını ve Bartın Üniversitesi'nin en güçlü olduğu araştırma alanlarından biri olduğunu göstermektedir. Şekilde “malzeme bilimi-multidisipliner” (46 yayın) ve “malzeme bilimi-kaplamalar ve filmler” (21 yayın) gibi başlıkların bulunması, malzeme bilimi alanındaki çalışmaların geniş bir akademik etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu alanın akademik etkinliğini doğrudan yönlendiren isimler arasında Osman GENÇEL'in yanı sıra, Abdullah Cahit KARAOĞLANLI (16 yayın) gibi araştırmacılar da bulunmaktadır. Bartın Üniversitesi'nin geniş akademik etkiye sahip olduğu bir diğer alan olarak öne çıkmaktadır. Tabloya göre Hatice YILDIZ DURAK (23 yayın) ve Ramazan YILMAZ (23 yayın), eğitim bilimleri ve bilişim sistemleri alanında en yüksek atıf alan araştırmacılar arasında yer almaktadır. Şekilde “eğitim ve eğitim araştırmaları” başlığı 50 yayın ile en fazla atıf alan konular arasında en üst sırada yer almaktadır. Parham TASLIMI (Biyoteknoloji, 68 yayın), biyoteknoloji ve kimya alanında en fazla atıf alan araştırmacıdır. Şekilde biyoteknoloji ve kimya ile ilgili “biyokimya ve moleküler biyoloji” (44 yayın), “organik kimya” (24 yayın) ve “kimya-multidisipliner” (21 yayın) konu başlıkları yer almaktadır.

Sonuç olarak; mühendislik (inşaat, çevre mühendisliği) ve malzeme bilimi, eğitim bilimleri ve bilişim sistemleri, biyoteknoloji, kimya, matematik, fizik ve çevre bilimleri alanlarında geniş çapta akademik yankı bulan çalışmalara sahip olup, belirli araştırmacılar tarafından yönlendirilmektedir.

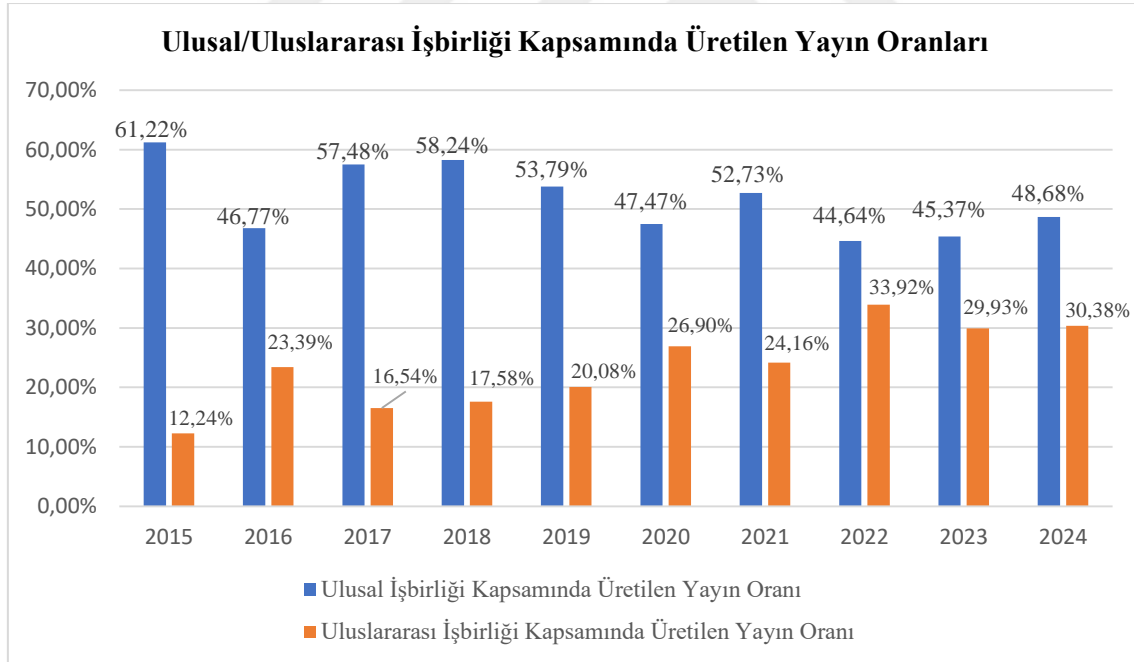
4.6. Ulusal ve Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayınlar

Akademik işbirlikleri, üniversitelerin bilimsel üretkenliğini artıran ve araştırmaların etki gücünü yükselten temel unsurlardan biridir. Ulusal işbirlikleri, akademisyenlerin farklı üniversiteler ve araştırma merkezleriyle ortak projeler yürütmesini sağlarken, uluslararası işbirlikleri, bilimsel araştırmaların küresel ölçekte daha fazla görünürlük kazanmasına ve geniş bir akademik çevrede kabul görmesine olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasında ulusal ve uluslararası

işbirlikleri kapsamında ürettiği yayınlar analiz edilerek, yıllar içinde gösterdiği gelişim ve değişim ortaya konmuştur.

Şekil 20: Ulusal/Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Bartın Üniversitesi Yayın Sayıları

Şekil 21: Ulusal/Uluslararası İşbirliği Kapsamında Üretilen Bartın Üniversitesi Yayın Oranları

Şekil 21 ve 22'deki Bartın Üniversitesi'nin ulusal işbirliği kapsamında ürettiği yayınların yıllara göre değişimi incelendiğinde, bu tür yayınların hem sayısal olarak arttığı hem de belirli dönemlerde toplam yayın sayısına oranının farklılık gösterdiği dikkat çekmektedir.

2015 yılında ulusal işbirliği kapsamında üretilen yayın sayısı 60 iken, 2024 yılında bu sayı 258'e yükselmiştir. Ulusal işbirlikleriyle üretilen yayınların toplam yayın içindeki oranı ise 2015 yılında %61,22 iken, 2024 yılında %48,68'e düşmüştür. Özellikle 2019 yılından itibaren ulusal işbirliklerinin yıllık sayısında belirgin bir artış yaşanmasına rağmen, toplam yayınlar içindeki oranı düşüş göstermiştir. Bu veriler, ulusal işbirliğiyle üretilen yayınların niceliksel olarak arttığını ancak üniversitenin toplam yayın hacminin daha hızlı bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle 2022 ve sonrası dönemde ulusal işbirliğiyle üretilen yayınların toplam içindeki oranı %44-52 aralığında seyretmiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin ulusal araştırma işbirliklerini sürdürdüğünü ancak aynı zamanda diğer işbirliği türlerine de yöneldiğini göstermektedir.

Uluslararası işbirliğiyle üretilen yayın sayılarının yıllar içinde önemli bir artış gösterdiği dikkat çekmektedir. Uluslararası işbirliğiyle üretilen yayın sayısının yıllar içinde istikrarlı bir şekilde arttığı ve özellikle 2019 sonrası dönemde belirgin bir yükseliş gösterdiği gözlemlenmektedir. 2015 yılında yalnızca 12 olan uluslararası işbirlikli yayın sayısı, 2024 yılında 161'e ulaşmıştır. Benzer şekilde, bu tür yayınların toplam içindeki oranı 2015'te %12,24 seviyesindeyken, 2024 yılında %30,38'e yükselmiştir. Özellikle 2022 yılında %33,92 ile en yüksek seviyeye ulaşan uluslararası işbirlikleri, sonraki yıllarda %30 seviyelerinde sabitlenerek sürdürülebilir bir hale gelmiştir.

Bartın Üniversitesi'nin ulusal ve uluslararası işbirlikleri kapsamında üretilen yayınları birlikte değerlendirildiğinde, üniversitenin bilimsel üretkenlikte istikrarlı bir artış gösterdiği ve işbirliklerinin akademik yayın performansına önemli bir katkı sunduğu görülmektedir. Ulusal işbirlikleriyle üretilen yayınların sayısında her yıl düzenli bir artış yaşanmış, ancak toplam yayın üretimi içindeki oranı zamanla düşmüştür. Bu durum, üniversitenin ulusal akademik işbirliklerini sürdürdüğünü ancak bilimsel çeşitliliğini artırarak uluslararası araştırma ortaklıklarına yöneldiğini göstermektedir. Özellikle 2019 sonrasında uluslararası işbirlikleriyle üretilen yayınların hem sayısının hem de oranının belirgin bir şekilde arttığı ve 2022 yılında zirveye ulaştığı gözlemlenmiştir.

Bu artışın sürdürülebilir hale gelmesi, üniversitenin uluslararası bilimsel çevrelerde daha fazla kabul gördüğünü ve uluslararası akademik ağlarla entegrasyon sürecinin hızlandığını ortaya koymaktadır. Ancak, uluslararası işbirlikleriyle üretilen yayınların mutlak sayısının artırılması, Bartın Üniversitesi'nin küresel bilimsel etkisini

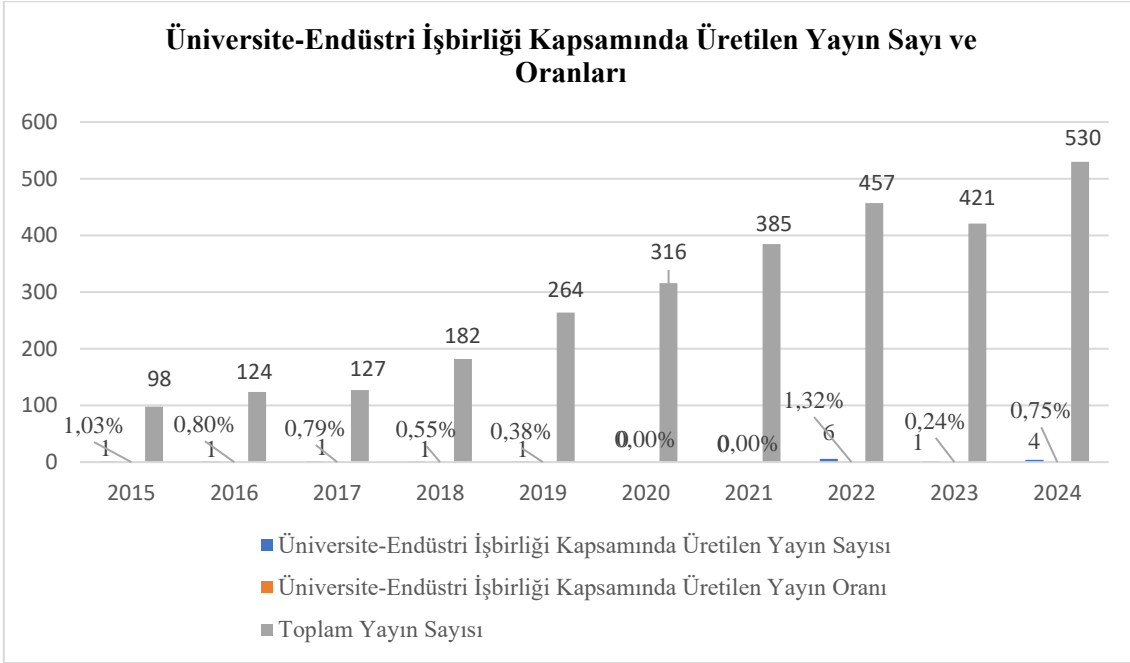
daha da güçlendirmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Uluslararası yayınların toplam yayınlar içindeki oranının %30 seviyelerinde sabitlenmiş olması olumlu bir gelişme olmakla birlikte, uluslararası akademik rekabetin arttığı günümüzde, bu oranın daha yüksek seviyelere çıkarılması bilimsel görünürlüğü artıracaktır.

4.7. Üniversite-Endüstri İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayınlar

Üniversiteler ile endüstri arasında kurulan sistematik işbirlikleri, bilginin sadece akademik çevrelerde değil, aynı zamanda ekonomik sistem içerisinde dolaşımına olanak tanımakta ve böylece üniversitelerin bilgi üretme rolünü ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürme misyonunu güçlendirmektedir. Bu tür işbirlikleri, akademisyenler ile özel sektör temsilcileri arasında geliştirilen araştırma ortaklıkları yoluyla yeni ürün ve süreçlerin geliştirilmesine katkı sunmakta; ayrıca bilginin ticarileştirilmesi ve inovasyon süreçlerinin desteklenmesinde etkili olmaktadır (Sonnenwald, 2007, 6s.48; Bekkers ve Bodas Freitas, 2008, s.1839; Rybnicek ve Königsgruber, 2019, s.240). Üniversitelerin sosyo-ekonomik çevrelerine duyarlı araştırma gündemleri geliştirerek bölgesel inovasyon sistemlerinin merkezinde konumlanmaları ise yalnızca ekonomik büyümeyi değil, araştırma, eğitim ve kamusal hizmet aracılığıyla çok boyutlu katkılar üretmelerine olanak tanımaktadır (Aybarç, 201, s.590).

Bibliyometrik açıdan değerlendirildiğinde ise, üniversite-endüstri işbirliğine dayalı olarak üretilen bilimsel yayınların, yalnızca kurumsal görünürlüğü artırmakla kalmayıp, aynı zamanda etki faktörü yüksek yayınlarda daha fazla yer alma ve uygulamaya yönelik çıktılar üretme gibi avantajlar sunduğu belirtilmektedir. Bu nedenle, üniversite adresli yayınların endüstriyle yapılan işbirlikleri çerçevesinde analiz edilmesi, üniversitenin bilgi transferi kapasitesi, inovasyon katkısı ve toplumsal etki potansiyelini değerlendirme açısından önem arz etmektedir.

Aşağıdaki şekil, Bartın Üniversitesi adresli olarak Web of Science veri tabanında yer alan ve üniversite-endüstri işbirliği kapsamında üretilen yayın sayıları ile bu yayınların toplam yayınlar içindeki oranlarını yıllık bazda göstermektedir.

Şekil 22: Üniversite-Endüstri İşbirliği Kapsamında Üretilen Yayın Sayı ve Oranları

2015 yılında 1 yayın ile %1,03'lük bir oran dikkat çekmektedir. 2016, 2017 ve 2018 yıllarında benzer bir eğilim devam etmiş ve sırasıyla %0,80, %0,79 ve %0,55 oranlarıyla yine 1 yayın üretilmiştir. 2019 yılında hem yayın sayısı hem de oran gerileyerek %0,38'e düşmüştür; 2020 ve 2021 yıllarında ise hiçbir yayın üretilmemiştir. 2022 yılı, işbirliğine dayalı yayın üretiminin anlamlı ölçüde yükseldiği bir dönüm noktası olarak öne çıkmakta; bu yıl 6 yayın üretilmiş ve oran %1,32 olmuştur. 2023'te bu sayı 1'e düşerek oran %0,24 olarak kaydedilmiştir. 2024 yılı verilerine göre ise üniversite-endüstri işbirliğiyle üretilen yayın sayısı 4'e yükselmiş, oran %0,75 olarak gerçekleşmiştir.

2015-2024 yılları arasında Bartın Üniversitesi adresli olarak üniversite-endüstri işbirliği kapsamında üretilen yayınların seyri incelendiğinde, söz konusu işbirliği biçiminin kurumsal düzeyde henüz istikrarlı ve sürdürülebilir bir yapı kazanamadığı anlaşılmaktadır. Belirtilen dönemde yayın sayıları genellikle 1 ile 2 arasında seyretmiş; yalnızca 2022 yılında gözlemlenen geçici artış (%1,32 oranında 6 yayın) dışında anlamlı bir ivme yakalanamamıştır. Özellikle 2020 ve 2021 yıllarında hiçbir yayın üretilmemiş olması, endüstri ile akademik işbirliği kanallarının zaman zaman tamamen devre dışı kaldığını göstermektedir. Bu durum, üniversitenin uygulamalı araştırma potansiyelini özel sektör ile entegre etme konusunda yapısal eksiklikler bulunduğu işaret etmektedir.

Bu bağlamda, Bartın Üniversitesi'nin bilimsel üretkenliğini ve toplumsal katkı kapasitesini artırabilmesi için üniversite-endüstri işbirliğine yönelik kurumsal

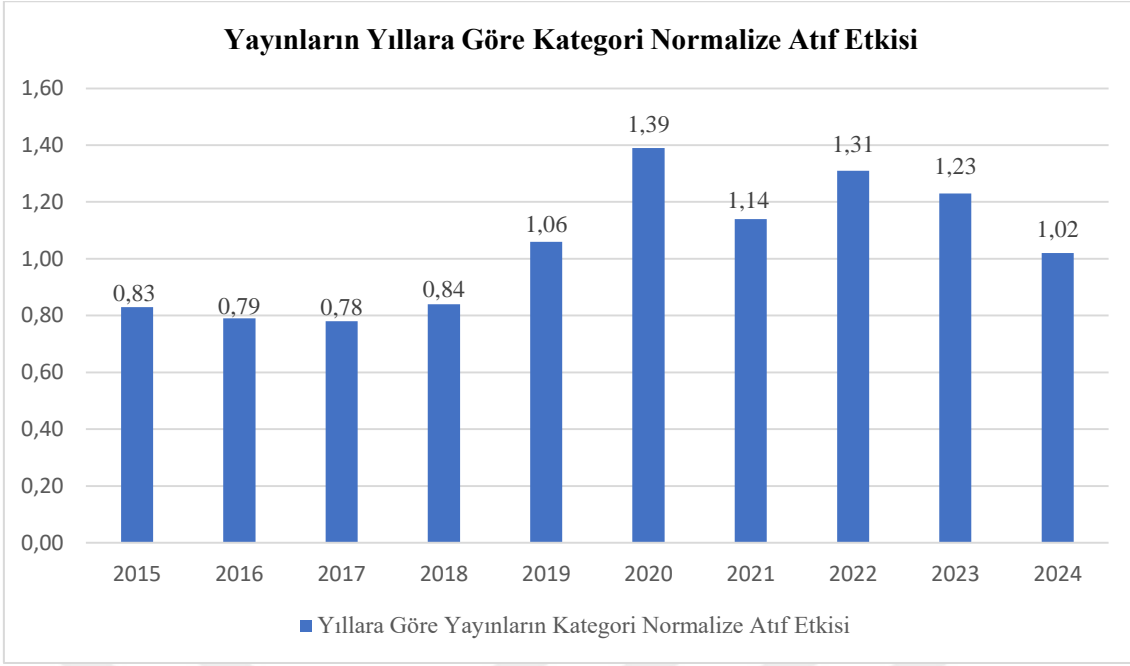
stratejilerini güçlendirmesi önem arz etmektedir. Öncelikle, üniversitenin araştırma altyapısının sektörel ihtiyaçlarla entegre edilmesini sağlayacak tematik uygulama ve araştırma merkezlerinin kurulması veya mevcut merkezlerin işlevselliğinin artırılması gereklidir. Ayrıca, teknopark yapılanmaları ile akademik birimler arasında işlevsel bağ kurulmalı; akademisyenlerin özel sektörle ortak yayın üretmesini teşvik eden performans kriterleri ve ödül mekanizmaları geliştirilmelidir. Bu kapsamda, üniversite-sanayi işbirliğini önceleyen proje çağruları düzenlenmeli ve bu tür işbirliklerinde yer alan akademisyenlere hem finansal hem akademik teşvikler sağlanmalıdır.

Ayrıca, özel sektör temsilcileriyle düzenli aralıklarla gerçekleştirilecek çalıştaylar, ağ toplantıları ve proje kuluçka platformları aracılığıyla üniversitenin araştırma gündemi ile endüstriyel ihtiyaçlar arasındaki uyum artırılmalıdır. Üniversite mezunlarının sektörle olan bağları da kurumsal işbirliği için bir kaldıraç olarak değerlendirilmelidir. Üniversitenin stratejik plan ve kalite güvence mekanizmaları içerisinde üniversite-endüstri işbirliği göstergeleri ayrı bir izleme alanı olarak tanımlanmalı ve bu göstergeler düzenli aralıklarla performans değerlendirmelerine entegre edilmelidir.

Bu doğrultuda yapılacak yapısal düzenlemeler, yalnızca üniversite-sanayi etkileşimini güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda Bartın Üniversitesi'nin bölgesel kalkınma politikaları içerisindeki konumunu da pekiştireceği düşünülmektedir.

4.8. Yayınların Kategori Normalize Atıf Etkisi

Bilimsel yayınların atıf performanslarının objektif ve karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmesi, özellikle farklı disiplinlerin atıf davranışlarındaki farklılıkların dengelemesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda geliştirilen Category Normalized Citation Impact (CNCI) göstergesi, bir yayının aldığı gerçek atıf sayısını, aynı belge türü, yayın yılı ve konu alanındaki yayınların ortalama beklenen atıf sayısına oranlayarak normalize edilmiş bir atıf performansı sunmaktadır. CNCI değeri "1" olan bir yayın, dünya ortalaması ile eşdeğer bir performansı; 1'in üzerindeki değerler ortalamanın üzerinde, 1'in altındaki değerler ise ortalamanın altında bir atıf etkisini ifade etmektedir. Böylece bu gösterge, hem kurumsal hem bireysel düzeyde yapılacak analizlerde farklı büyüklükteki ve çok alanlı yayın kümelerinin adil şekilde değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır (inCites, 2025). Aşağıdaki şekilde, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki yayınlarının yıllık ortalama CNCI değerleri gösterilmektedir.

Şekil 23: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Kategori Normalize Atıf Etkisi

Bu değerler, her yıl yayımlanan makale ve derleme türündeki yayınların dünya ortalaması ile karşılaştırılmalı olarak hangi düzeyde etki yarattığını ortaya koymaktadır. 2015–2018 dönemi incelendiğinde, CNCI değerlerinin 1'in altında kaldığı ve dolayısıyla bu yıllarda yayımlanan çalışmaların dünya ortalamasının altında bir atıf performansı sergilediği görülmektedir. Bu dönemde sırasıyla 0,83 (2015), 0,79 (2016), 0,78 (2017) ve 0,84 (2018) değerleri elde edilmiştir. Bu durum, erken dönem yayınların nispeten düşük atıf etkisi yarattığını ve uluslararası görünürlüğünün sınırlı kaldığını göstermektedir. 2019 yılı itibarıyla CNCI değeri 1'in üzerine çıkmış ve 1,06 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış eğilimi 2020 yılında zirve yaparak 1,39 değerine ulaşmış, söz konusu yıl kurumun yayınlarının dünya ortalamasından yaklaşık %39 daha fazla atıf aldığı bir dönem olarak öne çıkmıştır. 2021 (1,14), 2022 (1,31) ve 2023 (1,23) yıllarında da bu yükseliş eğilimi büyük oranda korunmuştur. Bu durum, hem araştırma kalitesinde hem de atıf görünürlüğünde belirgin bir iyileşme yaşandığına işaret etmektedir. 2024 yılına gelindiğinde ise CNCI değeri 1,02 olarak ölçülmüş dünya ortalamasının hafif üzerinde bir değere sahip olmuştur. Önceki yıllara göre yaşanan bu düşüş, o yıl yayımlanan yayınların henüz yeterli atıf birikimine ulaşmamış olmasından kaynaklanabileceği gibi, atıf penceresinin dar olması nedeniyle geçici bir veri sapması olarak da değerlendirilebilir.

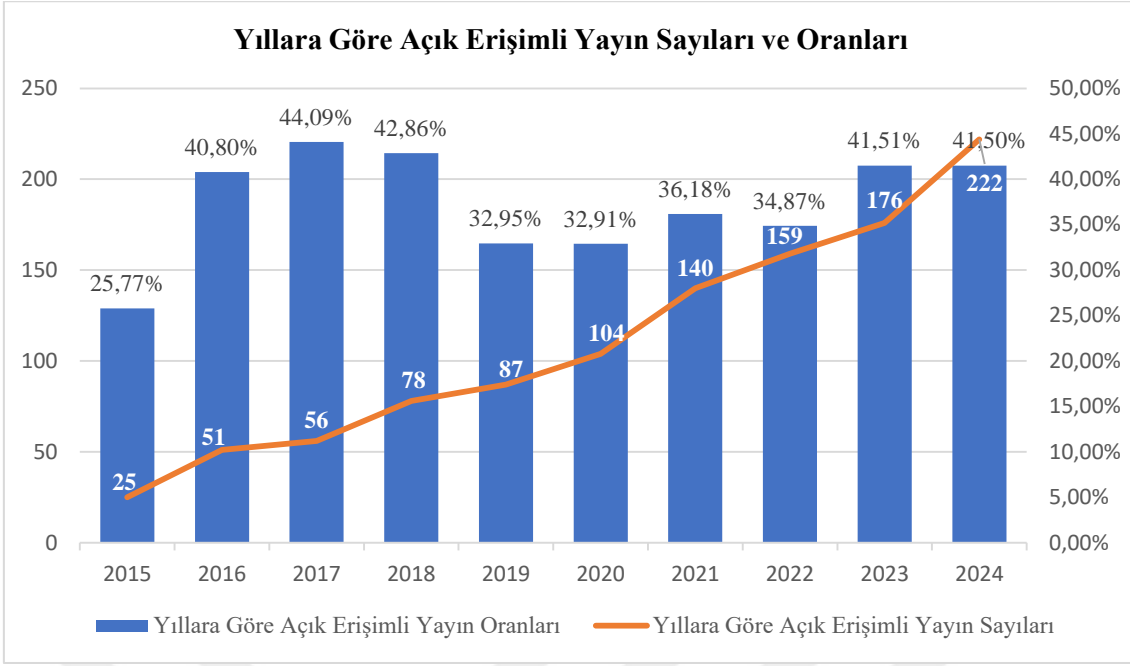
4.9. Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları

Açık erişim, bilimsel bilginin daha geniş kitlelerce erişilebilir, paylaşılabilir ve yeniden kullanılabilir hale gelmesini amaçlayan alternatif bir yayıncılık modelidir. Bu model, ilk kez 2001 yılında yayımlanan Budapeşte Açık Erişim İnisyatifi (Budapest Open Access Initiative-BOAI) bildiriyle resmi olarak tanımlanmıştır. Söz konusu bildiriye açık erişim, “Bilimsel literatürün İnternet aracılığıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, dizinlenebilir, tam metne bağlantı verilebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olması” biçiminde ifade edilmiştir. Bu yaklaşım, akademik bilginin kamusal bir değer olarak dolaşımında olmasını savunmakta ve bilgiye eşit erişim ilkesine dayanmaktadır.

Açık erişimli yayınlar, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki araştırmacılar için bilgiye erişim bariyerlerini ortadan kaldırmakta ve akademik iletişimi demokratikleştirmektedir. Ayrıca açık erişimde yayımlanan çalışmaların daha fazla okunma ve atıf alma eğiliminde olduğu, birçok bibliyometrik araştırmada ortaya konmuştur. Bu bağlamda açık erişim, üniversiteler açısından yalnızca bir yayım modeli değil, aynı zamanda görünürlük, etki ve sosyal sorumluluk politikalarının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, açık erişimli yayıncılık her zaman akademisyenler açısından maliyet açısından avantajlı değildir. Nitelikli birçok açık erişim dergisi, makale işlem ücreti (Article Processing Charge-APC) talep etmekte; bu durum özellikle kurumsal fonlara erişimi sınırlı olan araştırmacılar için ciddi bir maddi yük oluşturmaktadır. Bu nedenle üniversitelerin, açık erişim yayım süreçlerini sürdürülebilir hale getirmek için Read & Publish (Oku ve Yayım) türü anlaşmalara yatırım yapmaları önem arz etmektedir. Bu anlaşmalar sayesinde, kurumlar hem dergilere erişim hakkı kazanmakta hem de bünyesindeki akademisyenlerin açık erişimli yayın yapma maliyetlerini karşılayabilmektedir. Türkiye’de de TÜBİTAK ULAKBİM öncülüğünde yapılan ulusal R&P anlaşmaları, üniversitelere bu alanda önemli bir olanak sunmaktadır.

Aşağıdaki şekilde, Bartın Üniversitesi adresli yayınlar temel alınmış ve Web of Science veri tabanında “All Open Access” kategorisinde yer alan, yani tam açık erişimli olarak yayımlanmış makale ve derleme türündeki yayınlar sunulmuştur. Şekilde, 2015-2024 yılları arasında bu yayınların hem yıllık sayıları hem de toplam yayınlar içerisindeki oransal payları gösterilmektedir.

Şekil 24: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları

Şekil 24 incelendiğinde, Bartın Üniversitesi'nde açık erişimli yayınların yıllar içinde tutarlı biçimde artış gösterdiği görülmektedir. 2015 yılında yalnızca 25 açık erişimli yayın üretilmiş ve bu yayınlar toplam çıktının %25,77'sini oluşturmuştur. İzleyen yıllarda açık erişim sayıları düzenli olarak yükselmiş; özellikle 2016 (%40,80), 2017 (%44,09) ve 2018 (%42,86) yıllarında oranların belirgin biçimde yüksek seyrettiği anlaşılmaktadır.

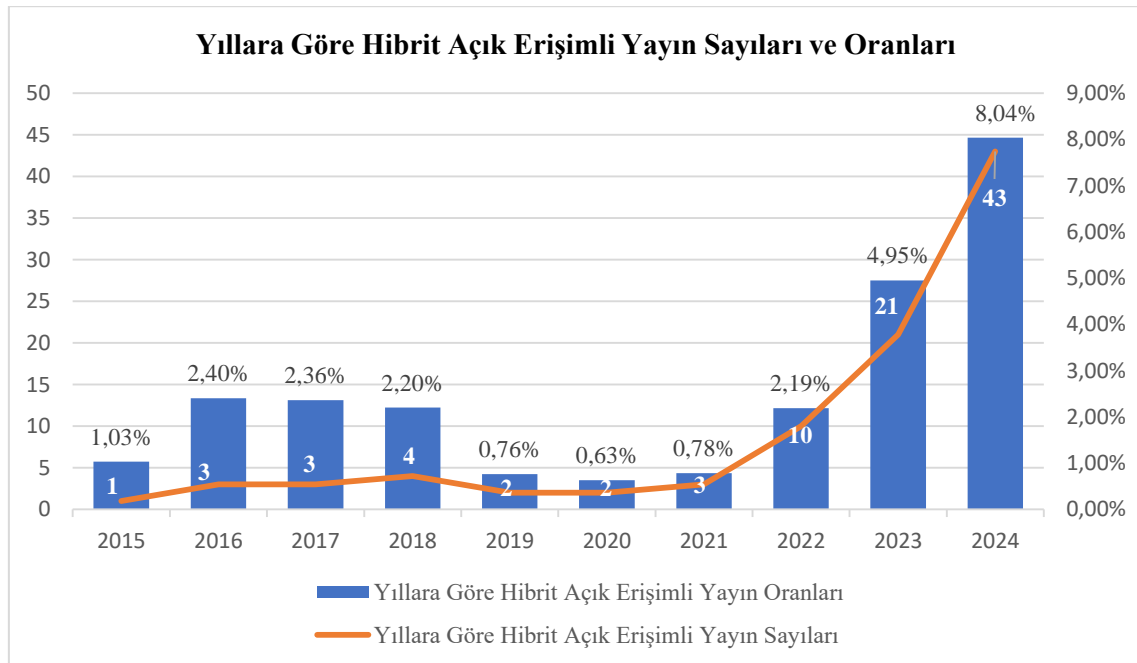
2019 ve 2020 yıllarında açık erişim oranlarında görece bir gerileme yaşanmış olup, oranlar sırasıyla %32,95 ve %32,91 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemsel düşüş, hem üniversitenin yayın stratejisindeki değişikliklerle hem de küresel yayıncılık eğilimlerindeki dalgalanmalarla ilişkili olabilir. 2021 yılından itibaren açık erişimde dikkat çekici bir ivmelenme gözlenmiştir.

2021'de 104 açık erişimli yayına ulaşılmış ve oran %36,18 olarak kaydedilmiştir. Bu artış eğilimi 2022 ve 2023'te de devam etmiş; 2023 yılında açık erişimli yayın sayısı 176'ya ulaşmış ve oran %41,51 ile analiz döneminin en yüksek seviyesine çıkmıştır. 2024 yılına gelindiğinde açık erişimli yayın sayısı 222'ye yükselerek serinin en yüksek değerine ulaşmıştır. Açık erişim oranı ise %41,50 ile bir önceki yılın oranına oldukça yakın seyretmektedir. Sayıdaki artışa karşın oran seviyesinin aynı düzeyde kalması, 2024 yılında toplam yayın hacmindeki büyümenin açık erişim artışını dengelemesiyle açıklanabilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin açık erişim politikalarına yönelik kurumsal farkındalığının yıllar içinde güçlendiği; özellikle 2021 sonrası dönemde açık erişime yönelimde belirgin bir kurumsal ivme yakalandığı görülmektedir.

4.9.1. Hibrit Açık Erişim Yayın Sayıları ve Oranları

Hibrit açık erişim modeli, abonelik temelli dergilerde yayımlanan makalelerin yazar tarafından ödenen makale işlem ücreti (APC) karşılığında açık erişimli hâle getirilebildiği bir yayıncılık yaklaşımıdır. Derginin tüm içeriğinin açık erişimli olmadığı bu modelde yalnızca APC ödenen makaleler serbest erişime açılmakta, böylece hibrit açık erişim tam açık erişim ile geleneksel abonelik modeli arasında bir ara çözüm niteliği taşımaktadır (Weber, 2009, s.1). Bu model, araştırma çıktılarının daha geniş kitlelerce erişilebilir olmasını, görünürlük ve atıf etkisinin artmasını ve fonlayıcıların giderek zorunlu hâle getirdiği açık erişim politikalarına uyumu desteklemesi bakımından önem arz etmektedir. Özellikle yüksek etki değerine sahip ancak tamamen açık erişimli olmayan dergilerde yayın yapan araştırmacılar için hibrit model önemli bir seçenek sunmakta, bu nedenle kurumların açık bilim politikalarının değerlendirilmesinde hibrit açık erişim göstergeleri dikkate değer bir izleme alanı oluşturmaktadır.

Şekil 25: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Yıllara Göre Hibrit Açık Erişimli Yayın Sayıları ve Oranları

Bartın Üniversitesi'nin 2015–2024 dönemi hibrit açık erişim performansı incelendiğinde, yıllar arasında dalgalanmalar bulunsa da genel eğilimin artış yönünde

olduğu görülmektedir. 2015 yılında yalnızca 1 hibrit açık erişimli yayın üretilmiş ve toplam yayınların %1,03'ünü oluşturmuştur. 2016–2018 döneminde hibrit yayın sayıları 3–4 aralığında seyretmiş, oranlar ise %2,20 ile %2,40 arasında gerçekleşmiştir. Bu yıllar, üniversitede hibrit erişim farkındalığının sınırlı fakat istikrarlı biçimde oluşmaya başladığı bir başlangıç dönemini temsil etmektedir. 2019 ve 2020 yıllarında hibrit açık erişim göstergelerinde belirgin bir gerileme yaşanmış; yayın sayıları 2'ye düşerken oranlar %0,63–%0,76 seviyelerine kadar inmiştir. Bu dönemde görülen düşüşün, hibrit modeldeki APC ücretlerinin yüksekliği, fonlama olanaklarının kısıtlılığı veya araştırmacıların yayın tercihleriyle ilişkili olabileceği değerlendirilmektedir.

2021 yılı itibarıyla hibrit açık erişimde yeniden bir artış eğilimi başlamış ve 2021'de yayın sayısı 3'e yükselmiştir. Asıl dikkat çekici artış ise 2022 sonrası dönemde gözlenmiştir. 2022 yılında hibrit yayın sayısı 10'a, 2023'te 21'e ve 2024 yılında 43'e yükselmiştir. Oransal olarak da 2022'de %2,19 olan hibrit açık erişim oranı 2023'te %4,95'e, 2024 yılında ise %8,04'e ulaşarak inceleme dönemindeki en yüksek seviyesini kaydetmiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin açık erişim politikalarına yönelik kurumsal farkındalığının özellikle son yıllarda güçlendiğini, araştırmacıların hibrit modele yönelik eğilimlerinin arttığını ve kurumsal destek mekanizmalarının daha etkin hâle geldiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin hibrit açık erişimli yayın performansı son yıllarda belirgin bir ivme kazanmış olup, özellikle 2022 sonrası dönemde hem yayın sayısı hem de toplam yayınlar içindeki oran açısından anlamlı bir artış ortaya çıkmıştır. Bu eğilim, üniversitenin açık bilim ekosistemine uyum kapasitesinin güçlendiğine işaret etmekte ve hibrit açık erişim modelinin, kurumun araştırma görünürlüğünü artırma potansiyeline sahip tamamlayıcı bir mekanizma olarak işlev gördüğünü göstermektedir.

Açık erişimli yayıncılığın Bartın Üniversitesi'nde giderek yaygınlaştığı görülmektedir. Ancak bu yaygınlaşmanın sürdürülebilir ve stratejik bir yapıya kavuşturulabilmesi için, yayım ücretlerinin (APC) kurumsal bütçelerce desteklenmesi, araştırmacılara yönelik açık erişim bilgilendirme çalışmaları yapılması ve Read & Publish anlaşmalarının artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, açık erişim politikalarının yalnızca bireysel tercih düzeyinde değil, kurumsal strateji ve araştırma performansı hedefleriyle bütünleşik şekilde ele alınması gerekmektedir. Üniversitenin

bu alandaki yatırımları, yalnızca akademik etkiyi değil, aynı zamanda toplumsal katkı ve bilimsel şeffaflığı da artıracaktır.

4.10. H-indeks Değerleri

H-indeksi, 2005 yılında fizikçi Jorge E. Hirsch tarafından önerilen ve kısa sürede bilimsel etkinliğin ölçümünde yaygın biçimde kullanılan birleşik bir atıf göstergesidir. Hirsch'in tanımına göre bir araştırmacının h indeks değeri, en az h kez atıf almış h adet yayının bulunması durumunda h olarak ifade edilmektedir (Hirsch, 2005, s.16572). Bu bağlamda H-indeks, aynı anda hem akademik üretkenliği (yayın sayısı) hem de bilimsel etkinin derecesini (atıf sayısı) yansıttığı için, literatürde dikkat çekici ve işlevsel bir ölçüt olarak kabul edilmektedir (Costas ve Bordons, 2007, s.193).

Görece basit hesaplanabilirliği, büyük veri tabanları tarafından otomatik biçimde sunulabilmesi ve akademik profillerle kolayca entegre edilebilmesi, H-indeksin yaygınlaşmasını hızlandırmıştır. Bugün Web of Science, Scopus ve Google Scholar gibi önde gelen bilimsel veri tabanları, araştırmacılar ve kurumlar için H-indeks bilgilerini doğrudan görünür kılmaktadır (Leydesdorff vd., 2019, s.1163). Kurumsal düzeyde ise H-indeks, üniversitelerin akademik etki düzeyini ifade eden önemli bir performans göstergesi olarak kullanılmakta; stratejik planlamalar, uluslararası sıralamalar ve araştırma yatırımlarında değerlendirme ölçütü olarak yer almaktadır.

Ancak bu göstergenin her ne kadar güçlü yönleri olsa da, kariyer süresiyle doğrudan ilişkili olması, öz atıflarla manipüle edilebilmesi ve disiplinler arası atıf kültürlerini dikkate almaması gibi sınırlılıkları da bulunmaktadır (van Leeuwen, 2008, s.160). Bu nedenle, H-indeksin tek başına bir değerlendirme ölçütü olarak kullanılmasından kaçınılmalı, diğer bibliyometrik metriklerle birlikte yorumlanmalıdır.

Aşağıdaki tabloda, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki kümülatif H-indeks değerleri, toplam yayın ve atıf sayıları ile birlikte sunulmaktadır. Değerler, kurumsal düzeyde 2008 yılından itibaren birikimli olarak hesaplanmıştır.

Tablo 29: Bartın Üniversitesi'nin yıllara göre H-Index değerleri

Yıl	Kümülatif Yayın Sayısı	Kümülatif Atıf Sayısı	Kümülatif H-Index (Kendi Kendine Atıf Hariç)	Kümülatif H-Index
2015	562	11.921	53	54
2016	704	14.317	56	57
2017	845	16.741	60	62
2018	1.044	19.756	62	66
2019	1.325	25.032	67	71

2020	1.649	32.659	74	78
2021	2.048	39.258	75	81
2022	2.518	45.423	76	82
2023	2.947	48.473	76	82
2024	3.494	49.724	76	82

Tablo 29'daki Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasındaki kümülatif H-indeks verileri incelendiğinde, üniversitenin bilimsel etkinliğinde anlamlı bir gelişim ve belirgin bir ivmelenme olduğu görülmektedir. 2008 yılından itibaren 2015 yılı sonuna kadar olan dönemde 562 yayın ve 11.921 atıf ile H-indeksi 54 olan üniversitenin, 2024 yılı itibarıyla 3.494 yayın ve 49.724 atıf düzeyine ulaşarak H-indeksini 82'ye taşıdığı tespit edilmiştir. Bu gelişim yalnızca niceliksel değil, aynı zamanda etki gücü bakımından da çarpıcıdır; çünkü H-indeksin 10 yıl içinde 28 puan artması, sadece yayın hacminin değil, bu yayınların atıf performansının da sürdürülebilir biçimde yükseldiğini göstermektedir.

Özellikle 2015–2020 dönemi, üniversitenin araştırma kapasitesinde hızlı ve istikrarlı bir büyüme yaşandığı bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Bu beş yıllık sürede H-indeks değeri 54'ten 78'e yükselmiş; her yıl ortalama 4,8 puanlık artış gerçekleşmiştir. 2021 yılından itibaren H-indeks artışı yavaşlamış ve 2022'den itibaren durağanlaşma eğilimi gözlemlenmiştir. 2022–2024 yılları arasında H-indeks değeri 82 seviyesinde sabit kalmıştır. Bu durağanlık, atıf bazlı etkiyi artırabilecek yeterli sayıda yüksek atıf alan yayınların oluşmaması ya da yeni yayınların henüz yeterli atıf birikimine ulaşmamış olmasıyla ilişkilendirilebilir. Nitekim H-indeks, yalnızca yüksek nitelikli ve belirli bir eşik üzerinde atıf almış yayınların katkısıyla artmaktadır. Bu bağlamda, yayınların sayıca artması tek başına yeterli olmayıp, bu yayınların aynı zamanda atıf etkisi yaratması gerekmektedir.

Kümülatif H-indeks değerine öz atıfların etkisi analiz edildiğinde, 2024 itibarıyla 76 (öz atıf hariç) / 82 (toplam) gibi bir dağılım görülmektedir. Bu fark, yalnızca 6 puan olup, kurumsal düzeyde öz atıfların sınırlı düzeyde etkili olduğunu ve genel H-indeks artışının doğal atıf yoluyla oluştuğunu göstermektedir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin yayınlarının bilim camiasında gerçek karşılık bulduğunu, manipülasyondan uzak ve akademik olarak görünür çıktılar ürettiğini göstermesi açısından son derece olumlu bir bulgudur.

Dikkat çekici bir diğer unsur, H-indeks değerinin yayın sayısından bağımsız olarak doğrudan artmadığıdır. Örneğin 2023 ve 2024 yıllarında yayın sayısı sırasıyla 2.947 ve 3.494'e ulaşmış; ancak H-indeks sabit kalmıştır. Bu durum, yayın hacmindeki

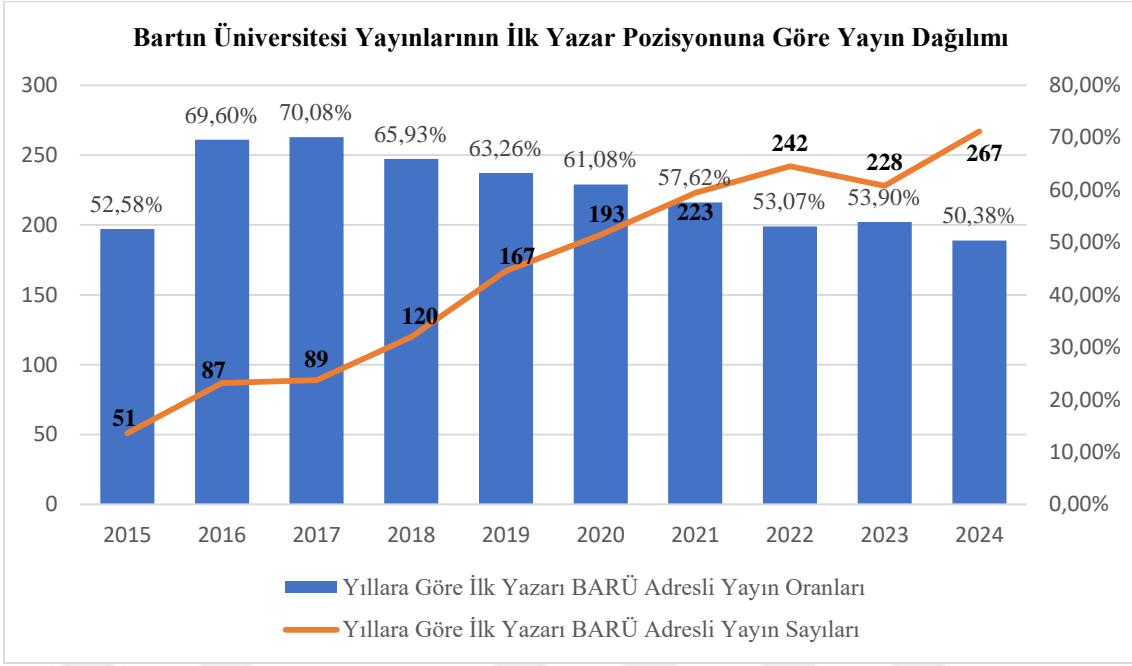
artışın doğrudan H-indeks artışına yansımadığını; yani yayın kalitesi ve atıf performansının asıl belirleyici unsur olduğunu net biçimde ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, H-indeksin niteliksel değerlendirme gücünü açık biçimde yansıttığı söylenebilir.

Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 yılları arasında kümülatif olarak artan H-indeks değeri, kurumsal düzeyde hem yayın hacminin hem de atıf etkisinin kayda değer biçimde yükseldiğini göstermektedir. Özellikle 2015–2020 döneminde gözlemlenen istikrarlı artış, üniversitenin araştırma performansında nitelikli bir ivme kazandığına işaret etmektedir. 2020 sonrası dönemde H-indeks değerinin durağanlaşması ise, yüksek atıf potansiyeline sahip yayınların artırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca öz atıf etkisinin sınırlı düzeyde kalması, atıf kalitesinin ve bilimsel görünürlüğün doğal yollarla geliştiğini desteklemektedir. Bu bağlamda H-indeks, üniversitenin araştırma çıktılarında hem nicel hem nitel bir büyüme süreci yaşadığını göstermesi bakımından güçlü bir gösterge olarak değerlendirilmektedir.

4.11. Yazar Pozisyonlarına göre Yayın Dağılımı

Bilimsel yayınlarda yazar pozisyonları, yalnızca isim sırasından ibaret olmayıp, araştırmaya katkı düzeyini, sorumluluk paylaşımını ve liderlik rollerini yansıtan önemli bibliyometrik göstergelerden biri olarak değerlendirilmektedir. Özellikle çok yazarlı çalışmalarda, ilk (first) yazar, çalışmanın yürütülmesinde aktif rol alan ve genellikle veri toplama, analiz ve yazım sürecini üstlenen kişiyi; son (last) yazar, genellikle kıdemli araştırmacı ya da proje yürütücüsünü; sorumlu (corresponding) yazar ise yazışmalardan ve yayının dış paydaşlarla temsilinden sorumlu olan kişiyi ifade etmektedir (Duffy, 2017, s.8881). Bu pozisyonlar, bilimsel üretimde liderlik ve görünürlük ile doğrudan ilişkilidir.

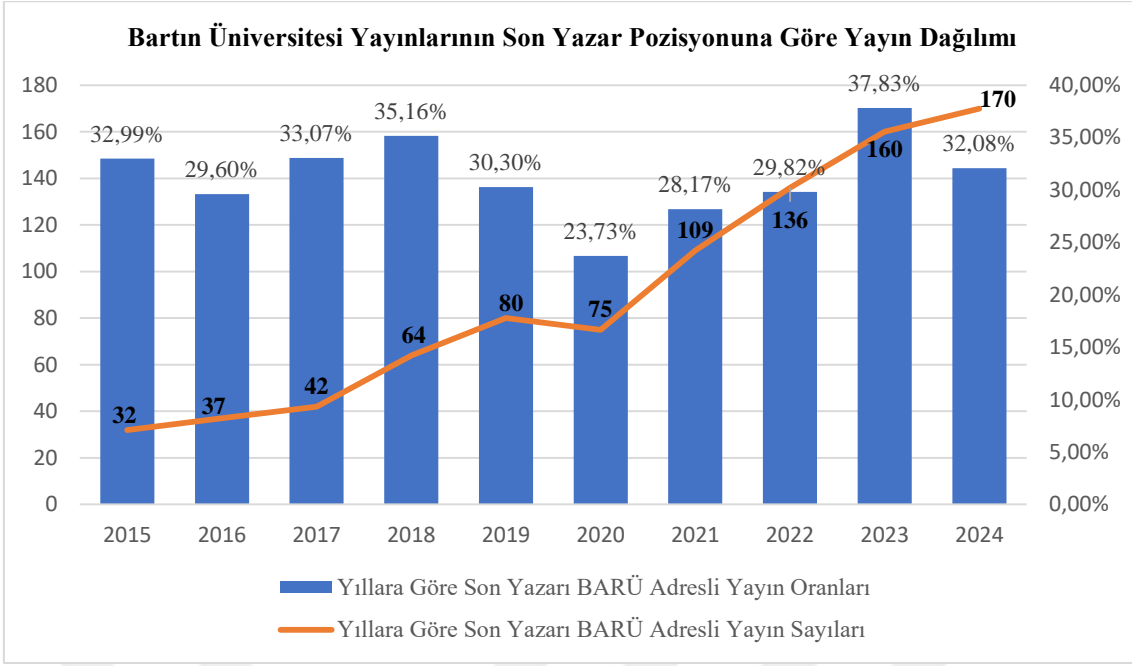
Yazar pozisyonlarına dayalı analizler, bir kurumun ya da araştırmacının bilimsel işbirlikler içerisindeki konumunu, yürütücü ya da destekleyici rollerini ve akademik liderlik düzeyini ortaya koymak açısından anlamlı veriler sunmaktadır. Bu nedenle, Bartın Üniversitesi adresli yayınlarda ilk, son ve sorumlu yazar pozisyonlarının yıllar içerisindeki dağılımının incelenmesi; kurumsal araştırma profilinin derinlemesine değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda analizler, *InCites* veri tabanından elde edilen bilgiler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Şekil 26: Bartın Üniversitesi Yayınlarının İlk Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı

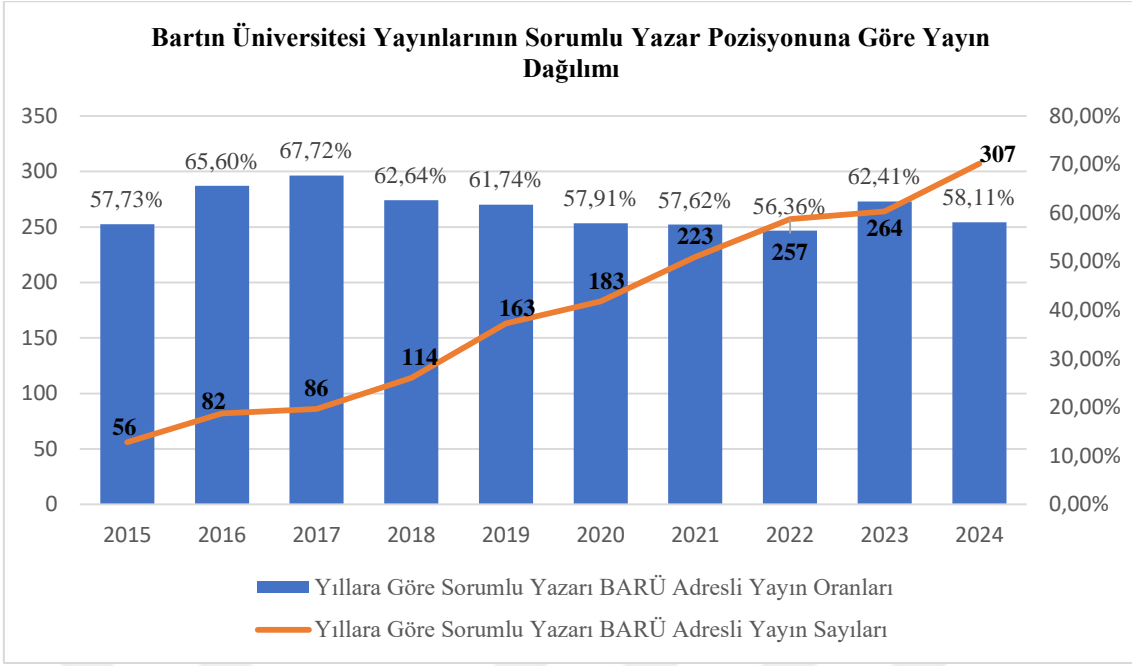
2015-2024 yılları arasında Bartın Üniversitesi adresli yayınların toplam %57,34'ünde ilk yazar pozisyonunun Bartın Üniversitesi'ne ait olduğu belirlenmiştir. Sayısal olarak bu, 1667 yayına karşılık gelmektedir. Şekil incelendiğinde, ilk yazar Bartın Üniversitesi adresli yayın sayısının 2015 yılında 51 ile başladığı, 2024 yılına kadar her yıl artarak 267'ye ulaştığı görülmektedir. Oransal açıdan ise 2016 ve 2017 yıllarında %69,60 ve %70,08 gibi oldukça yüksek değerler kaydedilmiş, bu oran izleyen yıllarda istikrarlı şekilde azalarak 2024'te %50,38'e gerilemiştir.

Bu eğilim, yayın hacmi artsa da Bartın Üniversitesi'nin birinci yazar konumundaki liderliğinin görece azaldığını, diğer kurumlarla yapılan işbirliklerinde daha fazla destekleyici rol üstlenildiğini göstermektedir. Buna rağmen, yayın hacmindeki mutlak artış dikkate alındığında Bartın Üniversitesi'nin toplam ilk yazar katkısının anlamlı biçimde yükseldiği söylenebilir. İlk yazar pozisyonunun araştırma yürütücülüğü ve doğrudan emek yoğunluğu açısından kritik bir gösterge olduğu dikkate alındığında, bu alan üniversitenin akademik liderlik kapasitesini yansıtan önemli bir göstergedir.

Şekil 27: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Son Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı

Aynı dönemde Bartın Üniversitesi adresli son yazar sayısı 905 olarak tespit edilmiştir. Bu sayı, toplam yayınların %31,13'ünü oluşturmaktadır. 2015 yılında 32 olan yayın sayısı 2024 yılında 170'e ulaşmış, oranlar ise yıllık bazda %29,60–%37,83 arasında değişkenlik göstermiştir. En yüksek oran %37,83 ile 2023 yılında, en düşük oran ise %23,73 ile 2020 yılında gözlemlenmiştir. Son yazar pozisyonuna ilişkin veriler incelendiğinde, sayısal olarak sürekli bir artış eğilimi olduğu, ancak oranların yıllar arasında dalgalı bir yapı sergilediği görülmektedir. Oransal artış, özellikle 2021 sonrasında daha belirgin hâle gelmiştir. Özellikle 2021 sonrası dönemde son yazar pozisyonunun sayısal olarak artması, üniversitede kıdemli araştırmacı sayısının arttığına ve dış kurumlarla yapılan çalışmalarda daha etkin bir yönlendirici rol üstlenildiğine işaret etmektedir.

Şekil 28: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Sorumlu Yazar Pozisyonuna Göre Yayın Dağılımı

Sorumlu yazar pozisyonu, çalışmanın bilimsel bütünlüğünü temsil eden ve dış iletişimden sorumlu olan kişiyi ifade etmektedir. Bu pozisyon genellikle ilk veya son yazarla çakışmakla birlikte, bazı yayınlarda ayrı bir rol olarak tanımlanmaktadır. Bartın Üniversitesi adresli yayınların toplam %59,72'sinde sorumlu yazarın Bartın Üniversitesi adresli olduğu görülmüş, bu oran 1.736 yayına karşılık gelmektedir.

Şekil 28'de, 2015 yılında 56 olan sorumlu yazar yayın sayısının 2024'te 307'ye yükseldiği, oransal olarak ise %57,73'ten %58,11'e çıktığı gözlemlenmektedir. 2016–2017 yıllarında oranlar %65'in üzerindeyken, 2020–2022 döneminde %56'nın altına düşmüş; 2023 yılında ise tekrar %62,41 ile yükseliş göstermiştir. Bu göstergenin yüksekliği, Bartın Üniversitesi araştırmacılarının yayınlarda kurumsal temsiliyetinin güçlü olduğunu ve iletişimsel sorumluluğu üstlenme eğiliminde olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca üniversitenin uluslararası işbirliklerinde kurumsal görünürliğini artırma potansiyelini de yansıtmaktadır.

2015-2024 yılları arasında Bartın Üniversitesi, toplam yayınları içerisinde ilk yazar, son yazar ve sorumlu yazar pozisyonlarında önemli ölçüde kurumsal katkı sunmuştur. Özellikle ilk ve sorumlu yazar pozisyonlarında %50'nin üzerinde bir temsil oranı yakalanması, üniversitenin araştırma sürecinde etkin ve görünür bir rol üstlendiğini göstermektedir. İlk yazar pozisyonundaki %57,34'lük ortalama oran, üniversitenin bilimsel üretimde doğrudan katkı sunduğunu, sorumlu yazar pozisyonundaki %59,72'lik oran ise dış dünyaya akademik iletişimde aktif bir temsil sergilediğini ortaya koymaktadır. Son yazar oranının %31,13 düzeyinde kalması, Bartın

Üniversitesi'nin henüz her alanda kıdemli liderlik pozisyonunu yeterince yaygınlaştıramadığını düşündürmekle birlikte, bu oranın son yıllarda artış eğilimine girmesi, kurumsal akademik olgunlaşmanın bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

4.12. Ortak Yazar-Yazar Analizi

Akademik yayıncılıkta araştırmacıların bir araya gelerek gerçekleştirdiği ortak çalışmalar, bilimsel bilginin üretiminde iş birliğinin önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda ortak yazar (co-authorship) analizi, belirli bir araştırma alanında veya kurumsal yapı içerisinde yer alan bilim insanlarının birlikte gerçekleştirdiği yayınlar üzerinden kurulan iş birliği ağlarını ortaya koymayı amaçlayan bibliyometrik bir tekniktir.

Ortak yazarlar arasında kurulan bağ, yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda kurumsal ve ulusal düzeyde de incelenebilmekte; böylece araştırma ağlarının coğrafi ve yapısal yönleri analiz edilebilmektedir. Her bir akademik yayında yer alan yazarların kurumsal bağlantıları ve coğrafi konumları, bu analizlerin çok katmanlı olarak gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır. Lu ve Wolfram'a (2012, s. 1974) göre, bilim insanlarının iş birliği ile yayımlanan her çalışma, yazarlar arasında analize konu olabilecek bir bağ oluşturmaktadır.

Bu yöntemle, belirli bir dönemdeki yayınlara dayalı olarak araştırmacıların kimlerle, ne sıklıkla ve hangi yoğunlukta iş birliği yaptığı görselleştirilebilmekte; ayrıca iş birliği yapılarına göre kümelenmeler, merkezi yazarlar ve ağ içerisindeki yapısal ilişkiler belirlenebilmektedir. Ortak yazar analizi, bu yönüyle araştırma alanlarının sosyal ağ haritasını ortaya çıkaran güçlü bir yöntem olarak değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, bu analiz türünün bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Özellikle bir yayında adı geçen her yazarın katkı düzeyi eşit olarak varsayılmakta; dolayısıyla yazarlar arası iş birliğinin içeriğine ve niteliğine dair doğrudan bir bilgi sunulamamaktadır (Zupic ve Cater, 2015, s. 435; Bağış, 2021, s. 106). Yalnızca bibliyografik kayıtlar üzerinden gerçekleştirilen bu analizler, iş birliğinin varlığına ilişkin dolaylı bir gösterge sunmakta; ancak araştırmanın yürütülmesinde kimin hangi katkıyı sağladığına dair ayrıntı vermemektedir.

Bu bölümde ortak yazar analizi, VOSviewer yazılımı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bartın Üniversitesi adresli yayınlar temel alınarak oluşturulan veri setinde, en az 5 yayın üretmiş ve en az 1 atıf almış yazarlar analiz kapsamına dahil edilmiştir. Bu filtreleme ile toplam 4060 farklı yazar içerisinde 460 yazar

Tablo 30: Ortak Yazar-Yazar Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Yazar

S.N.	Yazar	Yayın Sayısı	Atf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	taslimi, p	206	5.716	645
2	gencel, o	184	6.159	556
3	gulcin, l	107	4.214	430
4	sari, a	54	1.378	283
5	hekimoglu, g	49	1.291	256
6	ozbakkaloglu, t	56	1.601	250
7	ustaloglu, a	53	1.308	226
8	erdogmus, e	55	1.444	206
9	sutcu, m	47	1.889	179
10	sadeghian, n	40	610	166
11	ozel, hb	101	2.266	165
12	gok, ms	57	1.212	151
13	tuzun, b	41	1.067	141
14	karaoglani, ac	59	1.930	130
15	yaras, a	47	846	127
16	cetin, m	43	2.162	111
17	doleker, km	42	1.759	109
18	kaplan, g	21	1.391	108
19	sevik, h	46	2.046	108
20	erdogan, a	44	1.183	107
21	bayraktar, oy	19	1.354	105
22	taskin-tok, t	28	328	104
23	sujayev, a	19	439	102
24	erden, y	33	682	98
25	mahdavi, m	20	284	93

Görselleştirme ve bu görselleştirmeye göre ilk 25 yazarı, yazarların yayın sayılarını, atf sayıları ile toplam bağlantı güçlerini gösteren tablo 30, Bartın Üniversitesi'nde disiplinler arası ve araştırma grubu temelli iş birliğinin yapısal haritasını ortaya koymaktadır. En belirgin kümeler şunlardır:

- Kırmızı Küme (*taslimi, p* merkezli): Ağın en büyük ve en yoğun kümesini oluşturan bu yapı, özellikle *taslimi, p* ve *gulcin, l* etrafında şekillenmiştir. Bu yazarlar yalnızca yüksek yayın ve atf sayılarına değil (sırasıyla 206 yayın/5.716 atf ve 107 yayın/4.214 atf), aynı zamanda 645 ve 430 bağlantı gücüyle ağın yapısal merkezinde yer almaktadır. Kümeye dahil olan *tuzun, b, sadeghian, n, taskin-tok, t, erden, y* gibi

isimler de ağın önemli iç bağlantılarını oluşturmaktadır. Sık ve kalın çizgiler, bu küme içerisindeki içsel iş birliğinin oldukça yoğun olduğunu göstermektedir. Kırmızı küme, aynı zamanda ağdaki en yüksek merkezîyete sahip yapı olarak dikkat çekmektedir.

- Yeşil Küme (*gencel, o* merkezli): Bu kümede *gencel, o* (184 yayın, 6.159 atıf, TBG: 556) lider konumda yer almakta ve ağın en yüksek atıf alan yazarı olarak öne çıkmaktadır. Kümelene yapısı içinde *sutcu, m, sari, a, hekimoglu, g, ozbakkaloglu, t, erdogmus, e, yaras, a, ustaoglu, a* gibi yazarlarla güçlü bağlantılar kurulmuştur. Bu durum, bu kümenin hem iç ilişkiler açısından bütüncül olduğunu hem de özellikle mühendislik, malzeme ve uygulamalı bilimler alanlarında güçlü bir iş birliği ağı oluşturduğunu göstermektedir. Ağın sağ tarafında konumlanmıştır. Hem kendi içinde yüksek bağlantı sıklığına sahip hem de diğer kümelerle (özellikle mavi ve sarı) ilişki kuran yazarlar içermektedir.

- Mavi Küme (*gok, ms ve karaoglani, ac* merkezli): Ağın tam ortasında yer alan bu küme, farklı kümeler arasında köprü kurma işlevine sahiptir. *gok, ms, karaoglani, ac, erdogan, a, doleker, km, rajendrachari, s, ozgurluk, y* gibi yazarlar bu yapının omurgasını oluşturmakta ve ağ içi geçişlerin önemli bir bölümünü sağlamaktadır. Mavi küme, özellikle çok disiplinli iş birlikleri açısından anlamlıdır. Düğüm yoğunluğu ve bağlantı yapısı, bu grubun yüksek sayıda dış bağlantı kurduğunu ve ağın yapısal bütünlüğüne önemli katkı sunduğunu göstermektedir.

- Açık mavi Küme (*ozel, hb, cetin, m, sevik, h* etrafında): açık mavi küme, *ozel, hb* (101 yayın, 2.266 atıf, TBG: 165), *cetin, m, sevik, h* gibi yazarların etrafında konumlanmıştır. Yeşil ve mavi küme arasında yer alır. Çok sayıda farklı kümeden gelen yazarla bağlantı kurduğu için geçişli bir küme yapısı göstermektedir. Özellikle *gencel, o* ve *gok, ms* ile çift taraflı bağlara sahiptir.

- Mor Küme (*karadag, a* merkezli): *karadag, a; korkmaz, n; tekın, s; kisa, d; akbas, h* gibi yazarlar bu yapının omurgasını oluşturmaktadır. Orta büyüklükte; kırmızı kümeyle yoğun bağlantıya sahiptir. Mor küme, kırmızı ile mavi arasında ara geçiş yapısı gibi davranmaktadır.

- Sarı Küme (*aydemir, d ve can, a* merkezli): *aydemir, d; can, a; sozen, e; gardner, dj; kiziltas, a* etrafında üst orta bölgede konumlanmıştır. Bu kümeye özgü olarak az sayıda dış bağlantı ve belirgin iç bağlantı ağı görülmektedir. Kendi içinde anlamlı, dışa daha kapalı bir yapıdadır.

Bartın Üniversitesi adresli yayımlara dayalı olarak gerçekleştirilen ortak yazar-yazar ağı analizi, üniversitenin bilimsel üretiminde önemli rol oynayan yazarlar ile bunlar arasındaki iş birliği örüntülerini yapısal ve görsel düzeyde ortaya koymuştur. Görselleştirme çıktılarında, üniversite bünyesinde çok merkezli, modüler ve disiplinler arası etkileşimlere açık bir akademik iş birliği ağı olduğu görülmektedir. Özellikle taslimi, *p*, *gencel*, *o*, *gulcin*, *l*, *hekimoglu*, *g* ve *ozel*, *hb* gibi yazarlar, yalnızca üretkenlik ve atıf bakımından değil, aynı zamanda diğer araştırmacılarla kurdukları yoğun bağlantılar sayesinde ağın yapısal merkezinde konumlanmakta; böylece bilgi dolaşımının ve akademik etkileşimin sürekliliğini sağlamaktadır. Ayrıca *gulcin*, *l* ve *hekimoglu*, *g* gibi Bartın Üniversitesi mensubu olmayan yazarlar da benzer şekilde yüksek bağlantı gücüne sahip olup kurumlararası iş birliğini yönlendiren yazarlar olarak dikkat çekmektedirler. Kümeler arası geçiş sağlayan yazarlar (ör. *gok*, *ms*, *karaoglani*, *ac*, *cetin*, *m*) ise ağın bütünlüğünü koruyarak araştırma grupları arasında entegrasyon ve iş birliğini desteklemektedir.

Öte yandan, sınırlı sayıda bağlantıya sahip izole kümeler de kurumsal yayıncılığın yerel ve tematik odaklı boyutlarını temsil etmektedir. Bu bulgular, Bartın Üniversitesi'nin kurumsal araştırma ekosisteminde hem disiplinler derinlik hem de yapısal çeşitliliğin bir arada bulunduğunu, ortak yazar ilişkilerinin yalnızca üretim düzeyinde değil aynı zamanda sosyal ağ dinamikleri açısından da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

4.13. Ortak Yazar-Kurum Analizi

Bilimsel araştırmaların günümüzde giderek daha fazla kurumsal iş birliğine dayalı olarak yürütülmesi, üniversiteler, araştırma enstitüleri ve diğer akademik yapılar arasında kurulan ortaklıkları daha görünür hâle getirmiştir. Kurumlar arası iş birliği, sadece bireysel araştırmacılar arasında değil; aynı zamanda kurum düzeyinde bilgi, kaynak ve uzmanlık paylaşımını da içermekte olup, bu etkileşimlerin analiz edilmesi bilimsel ağların kurumsal boyutunu anlamada kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, ortak yazar-kurum analizi, bilimsel yayınlarda birden fazla kurumun katkı sunduğu çalışmalara odaklanarak, kurumsal düzeydeki iş birliklerinin yapısal örüntülerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu tür analizler, üniversitelerin dış paydaşlarla kurduğu akademik etkileşimleri değerlendirmeye, stratejik araştırma ortaklıklarını belirlemeye ve kurumsal araştırma politikalarının şekillendirilmesine katkı sunmaktadır.

Tablo 31: Ortak Yazar-Kurum Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Kurum

S.N.	Kurum Adı	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	Bartın Univ	2.906	41.061	3.573
2	Atatürk Univ	160	6.017	575
3	Karadeniz Tech Univ	103	2.038	312
4	Kastamonu Univ	111	3.902	256
5	King Fahd Univ Petr & Minerals	48	1.162	202
6	Gazi Univ	93	920	200
7	Texas State Univ	55	1.582	197
8	Düzce Univ	76	1.272	174
9	Karabük Univ	85	1.673	164
10	İnönü Univ	52	1.025	160
11	Sakarya Univ	62	1.510	142
12	Gaziantep Univ	42	596	139
13	Ankara Univ	69	934	135
14	İzmir Katip Çelebi Univ	47	1.923	132
15	Fırat Univ	51	776	118
16	Sivas Cumhuriyet Univ	43	616	117
17	İstanbul Tech Univ	56	817	112
18	Ondokuz Mayıs Univ	45	1.822	111
19	Bingöl Univ	31	1.539	109
20	Yozgat Bozok Univ	40	920	105
21	Sakarya Univ Appl Sci	37	332	97
22	King Saud Univ	24	832	94
23	Cumhuriyet Univ	24	800	93
24	Adıyaman Univ	24	860	92
25	Eskişehir Osmangazi Univ	52	526	90

VOSviewer aracılığıyla elde edilen ve şekil 30’da görselleştirilmiş işbirliği ağı ve tablo 31’deki veriler birlikte incelendiğinde, Bartın Üniversitesi’nin 2015-2024 yılları arasında çok boyutlu ve geniş kapsamlı bir ortak yazarlık ağına sahip olduğu görülmektedir. Haritada Bartın Üniversitesi merkezde konumlanmış, çevresinde yer alan düğümler farklı kurumları, düğümlerin büyüklüğü yayın yoğunluğunu, bağlantı kalınlıkları ortak yazarlık sıklığını, renkler ise birlikte daha sık işbirliği yapan grupları göstermektedir. Tablo ise görselde öne çıkan ilk 25 kurumun yayın, atıf ve toplam bağlantı gücü değerlerini sunarak bu yapıyı sayısal olarak desteklemektedir.

Yeşil kümelenmede Atatürk Üniversitesi (160 yayın, 6.017 atıf, 575 bağlantı gücü) öne çıkan ortak konumundadır. Bu üniversite ile birlikte İnönü, Sivas Cumhuriyet, Yozgat Bozok ve Bingöl üniversiteleri de sık işbirliği yapılan kurumlar arasındadır. Özellikle Bingöl Üniversitesi, 31 yayına karşılık 1.539 atıf olarak yüksek etki gücüyle dikkat çekmektedir. Bu küme, Bartın Üniversitesi'nin Doğu ve Orta Anadolu'daki üniversitelerle güçlü bağlar kurduğunu göstermektedir.

Kırmızı kümelenme, Batı Karadeniz odaklı bölgesel işbirliklerini ortaya koymaktadır. Kastamonu (111 yayın, 256 bağlantı gücü), Karabük (85; 164), Zonguldak Bülent Ecevit ve Düzce Üniversiteleri (76; 174) sıkı ilişkilerle ağda yer almakta; Ankara (69; 135) ve Gazi Üniversitesi (93; 200) gibi daha geniş ölçekli kurumlar bu bölgesel kümenin farklı alanlara açılımını desteklemektedir. Bu desen, coğrafi yakınlığın işbirliklerini yoğunlaştırıcı bir rol oynadığını göstermektedir.

Mavi kümelenme ise ulusal ve uluslararası kurumlarla kurulan işbirliklerini içermektedir. Karadeniz Technical University (103; 312) bu kümenin merkezinde yer almakta, çevresinde ise King Fahd University of Petroleum & Minerals (48; 202), Texas State University (55; 197), King Saud University (24; 94), University of Maine ve Flinders University gibi farklı kıtalardan kurumların bulunduğu görülmektedir. Bu yapı, Bartın Üniversitesi'nin yalnızca birkaç uluslararası kurumla değil, çok sayıda ve farklı ülkelerden üniversiteyle geniş kapsamlı bir işbirliği ağı geliştirdiğini göstermektedir. Dolayısıyla uluslararası işbirliklerinin çeşitliliği, ağın küresel ölçekte yaygın bir etkileşim içerdiğini ortaya koymaktadır.

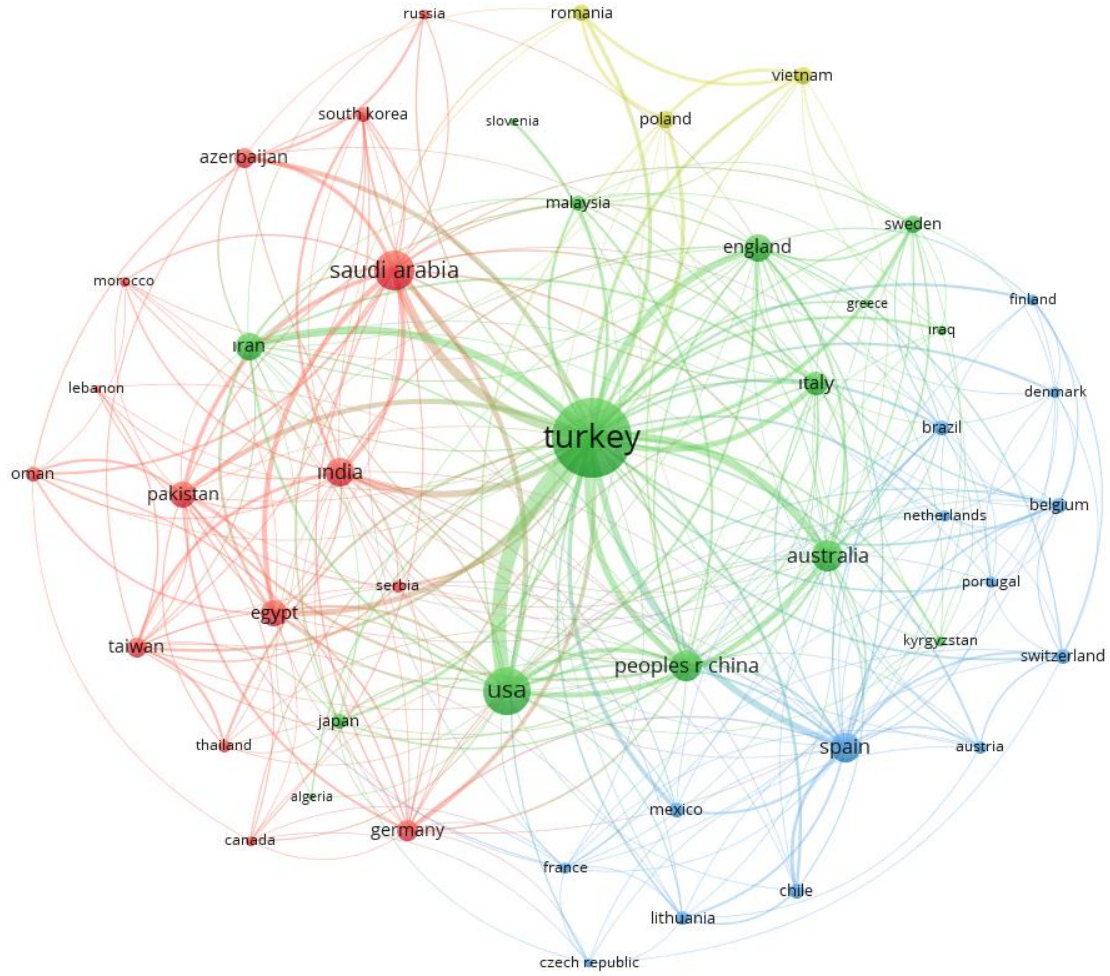
Sarı tonlarda görülen daha küçük kümeler ise belirli tematik alanlarda öne çıkan işbirliklerini temsil etmektedir. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (47 yayın, 1.923 atıf, 132 bağlantı gücü) ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi (45; 1.822; 111) bu grupta dikkat çeken kurumlardır. Yayın hacimleri görece orta düzeyde olmakla birlikte, yüksek atıf sayıları bu işbirliklerinin nitelikli çıktılar ürettiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin işbirliği ağı hem bölgesel kümelenme hem de ulusal ve uluslararası açılım üzerinden şekillenmektedir. Bölgesel düzeyde yakın coğrafyadaki üniversitelerle yoğun ortaklıklar görülürken, ulusal düzeyde büyük üniversitelerle kurulan çoklu bağlantılar ve uluslararası alanda farklı kıtalara uzanan işbirlikleri ağın bütüncül yapısını güçlendirmektedir. Atıf/yayın oranları bazı kurumlarla yapılan işbirliklerinin sayıca az olsa da yüksek etki ürettiğini göstermekte, bu da ağın yalnızca nicelik değil nitelik açısından da güçlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

4.14. Ortak Yazar-Ülke Analizi

Uluslararası ortak yazarlık ilişkilerinin incelenmesi, bir üniversitenin küresel bilimsel ağlardaki konumunu, etkileşim düzeyini ve araştırma stratejilerindeki uluslararasılaşma boyutunu anlamak açısından kritik öneme sahiptir. Ülkeler arası ortak yazarlık, yalnızca akademik üretimin niceliksel artışına katkıda bulunmakla kalmamakta, aynı zamanda bilgi transferi, bilimsel görünürlük ve araştırma kalitesinin yükseltilmesi bakımından da belirleyici olmaktadır. Bu nedenle, Bartın Üniversitesi'nin farklı ülkelerle geliştirdiği bilimsel işbirliği ağlarının yapısal çözümlemesi, üniversitenin küresel ölçekteki araştırma etkisini değerlendirmek açısından önemli bir temel sunmaktadır.

Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli yayınlara dayanılarak ortak yazar-ülke analizi, VOSviewer yazılımı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Analiz kapsamında veri setinde yer alan toplam 81 farklı ülke arasından, en az 5 yayın üretmiş ve en az 1 atıf almış olan ülkeler seçilerek örneklem daraltılmış; böylece 48 ülke değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen analiz sonucunda, bu 48 ülkenin Bartın Üniversitesi ile gerçekleştirdiği ortak yazarlıklara dayalı işbirliği ağı görselleştirilmiş ve VOSviewer ekranında bağlantı gücü (total link strength) esas alınarak sunulmuştur. Söz konusu görselleştirme, Bartın Üniversitesi'nin uluslararası düzeydeki ortaklıklarının yapısal yoğunluğunu, öne çıkan işbirliği merkezlerini ve ülkeler arasındaki kümelenme örüntülerini incelemek açısından analitik bir zemin sağlamaktadır.

Şekil 31: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Yazar-Ülke Analizi

Şekil 31'deki, Bartın Üniversitesi adresli yayınların 2015-2024 yılları arasındaki ortak yazar-ülke dağılımı incelendiğinde, üniversitenin geniş ve çok katmanlı bir uluslararası işbirliği ağına sahip olduğu görülmektedir. VOSviewer aracılığıyla oluşturulan ağ haritasında Bartın Üniversitesi merkezde konumlanmış, çevresinde yer alan düğümler ortak yayın üretilen ülkeleri temsil etmiştir. Düğüm büyüklükleri yayın hacmini, bağlantı kalınlıkları işbirliği yoğunluğunu, renkler ise birlikte daha sık işbirliği yapan ülke gruplarını göstermektedir. Tablo 32'de ise görselde öne çıkan ilk 25 ülkenin yayın, atıf ve toplam bağlantı gücü değerlerini sayısallaştırmaktadır.

Tablo 32: Ortak Yazar-Ülke Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Ülke

S.N.	Ülke Adı (Country)	Yayın Sayısı (Publication)	Atıf Sayısı (Citation)	Toplam Bağlantı Gücü (Total Link Strength)
1	Türkiye (turkey)	2.906	41.061	1.176
2	Amerika Birleşik Devletleri (Usa)	203	4.610	321
3	Suudi Arabistan (saudi arabia)	113	2.729	246
4	Hindistan (india)	89	1.470	156

5	Çin Halk Cumhuriyeti (<i>peoples r china</i>)	63	1.425	143
6	Avustralya (<i>australia</i>)	54	2.028	126
7	İspanya (<i>spain</i>)	42	1.772	116
8	İran (<i>iran</i>)	68	1.395	115
9	İngiltere (<i>england</i>)	49	1.313	104
10	Pakistan (<i>Pakistan</i>)	36	774	91
11	Mısır (<i>egypt</i>)	33	626	91
12	İtalya (<i>italy</i>)	31	1.146	72
13	Azerbaycan (<i>azerbaijan</i>)	38	657	66
14	Almanya (<i>germany</i>)	23	362	61
15	Tayvan (<i>taiwan</i>)	22	343	48
16	Polonya (<i>Poland</i>)	23	214	48
17	Romanya (<i>romania</i>)	21	201	43
18	Vietnam (<i>Vietnam</i>)	14	309	41
19	İsveç (<i>sweden</i>)	15	576	40
20	Güney Kore (<i>south korea</i>)	15	328	39
21	Japonya (<i>japan</i>)	18	287	36
22	Şili (<i>chile</i>)	13	220	32
23	Malezya (<i>malaysia</i>)	11	350	31
24	Umman (<i>oman</i>)	6	71	31
25	Brezilya (<i>brasil</i>)	10	454	29

Verilere göre, Bartın Üniversitesi'nin en yoğun işbirliği yürüttüğü ülkeler arasında ABD (203 yayın, 4.610 atıf, 321 bağlantı gücü), Suudi Arabistan (113; 2.729; 246), Hindistan (89; 1.470; 156), Çin Halk Cumhuriyeti (63; 1.425; 143), Avustralya (54; 2.028; 126), İspanya (42; 1.772; 116) ve İngiltere (49; 1.313; 104) bulunmaktadır. Bu ülkelerle kurulan ortaklıkların ağ üzerinde kalın kenarlarla temsil edilmesi, işbirliği ilişkilerinin sürekliliğini ve yoğunluğunu ortaya koymaktadır. Özellikle ABD'nin yüksek atıf sayısı, Bartın Üniversitesi'nin uluslararası görünürlüğünü artıran en güçlü bağlantılardan biri olduğunu göstermektedir.

Ortadoğu ve Güney Asya ülkeleri de işbirliği ağında önemli bir yer tutmaktadır. Suudi Arabistan, Hindistan, Pakistan (36 yayın, 774 atıf, 91 bağlantı gücü), İran (68; 1.395; 115) ve Mısır (33; 626; 91) ile kurulan ortaklıklar, bölgesel bağların bilimsel üretime güçlü şekilde yansıdığını göstermektedir. Bu ülkelerin aynı renkte kümelenmiş olması, Bartın Üniversitesi'nin özellikle bu coğrafyalarda yoğunlaşan çoklu ortak yazarlık ilişkileri geliştirdiğini ortaya koymaktadır.

Avrupa ülkeleriyle gerçekleştirilen işbirlikleri ise daha çok yüksek etki düzeyiyle dikkat çekmektedir. İspanya, İngiltere, İtalya (31 yayın, 1.146 atıf, 72 bağlantı gücü) ve İsveç (15; 576; 40) görece düşük yayın sayısına rağmen yüksek atıf üretmişlerdir. İspanya'nın $\approx 42,2$; İtalya'nın $\approx 37,0$; İsveç'in $\approx 38,4$ atıf/yayın oranlarına sahip olması, Avrupa ortaklıklarının seçili ve nitelikli çıktılar ürettiğini göstermektedir.

Asya-Pasifik bölgesinde Çin Halk Cumhuriyeti ve Avustralya'nın yanı sıra Güney Kore (15; 328; 39), Japonya (18; 287; 36), Tayvan (22; 343; 48) ve Malezya (11; 350; 31) ile de işbirliği ilişkileri görülmektedir. Bu ülkeler, haritada farklı kümelere dağılsalar da Bartın Üniversitesi'nin küresel bilimsel ağda çeşitli tematik alanlarda görünürlük sağladığını ortaya koymaktadır.

Latin Amerika ülkeleri arasında Şili (13 yayın, 220 atıf, 32 bağlantı gücü) ve Brezilya (10; 454; 29) dikkat çekmektedir. Bu ülkelerle yapılan ortaklıkların henüz sınırlı sayıda olmasına karşın atıf düzeyleri, Bartın Üniversitesi'nin işbirliği ağının yalnızca bölgesel veya kıtasal düzeyde değil, küresel ölçekte çeşitlenme eğilimi gösterdiğini kanıtlamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemi ortak yazar-ülke işbirliği ağında üç temel eğilim öne çıkmaktadır: (i) ABD, Suudi Arabistan, Hindistan, Çin ve Avustralya gibi ülkelerle yüksek hacimli ve güçlü işbirlikleri, (ii) Avrupa ülkeleriyle görece daha az sayıda ancak yüksek etkili ortak çalışmalar, (iii) Ortadoğu, Asya ve Latin Amerika ülkeleriyle çeşitlenen çok yönlü ilişkiler. Bu bulgular, Bartın Üniversitesi'nin uluslararası işbirliği ağının hem bölgesel yakınlık hem de küresel açılım üzerinden geliştiğini, yayın performansının sadece niceliksel değil niteliksel katkılarla da desteklendiğini göstermektedir.

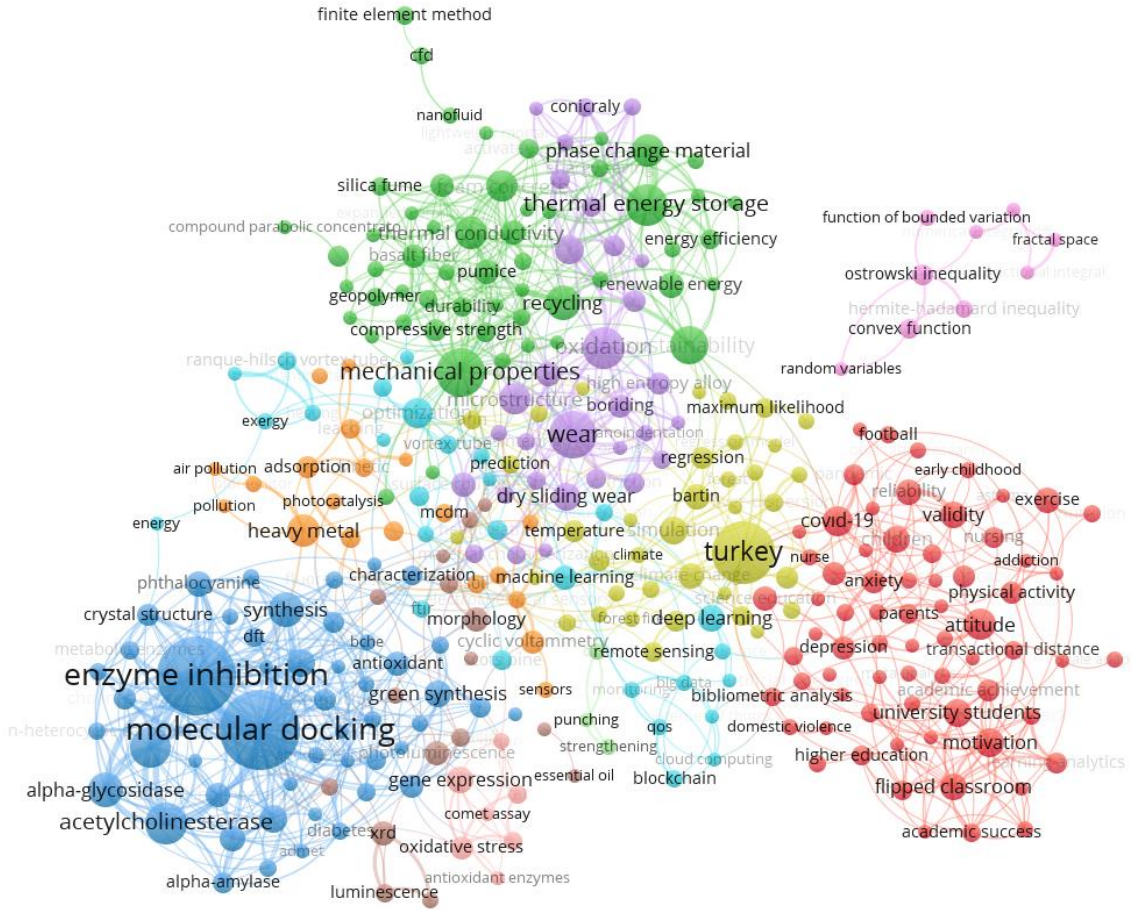
4.15. Ortak Kelime Analizi

Bibliyometrik yöntemler arasında önemli bir yere sahip olan ortak-kelime analizi, belirli bir araştırma alanında üretilmiş çalışmaların başlık, özet ve anahtar kelimelerinde tekrar eden kavramların birlikte kullanımını esas almaktadır. Analiz birimi yazar, dergi ya da çalışma değil; doğrudan kelimelerdir. Bu yöntem sayesinde, alandaki hâkim kavramların ve temaların zaman içerisindeki gelişimi, araştırma konuları arasındaki ilişkiler ve bilimsel üretimde öne çıkan yönelimler ortaya konulabilmektedir (Ronda-Pupo ve Guerras-Martin, 2012, s.164).

Ortak-kelime analizi, araştırma alanlarının entelektüel yapısını ve gelişim eğilimlerini anlamada güçlü bir araçtır. Anahtar kelimeler arasındaki bağların

incelenmesi, farklı çalışmalar arasında tematik yakınlıkların belirlenmesine olanak tanımakta ve böylece hangi konuların daha yoğun olarak ele alındığı ya da hangi alt temaların yükselişe geçtiği ortaya çıkarılabilmektedir (Khasseh vd., 2017, s.706). Bu yönüyle ortak-kelime analizi, hem mevcut araştırma konularının haritalandırılmasına hem de geleceğe yönelik potansiyel araştırma alanlarının belirlenmesine katkı sağlamaktadır.

Bu bölümde, Bartın Üniversitesi adresli yayınlara ilişkin ortak-kelime analizi VOSviewer yazılımı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Analiz kapsamında, veri setinde yer alan toplam 9.067 anahtar kelime arasından en az 5 kez tekrar edenler seçilerek örneklem daraltılmış; bu filtreleme sonucunda 351 anahtar kelime değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen analiz, Bartın Üniversitesi'nin yayınlarında öne çıkan araştırma konularını, kavramsal yoğunlaşmaları ve tematik kümelenmeleri ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. VOSviewer aracılığıyla oluşturulan ağ haritasında düğüm büyüklükleri anahtar kelimelerin tekrar sıklığını, bağlantılar kelimeler arası eş-ortaklık ilişkilerini, renkler ise benzer temalar etrafında kümelenen araştırma alanlarını göstermektedir. Bu görselleştirme, üniversitenin araştırma üretiminde hangi temaların merkezde olduğunu, hangi alt konuların güçlü işbirliği ilişkileri içerisinde yer aldığını ve bilimsel yönelimlerin hangi alanlarda yoğunlaştığını incelemek açısından temel bir zemin sunmaktadır.

Şekil 32: Bartın Üniversitesi Yayınlarının Ortak Kelime Analizi

Ortak kelime analizi sonucunda, Bartın Üniversitesi adresli yayınlarda öne çıkan temaların çok disiplinli bir yapıda dağıldığı ve farklı kümeler halinde yoğunlaştığı görülmektedir. VOSviewer çıktısında yer alan kavramsal ağda, en az beş kez tekrarlanan 351 anahtar kelime değerlendirilmiş ve bunlar arasında bağlantı gücü yüksek kümeler tespit edilmiştir.

Tablo 33: Ortak Kelime Analizine Göre Bağlantı Gücü En Yüksek 25 Kelime

S.N.	Anahtar Kelime (Keyword)	Geçiş Sayısı (Occurrences)	Toplam Bağlantı Gücü (Total Link Strength)
1	enzim inhibisyonu (enzyme inhibition)	111	243
2	moleküler kenetlenme (molecular docking)	113	240
3	asetilkolinesteraz (acetylcholinesterase)	35	93
4	karbonik anhidraz (carbonic anhydrase)	32	78
5	Aşınma (wear)	44	73
6	ısı enerjisi depolama (thermal energy storage)	35	69

7	mekanik özellikler (<i>mechanical properties</i>)	45	67
8	alfa-glikozidaz (<i>alpha-glycosidase</i>)	24	65
9	oksidasyon (<i>oxidation</i>)	34	58
10	Sentez (<i>synthesis</i>)	24	56
11	köpük beton (<i>foam concrete</i>)	20	47
12	ısı iletkenlik (<i>thermal conductivity</i>)	22	47
13	Türkiye (<i>Turkey</i>)	72	44
14	faz değıştiren malzeme (<i>phase change material</i>)	21	44
15	bütirilkolinesteraz (<i>butyrylcholinesterase</i>)	13	42
16	geri dönüşüm (<i>recycling</i>)	25	42
17	ftalosiyenin (<i>phthalocyanine</i>)	14	40
18	motivasyon (<i>motivation</i>)	18	39
19	antikanser (<i>anticancer</i>)	17	37
20	sürdürülebilirlik (<i>sustainability</i>)	30	36
21	ısı bariyer kaplamalar (<i>thermal barrier coatings (tbcs)</i>)	18	36
22	alfa-glukozidaz (<i>alpha-glucosidase</i>)	16	34
23	mikro yapı (<i>microstructure</i>)	20	33
24	optimizasyon (<i>optimization</i>)	19	32
25	ters yüz sınıf modeli (<i>flipped classroom</i>)	15	30

Mavi küme, özellikle biyokimya, farmakoloji ve moleküler biyoloji alanlarında yoğunlaşmıştır. “moleküler kenetlenme (*molecular docking*)” (113 tekrar; 240 bağlantı gücü) ve “enzim inhibisyonu (*enzyme inhibition*)” (111; 243) bu kümenin merkezinde yer almakta olup, asetilkolinesteraz (*acetylcholinesterase*) (35; 93), karbonik anhidraz (*carbonic anhydrase*) (32; 78), alfa-glikosidaz (*alpha-glucosidase*) (24; 65) ve butirilkolinesteraz (*butyrylcholinesterase*) (13; 42) gibi enzim odaklı kavramlarla sıkı bağlantılar kurmuştur. Bu yapı, Bartın Üniversitesi’nin özellikle enzim biyokimyası,

ilaç tasarımı ve inhibitör çalışmalarında belirgin bir uzmanlaşma geliştirdiğini göstermektedir. Ayrıca “antikanser (*anticancer*)” (17; 37) kavramı, biyomedikal odaklı araştırmaların sağlık bilimlerine katkısını ortaya koymaktadır.

Yeşil küme daha çok mühendislik ve malzeme bilimleri ekseninde oluşmuştur. “mekanik özellikler (*mechanical properties*)” (45; 67), “Aşınma (*wear*)” (44; 73), “ısı enerji depolama (*thermal energy storage*)” (35; 69), “faz değiştiren malzeme (*phase change material*)” (21; 44), “ısı iletkenlik (*thermal conductivity*)” (22; 47) ve “köpük beton (*foam concrete*)” (20; 47) gibi anahtar kelimeler bu grubun çekirdeğini oluşturmaktadır. Bu kavramlar, malzeme davranışı, enerji verimliliği ve inşaat mühendisliği uygulamaları etrafında kümelenmiştir. Ayrıca “ısı bariyer kaplamalar (*thermal barrier coatings (tbc)*)” (18; 36) ve “mikro yapı (*microstructure*)” (20; 33) gibi alt temalar, yüksek sıcaklık ve dayanıklılık odaklı malzeme çalışmalarının da güçlü bir araştırma hattı oluşturduğunu göstermektedir.

Kırmızı küme, eğitim bilimleri, sosyal bilimler ve davranışsal araştırmaların yoğunlaştığı bir alandır. “motivasyon (*motivation*)” (18; 39), “ters yüz sınıf modeli (*flipped classroom*)” (15; 30), “sustainability” (30; 36) ve “akademik başarı (*academic success*)” gibi kavramların bu kümede yer aldığı görülmektedir. Bu durum, Bartın Üniversitesi’nin yalnızca fen ve mühendislik alanlarında değil, eğitim araştırmaları ve pedagojik uygulamalar konusunda da uluslararası görünürlüğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle “ters yüz sınıf modeli (*flipped classroom*)” ve “motivasyon (*motivation*)” kavramlarının birlikte kümelenmesi, öğretim yöntemleri ve öğrenci başarısı odaklı çalışmalara olan katkıyı işaret etmektedir.

Diğer küçük kümelerde çevre ve enerji temalarının öne çıktığı görülmektedir. “oksidasyon (*oxidation*)” (34; 58), “Sentez (*synthesis*)” (24; 56), “geri dönüşüm (*recycling*)” (25; 42), “yeşil sentez (*green synthesis*)” ve “hava kirliliği adsorpsiyonu (*air pollution adsorption*)” gibi kavramlar, çevresel sürdürülebilirlik ve yenilenebilir malzeme üretimi ekseninde yapılan çalışmaların güçlü varlığına işaret etmektedir. Bu bağlamda “sustainability” anahtar kelimesinin farklı kümelerle bağlantı kurması, disiplinler arası etkileşim boyutunu yansıtmaktadır.

Tablodaki metrikler görseldeki bu kümelenmeyi sayısallaştırmaktadır. “moleküler kenetlenme” ve “enzim inhibisyonu” en yüksek tekrar ve bağlantı gücüne sahip kavramlar olup, Bartın Üniversitesi’nin özellikle biyomedikal araştırmalarda uluslararası düzeyde atıf alan katkılar sunduğunu göstermektedir. Mühendislik eksenli anahtar kelimeler (“aşınma”, “mekanik özellikler”, “ısı enerji depolama”) yüksek

bağlantı gücüyle, üniversitenin uygulamalı bilimler alanındaki araştırma yönelimlerini yansıtmaktadır. Eğitim ve sosyal bilimler alanındaki kavramların (“motivasyon”, “ters yüz sınıf modeli”, “akademik başarı”) listeye girmesi ise disiplinler arası çeşitliliğin bir göstergesidir.

Ayrıca görselleştirmede “turkey” anahtar kelimesinin merkezî bir konumda yer aldığı görülmektedir. Bu durum, önceki bölümdeki ortak ülke işbirliği analizinde ele alınan kavramlarla karışmamalıdır. Buradaki “turkey” kullanımı, uluslararası ortaklığa değil, incelenen yayınların büyük çoğunluğunun Türkiye adresli olmasına bağlı olarak başlık, özet ve anahtar kelimelerde coğrafi bağlamın belirtilmesinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla “turkey” anahtar kelimesinin yüksek geçiş sayısı ve bağlantı gücü, Bartın Üniversitesi yayınlarının araştırma alanlarını değil, üretim bağlamını yansıtan doğal bir sonuçtur ve tematik bir kümeyi temsil etmekten ziyade çalışmanın mekânsal konumunu işaret etmektedir.

Genel olarak, ortak kelime analizi Bartın Üniversitesi’nin araştırma üretiminin üç temel ekseninde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır: (i) biyomedikal ve farmakolojik araştırmalar (enzim biyokimyası, ilaç tasarımı, moleküler kenetlenme), (ii) mühendislik ve malzeme bilimleri (mekanik özellikler, aşınma, enerji depolama, yapı malzemeleri), (iii) eğitim ve sosyal bilimler (öğrenme motivasyonu, yenilikçi öğretim yöntemleri, sürdürülebilirlik). Bu üç eksen, üniversitenin hem fen ve mühendislik alanlarında hem de sosyal bilimlerde güçlü bir araştırma üretimi gerçekleştirdiğini ve disiplinler arası niteliği yüksek bir bilimsel profil çizdiğini göstermektedir.

5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu çalışmada, Bartın Üniversitesi adresli bilimsel yayınların bibliyometrik açıdan kapsamlı bir değerlendirmesi yapılmış; özellikle Web of Science ve Scopus veri tabanları üzerinden elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. İlk aşamada, her iki kaynaktan indirilen yayın setleri koşullu biçimlendirme yöntemiyle benzerlik analizine tabi tutulmuş ve yüksek düzeyde örtüşme olduğu tespit edilmiştir. Son beş yılı (2020-2024) kapsayan veri setinde %85,52, önceki beş yılı (2015-2019) kapsayan veri setinde ise %84,5 oranında benzeşme bulunmuş; toplam on yıllık süreçte ise %85,23 oranında çakışma hesaplanmıştır. Bu bulgu, her iki veri tabanının büyük ölçüde örtüştüğünü, ancak küçük bir bölümde farklılaşan benzersiz kayıtların da mevcut olduğunu göstermektedir. Bibliyometrik analizlerin güvenilirliğini ve uluslararası geçerliliğini sağlamak amacıyla, çalışmanın devamında Incites veri tabanının kullanılması tercih edilmiştir. Bu tercih, (i) Incites'in daha geniş bir yayın kapsamı sunması, (ii) ÜAK tarafından belirlenen akademik performans ölçütlerinin büyük ölçüde Web of Science indeksli yayınlara dayalı olması ve (iii) birçok saygın uluslararası üniversite sıralama kuruluşunun Web of Science tabanlı verileri esas alması gerekçelerine dayandırılmıştır. Dolayısıyla, elde edilen bulguların hem ulusal düzeyde akademik değerlendirmeler hem de uluslararası sıralamalardaki karşılaştırmalar açısından tutarlılık göstermesi hedeflenmiştir. Bu genel çerçeveden ve tezin başında ortaya konan araştırma sorularından hareketle, çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan temel sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

Son on yıllık süreçte WoS indeksli yayın sayıları yıllara göre nasıl bir eğilim göstermektedir?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait Web of Science indeksli yayın üretimi, nicel açıdan dikkate değer bir artış eğilimi göstermektedir. 2015 yılında SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yer alan yayın sayısı 89 iken, 2024 yılına gelindiğinde bu sayı 408'e yükselmiştir. ESCI indeksli yayınlar da dahil edildiğinde toplam yayın sayısı 98'den 530'a çıkmıştır. Bu süreçte SCI, SSCI ve AHCI kapsamındaki toplam yayın sayısı 2.306, ESCI dâhil toplam yayın sayısı ise 2.904 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle 2017'den itibaren her yıl 50–100 arası artışın gözlenmesi, üniversitenin bilimsel üretkenliğinin düzenli ve sürdürülebilir bir ivme kazandığını ortaya koymaktadır.

Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayın üretimi bölgesel (Karadeniz) ölçekte ne seviyededir?

- Karadeniz Bölgesi'ndeki üniversiteler arasında yapılan karşılaştırmada, Bartın Üniversitesi 2015-2024 döneminde SCI, SSCI ve AHCI indeksli yayınlar açısından en yüksek üretkenliği sergileyen kurum olarak öne çıkmaktadır. 2015 yılında 89 olan yayın sayısı, düzenli bir artış eğilimiyle 2024 yılında 408'e ulaşmıştır. ESCI kapsamındaki dergiler de dâhil edildiğinde ise, 2015 yılında 98 olan yayın sayısı 2024 yılında 530'a yükselmiş, bu da Bartın Üniversitesi'nin bölgesel düzeyde açık farkla lider konuma yerleştiğini göstermektedir. Sinop Üniversitesi, 2015 yılında 126 olan yayın sayısını 2024 yılında 294'e (ESCI dâhil 345) çıkarmış ve bölgedeki ikinci büyük üretici kurum olmuştur. Ancak, 2019 sonrasında geçici düşüşler göstermesi, artış eğiliminin Bartın Üniversitesi kadar istikrarlı olmadığını ortaya koymaktadır. Gümüşhane Üniversitesi, 2015'te 100 olan yayın sayısını 2024'te 247'ye (ESCI dâhil 310) yükseltmiş, Artvin Üniversitesi ise aynı dönemde 50'den 170'e (ESCI dâhil 205) çıkmıştır. Bayburt Üniversitesi'nin yayın sayısı ise 2015 yılında 77 iken 2024'te 153'e (ESCI dâhil 185) ulaşmıştır. Bulguların gösterdiği üzere, ESCI'nin dâhil edilmesi toplam yayın hacmini tüm üniversiteler için farklı büyüklüklerde artırmaktadır: Bartın Üniversitesi'nde +122 (+%29,9), Sinop Üniversitesi'nde +51 (+%17,3), Gümüşhane Üniversitesi'nde +63 (+%25,5), Artvin Üniversitesi'nde +35 (+%20,6), Bayburt Üniversitesi'nde ise +32 (+%20,9). Ancak bu artışlar, üniversitelerin sıralama düzenini değiştirmemekte; her iki bulguda da Bartın Üniversitesi açık farkla bölgesel liderliğini sürdürmektedir.
- Karadeniz Bölgesi üniversitelerinin 2015-2024 dönemi öğretim üyesi başına düşen yayın performansı incelendiğinde, Bartın Üniversitesi'nin özellikle 2018 sonrasında belirgin bir artış eğilimi yakaladığı görülmektedir. 2015'te 0,64 olan oran, 2020–2022 döneminde 0,92'den 1,06'ya yükselmiş ve 2024 yılında 1,01 olarak gerçekleşmiştir. Bu tablo, Bartın Üniversitesi'nin hem düzenli hem de sürdürülebilir bir yayın üretim kapasitesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bölgesel karşılaştırmada Sinop Üniversitesi 2015–2018 arasında lider konumda bulunmuş, 2018'de 1,23 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası bu oran düşüşe geçerek 2024'te 0,78'e gerilemiştir. Bayburt Üniversitesi de 2015'te 0,97 ile yüksek bir oran yakalamış olmasına rağmen, takip eden yıllarda gerileyerek 2024'te 0,54 düzeyine düşmüştür. Artvin Üniversitesi 2015-2024

boyunca görece düşük değerler üretmiş (0,34'ten 0,59'a), Gümüşhane Üniversitesi ise 0,48'den 0,66'ya sınırlı bir artış göstermiştir. Bu veriler, Bartın Üniversitesi'nin öğretim üyesi başına düşen yayın performansında bölgedeki üniversiteler arasında öne çıktığını ve rekabet gücünü güçlendirdiğini göstermektedir.

Öğretim üyesi veya öğretim elemanı başına düşen yayın sayıları ne düzeydedir ve ulusal düzeydeki benzer gelişim evresindeki üniversitelerle karşılaştırıldığında nasıl bir konum ortaya çıkmaktadır?

- Ulusal ölçekte yapılan karşılaştırmada, benzer niteliklere sahip devlet üniversitelerinin 2015-2024 dönemi yayın verileri incelendiğinde, genel olarak yükselen bir akademik üretkenlik eğilimi gözlenmektedir. Bu grupta en dikkat çekici artışı Bingöl Üniversitesi gerçekleştirmiş; 2015 yılında 87 olan SCI, SSCI ve AHCI kapsamındaki yayın sayısını 2024'te 361'e, ESCI dâhil edildiğinde ise 442'ye çıkarmış ve toplamda 3.107 yayın ile ilk sırada yer almıştır. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi de benzer şekilde güçlü bir yükseliş sergileyerek 2015'te 118 olan yayın sayısını 2024'te 349'a, ESCI ile birlikte 404'e çıkarmış ve toplamda 2.878 yayın ile ikinci sırada konumlanmıştır. Çankırı Karatekin Üniversitesi (2.383 yayın), Batman Üniversitesi (1.459 yayın) ve Munzur Üniversitesi (1.647 yayın) orta düzeyde üretkenlik gösteren üniversiteler arasında yer almakta; bu kurumların yıllık artışları istikrarlı olmakla birlikte, Bingöl ve Mehmet Akif Ersoy Üniversiteleri'nin hızına ulaşamamaktadır. Daha alt sıralarda ise Bitlis Eren Üniversitesi (1.236), Kilis 7 Aralık Üniversitesi (933), Ardahan Üniversitesi (795), Şırnak Üniversitesi (700) ve Hakkari Üniversitesi (608) gibi üniversiteler bulunmaktadır. Bu tablo içinde Bartın Üniversitesi, toplam üretkenlik açısından Bingöl ve Mehmet Akif Ersoy Üniversiteleri'nin gerisinde kalmakla birlikte, özellikle 2024 yılı özelinde ulaştığı yayın hacmiyle ulusal sıralamada öne çıkan kurum olmuştur. Böylece Bartın Üniversitesi, son yıllarda gösterdiği ivme sayesinde, niceliksel artış hızında en dikkat çekici üniversitelerden biri haline gelmiştir.
- ESCI indeksinin dâhil edilmesi, incelenen üniversitelerin toplam yayın hacimlerinde belirgin artışlar sağlamıştır. 2024 yılı verileri incelendiğinde, Bingöl Üniversitesi'nin SCI, SSCI ve AHCI kapsamında 361 olan yayın sayısı, ESCI ile birlikte 442'ye yükselmiş (+81; +%22,4); Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin 349 olan yayın sayısı 404'e çıkmış (+55; +%15,8); Çankırı Karatekin

Üniversitesi'nin 278 olan yayın sayısı 364'e ulaşmıştır (+86; +%30,9). Benzer şekilde, Batman Üniversitesi'nin yayın sayısı 257'den 289'a (+32; +%12,5), Munzur Üniversitesi'nin yayın sayısı ise 189'dan 237'ye (+48; +%25,4) yükselmiştir. Alt gruptaki üniversitelerde de ESCI'nin katkısı dikkat çekmektedir: Ardahan Üniversitesi 87'den 110'a (+23; +%26,4), Hakkari Üniversitesi 81'den 100'e (+19; +%23,4), Şırnak Üniversitesi ise 64'ten 82'ye (+18; +%28,1) ulaşmıştır. Bu artışlar, özellikle küçük ve gelişmekte olan üniversitelerde ESCI'nin toplam yayın hacmine olan katkısının görece daha yüksek olduğunu göstermektedir. Genel tablo değerlendirildiğinde, ESCI'nin ulusal düzeyde yayın sayılarını artırarak üniversitelerin akademik üretkenlik istatistiklerine önemli bir nicel katkı sunduğu görülmektedir. Ancak bu katkı, üniversiteler arasındaki sıralamayı köklü biçimde değiştirmemiş; Bingöl, Mehmet Akif Ersoy ve Bartın Üniversiteleri toplam üretkenlikte yine üst sıralarda yer almıştır.

- ESCI indeksinin dahil edilmesi, bölgedeki tüm üniversitelerde oranların yükselmesini sağlamıştır. Bartın Üniversitesi'nin öğretim üyesi başına düşen yayın sayısı 2015'te 0,71 iken, 2018'de 1,20'ye çıkmış ve 2022'de 1,36 ile zirveye ulaşmıştır. 2024'te ise 1,32 oranıyla bölgedeki en yüksek değerlerden birine sahip olmuştur. Sinop Üniversitesi 2018'de 1,38 ile dikkat çekici bir seviyeye ulaşmasına rağmen 2024'te 0,91'e gerilemiş, Bayburt Üniversitesi'nin oranı da 2015'te 1,06 iken 2024'te 0,66'ya düşmüştür. Artvin Üniversitesi 2015'te 0,43'ten 2024'te 0,71'e yükselirken, Gümüşhane Üniversitesi aynı dönemde 0,54'ten 0,83'e çıkmıştır. Bu veriler, ESCI'nin eklenmesiyle tüm kurumlarda yayın üretkenliğinin daha yüksek görüldüğünü, ancak Bartın Üniversitesi'nin bu yükselişi en istikrarlı şekilde sürdüren kurum olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle 2020 sonrası dönemde Sinop ve Bayburt Üniversiteleri'nin gerileyen oranlarına karşılık Bartın Üniversitesi oranını koruyarak 1'in üzerinde sabitlemiş; böylece öğretim üyesi başına düşen yayın performansında bölgesel rekabette öne çıkmıştır.
- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemindeki öğretim elemanı başına düşen yayın performansı, bölgesel üniversiteler arasında öne çıkan bir gelişim sergilemiştir. SCI, SSCI ve AHCI kapsamında 2015–2017 yıllarında 0,19 düzeyinde sabit kalan oran, 2018'de 0,26'ya, 2019'da 0,36'ya, 2020'de ise 0,43'e yükselmiş ve 2024'te 0,57 ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Böylece üniversite, 2018 sonrasında düzenli ve sürdürülebilir bir artış eğilimi göstermiştir. Karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde, 2015–2017 döneminde Sinop

Üniversitesi 0,30–0,54 aralığında lider konumda bulunmuş, 2018’de 0,54 ile zirveye ulaşmıştır. Ancak 2020 sonrası bu oranlar gerileyerek 2024’te 0,48 düzeyinde kalmıştır. Bayburt Üniversitesi 2015’te 0,25 ile görece yüksek bir oran yakalamış olmasına rağmen, takip eden yıllarda 0,20–0,34 aralığında seyretmiş ve 2024’te 0,30’a düşmüştür. Artvin Üniversitesi 2015’te 0,11 ile en düşük seviyede başlarken 2024’te 0,30’a çıkmıştır. Gümüşhane Üniversitesi ise 0,16’dan 0,37’ye yükselerek sınırlı bir gelişim kaydetmiştir. Bu tablo, Bartın Üniversitesi’nin 2018 sonrası dönemde bölgedeki rakiplerini geride bırakarak öğretim elemanı başına düşen yayın oranında lider konuma ulaştığını göstermektedir. ESCI indeksinin eklenmesiyle oranlar tüm üniversitelerde yükselmiş, ancak Bartın Üniversitesi bu artışı en istikrarlı sürdüren kurum olmuştur. 2015–2017 döneminde 0,20–0,24 aralığında seyreden oran, 2018’de 0,33’e, 2020’de 0,52’ye, 2022’de 0,67’ye ve 2024’te 0,75’e yükselmiştir. Böylece Bartın Üniversitesi bölgedeki en yüksek değerlere ulaşarak akademik üretkenliği yalnızca öğretim üyeleriyle değil, öğretim elemanlarının geneline yayma noktasında önemli bir başarı sergilemiştir.

- Elde edilen sonuçlar, Bartın Üniversitesi’nin öğretim elemanı başına düşen yayın oranında 2018 sonrası dönemde istikrarlı bir yükseliş gösterdiğini ve bölgedeki üniversiteler arasında liderlik konumuna yerleştiğini ortaya koymaktadır. Ancak aynı zamanda, öğretim üyesi başına düşen yayın oranı ile öğretim elemanı başına düşen oran arasındaki fark, yayın üretiminde ağırlığın öğretim üyelerinde olduğunu göstermektedir. Bu durum, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin yayın süreçlerine daha etkin katılımının sağlanmasının, üniversitenin akademik üretkenliğini daha da güçlendirebileceğini işaret etmektedir.
- Bartın Üniversitesi’nin öğretim üyesi başına düşen SCI, SSCI ve AHCI indeksli yayın performansı, benzer niteliklere sahip üniversitelerle kıyaslandığında üst sıralarda yer almakta ve istikrarlı bir gelişim eğrisi sergilemektedir. 2018 yılından itibaren Bartın Üniversitesi’nin oranları 0,80’in üzerine çıkarak özellikle 2020 sonrası dönemde 0,90’ın altına düşmemiş, 2024 yılında ise 1,01’e ulaşmıştır. Bu tablo, üniversitenin öğretim üyeleri ölçeğinde sürdürülebilir bir akademik üretkenlik sağladığını göstermektedir. Bingöl Üniversitesi 2018 yılında 1,31 ile zirveye ulaşmış ancak 2020 sonrası dönemde 1,12–1,04 bandında dalgalanarak nispi bir gerileme yaşamıştır. Çankırı Karatekin Üniversitesi 0,50–0,66 aralığında kalırken, Korkut Ata Üniversitesi 0,59–0,83 bandında dalgalanmış, fakat Bartın Üniversitesi’nin 2020 sonrası düzenli yükselişinin gerisinde kalmıştır. Hacı Bektaş

Veli Üniversitesi 2024 itibarıyla 0,44'e gerilemiş, Bitlis Eren Üniversitesi ise 0,67–0,70 aralığında sınırlı bir performans göstermiştir. Iğdır, Batman, Muş Alparslan ve Kilis 7 Aralık Üniversiteleri genellikle 0,30–0,50 bandında kalırken, Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri en düşük değerlere sahip kurumlar olmuştur. ESCI indeksinin dahil edilmesiyle birlikte Bartın Üniversitesi'nin öğretim üyesi başına düşen yayın oranı 2018 sonrası 1,00'in üzerine çıkmış, 2024 yılı itibarıyla 1,32'ye ulaşmıştır. Bu değer, üniversitenin ulusal düzeyde rekabetçi konumunu daha da güçlendirmiştir. Bingöl Üniversitesi yine 2018'de 1,45 ile zirveye ulaşmış olsa da 2020 sonrası 1,36–1,20 bandında gerileme yaşamıştır. Çankırı Karatekin Üniversitesi 0,55–0,86 aralığında kalmış, Korkut Ata Üniversitesi 0,65–1,03 bandında seyretmiş ancak Bartın Üniversitesi'nin sürdürülebilir artış eğiliminin gerisinde kalmıştır. Bitlis Eren Üniversitesi 0,67–0,95 aralığında dalgalanırken, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2024 itibarıyla 0,57 seviyesinde kalmıştır. Iğdır, Batman, Muş Alparslan ve Kilis 7 Aralık Üniversiteleri 0,40–0,80 bandında performans göstermiş; Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri ise en düşük değerleri üretmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bingöl Üniversitesi bazı yıllarda daha yüksek oranlara ulaşsa da Bartın Üniversitesi'nin 2018 sonrası istikrarlı ve sürekli artış eğrisi, onu ulusal düzeyde en güçlü ve sürdürülebilir performansa sahip kurumlar arasına taşımıştır.

- Bartın Üniversitesi'nin SCI, SSCI ve AHCI kapsamındaki öğretim elemanı başına düşen yayın oranı 2015'te 0,19 iken 2024'te 0,57'ye yükselmiş ve 2022'den itibaren 0,50'nin üzerinde kalıcı bir seviyeye ulaşmıştır. Bu eğilim, üniversitenin nitelikli yayınlarda sürdürülebilir bir artış yakaladığını göstermektedir. Bingöl Üniversitesi 2024'te 0,54 ile Bartın'ın gerisinde kalırken, Çankırı Karatekin (0,37), Korkut Ata (0,38) ve Munzur (0,38) gibi üniversiteler daha düşük oranlarda kalmıştır. Batman (0,47) ve Iğdır (0,39) görece daha yüksek değerlere ulaşsa da Bartın'ın altında kalmıştır. Hakkâri ve Şırnak Üniversiteleri ise en düşük oranlara sahip olmuştur. ESCI'nin eklenmesiyle Bartın Üniversitesi'nin oranı 2015'te 0,20'den 2024'te 0,75'e yükselmiş ve benzer statüdeki üniversiteler arasında öne çıkmıştır. Bingöl (0,62), Çankırı Karatekin (0,48) ve Batman (0,53) Bartın'ın altında kalırken, Mehmet Akif Ersoy (0,36) ve Hacı Bektaş Veli (0,31) gibi üniversiteler daha düşük seviyelerde kalmıştır. Hakkâri (0,29) ve Şırnak (0,20) ise en düşük üretkenliği göstermiştir. Genel olarak, Bartın Üniversitesi 2018 sonrası düzenli artış trendi ve 2024'te ulaştığı 0,75 oranıyla ulusal düzeyde öğretim elemanı başına düşen yayın performansında açık bir üstünlük

sergilemektedir. Öğretim üyesi başına düşen yayın oranlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin her iki göstergede de 2018 sonrası istikrarlı bir yükseliş eğrisi çizdiği ve 2020 sonrasında bu seviyeleri kalıcı hale getirdiği görülmektedir. Bu durum, üniversitenin yalnızca öğretim üyeleri düzeyinde değil, genel akademik kadro bazında da sürdürülebilir bir üretkenlik yapısı oluşturduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, öğretim üyeleri ve öğretim elemanları arasındaki katkı farkı, araştırma görevlileri ile öğretim görevlilerinin yayın sürecine daha etkin katılımının önemini ortaya koymaktadır.

Yayınların konusal dağılımı nasıl gerçekleşmiş olup, hangi disiplinler yayın hacmi bakımından öne çıkmaktadır?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemindeki toplam 2.904 yayını, 203 farklı konu kategorisine dağılmıştır. Bu çeşitlilik, üniversitenin disiplinler arası üretim kapasitesini ortaya koyarken, yayınların yaklaşık %51'i (1.479 yayın) yalnızca en çok çalışılan 10 alanda toplanmıştır. Çevre Bilimleri (246 yayın, %8,5), Eğitim Bilimleri (228 yayın, %7,9) ve Malzeme Bilimi (226 yayın, %7,8) en fazla üretim yapılan üç alan olup, toplamda %24,1'lik bir paya sahiptir. İnşaat Mühendisliği (182 yayın, %6,3) ve Kimya Multidisipliner (143 yayın, %4,9) de yüksek oranlarıyla öne çıkmaktadır. Kalan beş alan (İnşaat Teknolojileri, Matematik, Uygulamalı Fizik, Ormancılık vb.) ise toplam üretimin yaklaşık %16'sını oluşturmaktadır. Bu bulgular, Bartın Üniversitesi'nin akademik üretiminin yarıdan fazlasını belirli disiplinlerde yoğunlaştırdığını, ancak geri kalan %49'unun çok sayıda farklı alana yayıldığını göstermektedir. On yıllık süreçte özellikle çevre bilimleri, eğitim bilimleri ve malzeme bilimi alanlarında düzenli artışlar gözlenmiş; kimya, enerji bilimleri ve sağlık bilimleri gibi alanlarda ise son yıllarda kayda değer yükselişler dikkat çekmiştir. Böylece üniversite hem belirli güçlü alanlarda uzmanlaşma eğilimi göstermekte hem de farklı disiplinlerde geniş bir araştırma çeşitliliğini sürdürmektedir.

Bartın Üniversitesi'nde WoS indeksli yayın üretimi akademisyenler arasında nasıl dağılmakta; yayın performansı belirli araştırmacılar etrafında yoğunlaşma eğilimi göstermekte midir?

- Bartın Üniversitesi'nde 2015-2024 döneminde en fazla yayın yapan ilk 25 akademisyen, toplam 1.412 yayın ile üniversitenin 2.904 yayınının %49,0'ını üretmiştir. Bu durum, bilimsel üretimin yarısına yakınının sınırlı sayıda

araştırmacı etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Listenin başında, Parham Taslimi (Biyoteknoloji, 208 yayın) ve Osman Gençel (İnşaat Mühendisliği, 181 yayın) yer almakta; bu iki akademisyen tek başlarına toplamda 389 yayın (%13,4) üretmiştir. Üçüncü sırada Halil Barış özel (Orman Mühendisliği, 99 yayın) bulunmaktadır. Matematik alanında Ömer kişi (57 yayın), Emrah altun (49 yayın), Samet erden (40 yayın) ve Erhan güler (37 yayın) öne çıkarken; Metalurji ve Malzeme Mühendisliği'nde Abdullah Cahit Karaoğlanlı (57 yayın), Ali Yaraş (47 yayın), Shashanka Rajendrachari (46 yayın) ve Azmi Erdoğan (42 yayın) dikkat çekmektedir. Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri alanından Ramazan Yılmaz (51 yayın), Fatma Gizem Karaoğlan Yılmaz (47 yayın) ve Hatice Yıldız Durak (46 yayın) önemli katkılar sunarken; Çevre Mühendisliği'nden Ertuğrul Erdoğan (55 yayın) ve Makine Mühendisliği'nden Abid Ustaoglu (52 yayın) üniversitenin bilimsel çeşitliliğini güçlendirmektedir. Ormancılık alanında ise Ahmet Can (47 yayın), Deniz Aydemir (47 yayın) ve Tuğrul Varol (33 yayın) yayın üretimine katkı sağlamıştır. Bu bulgular, önceki bölümde analiz edilen konusal dağılım verileriyle örtüşmektedir. Üniversitenin en fazla yayın yaptığı alanlar olan çevre bilimleri (246 yayın), malzeme bilimi (226 yayın), inşaat mühendisliği (182 yayın) ve ormancılık (101 yayın), aynı zamanda en üretken akademisyenlerin de yoğunlaştığı disiplinlerdir. Örneğin, çevre bilimleri alanındaki artışa Ertuğrul Erdoğan (55 yayın); malzeme bilimi alanındaki artışa ise Karaoğlanlı, Yaraş, Rajendrachari ve Erdoğan gibi isimler doğrudan katkı yapmıştır. Eğitim bilimlerinde ise toplam 228 yayın olmasına rağmen, en üretken 25 akademisyen arasında doğrudan bir temsil bulunmamakta, bu alandaki üretim daha çok dağınık bir akademik kadro tarafından yürütülmektedir. Sonuç olarak, Bartın Üniversitesi'nin yayın performansı bireysel akademisyenlerin yoğun katkılarıyla şekillenmiş; yalnızca 25 araştırmacı toplam üretimin yarısını sağlamıştır. En üretken isimlerin biyoteknoloji, inşaat mühendisliği, malzeme bilimi, matematik ve ormancılık gibi alanlarda toplanması, üniversitenin son on yılda akademik odak noktalarını ve güçlü olduğu araştırma disiplinlerini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Bartın Üniversitesi'nin WoS kapsamındaki yayınlarının atıf yoğunluğu ve en fazla atıf alan çalışmaların özellikleri (alan, işbirliği yapısı, yazar katkısı) nasıl bir bilimsel etki profili ortaya koymaktadır?

- Bartın Üniversitesi adresli WoS indeksli yayınlara yapılan atıflar 2015'te 687 iken 2024'te 10.342'ye yükselmiş, böylece yaklaşık 15 katlık bir artış gerçekleşmiştir. Özellikle 2018 sonrası dönemde belirgin bir sıçrama yaşanmış; 1604 olan atıf sayısı 2021'de 5497'ye, 2023'te 8900'e ulaşmıştır. 2015–2017 döneminde görece düşük seviyelerde seyreden atıf sayılarının sonraki yıllarda ivme kazanması, erken dönem yayınlarının literatürde giderek daha fazla görünürlük kazandığını ve gecikmeli bir etki yarattığını göstermektedir. Buna karşın, 2020 sonrası yayımlanan çalışmaların daha kısa sürede yüksek atıf alması, üniversitenin akademik üretkenliğinin içerik ve etki açısından güçlendiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin WoS kapsamındaki yayınlarına yapılan atıfların on yıllık süreçte kaydettiği artış, üniversitenin uluslararası görünürlüğünü güçlendirdiğini, bilimsel etkisini artırdığını ve kurumsal araştırma stratejilerinin sonuç verdiğini göstermektedir.
- Bartın Üniversitesi adresli Web of Science (WoS) verilerine göre en fazla atıf alan ilk 25 yayın, toplamda 5.000'in üzerinde atıf almıştır. Bu çalışmaların büyük bölümü malzeme bilimi, inşaat mühendisliği, çevre bilimleri, kimya, biyokimya ve eğitim teknolojileri gibi alanlarda yoğunlaşmaktadır. Özellikle malzeme bilimi ve inşaat mühendisliği alanında üretilen 11 yayın toplam 1.962 atıf ile öne çıkarken; kimya ve biyokimya alanındaki 5 yayın 701 atıf, eğitim teknolojileri ve bilgisayar bilimlerindeki 4 yayın 677 atıf, çevre bilimleri alanındaki 2 yayın ise 391 atıf elde etmiştir. Yazar katkıları incelendiğinde, Osman Gençel'in 10 farklı yayında yazar olarak yer aldığı ve bu yayınların toplam 1.792 atıf aldığı görülmektedir. Parham Taslimi ise kimya ve biyokimya alanındaki 3 yayınıyla 418 atıf elde etmiştir. Dikkat çeken bir diğer bulgu, 25 yayından 24'ünün çok yazarlı ve uluslararası iş birliğine dayalı olarak üretilmiş olmasıdır. Bu durum, kurumlar arası ve disiplinler arası ortak çalışmaların atıf alma potansiyelini artırdığını göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, en fazla atıf alan yayınların üniversitenin toplam atıf performansının sadece belirli bir kısmını temsil ettiği, akademik etkinin farklı disiplinlere de dağıldığı unutulmamalıdır. Bununla birlikte, 2015-2024 döneminde Bartın Üniversitesi'nin 2024 yılı itibarıyla 10.342 yıllık atıf sayısına ulaşması, sadece yayın sayısındaki artışla değil, aynı zamanda yüksek etki değerine sahip dergilerde üretilen ve uluslararası görünürlüğü yüksek olan bu tür çalışmalarla da desteklenmiştir.

Yayınların yer aldığı dergilerin çeyreklik dilim (Q1–Q4) dağılımı yıllar içinde nasıl bir seyir izlemektedir?

- Bartın Üniversitesi'nin WoS kapsamındaki yayınlarının çeyreklik dilim dağılımı, 2015-2024 dönemi boyunca niteliksel bir dönüşüm yaşandığını göstermektedir. Özellikle Q1 ve Q2 dilimlerinde belirgin bir artış dikkat çekmektedir. 2015 yılında yalnızca 24 yayın (%28,24) Q1 kategorisinde yer alırken, 2024'te bu sayı 149 yayın (%37,72) seviyesine çıkmıştır. Benzer şekilde, Q2 yayınları 2015'te 15 (%17,65) iken 2024'te 153 (%33,73) seviyesine ulaşmıştır. Böylece 2022 sonrası dönemde Q1+Q2 oranlarının %70'in üzerinde seyretmesi, yüksek etki faktörlü dergilere yönelimin kurumsal bir stratejiye dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Q3 diliminde ise görece istikrarlı bir eğilim gözlenmektedir. 2015'te 13 yayın (%15,29) olan Q3 kategorisi, 2024'te 79 yayın (%20,00) düzeyine çıkmış; orta düzey etki faktörlü dergilerdeki üretkenliğin sürdürülebilir bir katkı sunduğunu göstermiştir. Buna karşılık, Q4 diliminde ciddi bir gerileme yaşanmıştır: 2015'te 33 yayın (%33,82) olan bu kategori, 2024'te 14 yayın (%3,54) seviyesine düşmüştür. Bu dönüşüm, düşük etki faktörlü dergilerde yayın yapma eğiliminin belirgin şekilde azaldığını ve kalite odaklı bir yönelimin hâkim olduğunu göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin yayın profili 2018 sonrası dönemde hızlanan ve 2020 sonrası kurumsallaşan bir kalite yükselişi sergilemiştir. Q1 ve Q2 yayınlarının hem mutlak sayılarında hem de oranlarında gözlenen bu artış, üniversitenin yalnızca yayın sayısını değil, uluslararası görünürlüğünü ve atıf potansiyelini de güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Nitekim, Q1 ve Q2 yayınlarındaki bu artış, önceki bölümde ortaya konan atıf sayılarındaki hızlı yükselişi açıklayan temel dinamiklerden biri olarak değerlendirilebilir.

Etki faktörüne göre %10'luk ve %1'lik dilimde yer alan yüksek etkili yayınların sayısı yıllar içinde nasıl değişmektedir?

- Bartın Üniversitesi'nin %10'luk ve %1'lik dilimde atıf alan yayın performansına dayalı 2015-2024 dönemi verileri incelendiğinde, yüksek atıf alan yayın üretme kapasitesinde belirgin bir gelişim kaydettiği görülmektedir. 2015 yılında yalnızca 13 yayın %10'luk dilime, 1 yayın ise %1'lik dilime girerken; 2020 yılında bu sayı sırasıyla 70 ve 7'ye yükselmiş, 2022 yılında ise %10'luk dilimde 76, %1'lik dilimde 9 yayın ile en yüksek seviyeye ulaşılmıştır. 2023 ve 2024'te %10'luk dilimdeki yayın sayılarında kısmi bir gerileme olsa da, 65 ve 46 yayın ile yüksek

atıf alan yayın üretiminin sürdürüldüğü görülmektedir. Toplamda 2015-2024 döneminde %10'luk dilimde 421, %1'lik dilimde ise 45 yayın üretilmiştir. Oransal açıdan bakıldığında, %10'luk dilimdeki yayın oranı 2015'te %13,40 iken 2020'de %22,15'e yükselmiş, 2022'de %16,67, 2023'te %15,37 ve 2024'te %8,63 olarak gerçekleşmiştir. %1'lik dilimde ise 2015'te %1,03 olan oran, 2020'de %2,22'ye, 2023'te %3,07'ye kadar çıkmıştır. Bu veriler, Bartın Üniversitesi'nin özellikle 2020 sonrası dönemde uluslararası literatürde daha görünür, atıf alma potansiyeli yüksek yayınlar üretmeye başladığını göstermektedir. Ancak 2023 ve 2024 yıllarında görülen nispi gerileme, yayınların henüz yeterince olgunlaşmamış olmasından kaynaklanabilir. Akademik literatürde atıf dinamikleri zamana yayıldığı için, bu yıllarda üretilen çalışmaların atıf alma süreçlerinin ilerleyen dönemde daha güçlü şekilde yansıtacağı değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, yüksek atıf alan yayın sayısı ve oranlarında 2020 sonrası dönemde yaşanan sıçrama, üniversitenin araştırma kalitesi ve görünürliğünde yapısal bir dönüşümün göstergesidir. Özellikle %1'lik dilimdeki artış, Bartın Üniversitesi'nin yalnızca yaygın biçimde atıf alan değil, aynı zamanda küresel ölçekte en çok etki yaratan çalışmalara da katkı sunduğunu ortaya koymaktadır.

- Bartın Üniversitesi'nin en yüksek atıf alan yayınlarının konu dağılımı incelendiğinde, %1'lik dilimde yayınların daha dengeli bir biçimde farklı disiplinlere yayıldığı, %10'luk dilimde ise belirli alanlarda yoğunlaşmanın öne çıktığı görülmektedir. %1'lik dilimde matematik (8), mühendislik-malzeme bilimi (21), çevre bilimleri (6) ve eğitim bilimleri (5) gibi alanlar öne çıkarken; %10'luk dilimde eğitim bilimleri (50), inşaat mühendisliği (48), malzeme bilimi (46), yapı teknolojisi (45) ve biyokimya (44) toplamda 233 yayın ile belirgin bir yoğunlaşma yaratmıştır. Bu tablo, üniversitenin en seçkin yayınlarının disiplinler arası çeşitlilik sergilediğini, ancak genel olarak yüksek atıf etkisinin özellikle mühendislik, malzeme bilimi ve eğitim bilimleri alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Buna karşın sosyal ve beşeri bilimler gibi bazı alanların sınırlı temsil edilmesi, akademik görünürüğün belirli disiplinlerde daha güçlü olduğunu ortaya koymaktadır.
- Bartın Üniversitesi'nin en yüksek atıf etkisine sahip araştırmacıları incelendiğinde, %1'lik dilimde öne çıkan isimlerin daha dengeli bir disiplin çeşitliliğini temsil ettiği; buna karşılık %10'luk dilimde atıf etkisinin özellikle inşaat mühendisliği, malzeme bilimi, eğitim-bilişim sistemleri ve biyoteknoloji alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Osman Gençel'in (İnşaat Mühendisliği) hem %1'lik (7 yayın) hem

de %10'luk (61 yayın) dilimde yer alması, üniversitenin bu alandaki liderliğini desteklemektedir. Benzer biçimde, Halil Barış Özel ve Tuğrul Varol'un katkıları orman mühendisliği ve çevre bilimleri ile ilişkili yayınların yüksek etki üretme potansiyelini göstermektedir. %10'luk dilimde ise Parham Taslimi (68 yayın) ve bilgisayar teknolojileri ile eğitim bilimlerinde Hatice Yıldız Durak ile Ramazan Yılmaz'ın (23'er yayın) öne çıkması, Bartın Üniversitesi'nin yalnızca mühendislik ve fen bilimlerinde değil, aynı zamanda eğitim ve bilişim alanlarında da uluslararası görünürlüğünü güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, yüksek atıf alan yayınların kurumsal düzeyde belirli araştırmacılar etrafında yoğunlaştığını ve üniversitenin akademik etkisinin disiplinler arası farklı alanlarda şekillendiğini göstermektedir.

Üniversitenin ulusal ve uluslararası kurumlarla gerçekleştirdiği işbirlikleri hangi coğrafi ve kurumsal alanlarda yoğunlaşmaktadır?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 döneminde ulusal ve uluslararası işbirlikleri kapsamında ürettiği yayınlar incelendiğinde, işbirliğinin hem niceliksel büyüme hem de kurumsal araştırma stratejileri açısından belirleyici bir unsur olduğu görülmektedir. Ulusal işbirliğiyle üretilen yayın sayısı 2015'te 60 iken 2024'te 258'e çıkmıştır. Ancak toplam yayın hacminin daha hızlı artması nedeniyle oran %61,22'den %48,68'e gerilemiştir. Bu durum, ulusal işbirliklerinin üniversitenin yayın performansında hâlâ güçlü bir yer tuttuğunu, fakat artan toplam üretim içinde görece pay kaybettiğini göstermektedir. Uluslararası işbirliklerinde ise dikkat çekici bir ivme söz konusudur. 2015 yılında yalnızca 12 olan yayın sayısı 2024'te 161'e ulaşmış, oran da %12,24'ten %30,38'e yükselmiştir. Özellikle 2019 sonrası dönemde görülen bu artış, üniversitenin uluslararası araştırma ağlarına daha güçlü biçimde entegre olduğunu ortaya koymaktadır. 2022 yılında uluslararası işbirlikli yayın oranının %33,92 ile en yüksek seviyeye çıkması, bu yönelimin kurumsal bir stratejiye dönüştüğünü göstermektedir. Önceki bölümlerde incelenen atıf verileriyle birlikte değerlendirildiğinde, uluslararası işbirliklerinin yalnızca yayın hacmini artırmakla kalmayıp, atıf etkisini de güçlendirdiği söylenebilir. Çok yazarlı ve disiplinler arası nitelik taşıyan bu çalışmaların, literatürde daha yüksek görünürlük kazandığı önceki analizlerle örtüşmektedir. Dolayısıyla, Bartın Üniversitesi'nin 2020 sonrası yayın performansındaki niteliksel sıçramada uluslararası işbirliklerinin kritik rol oynadığı sonucuna ulaşılabilir. Genel olarak, Bartın Üniversitesi'nin ulusal işbirliklerini sürdürürken

uluslararası işbirliği ağlarını güçlendirmesi, üniversitenin hem bölgesel hem de küresel ölçekte akademik konumlanışını yeniden tanımlamaktadır. Bununla birlikte, uluslararası işbirlikli yayınların toplam üretim içindeki oranının %30 seviyelerinde sabitlenmiş olması, gelecekte artırılması gereken bir hedefi de işaret etmektedir. Bu oran, küresel akademik rekabet koşullarında üniversitenin uluslararası görünürlüğünü daha da güçlendirecek stratejik bir eşik olarak değerlendirilebilir.

Üniversite–endüstri işbirliği kapsamında üretilen yayınların yıllar içindeki düzeyi ve etki gücü nasıldır?

- Bartın Üniversitesi adresli üniversite-endüstri işbirliği kapsamında 2015-2024 döneminde üretilen yayınların sayısı ve oranı oldukça sınırlı düzeyde kalmıştır. Verilere göre, yıllık bazda çoğunlukla 1–2 yayın ile temsil edilen bu işbirliği biçimi, yalnızca 2022 yılında geçici bir artış göstermiş (6 yayın, %1,32) ve sonraki yıllarda yeniden düşük seviyelere gerilemiştir. Özellikle 2020 ve 2021 yıllarında hiç yayın üretilmemiş olması, işbirliğinin sürdürülebilir bir kurumsal mekanizma hâline gelemediğini ortaya koymaktadır. Oransal açıdan bakıldığında, üniversite-endüstri işbirliğiyle üretilen yayınların toplam üretim içindeki payı genellikle %1'in altında seyretmiş, 2024 itibarıyla %0,75 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, Bartın Üniversitesi'nin son on yılda kaydettiği genel yayın artışı, yüksek atıf alan çalışmalar ve Q1–Q2 dergilerdeki güçlü performansına kıyasla, endüstriyle akademik ortaklıkların oldukça zayıf kaldığını göstermektedir. Bu bulgular, üniversitenin bilimsel üretim kapasitesi ile uygulamalı araştırma ve inovasyon süreçleri arasında bir kopukluk bulunduğunu işaret etmektedir. Nitekim, önceki bölümlerde görüldüğü üzere üniversite; atıf etkisi, çeyreklik dağılımları ve uluslararası işbirlikleri açısından belirgin bir ivme kazanmışken, endüstriyel ortaklıkların bu gelişime paralel bir katkı sunamadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, Bartın Üniversitesi'nin araştırma çıktılarının ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürülebilmesi, yalnızca akademik üretkenlikle değil, endüstriyle kurulacak daha güçlü ve sürdürülebilir işbirlikleriyle de yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, işbirliği mekanizmalarının kurumsal stratejilerle desteklenmesi, uygulamalı araştırma merkezlerinin sektörel ihtiyaçlarla daha etkin biçimde buluşturulması ve akademisyenlerin bu tür ortaklıklara yönlendirilmesi, üniversitenin bilimsel performansını niteliksel olarak daha da ileriye taşıyabilecek kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Alan bazlı atıf performansı (CNCI) nasıl bir seyir sergilemekte olup, hangi alanlar en yüksek etki değerlerine sahiptir?

- 2015–2018 döneminde Bartın Üniversitesi'nin CNCI değerlerinin (0,78–0,84) dünya ortalamasının altında kalması, erken dönem yayınların uluslararası görünürlüğünün sınırlı olduğunu göstermektedir. Ancak 2019 itibarıyla bu durum değişmiş, CNCI değeri 1'in üzerine çıkarak özellikle 2020'de 1,39 ile dünya ortalamasının %39 üzerinde bir performans sergilemiştir. 2021–2023 arasında da (1,14–1,31 aralığı) yüksek atıf etkisi korunmuş, bu durum üniversitenin araştırma kalitesinde yapısal bir iyileşmeyi işaret etmiştir. 2024'te ölçülen 1,02 değeri ise büyük ölçüde yayınların henüz yeterli atıf birikimine ulaşmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu eğilim, daha önce incelenen diğer kalite göstergeleriyle birlikte değerlendirildiğinde daha anlamlı hale gelmektedir. Örneğin, Q1 ve Q2 kategorilerindeki yayınların 2020 sonrası toplamın %70'ini aşması, Bartın Üniversitesi'nin yüksek etki faktörlü dergilere yönelim stratejisinin CNCI performansına doğrudan yansıdığını göstermektedir. Benzer şekilde, %10'luk ve %1'lik atıf dilimlerinde yer alan yayın sayılarındaki artış, yalnızca yayın hacmindeki değil, aynı zamanda yayın kalitesindeki dönüşümü de doğrulamaktadır. Özellikle 2022'de %10'luk dilimde 76 ve %1'lik dilimde 9 yayına ulaşılması, CNCI değerinin yüksek çıkışını destekleyen somut bir göstergedir. Dolayısıyla CNCI, Q1–Q2 yayın oranları ve yüksek atıf dilimi verileri birlikte değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin 2019 sonrası dönemde hem nicel hem de nitel boyutta kalıcı bir yükseliş trendi yakaladığı görülmektedir. Bu bütüncül tablo, üniversitenin araştırma kalitesinin uluslararası standartlara yaklaşmakla kalmayıp, belirli yıllarda dünya ortalamasının da üzerine çıkabildiğini ortaya koymaktadır.

Bartın Üniversitesi'nin WoS indeksli yayınları içinde açık erişimli yayınların genel oranı nedir ve bu açık erişim kapsamındaki hibrit yayın türleri üniversitenin görünürlük düzeyini nasıl etkilemekte, nasıl bir dağılım sergilemektedir?

- 2015–2024 dönemi incelendiğinde Bartın Üniversitesi'nin açık erişimli yayın üretiminde hem nicel hem de oransal olarak belirgin bir artış eğilimi sergilediği görülmektedir. 2015 yılında 25 yayın (%25,77) ile başlayan açık erişim çıktıları, 2024 yılında 222 yayına (%41,50) ulaşarak dönem boyunca sürekli bir yükseliş göstermiştir. Özellikle 2021 sonrasında ivmenin güçlendiği, 2023 ve 2024 yıllarında açık erişim oranının %41'in üzerine çıkarak analiz döneminin en

yüksek seviyelerine ulaştığı dikkat çekmektedir. Bu eğilim, üniversitenin bilimsel çıktılarının erişilebilirliğini artırmaya yönelik politika ve uygulamalarında kurumsal bir olgunlaşma yaşandığını göstermektedir. Öte yandan 2019–2020 yıllarında açık erişim oranlarının yaklaşık %33 seviyelerine gerilemesi, küresel yayıncılık dinamiklerindeki değişimler veya kurumsal stratejik önceliklerdeki geçici farklılaşmalarla ilişkili bir dönemsel dalgalanma olarak değerlendirilebilir. Bartın Üniversitesi'nin açık erişimli yayın performansındaki artış, erişilebilirlik ile atıf etkisi arasındaki ilişkiyi destekler niteliktedir. 2021 sonrası dönemde açık erişim oranlarının %35–41 seviyelerine çıkması, aynı yıllarda üniversitenin kategori normalize atıf etkisinin (CNCI) 1'in üzerinde seyretmesi ve %10'luk ile %1'lik dilimlerde yüksek atıf alan yayın sayılarının zirveye ulaşması ile paralel bir gelişim göstermiştir. Bu durum, açık erişim yoluyla sağlanan daha geniş görünürlüğün, uluslararası literatürdeki atıf performansına doğrudan katkı sunduğunu ortaya koymaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 döneminde açık erişim yayın üretimindeki yükseliş, kurumun bilimsel şeffaflık, uluslararası görünürlük ve atıf etkisi arasında güçlü bir etkileşim yarattığını göstermektedir. Bu eğilimin sürdürülmesi, üniversitenin hem akademik rekabet gücünü hem de toplumsal katkı misyonunu pekiştirecektir.

- Bartın Üniversitesi'nin hibrit açık erişimli yayın performansı, 2015–2024 döneminde dalgalanmakla birlikte özellikle son yıllarda belirgin bir artış göstermiştir. 2015–2020 arasında oldukça sınırlı düzeyde seyreden hibrit yayın üretimi, 2021 sonrası dönemde ivme kazanmış ve 2024 yılında 43 yayın ile toplam çıktının %8,04'üne ulaşarak analiz döneminin en yüksek seviyesine erişmiştir. Bu yükseliş, üniversitenin hibrit modeli giderek daha etkin bir şekilde kullandığını göstermektedir.

Üniversitenin h-indeksi değeri neyi ifade etmekte ve üniversitenin kümülatif bilimsel etkisine ilişkin nasıl bir sonuç ortaya koymaktadır?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemi kümülatif H-indeks değerleri, kurumun yayın hacmi ile bilimsel etkinliği arasındaki dengeyi ortaya koymaktadır. 2015'te 562 yayın ve 11.921 atıf ile 54 olan H-indeksi, 2024'te 3.494 yayın ve 49.724 atıf düzeyine ulaşarak 82'ye yükselmiştir. Bu artış, yalnızca niceliksel bir büyümeyi değil, yayınların atıf etkisinin sürdürülebilir biçimde güçlendiğini göstermektedir. Özellikle 2015–2020 arasında H-indeks her yıl ortalama 4–5 puan artış göstermiş, 2020'de 78 seviyesine ulaşarak hızlı bir ivme kazanmıştır. Ancak 2021 sonrası

dönemde artış yavaşlamış, 2022–2024 arasında 82 seviyesinde durağanlaşmıştır. Bu durum, yayın sayısındaki artışa rağmen, H-indeksin yalnızca yüksek atıf eşiğini aşabilen yayınlarla yükseldiğini ve yeni çalışmaların atıf birikimi için zamana ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Öz atıf etkisinin sınırlı kalması (2024 itibarıyla 76 / 82), Bartın Üniversitesi'nin atıf performansının doğal akademik görünürlükten kaynaklandığını göstermesi açısından olumlu bir bulgudur. Buna karşılık, 2023 ve 2024'te yayın sayısındaki hızlı artışa rağmen H-indeksin sabit kalması, yayın kalitesi ile atıf yoğunluğunun kurumsal araştırma etkisinde belirleyici unsur olduğunu açık biçimde göstermektedir.

Yazar pozisyonlarına (birinci yazar, sorumlu yazar vb.) göre yayın dağılımı akademik statü temelinde nasıl bir görünüm sunmaktadır?

- 2015-2024 döneminde Bartın Üniversitesi adresli yayınların yazar pozisyonlarına göre dağılımı, üniversitenin hem ulusal hem de uluslararası işbirliklerinde üstlendiği rollerle birlikte düşünüldüğünde, kurumsal araştırma profilinin önemli ipuçlarını vermektedir. İlk yazar pozisyonunda Bartın Üniversitesi'nin temsil oranı %57,34 olup, bu göstergenin 2016–2017'de %70'e kadar yükselmesine rağmen 2024'te %50,38'e gerilemesi, işbirlikli yayınların artmasıyla liderliğin daha dengeli dağıldığını ortaya koymaktadır. Buna rağmen, ilk yazar sayısının 51'den 267'ye yükselmesi, Bartın Üniversitesi'nin doğrudan yürütücü rolünü güçlendirdiğini göstermektedir. Son yazar pozisyonunda %31,13'lük bir temsil oranı yakalanmış, özellikle 2021 sonrası dönemde belirgin artış gözlemlenmiştir. Bu eğilim, kıdemli araştırmacıların sayısındaki artışa ve işbirliklerinde daha fazla yönlendirici rol üstlenildiğine işaret etmektedir. Sorumlu yazar pozisyonunda ise %59,72'lik oranla istikrarlı bir görünüm mevcuttur; bu durum Bartın Üniversitesi'nin akademik iletişimde ve kurumsal temsiliyette güçlü bir konumda olduğunu ortaya koymaktadır. Ulusal/uluslararası işbirliği verileriyle birlikte değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin yayın sayısındaki hızlı artışın aynı zamanda daha geniş işbirliği ağları üzerinden gerçekleştiği görülmektedir. Ulusal işbirlikleri mutlak olarak artmış, ancak toplam içindeki oranı görece düşerken; uluslararası işbirliği oranları 2015'te %12,24'ten 2024'te %30,38'e yükselmiştir. Bu bağlamda ilk ve sorumlu yazar pozisyonlarında %50'nin üzerinde seyreden oranlar, üniversitenin yalnızca sayısal katkı sağlamadığını, aynı zamanda işbirliklerinde aktif liderlik ve temsil rollerini üstlendiğini göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemindeki yayın

performansı yalnızca sayısal artışla sınırlı kalmamış, aynı zamanda yazar pozisyonlarındaki liderlik kapasitesi ve uluslararasılaşma eğilimi ile desteklenmiştir. İlk ve sorumlu yazar pozisyonlarında %50'nin üzerinde seyreden oranlar, üniversitenin araştırma süreçlerinde aktif bir yürütücü ve temsilci rol üstlendiğini; son yazar pozisyonundaki artış ise kıdemli araştırmacıların giderek daha belirleyici hale geldiğini göstermektedir. Uluslararası işbirliklerinin toplam yayınlar içindeki payının %12'den %30'a çıkmasıyla birlikte bu liderlik eğilimi birleştiğinde, Bartın Üniversitesi'nin sadece ulusal ölçekte değil, küresel akademik ağlarda da görünürlüğünü ve etki alanını genişlettiği söylenebilir. Bu durum, üniversitenin araştırma politikalarının giderek daha stratejik, kapsayıcı ve uluslararası odaklı bir yapıya evrildiğini ortaya koymaktadır.

Ortak yazar, ortak kurum ve ortak atıf analizleri üniversitenin araştırma ağları, kümelenmeleri ve bilimsel iletişim yapısı hakkında hangi bilgileri sunmaktadır?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait ortak yazar-yazar analizi, kurumun araştırma ekosisteminde çok merkezli ve modüler bir iş birliği yapısının geliştiğini ortaya koymaktadır. Taslimi, P., Gencel, O., Gulcin, L., Hekimoğlu, G. ve Ozel, H.B. gibi yazarlar, hem yüksek yayın ve atıf performanslarıyla hem de ağ içerisindeki güçlü bağlantılarıyla bilgi dolaşımının taşıyıcı aktörleri olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmacılar etrafında şekillenen gruplar, üniversitenin en yoğun iş birliği odaklarını temsil etmektedir. Bunun yanında, bazı araştırma grupları farklı kümeler arasında köprü işlevi görerek ağın bütünlüğünü sağlamaktadır. Bu yapı, Bartın Üniversitesi'nde disiplinler arası etkileşimin yalnızca kurum içi iş birlikleriyle sınırlı kalmadığını, aynı zamanda dış kurumlarla kurulan bağlantılar üzerinden de güçlendiğini göstermektedir. Ayrıca Gulcin, L. ve Hekimoğlu, G. gibi Bartın Üniversitesi dışı araştırmacıların yüksek bağlantı gücü, üniversitenin uluslararası araştırma ağlarıyla entegrasyonunu destekleyen kritik bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Öte yandan, izole ve sınırlı bağlantıya sahip araştırma gruplarının varlığı, bazı alanlarda iş birliğinin hâlen yerel ve tematik odaklı kaldığını göstermektedir. Dolayısıyla, üniversitenin bilimsel iş birliği kapasitesini artırabilmesi için bu grupların ağ bütünlüğüne entegrasyonunun desteklenmesi gerekmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Bartın Üniversitesi'nin iş birliği ağının hem disiplinler derinlik hem de yapısal çeşitlilik içerdiğini, güçlü merkezî aktörler ile köprü konumdaki araştırmacılar sayesinde kurumsal araştırma

ekosisteminde sürdürülebilir bir etkileşim yapısının oluştuğunu ortaya koymaktadır.

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait ortak yazar–kurum analizi, üniversitenin araştırma ekosisteminde hem bölgesel hem ulusal hem de uluslararası düzeyde çok katmanlı iş birliği ağları geliştirdiğini göstermektedir. Analiz sonuçlarına göre, Atatürk Üniversitesi (160 yayın, 6.017 atıf, 575 bağlantı gücü) en güçlü ulusal iş birliklerinden biri olup, özellikle Doğu ve Orta Anadolu'daki İnönü, Sivas Cumhuriyet, Yozgat Bozok ve Bingöl Üniversiteleriyle birlikte yüksek etki üretmektedir. Bingöl Üniversitesi örneğinde görüldüğü gibi (31 yayın, 1.539 atıf), yayın sayısı sınırlı olsa da atıf etkisi yüksek iş birlikleri dikkat çekmektedir. Bölgesel düzeyde, Batı Karadeniz odaklı üniversiteler (Kastamonu, Karabük, Zonguldak Bülent Ecevit ve Düzce) ile kurulan ortaklıklar öne çıkmakta; Ankara (69 yayın, 135 bağlantı gücü) ve Gazi Üniversitesi (93 yayın, 200 bağlantı gücü) gibi büyük kurumlarla kurulan bağlar, bu bölgesel ağın ulusal ölçekte genişlemesine katkı sağlamaktadır. Uluslararası düzeyde ise Karadeniz Teknik Üniversitesi (103 yayın, 312 bağlantı gücü) merkezli ağın çevresinde, King Fahd University of Petroleum & Minerals (48 yayın, 202 bağlantı gücü), Texas State University (55 yayın, 197 bağlantı gücü), King Saud University (24 yayın, 94 bağlantı gücü) gibi farklı coğrafyalardan üniversiteler bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, Bartın Üniversitesi'nin yalnızca birkaç odak kurumla değil, çok sayıda ve farklı kıtalardan üniversiteyle ortaklık geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Öte yandan, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (47 yayın, 1.923 atıf) ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi (45 yayın, 1.822 atıf) gibi kurumlarla yapılan iş birlikleri, görece orta hacimli olmakla birlikte yüksek atıf getirisiyle niteliksel katkı sağlamaktadır. Genel olarak, Bartın Üniversitesi'nin kurumsal iş birliği ağı bölgesel yoğunlaşma, ulusal açılım ve uluslararası çeşitlenme boyutlarını aynı anda barındırmakta; bazı kurumlarla yapılan az sayıdaki ortaklığın dahi yüksek etki üretmesi, ağın yalnızca nicel değil nitel olarak da güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.
- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait ortak yazar–ülke analizi, kurumun yalnızca bölgesel değil küresel ölçekte de çok boyutlu işbirlikleri geliştirdiğini göstermektedir. ABD, Suudi Arabistan, Hindistan, Çin ve Avustralya ile gerçekleştirilen yüksek hacimli ortaklıklar, üniversitenin uluslararası bilimsel üretiminde ana eksenleri oluştururken; İspanya, İngiltere, İtalya ve İsveç gibi Avrupa ülkeleriyle yapılan görece düşük sayıda ancak yüksek atıf yoğunluğuna

sahip işbirlikleri, seçili ve nitelikli çıktılar üretildiğine işaret etmektedir. Ortadoğu ve Güney Asya ülkeleriyle yürütülen ilişkiler ise, özellikle Suudi Arabistan, İran, Pakistan ve Mısır üzerinden, bölgesel bağların akademik üretime güçlü biçimde yansıdığını ortaya koymaktadır. Bulgular, Bartın Üniversitesi'nin uluslararası işbirliği ağının üç temel dinamik üzerine kurulduğunu göstermektedir: (i) yüksek hacimli ve sürdürülebilir ortaklıklar, (ii) seçici ve yüksek etkili Avrupa işbirlikleri, (iii) çeşitlenen Asya-Pasifik ve Latin Amerika bağlantıları. Bu yapı, üniversitenin bilimsel üretiminde hem niceliksel büyüme hem de niteliksel zenginleşme sağladığını ve kurumsal araştırma stratejilerinde uluslararasılaşmanın giderek daha merkezi bir konum kazandığını ortaya koymaktadır.

Ortak kelime analizi, üniversitenin araştırma eğilimleri, uzmanlık alanları ve geleceğe yönelik öncelikleri hakkında hangi sonuçları ortaya koymaktadır?

- Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait ortak kelime analizi, kurumun araştırma üretiminde üç ana eksenin öne çıktığını göstermektedir. En yüksek tekrar ve bağlantı gücüne sahip kavramlar olan molecular docking (113 tekrar; 240 bağlantı gücü) ve enzyme inhibition (111; 243), biyomedikal ve farmakoloji temelli araştırmaların kurumun yayın profilinde merkezî bir yer tuttuğunu kanıtlamaktadır. Benzer şekilde, mechanical properties (45; 67) ve wear (44; 73) gibi mühendislik-malzeme bilimi odaklı kavramların yüksek bağlantı değerleri, uygulamalı bilimlerde güçlü bir üretim çizgisini ortaya koymaktadır. Eğitim ve sosyal bilimler alanında ise motivation (18; 39) ve flipped classroom (15; 30) gibi kavramların öne çıkması, üniversitenin disiplinler arası çeşitliliğe dayalı araştırma kapasitesini güçlendirmektedir. Bu bulgular, tez kapsamında daha önce ortaya konan konu dağılımı ile tam bir paralellik göstermektedir: biyomedikal, mühendislik ve sosyal bilimler Bartın Üniversitesi'nin araştırma profilinin temel taşıyıcı alanlarını oluşturmaktadır. Ayrıca sustainability (30; 36) ve recycling (25; 42) gibi kavramların farklı temalarla kurduğu bağlantılar, gelecekte üniversitenin araştırma politikalarında çevresel sürdürülebilirlik ve yenilikçi uygulamaların odak alanlar arasında yer alması gerektiğine işaret etmektedir.

Bartın Üniversitesi'nin 2015-2024 dönemine ait bibliyometrik analiz bulguları, üniversitenin son on yılda yalnızca nicel üretkenlikte değil, nitel araştırma kapasitesinde de dikkat çekici bir dönüşüm gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Yıllık yayın sayılarında gözlenen sürekli artış eğilimi, özellikle 2018 sonrasında belirginleşmiş ve 2024 yılında ulaşılan seviye ile hem bölgesel hem de ulusal düzeyde kurumu rekabetçi

bir konuma taşımıştır. Bu büyüme, Karadeniz Bölgesi üniversiteleri arasında liderlik konumunun kalıcı hale gelmesini sağlamış; ulusal düzeyde ise benzer statüdeki üniversitelerle yapılan karşılaştırmalarda Bartın Üniversitesi'ni hızla yükselen kurumlar arasına yerleştirmiştir.

Bulgular, sayısal artışın nitelik boyutuyla desteklendiğini de göstermektedir. Q1 ve Q2 dergilerindeki yayınların 2022 sonrası toplamın %70'ini aşması, CNCI değerlerinin 2019 sonrası dünya ortalamasının üzerine çıkması ve yüksek atıf alan yayınlardaki sıçrama, üniversitenin uluslararası görünürlüğünü ve bilimsel etki düzeyini güçlendirmiştir. Bu durum, yayın stratejisinin yalnızca hacim artışıyla sınırlı kalmadığını, kalite odaklı bir yönelimin de kurumsal düzeyde benimsendiğini göstermektedir.

Alan dağılımı incelendiğinde, üniversitenin akademik üretiminin yarıdan fazlası çevre bilimleri, malzeme bilimi, inşaat mühendisliği, eğitim bilimleri ve kimya gibi belirli disiplinlerde yoğunlaşmaktadır. Ancak geri kalan yarının 200'ü aşkın farklı konu kategorisine yayılması, kurumsal profilin disiplinler arası çeşitliliğe dayandığını ortaya koymaktadır. Bu çeşitlilik, hem güçlü odak alanlarda uzmanlaşmayı hem de yeni araştırma yönelimlerine açılabilmeyi mümkün kılmaktadır.

Üniversitenin yayın performansında bireysel akademisyenlerin etkisi çarpıcıdır. En üretken 25 araştırmacı toplam üretimin yaklaşık yarısını gerçekleştirmiştir. Bu durum, güçlü araştırmacıların kurumsal yayın kapasitesini sürükleyici rol oynadığını, ancak aynı zamanda akademik üretkenliğin görece sınırlı bir grup etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu bağlamda, araştırma kadrosunun daha geniş kesimlerinin yayın süreçlerine aktif biçimde dâhil edilmesi, kurumsal üretkenliği daha dengeli ve sürdürülebilir kılacak önemli bir adımdır.

Uluslararası işbirliklerinin artışı, Bartın Üniversitesi'nin yükselişinde belirleyici bir unsur olmuştur. 2015'te %12 olan uluslararası ortak yayın oranının 2024'te %30'a ulaşması, kurumun küresel araştırma ağlarına entegrasyonunun güçlendiğini göstermektedir. ABD, Suudi Arabistan, Hindistan ve Çin gibi yüksek hacimli ortaklıklar yanında, İspanya ve İngiltere gibi ülkelerle yapılan daha sınırlı sayıdaki işbirliklerinin yüksek atıf getirisi sağlaması, hem nicelik hem de nitelik boyutunun birlikte geliştiğini göstermektedir. Buna karşılık, üniversite-sanayi işbirliklerinin yıllar boyunca %1'in altında kalması, bilimsel üretimin toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürülmesinde önemli bir boşluğa işaret etmektedir.

Sonuç olarak, 2015-2024 dönemi bulguları Bartın Üniversitesi'nin araştırma ekosisteminde köklü bir dönüşüm yaşadığını ortaya koymaktadır. Nicel üretkenlikte düzenli artış, nitel göstergelerdeki yükseliş, disiplinler arası çeşitlilik, güçlü bireysel katkılar ve uluslararası işbirliklerindeki genişleme bu dönüşümün ana bileşenlerini oluşturmuştur. Ancak bu gelişime rağmen, üniversite-sanayi işbirliğinin zayıf kalması ve üretimin sınırlı sayıda akademisyen etrafında yoğunlaşması, gelecekte üzerinde durulması gereken temel konular olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla, Bartın Üniversitesi'nin önümüzdeki dönemde hem sanayiyle daha güçlü bağlar kurması hem de akademik üretkenliği daha geniş bir kadroya yayması, kurumsal araştırma kapasitesini sürdürülebilir biçimde güçlendirecek stratejik hedefler olarak değerlendirilmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma Ekosisteminin Kurumsal Güçlendirilmesi

Elde edilen sonuçlar, Bartın Üniversitesi'nin özellikle çevre bilimleri ve sürdürülebilirlik, malzeme bilimi ve mühendislik, biyomedikal araştırmalar, farmakoloji, eğitim bilimleri ve öğrenme teknolojileri gibi alanlarda öne çıktığını göstermektedir. Bu nedenle, bu disiplinlerde fakülteler üstü nitelikte "Araştırma Mükemmeliyet Merkezleri"nin kurulması önerilmektedir.

Böyle bir yapılanma, üniversitenin güçlü araştırma alanlarını kurumsal düzeyde konsolide ederek disiplinler arası işbirliğini güçlendirecek, kaynakların dağınık kullanımını önleyecek ve yüksek etkili yayın üretimini teşvik edecektir. Mükemmeliyet merkezleri yalnızca belirli alanlarda odaklanmış rekabet gücü yaratmakla kalmayacak, aynı zamanda farklı birimlerin etkileşimini artırarak araştırma kültürünün bütününe yayılan bir sinerji oluşturacaktır.

Bu yaklaşım, araştırma kapasitesinin odaklanmış biçimde geliştirilmesini, uluslararası görünürlüğün artırılmasını ve disiplinler arası üretkenliğin kurumsal ölçekte sürdürülebilir hale getirilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, üniversiteler kendi yayın ve atıf verilerini düzenli biçimde analiz ederek güçlü oldukları alanları belirlemeli ve bu alanlarda stratejik yapılanmalarını söz konusu merkezlerle desteklemelidir.

Akademik İnsan Kaynağının Gelişimi ve Kurumsal Üretkenlik

Bartın Üniversitesi'nde araştırma çıktılarının önemli bir bölümünün sınırlı sayıda araştırmacı tarafından üretildiği görülmektedir. 2015-2024 döneminde en fazla yayın

yapan ilk 25 akademisyen toplam 1412 yayına katkı sağlamış olup, bu rakam üniversitenin tüm yayınlarının %49,04'ünü oluşturmaktadır. Yani yalnızca 25 akademisyen, kurumun toplam bilimsel üretiminin neredeyse yarısını gerçekleştirmiştir.

Bu çekirdek grubun yoğun üretkenliği, üniversitenin bilimsel görünürlüğü artırır da, araştırma kültürünün kurumsal bütünlüğe yayılması açısından belirli riskler barındırmaktadır. Akademik üretimin birkaç araştırmacı etrafında yoğunlaşması, hem sürdürülebilirliği hem de kurumsal kapasitenin tamamının harekete geçirilmesini sınırlamaktadır. Bu nedenle, araştırma kültürünün tüm fakülte ve birimlere dengeli biçimde yayılmasını sağlayacak sistematik mekanizmaların kurulması gerekmektedir. Özellikle genç akademisyenlerin araştırma süreçlerine entegrasyonu için mentorluk sistemleri, akademik yazım ve proje geliştirme atölyeleri ile disiplinler arası araştırma gruplarının oluşturulması önerilmektedir.

Bartın Üniversitesi'nin insan kaynağı yapısı incelendiğinde, 2008'de 87 akademik personelle başlayan sürecin 2024 yılı itibarıyla 706 akademisyene ulaştığı görülmektedir. Bu büyüme, üniversitenin kurumsal kapasitesini artırmış olsa da, alanlar arası dengesizlikler, niteliksel gelişim ihtiyaçları ve sürdürülebilirlik açısından dikkat edilmesi gereken noktalar bulunmaktadır. Özellikle doktora düzeyindeki öğretim üyelerinin oranı yüksek olmakla birlikte, yeni açılan fakülteler ve programlar düşünüldüğünde, akademik kadroda disiplinler arası denge ve uzmanlık çeşitliliği halen geliştirilmeye açıktır.

Bartın Üniversitesi özelinde öneri; öncelikle araştırma yoğun alanlarda nitelikli akademik kadro çekiminde hedefli istihdam politikalarının uygulanmasıdır. Mühendislik, malzeme bilimi, eğitim ve sağlık bilimleri gibi sıralama ve işbirliği ağlarında öne çıkan alanlarda yeni akademik kadroların desteklenmesi, bu alanlardaki kurumsal ivmeyi güçlendirecektir. Ayrıca, uluslararası deneyime sahip araştırmacıların kadroya katılımını teşvik edecek mekanizmaların geliştirilmesi, üniversitenin küresel işbirliği kapasitesini artıracaktır.

Bunun yanı sıra, mevcut akademik personelin sürekli mesleki gelişim programları, proje yazma ve yönetim eğitimleri, akademik mentorluk sistemleri ile desteklenmesi, insan kaynağının niteliğini yükseltecek ve kurumsal performansa doğrudan yansıtacaktır.

Daha genel bir perspektiften tüm üniversiteler için öneri; insan kaynağı politikalarının yalnızca sayısal büyümeye değil, niteliksel gelişime ve stratejik alanlarda

uzmanlaşmaya odaklanmasıdır. Üniversiteler, araştırma öncelikleriyle uyumlu olarak farklı fakülte ve enstitülerde disiplinler arası dengeyi gözetmeli ve akademik kadro planlamasını uzun vadeli vizyonla şekillendirmelidir. Ayrıca, genç akademisyenlerin kariyer gelişimini destekleyecek şekilde erken aşama araştırmacı programları, yurtdışı doktora sonrası araştırma imkânları ve akademik mentorluk modelleri hayata geçirilmelidir.

Küresel Araştırma Ağlarına Katılım ve Uluslararası İşbirlikleri

Bartın Üniversitesi'nin ortak yazar-ülke analizleri, üniversitenin ABD, Suudi Arabistan, Hindistan, Çin ve Avustralya gibi ülkelerle yüksek hacimli; Avrupa ülkeleriyle ise daha sınırlı sayıda ancak yüksek atıf yoğunluğuna sahip işbirlikleri geliştirdiğini göstermektedir. Bu durum, uluslararası işbirliklerinin atıf etkisi ve bilimsel görünürlük açısından belirleyici bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla, Bartın Üniversitesi'nin araştırma politikalarında uluslararası ortaklıkların kurumsal düzeyde ve sistematik biçimde teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda önerilen başlıca stratejiler şunlardır:

1. Stratejik öncelikli ülkelerle ikili işbirliği anlaşmalarının yapılması,
2. Araştırmacıların uzun vadeli ve çok ortaklı uluslararası projelere yönlendirilmesi,
3. Genç akademisyenlerin uluslararası araştırma ağlarına erken aşamada dâhil edilmesini sağlayacak değişim programlarının yaygınlaştırılması.

Uluslararası ortak yazarlık ve kurumlar arası işbirlikleri, yalnızca yayın hacmini artırmakla kalmamakta, aynı zamanda yayınların niteliğini, görünürlüğünü ve atıf etkisini güçlendirmektedir. Bu nedenle, uluslararası bilimsel ağlara entegrasyon araştırma stratejilerinde temel bir öncelik olarak benimsenmelidir. Üniversiteler, işbirliklerini bireysel girişimlerin ötesine taşıyarak kurumsal düzeyde uluslararası araştırma konsorsiyumlarına aktif katılımı desteklemeli; böylece bilimsel etkinin ve uluslararası görünürlüğün sürdürülebilir biçimde kurumsallaşması sağlanmalıdır.

Bartın Üniversitesi'nin yazar-kurum-ülke düzeyindeki bibliyometrik analizleri, araştırma ekosisteminde çok merkezli, modüler ve disiplinler arası bir işbirliği yapısının oluştuğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu ağların, üniversitenin kurumsal araştırma politikalarına tam anlamıyla entegre edilmediği görülmektedir.

Bu nedenle, işbirliği haritaları ve bağlantı gücü analizleri yalnızca mevcut ilişkilerin görselleştirilmesiyle sınırlı kalmamalı; geleceğe dönük stratejik ortaklıkların

tasarlanmasında, öncelikli alanların belirlenmesinde ve kaynak tahsisinde yönlendirici bir araç olarak kullanılmalıdır. Bartın Üniversitesi özelinde öneri; özellikle yüksek bağlantı gücüne sahip araştırmacıların etrafında oluşan işbirliği kümelerinin kurumsal düzeyde desteklenerek araştırma merkezlerine veya tematik platformlara dönüştürülmesidir.

Böylelikle hem üniversite içi ağların sürekliliği sağlanacak hem de dış kurumlarla geliştirilen ortaklıklar daha sistematik ve sürdürülebilir hale gelecektir. Ayrıca, uluslararası düzeyde güçlü bağlara sahip akademisyenlerin, üniversitenin küresel görünürlüğünü artırıcı öncü aktörler olarak stratejik biçimde konumlandırılması, sıralamalara ve bilimsel etkiye doğrudan katkı sağlayacaktır.

Daha geniş bir çerçevede tüm üniversiteler için öneri; bibliyometrik işbirliği analizlerinin yalnızca geçmiş performansın değerlendirilmesi için değil, aynı zamanda kurumsal karar alma süreçlerinde proaktif bir stratejik planlama aracı olarak kullanılmasıdır. Üniversiteler, yazar–kurum–ülke işbirliği verilerini düzenli aralıklarla güncelleyip analiz ederek;

- hangi alanlarda daha fazla yatırım yapılması gerektiğini,
- hangi kurumlarla stratejik ortaklıkların önceliklendirilebileceğini,
- hangi ülkelerle işbirliğinin uluslararasılaşmayı hızlandırabileceğini belirleyebilirler.

Bu yaklaşım, işbirliği ağlarını pasif bir veri kaynağı olmaktan çıkararak, üniversitelerin bilim politikalarını yönlendiren stratejik bir planlama aracına dönüştürecektir. Böylece kurumsal düzeyde daha güçlü, hedef odaklı ve sürdürülebilir araştırma ekosistemlerinin gelişimi mümkün olacaktır.

Uygulamalı Bilim ve Üniversite–Sanayi Etkileşiminin Derinleştirilmesi

2015-2024 dönemi verileri, Bartın Üniversitesi'nin endüstri ile ortak yayın üretiminin son derece sınırlı kaldığını göstermektedir. Yıllık ortalama 1–2 yayının ötesine geçilememesi, üniversitenin bilimsel üretim kapasitesi ile bölgesel ve ulusal ekonomik aktörler arasında yeterli etkileşim kurulamadığını işaret etmektedir. Oysa üniversitenin çevre bilimleri, malzeme bilimi, inşaat mühendisliği ve enerji alanlarındaki güçlü araştırma birikimi, doğrudan endüstriyel uygulamalara aktarılacak potansiyele sahiptir.

Bu nedenle Bartın Üniversitesi'nin araştırma politikalarında sektörle işbirliği, kurumsal düzeyde stratejik bir öncelik haline getirilmelidir. Üniversite–sanayi işbirliği

merkezleri daha etkin biçimde çalıştırılmalı; akademisyenlerin sektörel projelere katılımını teşvik edecek mali ve kurumsal destek mekanizmaları kurulmalıdır. Yerel ve ulusal sanayi temsilcileriyle ortak Ar-Ge projeleri geliştirilmeli, akademisyenler endüstriyel problemlere çözüm üretmeye yönlendirilmelidir.

Üniversite–endüstri işbirliği, bilimsel bilginin ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürülmesinde en kritik unsurlardan biridir. Ancak pek çok üniversitede, akademik üretkenlik ile sanayi uygulamaları arasındaki bağ zayıf kalmaktadır. Bu nedenle araştırma politikaları yalnızca akademik yayın üretimiyle sınırlanmamalı; bilgi transferi, inovasyon ve ticarileştirme süreçlerini de kapsayacak biçimde yeniden yapılandırılmalıdır.

Bu bağlamda, uygulamalı araştırma merkezleri, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri (TTO) ve inovasyon ekosistemleri, sektörle daha güçlü bağlar kuracak biçimde bütüncül bir yapıya kavuşturulmalıdır. Üniversitelerde çoğu zaman TTO, teknokent, BAP birimi, uygulama-araştırma merkezleri ve fakültelerdeki Ar-Ge laboratuvarları birbirinden bağımsız çalışmakta; bu parçalı yapı, hem akademisyenlerin kaynaklara erişimini zorlaştırmakta hem de üniversite–sanayi işbirliğinin gelişimini sınırlamaktadır.

Bu nedenle öneri; Ar-Ge ekosisteminin tüm bileşenleri arasında kurumsal bir koordinasyon mekanizması oluşturulmasıdır. Üniversiteler Ar-Ge süreçlerini yatay değil, dikey ve bütünlük bir modelle yönetmeli; TTO, teknokent ve BAP gibi birimler arasında ortak hedefler, performans göstergeleri ve düzenli iletişim kanalları tesis etmelidir. Böylece hem araştırma kaynaklarının dağınık kullanımı engellenecek hem de üniversitenin Ar-Ge kapasitesi daha verimli biçimde harekete geçirilecektir.

Genel düzeyde tüm üniversiteler için öneri; Ar-Ge süreçlerini parça parça yönetmek yerine “ekosistem bütünlüğü” anlayışıyla ele almalarıdır. Bu doğrultuda koordinasyon kurulları, ortak veri tabanları ve entegre izleme sistemleri geliştirilmelidir. Böyle bir model, üniversitelerin yalnızca akademik literatürde değil, aynı zamanda toplumsal refah ve ekonomik kalkınmada etkin aktörler haline gelmesini sağlayacaktır.

Akademik Performansın İzlenmesi ve Teşvik Sistemlerinin Yeniden Yapılandırılması

Bartın Üniversitesi’nde Temmuz 2023 itibarıyla yürürlüğe giren *Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Ölçütleri Yönergesi*, akademik liyakati uluslararası standartlarla uyumlu biçimde ölçen kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Bibliyometrik göstergelerin —Q kategorisindeki dergiler, atıf sayıları, h-indeksi gibi ölçütlerin— değerlendirmeye dâhil edilmesi, yalnızca nicelik değil nitelik temelli akademik üretimin de teşvik

edilmesini sağlamaktadır. Bu yönergenin uzun vadede kurumsal performansı artıracığı ve araştırma kalitesinin sürdürülebilirliğine katkı sunacağı öngörülmektedir.

Dolayısıyla Bartın Üniversitesi için öncelikli öneri, bu yönergenin kesintisiz uygulanmasının sağlanması ve sonuçlarının düzenli aralıklarla izlenmesidir. Benzer bir yaklaşım, tüm üniversitelerde de uygulanabilir niteliktedir. Yükseltme ve atama yönergelerinin etkili olabilmesi için birkaç temel ilkenin gözetilmesi gerekmektedir:

- Yayınların yalnızca sayısının değil, uluslararası indekslerde görünürlüğünün dikkate alınması,
- Son yıllara dayalı güncel üretkenliğin ölçülmesi,
- Atıf etkisi ve uluslararası işbirliği düzeyinin belirleyici kriterler arasında yer alması,
- Farklı disiplinlere özgü çıktı türlerinin (kitap, patent, proje, rapor vb.) adil biçimde tanımlanması.

Bu yaklaşımla, her üniversite kendi güçlü yönleri doğrultusunda nitelikli üretimi önceleyen, şeffaf ve sürdürülebilir bir değerlendirme sistemi inşa edebilir.

Bartın Üniversitesi'nin uygulamakta olduğu *Akademik Performans Ödülleri Yönergesi* ise, akademisyenlerin yayın performansını Q kategorileri üzerinden ölçmesi ve ödül mekanizmasıyla desteklemesi bakımından nitelikli yayıncılığı teşvik eden güçlü bir yapı sunmaktadır. Özellikle ödüllerin BAP destekleriyle ilişkilendirilmesi, yalnızca bireysel motivasyonu artırmakla kalmamakta, aynı zamanda proje temelli araştırma kültürünün gelişimine de katkı sağlamaktadır.

Bununla birlikte, söz konusu yönerge bazı sınırlılıklar da taşımaktadır. Özellikle ödüllerin ağırlıklı olarak yayın sayısı ve dergi kategorisine odaklanması, araştırma çıktılarını yalnızca bibliyometrik metriklerle ölçme eğilimi yaratmaktadır. Bu nedenle, yönergenin güçlü yönlerinin korunmasıyla birlikte zayıf yönlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bartın Üniversitesi özelinde öneri; ödül kriterlerinin yalnızca Q kategorilerine dayalı değil, aynı zamanda

- uluslararası ortak yazarlık,
- kurumlar arası işbirlikleri,
- disiplinler arası araştırmalar ve
- yüksek atıf oranına sahip seçili yayınlar gibi göstergeleri kapsayacak biçimde çeşitlendirilmesidir.

Ayrıca, ödül mekanizmasının sadece bireysel düzeyde değil, araştırma grupları, fakülteler ve enstitüler düzeyinde de uygulanması, kolektif üretkenliği teşvik edici bir rol üstlenecektir.

Daha genel bir çerçevede, tüm üniversiteler için öneri; performans ödülllerinin yalnızca sembolik nitelikte kalmaması, aksine ek proje fonları, araştırma bursları ve altyapı yatırımları gibi doğrudan akademik üretkenliği artıracak desteklerle ilişkilendirilmesidir. Ayrıca, ödül kriterlerinin düzenli aralıklarla güncellenmesi, farklı disiplinlerin üretim dinamiklerine uyarlanması ve şeffaf raporlama mekanizmalarıyla desteklenmesi, sistemin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini güçlendirecektir.

Bu bütüncül değerlendirme yaklaşımı, Bartın Üniversitesi'nin araştırma performansını hem nitelik hem de etki boyutunda güçlendirecek; aynı zamanda akademik üretkenliği kurumsal bir kültür haline getirecektir.

Açık Bilim, Dijital Dönüşüm ve Veri Odaklı Araştırma Kültürü

Bartın Üniversitesi'nin son yıllarda uluslararası sıralamalarda elde ettiği yükseliş, büyük ölçüde dijital görünürlük, açık erişim yayıncılık ve web tabanlı bilimsel içerik üretimindeki gelişmelerle desteklenmiştir. Bu durum, üniversitenin yalnızca bibliyometrik performansını artırmakla kalmamış, aynı zamanda küresel ölçekte erişilebilirliğini de güçlendirmiştir.

Dolayısıyla, dijitalleşme ve açık bilim stratejilerinin kurumsal düzeyde daha sistematik biçimde ele alınması, mevcut ivmenin sürdürülebilirliği açısından kritik önem taşımaktadır. Bartın Üniversitesi özelinde öneri;

- Kurumsal açık erişim arşivlerinin kapsamının genişletilmesi,
- Araştırmacıların tüm yayınlarını şeffaf biçimde erişime sunmalarının teşvik edilmesi,
- Veri yönetimi politikalarının oluşturulması yönündedir.

Ayrıca, dijital akademik profillerin (ORCID, ResearcherID, Scopus Author ID vb.) tüm öğretim elemanları için güncel tutulması ve bu süreçlerin kurumsal düzeyde desteklenmesi, hem bireysel hem de kurumsal görünürlüğü artıracaktır.

Açık bilim anlayışının kurumsal düzeyde benimsenmesi, üniversitelerin yalnızca bilimsel üretkenliklerini değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını da güçlendirmektedir. Bu bağlamda, araştırma çıktılarının mümkün olduğunca açık erişim kapsamında yayımlanması kurumsal politika haline getirilmelidir. Üniversiteler,

akademisyenlerini açık erişim dergilerde yayın yapmaya teşvik etmeli, yayın ücretleri (APC) konusunda merkezi fon mekanizmaları geliştirmeli ve yayınevleriyle “Oku ve Yayımla” (Read & Publish) anlaşmaları yaparak kurumsal maliyetleri azaltmalıdır. Böylece araştırma sonuçları yalnızca akademik çevreler için değil, toplumun tüm kesimleri için erişilebilir hale gelecek ve bilimsel bilginin kamusal faydaya dönüşümü hızlanacaktır.

Araştırma verilerinin yalnızca yayın metinleriyle sınırlı kalmaması, FAIR veri ilkeleri (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) doğrultusunda yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. Üniversiteler, araştırmacılardan proje süreçlerinde veri yönetim planı (Data Management Plan, DMP) hazırlamalarını talep etmeli; verilerin bulunabilir, erişilebilir, birlikte çalışılabilir ve yeniden kullanılabilir olmasını sağlayacak kurumsal veri arşivleri oluşturmalıdır. Böylelikle üretilen veriler hem ulusal hem de uluslararası düzeyde araştırmacılar için yeniden kullanılabilir hale gelecek ve disiplinler arası işbirlikleri kolaylaşacaktır.

Açık bilim, yalnızca akademi içinde değil, toplumla kurulan etkileşimde de stratejik bir rol üstlenmektedir. Üniversiteler, toplum katılımını artıracak biçimde bilimsel projelere halkın dâhil olabileceği “vatandaş bilimi” (citizen science) uygulamaları geliştirmeli; kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle işbirliği içinde açık araştırma platformları kurmalıdır. Bu sayede üretilen bilgi, yalnızca akademik sıralamalara değil, toplumsal sorunların çözümüne de katkı sunacaktır.

Ayrıca, akademisyenlerin değerlendirilmesinde ve ödüllendirilmesinde yalnızca yayın sayısı ve dergi kategorileri değil, aynı zamanda açık bilim katkıları da dikkate alınmalıdır. Açık erişim yayın yapma, veri setlerini paylaşma, yeniden kullanılabilir öğrenme materyalleri geliştirme ve toplum katılımı projelerine katkı sunma gibi unsurlar, performans değerlendirme sistemlerine entegre edilmelidir.

Açık bilimin önemli bir bileşeni de açık eğitimidir. Üniversiteler, ders materyallerini, öğrenme içeriklerini ve çevrimiçi eğitim kaynaklarını mümkün olduğunca açık lisanslarla paylaşmalı; böylece hem kendi öğrencilerinin hem de toplumun daha geniş kesimlerinin bu içeriklerden faydalanmasını sağlamalıdır. Açık eğitim, yaşam boyu öğrenme kültürünün yaygınlaşmasına katkı sunarken, üniversitenin toplumsal etki alanını da genişletecektir.

Genel olarak, açık bilim ve dijitalleşme politikaları, üniversitelerin hem akademik üretkenliğini hem de kurumsal görünürlüğünü güçlendiren bir dönüşüm alanı olarak görülmelidir. Bu dönüşümün kalıcı hale gelmesi için, kurumsal veri politikaları, açık erişim yönergeleri, destek fonları ve eğitim programları bütüncül biçimde tasarlanmalıdır.

Kütüphanelerin Araştırma Destek Altyapısı Olarak Yeniden Konumlandırılması

Bibliyometrik analizler, üniversitelerin araştırma eğilimlerini, yoğunlaştıkları alanları ve akademik üretkenlik düzeylerini somut biçimde ortaya koymaktadır. Bu veriler, kütüphane koleksiyon geliştirme süreçlerinde yalnızca destekleyici değil, aynı zamanda yönlendirici bir araç olarak kullanılmalıdır.

Bu doğrultuda şu öneriler öne çıkmaktadır:

- Üniversite kütüphaneleri, koleksiyonlarını oluştururken ve güncellerken bibliyometrik analizlerden elde edilen verileri dikkate almalı; hangi alanlarda daha yoğun araştırma yapıldığını ve hangi disiplinlerin gelişme potansiyeli taşıdığını göz önünde bulundurmalıdır.
- Yayın performansı yüksek alanlarda dergi ve veritabanı abonelikleri artırılmalı; düşük üretkenlik gösteren alanlarda ise koleksiyon politikaları, araştırma kapasitesini teşvik edecek biçimde yeniden planlanmalıdır.
- Koleksiyon geliştirme süreçlerinde açık erişim dergiler ve veritabanları aktif biçimde değerlendirilerek akademisyenlerin erişim imkânları genişletilmelidir.
- Koleksiyon geliştirme, sabit bir süreç olmaktan çıkarılmalı; bibliyometrik veriler ışığında düzenli olarak güncellenmelidir.
- Kütüphane birimleri ile akademisyenler arasında geri bildirim mekanizmaları kurulmalı; koleksiyon seçimleri yalnızca veriye değil, aynı zamanda kullanıcı ihtiyaçlarına da dayandırılmalıdır.

Üniversite kütüphaneleri, günümüzde yalnızca bilgi kaynaklarını sağlayan birimler değil, aynı zamanda araştırma verilerinin yönetimi, akademik görünürlüğün artırılması ve kurumsal performansın izlenmesinde stratejik rol üstlenen araştırma destek merkezleri haline gelmiştir. Bu doğrultuda her üniversitede kütüphanelerin bünyesinde “Bibliyometrik İzleme ve Analiz Birimleri” kurulması önerilmektedir.

Bu birimler; kurumun yayın, atıf, h-indeksi, uluslararası işbirliği gibi göstergelerini düzenli aralıklarla raporlayarak, üniversite yönetimlerinin stratejik planlama süreçlerine veri temelli katkı sunabilir. Ayrıca, kütüphaneler yılda bir kez

“Kurumsal Yayın ve Atıf Etki Raporu” hazırlayarak üniversitenin bilimsel performansına ilişkin sayısal verileri kamuoyu ve kurum içi paydaşlarla paylaşmalıdır. Bu raporlar, hem araştırma stratejilerinin şekillendirilmesinde hem de performans değerlendirmelerinde nesnel veri kaynakları olarak kullanılabilir.

Üniversite kütüphaneleri aynı zamanda, araştırmacıların bibliyometri, atıf analizi, araştırma verisi yönetimi, ORCID ve akademik kimlik yönetimi konularında yetkinlik kazanmalarını sağlayacak eğitim programları düzenlemelidir. Bu tür eğitimler, genç akademisyenlerin bilimsel üretim süreçlerine bilinçli katılımını destekleyecek ve kurum genelinde veri okuryazarlığı kültürünün yerleşmesine katkı sağlayacaktır.

Ayrıca, kütüphane tabanlı araştırma destek platformları geliştirilmeli; bu platformlarda araştırmacılara dergi seçimi, atıf analizi, yayın etiği, açık erişim politikaları ve fon kaynakları hakkında rehberlik sağlanmalıdır. Böylelikle kütüphaneler, araştırma yaşam döngüsünün her aşamasında aktif rol oynayan “bilimsel danışmanlık birimleri” niteliği kazanacaktır.

Üniversitelerin kurumsal akademik arşivleri, yalnızca yayın metinlerini değil, aynı zamanda araştırma verilerini de kapsayacak biçimde genişletilmelidir. Kütüphaneler, FAIR veri ilkelerine uygun veri yönetim planları geliştirerek, bu planların hazırlanmasında araştırmacılara rehberlik etmelidir. Böylece araştırma verilerinin yeniden kullanılabilirliği ve disiplinler arası paylaşımı artacaktır.

Kütüphaneler yalnızca pasif bilgi sağlayıcıları değil, araştırma stratejilerini destekleyen aktif aktörler haline gelmelidir. Bu dönüşüm, üniversitelerin hem bilimsel üretkenliğini hem de uluslararası sıralamalarındaki görünürlüğünü güçlendirecektir.

Bilimsel Görünürlük, Sıralamalar ve Kurumsal Rekabet Stratejileri

Bartın Üniversitesi'nin son yıllarda Times Higher Education (THE), URAP ve US News gibi uluslararası sıralamalarda görünürlük kazanması, kurumsal araştırma ekosisteminin nicel ve nitel bir gelişim süreci izlediğini göstermektedir. Bununla birlikte, sıralama performansındaki dalgalanmalar ve belirli alanlarda yoğunlaşan başarılar, bu ilerlemenin henüz kurumsal bütünlüğe tam olarak yansımadığını ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, sıralama göstergeleri yalnızca sonuç odaklı bir değerlendirme aracı olarak değil, aynı zamanda kurumsal gelişim stratejilerinin yönlendirici bir bileşeni olarak kullanılmalıdır. Bartın Üniversitesi özelinde öneri; sıralamalarda öne çıkan mühendislik, eğitim ve malzeme bilimi gibi alanların kurumsal stratejilerde

önceliklendirilmesidir. Bu alanlardaki yayın ve atıf performansının daha da güçlendirilmesi, üniversitenin sıralama konumunu kalıcı hale getirecektir.

Ayrıca, sıralama kuruluşlarının değerlendirme kriterlerine doğrudan etki eden göstergeler üzerinde hedefli iyileştirmeler yapılmalıdır. Bu kapsamda:

- Uluslararası işbirliği oranının artırılması,
- Atıf etkisinin yükseltilmesi,
- Açık erişim politikalarının güçlendirilmesi ve
- Web görünürlüğünün artırılması, üniversitenin küresel rekabet gücüne doğrudan katkı sağlayacaktır.

Özellikle açık erişim yayıncılığın teşvik edilmesi, dijital görünürlüğün yükseltilmesi ve çok yazarlı uluslararası projelere katılımın artırılması, sıralama performansını destekleyecek somut adımlar olarak öne çıkmaktadır.

Genel düzeyde tüm üniversiteler için öneri; uluslararası sıralama metriklerinin yalnızca dışsal bir rekabet göstergesi değil, aynı zamanda kurumsal öz değerlendirme mekanizması olarak görülmesidir. Üniversiteler, sıralamalarda kullanılan parametreleri kendi iç kalite güvence sistemlerine entegre ederek hem performans ölçümünü nesnelleştirebilir hem de küresel görünürlüğünü artırabilir.

Bu süreçte, farklı sıralama kuruluşlarının metodolojileri karşılaştırmalı biçimde analiz edilerek, kurumsal güçlü alanlar belirlenmeli ve stratejik kaynak tahsisi bu önceliklere göre planlanmalıdır. Böylelikle sıralamalara yönelik gelişimin kısa vadeli dalgalanmalara bağlı kalması önlenerek, uzun vadeli ve sürdürülebilir rekabet gücü elde edilecektir.

Bibliyometrik veriler kadar, küresel sıralama kuruluşlarının (THE, QS, ARWU, US News, SCImago vb.) metodolojileri de, üniversitelerin araştırma, öğretim ve toplumsal katkı politikalarını yönlendiren stratejik araçlardır. Bu bağlamda üniversiteler için temel öneriler şunlardır:

- Farklı sıralama kuruluşlarının metodolojilerini düzenli olarak analiz etmek,
- Güçlü ve zayıf yönleri belirleyerek kurumsal stratejileri buna göre uyarlamak,
- Uluslararası ortak yazarlı yayınları ve yüksek atıf potansiyelli alanlarda ortak projeleri teşvik etmek,
- Açık erişim yayıncılığa yatırım yapmak ve açık bilim politikalarını güçlendirmek,
- Akademik personel-öğrenci oranını iyileştirmek,

- Doktora programlarını ve mezuniyet sonrası istihdam takibini güçlendirmek,
- Sanayi ile işbirliklerini artırmak ve patentlenebilir araştırma çıktıları üretmek,
- Yabancı akademisyen ve öğrenci sayısını artırmak için burs ve ortak program mekanizmaları geliştirmek,
- Kurumsal performansın düzenli izlenmesini sağlayarak eksik kalan alanlarda hedef odaklı politikalar uygulamak.

Sıralama kuruluşlarının metodolojileri, üniversitelerin kurumsal gelişim stratejileri için bir “rehber harita” işlevi görebilir. Bu verilerin dikkate alınması, üniversitelerin yalnızca rekabet gücünü artırmakla kalmayıp, aynı zamanda uluslararası akademik dolaşımda cazip merkezler haline gelmesini de sağlayacaktır.

Bartın Üniversitesi örneğinde olduğu gibi, sıralama verilerinin analitik biçimde izlenmesi ve stratejik karar süreçlerine entegre edilmesi, kurumsal performansın sürekli iyileştirilmesine, akademik üretkenliğin artırılmasına ve küresel görünürlüğün kalıcı biçimde güçlendirilmesine katkı sunacaktır.

Bölgesel Kalkınma, Toplumsal Katkı ve Üniversite Misyonunun Genişlemesi

Bartın Üniversitesi'nin “bölgesel kalkınma odaklı ihtisaslaşma” misyonu kapsamında yürüttüğü Akıllı Lojistik ve Bütünleşik Bölge Uygulamaları Programı, üniversitenin kurumsal kimliğiyle doğrudan örtüşen stratejik bir yapılanma ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, üniversitenin yalnızca akademik üretim yapan bir kurum olmanın ötesine geçerek, bulunduğu bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına doğrudan katkı sunma potansiyelini güçlendirmektedir.

Ortak yazar–kurum ve ülke analizleri, Bartın Üniversitesi'nin hâlihazırda hem ulusal hem de uluslararası ölçekte çok boyutlu işbirlikleri geliştirdiğini göstermektedir. Bu bağlamda öneri; mevcut ihtisaslaşma programının daha etkin, görünür ve sürdürülebilir kılınması yönündedir. Üniversite, yürütmekte olduğu akıllı lojistik ve bölgesel kalkınma temalı araştırmaları, kurumsal işbirliği ağlarıyla daha güçlü şekilde bütünleştirmeli; sanayi, kamu ve sivil toplum aktörleriyle ortak proje ve uygulama alanlarını artırmalıdır.

Özellikle lojistik, enerji verimliliği, sürdürülebilir üretim ve çevre yönetimi gibi alanlarda, bölgesel ihtiyaçlarla akademik kapasiteyi eşleştiren ortak araştırma platformlarının oluşturulması, üniversitenin bölgesel kalkınmadaki rolünü pekiştirecektir. Bu tür platformlar, hem yerel aktörlerle üniversite arasındaki etkileşimi

güçlendirecek hem de araştırma çıktılarının somut toplumsal faydaya dönüşmesini sağlayacaktır.

Genel düzeyde tüm üniversiteler için öneri; kurumsal işbirliği stratejilerinin yalnızca akademik çıktılara değil, aynı zamanda bölgesel kalkınma hedeflerine katkıya odaklanmasıdır. Üniversiteler, buldukları kentin ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel önceliklerini dikkate alarak stratejik ortaklıklar geliştirmeli; bu ortaklıklar aracılığıyla hem araştırma sonuçlarını toplumsal faydaya dönüştürmeli hem de bilimin görünürlüğünü artırmalıdır.

Ayrıca, uluslararası işbirliklerinin yalnızca yayın üretimiyle sınırlı kalmaması; teknoloji transferi, ortak lisansüstü programlar ve inovasyon ekosistemine katkılar içerecek şekilde genişletilmesi önem arz etmektedir. Böyle bir yaklaşım, üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki rollerini güçlendirirken, uluslararası bilgi akışını da hızlandıracaktır.

Bölgesel kalkınma odaklı üniversite modeli, yerel sorunlara çözüm üreten, toplumsal refahı artıran ve bilimsel bilgi ile uygulama arasında köprü kuran bir yapının gelişmesini desteklemektedir. Bartın Üniversitesi örneğinde olduğu gibi, bu tür stratejik yönelimler üniversitelerin hem toplumsal etki gücünü hem de ulusal ölçekte yenilik kapasitesini artıracaktır.

Veriye Dayalı Yönetişim ve Entegre Araştırma Politikaları

Bu tezde, Bartın Üniversitesi örneği üzerinden yürütülen bibliyometrik analizler, üniversitelerin bilimsel üretim süreçlerine ilişkin önemli bulgular sunmuş ve bu verilerden hareketle çeşitli stratejik öneriler geliştirilmiştir. Söz konusu öneriler, tamamen somut göstergelere dayalı olarak hazırlanmış olup, üniversitelerin araştırma ve yayın politikalarına veriye dayalı bir perspektif kazandırmayı amaçlamaktadır.

Bununla birlikte, araştırma önerilerinin kurumsal politikalara entegrasyonu, bilimsel çıktılardan kurumsal dönüşüme geçişin en kritik aşamasıdır. Bu bağlamda, önerilerin uygulamaya aktarılabilmesi için politika düzeyinde yapılandırılmış bir yönetim modeli geliştirilmesi gerekmektedir.

Araştırma önerilerinin kurumsal politikalara entegrasyonu, bir üniversitenin bilimsel kapasitesini kalıcı bir yapısal avantaja dönüştürmesinde belirleyici bir unsurdur. Bu süreç yalnızca önerilerin idari belgelerde yer almasıyla değil, aynı zamanda stratejik hedeflerin, yönetim mekanizmalarının ve uygulama süreçlerinin birbirini tamamlayacak biçimde kurgulanmasıyla anlam kazanır. Dolayısıyla,

üniversitelerin araştırma politikaları, kurumsal vizyon ve stratejik planlarla bütünleşik bir şekilde yeniden tanımlanmalıdır. Böyle bir entegrasyonun başarısı, yönetim birimleri arasında koordinasyonun sağlanmasına, performans göstergelerinin ortak bir sistem üzerinden izlenmesine ve karar alma süreçlerinde bilimsel verilerin etkin biçimde kullanılmasına bağlıdır.

Politika entegrasyonunun ilk adımı, araştırma temelli hedeflerin üniversitenin stratejik planı, kalite güvence sistemi ve bütçe yönelimleriyle doğrudan ilişkilendirilmesidir. Araştırma önceliklerinin kurumsal planlama döngüsünün bir parçası haline getirilmesi, önerilerin sürekliliğini ve hesap verebilirliğini güvence altına alır. Bu kapsamda, üniversitelerin stratejik planlarında araştırma, uluslararasılaşma, açık bilim, insan kaynağı ve toplumsal katkı gibi temaların birbirinden kopuk alanlar olarak değil, birbirini tamamlayan bütüncül eksenler olarak ele alınması gerekir. Böyle bir yaklaşım, araştırma politikalarının kurumsal düzeyde izole değil, sistemik biçimde yönetilmesini sağlar.

Entegrasyonun kurumsal düzlemde kalıcı olabilmesi için, yönetim yapısında da uyumlu bir yapılanmanın oluşturulması gereklidir. Araştırma politikalarının uygulanmasında yer alan birimlerin —rektörlük, koordinatörlükler, araştırma merkezleri, teknoloji transfer ofisleri, kütüphaneler, kalite komisyonları ve fakülte temsilcilikleri— ortak hedefler etrafında konumlandırılması bu açıdan kritik önemdedir. Bu birimler arasında düzenli iletişim ve veri paylaşımı mekanizmaları kurulmalı, araştırma performansı göstergeleri tüm bu yapılar tarafından aynı ölçütlerle izlenmelidir. Böyle bir kurumsal koordinasyon, kararların yalnızca idari değil, analitik temellere dayandırılmasını sağlayarak araştırma ekosisteminin bütünlüğünü güçlendirecektir.

Politika entegrasyonunun sürdürülebilirliği, yalnızca yeni yapıların kurulmasıyla değil, aynı zamanda mevcut politikaların etkililiğinin düzenli olarak değerlendirilmesiyle mümkündür. Üniversitelerde politika uygulama ve izleme süreçlerinin periyodik olarak raporlanması, önerilerin somut çıktılara dönüştürülüp dönüştürülmediğini göstermesi bakımından önem taşır. Bu doğrultuda, her yıl araştırma performansını, işbirliklerini, açık bilim uygulamalarını ve insan kaynağı gelişimini izleyen bütünleşik bir raporlama sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Bu raporlar, üniversite yönetimine stratejik karar desteği sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda araştırma politikalarının etkinliğini kanıta dayalı biçimde görünür kılacaktır.

Diğer yandan, üniversitelerde bilim ve araştırma politikalarının yalnızca bibliyometrik veriler üzerinden şekillendirilemeyeceği; bu politikaların daha geniş, çok boyutlu ve bütüncül bir çerçevede ele alınması gerektiği açıktır. Araştırma politikalarının başarısı; yalnızca yayın ve atıf göstergeleriyle değil, aynı zamanda kurumsal vizyon, insan kaynağı politikaları, finansal sürdürülebilirlik, etik standartlar, uluslararasılaşma, toplumsal katkı ve dijital dönüşüm gibi farklı boyutların eşgüdümüne bağlıdır.

Bu nedenle, üniversitelerin uzun vadeli araştırma stratejilerini oluştururken aşağıdaki eksenleri bütüncül biçimde göz önünde bulundurması gerekmektedir:

- Kurumsal araştırma stratejisi ve öncelikli alanların belirlenmesi,
- Araştırma–insan kaynağı politikalarının (istihdam, kariyer gelişimi, mentorluk) yapılandırılması,
- Araştırma finansmanı ve kaynak yönetimi (BAP, ulusal/uluslararası fonlar, sanayi destekleri),
- Etik ilkeler ve araştırma bütünlüğünün kurumsal teminat altına alınması,
- Toplumsal katkı ve bölgesel kalkınmaya hizmet eden araştırma modellerinin geliştirilmesi,
- Uluslararasılaşma ve küresel işbirliği ağlarına entegrasyon,
- Açık bilim, açık erişim ve dijitalleşme stratejilerinin kurumsal sistemlere entegre edilmesi,
- Ar-Ge ekosisteminde koordinasyon (TTO, teknokent, araştırma merkezleri arasındaki bütünlük yapısı),
- Araştırma performansının düzenli izlenmesi ve değerlendirilmesi için veri temelli göstergelerin kullanılması.

Bu eksenler bir arada değerlendirildiğinde, üniversitelerin araştırma politikalarını veriye dayalı, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir temele oturtması mümkün olacaktır.

Bu tezde geliştirilen öneriler, üniversitelere araştırma politikalarını bilimsel verilere dayanarak geliştirme yönünde önemli ipuçları sunmaktadır; ancak bu öneriler tek başına nihai çözümler olarak değil, daha geniş kapsamlı stratejilerin tamamlayıcı bileşenleri olarak görülmelidir.

Üniversitelerin bilim ve araştırma politikalarını bütüncül bir yaklaşımla ele alması, yalnızca akademik yayın performansını artırmakla kalmayacak; aynı zamanda sürdürülebilir rekabet gücü, toplumsal fayda ve uluslararası görünürlük açısından da

kalıcı katkılar sağlayacaktır. Bu yaklaşım, araştırma ekosisteminin tüm bileşenleri arasında etkileşim, şeffaflık ve veri temelli karar alma kültürünün yerleşmesine zemin hazırlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Abramo, G., D'Angelo, C. A., ve Di Costa, F. (2011). A national-scale cross-time analysis of university research performance. *Scientometrics*, 87(2), 399–413. <https://doi.org/10.1007/s11192-010-0319-0>
- Abramo, G., D'Angelo, C. A., ve Grilli, L. (2015). Funnel plots for visualizing uncertainty in the research performance of institutions. *Journal of Informetrics*, 9(4), 954–961. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2015.08.006>
- Abramo, G., D'Angelo, AC. ve Murgia, G. (2017). The relationship among research productivity, research collaboration, and their determinants. *Journal of Informetrics*, 11(4), 1016-1030. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.09.007>
- Adams, J. (2009). The use of bibliometrics to measure research quality in UK higher education institutions. *Archivum Immunologiae Et Therapiae Experimentalis*, 57(1), 19–32. <https://doi.org/10.1007/s00005-009-0003-3>
- Adams, J. (2013). The fourth age of research. *Nature*, 497(7451), 557-560. <https://doi.org/10.1038/497557a>
- Ahlgren, P., Hinders, J., Lindelöw, C., Parmhed, S., ve Swedberg, P. (2015). Research Collaboration between Stockholm University and other Swedish Academic Institutions: A Bibliometric Study to Support Decisions on Library Collaboration. *Qualitative & Quantitative Methods In Libraries*, Special Issue: Bibliometrics, 49–60. <https://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/362>
- Ak, M. ve Gülmez, A. (2006). Türkiye'nin Uluslararası Yayın Performansının Analizi. *Akademik İncelemeler Dergisi (AID)*, 1(1): 22-49. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/17897>
- Akbulut, M. (2016). *Atıf klasiklerinin etkisinin ve ilgililik sıralamalarının Pennant diyagramları ile analizi*. (Yayın No. 429598) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Br_XTptK8CZ70f0JGX9xEoL2AAQmMn6FCVLVrVWesEw8lexKLzeq4a75reLzOEIC
- Al, U. ve Çoştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48938/624262>
- Al, U. (2008). Bilimsel yayınların değerlendirilmesi: h-endeksi ve Türkiye'nin performansı. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 263-285. <https://doi.org/10.15612/BD.2008.307>

- Al, U. (2008), *Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım*. (Yayın No. 257576) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=NtBAevXNhYaNqJFoAcdBdjWBDFsQaTkj6MAdFk9QPALzy8sBbOUa-9-HF1oBgAA>
- Al, U. ve Soydal, İ. (2012). Dergi kendine atfının etkisi: Energy Education Science and Technology örneği. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 699-714. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48835/622148>
- Al, U., Sezen, U. ve Soydal, İ. (2012). Hacettepe Üniversitesi bilimsel yayınlarının sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 29(1), 53-71. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/huefd/issue/41214/511204>
- Al, U. ve Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47. <https://doi.org/10.15612/BD.2004.497>
- Aldieri, L., Kotsemir, M., ve Vinci, C. P. (2018). The impact of research collaboration on academic performance: An empirical analysis for some European countries. *Socio-Economic Planning Sciences*, 62, 13-30. <https://doi.org/10.1016/j.seps.2017.05.003>
- Altbach, P. (2014). *What counts for academic productivity in research universities?*. *University World News* (25.04.2023). <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20140715105656393>
- ARWU, (2024a). 2024 Academic Ranking of World Universities. (30.07.2025). <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2024>
- ARWU, (2024b). *ShanghaiRanking's Academic Ranking of World Universities Methodology 2024*. (30.07.2025). Erişim Adresi: <https://www.shanghairanking.com/methodology/arwu/2024>
- Auerbach, F. (1913). Das Gesetz der Bevölkerungskonzentration. *Petermann's Geographische Mitteilungen*, 59, 7-74. https://www.vwl.uni-mannheim.de/media/Lehrstuehle/vwl/Ciccone/auerbach_1913_translated_with_introduction_March_2021.pdf
- Aybarç, S. (2018). Bölgesel kalkınma dinamikleri: Üniversite-sanayi işbirliği stratejileri. *Journal of Human Sciences*, 15(1), 581-581. <https://www.j-humanosciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/5266/2515>

- Aydın, M. (2022). DergiPark'ta yayınlanan eğitim bilimleri temel alanıyla ilgili bilimsel dergilerin incelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(22), 274-291. <https://doi.org/10.55605/ejedus.1122528>
- Ball, B. (2018). *An Introduction to Bibliometrics: New Development and Trends*. Chandos Publishing. <https://doi.org/10.1016/C2016-0-03695-1>
- Backhaus, J. (1980). The Pareto principle. *Analyse & Kritik*, 2(2), 146–171. https://www.analyse-und-kritik.net/Dateien/56c322d5727a8_ak_backhaus_1980.pdf
- Baek, S., Yoon, D. Y., Cho, Y. K., Yun, E. J., Seo, Y. L., Lim, K. J., ve Choi, C. S. (2015). Trend Toward an Increase in Authorship for Leading Radiology Journals. *AJR. American journal of roentgenology*, 205(5), 924–928. <https://doi.org/10.2214/AJR.15.14979>
- Bartın Üniversitesi, (2025a). *Hakkımızda*. (17.07.025). <https://www.bartın.edu.tr/genel-bilgiler/hakkimizda.html>
- Bartın Üniversitesi, (2025b). *Misyon & Vizyon & Temel Değerler*. (17.07.025). <https://www.bartın.edu.tr/genel-bilgiler/misyon-ve-vizyon.html>
- Bartın Üniversitesi, (2025c). *2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu*. (17.07.025). <https://cdn.bartın.edu.tr/sgdb/a280348b-5016-4a13-8b52-0f2e56858116/2024-yili-baru-idare-faaliyet-raporu-enn-sonn.pdf#page=28.09>
- Bartın Üniversitesi, (2023a). *Akademik Performans Ödülleri Yönergesi*. (17.07.025). <https://cdn.bartın.edu.tr/kutuphane/da4f12f83674b3777030052d84ebb790/bartın-universitesi-akademik-performans-odulleri-yonergesi.pdf>
- Bartın Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, (2025). *Bibliyometrik Analiz*. (17.07.025). <https://kutuphane.bartın.edu.tr/bibliyometrik-analiz-2.html>
- Bartın Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı, (2025). *2024 Yılı Birim Faaliyet Raporu*. (17.07.025). <https://cdn.bartın.edu.tr/onceinsan/796d8862c65c9013999fb30f688b7e53/2024-yili-birim-faaliyet-raporu2024.pdf>
- Bartın Üniversitesi, (2023b). *Öğretim Üyelğine Yükseltme ve Atanma Ölçütleri Yönergesi*. (17.07.025). <https://cdn.bartın.edu.tr/akademiktayin/0094ebd05ff829491a725cdeb7f935b2/bartın-universitesiogretimuyeligineyükseltilmeatanmaolcutleriyonergesiyokonayisonrası.pdf>

- Bauer, I. (2021). Web of Science, Scopus and Further Citation Databases. In R. Ball (Ed.), *Handbook Bibliometrics* (pp. 409-420). Berlin, Boston: De Gruyter Saur. <https://doi.org/10.1515/9783110646610-038>
- Bayram, Ö. ve Zan, B. U. (2014). Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde yürütülen lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. N. Özel ve N. Er Koçoğlu (Yay. Haz.). *Ankara Üniversitesi Bilgi Ve Belge Yönetimi Bölümü 60.Yıl Armağan Kitabı* içinde (ss. 223-240). Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Beaver, D.D. (2001). Reflections on Scientific Collaboration (and its study): Past, Present, and Future. *Scientometrics*, 52, 365–377. <https://doi.org/10.1023/A:1014254214337>
- Beel, J. ve Gipp, B. (2010). Academic Search Engine Spam and Google Scholar's Resilience Against it. *Journal of Electronic Publishing*. 13(3), 1-8. <https://doi.org/10.3998/3336451.0013.305>
- Bekkers, R. ve Freitas, IMB. (2008). Analysing knowledge transfer channels between universities and industry: To what degree do sectors also matter?. *Research policy*, 37(10), 1837-1853. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2008.07.007>
- Besimoğlu, C. (2015). *Türkiye'deki ziraat fakültelerinin tarımsal araştırma eğilimleri: 1996-2011 yıllarının bibliyometrik analizi*. (Yayın No. 388361) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=sY7m19PfcL6F1NUw-cr80DYD0_uvdEO5-UZpW7L8K-Hp6qF3hgpld2MdpRG8OSmh
- Birinci, H. G. (2008). Turkish Journal of Chemistry'nin bibliyometrik analizi. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 348-369. <https://doi.org/10.15612/BD.2008.310>
- Bornmann, L. (2014). Do altmetrics point to the broader impact of research? An overview of benefits and disadvantages of altmetrics. *Journal of Informetrics*, 8(4), 895-903. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2014.09.005>
- Bornmann, L., Gralka, S., Anegón, F. D., ve Wohlrabe, K. (2023). Efficiency of universities and research-focused institutions worldwide: The introduction of a new input indicator reflecting institutional staff numbers. *Journal Of Informetrics*, 17(2). <https://doi.org/10.1016/j.joi.2023.101400>
- Boyack, K. W., ve Klavans, R. (2010). Co-citation analysis, bibliographic coupling, and direct citation: Which citation approach represents the research front most accurately? *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61 (12), 2389–2404. <https://doi.org/10.1002/asi.21419>
- Bradford, S.C. (1948). *Documentation*. Crosby Lockwood: London.

- Broadus, R. N. (1987). Toward a definition of “bibliometrics”. *Scientometrics*, 12, 373-379. <https://doi.org/10.1007/BF02016680>
- Brookes, B.C. (1990). Biblio-, sciento-, infor-metrics?? what are we talking about ?. In: Egghe, L. ve Rousseau, R. (Ed.) *Informetrics 89/90*. Belgium: Diepenbeek, p. 31-43. <http://hdl.handle.net/1942/857>
- Burton, R. E., ve Kebler, R. W. (1960). The “half-life” of some scientific and technical literature. *American Documentation*, 11(1), 18-22. <https://doi.org/10.1002/asi.5090110105>
- Cainelli, G., Maggioni, M. A., Uberti, T. E., ve de Felice, A. (2012). Co-authorship and productivity among Italian economists. *Applied Economics tezLetters*, 19(16), 1609–1613. <https://doi.org/10.1080/13504851.2011.646063>
- Callon, M., Courtial, J.-P., Turner, W. A., ve Bauin, S. (1983). From translations to problematic networks: An introduction to co-word analysis. *Social Science Information*, 22(2), 191-235. <https://doi.org/10.1177/053901883022002003>
- Campbell, F. B. F. (1896). *The theory of the national and international bibliography: with special reference to the introduction of system in the record of modern literature*, Library Bureau, London, England. https://books.google.com.tr/books/about/The_Theory_of_National_and_International.html?id=0TgCsdz2FSYC&redir_esc=y
- Chattopadhyaya, S., Alam, F. ve Chowdhury, H. (2022). A novel C-index for evaluation of research collaboration. *AIP Conference Proceedings*, 2681 (1), 020096. <https://doi.org/10.1063/5.0117099>
- Cicero, T. ve Malgarini, M. (2021). 5.4 Research Collaboration and Bibliometric Performance. In R. Ball (Ed.), *Handbook Bibliometrics* (pp. 319-328). Berlin, Boston: De Gruyter Saur. <https://doi.org/10.1515/9783110646610-032>
- Civelek Uzun, Ş. (2022). *İstanbul Üniversitesi'nin sosyal bilimler alanındaki bilimsel araştırma üretkenliğinin ve bilimsel işbirliklerinin bibliyometrik ve sosyal ağ analizi yöntemleriyle incelenmesi*. (Yayın No. 743658) [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=RsTB16RWK25OBMIKtIgYYbxG0rb6kQNVpVjqfsSyNAYMQMvmLJvooHbkjx-pC2nH>
- Clarivate, (2024a). *First time Journal Citation Reports inclusion list 2023*. (07.09.2024). <https://clarivate.com/first-time-journal-citation-reports-inclusion-list-2023/>

- Clarivate, (2024b). *Journal Immediacy Index*. (07.09.2024).
<https://incites.help.clarivate.com/Content/Indicators-Handbook/ih-journal-immediacy-index.htm?Highlight=Immediacy%20>
- Clarivate, (2024c). *Journal Citation Reports Metrikleri*. (07.09.2024).
<https://clarivate.libguides.com/mena/tr/JCR>
- Clarivate, (2025a). *The History of ISI and the work of Eugene Garfield*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/the-institute-for-scientific-information/history-of-isi/>
- Clarivate, (2025b). *Science Citation Index Expanded*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/science-citation-index-expanded/>
- Clarivate, (2025c). *Social Sciences Citation Index*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/social-sciences-citation-index/>
- Clarivate, (2025d). *Arts & Humanities Citation Index*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/arts-humanities-citation-index/>
- Clarivate, (2025e). *Emerging Sources Citation Index*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/emerging-sources-citation-index/>
- Clarivate, (2025f). *Conference Proceedings Citation Index*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/conference-proceedings-citation-index/>
- Clarivate, (2025g). *Book Citation Index*. (07.07.2025).
<https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/web-of-science-core-collection/book-citation-index/>
- Clarivate, (2025h). *Journal Citation Reports: Quartile rankings and other metrics*. (07.07.2025).
https://support.clarivate.com/ScientificandAcademicResearch/s/article/Journal-Citation-Reports-Quartile-rankings-and-other-metrics?language=en_US

- Cole, F. J., Eales, N. B. (1917). The history of comparative anatomy. Part I: A statistical analysis of the literature. *Science Progress (London)*, 11, 578–596. <https://www.jstor.org/stable/pdf/43426882.pdf>
- Costas, R., ve Bordons, M. (2007). The h-index: Advantages, limitations and its relation with other bibliometric indicators at the micro level. *Journal of informetrics*, 1(3), 193-203. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2007.02.001>
- CWTS Leiden Ranking, (2025a). *Information about the CWTS Leiden Ranking*. (31.07.2025). <https://www.leidenranking.com/information/general>
- CWTS Leiden Ranking, (2025b). *Universities*. (31.07.2025). <https://www.leidenranking.com/information/universities>
- CWTS Leiden Ranking, (2025c). *CWTS Leiden Ranking 2024*. (31.07.2025). <https://www.leidenranking.com/ranking/2024/list>
- CWTS Leiden Ranking, (2025d). *Indicators*. (31.07.2025) <https://www.leidenranking.com/information/indicators>
- Çapkın, Ç. (2019). *Açık erişim dergilerin bilimsel etkisi: Atıf dizinlerine dayalı bir araştırma*. (Yayın No. 548745) [Doktora tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=T1mWGp9MngYYkCSgiJvtVrK1qyyFsIhlDvCQwDbuu4Vcmajar1YksgknqY5rOKJF>
- Çapkın, Ç., Köksel, E., Yılmaz Kılıç, Ş., Çolak, O., vd. (2022). Çankırı Karatekin Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü yüksek lisans tezlerinin atıf analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 36(3), 360-377. <https://doi.org/10.24146/tk.1084924>
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 734-756. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48835/622155>
- Dakik, H. A., Kaidbey, H., ve Sabra, R. (2006). Research productivity of the medical faculty at the American University of Beirut. *Postgraduate Medical Journal*, 82(969): 462-464. <https://doi.org/10.1136%2Fpgmj.2005.042713>
- Damar, M., Küme, T., Turhan Damar, H., Özdağoğlu, G., Özdağoğlu, A. ve Tuncel, P. (2019). Bibliyografi ve İlişkili Kavramlar. İçinde: (Ed.) Önvural, B., Çoker, C., Akan, P., Küme, T. *Tıbbi Laboratuvar Yönetimi, Laboratuvar Uzmanları için Kılavuz*. (s. 563-578). İzmir: Meta Basım. https://www.researchgate.net/publication/334491557_Bibliyografi_ve_Iliskili_Kavramlar
- Damar, M. (2020). *Yükseköğretimde akademik yayın performansının izlenmesi süreci: bilimetri temelli bir iş zekâsı modeli*. (Yayın No. 657177) [Doktora tezi, Dokuz

- Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=wf-FPgY-5qjHEzEoOgvMsxF133FNesP_RKJiaitEdLg_32yLP2gQ4o-quhulV5Co
- De Haan, J. (1997). Authorship patterns in Dutch sociology. *Scientometrics*, 39(2), 197-208. <https://doi.org/10.1007/BF02457448>
- Dhyi, S.M.M.A. (2018). *Atıf dizinlerinden çıkarılan dergiler ve etkileri*. (Yayın No. 509849) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=MzP7PYssFqdb3WJlroAkRPDGNtTtopPRAcODa0ozfw0ndTSnOjNcgieBpKjk0sP>
- Doulani, A. (2021). A bibliometric analysis and science mapping of scientific publications of Alzahra University during 1986-2019. *Library Hi Tech*, 39(4), 915–935. <https://doi.org/10.1108/LHT-06-2020-0131>
- Drongstrup, D. (2021). Bibliometrics and Co-Authorship. *Handbook Bibliometrics*, edited by Rafael Ball, Berlin, Boston: De Gruyter Saur. pp. 397-406. <https://doi.org/10.1515/9783110646610-037>
- Duffy, M.A. (2017). Last and corresponding authorship practices in ecology. *Ecology and Evolution*, 7, 8876–8887. <https://doi.org/10.1002/ece3.3435>
- Düzyol, G. (2011). *Türkiye kütüphanecilik ve bilginlik literatürünün entellektüel haritasının çıkarılması: Bir yazar ortak atıf analizi çalışması*. (Yayın No. 308402) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=EEdeQgIdFRxX5NbvVau-AjeUL4TQ0WIJ11F1HAX8EwMeW5VmuTkTHezgXi0_KzSe
- Egghe, L. (2006). Theory and Practise of the g-index. *Scientometrics*, 69(1), 131-152. <https://doi.org/10.1007/s11192-006-0144-7>
- Endersby, J. W. (1996). Collaborative research in the social sciences: Multiple authorship and publication credit. *Social Science Quarterly*, 77(2), 375–392. <http://www.jstor.org/stable/42863473>
- Esgin, M. (2019). *Çok kullanılan web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının incelenmesi, karşılaştırılması ve yapılabilecek geliştirmeler*. (Yayın No. 584936) [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=vjszP7PzV0HebcjFEvDfwmUQC4aUqCbBznaOqAPMvG6_rd8BCcWzRU2PNe1zzT8D
- Fairthorne, R. A. (1969). Empirical hyperbolic distributions (Bradford-Zipf-Mandelbrot) for bibliometric description and prediction. *Journal of documentation*, 25(4), 319-343. <https://doi.org/10.1108/eb026481>

- Fister Jr, I., Fister, I., ve Perc, M. (2016). Toward the discovery of citation cartels in citation networks. *Frontiers in Physics*, 4: 49. <https://doi.org/10.3389/fphy.2016.00049>
- Fonseca, E. N. Da (1973). Bibliografia Estatística e Bibliometria: Uma Reivindicacao de Prioridades. [Statistical bibliography and bibliometrics: a revindication of priorities]. *Ciencia da Informacao*, 2(1), 5–7. <https://doi.org/10.18225/ci.inf.v2i1.19>
- Fowler, J. H., ve Aksnes, D. W. (2007). Does self-citation pay? *Scientometrics*, 72(3), 427-437. <https://doi.org/10.1007/s11192-007-1777-2>
- García-Villar, C., ve García-Santos, J. M. (2021). Bibliometric indicators to evaluate scientific activity. *Radiología (English Edition)*, 63(3), 228-235. <https://doi.org/10.1016/j.rxeng.2021.01.002>
- Garfield E. (1955). Citation indexes for science; a new dimension in documentation through association of ideas. *Science*, 122(3159), 108–111. <https://doi.org/10.1126/science.122.3159.108>
- Garfield, E. (1964). Can citation indexing be automated? In: M. E. Stevens, V. E. Giuliano and L. B. Heilprin (Eds.). *Statistical association methods for mechanized documentation: Symposium proceeding*. (pp. 84-90). National Bureau of Standards. <https://garfield.library.upenn.edu/essays/V1p084y1962-73.pdf>
- Garfield, E. (2006). Citation indexes for science. A new dimension in documentation through association of ideas, *International Journal of Epidemiology*, 35(5), 1123-1127, <https://doi.org/10.1093/ije/dyl189>
- Garfield, E. (2006). The history and meaning of the journal impact factor. *JAMA*, 295(1), 90-93. <https://doi.org/10.1001/jama.295.1.90>
- Garfield E. (2009). From the science of science to Scientometrics visualizing the history of science with HistCite software. *Journal of Informetrics*, 3(3), 173-179. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2009.03.009>
- Garfield, E. ve Sher, I.H. (1963), New factors in the evaluation of scientific literature through citation indexing. *American Documentation*, 14(3), 195-201. <https://doi.org/10.1002/asi.5090140304>
- Geminiani, A., Ercoli, C., Feng, C., ve Caton, J. G. (2014). Bibliometrics study on authorship trends in periodontal literature from 1995 to 2010. *Journal of periodontology*, 85(5): e136–e143. <https://doi.org/10.1902/jop.2013.130354>
- Glänzel, W., ve Schoepflin, U. (1994). Little scientometrics, big scientometrics... and beyond?. *Scientometrics*, 30(2-3), 375-384. <https://doi.org/10.1007/BF02018107>

- Glänzel, W. ve Schubert, A. (2004). Analysing scientific networks through co-authorship. In: Moed, H.F., Glänzel, W., Schmoch, U. (eds) *Handbook of Quantitative Science and Technology Research*. (pp. 257–276). Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/1-4020-2755-9_12
- Gumpenberger, C., Wieland, M., ve Gorraiz, J. (2012). Bibliometric practices and activities at the University of Vienna. *Library Management*, 33(3), 174-183. <https://doi.org/10.1108/01435121211217199>
- Gökkurt, Ö. (1997). “Citation Index” ve “Citation” analizi: Enformetrik bir model çalışması. (Yayın No. 62554) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Eb5EkakJlp3olBdo_wN_EGQkOycNDGuYvSfKZ8MOAwi3HHY3GzjuuRXoDh78qAzgS
- Gross, P. L. K., ve Gross, E. M. (1927). College libraries and chemical education. *Science*, 66(1713), 385–389. <http://www.jstor.org/stable/1651803>
- Guo, X., Guo, Y., ve Liu, Y. (2021). The development of extended reality in education: inspiration from the research literature. *Sustainability*, 13(24), 13776. <https://doi.org/10.3390/su132413776>
- Güler, C. ve Keskin, İ. (2020). Türkiye’de arşivcilik alanındaki araştırma sorunları: Arşiv Dünyası dergisinde yayınlanan makalelerin içerik analizi. *Bilgi ve Belge Araştırmaları*, (13), 1-31. <http://dx.doi.org/10.26650/bba.2020.13.01>
- Gümüş, A. (2015). Yükseköğretimde Mevcut Durum ve Öneriler: Genişlemeden Gelişmeye Geçiş İmkânı. *İlkem Politika Notu*. <https://www.ilem.org.tr/images/ipn07.pdf>
- Gürdal Tamdoğan, O. (2009). Bilgi üretiminde yazın ürünleri ve kütüphaneler: atıfların tespiti ve analizi yoluyla araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(2), 254-277. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48929/624162>
- Gürdal Tamdoğan, O. (2013). Sosyal bilimler ve insan bilimlerinde bilgi kaynaklarının ve kütüphane kurumunun yarattığı değeri ölçmeye dayalı bir metodoloji: atıf analizi bulguları-II. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(1), 25-51. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48834/622109>
- He, ZL., Geng, XS. ve Campbell-Hunt, C. (2009). Research collaboration and research output: A longitudinal study of 65 biomedical scientists in a New Zealand university. *Research Policy*, 38(2), 306-317. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2008.11.011>

- Hicks, D., Wouters, P., Waltman, L., de Rijcke, S. ve Ràfols, I. (2015). Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics. *Nature*, 520(7548), 429–431. <https://doi.org/10.1038/520429a>
- Hirsch, J. E. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 102(46): 16569-16572. <https://doi.org/10.1073/pnas.0507655102>
- Hirsch, J. E., ve Buela-Casal, G. (2014). The meaning of the h-index. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 14(2), 161-164. [https://doi.org/10.1016/S1697-2600\(14\)70050-X](https://doi.org/10.1016/S1697-2600(14)70050-X)
- Holden, G., Rosenberg, G., ve Barker, K. (2005). Tracing through time and space: A selective review of bibliometrics in social work. *Social Work in Health Care*, 41(3-4), 1-34. https://doi.org/10.1300/J010v41n03_01
- Hollis, A. (2001). Co-authorship and the output of academic economists. *Labour Economics*, 8, 503–30. [https://doi.org/10.1016/S0927-5371\(01\)00041-0](https://doi.org/10.1016/S0927-5371(01)00041-0)
- Hosseini, M.R., Martek, I., Zavadskas, E.K., Aibinu, A.A., Arashpour, M. ve Chileshe, N. (2018). Critical evaluation of off-site construction research: a scientometric Analysis. *Automation in Construction*, 87, 235–247. <https://doi.org/10.1016/j.autcon.2017.12.002>
- Hood, W.W. ve Wilson, C.S. (2001). The literature of bibliometrics, scientometrics, and informetrics. *Scientometrics* 52, 291–314. <https://doi.org/10.1023/A:1017919924342>
- Huang, Y.-L., Ho, Y. S., ve Chuang, K.-Y. (2006). Bibliometric analysis of nursing research in Taiwan, 1991 – 2004. *Journal of Nursing Research*, 14(1), 75–80. <https://doi.org/10.1097/01.jnr.0000387564.57188.b4>
- Hulme, E. W. (1923), *Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization*. Grafton & Co., London, pp. 29–44.
- Isiordia-Lachica, P., Rodríguez-Carvajal, R., Angulo, G., Chávez, K., ve Barboza-Flores, M. (2015). Measurement of scientific research performance at the Universidad De Sonora, México. In *2015 Portland International Conference on Management of Engineering and Technology (PICMET)* (pp. 204-210). IEEE. <https://doi.org/10.1109/PICMET.2015.7273245>
- inCites, (2025). *Category Normalized Citation Impact (CNCI)*. (31.07.2025). https://incites.zendesk.com/hc/en-gb/articles/25087312115601-Category-Normalized-Citation-Impact-CNCI#h_01HXZDG39N1E54BZHDPNG35P6J
- Jing, Y., Wang, C., Chen, Y., Wang, H., Yu, T. ve Shadiev, R. (2024). Bibliometric mapping techniques in educational technology research: A systematic literature

review. *Education and Information Technologies*, 29, 9283-9311.
<https://doi.org/10.1007/s10639-023-12178-6>

Karabulut, D. (2010). *Bilgisayara dayalı iletişim: KUTUP-L tartışma listesinin bibliyometrik analizi*. (Yayın No. 258258) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=NtBAevXNhYaNqJFoAcdBdgZsYVzy8CzcOITwoWP08-U2sfOwduzQpr9whUA1ctwy>

Karagöz, D. ve Kozak, N. (2014). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İş Birliğinin Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 28(1), 47-61.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48826/621978>

Karasar, N. (2024). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.

https://www.nobelyayin.com/bilimsel-arastirma-yontemi-kavramlar-ilkeler-teknikler_1755.html

Karasözen, B., Gökkurt Bayram, Ö. ve Zan, B.U. (2009). 1997-2006 Türkiye bilim göstergeleri analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(1), 4-21.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48930/624183>

Khasseh, A.A., Soheili, F., Moghaddam, H.S. ve Chelak, A.M. (2017). Intellectual structure of knowledge in iMetrics: A co-word analysis. *Information Processing & Management*, 53(3), 705-720. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2017.02.001>

Kato, M. ve Ando, A. (2013). The relationship between research performance and international collaboration in Chemistry. *Scientometrics*, 97(3), 535-553.

<https://doi.org/10.1007/s11192-013-1011-y>

Katz, J. S., ve Martin, B. R. (1997). What is research collaboration? *Research Policy*, 26(1), 1-18. [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(96\)00917-1](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(96)00917-1)

Kayı, E. (2022). *Kütüphane ve bilgi bilimi yayınlarının bibliyometrik ve içeriksel analizi*. (Yayın No. 727226) [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=CG8WvdvxxJP04Unr7Yecf2eGAWA-MT-ALYB3c-ZcdwK5wip8cUzi0iJ_p6t0nY43

Kazakis, N. A. (2014). Bibliometric evaluation of the research performance of the Greek civil engineering departments in National and European context. *Scientometrics*, 101(1), 505-525. <https://doi.org/10.1007/s11192-014-1326-3>

- Kessler, M. M. (1963). Bibliographic coupling between scientific papers. *American documentation*, 14(1), 10-25. <https://doi.org/10.1002/asi.5090140103>
- Khuram, S., Rehman, C. A., Nasir, N., ve Elahi, N. S. (2023). *A bibliometric analysis of quality assurance in higher education institutions: Implications for assessing university's societal impact*. *Evaluation and Program Planning*, 99. <https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2023.102319>
- Khurshid, A. ve Sahai, H. (1991a). Bibliometric distributions and laws: some comments and a selected bibliography. *Journal of Educational Media and Library Sciences*, 28, 433–459.
- Khurshid, A. ve Sahai, H. (1991b). Bibliometric, scientometric and informetric distributions and laws: a selected bibliography. *International Forum on Information and Documentation*, 16: 18–29.
- Komatsu, S. (1999). Arts & Humanities Citation Index. *Journal of Information Processing and Management*, 41(12), 989–997. <https://doi.org/10.1241/johokanri.41.989>
- Köksal, M. S. (2022). *Türkiye adresli bilgilim makalelerinin atıf etkisi*. (Yayın No. 733693) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=kScA8XnrRb0WogX-qPGFkmLWmSPDfXay9lFV8jI7nXAP73EA8sB94cU1kvJnHzgQ>
- Larivière, V., Desrochers, N., Macaluso, B., Mongeon, P., Paul-Hus, A., ve Sugimoto, C. R. (2016). Contributorship and division of labor in knowledge production. *Social Studies of Science*, 46(3), 417-435. <https://doi.org/10.1177/0306312716650046>
- Lawani, S. M. (1981), Bibliometrics: its theoretical foundations, methods and applications. *Libri*, 31, 294–315. <https://doi.org/10.1515/libr.1981.31.1.294>
- Lee, P. C., ve Su, H. N. (2010). Investigating the structure of regional innovation system research through keyword co-occurrence and social network analysis. *Innovation*, 12(1), 26–40. <https://doi.org/10.5172/impp.12.1.26>
- Leydesdorff, L., Bornmann, L. ve Opthof, T. (2019) h_a : the scientist as chimpanzee or bonobo. *Scientometrics*, 118(3), 1163–1166. <https://doi.org/10.1007/s11192-019-03004-3>
- Lin, J. ve Fenner, M. (2013), Altmetrics in evolution: defining and redefining the ontology of article-level metrics. *Information Standards Quarterly*, 25(2), 2026. <https://doi.org/10.3789/isqv25no2.2013.04>

- Line, M. B. (1993). Changes in the use of literature with time: Obsolescence revisited. *Library Trends*, 41(4), 665-683. <https://core.ac.uk/download/4817205.pdf>
- Lissoni, F., Mairesse, J., Montobbio, F. ve Pezzoni, M. (2011). Scientific productivity and academic promotion: A study on French and Italian physicists. *Industrial and Corporate Change*, 20(1), 253-294. <https://doi.org/10.1093/icc/dtq073>
- Lotka, A.J. (1926). The frequency distribution of scientific productivity. *Journal of the Washington Academy of Science*, 16(12), 317-323. <http://www.jstor.org/stable/24529203>
- Lu, K., ve Wolfram, D. (2012). Measuring author research relatedness: A comparison of word-based, topic-based, and author cocitation approaches. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 63(10): 1973-1986. <https://doi.org/10.1002/asi.22628>
- Mahala, A., ve Singh, R. (2021). Research output of Indian universities in sciences (2015-2019): a scientometric analysis. *Library Hi Tech*, 39(4), 984-1000. <https://doi.org/10.1108/LHT-09-2020-0224>
- Majeed, N., ve Ainin, S. (2021). Visualising the evolution and landscape of socioeconomic impact research. *Quality & Quantity*, 55(2), 637-659. <https://doi.org/10.1007/s11135-020-01020-7>
- Marshakova, S. I. (1973). System of document connections based on references. *Scientific and technical information serial of VINITI*, 6(2), 3-8. <https://garfield.library.upenn.edu/marshakova/marshakovanauchtechn1973.pdf>
- McCormick, B. H., DeFanti, T. A., ve Brown, M. D. (1987). Visualization in scientific computing: a synopsis. *IEEE Computer Graphics and Applications*, 7(7), 61-70. <https://doi.ieeecomputersociety.org/10.1109/MCG.1987.277014>
- McGrail, M.R., Rickard, C.M., ve Jones, R. (2006). Publish or perish: a systematic review of interventions to increase academic publication rates. *Higher Education Research & Development*, 25(1), 19-35. <https://doi.org/10.1080/07294360500453053>
- Moed, H.F. (1989). *The Use of Bibliometric Indicators for the Assessment of Research Performance in Natural and Life Sciences: Aspects of Data Collection, Reliability, Validity and Applicability*. DSWO Press, Leiden University.
- Moravcsik, M. J., ve Murugesan, P. (1975). Some Results on the Function and Quality of Citations. *Social Studies of Science*, 5(1), 86-92. <https://doi.org/10.1177/030631277500500106>

- Nacke, O. (1979). Informetrie: Ein neuer Name für eine neue Disziplin. *Nachrichten für Dokumentation*, 30(6), 219-226.
- Nam, S. ve Tutar, H. (2023). Visual mapping and bibliometric analysis of the Belleten Journal (2009-2021). *Bilgi Yönetimi*, 6(1), 56-74. <https://doi.org/10.33721/by.1230759>
- Narin, F., (1976). *Evaluative bibliometrics. The use of publications and citation analysis in the evaluation of scientific activity*. Computer Horizons, Inc., Cherry Hill, New Jersey, USA.
- Newman M. E. (2001). The structure of scientific collaboration networks. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 98(2), 404–409. <https://doi.org/10.1073/pnas.98.2.404>
- Ninkov, A., Frank, J. R., ve Maggio, L. A. (2022). Bibliometrics: Methods for studying academic publishing. *Perspectives on medical education*, 11(3), 173–176. <https://doi.org/10.1007/s40037-021-00695-4>
- Noyons, M. ve Calero M. C. (2009). Applying bibliometric mapping in high level science policy context. *Scientometrics*, 79(2), 261-275. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0417-z>
- ODLIS, (2024). Citation. (05.09.2024). Erişim Adresi: https://odlis.abc-clio.com/odlis_c.html
- Olmeda-Gómez, C., Ovalle-Perandones, M. A., Perianes-Rodríguez, A., ve De-Moya-Anegón, F. (2008). International research impact and scientific collaboration by universities from Catalonia: 2000-2004. *Revista Española de Documentación Científica*, 31(4): 591-611. <http://eprints.rclis.org/3797/>
- Orbay, M., Karamustafaoğlu, O., ve Miranda, R. (2021). Analysis of the journal impact factor and related bibliometric indicators in education and educational research category. *Education for Information*, 37(3), 315–336. <https://doi.org/10.3233/EFI-200442>
- Otlet, P. (1934), *Traite de Documentation. Le Livre sur le Livre. Theorie et Pratique*. [Treatise on documentation. The book on the book. Theory and practice], Van Keerberghen, Brussels.
- Osca Lluch, J., Velasco, E., Lopez, M. ve Haba, J. (2009). Co-authorship and citation networks in Spanish history of science research. *Scientometrics*, 80(2), 373-383. <https://doi.org/10.1007/s11192-008-2089-5>
- Ossenblok, T.L.B., Verleysen, F.T. and Engels, T.C.E. (2014), Coauthorship of Journal Articles and Book Chapters in the Social Sciences and Humanities (2000–2010).

Journal of the Association For Information Science And Technology, 65, 882-897. <https://doi.org/10.1002/asi.23015>

- Özdemir, M. (2023). *Sosyal, sanat ve beşerî bilimler alanında dizinlenen Türkiye adresli dergilerin karşılaştırmalı bibliyometrik analizi*. (Yayın No. 833904) [Yüksek Lisans tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=S2eMu1TIwY_v4mYv58xAr3JI33VDHLVJyzRU5Y9W1u4LcHgqiY6BTghutSjwozZY
- Özel, C., Ersoy, B. ve Arus, O. (2020). Akademik değerlendirme ürünleri: InCites ve SciVal. *Türk Kütüphaneciliği*, 34(2), 275-284. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/55516/745147>
- Özel, N., Atayurt Fenge, Z. Z., Eroğlu, Ç., Güzel Köşker, N. H., Subaşıoğlu, F. Ve Can, H.D. (2021). Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi'nin bibliyometrik analizi: 1942-2020. *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 61(2),1275-1313. <https://doi.org/10.33171/dtcfjournal.2021.61.2.27>
- Özen, H. (2014). *Dergi koleksiyonlarının değeri: Kullanım ve atıf verilerine dayalı bir analiz*. (Yayın No. 354730) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=1zw6GvYMe-q3Hf6HR-3US81FwyjNvNZKD5GvllIxt5E0Wk_opFNb9LQy8c2w-zBh
- Özenç Uçak, N. ve Al, U. (2009). Bilimsel iletişimin zamana göre değişimi: bir atıf analizi çalışması. *Bilgi Dünyası*, 10(1), 1-22. <https://doi.org/10.15612/BD.2009.291>
- Qiu, J., Zhao, R., Yang, S., ve Dong, K. (2017). *Informetrics: theory, methods and applications*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-10-4032-0>
- QS, (2024). *About QS*. (31.07.2025). <https://www.topuniversities.com/about-qs>
- QS, (2025a). *QS World University Rankings 2026: Top global universities*. (31.07.2025). <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings>
- QS, (2025b). *QS World University Rankings: Methodology*. (31.07.2025). <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings/methodology>
- Özdağoğlu, A., Özdağoğlu, G., Topoyan, M., ve Damar, M. (2019). A predictive filtering approach for clarifying bibliometric datasets: an example on the research articles related to industry 4.0. *Technology Analysis & Strategic Management*, 32(2), 158–174. <https://doi.org/10.1080/09537325.2019.1645826>

- Peritz, B. C. (1984), On the careers of terminologies; the case of bibliometrics. *Libri*, 34, 233–242. <https://doi.org/10.1515/libr.1984.34.1.233>
- Pertuz, V., Pérez, A., Vega, A., ve Aguilar-Avila, J. (2020). Analysis of collaboration networks between Higher Education Institutions in Colombia according to ResearchGate. *Revista Espanola De Documentacion Cientifica*, 43(2). <https://doi.org/10.3989/redc.2020.2.1686>
- Ponomariov, B. ve Boardman, C. (2016). What is co-authorship?. *Scientometrics*, 109, 1939–1963. <https://doi.org/10.1007/s11192-016-2127-7>
- Price, D. (1963). *Little Science, Big Science*. New York Chichester, West Sussex: Columbia University Press. <https://doi.org/10.7312/pric91844>
- Priem, J., Piwowar, H. A., ve Hemminger, B. M. (2012). Altmetrics in the wild: Using social media to explore scholarly impact. *arXiv preprint* <https://doi.org/10.48550/arXiv.1203.4745>
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics?. *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349. https://www.researchgate.net/publication/236031787_Statistical_Bibliography_or_Bibliometrics
- Pritchard, A. ve Wittig G. R. (1981). *Bibliometrics: a bibliography and index. Volume 1: 1874-1959*. ALLM Books, Watford, Hertfordshire, England.
- Pritychenko, B. (2016). Fractional authorship in nuclear physics. *Scientometrics*, 106, 461-468. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1766-4>
- PubMed, (2025a). PubMed Overview. (08.07.2025). Erişim Adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/about/>
- PubMed, (2025b). PubMed coverage. (08.07.2025). Erişim Adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/help/#pubmed-coverage>
- Ranganathan, S.R. (1949). [Librametry]; Speech at Aslib Conference 23, 1948, Lamington Spar." *Aslib Proceedings* 1, 102-103.
- Ronda-Pupo, G.A. ve Guerras-Martin, L.Á. (2012). Dynamics of the evolution of the strategy concept 1962–2008: a co-word analysis. *Strategic Management Journal*, 33(2), 162-188. <https://doi.org/10.1002/smj.948>
- Rybnicek, R. ve Königsgruber, R. (2019). What makes industry–university collaboration succeed? A systematic review of the literature. *Journal of Business Economics*, 89(2), 221-250. <https://doi.org/10.1007/s11573-018-0916-6>
- RUR, (2025a). Methodolgy. (31.07.2025). [https://roundranking.com/methodology/1.html#:~:text=Round%20University%](https://roundranking.com/methodology/1.html#:~:text=Round%20University%20)

- [20Ranking%20\(RUR\)%20is,%2C%20international%20diversity%2C%20financial%20sustainability.](#)
- RUR, (2025b). *World University Rankings*. (28.12.2023).
<https://roundranking.com/ranking/index.html?year=2025&dimns=O&srt=rf&loc=&shw=25&1754220998544>
- Rousseau, R. (2014). Forgotten founder of bibliometrics. *Nature*, 510: 218.
<https://doi.org/10.1038/510218e>
- Rousseau, R. (2021). Naukometriya, Nalimov and Mul'chenko. *COLLNET Journal of Scientometrics and Information Management*, 15(1), 213–224.
<https://doi.org/10.1080/09737766.2021.1943042>
- Seglen, P. O. (1997). Why the impact factor of journals should not be used for evaluating research. *BMJ*, 314(7079), 497.
<https://doi.org/10.1136/bmj.314.7079.497>
- Sen, S.K., ve Gan, S.K. (1983). A mathematical extension of the idea of bibliographic coupling and its applications. *Annals of library science and documentation*, 30, 78-82. <https://nopr.niscair.res.in/bitstream/123456789/28008/1/ALIS%2030%282%29%2078-82.pdf>
- Scientific Productivity* (2020). <http://sociology.iresearchnet.com/sociology-of-science/scientific-productivity/>
- SCImago, (2025a). *Ranking Methodology*. (31.07.2025).
<https://www.scimagoir.com/methodology.php>
- SCImago, (2025b). *University Rankings*. (31.07.2025).
<https://www.scimagoir.com/rankings.php?sector=Higher%20educ>.
- Scopus, (2025). *Scopus Content*. (07.07.2025).
<https://www.elsevier.com/products/scopus/content#1-historical-depth>
- Shannon, C.E. (1948). A mathematical theory of communication. *Bell System Technical Journal*, 23(3), 379–423. <https://doi.org/10.1002/j.1538-7305.1948.tb01338.x>
- Siluo, Y., ve Qingli, Y. (2017, August). Are scientometrics, informetrics, and bibliometrics different. In *Conference: The 16th International Conference on Scientometrics & Informetrics (ISSI2017)*.
https://www.researchgate.net/publication/318940072_Are_Scientometrics_Informetrics_and_Bibliometrics_different
- Small, H. (1973), Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for Information Science*, 24(4), 265-269. <https://doi.org/10.1002/asi.4630240406>

- Smeby, J. ve Try, S. (2005). Departmental contexts and faculty research activity in Norway. *Research in Higher Education*, 46(6), 593-619. <https://doi.org/10.1007/s11162-004-4136-2>
- SOBİAD, (2025a). *Hakkımızda*. (09.07.2025). <https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=aboutus>
- SOBİAD, (2025b). *Taranan Dergiler*. (09.07.2025). Erişim Adresi: <https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=journals>
- SOBİAD, (2025c). *SOBİAD*. (09.07.2025). Erişim Adresi: <https://atif.sobiad.com/index.jsp>
- Sonnenwald, D.H. (2007). Scientific collaboration. in B. Cronin (ed.), *Annual Review of Information Science and Technology*, 41(1): 643-681. Information Today, Medford, NJ. <https://doi.org/10.1002/aris.2007.1440410121>
- Subroto, I.M.I., Haviana, S.F.C., ve Fatmawati, W. (2020). Analysis and measurement of scientific collaboration networks performance. *Indonesian Journal of Electrical Engineering and Informatics*, 8(3), 602-609. <http://dx.doi.org/10.52549/ijeei.v8i3.1145>
- Struck, S., Stewart-Tufescu, A., Asmundson, A. J. N., Asmundson, G. G. J., ve Afifi, T. O. (2021). Adverse childhood experiences (ACEs) research: A bibliometric analysis of publication trends over the first 20 years. *Child abuse & neglect*, 112, 104895. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104895>
- Sugimoto, C.R. ve Cronin, B. (2012), Biobibliometric profiling: An examination of multifaceted approaches to scholarship. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 63, 450-468. <https://doi.org/10.1002/asi.21695>
- Surwase, G., Sagar, A., Kademani, B.S. ve Bhanumurthy, K. (2011). Co-citation analysis: an overview. In *Beyond Librarianship: Creativity, Innovation and Discovery*, Mumbai (India), 16-17 September, 2011, pp. 179-185. <http://eprints.rclis.org/17524/1/Co-citation.pdf>
- Tague-Sutcliffe, J. M. (1992). An introduction to informetrics. *Information Processing & Management*, 28(1), 1-3. [https://doi.org/10.1016/0306-4573\(92\)90087-G](https://doi.org/10.1016/0306-4573(92)90087-G)
- Taşkın, Z., ve Çakmak, T. (2010). Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası Dergisi'nin bibliyometrik profili. *Bilgi Dünyası*, 11(2), 332-348. <https://doi.org/10.15612/BD.2010.240>
- Taşkın, Z. (2012). *Atıf dizinlerinde üniversite adreslerinin standardizasyon sorunu*. (Yayın No. 319365) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal

- Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=RYan9_S-Z7Eir3xdWGXBiAcckSMfZtAyAbOao3pVM6aNC-LZIRpcRpmg3LGI7IbO
- TDK, (2024). *Atf.* (05.09.2024). <https://sozluk.gov.tr/>
- THE, (2023). *World University Rankings 2024: methodology.* (30.07.2025).
<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/world-university-rankings-2024-methodology>
- THE, (2024a). *World University Rankings.* (30.07.2025).
<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>
- THE, (2024b). *World University Rankings 2025: methodology.* (30.07.2025).
<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/world-university-rankings-2025-methodology>
- THE, (2024c). *World University Rankings 2024.* (30.07.2025).
https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2024/world-ranking#!/length/100/locations/TUR/sort_by/scores_overall/sort_order/asc/cols/scores
- Tok, A. (2022). Bilgi Yönetimi Dergisi'nin betimsel analizi. *Bilgi ve Belge Araştırmaları*, (17), 59-80. <https://doi.org/10.26650/bba.2022.17.1124394>
- Tomer, C. (1986). A statistical assessment of two measures of citation: The impact factor and the immediacy index. *Information Processing & Management*, 22(3), 251-258. [https://doi.org/10.1016/0306-4573\(86\)90057-9](https://doi.org/10.1016/0306-4573(86)90057-9)
- Tonta, Y., ve Al, U. (2008). Türkçe makalelerin dergilere dağılımı ve Bradford yasası. *Bilgi Dünyası*, 9(1), 41-66. <https://doi.org/10.15612/BD.2008.327>
- Tonta, Y. (2017). Türkiye'de yayımlanan ve Web of Science'ta dizinlenen dergilerle ilgili bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 31(4), 449-482. <https://doi.org/10.24146/tkd.2017.21>
- Toral, S. L., Bessis, N. ve Martínez-Torres, M. D. (2013). External collaboration patterns of research institutions using shared publications in the Web of Science. *Program-Electronic Library and Information Systems*, 47(2), 170–187. <https://doi.org/10.1108/00330331311313753>
- Uddin, S., Hossain, L., Abbasi, A. ve Rasmussen, K. (2012). Trend and efficiency analysis of co-authorship network. *Scientometrics*, 90: 687–699. <https://doi.org/10.1007/s11192-011-0511-x>
- ULAKBİM, (2025a). *TR Dizin Hakkında.* (09.07.2025).
<https://trdizin.gov.tr/hakkinda/>

- ULAKBİM, (2025b). *TR Dizin Dergi Listesi*. (09.07.2025).
<https://search.trdizin.gov.tr/tr/dergi/ara?q=>
- URAP, (2025a). *URAP World Ranking-Methodology*. (31.07.2025).
<https://urapcenter.org/Methodology>
- URAP, (2025b). *URAP Türkiye Sıralaması-Metodoloji*. (31.07.2025).
<https://newtr.urapcenter.org/Methodology>
- URAP, (2025c). *URAP 2024-2025 Türkiye Sıralaması-Tüm Üniversitelerin Genel Sıralaması*. (31.07.2025).<https://newtr.urapcenter.org/Rankings/2024-2025/GENEL-SIRALAMASI-2024>
- U.S. News, (2025a). *How U.S. News Calculated the 2025-2026 Best Global Universities Rankings*. (30.07.2025). <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/articles/methodology>
- U.S. News, (2025b). *2025-2026 Best Global Universities Rankings*. (30.07.2025).
<https://www.usnews.com/education/best-global-universities/rankings>
- ÜAK, (2025). *2025 Ekim Dönemi Doçentlik Başvuru Şartları*. (30.10.2025).
<https://www.uak.gov.tr/page/docentlik-basvuru-islemleri-IAKds>
- Ünal, Y. (2008). *Dergi kullanım verilerinin bibliyometrik analizi ve koleksiyon yönetiminde kullanımı*. (Yayın No. 231465) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=UPP_Zu9isEmWGFXFCBYasf2jttNtINVWnNAfqhML1Fi6zU7tXMWJYq8x0iwx2fRP
- Van Eck, N. J., ve Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538.
<https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Van Eck, N.J. (2011). *Methodological advances in bibliometric mapping of science*. Doctoral dissertation, Erasmus Research Institute of Management (ERIM).
<http://hdl.handle.net/1765/26509>
- van Leeuwen, T. (2008). Testing the Validity of the Hirsch-Index for Research Assessment Purposes. *Research Evaluation*, 17(2), 157-160.
<https://doi.org/10.3152/095820208X319175>
- Van Raan, A. (1999). Advanced bibliometric methods for the evaluation of universities. *Scientometrics*, 45(3), 417-423. <https://doi.org/10.1007/BF02457601>
- Van Raan, A.F.J. (2004). Measuring science: Capita Selecta of current main issues. in H. Moed, W. Glänzel ve U. Schmoch (Ed.). *Handbook of quantitative science and*

technology research: the use of publication and patent statistics in studies of S&T systems. Kluwer, Dordrecht, pp.19-50.

<https://link.springer.com/book/10.1007/1-4020-2755-9>

- Van Raan, A.F.J. (2006). Comparison of the Hirsch-Index with Standard Bibliometric Indicators and with Peer Judgment for 147 Chemistry Research Groups. *Scientometrics*, 67(3), 491-502. <https://doi.org/10.1556/Scient.67.2006.3.10>
- Vílchez-Román, C., Sanguinetti, S., ve Mauricio-Salas, M. (2021). Applied bibliometrics and information visualization for decision-making processes in higher education institutions. *Library Hi Tech*, 39(1), 263–283. <https://doi.org/10.1108/LHT-10-2019-0209>
- Wagner, C. S., ve Leydesdorff, L. (2005). Network structure, self-organization, and the growth of international collaboration in science. *Research Policy*, 34(10), 1608-1618. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2005.08.002>
- Weber, D. (2009). Hybrid OA journals: A progression or a destination. Preprint. [http://eprints.rclis.org/13744/1/Hybrid OA Journals.pdf](http://eprints.rclis.org/13744/1/Hybrid%20OA%20Journals.pdf)
- White, E. C. (1985). Bibliometrics: From curiosity to convention. *Special Libraries*, 76(1), 35-42. https://scholarworks.sjsu.edu/sla_sl_1985/1/
- White, H.D. ve Griffith, B.C. (1982). Authors as markers of intellectual space: cocitation in studies of science, technology and society. *Journal of Documentation*, 38(4), 255-272. <https://doi.org/10.1108/eb026731>
- White, H. D., ve McCain, K. W. (1998). Visualizing a discipline: An author co-citation analysis of information science, 1972-1995. *Journal of the American Society for Information Science*, 49(4), 327-355. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-4571\(19980401\)49:4<327::AID-ASI4>3.0.CO;2-4](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4571(19980401)49:4<327::AID-ASI4>3.0.CO;2-4)
- Wilcox, L. J. (1998). Authorship: the coin of the realm, the source of complaints. *JAMA*, 280(3), 216–217. <https://doi.org/10.1001/jama.280.3.216>
- Wilson, C. S. (2001), Informetrics. In: M. E. Williams, (Ed.), *Annual Review of Information Science and Technology*, Vol. 34, Medford, NJ: Information Today, Inc. for the American Society for Information Science, pp. 3–143.
- Yalçın, H. (2018). Belge yönetimi disiplinine bibliyometrik bir bakış: eş-kelime analizi üzerinden bir değerlendirme. *Bilgi Yönetimi*, 1(2), 90-99. <https://doi.org/10.33721/by.460143>
- Yılmaz, M. (2019). Bibliyometriye eleştirel bir bakış. *Türk Kütüphaneciliği*, 33(1), 43-49. <https://doi.org/10.24146/tkd.2019.47>

- Yılmaz, R. (2009). Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008. *Bilgi Dünyası*, 10(1), 113-114. <https://bd.org.tr/index.php/bd/article/view/298>
- Zan, B.U. (2012). *Türkiye'de bilim dallarında karşılaştırmalı bibliyometrik analiz çalışması*. (Yayın No. 317244) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=RYan9_S-Z7Eir3xdWGXBikvJJ_5GnEYbXjS44hBjJ28yMmKkW_S49pAU4kWkMI8o
- Zan, B.U. (2019). Doğrudan atıf, ortak atıf ve bibliyografik eşleşme yaklaşımlarına dayalı olarak araştırma alanlarının değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 501-516. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gopsbad/issue/51614/553033>
- Zhu, J., Hassan, S.-U., Mirza, H. T., ve Xie, Q. (2014). Measuring recent research performance for Chinese universities using bibliometric methods. *Scientometrics*, 101(1), 429–443. <https://doi.org/10.1007/s11192-014-1389-1>
- Zupic, I. ve Cater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

EK 1: BARTIN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYELİĞİNE YÜKSELTİLME VE ATANMA ÖLÇÜTLERİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönerge, Bartın Üniversitesi'nde öğretim üyesi atamalarında ve değerlendirmelerinde gerekli esaslar ve ölçütleri ortaya koyarak etik kurallar çerçevesinde akademik kaliteyi yükseltmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge, doktor öğretim üyesi ve doçentliğe atama ile profesörlüğe yükseltme ve atamalarda, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve bu kanuna dayalı olarak çıkarılan yönetmeliklerde istenen koşulların yanı sıra, Bartın Üniversitesi'nde bilimsel kaliteyi arttırmak amacıyla yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulunduran, objektif ve denetlenebilir ek koşullar ile puanlama, değerlendirme ve uygulama esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14'üncü maddesinin (b) fıkrasının 2'nci bendi ile aynı kanunun 23'üncü maddesinin (c) fıkrası, 24'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasının (d) bendi ve 26'ncı maddesinin (a) fıkrasının 3'üncü bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen,

- a) Atıf : Öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı yayınlarda öğretim elemanının eserlerine yapılan atıfları,
- b) Başlıca Eser : Web of Science ve Scopus veri tabanlarında taranan dergilerin birinde yayımlanan araştırma makalesini (Yayına kabul edilenlerden DOI numarası alanlar değerlendirilebilir), tanınmış uluslararası yayınevleri tarafından yayımlanan bilimsel kitabı,
- c) Başlıca Yazar : Tek yazarlı makaledeki ismi, makalenin yazarlarından ilk sırada yer alan yazarı ya da

- sorumlu yazarı, danışmanlığını/eş danışmanlığını yaptığı lisansüstü öğrenci(ler) ile birlikte yazılmış, öğrencinin tezinden üretilmiş yayındaki yazarı (tez yayını olduğu belgelenmelidir), tanınmış uluslararası yayınevleri tarafından yayımlanan en fazla iki yazarlı bilimsel kitabın yazarını,
- ç) Ödül : Başvuru sahibinin, kendi alanı ile ilgili yapmış olduğu mesleki, bilimsel veya sanatsal faaliyetler dolayısıyla almış olduğu ödülleri
- d) Proje : Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve proje faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve en az 6 ay süren faaliyetler bütünü,
- e) Q kategorisindeki dergi : SCI, SCI-Expanded, SSCI ve AHCI kapsamındaki dergilerin Web of Science tarafından kullanılan veri tabanı “Journal Citation Report”a veya “Scimago”ya göre çeyrek diliminin kategorilendirilmesini,
- f) Rektör : Bartın Üniversitesi Rektörü’nü,
- g) Senato : Bartın Üniversitesi Senatosu’nu,
- ğ) Sergi : Sanatsal niteliği haiz sergi, bienal, trienal, gösteri, dinleti, festival veya gösterim etkinliklerini,
- h) Tanınmış Ulusal Yayınevi : En az dört yıl ulusal düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayınları Türkiye’deki üniversite kütüphanelerinde kataloglanan ve daha önce aynı alanda farklı yazarlara ait en az 20 kitap yayımlamış yayınevini,

- 1) Tanınmış Uluslararası Yayınevi : En az dört yıl uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayımladığı kitaplar Yükseköğretim Kurulunca tanınan sıralama kuruluşlarınca belirlenen dünyada ilk 500'e giren üniversite kütüphanelerinde kataloglanan ve aynı alanda farklı yazarlara ait en az 20 kitap yayımlamış olan yayınevini,
- i) Tasarım : Öğretim elemanının akademik faaliyet alanında bir yapının teknik veya endüstriyel ürünün ilk taslağı, çizim ve dizayn halini,
- j) Uluslararası Bilimsel Etkinlik : Bildiri sunanların en az %50'sinin yurt dışından ve en az beş farklı ülkeden olduğu uluslararası bilimsel konferans, sempozyum veya kongreyi,
- k) Uluslararası Hakemli Dergi : En az 5 (beş) yıldır yılda en az bir sayı ile yayımlayan, editör ve yayın kurulu uluslararası olan, bir editörü ya da editör kurulu olan, dünyanın beş (5) farklı ülke ve üniversitelerini temsil eden ve araştırmalarıyla alanında saygınlık kazanmış araştırmacı ya da öğretim üyelerinden oluşan bilim ya da danışma kuruluna sahip olan ve bilimsel araştırmaların sonuçlarını yayımlamayı hedefleyen, bilimsel değerlendirme süreci ve bu sürecin nasıl işlediğı internet sayfasında yer alan ve internet sayfası üzerinden yayınlanmış makalelerin künyelerine ulaşılabilen dergiyi,
- l) ÜBYS : Üniversite Bilgi Yönetim Sistemini,
- m) Üniversite : Bartın Üniversitesi'ni,
- İfade eder.
- İlan

İKİNCİ BÖLÜM

İlan, Başvuru Süreci, Komisyon ve Değerlendirme

İlan

MADDE 5- (1) Üniversitenin ilgili birimlerinde ihtiyaç bulunan öğretim üyesi kadroları Rektörlük tarafından ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde ilan edilir.

(2) Personel Daire Başkanlığı tarafından öğretim üyesi kadrolarının ilgili yıl içerisinde ilan edileceği tarihleri içeren akademik personel ilan takvimi Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile yayımlanır. Kadro izin süreçlerine bağlı olarak yıl içerisinde tarihlerde değişiklik yapmaya Personel Daire Başkanlığı yetkilidir.

(3) İlan edilecek öğretim üyesi kadroları için belirli bir adayı tanımlamayacak şekilde ilgili birimin ihtiyaç duyduğu uzmanlık veya çalışma alanları özel koşul olarak belirtilebilir.

Başvuru Süreci

MADDE 6- (1) İlan edilen öğretim üyesi kadrolarına başvurular Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (ÜBYS) üzerinden elektronik ortamda yapılır.

(2) Elektronik ortamda yapılacak başvurularda adayların sorumlulukları ve jüriye gönderilme süreci Personel Daire Başkanlığı tarafından hazırlanacak ve Üniversite Yönetim Kurulu tarafından kabul edilecek usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

(3) Adayların başvuru dosyalarında yer alması gereken belgeler ve bu belgelerin hazırlanma standardı Personel Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır.

Komisyon ve Değerlendirme

MADDE 7- (1) Öğretim üyesi kadrolarına ilk defa veya yeniden atanmak üzere başvuran adayların durumları yönergede belirtilen koşulları sağlayıp sağlamadıklarına göre ilgili komisyonlar tarafından değerlendirilir.

(2) İlan edilen doçent ve profesör kadrolarına başvuran adayların yönergede belirlenen ek koşulları ve ilanda belirtilen özel koşulları sağlayıp sağlamadıkları Bartın Üniversitesi Profesör ve Doçent Kadrolarına Başvuru Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenir.

(3) Bartın Üniversitesi Profesör ve Doçent Kadrolarına Başvuru Değerlendirme Komisyonu, Rektör tarafından görevlendirilen Rektör Yardımcısı'nın başkanlığında üniversitenin farklı bilim dallarından en az 5 (beş) profesör üyeden oluşur. Komisyon üyelerinin görev süresi 3 (üç) yıldır. Görev süresi biten üye Rektör tarafından yeniden görevlendirilebilir. Süresi bitmeden herhangi bir nedenle ayrılan üyenin yerine aynı usulle yeni üye görevlendirilir.

(4) İlan edilen doktor öğretim üyesi kadroları ile yeniden ataması yapılacak doktor öğretim üyelerinin yönergede belirlenen ek koşulları ve ilanda belirtilen özel koşulları sağlayıp sağlamadıkları Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atama Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenir.

(5) Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atama Değerlendirme Komisyonu, Dekan veya Müdür tarafından görevlendirilen en az 3 (üç) doçent veya profesör üyeden oluşur. Komisyon üyelerinin görev süresi 3 (üç) yıldır. Görev süresi biten üye Dekan veya Müdür tarafından tekrar görevlendirilebilir. Süresi bitmeden herhangi bir nedenle ayrılan üyenin yerine aynı usulle kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye görevlendirilir. Yeterli sayıda doçent veya profesör bulunmayan birimlerde üyeler diğer akademik birimlerden Rektör tarafından görevlendirilebilir.

(6) Komisyona intikal eden başvuru dosyaları için değerlendirmeler 15 (on beş) gün içerisinde tamamlanır. Komisyonlarca yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda adayın durumunun yönergede belirtilen hükümlere uymadığının saptanması hâlinde ÜBYS üzerinden ve yazılı olarak adaya bilgi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yükseltilme ve Atanmalarda Asgari Ölçütler

Doktor Öğretim Üyesi Kadrolarına Atanma Ölçütleri

MADDE 8- (1) Doktor öğretim üyesi kadrolarına atamada ilk defa veya yeniden atamada aranan ortak ölçütler şunlardır:

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (A) fıkrasındaki şartlara sahip olmak,
- b) Doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurul'un önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulu'nca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak,
- c) Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nce geçerli kabul edilen bir yabancı dil sınavından İlk atamada 60 (altmış) puan almış olmak,
- ç) Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Öğretmenliği, İngilizce hazırlık, İngilizce Mütercim-Tercümanlık, Arapça Mütercim-Tercümanlık, Arapça hazırlık, Arap Dili ve Edebiyatı birim veya kadrolarına başvurularında YÖK tarafından belirlenmiş olan program açma ve ders vermede gerekli olan dil puanı şartını sağlamış olmak.

(2) Doktor unvanı aldıktan sonra ilk kez doktor öğretim üyesi kadrolarına başvuru için yukarıda yer verilen ortak ölçütlerin yanı sıra ilk defa yapılacak atamalarda:

- a) Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında Tablo-

1’de yer alan Ölçüt-1 veya 1.a zorunlu olmak üzere 1 ila 13 ya da 1.a ila 13.a’ya kadar sıralanan ölçütlerin en az 4’ünü sağlamış olmak.

- b) Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri ile Güzel Sanatlar temel alanında Tablo-1’de yer alan yayınlardan Ölçüt-2 veya 2.a’nın yanı sıra 1 ila 13 ya da 1.a ila 13.a’ya kadar sıralanan ölçütlerin en az 4’ünü sağlamış olmak.

(3) Doktor öğretim üyesi kadrosuna her yeniden atamada 1 ya da 1.a ile 2 ya da 2.a şartının yanı sıra en az 4’ü 1-13 ya da 1.a-13.a arasında olmak üzere temel ya da yardımcı ölçütlerin toplam 6’sını yerine getirmiş olmak.

(4) Tablo-1’de aynı satırda belirtilen temel ölçüt veya yardımcı ölçütlerden sadece biri değerlendirilir.

(5) Her atamada atama dönemi içindeki ölçütleri karşılamak zorunludur.

(6) Temel ya da yardımcı ölçütlerde yer alan bilimsel faaliyetlerin tümünde yazar sayısının sekiz (8)’i geçmemesi koşulu aranır.

(7) Doktor öğretim üyeleri, ilgili yönetim kurulunun görüşü alındıktan sonra fakültelerde ilgili Dekanın, diğer birimlerde Müdürün önerisi ile Rektör tarafından üç (3) yıl süre ile atanır.

(8) Yeniden atama döneminde doğum yapan kadın öğretim üyelerine 657 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin (A) fıkrasında belirtilen süreler ile 108 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca aldığı aylıksız izin süresi kadar, 3 (üç) aydan fazla tedavi gerektiren bir hastalık için rapor alanlara raporlu oldukları süre kadar yeniden atama sürelerine ilave süre eklenir.

(9) Yeniden atama süresi içerisinde bu yönergede aranan koşulları taşımadığı tespit edilenlere ilgili birim yönetim kurulunun gerekçeli teklifi ve Rektörün onayıyla ilave 1 (bir) yıl süre verilir. Bu süre zarfında yeniden atama koşullarına ilave olarak 1-13 ya da 1.a-13.a arasında olmak üzere temel ya da yardımcı ölçütlerden birini daha yerine getirmek koşuluyla görev süresi 3 (üç) yıl uzatılır.

Tablo 1: Doktor Öğretim Üyesi Kadrolarına Atanma Ölçütleri

Temel ölçütler		Yardımcı ölçütler	
1	Q ₁ kategorisindeki dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma makalesi olmak	1.a.	En az bir (1) adedi Q ₂ kategorisinde olmak üzere en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak (bu yayınların Q ₄ kategorisinde olmaması koşuluyla) (Meslek Yüksekokulu kadrosuna yeniden atanmak üzere başvuru yapan adaylarda Q ₃ kategorisinde dergilerde en az iki (2) adet yayımlanmış araştırma makalesi olmak kabul edilir)
2	SCI, SSCI, SCI-Expanded, AHCI kapsamındaki veya Scopus veri tabanında taranan dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak	2.a	Bir (1) adedi ESCI kapsamında olmak üzere yayımlandığı tarihte Senato tarafından onaylanan alan indekslerinde yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
3	Temel ölçüt 1 veya 2'den birini iki (2) kez sağlamış olmak	3.a	Yardımcı ölçüt 1.a veya 2.a'dan birini iki (2) kez sağlamış olmak
4	Yabancı dilde uluslararası hakemli dergide yayımlanmış en az bir (1) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak	4.a	Uluslararası niteliğe sahip Türkçe dahil hakemli dergide yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma ya da derleme makalesi olmak
5	Ulakbim TR dizinindeki dergilerde yayımlanmış en az bir (1) adet araştırma makalesi olmak	5.a	Uzmanlık alanı ile ilgili en az iki (2) adet derleme, mektup, eleştiri, katalog yazısı, kitap değerlendirme veya biyografi ya da iki (2) adet çeviri kitap bölümü /makale veya bir (1) adet çeviri kitap yayımlanmış olmak
6	Tanınmış uluslararası yayınevlerinde en az bir (1) adet bilimsel kitap veya iki (2) adet kitap bölümü yayımlanmış olmak veya bir (1) adet kitap editörlüğü yapmış olmak	6.a	Tanınmış ulusal yayınevlerinde bir (1) adet bilimsel kitap veya iki (2) adet kitap bölümü veya ulusal kitaplarda bir (1) bölüm yazarlığı ve üç (3) ansiklopedi madde yazarlığı yapmış olmak
7	En az üçüncüsü düzenlenen uluslararası bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlü ya da poster bildiri ile katılmış olmak	7.a	En az üçüncüsü düzenlenen üç (3) ulusal bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlü ya da poster bildiri ile katılmış olmak
8	Üniversite dışından kaynak sağlayan TÜBİTAK 1001, 1003, 1004, 1005, 1071, 1505, 2515, 3501, TÜBİTAK Uluslararası İkili İşbirliği ve COST Projeleri, BAP dış finansmanlı araştırma projesi, BAP finansmanlı araştırma projesi, BAP ihtisaslaşma projesi, TÜSEB veya Avrupa Birliği projesinde yürütücü, araştırmacı veya bursiyer olarak görev almış /alıyor olmak*	8.a	Üniversite dışından kaynak sağlayan Erasmus+, TÜBİTAK 1002, 2237-A, 2242, 3001, 3005, 4004, 4005, 4007, BAP eş finansmanlı bilimsel araştırma projesi, BAP uluslararası işbirliği araştırma projesi, Diğer Ulusal Kamu Kurum veya Kuruluş Hibe Programları, TÜBİTAK 2209-A, 2209-B projelerinde görev almış/alıyor olmak**
9	Temel ölçüt 4'den 8'e (8 dahil) kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak	9.a	Yardımcı ölçüt 4a'dan 8a'ya (8a dahil) kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak

10	Geçerli yasa, yönetmelik ve esaslar çerçevesinde Döner Sermaye veya Üniversite'ye bağlı kuruluşlar aracılığı ile veya Üniversite dışında bulunduğu sürede Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında ürettiği bir uygulama projesi hakkında kendisi veya başkası tarafından ulusal/uluslararası hakemli dergide makale yayımlanmış olmak	10.a	Geçerli yasa, yönetmelik ve esaslar çerçevesinde Döner Sermaye veya Üniversite'ye bağlı kuruluşlar aracılığı ile veya Üniversite dışında bulunduğu sürede Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında ürettiği bir uygulama projesi hakkında kendisi veya başkası tarafından tanınmış ulusal/uluslararası yayınevlerinde kitap bölümü veya kitap yayımlanmış olmak
11	Özgün sanat eserleri, tasarımlar veya yorum çalışmalarıyla uluslararası jürili karma ortak etkinlikte bulunmak veya kamusal alanda kişisel sergi düzenlemek	11.a	Özgün sanat eserleri, tasarımlar veya yorum çalışmalarıyla ulusal en az iki (2) adet jürili karma ortak etkinlikte bulunmak veya kamusal alanda kişisel sergi düzenlemek
12	Üniversiteler dışındaki kamu kurumlarıyla ulusal/uluslararası arkeolojik kazı veya yüzey araştırması çalışmalarına ekip üyesi olarak katılmış olmak	12.a	Temel ölçüt 5 ya da yardımcı ölçüt 6.a'ya tekrar sağlamış olmak
13	Web of Science veya Scopus'da h-indeksi en az iki (2) olmak	13.a	Bilimsel yayınlarına en az 15 (on beş) atf yapılmış olmak
14	Ulusal/uluslararası patent tescil kurumlarından patent veya faydalı model onayı almış olmak veya tescillenmiş endüstriyel tasarım yapmış olmak	14.a	Ulusal/uluslararası patent tescil kurumlarına patent, faydalı model veya endüstriyel tasarım başvurusu yapmış olmak
15	Kesintisiz en az altı (6) ay süreyle yurt dışındaki üniversiteler veya araştırma kurumlarında bulunmuş olmak	15.a	Uluslararası işbirliği ile gerçekleştirilen yayımlanmış araştırma makalesi olmak ve/veya uluslararası işbirliği projede veya uluslararası resmi spor müsabakalarında sporcu, antrenör, hakem ve yönetici olarak görev almış olmak
16	Uluslararası saygın kurum veya kuruluşlardan TÜBA, TÜBİTAK (yayın teşvik ödülü hariç), TÜSEB'den hakem/jüri/komasyon değerlendirmeleri sonucunda alanındaki bilimsel çalışmaları nedeniyle ödül almış olmak	16.a	Ulusal saygın kurum veya kuruluşlardan hakem/jüri/komasyon değerlendirmeleri sonucunda alanındaki bilimsel çalışmaları nedeniyle ödül almış olmak
17	Lisansüstü tez danışmanı ya da ikinci danışman ya da eş danışman olarak en az iki (2) adet tezi yürütmüş olmak veya bir (1) adet tezi yürütmüş ve iki (2) adet tezi yürütüyor olmak	17.a	Lisansüstü tez danışmanı ya da ikinci danışman ya da eş danışman olarak en az üç (3) adet tezi yürütmüş/ yürütüyor olmak veya ilave olarak yardımcı ölçüt 8.a'da yer alan proje desteklerinden bir (1) adet projede yürütücü, araştırmacı veya akademik danışman olarak görev almış/alıyor olmak
18	Lisans ya da ön lisans dersi yürütmüş ya da yürütüyor olmak	18.a	BAP (hızlı destek hariç) projesinde görev almış/alıyor olmak
19	Son iki akademik yılda (4 yarıyıl) öğrenci sayısı 10 ve üzeri olan en az üç (3) adet lisans dersi/derslerinin ders değerlendirme anketlerinden ortalama en az 70 puan almış olmak	19.a	Son iki akademik yılda (4 yarıyıl) öğrenci sayısı 10 ve üzeri olan en az üç (3) adet ön lisans dersi/derslerinin ders değerlendirme anketlerinden ortalama en az 70 puan almış olmak

20	Bartın Üniversitesi'nde yüksekokul/meslek yüksekokulu/merkez müdürü, bölüm başkanı, Rektörlüğe bağlı koordinatörlük idari görevlerini toplam iki (2) yıl süre ile yürütmüş olmak	20.a	Bartın Üniversitesi'nde dekan yardımcılığı, müdür yardımcılığı, bölüm başkan yardımcılığı, öğrencisi olan anabilim dalı başkanlığı, koordinatör, koordinatör yardımcısı veya komisyon üyelikleri, kulüp danışmanlığı idari görevini toplam üç (3) yıl süre ile yürütmüş olmak.
----	--	------	--

*Adayın temel ölçüt 8'de belirtilen destekler dışında AR-GE ve teknolojiye yönelik TÜBİTAK, TÜBA ve TÜSEB tarafından yeni açılan destek programlarına yönelik faaliyeti Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atanma Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilerek kabul edilecektir.

**Adayın AR-GE ve teknolojiye yönelik olmayan ve yardımcı ölçüt 8.a'da yer almayan TÜBİTAK, TÜBA ve TÜSEB tarafından yeni açılan destek programlarına yönelik faaliyeti Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atanma Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilerek kabul edilecektir.

Doçent Kadrolarına Atama Ölçütleri

MADDE 9- (1) Doçent kadrolarına atamada aranan ortak ölçütler şunlardır:

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (A) fıkrasındaki şartlara sahip olmak.
- Üniversitelerarası Kurul tarafından verilen doçentlik unvanına sahip olmak veya yurt dışından alınan doçentlik unvanının 2547 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi gereğince Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından geçerli olduğu kabul edilmiş olmak.
- Yükseköğretim Kurulunca (YÖK) geçerli kabul edilen bir yabancı dil sınavından 65 (altmış beş) puan almış olmak.
- Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Öğretmenliği, İngilizce hazırlık, İngilizce Mütercim-Tercümanlık, Arapça Mütercim-Tercümanlık, Arapça hazırlık, Arap Dili ve Edebiyatı birim veya kadrolarına başvurularında YÖK tarafından belirlenmiş olan program açma ve ders vermede gerekli olan dil puanı şartını sağlamış olmak.

(2) Doçent kadrolarına başvuru için yukarıda yer verilen ortak ölçütlerin yanı sıra Temel Ölçüt 17 ve Yardımcı Ölçüt 17.a dışındaki tüm faaliyetlerin doktor unvanı aldıktan sonra yapılmış olması kaydıyla aşağıdaki şartlar aranır:

a) Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında Tablo-2’de yer alan Ölçüt-1 veya 1.a’nın yanı sıra 1 ila 22 ya da 1.a ila 22.a arasında sıralanan ölçütlerden en az 10’unu yerine getirmiş olmak.

b) Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri ile Güzel Sanatlar Temel Alanında Tablo-2’de yer alan Ölçüt-2 veya 2.a’nın yanı sıra 1 ila 22 ya da 1.a ila 22.a arasında sıralanan ölçütün en az 10’unu yerine getirmiş olmak.

(3) Tablo-2’de aynı satırda belirtilen temel ölçüt veya yardımcı ölçütlerden sadece biri değerlendirilir.

(4) Temel ya da yardımcı ölçütlerde yer alan bilimsel faaliyetlerin tümünde yazar sayısının sekiz (8)’i geçmemesi koşulu aranır.

Tablo 2: Doçent Kadrolarına Atama Ölçütleri			
Temel ölçütler		Yardımcı ölçüt	
1	Bir (1) adedi Q ₁ kategorisinde olmak üzere en az iki (2) adet yayımlanmış araştırma makalesi (bu yayınların Q ₄ kategorisinde olmaması koşuluyla) olmak	1.a	İki (2) adedi Q ₂ kategorisinde olmak üzere en az dört (4) adet araştırma makalesi (bu yayınların Q ₄ kategorisinde olmaması koşuluyla) olmak [Meslek Yüksekokulu kadrosuna atanmak üzere başvuru yapan adaylarda bir (1) adedi Q ₂ kategorisinde olmak üzere en az dört (4) adet yayımlanmış araştırma makalesi (bu yayınlar Q ₄ kategorisinde olmaması koşuluyla kabul edilir)]
2	SCI, SCI-Expanded, SSCI, AHCI veya Scopus veri tabanlarında taranan dergilerde en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak	2.a	İki (2) adet ESCI kapsamındaki ya da bir (1) adedi yayımlandığı tarihte Senato tarafından onaylanan alan indekslerinde yayımlanmış olmak üzere en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
3	Temel ölçüt 1 veya 2’den birini iki (2) kez sağlamış olmak	3.a	Yardımcı ölçüt 1.a veya 2.a’dan birini iki (2) kez sağlamış olmak
4	Uzmanlık alanında tanınmış uluslararası yayınevlerinde yayımlanmış bilimsel, sanatsal veya eğitsel tek ya da iki yazarlı kitap yayımlamış olmak ya da kitap editörlüğü yapmış olmak	4.a.	Uzmanlık alanında tanınmış ulusal yayınevlerinde en az iki (2) adet bilimsel, sanatsal veya eğitsel tek ya da iki yazarlı kitap yayımlamış olmak ya da kitap editörlüğü yapmış olmak

5	Tanınmış ulusal/uluslararası yayınevlerinde yayımlanmış kitaplarda en az dört (4) adet bölüm yazarlığı yapmış olmak	5.a	Tanınmış ulusal yayınevlerinde yayımlanmış kitaplarda en az üç (3) adet bölüm yazarlığı ve üç (3) adet ansiklopedi madde yazarlığı yapmış olmak
6	Uzmanlık alanı ile ilgili en az beş (5) adet derleme, mektup, eleştiri, katalog yazısı, kitap değerlendirme ve/veya biyografi yayımlanmış olmak	6.a	Uzmanlık alanı ile ilgili Ulakbim TR dizinindeki dergilerde yayımlanmış en az iki (2) adet araştırma makalesi olmak
7	Üniversite dışından kaynak sağlayan TÜBİTAK 1001, 1003, 1004, 1005, 1071, 1505, 2515, 3501, TÜBİTAK Uluslararası İkili İşbirliği ve COST Projeleri, BAP dış finansmanlı araştırma projesi, BAP ihtisaslaşma projesi, TÜSEB projesinde yürütücü veya araştırmacı olarak görev almış/alıyor olmak *	7.a	Üniversite dışından kaynak sağlayan en az bir (1) adet TÜBİTAK 1002, 2237-A, 2242, 3001, 3005, 4004, 4005, 4007, BAP eş finansmanlı bilimsel araştırma projesi, BAP uluslararası işbirliği araştırma projesi, Diğer Ulusal Kamu Kurum veya Kuruluş Hibe Programları ya da en az iki (2) adet TÜBİTAK 2209-A, 2209-B projelerinde görev almış/alıyor olmak**
8	Avrupa Birliği ve/veya Erasmus+ projesinde yürütücü veya araştırmacı olarak görev almış/alıyor olmak	8.a	Kesintisiz en az 6 ay süreyle yurt dışındaki üniversiteler veya araştırma kurumlarında bulunmuş olmak
9	Ulusal/uluslararası patent tescil kurumları tarafından patent veya faydalı model onayı almış olmak veya tescillenmiş endüstriyel tasarım yapmış olmak	9.a	Ulusal/uluslararası patent tescil kurumlarına patent, faydalı model veya tescillenmiş endüstriyel tasarım başvurusu yapmış olmak
10	Geçerli yasa, yönetmelik ve esaslar çerçevesinde Döner Sermaye veya Üniversite'ye bağlı kuruluşlar aracılığı ile veya Üniversite dışında bulunduğu sürede Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında ürettiği bir uygulama projesi hakkında kendisi veya başkası tarafından uluslararası hakemli dergide makale yayımlanmış olmak	10.a	Geçerli yasa, yönetmelik ve esaslar çerçevesinde Döner Sermaye veya Üniversite'ye bağlı kuruluşlar aracılığı ile veya Üniversite dışında bulunduğu sürede Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanında ürettiği bir uygulama projesi hakkında kendisi veya başkası tarafından tanınmış uluslararası yayınevlerinde kitap bölümü veya kitap yayımlanmış olmak
11	Özgün sanat eserleri, tasarımlar veya yorum çalışmalarlarıyla en az uluslararası jürili karma ortak etkinlikte bulunmak veya kamusal alanda kişisel sergi düzenlemek	11.a	Özgün sanat eserleri, tasarımlar veya yorum çalışmalarlarıyla en az ulusal iki (2) adet jürili karma ortak etkinlikte bulunmak veya kamusal alanda kişisel sergi düzenlemek
12	Ulusal/uluslararası katılımlı en az iki (2) adet arkeolojik kazı veya yüzey araştırması çalışmalarına ekip üyesi olarak katılmış olmak	12.a	Yardımcı ölçüt 2.a'yı tekrar sağlamış olmak
13	Temel ölçüt 1'den 12'ye kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak	13.a	Yardımcı ölçüt 1.a'dan 12.a'ya kadar olan ölçütlerden birini iki (2) kez sağlamış olmak

14	Bildiri kitapçığı Web of Science veya Scopus veri tabanlarında taranan bilimsel etkinlikte bildiri özeti yayımlanmış olmak	14.a	En az üçüncüsü düzenlenen üç (3) ulusal/uluslararası bilimsel etkinliğe tam metin basılmış sözlü bildiri ile katılmış olmak
15	SCI, SCI-Expanded, SSCI, AHCI kapsamında taranan dergilerin bir (1) adedinde editörlük ya da yardımcı editörlük yapıyor olmak/editör kurulunda yer almak	15.a	ESCI kapsamında taranan dergilerde en az iki (2) adet alan editörlüğü yapmış/yapıyor olmak ya da SCI, SCI Expanded, SSCI, AHCI, Senato tarafından onaylanan alan indekslerindeki, Ulakbim TR, ulusal hakemli dergilere sunulan en az beş (5) farklı makaleye hakemlik yapmış olmak veya bir (1) adet ulusal kitapta editörlük ya da yardımcı editörlük yapmış olmak ya da Ulakbim TR dizinindeki dergi(ler)de editörlük yapıyor /yapmış olmak
16	Milli takımlarda antrenörlük yapmak	16.a	Olimpik spor federasyonlarının kurullarında ya da antrenörlük ve/veya hakemlik eğitimlerinde görev almış olmak
17	Web of Science veya Scopus'da h-indeksi en az üç (3) olmak	17.a	Bilimsel yayınlarına en az 30 (otuz) atıf yapılmış olmak
18	Lisansüstü tez danışmanı ya da ikinci danışman ya da eş danışman olarak en az iki (2) adet tezi yürütmüş olmak veya bir (1) adet tezi yürütmüş ve iki (2) adet tezi yürütüyor olmak	18.a	Lisansüstü tez danışmanı ya da ikinci danışman ya da eş danışman olarak en az üç (3) adet tezi yürütmüş/ yürütüyor olmak veya ilave olarak yardımcı ölçüt 7.a'da yer alan proje desteklerinden bir (1) adet projede yürütücü, araştırmacı veya akademik danışman olarak görev almış/alıyor olmak
19	Uluslararası saygın kurum veya kuruluşlardan TÜBA, TÜBİTAK (yayın teşvik ödülü hariç), TÜSEB'den hakem/jüri/komisyon değerlendirmeleri sonucunda alanındaki bilimsel çalışmaları nedeniyle ödül almış olmak	19.a	Ulusal saygın kurum veya kuruluşlardan hakem/jüri/komisyon değerlendirmeleri sonucunda alanındaki bilimsel çalışmaları nedeniyle ödül almış olmak
20	Ön lisans, lisans ve/veya lisansüstü (uzmanlık alanı ve danışmanlık dersleri hariç) en az altı (6) adet ders vermiş olmak	20.a	BAP (hızlı destek hariç) projesinde yürütücü olarak görev almış/alıyor olmak
21	Son iki akademik yılda (4 yarıyıl) öğrenci sayısı 10 ve üzeri olan en az üç (3) adet lisans ve/veya lisansüstü dersin ders değerlendirme anketlerinden ortalama en az 70 puan almış olmak	21.a	Son iki akademik yılda (4 yarıyıl) öğrenci sayısı 10 ve üzeri olan en az üç (3) adet lisans ve/veya ön lisans dersinin ders değerlendirme anketlerinden ortalama en az 70 puan almış olmak ya da uluslararası dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma makalesi olmak

22	Bartın Üniversitesi'nde dekan, yüksekokul/meslek yüksekokulu/merkez müdürü, enstitü müdürü, bölüm başkanı, Rektörlüğe bağlı koordinatörlük, senato üyeliği, fakülte/enstitü/yüksekokul/meslek yüksekokulu kurul üyeliği idari görevlerini toplam iki (2) yıl süre ile yürütmüş olmak	22.a	Bartın Üniversitesi'nde dekan yardımcılığı, müdür yardımcılığı, bölüm başkan yardımcılığı, öğrencisi olan anabilim dalı başkanlığı, komisyon üyelikleri, koordinatör, koordinatör yardımcısı, kulüp danışmanlığı vb. idari görevi toplam üç (3) yıl süre ile yürütmüş olmak. Kurum dışından akademisyen olmayan adaylar için bunun yerine uluslararası dergilerde yayımlanmış bir (1) adet araştırma makalesi olmak.
----	--	------	--

*Adayın temel ölçüt 7'de belirtilen destekler dışında AR-GE ve teknolojiye yönelik TÜBİTAK, TÜBA ve TÜSEB tarafından yeni açılan destek programlarına yönelik faaliyeti Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atanma Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilerek kabul edilecektir.

**Adayın AR-GE ve teknolojiye yönelik olmayan ve yardımcı ölçüt 7.a'da yer almayan TÜBİTAK, TÜBA ve TÜSEB tarafından yeni açılan destek programlarına yönelik faaliyeti Bartın Üniversitesi Akademik Birim Öğretim Üyesi Kadrolarına Başvuru veya Yeniden Atanma Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilerek kabul edilecektir.

Profesör Kadrosuna Yükseltilme

MADDE 10- (1) Profesör kadrolarına yükseltilmeye aranan ortak ölçütler şunlardır:

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (A) fıkrasındaki şartlara sahip olmak.
- b) Üniversitelerarası Kurul tarafından verilen doçentlik unvanına sahip olmak veya yurt dışından alınan doçentlik unvanının 2547 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi gereğince Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından geçerli olduğu kabul edilmiş olmak.
- c) Doçentlik unvanını aldıktan sonra en az beş (5) yıl süreyle açık bulunan profesörlük kadrosu ile ilgili bilim alanında çalışmış olmak.
- ç) Yükseköğretim Kurulunca (YÖK) geçerli kabul edilen yabancı dil sınavından 65 (altmış beş) puan almış olmak.
- d)Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Öğretmenliği, İngilizce hazırlık, İngilizce Mütercim-Tercümanlık, Arapça Mütercim-Tercümanlık, Arapça

hazırlık, Arap Dili ve Edebiyatı birim veya kadrolarına başvurularında YÖK tarafından belirlenmiş olan program açma ve ders vermede gerekli olan dil puanı şartını sağlamış olmak.

e) Doçent unvanı aldıktan sonra yapılmış olması kaydıyla bir (1) adet başlıca eser koşulunu sağlamış olmak.

(2) Profesör kadrolarına başvuru için, Doçent unvanını aldıktan sonra, yukarıda Tablo-2’de verilen ortak ölçütlerden temel ölçüt 17 ve yardımcı ölçüt 17.a dışındaki tüm faaliyetler için Doçent Kadrolarına Atanma ölçütlerini bir kez daha sağlama şartı aranır.

Değerlendirme Ölçütleri

MADDE 11- (1) Öğretim üyesi kadrolarına ilk defa veya yeniden atanmak üzere başvuran adayların, makalelerinin yayımlandığı dergilerin gerekli indeks koşullarını sağladığını başvuru dosyasında belgelendirmesi gerekir.

(2) Makalelerin yayımlanmış olması gerekir ve yayımlandığı tarih geçerlidir. Elektronik ortamda yayımlanan makaleler için DOI numarası almış olmak yeterlidir.

(3) Adayın kendi adının bulunduğu eserlere yaptığı atıflar değerlendirmeye alınmaz.

(4) Kitaplar, uluslararası veya ulusal yayınevleri tarafından yayımlanan veya üniversite yayın komisyonu tarafından kabul edilen ve herhangi bir yayınevinde bastırılan bilimsel eserlerdir.

(5) Yazar sayısının birden fazla olması durumunda **Tablo-3**’teki esaslar uygulanır. Yazar sayısının beşten fazla olması hâlinde ise tam puanın %30’u verilir.

(6) Çok isimli çalışmalarda “Corresponding Author” birinci isim gibi değerlendirilir.

(7) Ödülün değerlendirilmesinde ödülün alındığı, projelerin ve araştırmaların değerlendirilmesinde projelerin ve araştırmaların sonuçlandığı, tasarımların değerlendirilmesinde tasarımın sonuçlandığı, patentlerin değerlendirilmesinde patentin tescil edildiği veya başvurusunun kabul edildiği, endüstriyel tasarımın ödüllendirilmesinde tescillendiği ve sergilerin değerlendirilmesinde ise serginin açıldığı tarih esas alınır.

Tablo 3: İsim Sırasına Göre Yazarların Alacağı Puan Yüzdeleri

Yazar Sayısı	İsim Sırasına Göre Yazarların Alacağı Puan Yüzdeleri				
	1. Yazar	2. Yazar	3. Yazar	4. Yazar	5. Yazar
1	%100	-	-	-	-
2	%90	%80	-	-	-
3	%80	%70	%60	-	-
4	%70	%60	%50	%40	-
5	%60	%50	%40	%30	%30

Diğer Hükümler

MADDE 12- (1) Doktor öğretim üyesi kadrolarına ilk defa atamada, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen ders verecek öğretim üyesi temininde günlük çekilen özelliikli alanlar kapsamındaki lisans düzeyinde eğitim-öğretime açılması hedeflenen birimlerde asgari kadro sayısına ulaşınca kadar, öğretim üyesi temininde günlük çekilen özelliikli alanlar kapsamındaki lisans düzeyindeki birimlerde öğrenci alımı uygun görülmesine rağmen 4 (dört) ve daha az sayıda öğretim üyesi bulunanlar için yönergenin 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasındaki koşullar fakültelerde ilgili dekanın, diğer birimlerde müdürün önerisi ile Rektör tarafından ilgili kadro ilanında belirtilmesi şartıyla aranmayabilir.

(2) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 34'üncü maddesi ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'nun 16'ncı maddesi çerçevesinde, üniversite bünyesinde ilk defa çalışacak, görev süresi uzatılacak veya unvanları yükseltilecek yabancı uyruklu öğretim üyeleri hakkında bu yönerge hükümleri uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 13- (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hâllerde ilgili mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu Kararları ve Bartın Üniversitesi Senatosu Kararları uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Düzenleme

MADDE 14- (1) Senato'nun 13.07.2018 tarih ve 2018/10-03 sayılı kararı ile kabul edilen ve Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından 16.08.2018 tarihinde onaylanan "Bartın Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atanma Ölçütleri Yönergesi" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu yönerge, Bartın Üniversitesi Senatosu'nun 20.04.2022 tarih ve 2022/07-11 sayılı kararı ve Yükseköğretim Genel Kurulunun 18.07.2022 tarihli onayı doğrultusunda 18.07.2023 tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Doktor öğretim üyeliğine yeniden atanmada (8 nci maddenin 1-ç fıkrası hariç) bu yönergenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bir defaya mahsus olmak üzere bir (1) yıl ek süre verilir.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

**EK 2: BARTIN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERFORMANS ÖDÜLLERİ
YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu yönerge, Bartın Üniversitesinde görev yapan öğretim elemanlarının bilim alanlarındaki farklılıklar gözetilerek akademik performanslarını arttırmayı teşvik etmek için verilecek ödüller hakkındaki yöntem ve kuralları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu yönerge; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu yönergede geçen;

- a) ESCI: Emerging Sources Citation Index'i,
- b) Ödül: Bartın Üniversitesi akademik personeline verilecek ödülleri,
- c) Rektör: Bartın Üniversitesi Rektörünü, ç) Scopus: Scopus Atıf Dizinini,
- d) Senato: Bartın Üniversite Senatosunu,
- e) Üniversite: Bartın Üniversitesini,
- f) Q: Dergilerin Çeyreklik (Quartile) Dilimlerini,
- g) WoS: Web of Science Atıf Dizinini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ödül Kategorileri ve Değerlendirme

Ödül kategorileri

MADDE 4 - (1) Üniversitemiz öğretim elemanlarına ödüller; Yayın Performans Ödülleri, Proje Ödülleri ile İnovasyon Ödülleri olmak üzere üç başlıkta verilmektedir.

Akademik performans ödülleri ve değerlendirilmesi

MADDE 5 - (1) Bu yönerge kapsamında verilecek Yayın Performans Ödülleri Tablo-1'de gösterilmiştir.

Temel Alan	Ödül Kategorisi	Ödül Açıklaması
Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Mimarlık, Planlama ve Tasarım	Elmas	Clarivate Journal Citations Reports-JCR temelli olarak Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (WoS) ve %10'luk dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
	Altın	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (WoS) ve Q1 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
	Gümüş	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (WoS) ve Q1 ile Q2 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas ile Altın Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
	Bronz	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (WoS) ve Q1, Q2 ve Q3 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas, Altın ile Gümüş Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
Eğitim Bilimleri, Filoloji, İlahiyat, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri, Güzel Sanatlar	Elmas	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (Scopus) ve Q1 ile Q2 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
	Altın	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (Scopus) ve Q1, Q2 ile Q3 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
	Gümüş	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (Scopus) ve Q1, Q2, Q3 ile Q4 çeyreklik dilimde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas ile Altın Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.

	Bronz	Uluslararası saygın kuruluşlarca dizinlenen (Scopus ve WoS) ve Scopus temelli olarak Q1, Q2, Q3, Q4 çeyreklik dilimde yer alan dergiler ile ESCI dizininde yer alan dergilerde değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl en çok yayın yapan ve Elmas, Altın ile Gümüş Kategorideki listede yer almayan 5 (beş) öğretim elemanına verilir.
--	--------------	--

Tablo-1: Akademik Performans Ödülleri

- (2) Yayın eşitliği durumunda ilgili yıl içerisinde sorumlu olduğu tüm yayınlardaki toplam etki faktörü göz önünde bulundurulur.
- (3) Yayınların temel alanlara dağılımı yazarların doçentlik temel alanları esas alınarak yapılır.
- (4) Ortak yazarlı yayınlar yazar sayısına göre Tablo-2’de belirtilen katsayıyla çarpılır. Yazar sayısının beşten fazla olması hâlinde ise tam puanın %30’u verilir.
- (5) Çok isimli çalışmalarda “Corresponding Author-Sorumlu Yazar” birinci isim gibi değerlendirilir. Sorumlu yazarın kurum dışından öğretim elemanı olması halinde yayındaki kurum içi yazar sıralaması dikkate alınır.

İsim sırası	1 yazar	2 yazar	3 yazar	4 yazar	5 yazar
1. isim	1,00	0,9	0,8	0,7	0,6
2. isim	-	0,8	0,7	0,6	0,5
3. isim	-	-	0,6	0,5	0,4
4. isim	-	-	-	0,4	0,3
5. isim	-	-	-	-	0,3

Tablo-2: İsim Sırasına Göre Katsayı Değerleri

Proje ödülleri ve değerlendirilmesi

- MADDE 6 -** (1) Değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl kurum dışı ulusal ve uluslararası fon kuruluşlarınca projeleri desteklenmeye değer görülen öğretim elemanlarına proje ödülü verilir.
- (2) Öğretim elemanlarının proje ödülü alabilmesi için desteklenmesine karar verilen projenin süresinin 6 (altı) aydan uzun olması ve proje bütçesinin TÜBİTAK ARDEB 1002-A Hızlı Destek Modülü proje destek limitinden az olmaması şarttır.
- (3) Proje değerlendirmelerinde, ilgili kaynağın Üniversitemiz hesaplarına kaydedilmesi ve muhasebeleştirilmesi şarttır.

İnovasyon ödülleri

- MADDE 7–** (1) Değerlendirme tarihi itibarıyla bir önceki yıl ulusal veya uluslararası patent veya faydalı ürün modeli tescilli alan buluş sahiplerine inovasyon ödülü verilir.

(2) İnovasyon ödüllerinin tespitinde buluş sahiplerinin hak sahipliği oranı esas alınmak suretiyle ödüllendirilecek öğretim elemanı belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödüllerin Verilmesi

Ödüllerin verilmesi

MADDE 8 - (1) Bu yönerge kapsamında verilecek ödüller bir önceki yıl verileri esas alınmak suretiyle belirlenerek her yıl güz döneminde düzenlenecek törenle öğretim elemanlarına verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ödül Alanların Desteklenmesi

Ödül alanların desteklenmesi

MADDE 9 - (1) Elmas, Altın, Gümüş ve Bronz kategoride akademik performans ödülü almaya hak kazanan öğretim elemanına Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimine sunulan ve desteklenmesine karar verilen bir projesine; her yıl Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'nin teklifi üzerine Üniversite Senatosunca karar verilen miktarda ilave maddi destek verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sekretarya

MADDE 10- (1) Bu yönerge kapsamında esas alınacak verilerin belirlenmesi, değerlendirilmesi, ödül alacak kişilerin belirlenmesi ve diğer sekretarya işlemlerini Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ile Proje Teknoloji Ofisi Genel Koordinatörlüğü tarafından işbirliği esas alınarak yürütülür.

Yürürlükten kaldırılan düzenleme

MADDE 11- (1) Bartın Üniversitesi Senatosunun 18.12.2020 tarih ve 2020/21-02 sayılı kararı ile kabul edilen Bartın Üniversitesi Akademik Performans ve Proje Ödülleri Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 12- (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri ve Senato Kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu yönerge, Üniversite Senatosunun 18/10/2023 tarihli ve 2023/17-02 sayılı kararı ile kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütülür.

ÖZET

Bu araştırma, Bartın Üniversitesi adresli bilimsel yayınların bibliyometrik analizine dayanarak kurumun 2015-2024 yılları arasındaki araştırma performansını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bibliyometrik analiz yöntemi, bilimsel üretkenliğin, atıf etkisinin ve araştırma eğilimlerinin nicel göstergeler aracılığıyla incelenmesine olanak tanımakta; kurumların araştırma politikalarına yön veren stratejik bir araç işlevi görmektedir.

Çalışmada, Web of Science (WoS) Core Collection veri tabanında dizinlenen Bartın Üniversitesi adresli makale ve derleme türündeki yayınlar incelenmiş; veriler InCites ve SciVal araştırma analitiği platformlarından elde edilmiştir. İki sistemden sağlanan veri kümeleri karşılaştırılmış ve yayın kapsamı açısından %85 oranında benzerlik tespit edilmiştir. Bu nedenle bibliyometrik analizlerin tutarlılığı ve kapsam bütünlüğü gözetilerek, değerlendirmeler WoS tabanlı InCites verileri üzerinden yürütülmüştür.

Analizlerde Bartın Üniversitesi'nin toplam yayın sayısı, atıf performansı, alan dağılımı, işbirliği düzeyleri, açık erişim oranları ve Kategori Normalize Atıf Etkisi (CNCI) göstergeleri ayrıntılı biçimde değerlendirilmiştir. Bulgular, 2020 yılı sonrasında özellikle Q1 ve Q2 çeyrek dilimlerinde yayımlanan makale oranlarında belirgin bir artış olduğunu ve CNCI değerlerinin dünya ortalamasının üzerinde seyrettiğini göstermiştir. Bu durum, üniversitenin nitelikli araştırma üretiminde kayda değer bir ilerleme kaydettiğine işaret etmektedir.

Araştırmanın bir diğer boyutunda, Bartın Üniversitesi'nin benzer ölçek ve yaşta yükseköğretim kurumlarıyla bölgesel ve ulusal düzeyde karşılaştırmalı analizi gerçekleştirilmiştir. Karşılaştırma, toplam yayın sayısı ile öğretim üyesi ve öğretim elemanı başına düşen yayın sayısı ölçütleri temelinde yapılmıştır. Bu karşılaştırmalar, kurumun ulusal araştırma ekosistemindeki konumunun ve potansiyel gelişim alanlarının nesnel biçimde ortaya konmasına olanak sağlamıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, hem Bartın Üniversitesi hem de benzer yükseköğretim kurumları için araştırma politikası önerileri geliştirilmiştir. Bu kapsamda, araştırma teşvik mekanizmalarının güçlendirilmesi, nitelikli işbirliklerinin artırılması ve veri temelli performans izleme sistemlerinin kurumsal düzeyde yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca, öneriler bölümünde üniversite kütüphanelerinin bu süreçte üstlenebileceği destekleyici roller de vurgulanmıştır. Kütüphanelerin araştırma verilerinin yönetimi, açık erişim süreçlerinin desteklenmesi ve

araştırma grnrlgnn artırılmasına yönelik işlevlerinin, kurumsal araştırma politikalarının başarısında tamamlayıcı bir unsur olarak ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, Web of Science, Yayın Performansı, Atıf Analizi, Bartın Üniversitesi

SUMMARY

This study aims to evaluate the research performance of Bartın University through a bibliometric analysis of its scientific publications between 2015 and 2024. As a quantitative approach, bibliometric analysis enables the assessment of research productivity, citation impact, and scientific trends, serving as a strategic instrument for shaping institutional research policies.

The study dataset consists of articles and reviews indexed in the Web of Science (WoS) Core Collection database and affiliated with Bartın University. Data were obtained from both the InCites and SciVal analytical platforms. A comparison of the datasets retrieved from these two systems revealed an 85% overlap in publication coverage. To ensure data consistency and analytical integrity, all bibliometric evaluations were therefore conducted based on WoS-InCites data.

The analyses focused on publication volume, citation performance, subject area distribution, collaboration levels, open access rates, and the Category Normalised Citation Impact (CNCI) indicator. The findings indicate a significant increase in the proportion of publications in Q1 and Q2 quartile journals after 2020, along with CNCI values exceeding the world average. These results demonstrate a remarkable qualitative improvement in the university's research output and growing international visibility.

Furthermore, a regional and national-level comparative evaluation was carried out by benchmarking Bartın University against peer institutions with similar age and size profiles. The comparison was based on total publication counts and publications per faculty member and per academic staff, providing an objective basis for positioning the university within the national research ecosystem and identifying potential areas for improvement.

Based on these findings, a set of research policy recommendations was proposed for Bartın University and comparable higher education institutions. The recommendations emphasise strengthening research incentive mechanisms, enhancing international and interdisciplinary collaborations, and promoting data-driven performance monitoring systems across universities. Additionally, the role of university libraries was underlined in the recommendations section, highlighting their potential contribution to research data management, open access support, and visibility enhancement services. Within this framework, libraries are considered integral components supporting institutional research policy implementation and sustainability.

Keywords: Bibliometrics, Web of Science, Publication Performance, Citation Analysis,
Bartın University

